imburgs agblad

Waterlanders

[Don]derdag 23 december 1993

75e jaargang nr. 302.

[Uitg]eversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,65

[R]amptoeristen' lopen de hulpdiensten in de overstroomde [M]aasvalleien hinderlijk voor de voeten. [V]anavond bereikt het [wa]ter zijn hoogste punt in Roermond. In de [b]innenstad kregen de [be]woners gisteren al natte voeten. [M]eer nieuws over de watersnood op

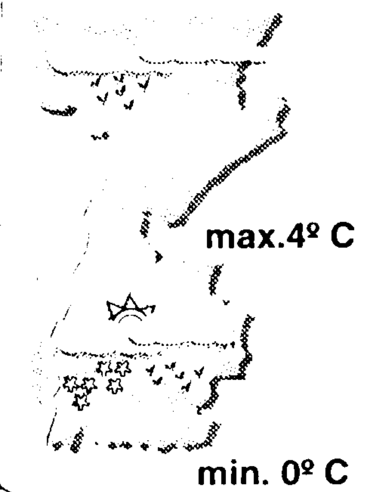
PAGINA'S 7, 9, 11 en 12

Morgen in het [L]imburgs Dagblad de [s]peciale traditionele kerstkrant, met dit jaar als thema

[T]egenstelling

[D]e tegenstelling tussen [ar]m en rijk, tussen hoog [e]n laag, tussen dood en [l]even, tussen bang en [b]evreesd, tussen wit en [zw]art - en nog veel meer in [e]en apart katern van twaalf pagina's.

[LA]TER SNEEUW

[In] de ochtend passeert een [zw]akke rug van hogedruk, [w]aardoor de kans op winterse [bu]ien erg klein is. Eerst is er [no]g af en toe zon, maar ['s] middags neemt de bewolking toe, in de avond gevolgd [do]or sneeuw. De middagtemperatuur wordt ongeveer 4 [gra]den. Komende nacht daalt [he]t kwik tot rond het vriespunt. De wind is matig uit [zu]idwest, maar draait in de [mi]ddag naar een zuid- tot [zu]idoostelijke richting.

[Vo]or verdere informatie betreffende het weer in Limburg [ku]nt u bellen 06-9775.

[VA]NDAAG:

[Zo]n op:	08.46	onder: 16.27
[M]aan op:	13.00	onder: 03.05

[MO]RGEN:

[Zo]n op:	08.47	onder: 16.27
[M]aan op:	13.26	onder: 04.10

Twee personen in één cel toegestaan

„Je zult het twaalf jaar met mij moeten doen."

Al meer dan twintig miljoen gulden schade in Limburg door watervloed

GROOTSCHEEPSE EVACUATIES

Van onze verslaggevers

MAASTRICHT – Meer dan duizend inwoners van dorpen en buurtschappen langs de Maas in Zuid- en Midden-Limburg hebben gisteren vanwege de watervloed hun huis moeten verlaten. De vrees bestaat dat nog duizenden mensen een evacuatie wacht. Vooral in en om Roermond worden nu grote woonwijken door het daar nog altijd wassende water bedreigd.

Veel mensen op de bedreigde plekken weigerden gisteren echter gehoor te geven aan dringende oproepen van de gemeentebesturen hun woonhuizen te verlaten en elders onderdak te zoeken. De evacuatie moest gisteravond overigens op veel plaatsen worden stopgezet, omdat de harde wind het varen met de reddingsboten onmogelijk maakte. De hulpverleners waren er gisteravond laat echter van overtuigd dat iedereen die uit het rampgebied weg wilde, ook is geëvacueerd.

Acties

Zover bekend zijn er in Limburg door de overstromingen geen ernstige persoonlijke ongelukken te betreuren. Wel is vee ten prooi gevallen aan het water. De materiële schade wordt door de provincie en het Rode Kruis geschat op al meer dan 20 miljoen gulden.

Ongeveer 20.000 Limburgers zijn tot nu toe slachtoffer geworden van de overstromingen; 4500 van hen hebben ook in januari al te kampen gehad met wateroverlast.

Het bisdom, Rode Kruis en provincie hebben aangekondigd acties te zullen beginnen om de slachtoffers van het water enigszins schadeloos te stellen.

Waterpeil

Het water bereikte gisterochtend om acht uur in Borgharen zijn hoogste punt met 45,87 meter boven N.A.P. In de loop van de dag daalde het daar met tien centimeter. Stroomafwaarts loopt het waterpeil nog altijd op.

Steeds meer bewoners van het Maasdal kregen gisteren dan ook te met gevolgen van de watervloed te maken. Ook in de rest van het land worden nu problemen met het water verwacht.

In Belgisch-Limburg was gisteren wel een dode te betreuren. Een man kon zich in de buurt van Maaseik niet staande houden in de watermassa, werd meegesleurd en verdronk. In de Belgische zusterprovincie moesten ook veel meer mensen dan hier worden geëvacueerd.

Bezoek

Minister Maij (Verkeer en Waterstaat) zei gisteren in de Tweede Kamer dat er in Limburg sprake is van een 'ernstige situatie'. Zij kondigde aan dat zij samen met minister Dales vanmiddag het rampgebied zal bezoeken. In België zal het koningspaar vandaag de getroffen delen van Limburg bezoeken.

De getroffen gemeenten kregen hulp uit alle delen van Limburg en ook daarbuiten. Ongeveer 360 militairen met hun materieel zijn bevoorbeeld betrokken bij de hulp aan mensen en dieren in het rampgebied.

Het zwaartepunt van de reddingsoperaties lag gisteren aanvankelijk rond Meers, Roosteren en Grevenbicht. Daar moesten gisteren honderden mensen worden geëvacueerd. Vanaf elf uur 's ochtends werden met boten en vrachtauto's zo'n 340 inwoners van het Steinse gehucht geëvacueerd. 's Ochtends al vielen telefoon en electriciteit uit, gisteravond had Meers wel weer stroom. De politie heeft in Meers net als in de andere gedeeltelijk verlaten dorpen extra gepatrouilleerd, ook per boot.

Voor zowel Meers als Nattenhoven werd een noodverordening afgekondigd om op te treden tegen ramptoeristen, die de hulpverlening ernstig belemmerden. Auto's werd verboden de smalle toegangswegen en -bruggen naar Meers te berijden. Ook elders hadden honderden hulpverleners last van de 'ramptoeristen'.

Hoewel Roosteren praktisch helemaal onder water liep, bleef daar negentig procent van de bewoners in hun huizen. Alleen de buurtschappen onder Roosteren zijn praktisch verlaten.

Het gebied rond Roosteren kwam bij de grote overstroming in de jaren twintig wel blank te staan, maar niet zo erg als nu. Oorzaak is het later aangelegde Julianakanaal, dat nu als een dijk werkte en het water opstuwde.

Zie verder pagina 7
● **Water Midden-Limburg stijgt nog halve meter**

● *De hele dag zijn hulpverleners, zoals hier in Itteren, bezig geweest met de evacuatie van de bewoners van de ondergelopen woningen.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Te laat met zandzakken, te laat met waarschuwen

MAASTRICHT – In het sporthotel op Dousberg, bekend als Sportel, is het deze week goed toeven: gratis volpension voor evacués uit de overstroomde gebieden Borgharen en Itteren. Het aantal watergasten is tot nu toe beperkt gebleven doordat de meeste vluchtelingen terecht konden bij familie of vrienden op het droge. Dinsdag logeerde er een tiental. Nu al meer dan dertig.

Onder de kerstboom zit het gezelschap bij elkaar tussen het ontbijt en de lunch. En weer is er koffie. De gezelligheid heeft een ernstige ondertoon, want ook deze 'watergasten' zijn niet bijzonder te spreken over de inzet van de gemeente Maastricht. Te laat met zandzakken, te laat met waarschuwingen.

Vooral dat laatste is evacué René uit Borgharen een doorn in het oog. „Als we tijdig door een geluidswagen waren gewaarschuwd, hadden we onze auto's bij Publieke Werken aan de Willem Alexanderweg kunnen parkeren. Nu zie je rijen auto's in het water staan." Hij prijst overigens de militairen en voelt zich gered door 'Neêrlands hoop in bange dagen'.

Tot het gezelschap behoren ook twee leden van de buurtraad Borgharen: Wim en Nico. Ze hadden nog wel zo flink meegeholpen met het op afstand houden van die vervloekte kijktoeristen. En wat gebeurde? Toen zij wilden terugkeren naar vrouw en kroost, was de pendeldienst gestopt. Voor hen geen plaats in een helikopter om terug naar huis te kunnen. Ze kozen eieren voor hun geld en besloten gebroederlijk tot volpension bij Sportel. Niets dan lof overigens voor de gastvrijheid hier en het eten. Natte kleren worden gratis gewassen en gestreken. Er is gebrek aan niets.

„Dat hoort ook zo," zegt gastheer Roger Huntjens van sociale zaken van de gemeente Maastricht, de afdeling die de opvang na de evacuatie moet regelen. Huntjens noteert tevens de namen van uitkeringsgerechtigden uit Borgharen en Itteren, nu Maastricht deze mensen een financiële vergoeding mag geven voor verloren huisraad en herinrichtingskosten.

Twee raadsleden, Mia en Veronica van de PvdA, komen erbij zitten. Mia vindt het jammer dat ze in Borgharen en Itteren menen dat ze in de steek zijn gelaten door de politiek. „We konden er niet komen. We staan totaal machteloos, we kunnen niet veel doen."

Als de buurtraadsleden dan de onroerend-goedbelasting erbij halen, blijkt er opeens toch iets te doen voor de raadsvrouwen. Bewoners van de twee Maasdorpen die geregeld getroffen worden door de hoge Maas, hebben enkele jaren 20 procent korting genoten op de ogb. Dat blijkt opeens afgeschaft. „Is dat rechtvaardig bij zoveel ellende met het water?" vraagt Nico.

Een schot in de roos. De rooie vrouwen zullen dit snel oppakken, uitzoeken en navragen. En alvast prettige kerstdagen.

Hirsch Ballin wil niet buigen voor PvdA-fractie

Conflict tussen kabinet en Senaat over Asielwet

DEN HAAG – De meeste fracties in de Eerste Kamer zijn in de nacht van woensdag op donderdag zeer geïrriteerd geraakt over het antwoord van minister Hirsch Ballin na een drie uur durende schorsing voor kabinetsberaad.

In enkele zinnen gaf de bewindsman van Justitie aan dat hij geen duimbreed wil wijken van zijn opvatting dat afgewezen asielzoekers niet langer over een hoger-beroepsmogelijkheid dienen te beschikken. Wel wil hij ná invoering van de Vreemdelingenwet bekijken of een beperkt hoger beroep gewenst is. Senator De Boer van GroenLinks vond dat de maat vol was. „Mijn geduld raakt op. Ik word niet gauw kwaad. Laat ik dus maar mijn mond houden voor het echt ..."

Kernpunt van het conflict vormt de door het kabinet beoogde intrekking van de mogelijkheid tot hoger beroep voor vreemdelingen die hun uitzetting willen aanvechten. De voltallige Senaat vindt dat er zo'n mogelijkheid tot hoger beroep moet blijven.

Minister Hirsch Ballin van Justitie weigerde echter een volledige toezegging in die richting te doen. Het CDA ging daar schoorvoetend mee akkoord, maar alle andere partijen ergerden zich in toenemende mate aan de starre opstelling van de minister. GroenLinks-fractieleider De Boer noemde Hirsch Ballin 'welhaast autistisch' in deze kwestie. De VVD ondersteunde deze keiharde uitspraak. Instemming met het voorstel werd uiteindelijk afhankelijk van de PvdA. Bemiddeling van partijgenoot en vice-premier Kok mocht niets baten. Ook Hirsch Ballin en zijn staatssecretaris Kosto probeerden de PvdA-Senatoren tijdens één van de vijf schorsingen over de streep te trekken.

Om half twee vanochtend werd het debat voor de vijfde maal geschorst. Bij het ter perse gaan van deze krant was nog volstrekt onduidelijk of de Senaat zou instemmen met de Vreemdelingenwet.

bioscopen

● HEERLEN
Royal: Beethoven's 2nd, dag 19 en 21.30 uur. Vrijdag en Eerste Kerstdag geen voorstelling. Zo t/m wo 14.30, 16.45, 19 en 21.30 uur. **Rivoli:** Aladdin, do om 18.30. Vrijdag en Eerste Kerst geen voorstelling. Zo t/m wo 14, 16.15 en 18.30 uur. Little Buddha, dag om 20.30 uur, zo t/m wo ook om 15 uur. Maar 24 en 25 dec. geen film. **Maxim:** Jurassic Park, dag om 18.30 en 21 uur. Maar niet op vrijdag en Eerste Kerstdag.
H5: Op vrijdag is de laatste voorstelling om 16.45 uur. A Perfect World, dag om 21 uur. Robin Hood. Men in Tights, dag om 18.30 uur. Sleepless in Seattle, dag om 14.30, 16.45, 19 en 21.30 uur. Aladdin (Ned), dag. 14 en 16.15 uur. Aladdin (Engels), dag. 14.15, 16.30, 18.45 en 21.15 uur. The Muppet Christmas Carol, dag. 14.30, 16.45 en 19 uur. Hard Target, dag om 20.30 uur. Jurassic Park, dag om 14.30 en 17.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur. **Filmhuis De Spiegel:** L 627, zo 21 uur.

● *Kermit uit 'The Muppet Christmas Carol'.*

● SCHAESBERG
Autokino: Hard Target, za en zo om 20 uur. Sliver, za en zo om 22.15 uur.

● MAASTRICHT
Mabi: Vrijdag 24 en 31 dec alleen 14 uur. Eerste Kerstdag gesloten. Beethoven 2nd, dag om 13.45, 16.15, 18.30 en 21.15 uur. Hard Target, dag om 21.15 uur. The Muppets Christmas Carol, dag om 13.15, 15.45 en 18.30 uur. Little Buddha, dag. om 14.15, 17.45 en 21 uur. Vrij 24 en 31 dec. alleem om 13.45 uur. Aladdin (Ned), dag om 13.15 en 15.45 uur. Aladdin (Ned), dag om 13.15 en 15.45 uur. **Ciné-K:** The House of the Spirits, dag 20.30 uur, beh. 24, 25 en 31 dec.
Cinema-Palace: A Perfect World, dag om 20.45 uur. Vrijdag geen voorstelling. Sleepless in Seattle, dag om 14, 18.30 en 21.30 uur, behalve op vrijdag en Eerste Kerstdag. Aladdin, dag. 13.30, 16 en 18.15, behalve op vrijdag en Eerste Kerstdag. Jurrasic park, dag. 14 en 17.45, behalve vrijdag en met Eerste Kerst. The fugitive, dag. 21 uur, behalve vrijdag. **Lumière:** Henry, a portrait of a serial killer, tot en met 1 januari elke do, vrij en za om 23 uur.

● GELEEN
Roxy: Vrijdag ofwel Kerstavond geen voorstellingen. Beethoven 2nd, dag om 18.30 en 20.30 uur. Zo t/m wo ook om 14 uur. A Perfect World, dag om 20.30 uur. Zo t/m wo ook om 14 uur.

● SITTARD
Vrijdag ofwel Kerstavond geen voorstellingen. Forum: Aladdin, dag 18.45 uur. Zo t/m wo ook om 14 uur. Sleepless in Seattle, dag om 18.45 en 21 uur. Zo t/m wo ook om 14 uur. The House of the Spirits, dag om 21 uur.

● ECHT
Royal-MicroRoyal: Kerstavond geen voorstellingen. A Perfect World, do t/m di om 20.30 uur The Firm, do t/m di 20.30 uur. De Ongelooflijke Reis, zo en wo om 14.30 uur. Jurassic park, zo en wo om 14.30 uur.

● ROERMOND
Royal: Geen voorstellingen op Kerstavond A Perfect World, do t/m wo 20.30 uur. The Firm, dag. om 20. 30 uur. **Royaline:** Beethoven's 2nd', do en ma t/m wo om 20.30 uur. Za en zo om 18.30 en 20.45 uur. Za, zo en wo ook om 14.30 uur.

Van 'Robin Hood. Men in tights' moet je diep zuchten

Mel Brooks op z'n retour

DOOR RIJK VAN ROTTERDAM

Meligheid is altijd het handelsmerk geweest voor de persiflages op filmgenres van Mel Brooks. Maar het was dan wel verrassende meligheid, bijvoorbeeld in de nep-western 'Blazing saddles' en de science-fiction-catastrofe 'Space Balls'.
In Brooks' visie op 'Robin Hood. King of Thiefs', getiteld 'Robin Hood. Men in Tights' ('Robin Hood. Mannen in maillots') ontbreken de verrassingen. Er is alleen nog meligheid en daar komt een film niet ver mee.

● *Robin Hood in een komisch bedoelde scène.*

recensie

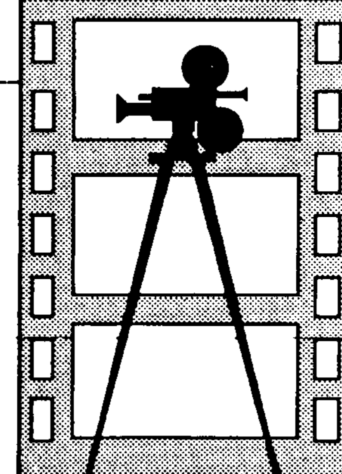
De 'Robin Hood' – volgens – Brooks is een film om regelmatig diep bij te zuchten. Zelfs in hun voorspelbaarheid blijven de grappen ver onder de maat. Wie de meest recente 'originele' versie van 'Robin Hood' heeft gezien en het oeuvre van Brooks enigszins kent, kan zo een reeks voorzetten tot lachsalvo's uit de mouw schudden. Brooks benut ze evenwel amper en als hij het al doet, dan gebeurt dat op de minst doordachte, meest oubollige manier. Af en toe vraag je je af of hij het origineel wel heeft gezien.

Even valt er te lachen, als er imitaties ten beste worden gegeven van Marlon Brando en Al Pacino als middeleeuwse 'godfathers'. Maar dan hebben we het over hooguit vijf minuten op anderhalf uur, waarin verder de sheriff van Rottingham (!) weggeschoten wordt door zijn eigen katapult, Marian niet te lang in bad mag blijven omdat anders haar kuisheidsgordel gaat roesten en Little John na een gevecht met Robin Hood, gestreden met – haha – almaar brekende stokken, bang is te verdrinken in een plasje.

Vooral in het eerste deel van de film is de 'timing' dermate erbarmelijk dat de acteurs er zichtbaar moeite mee hebben. In het tweede deel van de film valt Brooks in herhalingen. Moesten de personages in 'Space Balls' een videootje draaien om te zien hoe het verhaal verder ging, nu pakken ze er het script bij.

'Robin Hood. Men in Tights' is een afgeraffelde produktie, waarmee Brooks niet alleen filmliefhebbers aller landen, maar volgens mij zelfs ook het doorsnee-Amerikaanse publiek beledigt.

Te zien in H5 Heerlen.

Spanje gekant tegen nog meer 'Hollywood'

DOOR RUUD DE WIT

BARCELONA - De Spaanse regering heeft onmiddellijk geprofiteerd van het feit dat de VS en de EG bij het recent overeengekomen Gatt-akkoord hebben besloten de bescherming van de Europese audiovisuele sector er buiten te houden. Begin deze week nam het Spaanse parlement een wetsvoorstel van de regering-Gonzalez aan, dat het mogelijk maakt de eigen filmmarkt nog moeilijker toegankelijk te maken voor met name Amerikaanse produkties.

Vanaf 1 januari zijn Spaanse bioscopen in steden met meer dan 125.000 inwoners verplicht om minimaal vier maanden per jaar een film uit Spanje of een ander EG-land te draaien. Ook heeft de regering-Gonzalez het aantal vergunningen om buitenlandse – lees: Hollywood! – produkties te kunnen nasynchroniseren verder teruggebracht. In veel Europese landen worden films in een vreemde taal ondertiteld, maar in Spanje bestaat daar nauwelijks een markt voor. Dat is wel het geval als ze nagesynchroniseerd zijn. In de jaren zeventig en tachtig hebben dit soort protectionistische maatregelen ook succes gehad. Maar al enige jaren gaat het bergafwaarts met de Spaanse filmindustrie. De Spanjaarden kiezen steeds vak een Hollywood-produktie d gesynchroniseerd dan voor te Spaanse film. In 1992 we in Spanje ruim 1500 films in gebracht, waarvan meer helft uit de VS kwam.

De 808 Hollywood-produkti ken over 1992 ruim 32 miljo coopbezoekers, tegenover 4,5 miljoen bezoekers voor Spaanse films. De Amer films brachten in dat jaar r miljoen gulden in het laatje distributeurs en bioscoopeig terwijl de Spaanse films goed waren voor 20 miljoen Over de eerste negen maand dit jaar zijn die cijfers v Spaanse film er alleen maar s op geworden.
De nieuwe wet kan uiteraa nen op brede steun van S filmregisseurs. Maar de ei van de 1800 bioscopen in h en de distributeurs van n films moeten er weinig van h

De Spaanse filmindustrie v overigens niet, dat de aange te beperkingen voor niet-E een nieuwe start voor de n film zal inhouden. De distri en bioscoopeigenaren op hu menen dat de nieuwe wet in s met de grondwet en zullen d tie nu voorleggen aan het c tionele hof.

video vers

DOOR HANS TOONEN

'Mad Dog and Glory' is een openbaring: Robert de Niro als zijige politiefotograaf, die geen vlieg kwaad doet. Die nog geen wind durft te laten in zijn eigen flatje. Die naar de neus van zijn schoenen staart als een vrouw naar hem kijkt. Inderdaad, een 'softy' die binnen het politiekorps spottend 'Mad Dog' wordt genoemd.

Robert de Niro, toch behept met een gewelddadige filmimago, pakt deze wattige rol zo verrassend geloofwaardig op dat je hem nooit meer vergeet.
'Mad Dog' krijgt een weeklang Glory (Uma Thurman), het gangstermeisje van maffiabaas en nachtclub- eigenaar Frank Milo (Bill Murray), over de vloer als beloning voor zijn moedig ingrijpen tijdens een overval op een winkel, zo alledaags in maakt niet uit welke Amerikaanse metropool. Zowel 'Mad Dog' als het barmeisje Glory voelen zich ongemakkelijk bij deze geste. Maar Glory staat in het krijt bij haar gangster. En 'Mad Dog' woont liever ook alleen. Toch raken zij smoor op elkaar. Als Frank Milo zijn uitgeleend liefje komt terughalen, staat 'Mad Dog' hem dan ook op te wachten. Zelfs de knokpartij die dan volgt tussen de gangster en de politiefotograaf, heeft iets zachtaardigs. Een film om te zoenen. (Universal)

● *'Mad Dog' (Robert de Niro) smoor op Glory (Uma Thurman).*

'Mirror Image' borduurt voort op het kijk-uit-wie-je-in-huis-haalt-thema. Blijkbaar een lucratief onderwerp. Want het duikt op in bijvoorbeeld 'The Hand that rocks the Cradle', 'Single White Female', 'Fatal Attraction' en 'Sliver'. Met 'Mirror Image' probeert regisseur Eduardo Montes een erotisch thriller op te bouwen rond Claire (Margaux Hemingway) en haar oud-kamergenote Heather (Frederick Forrest). Omdat Heather niet kan verkroppen dat haar idool Claire uiteindelijk 'doodgewoon' trouwt, verandert hun oude schoolvriendschap in een nachtmerrie.
Wie denkt van spanning zijn/haar nagels af te kloven, komt bedrogen uit. Nergens weet 'Mirror Image' te verrassen. Nergens een scène waarvan je hart in je keel gaat kloppen. Misschien komt dit gemis aan spanning ook omdat er te veel getikte personages rondlopen. Zelfs Claire heeft niet alle pannen op een rij. Echt medelijden krijg je dan ook niet met het slachtoffer. (Columbia Tristar Home)

DOOR FRANK JANSEN

'J'embrasse pas' begint met idyllische beelden van een dorpje in de Pyreneeën, waar de 18-jarige Pierre (Manuel Blanc) woont. Deze jongeman wil wel eens wat anders. En daarom gaat hij naar Parijs om als acteur furore te maken. Al spoedig blijkt dat de wereld niet op hem zit te wachten. Omdat Pierre zich niet wenst te laten onderhouden door een eenzame oudere dame (Hél ène Vincent) die hem liefheeft, wordt hij noodgedwongen gigolo. Het werk levert Pierre klinkende munt op maar berooft hem tevens van zijn aanstekelijke naïviteit, dit tot verdriet van de homoseksueel Romain (Philippe Noiret), die tevergeefs tracht zijn vaderlijke gevoelens op de jongen te projecteren.

De treurnis bereikt een dieptepunt als Pierre verliefd wordt op een prostituée (Emmanuelle Béart). Door zijn avances komt hij op hardhandige wijze in aanraking met haar pooier. Enige illusies armer en vele blauwe plekken rijker druipt hij uiteindelijk af om zijn dienstplicht vervroegd te vervullen. De film besluit met het ontnuchterende beeld van een kaalgeschoren Pierre die 's ochtends op appèl verschijnt.

'J'embrasse pas' bevat alle elementen van de Cinéma Vérité, een moderne variant op het Neorealisme. Regisseur André Téchine slaagde er uitstekend in om de romantiek van het harde stadsleven te verbeelden. Een psychologisch drama in optima forma, met sterk spel van de debuterende Manuel Blanc. (Concorde)

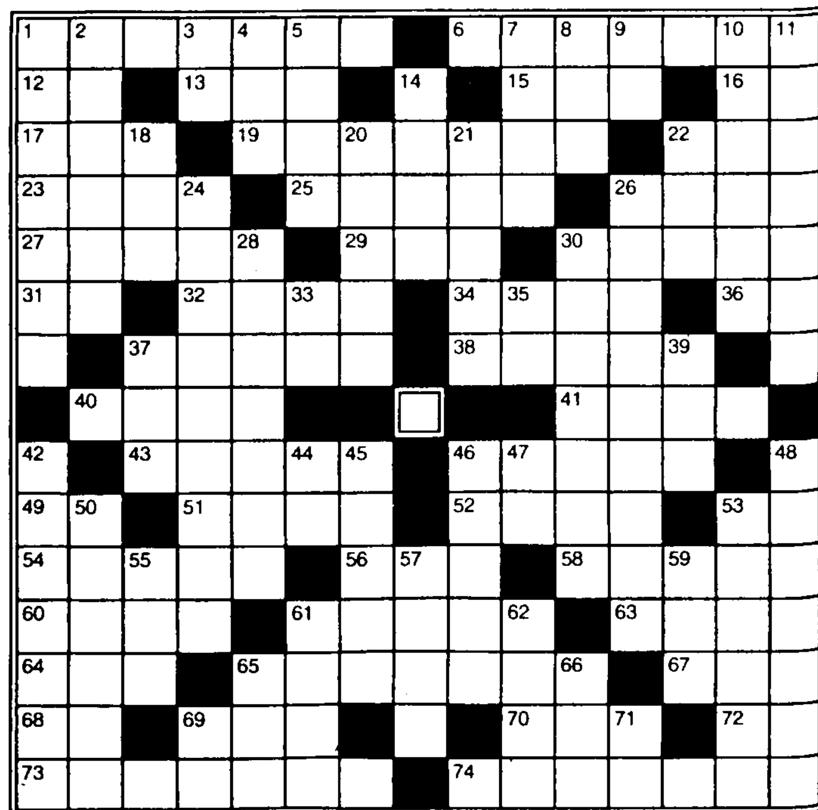
Dankzij Jurassic Park happy end voor bioscopen

AMSTERDAM - Het bioscoopbezoek in Nederland is dit jaar sterk gestegen. Vergeleken met 1992 nam het aantal bezoekers de eerste 45 weken (tot begin november) van dit jaar toe met 22 procent. Dat blijkt uit cijfers van de Nederlandse Federatie voor de Cinematografie.
De stijging wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door Steven Spielbergs dinofilm Jurassic Park. Inmiddels zagen 1,5 miljoen Nederlanders deze film. Andere succesnummers waren The Fugitive, Indecent Proposal, Cliffhanger, Hot Shots II, The Piano en The House of Spirits.

Warner steekt 350 miljoen mark in filmpretpark

De filmmaatschappij Warner Bros gaat samen met het Duitse Nixdorf 350 miljoen mark steken in het Bavaria Film Park in Bottrop, op een half uur rijden van Winterswijk. Het twee jaar oude filmpark wordt gemoderniseerd en uitgebreid met attracties en shows die geïnspireerd zijn door films als Batman, Bugs Bunny, Police Academy en Das Boot.
Warner Bros heeft al een soortgelijk park in het Australische Brisbane. Het project, dat nog moet worden goedgekeurd door de Duitse overheid, zal 900 banen scheppen. Het park trok in de huidige opzet te weinig bezoekers.

puzzel van de dag

1	2		3	4	5		■	6	7	8	9		10	11
12		■	13			■	14	■	15			■	16	
17		18	■	19		20		21			■	22		
23			24	■	25					■	26			
27				28	■	29			■	30				
31		■	32		33		■	34	35			■	36	
	■	37					■	38				39	■	
■	40				■	■		■	■	41				■
42	■	43			44	45	■	46	47				■	48
49	50	■	51				■	52				■	53	
54		55			■	56	57		■	58		59		
60				■	61				62	■	63			
64			■	65						66	■	67		
68		■	69			■		■	70		71	■	72	
73							■	74						

P&P E1935

48	7	12	74	50	30	29	70	51	45	28	61	60	66	27

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** deftig; **6** slof; **12** niet even; **13** droog; **15** pl. in de N.O.-polder; **16** en omstreken; **17** kunstprodukt; **19** kitlijm; **22** onderzoeksinstituut; **23** hooivork; **25** vloerbedekking; **26** leidsman; **27** boze geest; **29** grondsoort; **30** verhindering; **31** maanstand; **32** int. verdragsorg.; **34** nobel; **36** noot; **37** geriefelijk; **38** uitnodigen; **40** Eur. taal; **41** alg; **43** handeling; **46** stedelijk; **49** rustend; **51** aardsoort; **52** Perz. godsdienststichter; **53** voorz.; **54** knaagdier; **56** tijdrekening; **58** gesteente; **60** azijn; **61** opwelling; **63** gepelde gerst; **64** hals; **65** gehijs; **67** Zuidafr. Luchtv. mij.; **68** titel; **69** voorz.; **70** waterdoorlatend; **72** achter; **73** Eur. vrouw; **74** adellijk persoon.

VERTIKAAL: **1** pl. in Z.-Holland; **2** oud; **3** eerwaarde heer; **4** kerk; **5** Az. land; **7** verdriet; **8** visgerei; **9** naschrift; **10** hetzelfde; **11** traliewerk; **14** plaats; **18** bijb. man; **20** beek; **21** Europeanen; **22** vogelverblijf; **24** prachtig; **26** escorte; **28** evenmensen; **30** beheersing; **33** Ver. Naties; **35** noot; **37** meisjesnaam; **30** pl. op Ameland; **42** kennis; **44** dat is; **45** larve; **46** zintuig; **47** Tantalium; **48** leven; **50** eigentijds; **53** Eur. hoofdstad; **55** buiging; **57** advies; **59** godin; **61** fris; **62** betaalmiddel; **65** haarcrème; **66** watering; **69** voorz.; **71** inhoudsmaat.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 1872
HORIZONTAAL: **2** guldenroede; **12** E.K.; **14** keel; **15** gong; **16** os; **17** rak; **19** en; **21** mi; **22** Ena; **23** gloed; **25** mot; **27** gelal; **29** alom; **30** bevel; **32** skat; **33** air; **34** ketenen; **36** ene; **37** n.g.; **38** dal; **39** een; **41** t.r.; **42** roemer; **43** armada; **44** v.a.; **45** neg; **47** net; **48** sa; **50** efa; **52** rekenen; **55** atm.; **56** rede; **58** negus; **59** Elbe; **60** trein; **62** iel; **63** Tamar; **64** oer; **65** op; **67** Ro; **68** aai; **69** on; **70** edel; **72** liga; **74** R.K.; **75** deeltijdbaan.

VERTIKAAL: **1** vergaan; **3** uk; **4**
5 den; **6** el; **7** R.G.; **8** oom; **9** enig
dg.; **11** psalter; **13** kalligraferen;
onaantastbaar; **18** koor; **20** pover;
elke; **24** em.; **25** met; **26** ten; **28**
30 belegen; **31** Leemes; **34** kamer
nemen; **38** den; **40** nat; **44** vertoon;
zegen; **49** Amerika; **51** ader; **53**
54 nul; **55** Alma; **57** ei; **59** e.a.;
node; **63** toga; **66** pel; **67** rib; **70**
71 Lt.; **72** L.D.; **73** Aa.

Winwoord: RADIUMONDERZOE

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

per maand	ƒ 28,40
per kwartaal	ƒ 85,20
Per acceptgiro:	
per maand	ƒ 29,65
per kwartaal	ƒ 86,45
losse nummers	ƒ 1,65
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de pottenproever

recept

Reebiefstuk met sinaasappelsaus

DOOR HUUB MEIJER

Benodigdheden voor 4 personen: 2 sinaasappels, 4 reebiefstukjes, peper en zout, boter om te bakken, 1 glaasje sinaasappellikeur, allesbinder.
Borstel sinaasappels onder lauwwarme kraan schoon. Snijd uit midden van elke sinaasappel 2 plakken en houd ze apart. Rasp schil sinaasappel. Breng in steelpannetje laagje water aan de kook, laat reepjes schil hierin dwarrelen en giet na 2 minuten af door zeef. Overspoel direct met koud water en laat reepjes uitlekken. Pers stukken sinaasappel uit.
Kruid reebiefstukje met peper en zout en bak in hete boter bruin. Neem biefstukjes uit pan en houd onder folie warm. Blus bodem van pan met beetje water en sinaasappelsap. Roer alle aanbaksels los en voeg reepjes sinaasappel schil toe. Voeg likeur toe. Bind saus eventueel licht door er wat allesbinder (al roerend) in te strooien en proef of nog peper of zout moet worden toegevoegd. Verdeel saus over biefstukjes en garneer met plakken sinaasappel.

Sterfte aan kanker daalt

EN HAAG – Het aantal sterfgevallen ten evolge van kanker is sedert 1970 met 4 proent gedaald. Bij jongeren tot 24 jaar is de terfte aan kanker bijna gehalveerd. Mannen an middelbare leeftijd overlijden minder an kanker, terwijl de kans voor vrouwen in eze leeftijdsgroep juist is verhoogd. De terfte aan kanker bij bejaarde mannen is ok toegenomen.

at blijkt uit gegevens die het Centraal Bueau voor de Statistiek gisteren heeft beendgemaakt. De daling van de sterfte aan anker bij jongeren wordt voornamelijk verorzaakt door de afname van de sterfte aan eukemie. De sterfte aan maagkanker is zowel bij mannen als bij vrouwen sterk afgenomen in de onderzochte periode, met respectievelijk 50 en 65 procent.

De sterfte aan longkanker is bij vrouwen sedert 1970 verdrievoudigd. Bij mannen is er bij de sterfte aan longkanker na een stijging in de jaren zeventig een stabilisatie opgetreden en sedert 1986 een daling met 14 procent. Toch is de sterfte aan longkanker bij mannen nog altijd aanzienlijk groter dan bij vrouwen. Vorig jaar overleden hieraan 7.000 mannen tegen 1.400 vrouwen. In totaal overleden in 1992 36.000 mensen aan een of andere vorm van kanker.

Tussen 1970 en 1992 is de sterfte als gevolg van kanker aan de baarmoederhals en het baarmoederlichaam gestaag afgenomen. Bij vrouwen blijft de sterfte aan borstkanker de eerste plaats innemen bij diegenen die aan kanker overlijden. In 1992 ging het om 3.400 vrouwen, waarmee dit aantal al jarenlang vrijwel constant is.

Geen akkoord tijdens overleg, wel lichtpuntjes

Kerstbestand in Bosnië

BRUSSEL – Bij het overleg tussen de ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie en de strijdende partijen in Bosnië is gisteren in Brussel op een aantal punten lichte vooruitgang geboekt. De besprekingen zullen op grond daarvan de komende dagen in de Belgische hoofdstad worden voortgezet onder leiding van de onderhandelaars Owen en Stoltenberg. Ook is een kerstbestand overeengekomen. Maar over een aantal andere belangrijke onderwerpen, waaronder de toekomst van Sarajevo, bleken de standpunten gisteren nog even onwrikbaar als tevoren.

De Belgische minister Willy Claes noemde het erg positief dat de strijdende partijen gisteren voor het eerst officieel een aantal beginselen hebben aanvaard over de verdeling van het Bosnische grondgebied. Maar Claes liet blijken dat de technische uitwerking nog veel hoofdbrekens zal kosten. De besprekingen over heropening van de luchthaven van Tuzla (voor humanitaire doeleinden) en de toekomstige status van Sarajevo zijn op een mislukking uitgedraaid, zo gaf de Belgische minister ruiterlijk toe.

Alle drie partijen aanvaarden nu volgens Claes het uitgangspunt dat de moslims recht hebben op eenderde van het Bosnische grondgebied. Grote onenigheid is er echter nog over de invulling daarvan. De moslims hebben gisteren geëist dat zij een aantal gebieden krijgen in het oosten van Bosnië die door de Serviers etnisch zijn gezuiverd. Het is niet aannemelijk dat de Serviërs deze gebieden zullen opgeven.

De Belgische minister ziet mogelijkheden voor een akkoord over de wens van de moslims om toegang te krijgen tot de rivier de Sava en voor een oplossing tussen Serviërs en Kroaten in de Krajina. De strijdende partijen zijn volgens Claes verder bereid bij een eventuele vredesregeling een interim-bestuur te aanvaarden door de Europese Unie over de stad Mostar.

Het kerstbestand, dat volgens Claes „uitdrukkelijk door de partijen is aanvaard", houdt stopzetting van de bombardementen op Sarajevo in. Verder hebben de leiders van de strijdende partijen beloofd geen humanitaire konvooien te zullen hinderen en kunnen de VN-soldaten in Bosnië zich ongehinderd bewegen.

punt uit

• Cadetten

De Koninklijke Militaire Academie (KMA) in Breda wil vijf tweedejaars-cadetten van de opleiding verwijderen omdat ze zich vorige week zeer ernstig zouden hebben misdragen. Het vijftal heeft zich volgens de Legervoorlichting tijdens een oefening in de Belgische Ardennen schuldig gemaakt aan 'verregaand onzedelijk' en 'ontaard' gedrag. De militair studenten zijn onmiddellijk na het voorval geschorst. Legervoorlichter P. Hartman noemt de beschuldigingen tegen de cadetten 'bijzonder zwaar'. Over de precieze aard van hun misdragingen wil hij slechts kwijt 'dat sprake was van lichamelijk contact' en dat 'niemand verwacht dat cadetten zoiets voor de ogen van anderen doen'. Bij het incident, dat zich afspeelde in een legergebouw, waren geen buitenstaanders betrokken.

• Nymphe

De 29-jarige Georg-Dietrich A. kan de moord op Nymphe Poolman en seksuele misdrijven met twee Nederlandse meisjes niet helemaal worden toegerekend. De man is verminderd toerekeningsvatbaar en zal lang behandeld moeten worden. Dit zei psychiater M. Becker-Emner gisteren voor de rechtbank in het Duitse Aurich waar A. terechtstaat. Uit haar rapportage, die gedeeltelijk tijdens het tot nog toe vijf dagen durende proces werd bekendgemaakt, bleek dat A. een traumatische jeugd achter de rug heeft.

• Kruiswerk

Leden van een kruisvereniging zullen moeten gaan betalen voor de artikelen die zij via de vereniging te leen krijgen. Tot dusver konden de leden de spullen gratis gebruiken. De maatregel gaat, indien mogelijk, op 1 april 1994 in. Lukt dat niet, dan moet het 1 juli worden.

• Voorzitter

Mogelijk gesjoemel met een examen ter wille van zijn secretaresse is de voorzitter van het Vlaamse parlement, Louis Vanvelthoven, noodlottig geworden. De socialist Vanvelthoven liet gisteravond weten dat hij na een dienstverband van ruim vijf jaar opstapt. De affaire werd eind november aan het rollen gebracht door het weekblad Humo. De SP-politicus zou via een stroman hebben geprobeerd ene Sonja D., een ambtenaar van het parlement die doorgaat voor zijn privé-secretaresse, door een examen aan een betere functie te helpen.

• Bezoek

Premier Lubbers brengt begin 1994 een bezoek aan Washington. Hij zal onder meer president Clinton en vice-president Gore ontmoeten. De vermoedelijke datum voor het bezoek ligt in begin januari. Lubbers komt naar Washington aan de vooravond van het eerste bezoek van president Clinton aan Europa. De president gaat in de tweede week van januari eerst naar Brussel voor de Navo-top en reist dan door naar Moskou.

Nieuw kabinet moet vijf miljard aan bezuinigingen inhalen

Toch groei van economie

Van onze redactie economie

EN HAAG – De economie eit dit jaar met 0,3 pront. Komend jaar zal de ei één procent zijn, in de en daarna gemiddeld 1,75 cent. Minister Kok (Fiinciën) heeft dit gisteren in Eerste Kamer meegeeld. Tot nu toe werd erop ekend dat de economie jaar niet zou groeien.

k wees erop dat er bij de start het kabinet in 1989 vanuit werd aan dat de groei gemiddeld 2,7 cent per jaar zou zijn. Dat is 1,7 cent geworden. Als het zeer goejaar 1990 daar nog van wordt etrokken, is de groei gemiddeld procent geweest.

lagere groei heeft bij het Rijk tot financiële tegenvaller van 30 jard gulden geleid. Daarvan d tweederde veroorzaakt door ere belastinginkomsten. Het kaet heeft daartegenover maatreen genomen voor in totaal 33 ljard gulden. Het grootste deel rof bezuinigingen. Voor ruim 8 ljard gulden werden de lasten hoogd.

k erkende dat een komend kabinog 5 miljard gulden aan niet evulde bezuinigingen voor 1998 rd moet maken. De helft moet arvan worden gevonden in de ardsvoorwaarden van de ambtena, de rest in bezuinigingen binnen departementen.

e minister zei dat de komende jan de lasten van de burgers verder laag moeten. De sociale premies nen omlaag door herzieningen veranderingen in de sociale zeheid, aldus Kok. Daarnaast is astingverlaging nodig, vooral r de laagstbetaalden en om laag walificeerde arbeid goedkoper maken.

ok herhaalde dat het kabinet tot toe 2,5 milard gulden meer aan astinggeld heeft binnengekregen n gedacht. Hij voorspelde dat arvan uiteindelijk 1,5 miljard gulen zal overblijven om terug te gen aan de burger. Overigens zal de evaller dit jaar leiden tot een geke tegenvaller in 1994.

e minister gaf verder aan dat de partementen dit jaar honderden iljoenen guldens minder hebben tgegeven dan zij formeel mochn. Wat er met deze zogenoemde nderuitputting' gaat gebeuren, liet ok in het midden.

ok haalde fel uit naar CDA-Senar Boorsma. Die had gesuggereerd t Kok bewust de doelstelling om t financieringstekort komend jaar verlagen naar 3,25 procent, had ten varen op het oog op de nadende verkiezingen. „Denigrerend," dus Kok. Hij wees er voorts op dat DA en PvdA samen in het kabinet oor het beleid verantwoordelijk jn. „Het CDA heeft niet het priaat op begrotingsdiscipline," stelde Kok.

Vermoord in auto

• *In Israël zijn op de Westelijke Jordaanoever nabij de stad Ramallah gisteren twee Israëliërs in hun auto doodgeschoten door Palestijnen. Israëlische troepen hebben een uitgaansverbod ingesteld en zijn op jacht naar de daders. De aanslag vond plaats op het moment dat vertegenwoordigers van de PLO met een Israëlische delegatie besprekingen voerden over de nadere uitwerking van de overeenkomst over autonomie voor de Palestijnen in de Gazastrook en Jericho. Bij die besprekingen leek gisteren een doorbraak ophanden. De delegaties zouden een compromis hebben bereikt over de kwestie van de grenscontroles. Vandaag wordt het overleg voortgezet.* Foto: EPA

Pas in april 1995 ontslag bij GAK's

UTRECHT – Tot 1 april 1995 zullen er geen gedwongen ontslagen vallen bij de circa 17.500 werknemers van de bedrijfsverenigingen en het GAK. De garantie hebben de vakbonden gisteravond gekregen van de werkgevers van de uitvoeringsorganisaties.

De bonden zijn met de werkgevers een aantal maatregelen overeengekomen om ontslagen te voorkomen. Afgesproken is dat alle werknemers die dat willen in deeltijd kunnen gaan werken. De vut-leeftijd wordt voor het komende jaar eenmalig verlaagd tot 59 jaar. Daarnaast komt er een vertrekregeling voor 55-jarigen die een plaats kunnen vrijmaken voor een andere werknemer wiens baan op de tocht staat.

Onduidelijk is nog hoeveel ontslagen door de maatregelen kunnen worden voorkomen. Door afslankingen zouden er bij de instanties circa 5.500 banen moeten verdwijnen als gevolg van politieke beslissingen over een andere uitvoering van de Ziektewet. De vertrekregeling voor 55-jarigen zal deels worden gefinancierd door de loonsverhoging van 1,25 procent uit de lopende cao te schrappen. Daarnaast is dit de eerste cao die wordt opengebroken om de nullijn te halen.

Deel Serviërs moet opnieuw naar stembus

BELGRADO – Rond vier procent van de stemmen die zondag bij de parlementsverkiezingen in Servië zijn uitgebracht, zijn ongeldig. Dit aantal is echter te klein om de verdeling van de zetels in het parlement te beïnvloeden, zo is van bronnen binnen de Servische kiescommissie vernomen.

In totaal zijn 171.102 stembiljetten niet geldig. Daarover zullen er in delen van drie kiesdistricten in Servië nieuwe verkiezingen gehouden moeten worden, verklaarde woordvoerder Zoran Djumic van de kiescommissie gisteren tegenover het Joegoslavische persbureau Tanjug.

De regerende Socialistische Partij van president Slobodan Milosevic heeft na telling van 98,5 procent van de stemmen 123 zetels behaald, drie te weinig voor een absolute meerderheid. De coalitie van oppositiepartijen Depos kan op 45 zetels rekenen, de extreem-rechtse Servische Radicalen op 39, terwijl de gematigde Democraten goed zijn voor 29 zetels.

De oppositie had van tevoren verklaard dat Milosevic zonder fraude niet meer dan 119 zetels zou krijgen. Oppositieleider Vuk Draskovic zei dinsdag al dat zijn partij de resultaten in twee van de negen kiesdistricten niet zou erkennen.

Duitsers: Kohl 'afgeschreven'

HAMBURG – Ruim de helft van de Duitsers, 53 procent, beschouwt bondskanselier Helmut Kohl als „afgeschreven" en wil SPD-leider Rudolf Scharping in zijn plaats.

Dat blijkt uit een enquête die deze maand is gehouden.

Kohl heeft nog maar 37 procent van de Duitsers achter zich, blijkt uit een opiniepeiling door het instituut Infas voor het tv-programma Skala. Als er nu verkiezingen zouden zijn, zou de sociaal-democratische oppositiepartij SPD 37,5 procent van de stemmen krijgen (in november 35,5), de christen-democraten van Kohl 34 (34,5), de in Bonn meeregerende liberalen 8,5 (acht), de groenen negen (11,5) en de rechts-radicale Republikaner vijf (vier). De Republikaner zouden daarmee de kiesdrempel (vijf procent) halen en voor het eerst in het parlement komen.

Russische regering wordt drastisch ingekrompen

Jeltsin: 'Ik ben de beste garantie tegen fascisme'

MOSKOU – De Russische president Jeltsin vindt dat sommige media het gevaar overdrijven van Russisch fascisme en nationalisme. Hij zei gisteren in het Kremlin – tijdens zijn eerste ontmoeting met de pers na de vorige week zondag gehouden verkiezingen – dat extreem-rechts in Rusland geen kans krijgt zolang hij aan de macht blijft. Jeltsin benadrukte tot drie keer toe dat hij tot juni 1996, als zijn presidentiële termijn afloopt, in functie blijft.

Het gevolg van de verkiezingswinst van extreem-rechts is wel dat de hervormingskoers wordt bijgesteld. Jeltsin kondigde wijzigingen in de regering aan, maar zei er meteen bij dat vice-premier Gaidar aanblijft. Gaidar was de leider van de radicale hervormingspartij Ruslands Keuze. Volgens de Russische president moet er nu meer aandacht worden geschonken aan sociale uitgaven voor de armsten onder de bevolking. Hij gaf daar als voorwaarde bij, dat de daling van de inflatie – in november liep die terug naar zestien procent – moet doorzetten.

Volgens de Russische president zal hij met alle partijen in het nieuwe parlement moeten samenwerken, omdat hij de uitspraak van de kiezers wil eerbiedigen. „Als Zjirinovski zich in het parlement inzet ten bate van volk en land, zullen wij met hem samenwerken," aldus Jeltsin.

Jeltsin kondigde tijdens deze direct door de televisie uitgezonden persconferentie tevens aan, dat premier Tsjernomyrdins regering zal worden ingekrompen. „We zullen het aantal vice-premiers (nu tien, red.) en ministers, het hele apparaat drastisch reduceren," zei hij. Ook liet hij weten persoonlijk te zullen toezien op de reorganisatie van de voormalige KGB, waarvoor hij dinsdag per presidentieel decreet opdracht gaf.

De informatievoorziening naar president en regering toe moet worden verbeterd. Daarvoor zullen onafhankelijke experts worden aangesteld, aldus Jeltsin, die verklaarde dat de regering de controle over de media aan de president gaat overdragen. Jeltsin heeft de 70-jarige Aleksandr Jakovlev, onder Gorbatsjov de 'vader van de glasnost' genoemd, directeur gemaakt van het nationale en GOS-tv-station Ostankino.

Parlement neemt democratische Grondwet aan

Doodsteek apartheid

KAAPSTAD – Het laatste blanke parlement van Zuid-Afrika heeft gisteren in Kaapstad het discriminerende politieke systeem van apartheid de doodsteek gegeven door de nieuwe Grondwet goed te keuren.

De nieuwe constitutie maakt de machtsovername door de zwarte meerderheid mogelijk na de eerste verkiezingen voor alle Zuidafrikanen volgend jaar april.

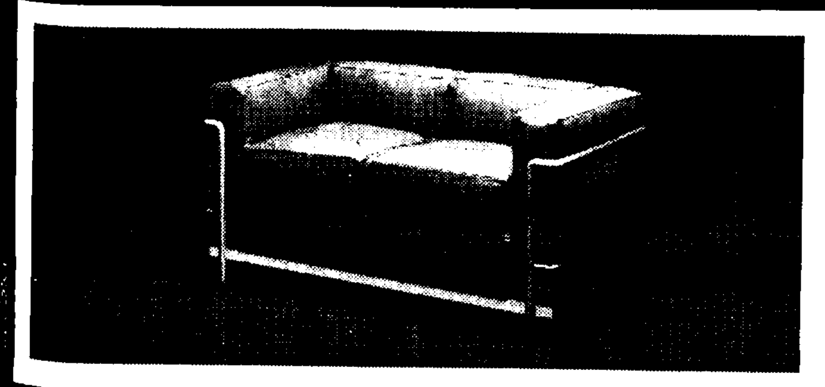
De wet werd aangenomen met een grote meerderheid: 237 voor- en 45 tegenstemmen. Toen zij was aanvaard, ontstond tumult. Onafhankelijke parlementsleden, die Nelson Mandela's Afrikaans Nationaal Congres (ANC) steunen, schreeuwden 'Amandla'(Vrijheid). Eerder gingen leden van de Conservatieve Partij (CP) staan om Die Stem, het nationale volkslied, te zingen. Dit lied wordt door vele zwarten afgewezen als symbool van apartheid.

CP-woordvoerder Corne Mulder zei dat met het aanvaarden van de constitutie drie miljoen blanke Afrikanen van hun vrijheid worden beroofd.

De conservatieve leider Ferdi Hartzenberg zei tegen journalisten dat nog voor de verkiezingen worden gehouden, er een blanke „volksstaat" zal zijn gevormd.

De Vrijheidsalliantie dreigt de verkiezingen van 27 april te boycotten. De regering van president Frederik de Klerk en het ANC proberen met de conservatieve coalitie alsnog tot overeenstemming te komen.

De nieuwe Grondwet stelt dat na de verkiezingen een overgangsregering wordt gevormd voor een periode van vijf jaar. Daarin zouden alle partijen moeten zijn vertegenwoordigd die ten minste vijf procent van de stemmen behalen.

President heeft soms dagen waarop alles fout gaat

Clintons herdersuurtjes zijn nog niet bewezen

DOOR HANS DE BRUIJN

WASHINGTON – Toen hem door verslaggevers gevraagd werd of die dag nog meer voor Bill Clinton pijnlijke onthullingen te verwachten waren, antwoordde een functionaris van het Witte Huis maandagavond: „Niet dat ik weet. Maar het is ook pas zes uur." Het was weer een van die dagen waarop Clinton het auteursrecht schijnt te hebben, en waarop alles fout gaat dat maar fout kan gaan.

Er was het bericht dat zijn kersvers benoemde minister van Defensie Bobby Ray Inman enkele jaren de belastingen heeft ontdoken door geen aangifte te doen voor een huishoudelijke hulp. Er waren de geruchten dat in de jaren tachtig gerommeld zou zijn met overheidsgeld voor het compenseren van een verliesgevende belegging door Clinton van 50.000 dollar in een grondproject in Arkansas.

En tot overmaat van ramp doken daar ineens twee politieagenten uit Clintons thuisstaat op, die beweerden dat zij de goeverneur geholpen zouden hebben bij het verbergen van zijn buitenechtelijke avonturen, zelfs nadat hij vorig jaar al tot president was gekozen. „Daar gaan we weer," was de reactie op het Witte Huis, waar men zich levendig dezelfde verhalen uit 1992 herinnert.

Clinton heeft tot nog toe niet willen reageren op de beschuldigingen van zijn twee ex-lijfwachten, maar zijn echtgenote Hillary deed dat dinsdag voor hem. „Het is droevig dat we steeds onderworpen worden aan dit soort aanvallen voor politieke en financiële redenen door mensen die dat alleen uit eigenbelang doen." En zij benadrukte dat zij voor 200 procent achter haar man staat.

Het Witte Huis probeerde de schade te beperken door in de tegenaanval te gaan: de beschuldigingen van de agenten zijn totaal onbewezen, zij zijn betaald om ze naar buiten te brengen, zij doen het alleen maar omdat zij voor veel geld een boek met hun 'onthullingen' willen slijten en worden aangemoedigd en geholpen door een paar van Clintons oude politieke vijanden.

Brachten vorig jaar onthullingen over zijn vermeende vrijage met de nachtclubzangeres Gennifer Flowers Clintons presidentiële campagne bijna tot een vroeg einde, ditmaal lijkt de schade mee te vallen. De agenten en hun helpers lijken geen toonbeelden van betrouwbaarheid te zijn. En de meeste Amerikaanse media brengen de beschuldigingen dan ook met de nodige behoedzaamheid.

De gezaghebbende The New York Times en de Los Angeles Times hebben er nog geen letter aan gewijd. The Washington Post deed dat wel, evenals USA Today. CNN bracht het interview met de twee agenten zondagavond als eerste. CBS-tv meed het verhaal volledig, ABC-tv zond fragmenten van het CNN-onderwerp uit. Het algemene gevoel is desondanks dat men bang is zich op glad ijs te begeven.

De twee 'state-troopers' beweren dat zij herhaaldelijk Clinton hebben geholpen bij het maken van geheime afspraakjes, tot in de ambtswoning van de goeverneur toe. Clintons medewerkers ontkenden dit categorisch. Het verhaal blijkt al een paar weken in de pen te hebben gezeten en zelfs Clinton heeft pogingen gedaan om de schade zoveel mogelijk beperkt te houden.

Hij blijkt de afgelopen weken elf van zijn ex-lijfwachten gebeld te hebben om er achter te komen welke verhalen er in omloop waren. De twee agenten zijn door hun commandanten overgeplaatst, omdat andere state-troopers niet meer met hen wilden werken. Volgens de twee, en hun advocaten, is dat gebeurd op gezag van Clinton. Het Witte Huis ontkent dat in alle toonaarden.

De twee blijken te worden geadviseerd door de advocaat Cliff Jackson, een felle tegenstander van Clinton door de jaren heen. Hun verhaal verscheen in The American Spectator, een uiterst conservatief blad. De agenten zouden naar buiten gekomen zijn omdat zij een baan bij de federale politie, die hen vorig jaar door Clinton zou zijn beloofd, uiteindelijk toch niet hadden gekregen.

Maar de belangrijkste reden schijnt dat zij in onderhandeling zijn om hun verhaal in boekvorm te publiceren. Tot nog toe zouden zij echter geen uitgever gevonden hebben die bereid was daar dik voor te betalen. Door de nu ontstane – door henzelf geregelde – commotie zullen, naar zij verwachten, de aanbiedingen en het geld binnenstromen. Althans, dat is waarvan het Witte Huis hen verdenkt.

Volgens Clintons adviseurs en Hillary Rodham Clinton gaat hem om een ordinaire afrekening door politieke tegenstanders. „Cliff Jackson maakt deel uit van een groep die een obsessie voor de president heeft en deze beschuldigingen iedere keer uit als hij succes lijkt te gaan hebben." Clintons waarderingscijfers (58 procent) liggen momenteel weer op het niveau van kort na zijn beëdiging.

En wat die andere twee zaken betreft: admiraal Bobby Inman heeft zijn belastingschuld inmiddels voldaan. Hem valt dus niet het lot ten deel van de twee vrouwen die Clinton voordroeg voor het ministerschap van justitie, en die moesten terugtreden omdat zij geen belasting hadden afgedragen voor een kindermeisje. Misschien speelt een rol dat Inman ook door de Republikeinen op handen wordt gedragen.

Tot nog toe is ook – ondanks diepgravend onderzoek – niet gebleken dat de Clintons iets verkeerd zouden hebben gedaan ten aanzien van hun verliesgevende belegging in onroerend goed. Hooguit kan hen worden aangewreven dat zij met de verkeerde adviseurs in zee zijn gegaan. En de verkeerde lijfwachten hadden. Maar je tegenstanders kun je nu eenmaal niet uitkiezen.

● *Bill Clinton met zijn vrouw Hillary op de dansvloer. Hillary heeft laten weten dat zij voor 200 procent achter haar man staat.*
Foto: Archief

Nederlander zonde[r] veel plastic op stap

DEN HAAG – Albert Heijn kent al de Klantenpas. De Spoorwegen hebben zelfs een kaart die men slechts op zak hoeft te hebben om treinreizen te kunnen maken zonder kaartje. Ook allerlei toegangssystemen bij gebouwen maken al gebruik van een kaart, waarin een complete computer is ingebouwd. Maar om te voorkomen dat elke Nederlander over enkele jaren met een waaier van kaarten de deur uit moet, is gisteren het Nationaal Chipcard Platform opgericht.

Standaardisatie van de diverse chipkaart-technieken kan wildgroei voorkomen, leiden tot effeciency-voordelen en een brede dienstverlening via één kaart in bijvoorbeeld de gezondheidszorg. Daarbij dient wel de privacy te worden gewaarborgd.

In het nieuwe platform hebben de banken, de overheid, de Consumentenbond, het streekvervoer en de gezondheidszorg elkaar gevonden. Ook het normalisatie-instituut (NNI) is vertegenwoordigd in verband met de (internationale) standaardisatie.

Dat platform kan zijn voordeel doen met ervaringen in het buitenland èn met de chipcard-proef bij winkels in Woerden, die duurde tot met 1992.

Inmiddels zijn ook subsidies verstrekt aan voorbeeld-projecten met chipcards. Nu beperkt de overheid zich tot [...] name aan het platform en [...] het bedrijfsleven verder ze[...] weg uit te stippelen.

In Frankrijk zijn de magn[...] stripkaarten, zoals de ban[...] die in ons land aanbieden[...] middels al vervangen [...] chipkaarten. Bovendien i[...] in dat land al een verschei[...] heid aan projecten in de [...] zondheidszorg. Duitsland h[...] onlangs besloten de chip[...] nationaal in te voeren als [...] zekeringsbewijs in de gez[...] heidszorg. Het gaat daarbij [...] tachtig miljoen kaarten.

Duitsland en Frankrijk geb[...] ken verschillende standaar[...] Een Duitse kaart zal nie[...] Frankrijk kunnen worden [...] bruikt en omgekeerd. In [...] land zijn inmiddels onge[...] dertig kleine proefproje[...] gaande. Het platform wil [...] beren alle betrokken part[...] op een lijn te krijgen.

Voor organisaties zijn c[...] kaarten niet alleen aantre[...] lijk omdat administratie [...] betaling efficiënter wor[...] Chipkaarten bieden ook [...] mogelijkheid inzicht te krij[...] in het bestedingspatroon [...] klanten en hun wen[...] Dienstverlening en het aan[...] den van produkten kun[...] dus beter op de afzonderl[...] klant worden afgestemd. [...] scherming van de persoonl[...] levenssfeer heeft dan ook [...] 'voortdurende aandacht' [...] het platform.

Niettemin is een rubriek met daarin het nieuws dat de wereld niet bezighoudt. Het zijn de berichten die doorgaans plaats moeten maken voor het 'grote wereldnieuws'. Maar toch geven ze kleur aan onze samenleving. Het kleine leed, het nieuws met een glimlach of de berichten ter nutteloze kennis. Van over de hele wereld, eenmaal per week verzameld in het Limburgs Dagblad.

Kerstbabyboom

De kerstdagen zijn niet alleen verantwoordelijk voor gewichtstoename, echtelijke ruzie en stress, maar ook voor de verschuiving van de vroegere geboortepiek in februari en maart naar september. Hoewel bewijs voor deze theorie nog ontbreekt, zijn Duitse onderzoekers hiervan overtuigd. De meeste kinderen worden niet meer in mei en juni, maar in december verwekt, een ware kerst-,babyboom'.

Dit fenomeen werd in de Verenigde Staten al in de jaren vijftig waargenomen. Amerikaanse onderzoekers achten de toenemende betekenis van het kerstfeest in de familiekring een van de oorzaken.
Een sociopsychologische verklaring van een deskundige van het Münchense instituut voor medische psychologie voegt hier een ander element aan toe: toen de mens nog afhankelijk was van de natuurlijke daglengte en buitentemperatuur, nam de paardrift toe naarmate de dagen warmer werden, mei en juni, zodat baby's in februari of maart ter wereld kwamen.

Vrouwenbureau

● *In Japan is het eerste politiebureau geopend dat louter vrouwelijke werknemers kent. De wijk Ginza in Tokio had de primeur. Maar dat het leven voor criminelen in dit chique district aantrekkelijker is geworden, moet volgens de autoriteiten ernstig worden betwijfeld.*
De zes politievrouwen beheersen judo, aikido en andere vechtsporten. Zij dragen revolvers en zijn schietvaardig. Een politiewoordvoerder zei dat het nieuwe bureau moet bijdragen aan een verbetering van het imago van de politie in Tokio. Foto: AP

Omscholing voor goudzoekers

Schapewol is in Kazachstan meer dan goud waard. Reden voor de goudzoekers in de regio Zjeskazgan om niet langer onder de grond naar het edelmetaal te wroeten: voortaan gaan ze schapen telen. Het goudwinningsbedrijf Balchasj gaat zich toeleggen op het fokken van schapen en koeien. Aanleiding voor deze conversie is het gebrek aan brandstof, explosieven en houten balken voor de mijnschachten. Bovendien levert de goudwinning bijna niets op: volgens het dagblad Kazachstan Pravda betaalt de overheid zo weinig voor goud dat Balchasj zwaar in de rode cijfers zit.

Amsterdammer koopt bril Elton John

Een Amsterdamse fabrikant van brilleglazen heeft tijdens een veiling van Sotheby's in Londen een bril van Elton John gekocht. Het gaat om een met diamanten bezet exemplaar met wolkvormige glazen in regenboogkleuren. De kijker kostte ongeveer 8.500 gulden (2.990 Britse pond).
De koper, de 59-jarige Theunissen, directeur van de Holland Optical Company, heeft al vijf Elton John-brillen. Die kocht hij tijdens een veiling in 1988. Die brillen worden incidenteel tentoongesteld. Onlangs nog in de Oudheidskamer in Steenwijk.

Franse postbode bezorgt baby

[illegible]

Vrijdag de dertiende echte 'ongeluksdag'

Vrijdag de dertiende is voor sommige mensen inderdaad een ongeluksdag, zeggen onderzoekers in het tijdschrift British Medical Journal.

Het risico om door een ongeluk in het ziekenhuis terecht te komen kan met 52 procent toenemen en het is dan ook raadzaam op zo'n dag thuis te blijven, zeggen de schrijvers van het artikel, die zijn verbonden aan de gezondheidsdienst van de Mid Downs, de streek ten zuiden van Londen.

De vier deden statistisch onderzoek en hebben geen idee waardoor het verhoogde risico wordt veroorzaakt. Mogelijk is het juist de angst voor het ongeluk die mensen minder geconcentreerd maakt.

De achtergrond van vrijdag de 13de als ongeluksdag is tweevoudig. Vrijdag geldt als ongeluksdag omdat Jezus op deze dag werd gekruisigd. Dertien stond bij de Romeinen al bekend als ongeluksgetal. Het christendom versterkte dat door het aantal aangezetenen aan het laatste avondmaal voordat Jezus ter dood werd gebracht: Jezus en de twaalf apostelen.

Water-en-brood voor slechte baas

Een Texaan die zijn hond had uitgehongerd, is veroordeeld tot een weekend op water en brood. De rechter in Harris kwam tot deze uitzonderlijke gevangenisstraf om de 34-jarige Jimmie Wesley Hall te laten inzien wat hij zijn Duitse herder Butch had aangedaan. De hondebaas kreeg bovendien twee jaar proeftijd.
In september woog Butch, toen veertien maanden oud, nog maar vijftien kilo. Eenmaal uit huis geplaatst knapte het dier zienderogen op. De herder weegt nu meer dan 30 kilo.

Wesley Hall houdt tot op heden vol niet schuldig te zijn aan mishandeling van de herder. Hij zei dat hij zijn vrouw en drie dochters had belast met de verzorging van de huisdieren.

Wie zijn neus schendt.....

De 23-jarige Ishka Alpern uit Ithaca, New York, moet minstens vijf jaar de cel in omdat hij in een dronken bui te fel van zich afbeet. De neus van een politieagent kwam daarbij tussen zijn tanden.
Alpern kreeg in juni op straat ruzie met zijn voormalige vriendin en de man die haar begeleidde. De politie werd gebeld en twee agenten probeerden de ruziezoeker te arresteren. Alpern verdedigde zich tot het uiterste en beet de neus van agent Jay VanVolkinburg af. Tot het geluk van VanVolkinburg slikte Alpern het reukorgaan niet door, maar spuugde hij het op straat uit. Een plastisch chirurg slaagde er in het gezicht van de agent weer te fatsoeneren.

Moeder Teresa krijgt prijs van Unesco

Moeder Teresa heeft een nieuwe onderscheiding gekregen: de prijs voor vrede van de UNESCO voor haar werk onder de armen.
Moeder Teresa, die eerder de Nobelprijs voor de vrede kreeg, ontving in Calcutta de bij de Unesco-prijs horende cheque van 50.000 dollar uit handen van Federico Mayor. Mayor is directeur-generaal van de Unesco, de VN-organisatie voor onderwijs, wetenschap en cultuur.
De Unesco-prijs beloont mensen die een bijdrage hebben geleverd aan vredesopvoeding en vredesonderwijs. De katholieke non zal het geld besteden aan een nieuw huis voor geestelijk en lichamelijk gehandicapten in Calcutta.

Liefde doet pijn

Wat er met de private delen van de Amerikaan John Wayne Bobbitt gebeurde is een publiek geheim: zijn vrouw sneed zijn penis af omdat hij haar veelvuldig zou hebben verkracht. Bobbitt hoeft zich nergens meer voor te schamen en slaat nu met t-shirts geld uit zijn ongeluk.

Artsen wisten de penis van Bobbitt weer aan te naaien nadat zijn vrouw eerder dit jaar een rigoreus einde had willen maken aan hun ongelukkige seksrelatie. Bobbitt is inmiddels vrijgesproken van seksueel misbruik, maar zijn vrouw staat nog terecht wegens het toebrengen van lichamelijk letsel. Bobbitt zei dat hij 200.000 dollar aan advocaten kwijt is geweest. Een deel van dat geld haalt hij terug uit de verkoop van t-shirts, die 25 dollar kosten. Op de voorkant staat een vrouw met een mes afgebeeld, de tekst op de achterkant 'Liefde doet pijn'.
Tijdens een presentatie in Pittsburgh ging Bobbitt gewillig op de foto met 'fans'. Voelt hij zich niet opgelaten? „Ik heb een maand in het ziekenhuis gelegen, naakt, terwijl verpleegsters de hele tijd aan me bezig waren. Ik heb geleerd met niet te schamen," aldus Bobbitt.

Aldi biedt personeel excuses aan

RECHT – De supermarkt-en Aldi heeft ten onrechte verklaring van goed ge- geëist van een deel van personeel. De directie ft dat gisteren laten weten en gesprek met de vakbon-. Aan de werknemers zijn ddels excuses aangebo-, zo heeft de FNV-Dienstenbond meegedeeld.

De FNV-bond maakte begin deze maand bekend dat het personeel van ongeveer zestig Aldi-filialen was gevraagd op het gemeentehuis een verklaring van goed gedrag te halen. Ook sollicitanten werd te kennen gegeven dat zij zo'n verklaring mee moesten nemen.

Direct na de bekendmaking van de bond verklaarde de directie dat er sprake was van een misverstand. Tegenover de vakbonden gaf de directie toe ten onrechte verklaringen van goed gedrag te hebben geëist van werknemers die al in dienst zijn. Het besluit om dergelijke verklaringen van sollicitanten te verlangen, wordt heroverwogen.

Aldi en de vakbonden hebben in hetzelfde gesprek afspraken gemaakt over vergroting van de veiligheid in de filialen. Werkgever en bonden kwamen overeen dat het geldtransport wordt ondergebracht bij gespecialiseerde bedrijven. Daarnaast krijgt ieder filiaal vanaf begin volgend jaar de beschikking over een telefoon in de winkel.

Conjuncturele neergang in Europa tot staan gekomen

DNB ziet langzaam herstel van economie

Van onze redactie economie

STERDAM – Op het Europese vasteland is de conjuncturele neergang tot staan gekomen. Net als in andere len heeft de Nederlandse economie in het derde kwartekenen van stabilisatie te zien gegeven. Het bruto enlands produkt (bbp) is ten opzichte van het voorafnde kwartaal met 0,7 procent gestegen. Voor een deel eze groei echter toe te schrijven aan een toeneming de produktie als gevolg van het slechte zomerweer. In derde kwartaal werd 5,5 procent meer aardgas gewondan in het tweede kwartaal.

het produktievolume in de trie, dat een gevoeliger dmeter is voor de conjuncdan het bbp, lijkt het dieptete hebben bereikt. Na een g met 0,7 procent in het de kwartaal liet de produktie et derde trimester een stabilie op het niveau van het voorafd kwartaal zien.

zettingsgraad

bezettingsgraad in de verwerde industrie, die sinds het de kwartaal van 1990 met 5,5 tpunt was gedaald, liep in de kwartaal echter nog wat terug met 0,3 procentpunt procent. Dit schrijft banknt Wim Duisenberg in het kwartaalverslag van De Nedsche Bank.

De enigszins verbeterde stemming onder de ondernemers (een verwachte toeneming van de bedrijvigheid) is een van de factoren op grond waarvan de conjunctuurindicator van de centrale bank sedert het verslagkwartaal een gunstiger beeld begint te vertonen. Van een krachtig herstel lijkt echter nog geen sprake te zijn.

De groei van de industriële produktie zal gemeten ten opzichte van de vorige overeenkomstige periode in de komende maanden naar verwachting nog nauwelijks boven de nul uitkomen, aldus het verslag.

Malaise

De activiteit in de bouw was in het derde kwartaal bijna 5 procent lager dan in het tweede kwartaal. De daling vond vooral plaats in de utiliteitsbouw (min 8 procent). In de eerste drie kwartalen lag de produktie in de bouw ruim 6 procent lager dan in dezelfde periode vorig jaar. De malaise op de kantorenmarkt duurt voort.

Bestedingen

De relatief gunstige ontwikkeling van het bbp moet vooral worden toegeschreven aan de consumptieve bestedingen. Deze vielen in het derde kwartaal vergeleken met dezelfde periode van vorig jaar bijna 4 procent hoger uit. Alleen de aankopen van voedingsen genotmiddelen lieten een daling zien.

Bij de verkopen van personenauto's tekende zich in het derde kwartaal weer een lichte stijging af. Verder namen vooral de kledingaankopen toe.

Slappe handel

● Stilte voor de storm gisteren in Bethlehem. Aan de vooravond van Kerstmis – waarop naar verwachting meer toeristen dan vorig jaar in het stadje de geboorte van Jezus zullen vieren – bleven als gevolg van een staking van de fundamentalistische verzetsbeweging Hamas de meeste winkels op de bezette Westelijke Jordaanoever gesloten. Ook de koopman op de foto had zo te zien te kampen met slappe handel. Foto: AP

Fokker in '95 op winst na forse reorganisatie

AMSTERDAM – Fokker gaat een moeilijk 1994 tegemoet waarin drastisch en ingrijpend wordt gereorganiseerd. Dit moet leiden tot een verlaging van de kostprijs van de vliegtuigen met 30 procent in drie jaar. Het zal pijn doen, maar in 1995 zal weer winst worden gemaakt en die winst zal structureel zijn. Dit zegt bestuursvoorzitter E.J. Nederkoorn in het Fokker-bedrijfsblad Trimvlak.

In een eerste reactie zegt Peter van Bers, districtsbestuurder van de Industriebond FNV, niet verrast te zijn door de aangekondigde maatregelen. „Er zijn officieel nog geen concrete getallen genoemd, maar het aantal te schrappen arbeidsplaatsen zal waarschijnlijk tussen een paar honderd en iets boven de duizend liggen," aldus Van Bers. Hij verwacht dat in januari tussen bonden en directie nader overleg zal worden gepleegd, waarbij de contouren van de reorganisatie duidelijker zullen worden.

„Het zal, en dat gaat mij ook persoonlijk zeer aan het hart, onvermijdelijk zijn dat wij opnieuw scherp en diep moeten snijden in het aantal arbeidsplaatsen. Daarbij is met de bonden, de ondernemingsraden en de commissarissen overeengekomen dat er in alle lagen van de onderneming zal worden gesneden.

Niet uitsluitend aan de basis maar ook aan de top," aldus Nederkoorn. Zoals het er nu naar uitziet, zal iedereen binnen Fokker in februari weten waaraan hij of zij toe is, aldus de Fokker-topman.

Herstructurering

Nederkoorn voegt eraan toe dat na het uitvoeren van de herstructurering „Fokker een in alle opzichten professionele onderneming zal zijn." „Het is mijn vaste overtuiging dat het alleen kan op de nu geplande manier. Het wachten op wonderen uit de markt is irreëel en levensgevaarlijk voor het voortbestaan van de onderneming. We moeten nu aanpakken. Ik acht dat in alle opzichten nodig," aldus Nederkoorn.

Er zal, als het herstructeringsplan wordt uitgevoerd, sprake zijn van een complete omslag, van een cultuurverandering. Dit is de mening van de heren G.L.M. Hamers en G.A. van Beek als rapporteurs van de 'taskforce', de groep van twintig Fokker-managers die de toekomst van de onderneming grondig heeft onderzocht.

Enbi in Nuth hofleverancier van Rank Xerox

NUTH – Enbi bv Nuth heeft een kwaliteitscertificaat gekregen van kopieerapparatenfabrikant Rank Xerox. Enbi maakt rubber- en kunststofonderdelen voor de kantoormachines. Het Nuther bedrijf heeft zich bewezen op het gebied van kwaliteit, kostprijs en leverbetrouwbaarheid.

Directeur A. Hendrickx ziet het certificaat als een beloning voor de bijdrage van individuele personeelsleden aan de verbeteringen.

munt uit

● **AVCB**

De AVCB Groep, één van de grootste zorgverzekeraars in Nederland, wil Staal Bankiers overnemen van Vendex International. Dat is gisteren bekendgemaakt. Het verzekeringsconcern legt voor het belang van 79 procent ongeveer f 116 miljoen op tafel. AVCB had al een belang van 5 procent in Staal. Het is niet de bedoeling dat de verzekeraar een bod zal uitbrengen op de aan de beurs genoteerde stukken.

● **Olie**

De zes Arabische landen die zich hebben verenigd in de GCC (Gulf Cooperation Council) willen hun olieproduktie verkleinen als de andere olieproducenten in de wereld dat ook doen. Dit staat in de slotverklaring die de zes aan het eind van hun topconferentie in Riaad hebben uitgegeven.

● **Orthopedie**

ACF Holding neemt 1 januari de orthopedische activiteiten van de Anna Stichting over. Zij zijn ondergebracht in de Fransen Orthopedie Groep; die zet met ruim 30 mensen f 5 miljoen per jaar om. ACF versterkt met de overneming haar thuiszorgdivisie.

● **Bouw**

De groei van de investeringen in de bouw zullen in de periode van 1993 tot 1997 in de voormalige DDR gemiddeld ruim tien procent per jaar bedragen, zo voorspelt het in München gevestigde bureau voor economisch onderzoek, Ifo.

● **Vertrouwen**

Het vertrouwen in de economie onder grote Japanse niet-financiële bedrijven is in het lopende kwartaal ten opzichte van het vorige kwartaal verder gedaald, zo blijkt uit een onderzoek dat het Japanse ministerie van Financiën onder 9.436 ondernemingen heeft gehouden.

Heineken breidt uit in Zwitserland

AMSTERDAM – Heineken breidt haar activiteiten in Zwitserland uit. Het bierconcern heeft in beginsel overeenstemming bereikt over de verwerving van een belang van 52,3 procent in de Zwitserse Brauerei Haldengut in Winterthur. Daar werken 690 mensen en wordt omgerekend f 320 miljoen omgezet.

Brauerei Haldengut bezit rechtstreeks en via Calanda Bräu de op één na grootste brouwerijgroep in Zwitserland, Calanda Haldengut. In die groep heeft Heineken al een deelneming van 10 procent.

Calanda Haldengut heeft een aandeel van ongeveer 12,5 procent in de Zwitserse biermarkt; zij werkt met twee brouwerijen, in Chur en Winterthur, die bij elkaar 600.000 hectoliter kunnen produceren. Verder heeft Calanda Haldengut belangen in frisdranken en mineraalwater en distribueert de groep Heinekenbier in het oostelijk en het zuidelijk deel van Zwitserland.

Heineken-bier wordt sinds 1980 in Zwitserland geïmporteerd en wordt daar van de importbieren het meest verkocht. Naar verwachting krijgt de transactie in het eerste kwartaal van 1994 haar beslag.

beurs

Uitblinker

STERDAM – Op een – enkele onderingen daargelaten – onmeerd Beursplein 5 was Aegisteren de grote uitblinker. assurantie-aandeel eindigde f 5,60 hoger op f 110,90; ruim cent. Handelaren spraken van „fenomenale koerswinst". De se was afkomstig van één rikaanse koper, die via verende hoeklieden opereerde. on was het op drie na het meest ndelde fonds; er verwisselden 920 aandelen (dubbeltelling) eigenaar.

wel de animo voor de andere elen middelmatig was, bereikEOE-index, die maandag voor st de 400-punten-grens door, een nieuw hoogtepunt op 0. De stemmingsindex verbe-0,9 punt op 146,70. De totale bedroeg f 3,24 miljard, waar1,09 miljard in aandelen.

Aegon trokken ook de uitgede aandacht. Wolters Kluwer binnen de branche procentueel grootste stijger met een winst f 3,20 op f 122,20, gevolgd door vier, die f 4,10 toevoegde op 177,80. Het meer conjunctureel lige VNU moest daarentegen 1,90 terug op f 163,10. VNU profiwel van de koerswinst bij Smeets De Boer, waarin het belang heeft van 32 procent. De van dit fonds steeg f 3 op 47,80. Verder viel KNP BT op met koerswinst van f 2,20 op 47,70. Bij de multinationals veranderde er niet veel. Zowel KLM, Unilever, Akzo, Philips als Koninke Olie noteerden enkele dubbelhoger. Duidelijk uit de gratie Fokker, die negentig cent daalop f 20,80, Staal Bankiers nonegen dubbeltjes hoger op 18. Nabeurs werd bekend dat dex zijn belang van 79 procent verkopen aan verzekeraar CB.

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	71,80f	71,30
ABN Amro A.in F.	90,20	90,50
ABN Amro L.Gr.F.	178,90	178,90
ABN Amro Obl.Gr.f.	209,30	209,40
Aegon	106,50	110,90
Ahold	45,10	45,80
Akzo	179,70	180,00
Alrenta	269,50	269,90
Amev cert.	87,90	88,30
Bols Wes. c.	44,10	44,60
CSM cert.	72,80	73,70
Dordtsche Petr.	186,20	186,80
DSM	104,50	105,00
Elsevier	173,50	177,80
Fokker cert.	21,70	20,80
Gist-Broc. cert.	52,80	52,70
Heineken	209,10	210,60
Heineken Hold.	185,70	186,60
Hoogovens nrc	46,80	46,90
Hunter Douglas	84,50	82,00
ING c.	91,60	91,70
KLM	41,70	41,80
Kon. KNP BT	45,50	47,70
Kon. Olie	198,50	199,00
Nedlloyd	54,40	55,20
Océ-v.d.Gr.	65,50	66,70
Pakhoed cert.	52,80	53,50
Philips	39,20	39,40
Polygram	75,00	74,70
Postb.Beleggf.	66,10	66,10
RG Florente F.	131,80	131,90
Robeco	120,80	120,80
Rodamco	63,20	63,00
Rolinco	122,00	121,90
Rorento	97,60	97,90
Stork	41,50	42,50
Unilever cert.	222,90	223,10
Van Ommeren nrc	47,70	47,90
Ver.Bezit VNU	165,00	163,10
Wolters-Kluwer	119,00	122,20

Avondkoersen Amsterdam

ABN Amro Hold. 71,00 (71,30)
Ahold 45,70 (45,80)
KLM 41,70-42,20 (41,80)
Kon.Olie 199,00-200,00 (199,00)

Binnenl. aandelen	v.k.	sk
Aalberts Ind	60,00	60,00a
ABN AmroHld.prf.c.	6,53	6,52
ABN Amro pref.	71,60	71,30
ACF-Holding c.	56,10	56,70
Ahrend Groep c.	129,50	130,00
Asd Options Tr.	11,00	11,00
Asd. Rubber	2,90	3,00
Ant. Verff.	360,00e	380,00f
Atag Hold. cert	140,00	140,50
Athlon Groep	61,50	61,50
Athlon Groep nrc	60,00	60,00
Aut.Ind.R'dam	64,00	63,00
BAM Groep	111,00b	111,00b
Batenburg	138,00	138,00
Beers	116,20	116,50
Begemann Groep	50,20	49,50
Belindo	320,00	316,50
Blydenst.-Will.	27,70	28,30
Boer De Winkelb.	71,90	71,90
Borsumy Wehry	129,50	132,00
Boskalis c	44,20	46,00
Braat Beheer	28,60	30,30
Breevast	9,60	9,60
Burgman-Heybroek	1500,00	1500,00
Calvé-Delft pref	890,00	890,00
Calvé-Delft cert	1455,00	1460,00
Cap Volmac	21,90	22,00
Cindu Intern.	100,00	99,00
Claimindo	315,00	314,00
Content Beheer	22,50	22,50
Credit LBN	42,90	42,10
Crown v.G. cert.	138,00	139,00
CSM	72,80	72,20
Delft Instrum.	21,20	21,50
Dorp-Groep	43,00	43,70
Dorp-Groep div'94	105,10	105,10
Draka Holding	35,30	35,30
Econosto	23,10	23,20
EMBA	170,00a	–
Eriks Holding	92,40	92,40
Flexovit Int.	60,00	59,50
Frans Maas cert.	49,20	49,10
Fugro McClelland	37,90	37,00
Gamma Holding	98,00	98,00
Gamma pref.	6,40	6,40
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	44,40	44,10
Geveke	24,60	25,50
Giessen-de N.	351,00	350,00
Goudsmit	27,40	27,90
Grolsch cert.	42,50	42,90
GTI-Holding	170,00	170,00
Hagemeyer	120,50	120,80
HAL Trust B	17,70	17,40
HAL Trust Unit	17,80	17,70
HBG	262,00	263,50
Hes Beheer c	18,80	19,00
Heijmans	47,50	47,00
Hoek's Mach.	78,00	78,10
Holland Colours	58,80	58,70
Holl.Sea S.	0,25	0,27
Holl. Ind. Mij	52,50f	52,90
Hoop Eff.bank	9,60	9,70
Hunter D.pref.	2,10	–
IHC Caland	37,80	38,60
Internat.Muell.	81,50	83,00
ING	8,16	8,16
Kas-Associatie	61,60	61,40
Kempen & Co	13,10	13,10
Klene Holding	89,00	–
Kondor Wessels	41,80	41,80
KBB	104,00	103,70
Kon. Sphinx	39,00	39,00
Koppelpoort	438,00	438,00
Krasnapolsky	159,00	159,00
Landré & Gl.	42,00	42,50
Macintosh	55,50	55,50
Maxwell Petr.	168,00	166,00
Moeara Enim	1615,00	1609,00
M.Enim OB-cert.	21200,00	21200,00
Moolen Holding	35,00	35,40
Mulder Boskoop	30,00	32,00
Multihouse	1,50e	1,60a
Naeff	415,00	–
NAGRON	75,50b	76,50b
Nat. Inv. Bank	100,80	100,70
NBM-Amstelland	14,80	14,80
NEDAP	59,40	59,40
Nedcon Groep	51,00	50,50
NKF Holding	171,00	171,50
Ned.Part.Mij	53,00	53,00
Ned.Springst.	5150,00	5150,00
Norit	18,50	18,80
Nutricia GB	134,00	135,00
Nutricia VB	134,00	134,50
Nijv.-Ten Cate	95,00	96,70
OPG cert.	53,50	53,80
Orco Bank cert.	92,90	92,50
OTRA	270,00	270,00
Pirelli Tyre	14,80	15,00
Polynorm	135,80	134,00
Porc. Fles	29,30	30,00
Randstad	59,50	59,80
Reesink	96,00	96,00
Rothmans Int.	4,62	4,65
Roto Smeets Boer	44,80	47,80
Samas Groep	52,00	51,90
Sarakreek	13,10	13,30
Schuitema	1670,00	1670,00
Schuttersveld	41,40	43,20
Smit Intern.	24,60	24,50
St.Bankiers c.	17,10	18,00
Stad Rotterdam c	43,80	45,00
Telegraaf De	143,50b	145,00b
Textielgr.Twente	72,00	72,00
Tulip Computers	14,90	14,50
Tw.Kabel Holding	190,50	188,60
Ubbink	87,30	87,40
Union	39,50	40,40
Vereenigde Glas	500,00	–
Volker Stevin	77,30	77,00
Vredestein	14,90	15,00
Wegener	103,20	103,20
West Invest F.	9,80	9,80
West Inv.F. wb	76,50	75,00a
Wolters Kluwer	472,00	482,00b
Wyers	22,10	22,90

Beleggingsinstellingen	v.k.	sk
ABN Amro Aand.F.	101,20	100,80
ABN Amro Amer.F.	78,50	78,30
ABN Amro Eur. F.	90,40	90,80
ABN Amro Far EF.	76,50	76,70
ABN Amro Neth.F.	114,80	114,80
ABN Amro rent.div	160,70	160,90
Aegon Aandelenf.	48,80	48,50
Aegon Spaarplus	5,30	5,30
Aldollar BF $	32,10	32,20
Alg.Fondsenbez.	276,00	278,00
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	104,70	103,70
Asian Cap.F.$	65,50	65,70
Asian Tigers F.	122,50	124,40
Asian Select. F.	124,00	125,00
Austro Hung. F.	7,10	7,10
Bemco RentSel.	63,00	63,00
Bever Holding	3,80	4,00
CL Aandelenfonds	104,00	103,70
CLN Obl. Div.F.	122,20	122,50
CLN Obl.Waardef.	135,30	135,50
Delta Lloyd Inv.	35,50	35,50
DP America Gr.F.	35,80	35,80
EGF Investm.	156,00	156,00
EMF Rentefonds	88,00	88,10
Eng.-Holl.Bel.Tr.	19,20	19,20
Eng.-Holl.Bel.Tl	10,60	10,60
Envir.Growth F.	45,20	45,20
Esmeralda part.	42,10	42,10
Eur.Ass. Trust	8,00	8,00
EMS Growth Fund	109,20	109,70
EMS Income Fund	105,70	105,70
EMS Offsh. Fund	111,10	111,10
EOE Index Fnd	437,00	437,00
Euro Growth Fund	60,10	60,50
Euro Spain Fund	7,90	7,90
Far East Sel.F.	88,20	88,20
Gim Global	67,30	67,10
Groeigarant	1,35	1,35
Holland Fund	88,90	88,50
Holl. Eur. Fund	64,00	63,80
Holl. Obl.Fonds	139,60	139,60
Holl. Pac. Fund •	137,00	135,00
Holl. Sel.Fonds	101,30	101,90
Hooge Huys Hypf.	137,30	137,50
ING Bnk Dutch Fnd	62,40	62,40
ING Bnk Geldm.Fnd	59,15	59,15
ING Bnk Glob.Fund	55,70	55,70
ING Bnk Oblig.Fnd	39,60	39,70
ING Bnk Spaard.F.	102,03	102,05
ING Bnk Rentegr.F	139,40	139,60
ING Bnk Vastg.Fnd	25,60	25,60
Innovest	70,80	71,20
Interbonds	541,00	542,00
Intereffekt 500	28,60	29,00
Intereffekt wt	34,00	34,20
Investa part.	84,80	84,80
IS Himal.Fund $	16,60	16,50
Jade Fonds	222,00	223,00
Japan Fund	18,20	17,50
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	–
Korea Pac.Tr. $	11,00	–
Leveraged Cap	65,60	65,70
Liquirent	53,25	53,25
Mal.Capital F.$	17,80	18,00
Mees Obl.Div.F.	132,80	132,90
Mexico Income F.	21,80	21,40
Mondibel	83,20	83,20
Nat.Res.Fund	79,90	78,90
New Asia Fund	11,40	11,50
Nomura Warr. F.	0,18	0,19a
Obam, Belegg.	338,90	339,30
OAMF Rentefonds	15,75	15,80
Orange Fund	25,70	25,80
Pac.Dimensions	142,50	143,50
Pac.Prop.Sec.F.	43,50	43,50
Pierson Rente	131,40	131,50
Postb.Aand.f.	61,00	61,00
Postb.Obl.f.	55,70	55,70
Postb.Verm.gr.f.	64,40	64,40
Rentalent Bel.	178,60	178,60
Rentotaal NV	41,30	41,40
RG America F.	140,80	141,20
RG Divirent F.	55,00	55,00
RG Europe F.	132,40	132,40
RG Nettorente F.	103,00	103,00
RG Pacific F.	139,50	139,20
RG SP Groen	65,30	65,40
RG SP Blauw	65,10	65,30
RG SP Geel	63,60	63,60
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	94,00	–
Schrod.Int.Pr.F	29,70	29,90
Sci/Tech $	17,10	17,10
Suez Liq.Grf.	196,30	196,30
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	220,00	221,00
Trans Eur.Fund	93,30	94,00
Transpac.F.	335,00	329,00
Uni-Invest	22,70	22,50
Unico Inv.Fund	80,90	80,90
Unifonds DM	34,00	34,00
Vaste Waard.Ned	59,90	59,80
VastNed	121,50	122,60
VIB NV	58,10	58,70
VSB Aand.Fonds	102,00	101,90
VSB Mix Fund	62,50	63,00
VSB Obl.Gr.f.	114,30	114,30
VSB Rente Fonds	115,60	115,60
WBO Intern.	79,90	79,50
Wereldhave NV	119,00	119,50
Yen Value Fund	84,80e	84,60e
ZOM Florida F.$	28,00	–
Zonnespectrum	9,65	9,65

Parallelmarkt	v.k.	sk
Alanheri	30,80	31,00
ABF	124,10	124,10
ASN Aandelenf.	54,90	54,70
Austria Global	1175,00	1175,00
Besouw Hold.	28,60	28,50
Biogrond Belegg.	10,50	10,70
Comm.Argeus F.	95,40	95,70
Comm.Benacus F.	96,70	96,90
Comm.Cea F.	95,80	95,90
De Drie Electr.	13,60	13,60
Delta Ll.Dollarf.	68,50	68,30
Delta Lloyd ECU	64,80	64,90
Delta Lloyd Mix	75,40	75,40
Delta Lloyd Rent	67,40	67,50
DOCdata	3,90	3,90
E&L Belegg.1	93,10	92,70
E&L Belegg.2	91,80	91,60
E&L Belegg.3	115,00	115,00
E&L Belegg.4	91,70	91,70
E&L Kap.Rente F.	120,90	121,00
German City Est.	31,80	32,00
Gouda Vuurvast	63,00	63,00
Helvoet Holding	22,70	23,00
Inter/View Eur.	3,70	4,00
Management Share	1,00	1,00
Nedschroef Hdg	50,20	50,20
Neways	5,70	5,70
Ohra Aand.F.	68,20	68,10
Ohra Liq.GrF.	53,20	53,20
Ohra Obl.Df.	61,20	61,20
Ohra Obl.Grf	57,50	57,50
Ohra Onr.G.F.	68,80	69,40
Ohra Totaal F.	63,50	63,00
Pan Pac. Winkel	4,90	4,90
P & C Groep	119,00	118,00a
Pie Medical	4,30	4,20
Pitcher	46,50	46,50
Satcom Hold.	16,00	16,00
Simac Techniek	11,50	11,50
Suez Gr.Fund	55,60	55,50
VHS Onr. Mij	3,80	3,70
Welna	44,50	44,50
Wereldhave	4,30	–
Wolff	46,50	46,50

Parallel top-15	v.k.	sk
Artu Biol.	4,10	4,10
Bergh. Pap.	45,00	45,50
Dico Intern.	75,50	75,50
EHCO KLM	33,20	33,20
Free Record	25,90	26,00
Gelderse Pap.	54,70	54,10
Groenendijk	33,70	33,70
Grontmij	71,30	70,70
Kühne+Heitz	37,00	36,50
LCI Comput.Gr.	1,85	1,85
Melle, van nrc	67,50	67,50
Ordina Beheer	17,00	16,80
Sligro Beheer	74,50	74,50
Vilenzo	38,10	38,10
Weweler	24,80	24,20

Wall Street	21/12	22/12
allied signal	77¾	78⅝
amer.brands	33⅜	33⅝
amer.tel.tel	54⅝	54¼
amoco corp	53⅜	53⅝
asarco inc.	21½	21⅛
bethl. steel	18½	19
boeing co	43⅞	43⅝
can.pacific	15¾	15¾
chevron	86½	87½
chiquita	10⅜	10⅜
chrysler	54⅛	54¼
citicorp	37¼	37⅛
cons.edison	32⅛	32¾
digit.equipm.	35⅜	35¼
dupont nemours	49⅜	49½
eastman kodak	56	55⅝
exxon corp	63⅛	63
ford motor	64¾	65⅝
gen. electric	105⅜	105⅜
gen. motors	54⅞	55⅝
goodyear	43⅞	44½
hewlett-pack.	78⅜	77⅞
int. bus.mach.	58½	58¼
int. tel.tel.	93⅛	92⅞
klm airlines	21¾	22
mcdonnell	106⅝	108⅛
merck co.	34⅛	34⅛
mobil oil	75⅞	77⅝
penn central	30½	30⅝
philips	20¼	21
primerica	38⅞	39⅝
royal dutch	103½	105
sears roebuck	53⅝	52½
sfe-south.pac.	21⅝	21⅜
texaco inc.	63½	64⅝
united techn.	61½	61¾
westinghouse	13⅞	13⅞
whitman corp	16	16
woolworth	23½	23½

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,845	1,905
austr.dollar	1,24	1,36
belg.frank (100)	5,24	5,54
canad.dollar	1,360	1,460
deense kroon (100)	27,10	29,60
duitse mark (100)	109,40	113,40
engelse pond	2,72	2,97
finse mark (100)	31,70	34,20
franse frank (100)	31,30	34,05
griekse dr. (100)	0,68	0,86
hongkong dlr.(100)	21,75	25,75
ierse pond	2,56	2,81
ital.lire (10.000)	10,40	12,10
jap.yen (10.000)	167,50	173,50
noorse kroon (100)	24,25	26,75
oost.schill. (100)	15,68	16,18
port.escudo (100)	0,99	1,17
spaanse pes. (100)	1,26	1,44
turkse lira (100)	0,0100	0,0170
zweedse kr. (100)	21,30	23,80
zwits.fr. (100)	129,25	133,75

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,90775-1,91025
antill.gulden	1,0600-1,0800
austr.dollar	1,2950-1,3050
belg.frank (100)	5,3965-5,4015
canad.dollar	1,41725-1,41975
deense kroon (100)	28,615-28,665
duitse mark (100)	111,9300-111,9800
engelse pond	2,8435-2,8485
franse frank (100)	32,855-32,905
griekse dr. (100)	0,7310-0,8310
hongk.dollar (100)	24,7050-24,9550
24,6250-24,8750	
ierse pond	2,7170-2,7270
ital.lire (10.000)	11,415-11,465
jap.yen (10.000)	171,280-171,300
nwzeel.dollar	1,0680-1,0780
noorse kroon (100)	25,805-25,855
oostenr.sch. (100)	15,9200-15,9300
port. escudos (100)	1,0770-1,1170
spaanse pes. (100)	1,3800-1,3700
zweedse.kr. (100)	22,915-22,965
zwits.frank (100)	131,775-131,825
e.c.u.	2,1610-2,1660

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)		
algemeen	275,00	276,40
id excl.kon.olie	267,00	268,70
internationals	267,00	267,00
lokale ondernem.	285,60	288,00
id financieel	239,50	240,90
id niet-financ.	331,50	334,70

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	424,30	426,50
id excl.kon.olie	384,10	386,00
internationals	431,40	432,40
lokale ondernem.	413,10	416,50
id financieel	395,20	397,50
id niet-financ.	444,30	448,70

CBS-stemmingsindex (1983=100)		
algemeen	145,80	146,70
internation	136,00	137,30
lokaal	147,50	148,50
fin.instell	181,50	183,20
niet-financ	141,10	142,00
industrie	143,80	144,50
transp/opsl	115,00	116,00

Goud en zilver

Amsterdam - Prijzen van 14.00 uur.
Goud onbewerkt 23.420-24.020, vorige 23.600-24.200, bewerkt 25.620 laten, vorige 25.800 laten.
Zilver onbewerkt 270-340, vorige 275-345, bewerkt 380 laten, vorige 390 laten.

Dow Jones

Industrie 3762,19 +17,04

OPTIEBEURS	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c jan	65,00	1000	7,00	7,00
abn amro	c jul	75,00	1500	3,00	3,00
ah	c jan	45,00	340	1,60	2,10
ah	c jan	47,50	210	0,80	0,80
ah	c apr	45,00	406	3,20	3,00
ah	c apr	50,00	213	1,10	1,00
ah	c o96	45,00	240	8,50	9,30
bsw	c jan	42,50	314	2,10	2,50
bsw	c jan	45,00	306	0,70	1,00
bsw	c apr	45,00	228	1,80b	2,40
d/fl	c sep	190,00	1201	9,20	9,50
dsm	c jan	90,00	453	15,00	15,30
dsm	c jan	110,00	297	1,30	1,20
dsm	c apr	90,00	453	17,00b	17,40
eoe	c jan	400,00	681	12,50	15,00b
eoe	c jan	405,00	708	9,00	11,70
eoe	c jan	410,00	701	6,70	8,00
eoe	c jan	415,00	340	4,50	6,20
eoe	c jan	420,00	306	2,80	4,10
eoe	c feb	420,00	240	6,00	7,30b
eoe	c apr	390,00	558	27,00a	30,00
eoe	c apr	400,00	421	20,00	22,00
eoe	c jul	410,00	275	17,50	19,50
eoe	p jan	380,00	504	1,30	1,20
eoe	p jan	395,00	216	3,70	2,00
eoe	p jan	400,00	381	5,10	3,90
eoe	p jan	405,00	213	7,40	5,50
eoe	p jan	410,00	406	10,50	7,00
eoe	p jan	415,00	210	12,00	10,00
eoe	p apr	400,00	449	10,50a	8,00
fokker	c jan	22,50	352	0,70	0,40
hoog	c jan	47,50	347	2,20	2,30
ing	c jan	80,00	241	11,50	11,00
ing	c jan	85,00	233	7,10	7,40
ing	c jan	90,00	691	3,10b	3,40
ing	c jan	95,00	307	1,10	1,10
ing	c apr	100,00	382	2,00	2,00
ing	p jul	85,00	271	2,30	2,10b
ing	p jul	95,00	271	7,40	7,40
klm	c o96	40,00	211	10,30	10,30
klm	p jul	37,50	212	1,00	1,00
kpbt	c jan	47,50	234	0,80	1,00
nll	c feb	110,00	250	6,20a	6,50
nll	c mei	113,00	300	3,50a	3,00
phil	c jan	40,00	448	1,10	1,20
phil	c apr	40,00	340	2,00	2,70
phil	c o97	30,00	310	13,40	13,00
phil	p jan	40,00	1005	1,50	1,00
phil	p apr	37,50	347	1,40	1,40
sto	c feb	40,00	244	2,00	3,00

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Limburgs Dagblad
piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.
Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Bureau Scanner)

Personeel gevraagd

Vandaag
Koopavond
in Makado-Beek tot 21.00 uur.

Limburgs Dagblad
vraagt
Bezorg(st)ers voor Spekholzerheide Kerkrade/Landgraaf
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Limburgs Dagblad, Markt 42, 6461 ED Kerkrade. ☎ 045-452932.

Voetbalvereniging Waubachse Boys
Trainersvakature
m.i.v. 1-8-'93.
TAAK:
training en begeleiding van de selectie
VEREIST:
geldige trainerslicentie/trainersdiploma 3/4 klasse KNVB
Schriftelijke sollicitaties voor zaterdag 14 januari 1994 ter adres: Postbus 32050, 6370 JB Landgraaf.

TIBA B.V. vraagt metselaars, aanv. 3 jan. Inl. J.C. van Tilburg. 04450-1284.

J.v.L. Bouw vraagt per 1-1-'94 met SPOED betonvlechters en metselaars voor projecten in Duitsland. Tel. 043-633757.

Concordia BVBA vraagt m. spoed PLOEGLEIDERS en vertegenwoordigers voor verkoop van onderhoudsprodukten in Vlaamstalig België; enige ervaring gewenst, doch niet noodzakelijk. Vervoer van en naar het werk is aanwezig. Ook vakantiewerkers en/of deeltijdwerkers. Opleiding via bedrijf. Minimale leeftijd 18 jr. Inl. tussen 19.00-21.00 uur telef. 045-728594.

Classic Club vraagt wegens drukte attraktieve jonge MEIDEN tussen 20-30 jaar. Zeer hoge verdienste. Vervoer en werktijden i.o. Inl. 09-32.89472301 of 09-32.89718692 na 20.00 uur.

OG te huur

Gemeub. appartement te huur te HEERLEN. Telef. 045-413568.

VALKENBURG: groot woonhuis te huur met tuin + garage, 2 minuten van autosnelweg Heerlen/Maastricht. Telef. 04459-2208.

Te h. in SUSTEREN 1-pers. luxe app. Ind.: woonk., keuken, hal, toilet, badk., slaapk., ƒ 700,- p./mnd. Mobu, R. v. Gelderstr. 11, Susteren, telef. 04499-1323.

OG, goed te koop aangeb./gevr.

Woonhuizen gezocht???
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

BRUNSSUM op mooie lokatie bungalow te koop voor ƒ 235.000,- k.k. Telefoon: 045-273633.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

EYGELSHOVEN, Körversberg 3. Vrijstaand woonhuis, geschakeld middels de garage. Entree, woonkamer met open keuken (43 m2), garage, 3 slpk., badkamer met ligbad, aangelegde tuin, zeer luxe keuken, geheel geïsoleerd, 2 jaar oud. Vraagprijs ƒ 289.000,- k.k. Mr. Cornelis Broeren. Oranjelaan 211, Geleen. Tel. 046-750318.

LANDGRAAF. Te koop groot vooroorlogs woonhuis met grote garage, kelder en grote tuin, geschikt voor 2 huishoudens, pr.n.o.t.k. Tel. 045-323755.

Reparaties

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servetiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TEBBEN koeltechniek koelkast/diepvriesreparaties met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. ☎ 045-460471.

Jonge ONDERNEMING zoekt enthousiaste, hardwerkende, commerciële medewerker, volgen interne opleidingen verplicht. Tel. 045-239369, Retnr. 32107.

Inn-Heir Brunssum vraagt zelfst.werkende KAPPER/kapster. Telef. 045-259349.

Vakantiegeld 1994 v.a. 1-1-'94, elke maand DM 1.700,- bijverdienen. Info: dhr. Valk 09-49.240518025, do. 10.00-17.00 uur.

Taxibedrijf zoekt CHAUFFEURS, groepsvervoer. Persoonlijk aanmelden: Hompertsweg 12, Landgraaf.

Gezocht KINDEROPPAS voor 2 ochtenden per week voor 1-jarige dochter. Telef. 045-425054.

Personeel aanbod

Waarom zoekt u nog langer naar een BOEKHOUDER? Ik ben van alle markten thuis. Bel voor een afspraak telef. 04493-4701.

Te huur gevraagd

Te huur gevraagd GARAGE-BOX, liefst gem. Heerlen. Huurpr. n.o.t.k. ☎ 045-728188.

Wonen Totaal

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208 H'broek.

Kerstmis

Te k. of te h. KERSTMAN-KOSTUUMS. Mgr. Schrijnenstraat 31, Heerlen. Telefoon: 045-717606.

Kamers

Te huur KAMER. Pappersjans 36, Heerlerheide.

KAMER te huur, Dr. Calsstr. 13, Schaesberg, bij station. Tel. 045-721658, na 18.00 uur 045-313898.

Woningruil

Woningburo Start heeft voor U 1400 RUILWONINGEN in Nederland. Bel voor gratis info: 030-941099.

Bouwmat./Machines

Te koop BETONMOLENS en hete luchtkanonnen. Fa. L. Collé, Susteren. Telef. 04499-3030.

Te koop van afbraak: grote partij MERGELBLOKKEN, brandhout, balken, planken, kepers, stenen bestratingsmateriaal. Tel. 043-632433.

AANBIEDING t/m 31-12. Dakleer 10 mtr. lang, 4 mm. dik, ƒ 55,-. Laminaatparket 32,50 p. m2. Waspoeder 12 kg. ƒ 40,-. Houten schroten, 10 cm. br., ƒ 1,- p. mtr. Rennemigerveldweg 72, Heerlen. ☎ 045-727749/729076.

Huw./Kennism.

ALLEENSTAANDE: heden gezellige dans- en contactavond met DJ Richard in Chalet Treebeek. Toegang boven 30 jaar, legitimatie verplicht. Het bestuur.

62-j. Wed. zoekt kennism. met nette HEER. Br.o.nr. B-04982, Limb. Dagbl. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Winkel & Kantoor

Kantoormeubelen
TEGEN FABRIEKSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, whiteborden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs:
ALLES UIT VOORRAAD !!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELEN. Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend van ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding
Kantoorstoelen
Rock II Za ƒ 185,-
Armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen
Rockmart
kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

JOSKIN Sleufvoetbemester. Zeer veel mogelijkheden. Uit voorraad. Intrak BV Voerendaal. Telef. 045-754000.

Te koop grote partij kunststof vaten, inh. 200 ltr., plm. 300 st., blauw en wit, met of zonder dekstel. Ook per stuk, t.e.a.b. Telef. 045-327777, inl. Verbeeck.

Te k. tuinbouw TRACTOR Kubota, 18 PK, 4x4 met frees, nieuw, ƒ 10.000,- excl. Telefoon 06-52.106538.

Transacties

Goedlopende friture
te huur, v.a. 1-1-'94
te Hoensbroek.
Meer info: ☎ 04780-14037.

Gevraagd

BELEGGERS gezocht voor de duur van 1 jaar, rendement 20%. Maandelijkse terugbetaling, goede waarborgen, v.a. ƒ 10.000,-. Serieuze reakties: ☎ 04749-3835.

Te koop gevr.

Te k. gevr. ROMNEYLOODSEN, Nissenhutten en units. Tel. 01891-15603 of 18368.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

H.H. GROOTHANDEL biedt aan tegen zeer lucratieve prijzen o.a. dames en herentruien, exclusieve kerstruien, allerhande winterjassen, lang en kort, skibroeken, leggins, herenhemden, sweaters, trainingspakken, joggingpakken. Niet voor particulieren. Kom kijken, het is de moeite waard. Wij zijn te bereiken op 045-754061, Eschenderweg 94, Heerlen-Noord.

Auto's

Vandaag
Koopavond
in Makado-Beek tot 21.00 uur.

Te koop Opel KADETT GSi 1800, rood, km.st. 110.800, bwj. '86, vr.pr. ƒ 11.750,-. Inruil mogelijk. ☎ 045-320088.

Ink., verk. goede gebruikte ZOMER- WINTERBANDEN met garantie. Passartweg 39, Heerlen. ☎ 045-222575.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Porsche 944 l.z.g. st. '83; Toyota Corolla 1.6 SXL 5-drs. '84; Nissan Cherry DX '86; BMW 318i '83; Opel Kadett 1.2S combi '83; Volvo 340 '84; Ford Escort 1.6 L 5-drs. '84; Fiat Ritmo 60 '84; Lancia Prisma 1.6 l.e. '85; Opel Kadett 1.6 GTE uitgev. '77; Ford Fiësta 1.3 S '80; Ford Capri 2.0 GL V6 '79; Citroën ound '82; Mitsubishi Colt 1.2 EL '83; Ford Transit Camper; VW Golf '80; VW Passat LS '81; Opel Kadett coupé 1.2 S '78; Opel Kadett 1.2S '79; Daf 66 '74 ƒ 950,-. Inkoop, verkoop, financiering. Div. inruilers. Akerstr. Nrd. 52C, Hoensbroek. Telef. 045-224425. Geopend van 10.00-18.00 uur, zat. 10.00-17.00 uur.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742/723076.

Ford ESCORT 1.3 CL bwj. '86, APK gekeurd, vr.pr. ƒ 6.950,-. Arienstr. 2, Kakert-Schaesberg.

Te koop Ford ESCORT XR3i, bwj. '83, l.z.g.st., APK nov. '84. Tel. 045-273640.

Ford FIËSTA, nw. model laser '85, 5-bak, zeer mooi, ƒ 3.750,-. 045-454087.

Te k. Ford SIËRRA 1.6, bwj. '85, in perfecte staat, pr. ƒ 4.900,-. ☎ 045-255592.

Ford ESCORT 1.3 Laser, bwj. '85, 1e lak, bijz. mooi ƒ 3.950,-. ☎ 045-424128.

Honda CIVIC 1.3 GL 5-bak, '86, div. access., bijz. mooi ƒ 6.750,-. ☎ 045-424128.

MITSUBISHI Lancer 2000 Turbo Intercooler, 230 PK, parelmoerwit, ƒ 3.750,-. Tel. 04752-4626.

RENAULT 11 TL, 5-drs., bouwjr. '84, APK 2-'94, ƒ 1.950,-. Tel. 046-522132.

Daihatsu Quadflieg
Terreinauto's:
Daihatsu Feroza EL '92
Daihatsu Rocky wagon '85
Automatics
Fiat Uno Matic 60 '87
Toyota Tercel aut. '84
Audi 100 2.3 E nw. type '91
Camper/bestel
Ford Transit Camper
Toyota Hi-Ace lang en verhoogd '88
Diesels
BMW 524 TD
147.000 km '89
ANWB-gek. auto's
Daihatsu Charade Bianco '91
Ford Mondeo 16 CLX 4-deurs '93
Ford Mondeo 16 CLX 5-deurs '93
Ford Sierra 2.0 CL 17.000 km '92
Ford Orion 14 CL 16.000 km '92
Ford Siërra 2.0 CL 4-drs. '88
Ford Siërra zwart '88
Ford Siërra sport '87
Siërra Crosworth uitv. '85
Ford Escort 14 CL 3-drs. '86
Ford Escort 13 5-deurs '83 '84 '85
Opel Astra 16i GLS 5-d. '91
Opel Kadett 13 S Sedan '86
Kadett 12 S sportuitv. '85
Opel Kadett 5-drs. rood '87
Opel Kadett 3-drs. groen '85
Opel Kadett 3-drs. rood '85
Opel Kadett 1.4i Life '91
Opel Omega 2.4i '91
Alfa 33 1.5IE sport '87
Opel Ascona 16 GT '86
Opel Corsa 13 S '83 / '84
Opel GTI '89
Audi 100 2.3 E nw. type '91
VW Polo Coupé '90
VW Golf Manhattan 16 '89
VW Jetta 1.3 S 4-drs. '89
VW Golf GTI 1.8i '86
VW Passat 1.6i 5-drs. '88
Nissan Primera 1.6 LX '91
Nissan Sunny coupé 1.6 '87
Honda Civic 1.3 S '89
BMW 735i div. acc. '87
BMW 316 rood '85
Peugeot 205 XS '87
Alfa 33 1.3 '87
Toyota Starlet 1.3 XL '89
Lada 2105 1.5 '90
Mazda 626 1.8 LX '90
Mazda 323 1.3 LX '86
Citroën AX Sport '87
Citroën 1.4 BX '85
Mini 100 XE '88
Volvo 360i '87
Volvo 340 '84 + '87
Suzuki Alto '85
Div. inruilers:
BMW 315 '83
Ford Capri '80
Fiat Panda '84
Subaru 1.3 DL '85
Mitsubishi Starion '82
Ford Fiësta '82
Fiat 127 '83
Volvo 340 '80/'84
Opel Manta '79
Cuore autom. '84
Reeweg 112, Landgraaf
Tel. 045-321810.

KADETT 1200, 3-drs., bwj. '80, 1 jr. APK, km.st. 90.000, ƒ 1.750,-. ☎ 045-217685.

Opel MANTA, bwj. '80, APK 6-'94, l.z.g.st., pr. ƒ 1.500,-. Telefoon 045-429144.

Te koop OPEL Rekord, bwj. 1986, vaste prijs ƒ 3.500,-. ☎ 04498-51214.

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-272019.

ALFA Romeo 75 V6, 2.5 QV met kat. bwj. '87, veel opties, in nw.st. Telef. 045-271417.

Citroën VISA Super IE, bwj. '82, kleur wit, met zonnedak + trekhaak, klein rijdbaar defect, ƒ 350,-. ☎ 043-216576.

AUTO'S. U belt, wij kopen!!! Ook 's avonds, met vrijwaringsbewijs!! ☎ 045-427671.

Te koop Fiat TIPO 1400 IE, bwj. maart '91, rood, km.st. orig. 25.000, 5-gang, getint glas, striping, in nieuwstaat, ƒ 15.500,-, inruil mogelijk. Telefoon 046-750506.

Automaat Ford TAUNUS, bwj. 7-'81, l.z.g.st., ƒ 1.000,-. Telefoon: 045-225913.

Te koop Ford FIËSTA bwj. '79, APK 27-9-'94, pr. ƒ 650,-. 045-714987.

Opel ASCONA 1.6 S, bwj. 4-'86, l.z.g.st., 1e eigenaar, km. st. 96.000, pr. ƒ 5.900,-. Telefoon 045-259514.

Te k. Opel ASCONA Sport, bwj. '87, l.z.g.st., plm. 79.000 km., ƒ 7.850,-. Telef. 045-326420.

Te k. Opel MANTA hatchback, bwj. '81, APK 6-'94, in prima staat, vaste prijs ƒ 750,-. Telef. 045-415528.

Te koop Opel KADETT 16i, bwj. sept. '89, rood. Telef. 045-583392 of 046-528486.

CORSA type 1.2 S HB, '85, rood, bijz. mooi, 4.950,-. ☎ 045-424128.

Te koop PEUGEOT 205 Junior, bwj. '87, kleur wit, ƒ 8.750,-. Tel. 045-231914.

Te koop PEUGEOT 305 SR, bwj. '83, 4-drs, APK-gek., vr.pr. ƒ 1.000,-. ☎ 045-310098.

Te koop gevr. alle merken AUTO'S. Bel. hoogste prijs!! 045-416239 tot 21 uur open.

KERSTAANBIEDING: Mercedes diesel '83; Mercedes 200 autom. '77; Nissan Micra '84; Nissan Stanza '83; Panda '82 en '86; Ritmo '85 en '86; Escort '81 en '83; Ford Granada '83; Kadett '81 t/m '83; Ascona 1.6 S '82; Manta GTE liefhebber '77; BMW 316 '81 t/m '84; Lada Jeep 4x4 '82; Renault 9 TL '82; Renault Fuego '83; Kever '73; Skoda '82. Diverse goedkope inruilers. Swalmcars, Heerlerbaan 74, Heerlen. Tel. 045-413568.

Audi 80 2.0 '93; BMW 318i '91; Astra 16i Combi grijs kent. '93; Omega Combi 2.0i '92; Vectra 2.0 GL '92 nieuw model; Kadett 3-drs. 1.4i '91; Kadett 1.2 3-drs. '85; Astra Combi 16i '92; VW Passat 1.8i autom. '91; Mitsubishi Pajero 2.5 Turbo diesel '91; Toyota Corolla 1.8 '85; Vectra 1800i '93. Garage BUISMAN, Stenen Brug 10, Schinveld (onder de rein Strijthagen). ☎ 045-323800. Inruil en financiering mogelijk, 1 jaar garantie.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Schamerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. BMW 728i, 5-bak, schuifdak, 137.000 km., zeer mooi, bwj. '85, vaste pr. ƒ 6.900,-. Tel. 04498-55824.

Te koop Ford ESCORT XR3i, '86, vr.pr. ƒ 9.000,-. Telefoon: 045-225104.

Te k. BMW 518i, 1985, l.m. velgen, w.w. glas, in st.v.nw., ƒ 6.500,-. Tel. 046-377960.

Opel KADETT Hatchback bwj. 1986, nieuw model, m. APK, ƒ 5.750,-. 045-753564.

Te k. Opel KADETT caravan 1.6D, bwj. '87, ƒ 8.500,-; tevens Renault 9, bwj. 82, ƒ 2.000,-. Tel. 045-270707.

Te koop MERCEDES 190 bwj. '84, kleur bruinmetallic, nwe. banden, stuurbekr., c.v. getint glas, trekhaak, radio/cass. 1e lak, schadevrij, origschuifdak, l.z.g.st. prijs ƒ 11.750,-. ☎ 046-527379.

Te koop Fiat RITMO DL diesel bwj. 3-'87, kl. blauw, 5-gang, 1e lak, in st.v.nw. pr. ƒ 3.750,-. ☎ 046-740382.

Te koop MERCEDES 200D model 124, bwj. 7-'86, kl. beige, c.v. stuurbekr., radio/cass. trekhaak, l.z.g.st. pr. ƒ 14.500,-, inruil mog. Telef. 046-740382.

(Brom)fietsen

Te koop DAMES-CITYBIKE, vr.pr. ƒ 500,-. Telef. 046-370979.

Vakantie en Rekreatie

Van Hulst Montemar '94
10-13-14-17 dagen Costa per luxe touringcar. Hotel en appartementen v.a. ƒ 395,- p.p.
Royal Class + ƒ 50,-
Bel voor brochure 040 - 122363
of van Hulst Montemar Reizen,
Vestdijk 135, Eindhoven, Vroegboekkorting ƒ 25,- p...

Caravans

WINSTPAKKERS 2 pers. dubbelakts., puptent van ƒ 175,- nu voor ƒ 75,-. 2 pers. met aan voorkant leefruimte van ƒ 225,- nu voor ƒ 125,- op=op. Verder alle kampeer- en campingbenodigdheden bij De Olde Caravan. Dr. Nolensl. 141, Ind. Park Noord Sittard. Tel. 046-513634. Kerst Show van 27 dec. '93 t/m 8 jan. '94. Feestdagen gesloten.

Opleidingen

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Start cursus chauffeursdiploma 08-01-'94. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Gediplom. DOCENT geeft piano of keyboardles. Bel vrijbl. ☎ 045-426054 b.g.g. 725597.

Sloopauto's

Te koop gevr. SLO... schade auto's, tev... gevr. voor sloop ... gebr. auto... A. Körfer. ☎ 045-2290...

Wij betalen de be... voor Uw AUTO en ... Telef. 045-523828.

Te koop gevr. sch... oude sloopauto's. derd. Autosloperij FER, 045-227377, triestr. 7, Hoensbroek.

Te koop gevr. loop- en SCHADE-AUTO... auto-onderdelen te ... 046-512924/046-5196...

Te k. gevr. SCHADE... en loopauto's, en ... gebr. auto-onderdele... Wolters. Telef. 045-41...

Onderdelen

Te k. komplete ... ting BMW 3 serie ... del). Telef. 045-4156...

Huish. art.

USK, gast. ƒ 95,-; ƒ 175,-; diepvr... wasdr. ƒ 175,-. 045-72...

Zonnebank

Win een ZONN... Pampero '94 t.w.v. ... de deur van de andi... prijzen in onze ... rousel bij aankoop ... zonnehemel. AU Sol... Markt 38, Kerkrade... 045-461417.

Sla nu uw slag! ... prijzen! GOERGEN ... hemels. De grootste... vak-speciaalzaak in ... gio. Alles met 3 jaar ... Uit voorraad le... Rijksweg Noord 97, ... Telef. 045-583002 ... pand Smeco t.o. zi... bij tankstation).

Vermist/Gevonden

U wil uw familie, vrie... kennissen het ... WENSEN voor 1994... dan hier uw - Piccolo... meer info 045-71 99 66...

Voor Piccolo's ... zie verder pagina...

SERVICE RUBRIEK
WATERPOMPEN EN WASBORDEN
voor diverse doeleinden en toebehoren
HYDRAFLEX/NUTH
Kathagen 4, tel. 045-243131
Reparaties aan alle fabrikaten, snelle service tegen concurrerende prijzen.

Inlichtingen omtrent de servicerub... tel.: 045-739381

Bel 045-719966 Piccolo's voor méér en snel resultaat Bel 045-719966

(50 cphm) Maar meneer, als ik zo'n onderbroekje nou ook nog uittrek,....
06-340.340.30

Pornofoon
06-320.320.54
Maak jij al mijn knoopjes los? 1 gpm.

"Griekse Sex"
Live draait z. om. 100 cpm
06-320.325.55

ROMY.
06-320.331.04
Bel me als niemand je kan zien of horen en doe precies wat ik je vraag. 1gpm.

WENDY
06-320.331.03
Ga liggen, ontspan je en doe wat je handen wat Wendy je vraagt 1 gpm

PLEZIER VOOR 2
06-320.329.60
Opdagend flirten met een lekkere meid. ƒ 1,- pm.

(Stud.pfaoe) Gerard is toch JOUW wiend, waarom moet ik dan naakt bovenop hem gaan liggen?
06-340.340.55

Perverse sex m. jonge vrouwen.
06-340.340.90
(ƒ 1,-p.m.)

(75 cpm) Ik verschoeren **een standje** ...
... Bel 06-340.340.21

(50 cphm) De 2 jongens hebben het meisje 't fotoentoestel in, daar doet haar broertje naar beneden.
06-340.340.20

Pornoparadijs
75 cpm
...

Sex voor 2, gratis voor vrouwen
06-4366.
Mannen bellen:
Super sex 06-9716
Sex direct 06-9894
Telefoonsex 06-9713
Sexcontact 06-9635
Live sex 06-320.325.00
Regio sex 06-320.325.92
ƒ 1,- p.m. (alleen mannen).

Direct live box! Je komt direct in 'n orgie terecht! Met z'n tienen, 1 of 2 vrouwen.
1 gpm 06.95.93

Tong-streelmassage
1 gpm. Meisjes 18 jr. zappen maar! Zachtjes strelen
06-320.320.52

06*96*26
S&M-LIVEBOX
Live met je meesteres op een lijn. Straf....! 1 gpm.

LiveSex met een Rijpe Dorbse Vrouw! Lekker een livegesprek! 1 gpm
06.96.86

Rijpe dame live. Jij mag 'n livegesprek met haar. 1 gpm
06*320*320*63

Club 06-
Special Sex
Draai eens 06-320.320 en dan voor
SM 25
Onderdanig, ze doet wat je wilt

Hetero 26
enkele meisjes zijn overal voor in
Lesbisch 45
mm... meisjes onder elkaar
Meesteres 46
schiet op! Ze zit te wachten
Lolita 47
Jong en ondeugend
Heerlijk live 48
samen live opgenomen
Meegenieten 60
de spannendste sex
100 cpm.

Sex"O"Foonbox
Live sexen met Rijp & Jong!
06-320.329.50 1 gpm
Op z'n FRANS! Live met mij, alleen Franse sex! Mond vol! 1 gpm
06.97.33

EROXI! De Madam verbind je door, zeg maar naar wie! Zalig zo'n hoogtepunt! 1gpm
06*95*06.

06.95.91
Hallo hete bink, wil jij RUIGE Griekse sex met mij of een donkere vrouw? 1 gpm

DIKKE vrouwen. Lekker boven op? Volle bollen. 75 cpm
06-320.321.34

Claudia Oudere Ervaren Dame. ƒ 1,- p.m. Wijdbeens zit ze klaar. Pak me!
06-320-320.38

Volslank tot dik! Vrouwen van chic tot volks. 1 gpm. Ze zijn 30 tot 55 jr. RIJP!
06.96.94

STRAATMEID Live. Eindelijk kun je live sexen met een ordi straatmeid! 1 gpm.
06.98.40

(50 cphm) Ze lag naakt te zonnen en werd begluurd door de jongen (18 jr). "Kom hier KNUL, pak ze maar 'ns lekker beet!"
06-340.350.60.

Taboe.....
Beestachtig 1 gpm.
06-320.327.20

Rijpe vrouwen
vol en vlezig, platte taal. 1 g.p.m. 06-320.322.27.

Rijpe donkere
Vrouwen
1 g.p.m. 06-320.323.46.

Even vlug
Direkt apart met 'n meisje Bel nu 06-9822 - 75 cpm.

Sex voor twee
In bed met een heet meisje!
06-320.330.82 - 75 cpm.

NIEUW!!!
Direkt Apart
Gezellig kletsen met NU nog meer vrouwen.
06-9824, 1,- p.m.

SM voor twee
Direkt apart voor een zeer streng sexcontakt.
06-320.329.99 - 75 cpm.

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 - 75 cpm.

Anonieme
Sexadresjes van vrouwen
Bel nu 06-9737 - 75 cpm.

RIJPE vrouwen zoeken
sexkontakt
Bel nu 06-9785 - 75 cpm.

Hete meisjes
die aanzaam zijn zoeken voor verzend sexkontakt!
Bel nu 06-9780 - 75 cpm.

06-320.320.55
Zoek je 'n GRIEKS standje met rijpe vrouwen? (75 cpm.)

Direkt sexkontakt (75 cpm.) met 'n vrouw in jouw regio.
06-350.290.37.

Eenzame hete vrouwen zoeken
anonieme sex
06-350.110.70, nu 50 cpm.

Zoek jij hete meisjes? sex-thuis-kontakt - 75 cpm.
06-320.326.33

Sexkontakt
Direkt met ondeugende vrouwen
Bel nu 06-9604 - 75 cpm.

Home Direkt-Apart regio Limburg met hele hete jongens 18 jr. 06-9697
NU 50 cpm.

Gay Special
nu 50 cpm. Gay Jack off Direkt Apart. 06-340.350.17

Beschaamd
maar toch heet gaat ze naakt voor hem de trap op....
06-320.329.25
1 g.p.m.

Sex voor 2
Direkt kontakt met meiden en jonge vrouwen.
06-320.330.46 - 75 cpm.

Direkt Apart
Met div. leuke meiden.
Bel 06-9510 - 75 cpm.

Bi-Sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen
06-320.330.87 (75 cpm)

Homo jongens
Hoor ze heet tekeer gaan
06-320.330.88 (75 cpm)

Direkt vrouwen aan de lijn
even vlug
06-320.330.01 (75 cpm)

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar tel.nr. 06-9844 (100 cpm)

300 meiden
Zoeken een heet avontuurtje.
06-350.110.77 (Nu 50 cpm.)

Een blond tegnismeisje
ontkleed
door 2 plotse knullen.
06-350.250.05
1 g.p.m.

Gratis
voor vrouwen 06-4909.
Mannen bellen direkt 'n meisje via 06-9580.
(direkt apart 75 cpm)

Zoek je een leuke vriend of vriendin?
De relatielijn
Bel 06-9700 (100 cpm).

100% Wilde Live Sex
06-9714
geen wachttijden (100 cpm).

Nieuw
Ongestoord kletsen met een leuk meisje, bel nu:
06-9864 - 100 cpm.

Voor een SPANNEND privégesprek met een meisje, bel nu, 100 cpm.
06-9667

Nieuw: Direkt 'n leuk meisje aan de telefoon! Bel, 75 cpm:
06-9500

Homo
Direkt-Apart
Zoek je 'n hete jongen?
06-9830. Voor maar 50 cpm.
GRATIS
Telefoonsex
voor vrouwen. Dames bellen gratis 06-4908. Mannen bellen via 06-9512 - 75 cpm.

Leuke meiden willen graag met jou apart, vraag naar hun tel.nr. voor 'n spannende date!
Direkt prive
06-9755 - 100 cpm.

Sex voor Twee
Snel 'n hete vrouw aan de tel.
06-320.330.81 - 75 cpm.

Homo-Kontakt
Direkt apart met een hete knul uit Limburg!!
Bel nu 06-9614 - 75 cpm.

Hete meisjes uit de regio
Limburg
06-350.230.47 - 100 cpm.

Anonieme
sexafspraakjes in Limburg
06-320.330.79 - 75 cpm.

Heerlijk discreet
direct apart met hete vrouwen uit Limburg!!
06-320.322.11 - 75 cpm.

Tikkeltje ondeugend, direkt apart met een leuk meisje?
Bel 06-9776
(100 cpm)
ONE ON ONE
06-98.91
Direct apart met 'n leuk meisje, 75 cpm.

Hete meiden bellen gratis 06-4611.
Mannen bellen: 06-9785
ƒ 1,- p.m. (alleen mannen)

Direkt privé
Regio Limburg meisjes vertellen je alles over zichzelf op tel.nr. 06-9826 1gpm.

De vrouw
zoekt een heet sexkontakt
06-320.330.42 (100 cpm)

SM kontakt
bij jou in de regio!
06-320.325.80 (100 cpm)

Prive-kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn. 06-9590 (75 cpm)

Genoeg ondeugende meisjes. Ben jij ook op zoek? (100 cm)
*** 06-9602 ***

Vrouwen
zoeken overdag sexkontakt
Bel 06-9861 (100 c/m)

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

35+ sexkontakt
Volop rijpe vrouwen zoeken sexkontakt
06-9616 (100cpm)

Gratis sexkontakt
meer dan 400 hete meiden.
Bel nu 06-9605 (100 cpm)

Thuiskontakt
meisjes in jouw regio
Bel nu 06-9611 (75 cpm)

Nieuw
direkt babbelen met het meisje van je dromen. Bel 06-9757 (100 cpm)

Direkt prive
snel apart met de leukste meisjes! 06-9710 (100 cpm)

Zeker weten
dat er ook op jou een meisje wacht! Bel 06-9701.100 cpm

Club Levant
Wenst iedereen prettige feestdagen
Kerstavond tot 17.00 uur geopend
Maastrichterstr. 156 Brunssum.

Porky's Pretpark simply the b... wenst alle gasten Prettige Fe... dagen en een Gelukkig Nieuw...
NIEUW JAQUELINE 19 JAAR
Maandag t/m vrijdag van 11.00 tot 24.00 uur.
☎ 045-228481.

Kerkrade Club Samanta
open v.a. '13 u. Carboonstr. 14, Kerkrade-W. 045-41...

! Julia !
privé, SM en adressen. Inschr. gevr. 045-225333.

Escort all-in
Striptease, party-service.
045-326191.

Peggy Privé
Escort ma.-vr. 11.-22.30 uur. Wo. tot 19 u. 046-374393. Vanessa 18, Kim Griekse, Yvonne DD. Russisch. En de rest doet gewoon z'n best.

2 Nieuwe jonge meisjes
ontsp. massage
Tel. 045-353489.

ƒ 50,- all in
Wij wensen U een Zalig Kerstfeest en 'n Gelukkig Nieuwjaar. Ook in 't nieuwe jaar worden wij niet DUURDER! ☎ 045-429608.

Angelique
Privé en ero.massage. Nieuw! Simone. Ook m. 2 meisjes va. ƒ 130,-. 045-311135.

Buro Sittard
Met 50 betrouwbare adressen. ☎ 046-523203

Duitse
SM-meesteres, haar onderdanige "O" Isabelle (18 jaar). ☎ 043-626436 / 638365.

! ILONA !
Grieks/DD-cup 045-462989

Escort Claudia
ook in hotel
045-410268

Privé Can...
Met nieuwe meisje... Voor elk wat wils, m... trio of lesbisch... All-in v.a. ƒ 100,... 045-212616/211...
Brigitte, Monique. G...
045-25459...

Privé llon...
Wij wensen u allen p... Kerstdagen. 24 dec... speciale prijzen. 25 de... ber en 26 december... gesloten. Tel. 045-7...

Nieuw, Nie...
Verwen uzelf 24 u... relaxen ƒ 200,- all-in... sex of privé 2x Hoo... ƒ 100,-. Dagelijks v.a... Rijksweg Zuid 105, G... ☎ 046-7585...

Diana Esc...
045-320323 v.a. 10...

SM Hui...
Open va. ma. t/m vrij... 24 uur. Telef. 045-7...

Lady Esc...
Charmant en diskr... Telef. 045-2752...

Bedroom Es...
met meisjes va. 20 ... SM mog. Telef. 045-2...

Delight Esc...
Nieuw boys/girls va... nieuwe supermeid... striptease. ☎ 045-22...

Sexy Blon...
af 10 uur ook zat. en ... 045-721759 ...

Kennismaking

ROMANTICA
Wij zijn open van 11 tot 23 uur. Tel. 045-419742
Kleingraverstr. 157, Kerkrade-West. Tev. meisjes gevr.

de LYDIA GIRLS
Wensen U: PRETTIGE FEESTDAGEN en bedanken U voor de FIJNE UURTJES. 24 en 31 dec. tot 17 uur. 25, 26 dec. en 1 jan. gesloten. 046-749662, Groenstr. 84, Geleen.

Nieuw! Ranies naakte bar
Slank, ben ik Rani bedrijfsleider van onze nudistische club. Met open sex, waar u onbeperkt kunt relaxen, met onze 9 nieuwe meisjes; ook SM en lesbisch trio mogelijk. De rest mogen wij niet adverteren. Tot ziens 12.00-02.00 uur van.maand. t/m zond. Oranjestr. 30, Hoensbroek.

ƒ 150,- all-in voor 'n vol uur 1x, 2x en 3x hoogtepunt

Club Manhattan
Wij wensen al onze gasten prettige feestdagen. En wij gaan even op vakantie, we hopen u vanaf 5 jan. weer gezond en fris (d'r) op te zien. Hoofdstraat 103, Amstenrade. Tel. 04492-5940.

Dolce Vita
Ten eerste bedanken wij alle vrienden, bekenden en klanten die voor 't fijne jaar. Er wordt gefluisterd in 't witte huisje dat vandaag kerstheppening in galaoutfit, live muziek en natuurlijk koud buffet, brengt dit geheel tot een gezellige sfeer. Namens Dolce Vita een voorspoedig 1994, tot ziens Rijksweg 15, Roermond. Telef. 04750-30746 (Kerstka ideaal gewenst).

Emoties in Maasdorpen lopen flink op

Water Midden-Limburg stijgt nog halve meter

Vervolg van pagina 1

ROERMOND – Voor Midden-Limburg verwacht Rijkswaterstaat (RWS) dat vandaag om 19 uur de hoogste waterstand wordt bereikt. Vanaf vanmiddag houdt RWS rekening met een stijging van ... centimeter (20,80+ NAP), die nog vele dagen aan zal houden. Daardoor komen ... licht 350 woningen onder water te staan, die grotendeels in de Voorstad St.-Jacob liggen en in de Hertense wijk EKkert. Door een dijkdoorbraak gisteravond bij ...en-Ool dreigde een woonwijk daarachter onder water te ... Ook hier werden de ...sen gevraagd hun huizen te verlaten.

...tueel zijn er vijfhonderd opvangplaatsen beschikbaar in een ...e-opleidingscentrum in Baexem, ...en in Roermond in verpleeghuis Camillus, het verzorgingstehuis RK Godshuis en enkele scholen. Sociale opvang is voorzien in het 'witte kerkje' in de Voorstad, in ...enschapshuis Het Katoenen ... en in het bejaardenhuis aan de ...oogstraat in Herten.

... dreigt wateroverlast voor bewoners aan de Willem Alexanderhaven voor het chemisch bedrijf ...ros. Milieupolitie en brandweer waken ervoor dat chemische ...en in de Maas terecht komen.

In andere Middenlimburgse gemeenten langs de Maas stapelen de problemen zich op. In Midden-Limburg zijn vijfhonderd hulpverleners ...

In Laak is ernstig bedreigd door een afkalvende dijk. Bij een doorbraak is de helft van de bevolking, dat zijn vierhonderd inwoners, wellicht gedwongen te evacueren. In Maasbracht zijn vooral de gebieden 't Brand, het Eiland en de Broox getroffen, en in Wessem is dat voor de 750 meter lange boulevard. In Neer zijn bewoners van het pas geopende seniorenhof Spuitjeshof geëvacueerd. ... delen van van Haelen, Buggenum en Horn staan blank. In Kessel ... dat er nog schepen op de ... voeren, waardoor de opgeworpen dammen zijn weggeslagen. Bij het ziekenhuis in Venlo is de parkeerplaats ondergelopen.

Wateroverlast treft niet alleen mensen maar ook het vee. Het coördinatieteam heeft de LLTB gevraagd een makelaarsfunctie op zich te nemen om vraag en aanbod van stalruimte op elkaar af te stemmen. In Stevensweert verdronken reeds een aantal schapen.

De bedreigde gebieden zijn ook hier alleen toegankelijk voor bewoners en hulpverleners. Met inzet van medewerkers van de gemeentelijke sociale dienst worden toegangspasjes uitgegeven.

In Herten-Ool werd de dijk over een afstand van 1200 meter met 17.000 zandzakken opgehoogd en verstevigd, maar dat kon niet voorkomen dat de waterkering het op twee plaatsen begaf en het water vrij spel kreeg.

De leiding van het crisiscentrum in Maastricht heeft gisteravond rond zes uur alle 26 boten die ingezet waren voor de evacuatie van mensen uit Borgharen en Itteren teruggetrokken. Dat gebeurde nadat twee boten in problemen waren gekomen ten gevolge van de storm, de sterke stroming van de Maas en de invallende duisternis. Een van de boten kreeg bijstand van een ander vaartuig; een helikopter pikte de bemanning van de andere boot op.

Gisteravond waren zevenhonderdvijftig mensen uit de Maasdorpen geëvacueerd. De meesten van hen zochten hun heil bij familie en bekenden, slechts een klein percentage maakte gebruik van de opvang in Sportel op Dousberg.

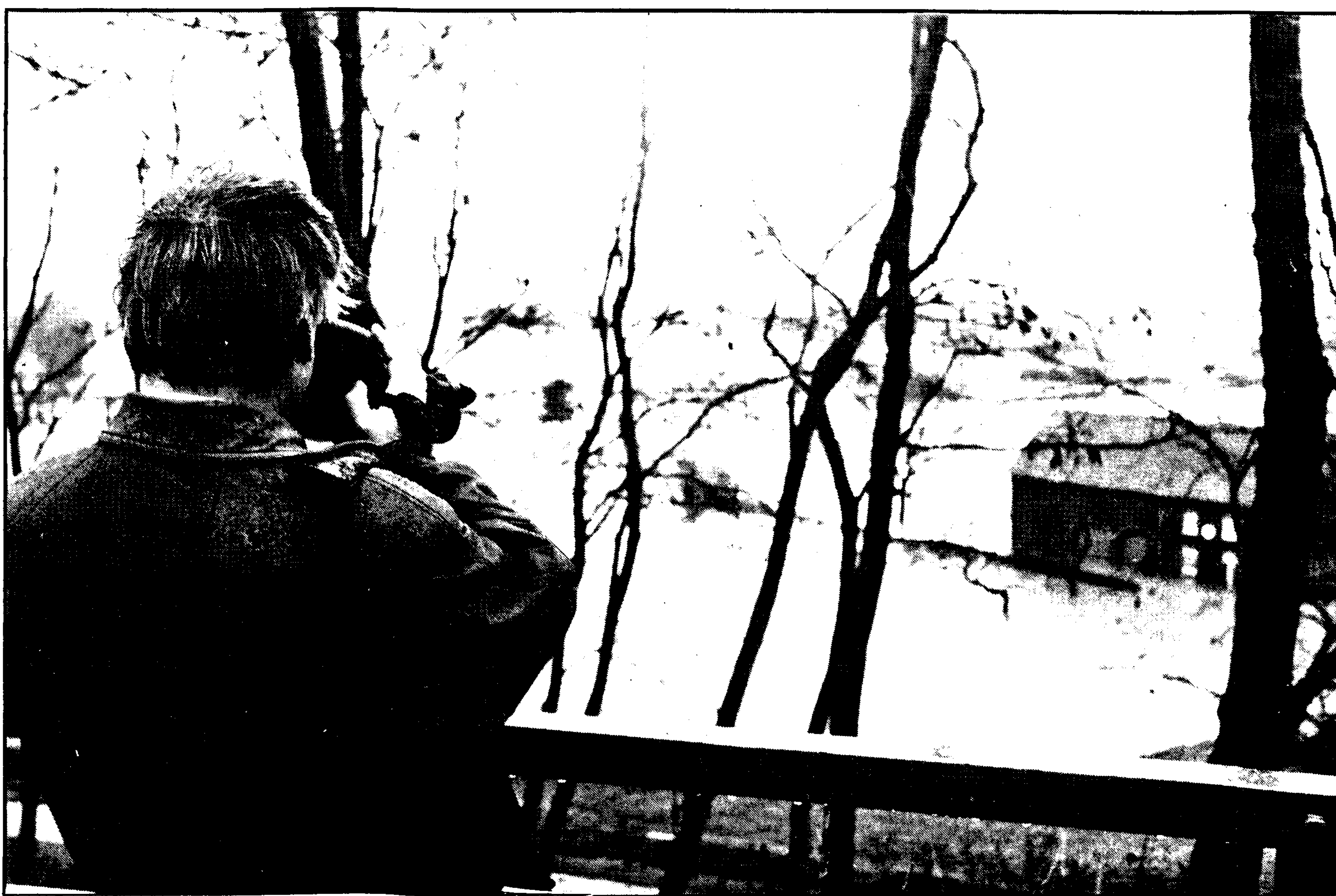
Ook hier hebben de meeste bewoners van de Maasdorpen het advies van het gemeentebestuur om zich te laten evacueren, omdat de hoge waterstand nog geruime tijd zal kunnen aanhouden, in de wind geslagen. Zij verkozen in de eigen woning te blijven en daar de kerstdagen af te wachten. Er zullen boten van de rijkspolitie door Itteren en Borgharen varen om de eigendommen van de mensen die hun huizen hebben verlaten te beschermen. Er wordt daartoe extra verlichting aangelegd.

Ook zal er een terugkeer-regeling worden getroffen die afhankelijk zal zijn van een prognose betreffende de waterstand van de komende dagen.

Wethouder Jan Hoen heeft gisteravond gezegd dat in de Maasdorpen de emoties hoog zijn opgelopen.

Het gemeentebestuur wordt onder andere een te trage voorziening en een slechte verspreiding van zandzakken en zand verweten. Ook zou er te laat zijn gewaarschuwd. Hoen meent dat de mensen nu meer zijn aangeslagen dan bij vorige overstromingen door de ernstigere vorm en het tijdstip van deze calamiteit.

Inmiddels staan ook in Wyck, Heugem, Randwyck en Bosscherveld straten blank. Voor hulp aan de bewoners zijn informatieve steunpunten ingericht in respectievelijk het politiebureau aan de Parallelweg, de openbare school De Spiegel aan de Sorbonnelaan en in het buurtplatform in de wijk Boschpoort.

● *Het ramptoerisme is inmiddels in volle hevigheid losgebarsten. Zoveel kijklustigen kwamen naar de wateroverlast kijken, dat de hulpverlening op sommige plekken werd bemoeilijkt. Noodverordeningen maakten daar een einde aan.*

Hovercraft om de haverklap 'lekke band'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De door Rijkswaterstaat Breda ter beschikking gestelde hovercraft heeft zijn diensten pas na een moeizame start kunnen bewijzen.

De zweefboot heeft in het begin regelmatig met 'bandenpech' gekampt. Het vaartuig liet bovendien direct al enige tijd op zich wachten omdat het in Breda nog moest worden gerepareerd. Eenmaal in Maastricht gearriveerd, vertrok de hovercraft in de richting Borgharen en Itteren, maar op die tocht liep het gevaarte op een paaltje. Het vervoermiddel moest worden gerepareerd, maar de benodigde lijm en andere reparatiematerialen lieten nogal op zich wachten.

Later op de dag raakte de hovercraft opnieuw enkele keren verstrikt in ronddrijvende obstakels. Tegen het einde van de middag bleken de missies met de hovercraft uiteindelijk vruchten af te werpen.

Ook de tientallen politieboten hadden de hele dag in het getroffen gebied veel last van de voor de hulpverlekers onzichtbaar geraakte prikkeldraden en palen in de onderwatergelopen weilanden.

Sirene loeit de hele dag door

Slapend Roosteren in ochtend verrast

Van onze verslaggever

ROOSTEREN/NIEUWSTADT – Om twee uur gisterochtend hield de dijk bij Vissersweert het niet meer. Deze dijkdoorbraak, gevolgd door eenzelfde soort doorbraak bij het nabijgelegen Illikhoven en Kokkelert, was het begin van de watersnood die Roosteren uiteindelijk in de loop van de ochtend trof. Meer dan driehonderd huizen in het ruim twaalfhonderd inwoners tellende Maasdorp zouden volgens de laatste gegevens soms tot een meter hoogte onder water staan. Veelal nietsvermoedende bewoners werden vroeg in de ochtend wakker als gevolg van het sonore sirenegeluid van de voormalige Bescherming Bevolking. Die toeter heeft de hele dag onophoudelijk geloeid.

Kapot

Een oudere bewoner van de Burgemeester Schoolmeesterstraat verhaalde gistermiddag in de ijlings tot opvangcentrum ingerichte sportzaal De Sjirp in Nieuwstadt dat het 'zo erg zelfs niet in 1926 was geweest'. Hij kon zijn ogen gisteren niet geloven toen hij moest constateren dat het kasteel aan de rand van Roosteren zelfs onder water dreigde te lopen.

In de sportzaal wachtten vijftien leden van de Rode Kruis-colonne uit Sittard sinds gistermorgen op geëvacueerden uit Roosteren. Tot drie uur duurde het eer de eerste 'slachtoffers' er arriveerden. De meesten gebruikten de accommodatie slechts als een vluchtoord van waaruit ze familie of kennissen waarschuwden. Slechts een eenzame enkeling bleef er overnachten. Een man vertelde hoe hij gisterochtend druk bezig was geweest om elektrische apparatuur zoals de koelkast op een tafel te zetten. „En nu staat het water zelfs vijftien centimeter boven de tafel. Alles is kapot. Het kan me ook niks meer schelen."

Eerder die dag waren hulptroepen, bestaande uit politie, genie en (ook Duitse) brandweer druk bezig vee en personen te evacueren. Dat kostte nogal moeite gezien de snelle stroom en het beperkte materieel dat daar ingezet kon worden. In de loop van de dag deed zich de mogelijkheid voor zogenoemde crashtenders (hoog op de wielen staande brandweerauto's) van AWACS-vliegveld Geilenkirchen in te zetten in het rampgebied. Vanuit de woningen konden Roosterenaren op het dak van de twee reusachtige auto's stappen en zonder problemen aan wal gebracht worden. Volgens een woordvoerder van de brandweer zijn in Roosteren minstens veertig personenauto's volledig onderwater komen te staan.

Wateroverlast treft heel West-Europa

PARIJS – Behalve Nederland hebben veel landen in het westen van Europa, met name Duitsland, België en Frankrijk, overlast ondervonden van de overstromingen van een reeks rivieren waaronder de Rijn en de Maas. Het waterpeil in deze vieren stijgt nog steeds.

In Keulen steeg het niveau van de Rijn met acht centimeter per uur. De snelweg tussen Bonn en Koblenz staat op sommige plaatsen onder water en de veerpont over de rivier tussen beide steden is uit de vaart. Een zestienjarige jongen werd geëlectrocuteerd toen hij van zijn brommer viel en in het water terechtkwam dat onder stroom stond. Inwoners van een nabijgelegen huis hadden de stroom niet afgesloten voordat zij hun huis verlieten.

De toestand in de Belgische Maasvallei blijft zorgwekkend. Het waterpeil stabiliseerde zich in de loop van woensdag ondanks de voortdurende regenval. De ramp eiste het leven van een 58-jarige man uit Heppeneert (Maaseik) die met zijn fiets een afgezette dijk opreed. Na honderd meter werd hij door het wassende water gegrepen. Een tiental Maasdorpen kampt met enorme wateroverlast. Bij elkaar zijn rond Maasmechelen meer dan veertienhonderd mensen geëvacueerd. Het leger is in touw met duizend man.

In Oost-Vlaanderen heeft het provinciebestuur de bevolking aangeraden geen water uit eigen putten te gebruiken om besmettingen en epidemieën te voorkomen. Dinant, waar koning Albert II een kijkje nam, was door het water vrijwel onbereikbaar.

Ook delen van Frankrijk blijven gebukt gaan onder de grote wateroverlast, met name in het noorden en in de Moeselstreek. In de Oisevallei, in Noord-Frankrijk, moesten 170 patiënten uit een ziekenhuis worden geëvacueerd. In de Sambrevallei steeg het water gedurende de nacht met zestig centimeter.

Ook in het oosten van Europa hebben verscheidene landen te kampen met hoge waterstanden, zoals in het noorden van Roemenië, waar de verbindingen werden verbroken en in Tsjechië. In het zuidoosten van Bohemen verdronk een zesjarig meisje.

Maij verwacht meer problemen

DEN HAAG – Het wassende water dat voor de overlast in Limburg zorgt, geeft de komende dagen ook problemen in andere delen van het stroomgebied. Dat stelde minister Maij van Verkeer en Waterstaat gisteren in de Tweede Kamer.

De minister sluit niet uit dat in het Gelderse en Brabantse rivierengebied dijken doorbreken. Bij Dordrecht en in het gebied rond de Biesbosch, waar veel rivierwater samenkomt, dreigt volgens Maij met de kerstdagen een 'zorgelijke zo niet bedreigende situatie' te ontstaan. Zeker als de wind en het slechte weer aanhouden.

Het waterschap en de regionale brandweer in het gebied nemen al preventieve maatregelen. Maij benadrukte dat er geen sprake zal zijn van een levensgevaarlijke situatie, maar wel van overlast. Naast Maas, Rijn en Waal kunnen ook in het stroomgebied van de IJssel en van het riviertje De Dommel problemen ontstaan.

De ministerraad bespreekt vandaag of het Nationaal Rampenfonds wordt aangesproken. Dat fonds wordt beheerd door minister Dales.

De Belgen leveren volgens Maij slechts mondjesmaat informatie over het hoge Maaswater.

AID onderzoekt achtergrond dood koeien in Maas

Van onze verslaggevers

STEIN – De Algemene Inspectie Dienst (AID) heeft gisteren een onderzoek ingesteld naar de gang van zaken rond de door de watersnood gehalveerde veestapel van boer Waelen aan de Urweg in Urmond.

De landbouwer heeft volgens de gemeente Stein en diverse omwonenden dringende adviezen om zijn vee te evacueren volledig genegeerd. Gevolg: zeker de helft van zijn vijftig runderen telde veestapel kwam gisteren om in het ijskoude water van de Maas, dat in de veeschuur een hoogte van zeventig centimeter had bereikt.

Coördinerend AID-inspecteur P. Mulder in Eindhoven stuurde na het zien van tv-beelden van de tragedie op de Urmondse boerderij onmiddellijk een controleur erop af. Die zal aan Mulder rapporteren, waarna de inspecteur bepaalt of Waelen grove nalatigheid aangerekend kan worden.

De boer werd daar door dorpsbewoners en hulpverleners tijdens de eerdere watersnoden ook van beschuldigd, maar dat leidde nimmer tot gerechtelijke stappen. De gemeente Stein beraadt zich daar ditmaal wel over. De veehouder zelf was niet voor commentaar bereikbaar.

Brandweerlieden, duikers en militairen, probeerden te redden wat er te redden viel. Dat was echter moeilijk omdat de door een dijk omsloten veeschuur enkel met kleine bootjes bereikbaar was. Vanuit deze vaartuigjes werd getracht de beesten mee te sleuren naar de kade of een ponton, waarna ze op het droge gehesen werden. De meeste runderen waren dusdanig verzwakt dat ze door hun poten zakten.

Een koe lag de hele dag half op de dijk naast de boerderijwoning te wachten op transport. Een vee-arts moest enkele koeien afmaken. In de nabijheid van de boerderij dreven diverse kadavers rond.

Niet alleen boze omstanders reageerden verontwaardigd op het tafereel pal langs de kanaaldijk. Ook Steins burgemeester Meijer had geen goed woord over voor de handelwijze van boer Waelen. „Hij is nadrukkelijk gewaarschuwd. Maar toen de nood aan de man kwam, verliet hij het zinkende schip."

Minder dan de helft van de koeien kon uiteindelijk levend aan wal worden gebracht. Adjudant J. Blom van de bruggenschool in het Brabantse Hedel, een onderdeel van het genieopleidingscentrum, noemde het resultaat desondanks bevredigend. „Toen wij hier vannacht arriveerden was de situatie voor die beesten ronduit rampzalig. Maar al snel hadden we toch drie kalfjes te pakken. Dat gaf moed.

Daarna hebben we gedaan wat we konden. Maar het is triest te bedenken dat dit allemaal niet nodig was geweest, als die dieren tijden waren geëvacueerd."

Achter Blom lag een bruin-witgevlekt rund met een opgeblazen buik en een wond op de rug. Het was de laatste koe die met de grootste moeite levend op het droge kon worden gezet. Toen de klep van de veewagen geopend werd, viel het dier dood om. Na een 24 uur durende reddingsactie aanvaardden de achttien militairen met acht grote trucks, drie boten en vijf pontons de thuisreis. Zeker twintig runderen gingen dezelfde kant uit. Naar de destructor in Son.

● *Met een sloep van de brandweer van Kerkrade worden bewoonsters op het droge getild.*

Een verdronken woensdag in Meers

Van onze verslaggeefster

MEERS – De bedrukte gezichten spreken boekdelen, deze verdronken woensdag in Meers waar de nauwe straten sterk doen denken aan een oorlogsfilm.

Viertonners rijden af en aan om vaak drijfnatte mensen met huisraad en kippen, honden en kanaries naar een verzamelpunt te brengen. Daar staan ze wezenloos te wachten op bussen die hen naar een nood-opvangcentrum brengen.

Direct na het bord bebouwde kom Meers komt het water je al tegemoet. Wie zich verder in het dorp waagt, waant zich echt in een filmdecor. Tot aan de knieën in het water dirigeert de brandweer de militaire voertuigen en die van het Rode Kruis de nog net berijdbare straten in.

Zeker zes zwarte rubberboten af en aan de reddingsbrigade voeren af en aan naar plekken waar het water meer diep is. Vanuit deze boten waaden de gedupeerden naar een viertonner. Eenmaal hoog en droog bekijken ze de ravage met op hun schoot een plastic zak met wat leefgoed. De blik kijkt dof richting wat koeien en paarden die ternauwernood gered zijn door de nu al geroemde 'rode baretten'.

Verhoogd

Zowel in het Steinse Sociocentrum als in het Maaslandcentrum in Elsloo zijn evacués opgevangen. De meesten seinen vanuit deze 'vluchtheuvels' familie op het droge in. En worden even later opgehaald. Deze woensdag staan er in totaal 340 evacués ingeschreven. Van hen moeten er die avond nog zeker vijfentwintig een verblijfplaats zoeken. Ouderen zijn tijdelijk ondergebracht in 'logeerkamers' van bejaardenhuizen. Particulieren bieden de overigen een slaapplaats aan.

Het gehucht Maasband met pakweg 120 inwoners is volledig geïsoleerd van de buitenwereld. Maar de dijken in Meers en Nattenhoven hebben de kracht van het water weerstaan. Beide zijn verhoogd en versterkt over een lengte van ruim een kilometer. Militairen hebben hier en daar ook plastic folie geplaatst om doorsijpelen te voorkomen. Maar de zandzakken blijven onder handbereik.

Prognoses Rijkswaterstaat

MAASTRICHT – Rijkswaterstaat verwacht dat de waterstand in Borgharen-dorp langzaam daalt. Gisteravond 19.00 uur was daar de stand 47,76 meter boven Amsterdams Peil. Ook in Elsloo en Grevenbicht is de top gepasseerd.

In diverse plaatsen moet de hoogste waterstand nog komen. In Heel verwachtte Rijkswaterstaat in de vroege ochtend de hoogste stand (22,85 meter). In Roermond-centrum is dat vanavond (20,45 meter). In Belfeld eveneens vanavond (18,95 meter). In Venlo-haven vrijdagochtend vroeg (18,30 meter). In Sambeek in de vroege ochtend van zaterdag (13.90 meter).

Het hoogwater bereikt Grave volgens de prognoses zaterdagmiddag (10,75 meter) en Lith-dorp zondagochtend (6,90 meter).

Verslaggevers: Pierre Rousseau, Frits van Otterdijk, Chantal Hamers, Han Brinkman, Egbert Hanssen, Rene Roosjen, Frank Seuntjens, Hans Goossen en Rudi Pascal.

Fotografen: Frits Widdershoven, Peter Roozen, Frans Rade en Jeroen Kuit.

TV Video

Pioneer Hifiset
... f 1.198,- voor f 798,-

Portable K.T.V.
... f 498,- voor f 368,-

Grootbeeld Philips Aristona K.T.V.
... f 1.648,- voor f 1.198,-

Videocamera 8 mm.
... generator f 1.798,- voor f 1.250,-

Magnatron 700 W.
... f 348,- voor f 248,-
EXPERT HOEVENAARS BRUNSSUM
...straat 111 ☎ 045-252956
EXPERT VAN UDEN HOENSBROEK
Hoofdstraat 12 ☎ 045-212655
EXPERT RASCH LANDGRAAF WAUBACH
... Schneiderstraat 22-24a ☎ 045-316748
EXPERT RASCH KERKRADE SPEKHOLZERHEIDE
...straat 4 ☎ 045-428444

Bei de Vakman

Muziek

DE MUZIEKZAAK VAN DE JAREN '90

Muzikale Demonstratie

Op donderdag 23 december van 16.00 - 21.00 uur demonstreert MICHEL VONCKEN de nieuwste ORLA ORGELS DRAWBAR KEYBOARDS

KX400 - KX750
Concorde 465

Diverse overige modellen 10-50% korting

Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein
☎ 046-333227
Ma. t/m za. open
donderdag koopavond

(Huis)dieren

Reptielen
Dierenspeciaalzaak Coppennagen, Grasbroekerweg 42, Heerlen ☎ 045-725260

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. ... America ... Th. Watson ... 34 Achel/B ... 09-3211644469. Zond. open, maand. ges.

BOEMERS, Maltezers, Yorks.-terr., Schotse-terr., Westies, wit, fawn, teckel. Walem 11 A, Schin op Geul, op afspr. 04459-1237 3097

MALTEZERS, Boemers, Yorks. Terr., Schotse Terr., West H.W. Terr. en Tekkels. Walem 11A ☎ 04459-1237

Te koop leuke SHIH-TZU pup reu zwart 8 weken oud ontwormd en ingeent. Tel. 045-440369

Te k. BOEREN-FOXJE en Yorkshire Terrier-puppies. Dierenspeciaalzaak Coppennagen, Grasbroekerweg 42 Heerlen ☎ 045-725260

Te k. Berkenhouten VOGELHUISJES op standaard. Nagelbeek 23, Schinnen

Te koop Duitse HERDERPUPS met stamboom. Tevens teefje van 8 mnd. Telefoon 045-224767

Weg. verh. GRATIS af te halen perz. kater 1½ jaar zwart en lief. Telef. 045-451705 na 12.00 uur

Te k. Siberische HUSKY-pups met blauwe ogen, stamboom en garantie. Telef. 09-32 89757743

Te koop jonge grijze roodstaart PAPEGAAI. Telef. 046-583392 of 046-528486

Kruis MALTEZER Yorkshire terrierpups 6 wkn. wit, ingeent + ontw. pr.n.o.t.k. Gulperplein 10, Kerkrade

Kachels/Verwarming

Gaskachels, houtkachels. KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638. De beste en goedkoopste.

Diversen

Vandaag
Koopavond
in Makado-Beek tot 21.00 uur

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout v. nwe. gebit, prothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek ☎ 045-226211

Te koop grote partij kunststof vaten inh. 200 ltr. plm. 300 st. blauw en wit met of zonder dekstel. Ook per stuk t.e.a.b. Telef. 045-327777 inl. Verbeeck

S V B

MEDEDELING

SOCIALE VERZEKERINGSBANK
DISTRICTSKANTOOR MAASTRICHT

In verband met **KERSTMIS** is ons kantoor, gelegen in het MECC Business Center, Gaetano Martinolaan 75 te Maastricht op **vrijdag 24 december 1993** vanaf 15.30 uur **GESLOTEN.**

Itteren vanuit de lucht. Venetië in Limburg.

Van Borgharen Bad naar Roosteren aan Zee

Pottekijken boven verdronken land

Van onze verslaggever

BORGHAREN/ROERMOND – Maastricht Airport, gisteren. De Cessna PH-VES van piloot Jerry mist het rechterportier. Het deurtje is er toch zeker niet uitgewaaid? Nee, dat hoort zo, stelt Jerry ons gerust. De fotograaf moet een onbelemmerd uitzicht hebben. De piloot ontvouwt zijn vluchtplan. Eerst vliegen we naar Borgharen en Itteren, samen het 'epicentrum' van de watersnood. Daar maken we een halve draai en zetten dan koers in noordelijke richting. Een kaart is niet nodig. We volgen gewoon de Maas. Die is dezer dagen niet te missen.

Jerry taxiet naar de startbaan. De verkeerstoren geeft toestemming voor vertrek. Het vliegtuigje maakt snelheid. De wind blaast je gezicht uit model. Even later zijn we los van de grond. Maar het stijgen gaat tergend langzaam. Het is alsof er gewichten aan de vleugels hangen. Schuddend en schokkend winnen we hoogte. Regen slaat tegen het ruitje van de cockpit. De kou sluipt binnen door het gat waar het rechterportier had moeten zitten. Handen en voeten verkleumen in een mum van tijd.

Beneden ons moeten ze ook verniktkelen. Daar ligt het verdronken land. Borgharen en Itteren, verzwolgen door de Maas. Dorpjes die alleen nog per boot bereikbaar zijn. Toch hebben sommigen het kennelijk nog met de auto geprobeerd. In de bruine binnenzee die Borgharen en Itteren scheidt, dobberen een verlaten vrachtauto en bestelwagentje.

Alles staat blank. Straten, huizen, boerderijen, weilanden, boomgaarden. Beelden van de Zeeuwse watersnoodramp komen bovendrijven. Voor iemand die de zondvloed van 1953 niet meegemaakt heeft, is het nauwelijks voor te stellen dat het daar toen nog veel erger is geweest.

De Maas is overal. Ook de velden van de plaatselijke voetbalclubs zijn overstroomd. De doelpalen steken nog net boven het water uit. Tot een derby zal het voorlopig niet meer komen. Of de clubs zouden moeten besluiten een partijtje waterpolo te spelen.

We cirkelen nog even boven Borgharen en Itteren. Pottekijken vanuit de lucht. Dan vliegen we richting noorden. De richting waarin volgens het Limburgs volkslied 'de brede stroom der Maas statig zeewaarts vloeit'. Maar wat we zien, kan met de beste wil van de wereld niet meer statig worden genoemd.

De Maas is een ordinaire slokop, een rivier die op veel te grote voet leeft. Tegenspartelende dorpjes als Geulle, Elsloo en Meers hebben de strijd tegen het wassende water inmiddels ook verloren. Meers dreigt zelfs helemaal kopje onder te gaan. Alleen Berg aan de Maas is zoals eigenlijk altijd de dans ontsprongen. Maar dat plaatsje ligt, de naam zegt het al, dan ook op een berg. Het enige slachtoffer is de veerman, die zijn pontje uit de vaart heeft moeten halen omdat het nu eenmaal niet zeewaardig is.

Het lijkt erop dat de Maas aan de overkant haar gram heeft gehaald. Het Belgische gehucht Meeswijk, pal tegenover Berg aan de Maas, is overspoeld. Het water staat bijna tot aan de rand van het overdekte terras van het bekende café De Overzet.

Een eindje verder stroomafwaarts blijkt dat ook Roosteren er aan heeft moeten geloven. Dat is sinds 1926 niet meer voorgekomen. Maar dit keer was de Maas de dijk weer eens te machtig. Het dorp werd overvallen in de nacht. Op de brug over het Julianakanaal drommen 'kijktoeristen' samen. Het gapen heeft zelfs een botsing opgeleverd, zien we vanuit de lucht.

We blijven het glinsterende spoor van de Maas volgen. Nattenhoven, alleen op de wereld (collega Hanno, tot spoedig weerziens). Stevensweert, dat worstelt tegen de verdrinkingsdood. Maasbracht, zelfs de koeltorens van de Clauscentrale hebben natte voeten. Roermond, dat nu een watersportgebied heeft waaraan ook Friesland niet kan tippen.

Piloot Jerry keert zijn Cessna. We hebben genoeg water gezien. Het werkt bovendien verschrikkelijk op je blaas.

Kortste dag wel heel erg kort in Borgharen

Van onze verslaggever

ORGHAREN – De kortste g van het jaar, 21 december, as wel heel erg kort in Borgharen. De immense watermassa, veroorzaakt door sneeuw n regen, laat de rivier en omgende dijken samenvloeien. is die dinsdag geen horizon, echts een koude wind die de aas verder opzweept.

die barre omstandigheden wachn tientallen mensen op de legerck die hen terug naar de vaste al zal brengen. Een truck die niet er komt. Er volgt ook geen beht of teken dat er hulp onderweg

hoogbejaarde man snapt er ts van. „Hoe kunnen ze 's midnog mensen naar Borgharen n vertrekken en zeggen dat er voer mogelijk blijft tot laat in de nd? Ik was hier gekomen om n dochter te helpen. Nu zit zij bij thuis in Maastricht en ik hier. af vier uur wacht ik al op een gelijkheid om naar huis terug te n."

t is dan al ruim na middernacht. oude man is niet de enige die m is komen te zitten. Tientallen nsen wachten tevergeefs op een plekje in een klein politiebootje dat de overtocht aankan. Maar slechts in groepjes van vier kan er gebruik worden gemaakt van het enige verbindingsmiddel tussen Borgharen en de droge dijk die steeds verder weg lijkt te zakken.

Het eindeloze wachten gebeurt door de ingesloten passagiers op verschillende manieren. Sommigen lopen in het crisiscentrum Im Weissen Rössl rusteloos rond en vragen om de halve minuut aan een hulpverlener met een portofoon wanneer ze eindelijk meekunnen. Anderen zien kans zichzelf in slaap te drinken onder een felverlichte kerstboom in het café. Niemand zeurt echter wanneer een zoveelste beurt voorbij gaat. De term 'vrouwen en kinderen eerst' geldt ook in het zinkende Borgharen.

Het enige dat bij zo'n Titanic-scène ontbreekt, is het stug doorspelende strijkorkestje. Daarvoor in de plaats knalt er uit de geluidsboxen bij tijd en wijle een nieuwsbericht van een lokale of landelijke radiozender. De stand van zaken die wordt doorgegeven doet vaak lachwekkend aan. Omdat het water alsmaar blijft stijgen, lopen de zenders met hun informatie achter en geven ze waarschuwingen door die als een tang op een varken slaan. Hilariteit alom. Hoewel het sleutelwoord die nacht 'wachten' is.

Met de komst van een nieuwe brandweerploeg verschijnen ook kratten melk en stapels brood. Sommige aanwezige hulpverleners laten dat aanbod niet aan zich voorbijgaan. Velen hebben uren op wat eetbaars moeten wachten. Ook daarover zijn de meningen niet mals te noemen. „Een knorrende maag maakt je hoofd leeg. Je kunt geen bijstand verlenen, wanneer je bijna flauwvalt van de honger. Daar hadden ze ginds in het beleidscentrum in Limmel wel eens aan mogen denken," klinkt het nijdig.

Uit voorzorg worden in het naburige kasteeltje een aantal slaapplaatsen ingeruimd. Het voormalige klooster in de Kerkstraat zit dan al helemaal vol met voornamelijk oudere mensen bij wie thuis de stroom is uitgevallen. Telkens bij het arriveren van een nieuwe brandweerploeg lichten de ogen van de verstrikt geraakte mensen op.

De lol van het wachten gaat er bij de meeste zienderogen vanaf. Ook bij de cameravrouw en geluidsman van het actualiteitenprogramma Nova. „Morgenvroeg zou ik om zeven uur vanaf Schiphol vertrekken. Vier dagen werk in Barcelona. Dat kan ik nu wel schudden," zo klaagt geluidsman Jaap. Hij is net zoals cameravrouw Sonja freelancer. Klem zitten betekent voor hen inkomstenderving. Het gemopper is niet van de lucht totdat uiteindelijk hun gebeden worden verhoord. We kunnen met de zojuist gearriveerde jetboten van een Duitse hulporganisatie naar het politiebootje dat in dieper vaarwater ligt.

De tv-camera van 150.000 gulden wordt met kunst en vliegwerk verpakt in een vuilniszak van vijf cent. Sonja heeft geen laarzen en kan er ook geen lenen. Op blote voeten sopt ze door het ijskoude water. Ze vloekt zichzelf wat moed in en laat zich uiteindelijk naar de jetboot dragen.

Door de aangebrachte verkeersdrempels is het water op sommige onzichtbare plaatsen niet diep genoeg voor het gebruik van de buitenboordmotor. Slepend en peddelend tegen de stroom in, bereiken we de rand van het dorp. De tocht gaat tergend langzaam langs de Bovenstraat die helemaal onder staat.

De huizen hier zijn het ergst getroffen. De halfverscholen ramen geven de indruk dat je hier langs bewoonde aquaria schuift. Wie de vis is en waar het water stroomt, wordt niet duidelijk.

Aan het eind wacht een lichtgewicht politiebootje op ons. Samen met een kwieke bejaarde vrouw en haar hondje worden we in hoog tempo overgezet naar de hoge droge dijk. De laarzen vol water worden omgekeerd, een koud handje bij het afscheid en een meewarige blik in de richting van Borgharen waar die nacht veel mensen de overtocht niet kunnen maken. Naar vaste grond onder hun voeten.

● *Wachten op evacuatie was troef voor de bewoners van de getroffen dorpen. Hier hopen mensen uit Meers op een spoedige komst van vervoer.*

'Oplossing hoogwaterprobleem hoeft niks te kosten'

achtergrond

Hogere dijken nodig of verbreding Maas

Van onze verslaggever

ERMOND – Artikel 21 van Grondwet verplicht de erheid te zorgen voor de beonbaarheid van het land. t waarborgen van de veiligd bij dreigende overstroingen behoort om die reden t de fundamentale taken van overheid. De Wet op de wakering regelt dit. Maar deze et is alleen van toepassing p de bescherming tegen hoog ater in de zee, de grote rivieen in lage streken en het IJselmeer. De waterkeringen angs de Maas vallen niet oner de wet, met uitzondering an een gedeelte benedenrooms van Mook.

het geval van de Limburgse aas is meer sprake van hinder dan n gevaar, zo redeneert de wetgeer. Dit houdt in dat de rijksovereid geen cent steekt in dijkversteringen langs de Maas. Moet Limurg dan leren leven met regelmatie wateroverlast?

1926 heeft de hoogwatergolf geid tot grootscheepse maatregelen. en werd het zomerbed van de rier op tal van plaatsen behoorlijk erbreed en verdiept. Bochten weren afgesneden. Deze activiteiten hadden een algehele verlaging van de waterstand tot gevolg. Volgens Rijkswaterstaat kan echter niet onbeperkt worden doorgegaan met het verruimen van het zomerbed, bijvoorbeeld door grindwinning. Verdere dalingen van de grondwaterstand zouden onherroepelijk schade toebrengen aan natuur en landbouw.

Investering

Rijkswaterstaat in Limburg is uiterst terughoudend als het gaat om de aanleg van nieuwe dijken langs de Maas. Bedacht dient te worden dat ook na dijkaanleg rekening moet worden gehouden met kwelwater achter de dijk, zeker in gebieden waar veel grind in de grond zit. Waterschade is niet geheel te voorkomen.

Aan de hand van de overstromingen van de jaren tachtig schat Rijkswaterstaat de schade bij hoogwater in Limburg op ongeveer een miljoen gulden. Dit betekent dat een investering voor dijkaanleg van circa tien miljoen gulden rendabel kan zijn. Maar bedijkingen van enige omvang kosten veel meer.

De provincie kwam overigens in 1984 op een totale schade van vijf miljoen gulden. Destijds werd geschat dat een investering van 21 miljoen gulden nodig is om negen knelpunten langs de Maas te voorzien van dijken, waterkeringen of muren. Voorzitter drs. Frans Laarakker van het waterschap Roer en Overmaas denkt dat eventuele dijken langs de Maas veel meer zullen kosten.

De aanleg van stuwmeren is in principe een mogelijkheid om een deel van de overvloedige regenval tijdelijk te bergen. Daardoor kan extreem hoge afvoer in de Maas zoals deze week, worden afgezwakt. Als drastischer wordt opgetreden, dan zijn enorme stuwmeren in verschillende Belgische zijrivieren nodig.

Het afleiden van Maaswater via het Albertkanaal of Julianakanaal blijkt niet tot de mogelijkheden te behoren. Onder meer omdat bij de sluizen geen mogelijkheid bestaat water te spuien. Spuimogelijkheden zijn wel aan te leggen.

De oplossing voor het probleem is misschien op een heel andere manier te vinden. Gisteren werden daartoe van twee kanten voorstellen gedaan. Kostbare dijkverzwaringen zijn helemaal niet nodig. Nieuwe overstromingen van de Maas in Limburg zijn kosteloos te voorkomen door de stroomgeul van de rivier via grindwinning te verbreden of door het graven van nevengeulen. Dat levert bovendien een flink stuk nieuwe natuur op.

Dat lieten de Vereniging Natuurmonumenten en de grindproducenten gisteren haast gelijktijdig weten. De grindproducenten, verenigd in de Panheelgroep, zeggen eerder dit jaar een concreet plan aan de gemeente Maastricht te hebben voorgelegd voor het graven van een nevengeul langs de Maas. Hierdoor zou de doorstroomcapaciteit van de Maas aanzienlijk worden verruimd.

De plannen zijn door het Waterloopkundig Laboratorium in Emmeloord doorgerekend en de resultaten hiervan zijn dat bij de huidige wateraanvoer in de Maas de hoogste waterstand circa 1,10 meter lager is dan nu het geval is.

De ontgrindingsplannen voor Borgharen en Itteren maken deel uit van het zogeheten Grensmaasplan. In de planning van de provincie is dit plan pas vanaf 1997 uitvoerbaar in verband met de nog te voeren milieu-effectenrapportage.

De grindproducenten zeggen op korte termijn in overleg te treden met Rijkswaterstaat, de provincie en de gemeente Maastricht om na te gaan of het plan voor Borgharen-Ittereen vooruitlopend op het plan Grensmaas uit te voeren.

Groene rivier

Er moet volgens de Panheelgroep wel rekening mee gehouden worden dat met de uitvoering van het plan enkele jaren is gemoeid. Voor de uitvoering is nog veel studie en overleg nodig, aldus de grindproducenten.

Natuurmonumenten steunt dit plan en ook de eventuele eerdere uitvoering. Door een 'groene rivier' langs Borgharen-Itteren behoren volgens de vereniging de grootste overstromingen tot het verleden. Wannéer aan Belgische zijde soortgelijke natuurontwikkelingsprojecten worden ontwikkeld dan is het overstromingsprobleem volgens Natuurmonumenten nagenoeg opgelost en zijn dijkverzwaringen niet nodig.

Verzekeraars willen geldpot voor rampen

HEERLEN – Een groot aantal Nederlandse brandverzekeraars, aangesloten in het Verbond van Verzekeraars, overweegt een pool te vormen met maximaal vijftig miljoen gulden voor een verzekering tegen schade door aardbevingen en overstromingen van binnenwateren. Dergelijke schade wordt nu niet gedekt. Aan de overheid is gevraagd de benodigde fiscale mogelijkheden te verlenen om zo'n pool mogelijk te maken en bovendien met extra geld over de brug te komen. In gebieden die zeer vaak met wateroverlast te maken krijgen, zal een dekking vooralsnog niet van toepassing zijn, aldus het verbond.

'KNBRD te laat ingeschakeld'

IJMUIDEN – De Koninklijke Nederlands Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD) is boos op de overheden in Limburg. De reddingsbrigades zijn te laat ingeschakeld om te helpen met het evacueren van mensen in door de Maas overstroomde dorpen.
KNBRD-directeur C. Basoski zegt verbitterd: „Pas in de nacht van dinsdag op woensdag werd om assistentie gevraagd. Dat terwijl ruim honderd reddingsvletten met geoefende bemanning sinds jaar en dag gereed staan voor het evacueren van mensen en huisdieren en het veiligstellen van persoonlijke bezittingen."
Inmiddels zijn enkele tientallen ploegen naar Limburg gegaan en werden ook boten uit het depot in IJmuiden gehaald.

Provincie geeft een miljoen

HEERLEN – Gedeputeerde Staten van Limburg gaan aan Provinciale Staten voorstellen een bedrag van een miljoen gulen uit te trekken voor hulp aan de slachtoffers van de watersnoodramp. Het college heeft daartoe besloten omdat: „Van de meeste getroffenen niet verwacht kan worden dat zij, velen zelfs tweemaal dit jaar, in staat zijn de financiële gevolgen van onverzekerbare waterschade geheel zelf te dragen."
De provincie heeft heeft het Verbond van Nederlandse Verzekeraars gevraagd om gratis schade-experts beschikbaar te stellen. Ook zal de provincie het bisdom Roermond en de andere religieuze gemeenschappen in Limburg verzoeken collectebussen te plaatsen.

Onderzoek naar Servaasbrug

MAASTRICHT – De gemeente Maastricht heeft gisteren met spoed een bouwkundig ingenieur voor inspectie naar de Sint Servaasbrug gestuurd. Dat gebeurde na verschillende geruchten als zou de brug op instorten staan. In de loop van de morgen kwamen bij het crisiscentrum in Maastricht verschillende telefoontjes van verontruste Maastrichtenaren daarover binnen. Volgens woordvoerder Prick van de gemeente Maastricht heeft de ingenieur ter plekke geen scheuren kunnen ontdekken. De 'oude brug' die omstreeks 1280 werd gebouwd, is in de jaren twintig in beton herbouwd.

Extra boten uit Warmond

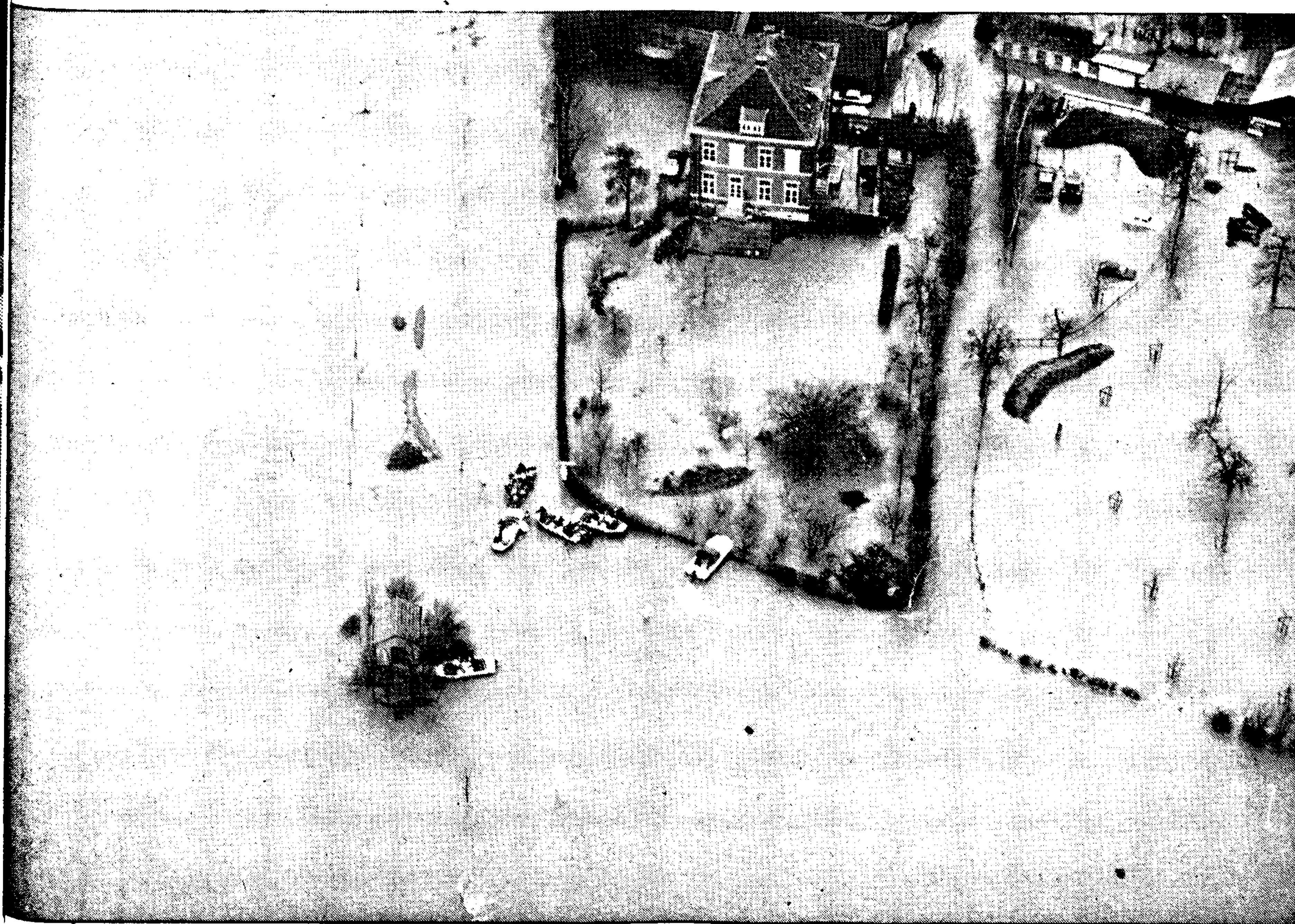
MAASTRICHT – Het Korps Landelijke Politie Dienst heeft zestien 'rijksvolgboten' extra laten overbrengen naar het overstromingsgebied. Ze zijn in de nacht van dinsdag op woensdag met acht diepladers vanuit het Zuidhollandse Warmond aangevoerd. Gisterochtend bereikte de colonne Maastricht.
Coördinator Bulthuis van het Korps Landelijke Politie Dienst heeft voor het vervoer van de zestien boten de hulp van het geeen gespecialiseerd transportbedrijf in Ridderkerk ingeroepen. Het bedrijf is er in gespecialiseerd om grote ladingen snel te verplaatsen. Mede dankzij politie-escorte konden de boten tijdig het rampgebied bereiken.

Duik in historie

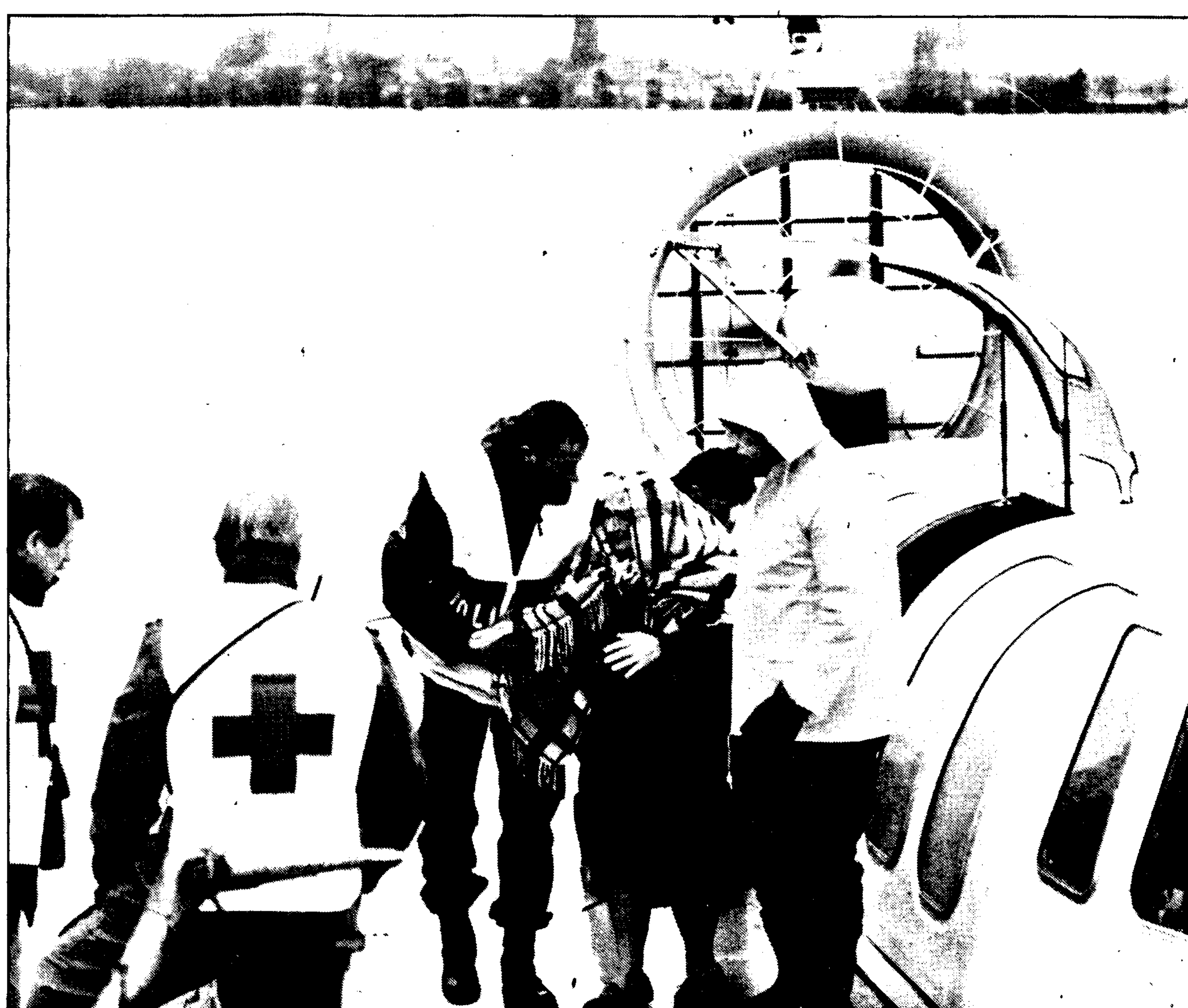
HEERLEN – De watersnood is voor sommige Limburgers aanleiding om in de historie te duiken. Jan Magdelijns uit Sittard heeft de nagelaten dagboeken van zijn grootvader op het rampjaar 1926 nageslagen.
Grootvader Magdelijns raakte in Roermond beïndrukt door het bezoek dat koningin Wilhelmina en prins Hendrik op 3 januari aan het getroffen gebied brachten. „De koningin legde grote moed aan den dag, want zij kende geen gevaar. Zelfs niet als het bootje dreigde te kantelen," schreef deze ooggetuige.
Een bijgevoegd artikel uit De Nieuwe Koerier van begin januari 1926 laat zien dat de Maas een lange historie heeft als het gaat om hoge waterstanden. De Maas bereikte volgens dit overzicht hoge standen in 1920, 1880, 1799, 1740 en 1643.

LIMBURG IN HOGE NOOD

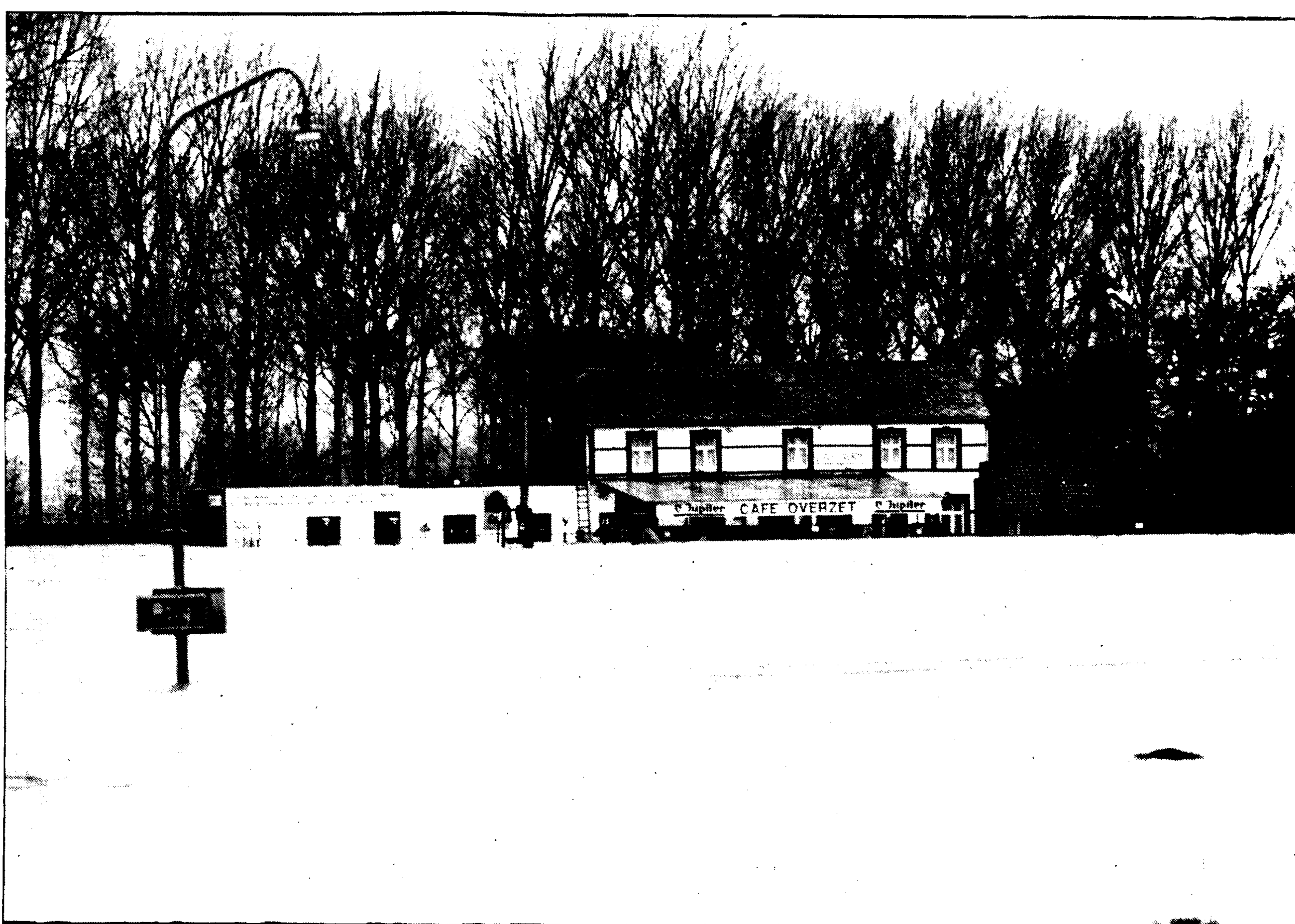
Opstopping van bootjes in drijfnat Borgharen.

● *Ontdaan stapt deze oudere inwoonster van Itteren uit de te hulp geschoten hovercraft.*

Machteloos overziet deze Roermondenaar zijn soppige siertuin.

● *Ook het Belgische café Overzet, pal tegenover Berg aan de Maas, staat het Maaswater aan de lippen.*

Met hun hond of kruisbeeld stevig omkneld ontkomen deze Maaslanders uit Itteren aan het oeverloze watergeweld.

● *Een drijvende SRV vol brood en melk voor de achterblijvers.*

● Limburgse boerderij in Geulle omringd door het grauwe Maaswater.

● Inwoners van Roosteren brengen wat spullen in veiligheid.

● In het centrum van Roermond worden nooddijken aangelegd. Vandaag zal blijken of ze voldoende helpen.

● Een koe heeft een veilig(?) plekje gevonden in Urmond.

● Evacuatie van mensen en dieren in Meers. Een beeld dat doet denken aan de oorlog in Bosnië.

● Man beschermt kind tegen natuurgeweld in Roosteren.

Van onze verslaggever

RKRADE/VAALS – Het St.-ziekenhuis in Kerkrade nt het zekere voor het onzeen gebruikt bronwater. Dit rband met de lichte verontging van het leidingwater. et Heerlense De Weverzieuis wordt gewacht op het es van de DGD, dat vandaag t. „Het is een onschuldige etting. Als er echt iets mis et het water en er komt een advies dan stappen we over ronwater," aldus een woordder van het Heerlense zieuis.

'Oude' maatregelen besmetting weer van kracht

Ziekenhuis Kerkrade kiest voor bronwater

Gisteren maakte de Waterleiding Maatschappij Limburg bekend dat het drinkwater in grote delen van Oostelijk Zuid-Limburg besmet is met sporen van de Clostridium-bacterie. „Wij mogen geen risico lopen en hebben dus besloten dezelfde maatregelen te nemen als in oktober toen het drinkwater ook besmet was," aldus een woordvoerder van het Kerkraadse ziekenhuis. Zowel het Heerlense als het Kerkraadse ziekenhuis krijgen hun drinkwater uit de Eifel, waar de besmetting vandaan komt. Ook de gemeenten Vaals, Kerkrade en Simpelveld, in Nijswiller, Schaesberg (gemeente Landgraaf) en de Heerlense wijken Heerlerbaan en De Beitel hebben verontreinigd water in de leidingen.

De WML heeft nog geen kookadvies afgegeven, maar het feit dat er weer sprake is van een bacteriologische verontreiniging heeft veel mensen in het besmette gebied ertoe gebracht het water toch maar alvast te koken voor gebruik. Voor consumptie wordt veelal bronwater gebruikt.

Zie verder pagina 16
● In het Nieuws

Kritiek Kerkrade op politieoptreden bij optocht skinheads

KERKRADE – Gemeenteraad en burgemeester van Kerkrade hebben forse kritiek op het politieoptreden bij een optocht van skinheads door Kerkrade eerder deze maand. Op 11 december trokken 44 kaalgeschoren rechts-extremisten uit Duitsland met vlagvertoon en gezang door het centrum van Kerkrade. Ze wilden aanvankelijk demonstreren in Den Haag, maar hun mars was daar verboden. De politie heeft de groep in Kerkrade geobserveerd en gevolgd. Burgemeester Jan Mans: „De politie heeft een foute inschatting gemaakt. Er is correct opgetreden, maar te weinig. Zelf werd ik pas een dag later gewaarschuwd. Was ik direct gewaarschuwd, dan zou ik hebben aangedrongen op maatregelen die een einde aan de demonstratie hadden gemaakt."

De gemeenteraad uitte kritiek op het late optreden van de agenten. „Waarom was de politie pas in de Einderstraat (in het centrum, red.) ter plekke? Bij de burger is er een gevoel ontstaan dat de politie en het openbaar bestuur niets hebben gedaan," zei PvdA'er Hans Bosch. Ook was er kritiek op de late reactie van het gemeentebestuur naar de raad toe. Voor GroenLinks is dat reden geweest om via partijgenoten in Den Haag Kamervragen te stellen. Eerder heeft ook de Werkgroep tegen Racisme en Fascisme in Heerlen haar grieven over het laconieke politieoptreden geuit. De actiegroep heeft afgelopen weekend in Kerkrade huis-aan-huis pamfletten verspreid, waarin gewaarschuwd wordt tegen rechts-extremisme.

De politie heeft zelf laten weten te zijn verrast door de optocht. „Voordat andere maatregelen konden worden genomen, was de groep alweer vertrokken naar Duitsland," liet de Kerkraadse politiewoordvoerder weten. Volgens Mans kan de verklaring van de politie het optreden niet goedpraten. Hij zegt zijn ongenoegen aan de politie te hebben kenbaar gemaakt.

D66 pleit voor weren Duitsers

KERKRADE – D66 in Kerkrade vindt dat de gemeente regels moet opstellen om Duitse huizenkopers uit Kerkrade te weren. Dit heeft de partij bekendgemaakt bij de presentatie van haar verkiezingsprogramma. Kerkrade kampt met een woningtekort, onder andere door het grote aantal Duitse migranten. Zij vormen momenteel ongeveer negen procent van de Kerkraadse bevolking. D66 meent dat van huizenkopers moet worden geëist dat zij een economische band met Kerkrade hebben. Deze voorwaarde is al gesteld bij de nieuwe wijk Luikerheide. Eerder heeft Belangenbehartiging Kerkrade zich al voorstander van een dergelijke restrictie getoond. D66 is nu niet vertegenwoordigd in de Kerkraadse raad. De partij doet na een afwezigheid van vier jaar weer mee aan de verkiezingen.

Corruptie op radio 5

HEERLEN – In het NOS-radioprogramma Weldenkende Mensen van vanmiddag op radio 5 staat het thema corruptie centraal. Vijf gasten, onder wie het huidige CDA-Kamerlid René van der Linden en de afgetreden CDA-voorzitter van Landgraaf J. Scheurer zijn te gast om deel te nemen aan de discussie over corruptieschandalen waarvan maar een klein deel vervolgd wordt en waarbij de (lokale) politiek zich niet onbetuigd laat. Aan de discussie, die onder leiding staat van Ed Peereboom, nemen verder deel Bert Steinmetz van het Parool en ondernemer M. van Wijk. Voorts is ook ex-PvdA-wethouder mevrouw C. Hofkamp aanwezig die door CDA, VVD en D66 in de gemeente Haarlemmermeer werd weggestuurd. Zij kwam eerder in opspraak toen ze pogingen ondernam de te veel geïnde declaraties terug te storten.

DSM wilde overcapaciteit etheenproduktie verminderen

Saneringsplan chemie mislukt

Van onze redactie economie

RLEN – De Europese iefabrikanten zijn er niet slaagd onderling afspramaken over de vermin- van de overcapaciteit de grondstof etheen. een gebrek aan enthoue bij met name BASF en omt het beoogde steun- voor het sluiten van verde fabrieken niet van de . Dat dompelt petroche- he bedrijven zoals DSM omende jaren verder in de lemen.

was DSM-topman Simon de zelf die een maand geleden rots het saneringsfonds aande. De gezamenlijke Europeniebedrijven, verenigd in de e-organisatie APPE wilden et fonds een eind maken aan rcapaciteit en de forse verlie- bedoeling was dat alle cherikanten naar evenredigheid uden betalen. DSM was be- circa 30 miljoen gulden in te n. Het fonds moest een totale g krijgen van circa 600 milulden. Dat geld moest ten komen aan bedrijven die bearen om hun verouderde nstallaties te sluiten.

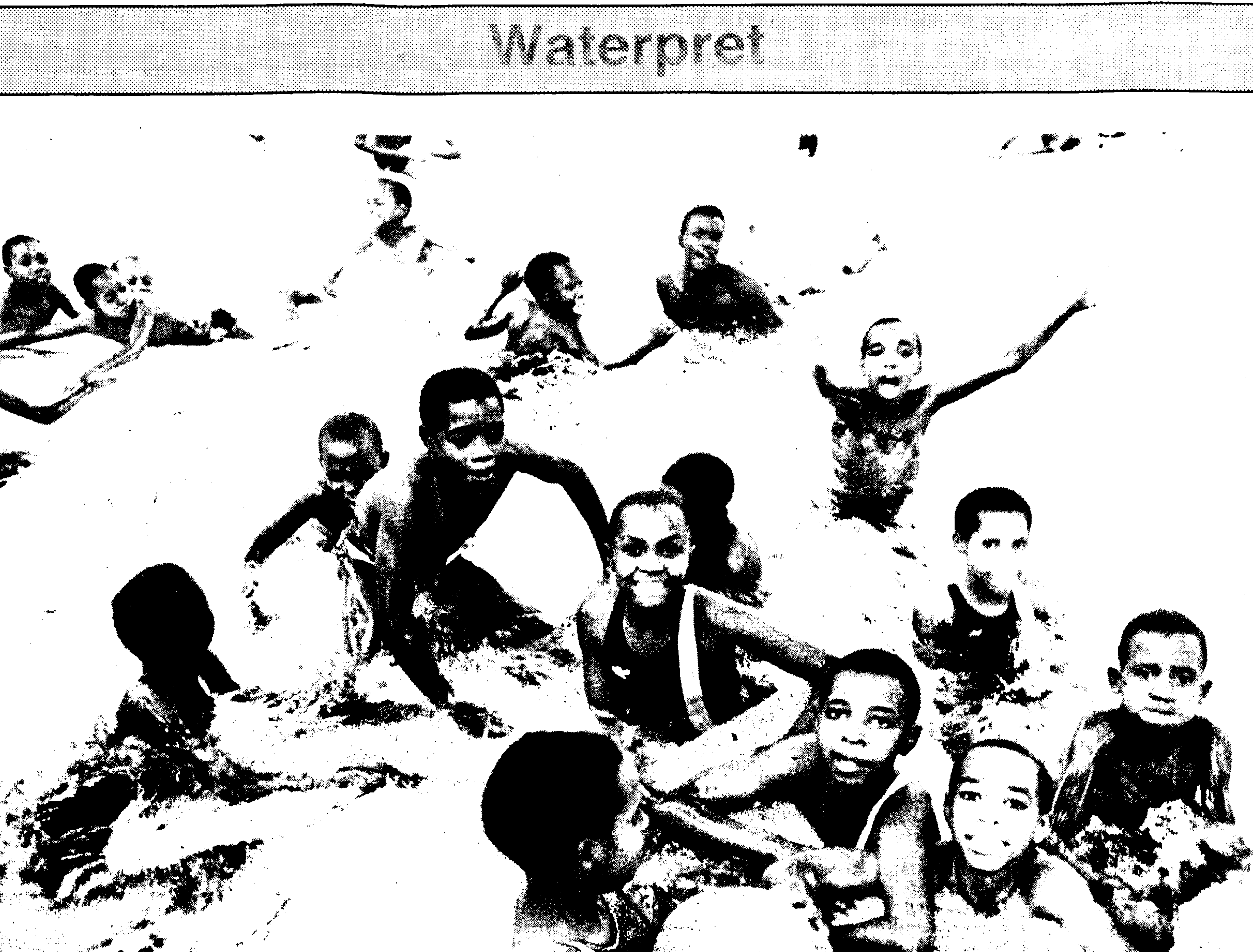
moest de etheenproduktie in pa met tien procent worden tebracht. Volgens Simon de zou die zelf opgelegde sanehebben kunnen leiden tot hoverkoopprijzen voor etheen. fonds er niet komt, blijft de hemische industrie last houvan moordende onderlinge urrentie, omdat er veel te veel in Europa op de markt In 1994 is in Europa behoefte ooguit 15,6 miljoen ton etheen, de producenten zitten met handen in het haar, want er liefst 19,4 miljoen ton geprod. Door de overcapaciteit de naftakrakers komend jaar oguit 84 procent draaien.

heeft in Geleen twee naftakramet een gezamenlijke jaarcait van een miljoen ton etheen. is de belangrijkste grondstof plastics en rubbers van het rgse chemiebedrijf. Onder door de overcapaciteit lijdt rijf op het ogenblik verlies produkten.

zelf nooit van plan geweest aties te sluiten. Daar zijn de se naftakrakers te modern APPE had vooral de bedoeerouderde fabrieken in het en zuiden van Europa weg te

sluiten oude overbodige faalleen is niet voldoende, de Bree onlangs. „De Eupetrochemische industrie is eken met de Amerikaanse versnipperd en verspreid kleine lokaties in Europa. Wanniet twintig verschillende enten waren, maar tien, dan Europese chemie internatiosterker staan." Het afgelobesloten Akzo en Nobel al samenvoeging, evenals Sta- Noorwegen en Neste uit FinHetzelfde probeert Shell met terwijl ICI en Du Pont actiuitruilen. DSM zelf is ook op zoek naar partners, het lukte dit jaar alleen de hemietak te laten aansluiten bij andivisie van Gist Brocades. kken met mogelijke allianners in de koolwaterstoffen enteel de kunststoffen zijn steeds gaande.

Waterpret

● *De jonge Afrikaanse 'chanteurs' leven zich uit in het zwembad.* Foto: DRIES LINSSEN

Nederlandse kerst voor koor Rwanda

Van onze verslaggever

HEERLEN – Buitenlands bezoek in Heksenberg, het dertigkoppig kinderkoor Les Petits Chanteurs uit het dorpje Zaza in Rwanda is in de Heerlense wijk neergestreken voor een week. Het koor uit Centraal Afrika maakt een reis door Europa. De kerstdagen brengen ze door in Heerlen.

Het uiteindelijke reisdoel van het koor is het Pueri Cantores Congres in Rome, een wedstrijd voor koren uit de hele wereld.

De kinderen plus zeven begeleiders kwamen gisteren rond het middaguur aan bij het gemeenschapshuis in Heksenberg, waar ze werden opgewacht door pastoor Frans Klein en de 'Vrienden van het kinderkoor Zaza'.

De koorleden zijn tussen de acht en zestien jaar oud en spreken vrijwel uitsluitend Swahili. Alleen de begeleiders spreken een beetje Frans. De organisatie heeft daarom woordenlijsten in het Swahili gemaakt voor de Heerlense gastgezinnen. „De meest gebruikte uitdrukkingen in het dagelijks leven hebben we vertaald om toch enige communicatie mogelijk te maken tussen de gastouders en de kinderen," vertelt secretaris Peter Alzer van Vrienden kinderkoor Zaza.

De Afrikaanse kinderen verzorgen gistermiddag een optreden in Welterhof. Hun Nederlandse Kerst is gevuld met verschillende kerstconcerten voor bejaarden, een ontvangst op het Heerlense stadhuis en een bezoek aan het Thermenmuseum.

Awacscommissie eens over meten vliegbewegingen

Van onze verslaggever

ONDERBANKEN – De Awacscommissie is het er gisteren na jarenlange discussie over eens geworden wat de beste meetmethode is voor het tellen van het aantal vliegbewegingen van Awacstoestellen. Volgens de commissie blijken de gegevens van de vliegbasis zelf het meest betrouwbaar. Blijkens die gegevens is er de laatste maanden sprake van minder overlast van Awacstoestellen.

Een tijdelijke werkgroep met daarin vertegenwoordigers van de gemeente Onderbanken en Brunssum heeft de afgelopen maand vier verschillende methoden toegepast voor het meten van het aantal vliegbewegingen. Duidelijk bleek dat de gegevens van de Awacsbasis nauwkeuriger waren dan bijvoorbeeld de tellingen van inwoners van Brunssum en Onderbanken.

De vliegbasis zal bekijken of het mogelijk is dagelijks het aantal vliegbewegingen bij te houden. Daar is extra mankracht voor nodig. Mogelijk dat over een jaar tevens het geluidmeetsysteem kan worden afgeschaft. Dat zou zo goed als overbodig worden als de Awacscommissie de gegevens over het aantal vliegbewegingen van de basis in Geilenkirchen kan krijgen. Afschaffing van het geluidmeetsysteem levert een besparing van 70.000 gulden op.

Burgemeester Jo Matti plaatste een kanttekening bij het leveren van meetgegevens door de vliegbasis: „Naar de burger toe kan het wantrouwen opwekken als de vliegbasis zichzelf moet controleren."

Casino economische motor van Valkenburg

Van onze verslaggever

VALKENBURG – Vertrek van het Holland Casino zou fataal zijn geweest voor Valkenburg. Die opmerking maakte burgemeester Constant Nuytens bij de ondertekening van een raamovereenkomst met Holland Casino's voor de bouw van een nieuw casinogebouw in het Rotspark nabij de top van de Cauberg. Bij vertrek van het casino naar Maastricht, waarvan vorig jaar nog sprake is geweest, zou volgens Nuytens niemand meer in Valkenburg geïnvesteerd hebben.

Nu het casino definitief in Valkenburg blijft, ziet Valkenburgs burgemeester 'fantastische' mogelijkheden voor het uitgroeien van de nieuwe loot aan de toeristische stam: het kuuroord. Nuytens vroeg zich hardop af of de gemeente zich louter en 'alleen voor het casino allerlei kosten en moeiten getroost. „Dat hoeft niet en mag zelfs niet. Wij zullen ons ook openstellen voor andere ondernemers die in het toerisme willen investeren."

Volgens de burgemeester kan de vraag waarom er voor één bedrijf zo'n geweldige inspanning is geleverd ook worden omgedraaid: „O wee, als het bedrijf was vertrokken. Men zou dan vragen wat wij hadden gedaan om de werkgelegenheid te behouden." Nuytens gaf in dit verband toe dat Valkenburg zich te weinig had ingespannen om het vertrek van vormingsinstituut Driekant te voorkomen.

Drs. Joop Kroes, hoofddirekteur van Holland Casino's, schetste de economische betekenis van het casino voor Valkenburg en de regio. Het bestedingseffect van 240 medewerkers is te becijferen op 6,5 miljoen gulden per jaar. Het indirect bestedingseffect op 2,3 miljoen gulden per jaar. De nieuwbouw gaat gepaard met een investering van 67 miljoen gulden. „En we zullen zoveel mogelijk bedrijven uit de regio inschakelen," voegde Kroes er nadrukkelijk aan toe.

De bestedingen in Valkenburg van het nieuwe casino zelf zullen, na de opening in september 1996, 4,5 miljoen gulden per jaar bedragen. Per bezoeker gaat 1,25 gulden in een fonds voor promotie en evenementen, bij elkaar zo'n zeven ton per jaar. „Kortom, een financiële injectie voor de lokale economie van veertien miljoen gulden!" aldus Kroes.

Zie verder pagina 15
● Parkeren bij nieuw casino ondergronds

Provincie laat stankbronnen inventariseren

HEERLEN – De provincie Limburg heeft opdracht gegeven tot een inventarisatie van industriële activiteiten die stank kunnen veroorzaken in Limburg. Gekeken wordt naar onder andere stortplaatsen, verwerking van mest en industriële activiteiten. De landbouw wordt buiten beschouwing gelaten. Het onderzoek kost bijna 50.000 gulden en wordt uitgevoerd door TNO-IMET uit Apeldoorn. Met dit onderzoek wil de provincie een beter zicht krijgen op de omvang van de stankproblematiek in Limburg.

Heerlen begraaft verleden met nota over schilderwerk

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Heerlense politiek neemt de nota over het gehanteerde beleid inzake het gunnen van schildersopdrachten voor kennisgeving aan. Tijdens de commissie openbare werken bleken de raadsleden tevreden dat er een 'opener' manier van aanbesteden komt.

Aan de orde was een ambtelijke nota waarin verdedigd werd waarom vooral zaken was gedaan met de bedrijven Bijsmans en Wensink-Leuven.

SP'er Peter van Zutphen plaatste wel nog kritische kanttekeningen bij het verleden. „U schrijft dat u tot de jaren zeventig slechte ervaringen hebt opgedaan met andere bedrijven. Maar om dan maar tot in eeuwigheid in zee te gaan met firma's die het wel goed doen... Het zou me verbazen als alleen Bijsmans kwaliteit levert."

Van Zutphen vond het niet zo raar dat Bijsmans in Heerlen 49 procent van de opdrachten kreeg. „Hij was jarenlang CDA-voorzitter, terwijl er hier een door het CDA gedomineerd college is."

Wethouder Savelsbergh reageerde fel. „Dat heeft er volstrekt niets mee te maken. Bijsmans' bedrijf is gespecialiseerd in betonrot en graffiti. Vaak heeft hij ook bij concurrentie opdrachten verworven. Voor mij is de zaak afgedaan."

Harrie Winteraeken van GroenLinks merkte op dat de tijden gelukkig zijn veranderd. „In de Gouden Gids zie ik dat in Heerlen en omgeving 157 schildersbedrijven en -bedrijfjes zijn."

Savelsbergh beloofde dat de langverwachte aanbestedingsnota er nu snel komt. De kern daarvan is: opdrachten boven de twee ton worden standaard open aanbesteed. Daaronder worden in de regel diverse offertes gevraagd.

Nep belastingbedrijf ontmanteld

MAASTRICHT – Met de aanhouding van twee verdachte personen heeft de Maastrichtse politie een nep belastingbedrijf ontmanteld. Ruim zestig bedrijven in geheel Nederland werden het slachtoffer van de oplichtingspraktijken van het in Maastricht gevestigde bedrijf. Het bedrijf, dat zich uitgaf als TAE Europees Centraal Registratiekantoor, stuurde aan bedrijven in heel het land acceptgirokaarten met een vermeld bedrag van ruim 140 gulden. Bij de acceptgirokaart werd een brief gevoegd waarin de mededeling gedaan werd dat dit bedrag een wettelijk verplichte heffing was op grond van de Wet op de Bedrijfsorganisatie. Zestig bedrijven trapten in de val.

Certificaat voor Alpheios

HEERLEN – Het Heerlense bedrijf Alpheios heeft voor zijn dienstverlening in de Benelux het kwaliteitscertificaat van Det Norske Veritas (DNV) gekregen. Het certificaat op basis van de internationale kwaliteitsnorm neniso 9002 is toegekend voor een gedocumenteerde, beheerste en goed gecontroleerde bedrijfsvoering in alle afdelingen van het bedrijf. DNV zal de komende drie jaar regelmatig controle uitoefenen op het Alpheioskwaliteitssysteem. Alpheios bestaat al meer dan dertig jaar en is een van de grootste leveranciers van schoonmaaksystemen in de Benelux.

LLTB bereid tot sluiten convenant

HEERLEN – De LLTB is bereid een overeenkomst te sluiten met de provincie in de vorm van een convenant over de uitvoering van het ammoniakbeleid in Limburg. De provincie heeft het initiatief hiertoe genomen. De LLTB wil wel nader overleg met de provincies en gemeenten. Op een tweetal punten wil de LLTB namelijk aanpassingen. Zo vindt de bond het actief intrekken van vergunningen zoals de provincie heeft voorgesteld onacceptabel. Ook wil ze vastgelegd zien dat minstens in de tweede fase een benadering van het ammoniakprobleem plaatsvindt, die gebiedsgericht is.

Diefstal in rechtszaal

HASSELT – In Hasselt vond deze week een diefstal van ongeveer 18.000 gulden plaats in een zaal van de rechtbank. Nadat de voorzitter de zitting had geschorst omdat enkele advocaten niet aanwezig waren, ging een vrouw aan de zaalwachter vragen hoelang die schorsing zou duren. Toen de vrouw naar haar zitplaats terugkeerde, merkte ze de verdwijning van haar handtas, waarin het geld zat. De ingeschakelde rijkswacht vond de tas terug in de toiletruimte, maar het geld was verdwenen. De rijkswachters konden uiteindelijk op basis van hun geheugen de vermoedelijke dargers oppakken. Het ging om een koppel uit Zonhoven, dat de diefstal bekende. Het geld is terecht. o/z

†

Na een moedig gedragen lijden heeft de Heer tot Zich genomen in Zijn heerlijkheid, gesterkt door het h. sacrament der zieken onze lieve vader, opa en broer

Huub Lutgens

weduwnaar van

Trautje van Workum

in de leeftijd van 73 jaar.

Lobith: Jan en Gerda Lutgens-Wienandts
Jolin en Henny
Michaela
Melbourne (Aus): Theo Lutgens
Landgraaf: Theresie en Ger Jagers-Lutgens
Ronny, Marga, Robby
Broer en nissen

6915 VL Lobith, 21 december 1993
Nieuwekomstraat 20

Donderdag 23 december a.s. is er een avondwake om 19.00 uur in de kerk van de Heilige Maria Onbevlekt Ontvangen te Lobith.

Gelegenheid tot afscheid nemen na de avondwake in het rouwcentrum Lubbers aan het Mariaplein te Lobith en maandag a.s. van 9.30 tot 10.00 uur in de rouwkapel van Lindeman uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Landgraaf.

De eucharistieviering bij zijn uitvaart wordt gehouden maandag 27 december a.s. om 11.00 uur in de kerk van O.L.V. Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen. De begrafenis volgt daarna op het r.-k. kerkhof aldaar.

Na de begrafenis is er gelegenheid tot persoonlijk condoleren in café 't Sjpeans Kentje, Rötscherweg 2 te Nieuwenhagen.

Mocht u door omstandigheden geen rouwcirculaire hebben ontvangen gelieve dan deze aankondiging als zodanig te beschouwen.

---

†

Diepbedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, geven wij u kennis dat heden geheel onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Ger Hermse

echtgenoot van

Tony de Jongh

op de leeftijd van 71 jaar.

In dankbare herinnering:
Hoensbroek: Tony Hermse-de Jongh
Hoensbroek: Hub Hermse
Heerlen: Ger en José Hermse-Bergmans
Patricia
Heerlen: Johanna en Jo Voogd-Hermse
Wendy, Andrea
Familie Hermse
Familie de Jongh

21 december 1993
Prins Hendrikstraat 54, 6433 JC Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op vrijdag 24 december om 10.30 uur in de Christus-Koningkerk te Hoensbroek-Zuid, gevolgd door de crematie te Heerlen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Heden donderdag om 19.00 uur avondwake in voornoemde kerk.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

In plaats van brieven

Eenvoudig was haar leven.
Eenvoudig nemen wij afscheid van haar.

Verdrietig delen wij u mede dat vrij onverwacht, op 80-jarige leeftijd, van ons is heengegaan mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, oma en overgrootmoeder

Anna Maria Reimersdahl

echtgenote van

Wilhelm Theodor Hermsen

In dankbare herinnering:
W.Th. Hermsen
Th.A. Hermsen en B. Hermsen-Dohmen
J.C. Hermsen
J.T. Born-Hermsen en A.J.T. Born
kleinkinderen:
Wim en Jeanne
Gerda en Ron
Henk
Wilma en Willem
Shirley
achterkleinkinderen:
Tamara, Roy, Shirley, Brian, Kevin, Tom, Cecile, Larissa, Nicole en Monique

Brunssum, 21 december 1993
Kruisbergstraat 47, 6444 BN Brunssum

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op vrijdag 24 december om 13.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in voornoemd crematorium; overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Moeder is opgebaard in het mortuarium van het St.-Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Verder willen wij het niet nalaten om het verplegend personeel, afdeling 2, van het bejaardenhuis De Kruisberg hartelijk te danken voor de goede verzorging van onze moeder.

Rectificatie

Jozef Josephus Wilhelmus Gerardus Corten

echtgenoot van

Maria Catharina Elisabeth Weber

6143 BD Guttecoven, 21 december 1993
Dwarsstraat 7

De plechtige eucharistieviering gevolgd door de begrafenis zal [illegible] vinden op vrijdag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochie[illegible] van de Heilige Nicolaas te Guttecoven.

Samenkomst in de kerk alwaar schriftelijk condoleren vanaf [illegible] uur.

Avondmis heden donderdag 23 december om 19.00 uur in voorn[illegible] de kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenh[illegible] Sittard. Bezoek dagelijks van 16.00 tot 16.45 uur.

In plaats van kaarten

Dankbetuiging

Gaarne willen wij iedereen bedanken voor de vele blijken van [illegible] leven, bloemen en condoléances, alsmede uw aanwezigheid [illegible] h. mis en crematie, ontvangen bij het overlijden van

P.J. Ruwette

In het bijzonder een woord van dank aan het Groene Kruis [illegible] Gezinszorg.

Familie P. Ruwette-Bögels
Familie M. Ruwette-[illegible]
Raymond en Anouk

Heerlen, Achterstraat 1, 6412 VZ

De zeswekendienst zal plaatsvinden op zondag 26 december a.[illegible] 09.30 uur in de kerk van de H. Martelaren van Gorcum te Heer[illegible]

Enige en algemene kennisgeving

†

Temidden van haar gezin dat haar zo dierbaar was is in de leeftijd van 59 jaar voorzien van de h. sacramenten overleden mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder en schat van 'n oma

Finy Urlings

echtgenote van

Jean Klinkers

Beek: Jean Klinkers
Ulestraten: Anja de Rooy-Klinkers
Jan de Rooy
Anne, Marieke
Beek: Maria Lemmelijn-Klinkers
Ron Lemmelijn
Beek: Jean-Pierre Klinkers
Heidi Pittie
Familie Urlings
Familie Klinkers

6191 PW Beek, 21 december 1993
Adsteeg 30

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 24 december om 13.00 uur in de St.-Martinuskerk te Beek, waarna aansluitend de begrafenis op de Nieuwe Hof.

Er is geen condoleren.

Gelieve de auto's achter de kerk te parkeren.

Heden donderdag om 18.40 uur wordt de rozenkrans gebeden en aansluitend de h. mis gelezen in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te Beek. Bezoek heden van 18.00 tot 19.00 uur.

---

†

De Heer is mijn Herder.

Heden overleed tot onze droefheid na een liefdevolle verzorging in de Hambosklinkiek toch nog onverwacht in de leeftijd van 86 jaar onze goede en zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve groot- en overgrootmoeder, schoonzus, tante en nicht

Trijntje de Vries

weduwe van

Hendrik Jan Jager

De bedroefde familie:
Kerkrade: T. Jager
A. Jager-van de Pers
Heerlen: A. Jager
F. Jager-Bindels
Norlane (Australië): C. Tielens-Jager
G. Tielens
Kerkrade: J. Jager
M. Jager-[illegible]
Kerkrade: G. Senden-Jager
J. Senden
Kerkrade: G. Jager
G. Jager-Meijs
Kerkrade: R. Jager
M. Jager-Meisters
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie de Vries
Familie Jager

Hamboskliniek, 20 december 1993
Corr.-adres: 6468 WD Kerkrade, Fresiaplein 15

De uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 24 december om 11.00 uur in [illegible] gelegen aan de Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade-West, waarna aansluitend begrafenis op het kerkhof aldaar. Bijeenkomst in de [illegible].

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

De overledene is opgebaard in het [illegible] tuarium gelegen aan de [illegible]straat 7 te Kerkrade-West. Gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Erg verdrietig zijn wij, maar dankbaar voor al het goede dat hij ons gegeven heeft. Heden hebben wij, nadat hij voorzien was van het heilig sacrament der zieken, van onze pap Michiel, op de leeftijd van 90 jaar, afscheid moeten nemen

Michiel Hamers

weduwnaar van

Anna Margaretha Stijnen

Guttecoven: Tiny Hamers
Martin Vraets
Nieuwstadt: Jan Hamers
Tiny Hamers-Feller
Born: Fien Hamers
en opa's klein- en achterkleinkinderen

Sittard, 21 december 1993
Corr.adres: Ellerewal 23, 6118 BM Nieuwstadt

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op vrijdag 24 december a.s. om [illegible] crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Heden donderdag 23 december zal voor [illegible] der worden herdacht in de avondmis van 19.00 uur in voornoemde kerk. Rozenkransgebed om 18.40 uur.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur in het [illegible] mortuarium, gelegen aan de Heinseweg te Sittard.

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar het verzorgend personeel van bejaardentehuis St. [illegible] te Born voor de goede en liefdevolle verzorging van vader.

---

†

Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden mochten hebben, is toch nog onverwacht van ons heengegaan onze lieve vader, schoonvader en fijne opa

Alfred Karl van der Spoel

weduwnaar van

Elisabeth Bouwens

Hij overleed in de leeftijd van 83 jaar.

Elly en Helmut
Jan en Diny
Fred
en zijn kleinkinderen:
Frank en Mirjam
Gabriele en Nico
Sandy en Marcel
Patrick en Bianca
Fred

22 december 1993
[illegible]

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op maandag 27 december a.s. om 11.30 uur in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in voornoemd crematorium, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van de Universele, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek, gelegenheid iedere dag van 17.30 tot 19.00 uur, behalve zaterdag 25 en zondag 26 december van 14.00 tot 16.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met grote verslagenheid hebben het be[illegible] personeel van de gemeente Meerssen ke[illegible] nomen van het overlijden van de heer

A.L.F. Petit

Hij was raadslid in de voormalige ge[illegible] Ulestraten van 1958 tot 1981 en wethoud[illegible] periode van 1967 tot 1974 en van 1976 t[illegible]. In de gemeente Meerssen was hij raads[illegible] 1982 tot 1986.

Wij wensen zijn echtgenote en kinder[illegible] kracht en sterkte toe om dit grote verlies [illegible] nen dragen.

De gemeente Meerssen zal de heer Pe[illegible] dankbaarheid in haar herinnering bewa[illegible]

Het gemeentebe[illegible] van Meerssen:
de burgemeester
drs. C.J.J.S. Ma[illegible]
de secretaris
L.J.G. Corten[illegible]

Meerssen, 22-12-1993

---

† [illegible], 84 jaar, weduwnaar van [illegible] adres: H.J. Peeters, Middelstestraat 126, [illegible] Weert. De plechtige uitvaartdienst zal w[illegible] houden vrijdag 24 december om 11.00 u[illegible] parochiekerk van de H. Matthias te Leuke[illegible]

† Remy Politi, 3 jaar, Hoerdomp 6, [illegible] Weert. De engelenmis zal plaats hebbe[illegible] 23 december om 14.00 uur in de parochie[illegible] De Verrezen Christus te Moesel-Weert.

† Heinz Spätgens, 57 jaar, levensgezel [illegible] Meerssen, Hubertusstraat 108, 6102 AX [illegible] plechtige uitvaartdienst zal worden gehou[illegible] dag 24 december om 13.00 uur in de paro[illegible] van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen [illegible] Echt.

---

† Lieske Prijs, 80 jaar, weduwe van Jan Gotzak. Corr.adres: Papenweg 32, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 24 december om 11.00 uur in de kerk van St. Petrus, St. Pieter Beneden te Maastricht.

† Johannes Gertrudis (Jan) Persoon, 77 jaar, echtgenoot van Theodora (Door) van Bijn, Baron van Hövellstraat 33, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 24 december om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Don Bosco, Akerpoort-Maastricht.

† Tabs Petit, 30 jaar, echtgenoot van Anny Jacobs, Dorpstraat 32, Ulestraten. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 24 december om 11.00 uur in de St. Catharinakerk te Ulestraten.

† Tiny Gerards, 81 jaar, bejaardencentrum Providentia, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 24 december om 13.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Wyck-Maastricht.

† Fons van Wissen, 73 jaar, levensgezel van Mia Francoi, Vijverweg 47 A, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 24 december om [illegible] uur in de parochiekerk van St. Matthias te Maastricht.

Dankbetuiging

Wij hebben het erg fijn gevonden dat zo meegeleefd hebt bij het verlies van onze vader en opa

Heinz Berten

Het was een ware troost en grote steun om verder te gaan.

Kinderen en kleinkinderen

Landgraaf, december 1993

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 26 december a.s. om 11.15 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Waubach.

In plaats van kaarten

Langs deze weg willen wij een ieder bedanken voor het getoonde medeleven bij het overlijden en de begrafenis van mijn dierbare vrouw, onze lieve moeder en oma

Maria Ida Paspont-Smeets

Het is voor ons een troost, dat er zovelen hun medeleven en belangstelling hebben getoond, in welke vorm dan ook.

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 1e kerstdag 1993 om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Roosteren.

Mathieu Paspont,
kinderen en kleinkinderen

---

officiële mededelingen

GEMEENTE ECHT

OPENBARE BEKENDMAKING
Onttrekking aan het openbaar verkeer

Burgemeester en wethouders brengen ingevolge het bepaalde in artikel 1a, lid 1 van de (herziene) Wegenwet, ter openbare kennis dat de raad der gemeente Echt op 25 november 1993 onder ongegrondverklaring van daartegen ingebrachte bezwaren, heeft besloten aan het openbaar verkeer te onttrekken:
– de Peutenweg, zulks vanaf de aantakking op de Peijerstraat in algemeen zuidelijke richting en vervolgens in zuidwestelijke richting afbuigend;
– een gedeelte ter lengte van ongeveer 40 meter van de blijkens het kadaster zogenoemde „Tramlijn" (voormalige spoorlijn c.a.) vanaf de huidige Peutenweg in westelijke richting.

Het raadsbesluit ligt ingaande 27 december 1993 gedurende veertien dagen voor een ieder ter inzage ter gemeentesecretarie, kamer 2.07, tijdens kantooruren.

Van deze beslissing van de gemeenteraad staat beroep open op de Kroon, uiterlijk tot op de dertigste dag na deze aankondiging.

Op grond van het bepaalde in artikel 3, lid 2 van de Tijdelijke Wet Kroongeschillen, dient het beroepschrift in tweevoud te worden ingediend bij de afdeling geschillen van bestuur van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Een eventueel verzoek o[illegible] sing van het vorenbedoeld[illegible] sluit, dat onderwerp van [illegible] de Kroon is, bestaan [illegible] maakt, moet een [illegible] treffen van een voorlopi[illegible] ning, dient te worden ger[illegible] voorzitter van de afdeli[illegible] len van bestuur van de [illegible] State, postbus 20019, 25[illegible] Gravenhage.

Echt, 23 december 1993.

Burgemeester en we[illegible]
van Echt,
de burgemeester,
mr. E. Schaftenaar,
de secretaris,
J.A.M. de Jong.

GEMEENTE MAASBRACHT

Herplaatsing wegens misstelling
Uitvoering Wegenwet/Onttrekking wegen aan het openbaar verkeer

Burgemeester en wethouders van Maasbracht brengen ter openbare kennis dat van Stevol b.v. te Panheel een verzoek is ontvangen om een aantal wegen binnen het ontgrondingsproject Stevol aan het openbaar verkeer te onttrekken. Het betreft de in de wegenlegger onder de nummers 11 en 12 opgenomen wegen in het gebied Walburg te Ohé en Laak en de nummers 24, 31, 38 en 39 in het gebied Molenplas te Stevensweert.

Ter gemeentesecretarie van Maasbracht alsmede ten kantore van de afdeling ruimtelijk beheer, Nieuwe Markt 1 te Linne, ligt voor andere belanghebbenden het verzoek ter inzage.

Bezwaren tegen het verzoek dienen binnen 30 dagen na de dag der publikatie schriftelijk en gemotiveerd te worden ingediend bij de raad der gemeente Maasbracht.

De reacties die zijn ingeko[illegible] nen de in de eerste publi[illegible] december 1993 genoemd[illegible] worden in de procedure [illegible] men.

Maasbracht, 23 december [illegible]

Burgemeester en we[illegible]
van Maasbracht,
de burgemeester,
P.J. Vaes,
de secretaris,
J.R.F. Kleefman.

Prof. Hofstede weer eerste top-econoom

ASTRICHT – De top 30 van lerlandse economen, die jaars wordt opgesteld onder verwoordelijkheid van het economenblad ESB, wordt dit jaar nieuw aangevoerd door prof. G. Hofstede. Hofstede, die vorig jaar op de eerste plaats digde, beweegt zich aan de nomische faculteit in Maastricht op het terrein van de organisatiekunde.

f. Tinbergen bezet de tweede ts. Op de volgende drie atsen staan achtereenvolgens hoogleraren S. van Wijnbergen (Universiteit van Amsterdam), P. Nijkamp (Vrije Universiteit) en E. van Damme (Katholieke Universiteit Brabant). De top 5 van de ESB-lijst is onveranderd ten opzichte van vorig jaar. Het toekomstige PvdA-Kamerlid Van der Ploeg, nu nog verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, staat evenals vorig jaar op de zevende plaats.

De ESB-lijst van top-economen wordt samengesteld op basis van het aantal keren dat een Nederlandse econoom de afgelopen vijf jaar is geciteerd in de belangrijkste internationale tijdschriften op economisch terrein. Door het kiezen van een periode van vijf jaar waarin wordt geteld, heeft de lijst een hoge mate van continuïteit en is niet onderhevig aan incidenten. De top 30 geeft volgens ESB een goed beeld van de invloed van iemands wetenschappelijke werk in de internationale vakliteratuur.

Hofstede staat met 492 citaties verreweg aan kop. De overige scores in de top 5 zijn: Tinbergen 242, Van Wijnbergen 204, Nijkamp 135 en van Damme 93.

'Het verborgen front' (tweedelig) verschijnt in mei

Maaslandse monografie over verzet in Limburg

Van onze verslaggever

ROERMOND - 'Het verborgen front'. Dat is de titel van een tweedelige Maaslandse monografie, die omstreeks mei zal uitkomen. De historicus drs. Fred Cammaert beschrijft daarin het Limburgse verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Eerder verscheen van diens hand de Maaslandse monografie 'Tussen twee vuren', over de evacuatie van Midden- en Noordlimburgse dorpen, eind 1944/begin 1945.

Bij de presentatie van de jongste Maaslandse monografie, gisteren in het bisschoppelijk paleis te Roermond, deed de secretaris van de Stichting Maaslandse Monografieën, prof. dr. Hans Jansen, mededeling van de komst van het boek.

Tien jaar is de auteur ermee bezig geweest. Verschillende keren was hij, blijkens de jaarverslagen van het Sociaal Historisch Centrum, aan afronding toe. Telkens verschenen echter nieuwe publicaties met nieuwe gezichtspunten, zoals in 1988 'De aal van Oranje', een biografie van de Limburgse verzetspater Bleijs, van de hand van LD-redacteur Jan van Lieshout, waarin een duidelijk beeld van het verzet in Limburg wordt gegeven.

Hulp

In het werk van Cammaert wordt volgens Jansen ook uitgebreid aandacht geschonken aan de hulp aan joodse kinderen. In een artikelenreeks in het Limburgs Dagblad van mei 1977 werd dit facet van het Limburgse verzet ook reeds uitvoerig belicht.

Jansen verheelde niet dat Cammaert niet alleen door het Sociaal Historisch Centrum is gesalarieerd. In totaal financierden vijftien instellingen diens studie, waaronder het bisdom Roermond.

Volgens Jansen weigerde de provincie in de kosten bij te dragen.

Wel werd eerder anderhalve ton beschikbaar gesteld voor een film over het verzet in Limburg, waarvan niets is terecht gekomen.

Mieke H. betaalde Marco R. voor doden van 'plaaggeest'

Eisen van acht jaar voor dubbele moordpoging

Van onze verslaggever

ASTRICHT – Voor het uitlokken van overigens niet gede moordpogingen op zowel haar 'plaaggeest' Esther B. lestraten als op haar eigen echtgenoot Fon H. (44) heeft er van justitie J. van Atteveld gisteren acht jaar gevraagd Mieke H. (37) uit Schimmert.

egen Marco R. (26) uit Landeiste de officier acht jaar cel. as voor enkele duizenden gulingehuurd voor het klaren van ssen. Tegen Fon H., die lang vrouw slaafs volgde in haar rdige plannen om 'een einde e treiterijen' te maken, eiste af van drie jaar (waarvan een oorwaardelijk) op te leggen.

onverwachte slotakkoord tijde strafzaak rond een bijna uit de hand gelopen psychologe thriller, vormde de beslisvan de rechtbank Mieke H. toe an de Kerstdagen door te en bij haar ten dode opgeven vader.

ang wroette de rechtbank omg in een geschiedenis, waarin en in Schimmert en Ulestrarenlang elkaars leven tot een aakten. Een verhaal dat begon t moment dat buschauffeuse H. hulp zocht bij haar collega f Alois en diens vrouw Esther die hulpvaardigheid meer collegiaal gedrag vermoedde. egon met plagen, maar ging al ver in treiterijen en het steeds r toewijzen van busritjes aan e.

leef niet bij het over en weer enen van telefoonterreur en turen van dreigbrieven en prentjes. Ook auto's en huierden beschadigd. Voor Mie werd de psychische druk op egeven moment zo groot dat een kennis Erik, die eerst na psychiatrisch onderzoek bezal worden, op zoek ging naar uurmoordenaar.

ns raadsman Coumans was oment dat Esther B. de mogelesbische geaardheid van Miehaar treitercampagne opnam, al. Zelf zei de vrouw: „Op een n moment had ik het gevoel Mieke H. niet meer was. Nog vraag ik me af hoe ik opdracht heb kunnen geven Esther en later ook de man waar ik van hield te doden."

Voordat op 28 september Esther gedood zou worden, wilde Fon H. zich uit de affaire terugtrekken. Mieke verliet zelfs de woning uit angst dat Fon naar de politie zou gaan. Zij gaf Marco de opdracht hem uit de weg te ruimen.

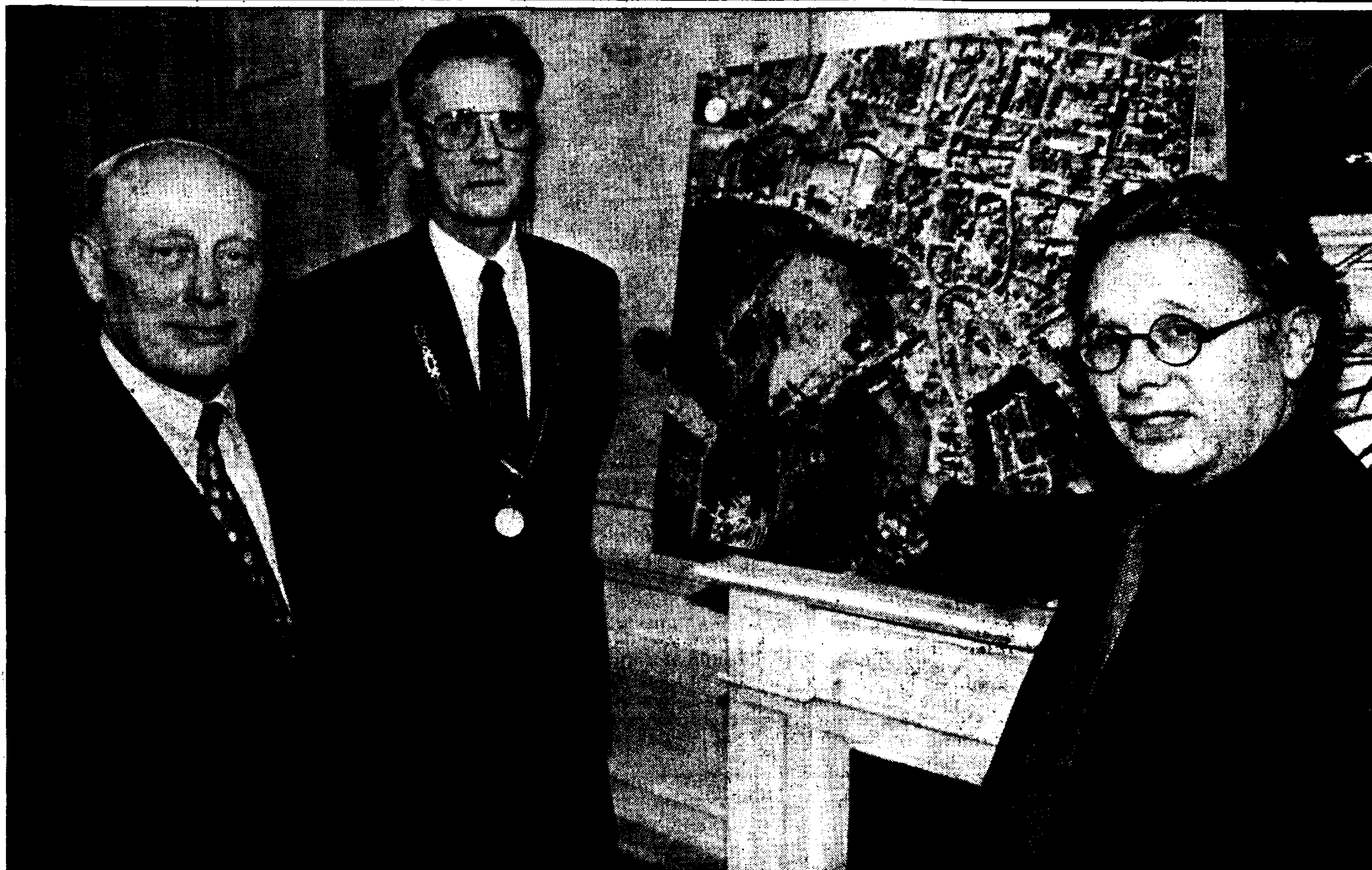
Marco R., volgens eigen zeggen eens de lijfwacht van de vermoorde Heerlenaar Louis Schneider, ontkende gisteren dat hij ooit het plan had gehad om werkelijk slachtoffers te maken. Hij had schulden en accepteerde daarom het geld, maar volgens zijn eigen zeggen schoot hij nooit doelgericht en ook de Molotov cocktail die hij op 21 juli al eens naar het huis van Alois en Esther gooide, had nauwelijks schade aangericht. Ook het bedreigen van Fon H. was amateurwerk. Marco: „Ik wilde bereiken dat Mieke zag dat ik iets had ondernomen. Ik dacht steeds als die mensen bang gemaakt zijn, stoppen ze gewoon met hun telefontjes naar Mieke." Zijn raadsman, mr. Linders, beschreef R. als een jongen die door de opdracht het gevoel kreeg dat hij wat voorstelde.

Officier van justitie had kritiek op de psychiater die te weinig had weten aan te geven wat de toekomst zou brengen. Met name de kans dat Mieke H. in dezelfde obsessiespiraal raakt, bleef wat in het vage. De rechtbank overwoog daarom ook de mogelijkheid de vrouw na veroordeling opnieuw in observatie te nemen.

De raadsman van Fon H., mr. Bordes, vond dat huisman Fon H. zich slechts door zijn dominante vrouw heeft laten lijden en al zwaar gestraft is door het verlies van zijn baan.

Uitspraak op 5 januari

Architect legt uit

● *Architekt Arno Meys (rechts) licht zijn plannen toe voor onder andere direkteur-Kroes van Holland Casino's (links) en burgemeester Nuytens.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Parkeren bij nieuw casino ondergronds

Vervolg van pagina 13

VALKENBURG – De bezoekers aan het nieuwe casino in het Rotspark nabij de kop van de Cauberg zullen straks hun auto kunnen parkeren in een garage die onder de speelzalen zal worden gebouwd. De parkeergarage zal bestaan uit twee verdiepingen met in totaal plaatsruimte voor driehonderd auto's. De toerit is geprojecteerd aan het einde van de toegangsweg naar de bestaande parkeerplaats die voor Thermae 2000 is aangelegd.

De door Holland Casino's aangetrokken Maastrichtse architekt Arno Meijs ontvouwt nog enkele andere hoofdpunten uit het plan voor het nieuwe casinogebouw.

Details moeten nog nader worden uitgewerkt. Vanwege de in het oog vallende ligging krijgt het gebouw een open uitstraling naar het dal. „Men moet door de bouwmassa heen kunnen kijken om te kunnen genieten van het magnifieke uitzicht. Maar aan de andere kant vraagt een casino vanwege het spelaanbod juist liever geslotenheid," aldus Meys. In principe zijn daarom de speelzalen een niveau lager gesitueerd dan de toegangsweg, terwijl voor het restaurant en de ontvangstruimten de helling is gekozen zodat deze kunnen aansluiten op de terrassen.

Het bouwen in de grond ligt volgens Meijs voor de hand omdat het als bouwterrein aangewezen perceel van een halve hectare een hoogteverschil vertoont van vijftien meter. Hij kan verder nog niet zeggen of het een rond dan wel een vierkant gebouw zal worden. Vanwege het uitzicht zal de bouwmassa niet hoger mogen zijn dan zeven meter. „Het mag niet dermate pretentieus zijn dat de skyline wordt verstoord," aldus de architekt die daarbij wijst op het bestaande bos.

Gezien de ligging in het bos zal er wel iets gedaan moeten worden aan de bereikbaarheid. De bezoekers moeten het casino ook kunnen vinden. Daartoe is een reconstructie van de toerit vereist ofwel moet de plek waar de toerit begint opvallend worden gemarkeerd. Meijs dringt er op aan om nu al een landschapsarchitekt in te schakelen zodat het nieuwe casinogebouw een passende plaats krijgt in het door de gemeente Valkenburg aan te leggen kuurpark.

Man uit Valkenburg vermist

VALKENBURG – De 39-jarige M. Quaden uit Valkenburg is sinds maandag vermist. Hij heeft die dag rond drie uur zijn huis aan de Walravenstraat in overspannen toestand verlaten. De man moet dringend medicijnen gebruiken, die hij niet bij zich heeft.

Mensen die Quaden na maandagmiddag hebben gezien, worden dringend verzocht contact op te nemen met de politie van Valkenburg, telefoon 04406-17272.

De vermiste man is ongeveer 1.66 meter groot, heeft een gezet postuur en donkerblond haar, met de scheiding links en een kalend voorhoofd. Hij draagt een stoffen grijze heuplange winterjas, een beige pantalon en een ruiten beige hemd met een roodbruin streepje en blauwe bretels. Hij loopt in lage zwarte schoenen.

45 tips na uitzending over moord

MAASTRICHT – De Maastrichtse politie heeft 45 tips gekregen, nadat dinsdagavond in het tv-programma 'Opsporing Verzocht' aandacht werd besteed aan de moord op een 43-jarige inwoner van Maastricht. De man werd gedood op zondag 14 november 's ochtends, nadat hij een man betrapt had bij het stelen van zijn auto. De tips hadden grotendeels betrekking op de getoonde tekening van de dader. Ook meldden zich twee nieuwe getuigen. De uitzending leverde voldoende informatie op om het onderzoek voort te zetten, aldus de politie.

Man beschoten vanuit auto

KORTESSEM – In Kortessem is gisterochtend een 29-jarige man uit Wellen, Willy V., beschoten. Dat gebeurde toen hij een verdacht voertuig langs de weg zag staan en uitstapte om te zien wat er aan de hand was. Een van de kogels trof de Welenaar in de buik. Hij kon toch nog wegrijden maar werd achtervolgd en opnieuw beschoten, waarbij zijn auto werd geraakt. De man reed daarna naar de rijkswacht in Kortessem waar hij zijn verhaal deed. Er is nog geen spoor van de daders. Het slachtoffer is in het ziekenhuis opgenomen.

Bankoverval in Munsterbilzen

MUNSTERBILZEN – Bij een gewapende overval op een filiaal van de Krediet Bank in Munsterbilzen is gisterochtend kort na 9 uur tussen de een en twee miljoen frank (55.000 tot 110.000 gulden) buitgemaakt. Twee met bivakmutsen gemaskerde mannen bedreigden een vrouwelijke klant die net 600.000 frank (33.000 gulden) had gestort. Toen ze merkten dat de filiaalhouder zich uit de voeten had gemaakt, sloegen ze met een voorhamer de ruit van het loket stuk en namen het aanwezige geld weg. Ze verdwenen met een donkerkleurige wagen.

Uitleveringsverzoek tegen Heerlenaar S.

DOOR ROB PETERS

STRICHT – Advocaat mr. Th. ma heeft gisteren een Duits eringsverzoek tegen de 36-jarige Heerlenaar Stefen S. 'schaam genoemd. S. zit al sinds sep r in het huis van bewaring in richt omdat justitie in Düsseldenkt dat S. de grote geld er achter een cocaïnedeal met waarde van drie miljoen dollar

kent in alle toonaarden. Hij ls handelaar in auto's slechts al contact te hebben gehad ensen die later drugshandela undercoveragenten van de politie bleken te zijn.

ns Hiddema zijn gisteren voor chtbank alle regels door de politie overschreden in een zaak waarin men een internationale organisatie voor witwassen van drugsgelden in Miami wilde oprollen. Volgens Hiddema beschikt hij over verklaringen waaruit blijkt dat de Duitsers 100 kilo cocaïne op de Limburgse markt wilden brengen om zo criminele gedragingen uit te lokken.

Officier van justitie mr. Vos moest toegeven dat het openbaar ministerie in Maastricht niet in kennis was gesteld van de voorgenomen maar overigens niet uitgevoerde transactie op Nederlands grondgebied. Na de arrestatie van een aantal hoofdpersonen in Duitsland kreeg de Nederlandse justitie het verzoek S. uit te leveren.

Over veertien dagen geeft de rechtbank het advies of de uitlevering toelaatbaar is.

'Groene boekje' van St.-Servaaskerk voor bisschop Roermond

Van onze verslaggever

ROERMOND - Een steen viel de pastoor van de Guliemusparochie in Maastricht van het hart. Aan de bisschop van Roermond kon gisteren het eerste exemplaar worden aangeboden van de Maaslandse monografie, die Lambert Tagage overeenkomstig de laatste wens van zijn broer, drs. Jo Tagage, had afgemaakt. Het betreft een boek over het ordinarium van de St.-Servaaskerk in Maastricht, dat in het vierde kwart van de dertiende eeuw is geschreven. Een ordinarium was een soort 'groene boekje' voor priesters en monniken. Daarin waren de riten voor de erediensten vastgelegd en was ook aangegeven welke gebeden en gezangen op welke dagen moesten worden aangeheven. Ordinarii stonden model voor het Romeinse missaal en brevier.

Drs. Jo Tagage, zoon van een kleermaker in Venlo en priester van het bisdom Roermond, maakte eerder het ordinarium van de Onze Lieve Vrouwekerk van Maastricht toegankelijk. Het kloeke boek verscheen in 1984 in de reeks van Maaslandse monografieën. Bij de presentatie van dit werk werd Tagage geattendeerd op het ordinarium van de St.-Servaaskerk dat een eeuw ouder is. Het wordt in het Rijksarchief in Maastricht bewaard.

Gezien de teleurstellingen die Tagage bij zijn eerste werk had ondervonden, wilde hij niets van een nieuw werk weten. Uiteindelijk ging hij toch overstag.

Op zijn sterfbed vroeg Jo Tagage zijn broer Lambert van de Broeders van de Beyart, die in 1981 door mgr. Gijsen tot priester was gewijd, om het werk te voltooien.

In de portemonnee van broer Jo vond Lambert Tagage de opzet van het werk. In die geest werd het uitgewerkt. Het Sociaal Historisch Centrum begeleidde het project. Met veel moeite vond de directeur van het Sociaal Historisch Centrum, prof.dr. Hans Jansen, de liturgist die de inleiding op het werk schreef en de classicus die de Latijnse teksten screende en corrigeerde. Typistes van het Sociaal Historische Centrum werkten een ander uit, waardoor de productiekosten beperkt konden blijven.

Desondanks moest bij het Anjerfonds worden aangeklopt om de uitgave mogelijk te maken. Het werd in een oplage van 500 stuks bij Eisma BV in Leeuwarden gedrukt.

Het eerste exemplaar was voor mgr. Wiertz, die in zijn dankwoord memoreerde hoe drs. Jo Tagage hem de eerste Latijnse woorden had bijgebracht en hem in de werken van Plutarchus wegwijs had gemaakt.

Gijsen schrijft biografie over Oostenrijkse bisschop

Van onze verslaggever

ROERMOND - De emeritus-bisschop van Roermond, mgr. dr. J. M. Gijsen, werkt aan een biografie van mgr. Henricus Joannes Kerens, zo onthulde gisteren bij de presentatie van de jongste Maaslandse monografie in het bisschoppelijk paleis te Roermond de voorzitter van de Stichting Maaslandse Monografieën, ir. Dick van Waes.

Kerens was van 1770 tot 1775 bisschop van Roermond. Vervolgens werd hij benoemd tot eerste bisschop van Sankt Pölten, in Neder-Oostenrijk. De paus deed dat op aandringen van keizerin Maria Theresia von Habsburg, die haar biechtvader dichter bij huis wilde hebben.

Of de verhuizing van emeritus-bisschop Gijsen naar Walpersdorf verband houdt met studie en publicatie is niet duidelijk. Zoals gemeld nam mgr. Gijsen na zijn aftreden als bisschop van Roermond zijn intrek in het klooster van de missiezusters van St.-Petrus Claver in Walpersdorf, dat dicht bij Sankt Pölten ligt.

Eerder schreef dr. Jo Gijsen een Maaslandse monografie over Nikolaus Heyendal (1658-1733), een van de abten van Rolduc, en over mgr. Joannes Augustinus Paredis (1759-1886), de eerste bisschop van Roermond na het herstel van de kerkelijke hiërarchie.

In oktober van dit jaar moesten de inwoners van Vaals, Kerkrade, Simpelveld, Nijswiller, Schaesberg en de Heerlense wijken Heerlerbaan en De Beitel al twee weken lang het drinkwater koken omdat het besmet was met een coli-bacterie. Nu dreigt hetzelfde te gebeuren. Weliswaar is nog niet komen vast te staan dat het water daadwerkelijk gekookt moet worden, maar wel is vastgesteld dat het uit Duitsland afkomstige drinkwater lichtelijk besmet is, dit keer met een bacterie die luistert naar de fraaie naam Clostridium. Vanmiddag denkt de Waterleiding Maatschappij Limburg bekend te maken of er met kerst gekookt moet worden of niet.

in het nieuws

Besmetting van drinkwater bijna als 'normaal' ervaren

Iedereen weet al wat er gedaan moet worden

● *In oktober kregen de zieken in de ziekenhuizen van Kerkrade en Heerlen bronwater te drinken vanwege de verontreiniging van het drinkwater in de streek. Ook nu is dat weer het geval.* Archieffoto: DRIES LINSSEN

DOOR WIM DRAGSTRA

VAALS/KERKRADE – „Wij hebben meteen weer de maatregelen genomen zoals in oktober. Toen werd het water gekookt en de mensen kregen bronwater te drinken. Dat doen we nu weer," het klinkt bijna laconiek uit de mond van de voorlichter van het St.-Jozefziekenhuis in Kerkrade. Daar, maar ook in andere zorginstellingen als bejaardenhuizen, neemt men het zekere voor het onzekere. Er wordt niet gewacht op de uitslag van het onderzoek; koken is het devies! En in menig huisgezin wordt hetzelfde gedaan. Wie wil er nu verontreinigd water drinken?

In Zuid-Amerika, in Italië of Griekenland, daar kun je het water uit de kraan niet drinken. Maar bij ons in Nederland komt toch zeker het schoonste water van de wereld uit de kraan? Eigenlijk zou het zo moeten zijn en jarenlang was het ook zo. Maar... er zijn uitzonderingen. In oktober was in een groot deel van Oostelijk Zuid-Limburg het water uit de kraan niet zomaar te drinken. Een coli-bacterie maakte het noodzakelijk het water te koken.

Toen en ook nu moest de oorzaak van de vervuiling gezocht worden in Duitsland. De acht miljoen kubieke meter water die de WML jaarlijks koopt van het Wasserwerk des Kreises Aachen komt namelijk uit waterbekkens in de Eifel. Heerlijk zacht water, dat wel, maar het is ook oppervlaktewater en vervuiling daarvan kan veel sneller optreden dan bij grondwater.

Blijkbaar (maar helemaal vast staat dat niet) zijn rioleringen in kleine plaatsjes rond de waterbekkens in de Eifel, van slechte kwaliteit. Bij hevige regenval komen ongerechtigheden niet in waterzuiveringsinstallaties terecht, maar in de stuwmeren. Met als gevolg dat het water besmet raakt. Niet alleen bij ons, maar natuurlijk in nog grotere gebieden bij onze Oosterburen.

De Regierungspresident van Noordrijn-Westfalen Franz-Josef Antwerpes gaf bij de vorige besmetting direct aan, dat de oorzaak in de verouderde riolering gezocht moest worden. Hij gelastte zelfs dat het plaatsje Simmerath meteen maatregelen zou nemen om de riolering te vernieuwen.

Terwijl iedereen dacht dat een besmetting van het drinkwater maar eens in een decennium zou voorkomen, doet zich nu dus de tweede besmetting binnen een kwartaal voor.

Ir. Harry Römgens van de WML hierover: „De bacterie heeft geen gevolgen voor de volksgezondheid, maar als die bacterie in het water zit, dan kunnen er ook wel andere in zitten en daarom laten we de zaak nu onderzoeken." Sinds de besmetting in oktober wordt tweemaal per week op twaalf plaatsen in het gebied waar Duits drinkwater wordt 'geserveerd' gecontroleerd op mogelijke verontreiniging. De WML houdt dus de vinger aan de leiding.

Momenteel onderzoekt het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne monsters van het Duitse drinkwater. De uitslag van dat onderzoek zal vandaag bestudeerd worden door de WML, de Regionale Inspectie voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne en door het Staatstoezicht op de Volksgezondheid. En deze instanties zullen aan het einde van de dag besluiten of het drinkwater de komende tijd gekookt moet worden of niet.

De wetenschap dat er 'iets' in het kraanwater zit wat er niet in thuishoort doet veel mensen in Kerkrade, Vaals en omstreken naar de fles grijpen. Naar de fles bronwater welteverstaan, want momenteel worden tabletten daarmee ingenomen. Niet alleen in het Kerkraadse ziekenhuis, maar ook thuis. En een lekker glaasje water komt tegenwoordig uit de koelkast en niet uit de kraan. Wat dat betreft lijkt het gebiedje langs de grens in Zuid-Limburg momenteel een beetje op mediterrane streken. Maar dat is dan ook het enige positieve aan deze hele affaire en dan ook nog behoorlijk met de haren erbij gesleept.

Nieuwe broch[ure] over nieuwko[mers]

HEERLEN – 'Nieuwko[mers in] Nederland, een regiona[al] model' is de naam van de brochure die op 21 janu[ari] officieel wordt uitgere[ikt] drs. E.L. Engelsman, Ho[ofd Di]rectie Vluchtelingen, Mi[nderhe]den en Asielzoekers v[an het] Ministerie van WVC. D[e over]handiging zal plaatsvin[den in] het Gouvernement te Maa[stricht]. De brochure maakt d[uidelijk] hoe de organisatie van ee[n regio]naal opvangproject er uit [ziet en] op welke wijze dit wordt [...] Ze bevat een handreikin[g voor] regionale coördinatoren [...] opvang voor meerdere g[emeen]ten organiseren. Verder b[evat zij] ook handvaten voor de [...] ken gemeente-ambtena[ren en] medewerkers van instelli[ngen]. De bestaande WVC-b[...] gaat uit van gemeentelij[ke inte]grale opvang. Echter m[...] deel van de gemeenten - [...] met name de grotere - k[...] standig opvang verzorg[en...] zijn hier voldoende po[...] deelnemers en de ben[...] voorzieningen.

REC vangt bot bij provincie

HEERLEN – Het colle[ge van] Gedeputeerde Staten van [de Pro]vincie Limburg heeft afw[ijzend] gereageerd op het verzoe[k van] het Regionaal Educatie[f Cen]trum (REC) Zuid-Limbu[rg om] de aangekondigde bezu[iniging] terug te draaien. In het On[twerp] programma Ondersteuni[ng Vol]wasseneducatie in Limbu[rg] 1994 vermindert de provin[cie het] budget van het REC Zuid[-Lim]burg met 56.512 gulden. REC vindt dit besluit onr[echtvaardig] en heeft een protestbrie[f aan] het college van GS gesch[reven]. In die brief verzocht het R[EC] de budgetvermindering te [...] ken tot 49.134 gulden, zo[als] berekend is in het La[ndelijk] Overzicht Volwassene[neducatie] waar bij de verdeling [...] budgetvermindering ove[r alle] REC's in Noord- en Zui[d-Lim]burg wordt uitgegaan v[an een] bedrag per RBA-gebied. D[e pro]vincie liet in een reactie [weten] dat het van die richtlijne[n] afwijken.

Goed perenjaar

MARGRATEN – De pro[ductie] van peren is dit jaar met 5[...] joen kilo toegenomen t[ot ...] miljoen kilo, terwijl het [areaal] slechts met 3 procent toen[am tot] 5,6 duizend hectare, ald[us het] Centraal Bureau voor [de Statis]tiek (CBS) maandag. Een woordvoerder van h[et Pro]duktschap voor groente- e[n fruit] schrijft de goede pere[noogst] vooral toe aan de weerso[mstan]digheden in het voorjaar. [Ge]gens spreekt hij over een r[...] slechte oogst in de voorg[aande] jaren. In de jaren 1988-19[92 be]droeg die gemiddeld 98 m[iljoen] kilo.

De appeloogst is dit jaar m[et ...] miljoen kilo gelijk aan d[ie van] vorig jaar, maar ligt ver [onder] het gemiddelde van de p[eriode] 1988-1992 (405 miljoen kilo).

Symposium IK[L]

SITTARD – Het Integraal [Kan]kercentrum Limburg o[rganiseert] op 21 januari het sy[mpo]sium 'Aanvullen psycho[sociale] hulp voor kankerpatiënt[en'. De] doelgroep bestaat uit hulp[verle]ners die met kankerpatiën[ten in] aanraking komen. Het do[el van] het symposium is deze gr[oep te] informeren over de IKL-hu[...] lenersgids. Het symposium [vindt] plaats in het Nationaal Sp[ortcen]trum te Sittard.

Tijdens het symposium [zal] drs. W. Yang, theoloog e[n ...] van het Taborhuis [te Nij]megen, de psycho-energe[tische] therapie. Dit is een sp[...] vorm van therapie, die v[...] kankerpatiënten wordt ge[...]. Tevens wordt deze middag [door] W. Verstappen vanuit eigen [erva]ring aandacht besteed a[an de] behoefte van kankerpat[iënten] aan opvang en begeleiding.

Concoursen voor scholen

MAASTRICHT – De sti[chting] Scolarta organiseert dit s[chool]jaar voor de vijfde maal be[...] de kunst- en muziekconco[urs] voor scholieren van het vo[ortge]zet onderwijs in Nederland [en] Belgisch-Limburg.

Aan het muziekconcours [kun]nen solisten en kleine ense[mbles] tot vier personen deelneme[n. Aan] het concours voor beeld[ende] kunst moeten de scholen [...] werkstukken, zoals potlo[odteke]ningen en houtsneden, inle[veren] bij Scolarta.

Cursus publicit[eit]

VALKENBURG – Dri[e ...] Opleiding en Advies, wil v[rijwil]ligersorganisaties onderst[eunen] in het opzetten van een go[ede pu]bliciteitsplan. Daartoe [heeft] Driekant een cursus publici[teits]vaardigheden opgezet. De c[ursus] vindt plaats in Valkenbu[rg aan] de Geul op 25 en 26 januari [van] volgend jaar.

De kosten bedragen 224 g[ulden] overnachtingen en maalt[ijden] zijn bij de prijs inbegrepen. [Aan]melding en/of informatie bi[j ...] tie Hassink van Dri[ekant] 04406-15353.

streeksgewijs

Initiatiefgroep helpt voormalig Joegoslavië

'De apotheken zijn leeg'

● *Jànos Juàsz in actie voor het stadje Besće in Noord-Servië.* Foto: FRANS RADE

Een busje, drie aanhang-opleggers, een grote vrachtwagen en twee personenauto's, vol gestopt met medicijnen, voedsel en kleding. Zo stonden negentien vrijwilligers uit de regio Schimmert-Geleen, begin april, bij de Hongaarse grenspost Szeged. Schimmertenaar Jànos Juhàsz (48) is één van de zes leden van de Initiatiefgroep Voormalig Joegoslavië. Zijn familie woont in Noord-Servië. Door het embargo van de Verenigde Naties wordt de situatie daar steeds slechter en is hulp hard nodig.

DOOR AGNUS VAN LOENEN

SCHIMMERT – Begin oktober dit jaar is Jànos Juàsz op eigen initiatief naar Besće gereisd. Dit is een kleine stad in het noordelijke gedeelte van Servië. Van de bewoners van deze stad is vijftig procent Servisch, de andere helft Hongaars. De onderlinge verhouding tussen de inwoners is goed.

Een koffer met daarin ongeveer zeven kilo medicijnen, ter waarde van 7.000 gulden, nam Juàsz mee naar Besće om daar een kindarts te helpen. Deze arts, Viktoria Szucs, stuurde op 16 december een brief naar Juàsz, met het verzoek om dringend medicijnen te sturen.

„Ons stadje heeft 44.000 inwoners. Wij hebben hier een gezondheidscentrum, dat geen ziekenhuis is. Onze zieken worden in de plaatsen Zentan en Ujvideken behandeld," schreef Szucs. „De behandeling kost veel geld. De patiënten moeten zelf hun geneesmiddelen, injectienaalden, watten meenemen. De apotheken zijn leeg. Medicijnen kun je inkopen, maar de salarissen zijn heel laag, zo'n vijf gulden per maand. Maar de prijzen van medicijnen zijn net zo duur als in het Westen."

Juhàsz: „Ik hoorde van een oude schoolvriend, pastoor Laszlo Posa uit Besće dat hij met de kinderarts contact had.

Uiteindelijk heeft Juhàsz samen met de initiatiefgroep zeven kilo anti-depressiemiddelen, pijnstillers en anti-biotica bij elkaar gekregen. Zijn huisarts in Schimmert hielp hem hierbij.

Via Hongarije en pastoor Posa zijn de medicijnen bij de gezondheidskliniek aangekomen.

Ongeveer twintig jaar geleden vertrok Juhàsz uit Servië, als enige van zijn familie: „Ik ben niet uit politieke redenen weggegaan, maar het avontuur trok mij ontzettend aan. Duitsland zocht in die tijd gastarbeiders. Ik heb toen zo'n twee jaar gewerkt in een fabriek." Hij leerde daar zijn Nederlandse vrouw Maria kennen en vertrok richting Nederland.

De volgende actie moet eind januari 1994 klaar zijn. De initiatiefgroep 'Voormalig Joegoslavië' wil dan zo'n 20.000 gulden bijeen hebben. „Dit geld wordt op een bankrekening in Hongarije gestort, die onder de parochiële caritas valt. Dit is een hulpinstelling van de plaatselijke geloofsgemeenschap," vertelt Juhàsz.

Begin dit jaar heeft hij samen met drie andere echtparen de initiatiefgroep 'Voormalig Joegoslavië' opgericht. „Na het zien van al die vreselijke televisiebeelden uit mijn land wilden wij ons nuttig maken. Het doet pijn als je mensen in je geboorteplaats ziet lijden. Ik piekerde dag en nacht, ik wilde helpen, ik wilde zelf zien hoe erg het daar was," aldus Jànosz.

Een paar dagen geleden vroeg de Nationale Postcode loterij concrete informatie over de situatie in Servië. Als gevolg hiervan stuurde de kinderarts uit Besće op 16 december een fax over de tekorten van medicijnen in de gezondheidskliniek. „Dit bericht is naar de postcode loterij gestuurd. Wij hebben hierop nog geen reactie ontvangen", aldus Juhàsz.

kerstevenementen

HEERLEN
● De Huisomroep van het De Weverziekenhuis zendt morgen, vrijdag, van 10 tot 12.15 uur een kerstprogramma uit in de vorm van een kerstmarkt. 'Standhouders' zijn een kok, de Kerst-Inn en de brandweer. Burgemeester Pleumeekers vertelt een kerstverhaal. Familieleden van patiënten kunnen kerstgroeten overbrengen; er kan zelfs een rechtstreekse verbinding worden geregeld. De groet moet vooraf worden aangemeld. Dit kan vrijdag tussen 9.30 en 10 uur via ☎045-766500.

KERKRADE
● Het kerstensemble van harmonie St.-Aemiliaan speelt in de Kerstnacht kerstliedjes op de straathoeken.

VOERENDAAL
● Veertig kerststallen uit de verzameling van pastoor van Oss uit Genhout zijn tentoongesteld in de Laurentiuskerk. De kerk is op eerste en tweede Kerstdag van 14 tot 17 uur open.

KERKRADE
● Radio Omroep Kerkrade verzorgt 24 december een speciale kerstuitzending. Bewoners en personeel van de zieken- en bejaardenhuizen in Kerkrade kunnen van 14 tot 18 uur luisteren naar een programma met muziek, gedichten, verhalen en toespraken. Bisschop Wiertz en burgemeester Mans zullen onder meer hun kerstwens overbrengen. U kunt ook bellen met de omroep: ☎045-450335.

journaal kort

HEERLEN
● Tot 15 januari vindt in De Nor, Geerstraat 302, een expositie plaats van abstracte schilderijen van Caroline Sanders. De Nor is woensdag en donderdag vanaf 20.30 uur open en vrijdag, zaterdag en zondag vanaf 16 uur.

● Zwembad Terveurdt is tijdens de Kerstdagen en op 31 december gesloten. Van maandag 27 tot en met donderdag 30 december kan men er van 07.00 tot 13.15 uur terecht.

LANDGRAAF
● Zwembad In de Bende is in het Kerst- en Nieuwjaarsweekeinde gesloten. In de kerstvakantie, tot en met 8 januari, is er van 12 tot 16 uur recreatief zwemmen. Bovendien kan men er dinsdag tot en met vrijdag van 19.30 tot 21.30 uur terecht. Op 2 januari is het bad van 11 tot 13 uur open.

SCHINVELD
● Gymnastiekvereniging Olympia KFC houdt zondag 26 december een kerst-kwajongconcours in café 't Heukske, Pres. Rooseveltstraat 28. Inschrijving vanaf 9.30 uur. Het concours begint om 10 uur.

PvdA wil aansluiting op Einsteinstraat

...ieuwe tracé Mijnspoor ...delig voor Landgraaf'

...GRAAF – Het nieuwe tracé ... Mijnspoorweg tussen Heer... Landgraaf brengt geen ver... voor deze laatste gemeente. ... de wijk Leenhof krijgt ...e maken met veel verkeerso... van de nieuwe weg, als die ...t wordt zoals Heerlen wil. ...st Landgraafs PvdA-fractie... ...er Jan Bonten.

...inspoorweg moet rond 1996 ...gd worden om de drukke ...bergerweg te ontlasten. Dit ...huidige verbinding tussen ... en Landgraaf. In de toe...is de nieuwe weg mogelijk ... verbinding met de geplande ...g Zwart-5.

... vreest dat alleen de buurge... de vruchten gaat plukken ...e nieuwe verbinding. Die volgt het voormalige mijnspoor en loopt via de Heerlense Voskuilenweg over industrieterrein De Kissel en komt uit bij een woonwijk: de Leenhof.

De Landgraafse PvdA wil vasthouden aan het oorspronkelijke plan: de weg moet op De Kissel afbuigen in zuidelijke richting en aanhaken op de Einsteinstraat. „De Mijnspoorweg is op de geplande manier helemaal geen verbetering voor Landgraaf. Wij willen juist een randweg om het centrum te ontlasten, maar Heerlen wil daaraan niet meewerken," meent Bonten.

„We hebben nu de kans om meteen een structurele oplossing te verwezenlijken. Als we nu niets doen, moeten we over een aantal jaren waarschijnlijk opnieuw geld investeren omdat het dan te druk wordt in Landgraaf."

● *De huidige plannen voor de Mijnspoorweg bieden geen soelaas voor Landgraaf. De PvdA-fractie bedacht daarom een alternatief, te zien in stippellijn.*

Eijkhagen adopteert school in Albanië

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF – Het Landgraafse Eijkhagencollege gaat de Tetori 18 in het Albanese plaatsje Lushnje adopteren. Deze school voor voortgezet onderwijs heeft een nijpend tekort aan lesmateriaal zoals boeken, schriften, potloden en pennen. Eijkhagen wil die nood trachten te verlichten.

De kerstactie van de Landgraafse school heeft een kleine tienduizend gulden opgebracht voor de Albanese opleiding. Maar die krijgt de centen niet in handen. „Het heeft geen zin om geld te sturen. De spulletjes die de school nodig heeft, zijn in Albanië niet te koop. Wij schaffen ze hier aan en brengen ze medio mei naar Lushnje," vertelt docent Wim Warmerdam.

De zojuist afgesloten actie krijgt een vervolg in april. Dan zamelen de scholieren oude kleding, dekens en schoenen in, die vervolgens weer worden verkocht. Ook de opbrengst hiervan is voor de Albanese school.

Het Eijkhagencollege correspondeert al geruime tijd met directeur Afërdita Liko van de opleiding. Eijkhagen is met haar in contact gekomen via schoonzus Ines van Lieshout van economiedocent Ton van de Rijt. Van Lieshout ging eerder dit jaar al naar Albanië met een buslading schriften en potloden. Zij maakte een videofilm van de school en het stadje. Van de Rijt: „Als je de erbarmelijke situatie van die mensen ziet..."

„Afërdita schrijft dat Albanië na de omwenteling in de Balkan wordt geteisterd door golven van geweld. Vooral veel grote gebouwen, waaronder scholen, zijn verwoest of zwaar beschadigd. En de jeugd die ziet de toekomst steeds somberder in," vult Warmerdam aan.

Afgelopen zomer was directeur Liko ook twee dagen in Landgraaf. „In het begin wilden we haar alles laten zien, maar op den duur werd het een beetje gênant, onze overvloed. Wij hebben bijvoorbeeld moderne schoolborden, maar daar is zo'n bord niet meer dan een zwart geverfde betonplaat. Volgens Liko moet je het krijt verwarmen, wil je ermee kunnen schrijven op zo'n bord," zegt Van de Rijt.

De twee docenten willen de school blijven helpen, ook op de langere termijn. Warmerdam: „Zo'n eenmalige stoot materialen is wel aardig, maar daar help je ze niet echt mee. Wij willen toch een verschil maken. Natuurlijk zijn er meer landen in Oost-Europa die hulp nodig hebben, maar dit is voor onze opleiding zo'n concreet project, daar gaan we mee verder. Noem ons maar een adoptieschool."

Vrij

● *In het kantoor van de VVV Drielandenpunt in Vaals staat een folderbakje met het opschrift 'Vrij met de VVV'. Een pleidooi voor het aangaan van een 'liaison' misschien? De VVV op vrijersvoeten, het zou kunnen natuurlijk. Nader onderzoek leert echter dat het hier om het vrij-gevoel gaat. En dus zeker niet om vluchtige verbintenissen. Je bestelt, zo luidt de boodschap, gewoon een busreis bij de VVV en hopelijk voel je je dan vrij. Vrij met de VVV dus. Een prima gevoel lijkt ons.*

Brak

● *De Vlamingen beheersen in het algemeen het Nederlands beter dan de Nederlanders. Dat is tijdens het Nationaal Dictee nog weer eens gebleken. Het geeft dan toch een bijzonder gevoel als wij een Belg kunnen betrappen op een fout. Een radioverslaggever van de BRTN liet gistermorgen weten hoe hij het 'brakke' water van de Ourthe in de Maas zag stromen. Hij zal toch niet echt denken dat de Ourthe een zoutwaterrivier is?*

Automaat

● *Overhaast vertrek je met je auto van huis als opeens tot je grote schrik de benzinemeter angstvallig laag blijkt uit te slaan. Nauwelijks een druppel meer in de tank en het eerst volgende tankstation is nog kilometers ver weg. Houd moed, denk je dan. Je redt het nog wel. Dan doemt er tot je grote opluchting na verloop van tijd een groot geel licht op. Shell. Tot overmaat van ramp is het tankstation op dat tijdstip alleen bemand door een machine. Een geldautomaat heeft de plaats ingenomen van de trouwe pompbediende.*

Automaat(2)

● *Alleen briefjes kunnen erin. En dan ook nog alleen de oude briefjes van vijfentwintig. De nieuwe pikt die kieskeurige geldvreter niet. Oké, dan maar een tientje. Dat helpt je tenminste weer op weg. Het biljet glijdt er soepeltjes in maar de benodigde druk op de knop leidt niet tot het gewenste resultaat. Nog maar een keer proberen. Maar het geld blijft in de automaat evenals de benzine. Razend rij je door naar de volgende pomp van hetzelfde gele merk. De auto haalt het gelukkig nog net. Daar vertelt een vriendelijke meneer je met een grote glimlach dat je al de zoveelste bent deze maand met die klacht. Maar je moet toch echt bij de eigenaar van de pomp zijn. Shell helpt, jaja.*

Ramp

● *In België sturen ze koning Albert naar de overstroomde gebieden. En in Nederland? Ien Dales in lieslaarzen, Erica Terpstra in nauwsluitend duikerspak of Maij-Weggen met de 'hoovercraft à grand vitesse'? Onze minister van Verkeer en Waterstaat zat gisteren achter haar tafel in de Tweede Kamer en met haar gebruikelijke zuinigheid noemde ze de ramp in Limburg 'redelijk ernstig'. Toen de tv-camera's niet meer snorden, maar onze speciale koffiekolom-redacteur ter plekke wel nog oren en ogen open had, vervolgde de minister met: „Ik stel voor om deze toevallige samenloop van geheel natuurlijke omstandigheden over deze kabinetsperiode heen te tillen en over te gaan tot de orde van de dag."*

...ijf ton voor Zeswegen, Vrieheide en Kasteelbuurt

...Heerlen continueert ...sociale vernieuwing

Van onze verslaggever

...RLEN – De Heerlense ...n Zeswegen, Vrieheide ...asteelbuurt krijgen vol...jaar opnieuw geld voor ...e vernieuwing. Heerlen ... dat diverse wijkonder...ende projecten goed ...n gewerkt. Het gemeen...tuur heeft daarom giste...bekendgemaakt in 1994 ... vijf ton voor de drie wij...ij te maken.

...gen krijgt bijna 2,5 ton. Dat ... wordt besteed aan imago...ring, technisch en sociaal ... van de wijk, begeleiding en ... van jongeren en het zoeken ... gemeenschapsruimte. Spe...andachtspunt in Zeswegen ...e allochtonen. „Zij maken ... gebruik van de voorzienin...de wijk terwijl ze bijna tien ... van de bevolking vormen. ...mijn kan dat leiden tot span...unten, zoals ook elders in het ...zegt K. Dekkers, voorzitter ...chting Wijkbeheer in Zeswe...en klein bedrag wordt daar...egeven aan een project voor ...one vrouwen.

...de krijgt bijna 1,5 ton, te be... aan verbetering van de leef...ing, veiligheid, opvoeding...teuning, peuterspeelzaal...en logopedie. Welzijnswerker ... Dijk toont zich tevreden ...e resultaten tot zover. „De ...d in de wijk is terugge... van 120 naar vijftig wonin...e bewoners zijn weer trots op ...jk, ze zijn bovendien prima ... zich te organiseren."

... steunt de Kasteelbuurt in ...broek met 1,2 ton. In deze ...probeert het wijkbeheer de ...eiten van de bewoners te be... „We willen het legertje ...doelende mensen verder uit... zodat de buurt zich in de ...st zelf kan redden, zonder fi...e steun," aldus welzijnscoör... John Smeets. Daarnaast wil ...teelbuurt zorgen voor een ...e naam van de wijk, hulp ...vang van jongeren en het ...en van de buurtwinkel. Ook ...integratie in de wijk van de ...agenbewoners gestimuleerd.

... vernieuwing in Zeswegen, ...de en de Kasteelbuurt is ge... 1990 op basis van specifieke ...nen. De duur van de projec... vier jaar, hetgeen een eva...sind 1993 noodzakelijk maak... andere wijken in Heerlen is ...nog geen geld. Wel wordt ...tegenwoordigers uit het Ei...veld, Nieuw-Rennemig en ...bergerveld-Meezenbroek-...-Schandelen gesproken ...n oplossing van concrete ...men.

Koninkrijkszaal

● *De nieuwe Koninkrijkszaal van Jehova's Getuigen in Brunssum.* Foto: DRIES LINSSEN

Nieuwe kerken in Brunssum en Heerlen

Forse uitbreiding Jehova's getuigen

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De aanhang van de religieuze groepering Jehova's Getuigen groeit nog steeds gestaag. In Brunssum bijvoorbeeld is de aanhang de laatste acht jaar verdubbeld van 120 naar 240. Om die reden is daar pas een nieuwe grotere kerk gebouwd. Ook in andere Zuidlimburgse plaatsen is sprake van een toename. Zowel in Heerlen als Maastricht komen nieuwe kerken.

Verhoudingsgewijs telt Brunssum overigens relatief veel Jehova's Getuigen. Landgraaf heeft er met 80 weer minder. Heerlen telt 540 aanhangers, waarvan 220 in Hoensbroek. In Kerkrade zijn er 120 en in Maastricht 360.

Volgens ouderling Jan Berger in Brunssum zet de stijgende tendens zich voort. De huisbezoeken van de Jehova's Getuigen leveren volgens hem duidelijk resultaat op. „Het scheelt als je mensen in hun thuissituatie kunt spreken. De mensen die zich bij ons aansluiten denken bewust na over religie. Het is echter niet zo dat het allemaal om teleurgestelde katholieken gaat. Het gaat om mensen van uiteenlopende achtergrond."

Aan de Wieënweg in Brunssum verrees onlangs een nieuwe Koninkrijkszaal, zoals de kerken bij Jehova's Getuigen heten. Het gebouw vervangt de voormalige tot kerk verbouwde basisschool. Dat gebouw was te klein en voldeed niet meer aan de eisen van deze tijd.

In Heerlen is de groepering nog op zoek naar een geschikte lokatie voor een tweede Koninkrijkszaal. De eerste ligt aan de Litscherveldweg.

Enkele jaren geleden werd gesignaleerd dat de aanhang van Jehova's Getuigen in Limburg jaarlijks met tien procent toenam. Landelijk was de groei beduidend minder met twee tot drie procent.

Kerkrade blijft aanbesteden op soepele manier

Van onze verslaggever

KERKRADE – Het oude, niet waterdichte aanbestedingenbeleid van Kerkrade is gisteren door de gemeenteraad formeel vastgelegd. De leidraad daarin voor openbare werken is: openbaar aanbesteden boven circa 250.000 gulden.

Kerkrade heeft tot nog toe geen waterdichte regelgeving voor aanbestedingen gehad. Volgens de gemeenteraad is het moeilijk om daarvoor keiharde regels op te stellen. Omdat de gemeente met haar aanbestedingen niet negatief in het nieuws is geweest, mag het gehanteerde beleid worden voortgezet. „Wat goed lijkt, moet je niet veranderen," aldus CDA'er Toon Willems. Op verzoek van GroenLinks is het beleid in de gemeenteraad bekrachtigd.

De Kerkraadse aanbestedingsregels blijven enigszins rekbaar: bij werken wordt openbaar aanbesteed als daarvoor genoeg tijd is, het werk daarvoor geschikt is en het betreffende project boven circa 250.000 gulden ligt. Onderhands, indien er geen mededingingsregeling geldt, het karakter van het werk geen openbare procedure toelaat en het project onder circa 250.000 gulden ligt.

Om het gevoerde beleid te kunnen controleren krijgt de gemeenteraad ieder half jaar een lijst met welke werken waar zijn uitgevoerd en hoe deze zijn aanbesteed.

Twijfels over proef eenrichtingsverkeer centrum Brunssum

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De gemeente Brunssum is er nog niet van overtuigd dat de verkeersveiligheid gegarandeerd kan worden met eenrichtingsverkeer. Daarom vindt er nog nader onderzoek plaats of een proef met eenrichtingsverkeer in het centrum haalbaar is.

Het college haalde het verkeersveiligheidsplan plotseling van de agenda van de laatste raadsvergadering. Waarschijnlijk komt pas over drie maanden een nieuw uitgewerkt voorstel. Het instellen van eenrichtingsverkeer rond het Lindeplein is een van de meest vergaande maatregelen uit het plan. Het college denkt daarmee het verkeer uit het centrum aanzienlijk terug te dringen.

Meerdere fracties drongen er in de commissie op aan eerst proef te draaien met eenrichtingsverkeer. Volgens de gemeente is de proef technisch weliswaar mogelijk, maar kleven er heel wat haken en ogen aan. Als de proef er volgend jaar tot dat voor een half jaar tot een jaar zijn.

Volgens burgemeester Jo Matti heeft het verkeersplan wat weerstanden opgeroepen. Om die reden wil het college het plan nog eens nader onder de loep nemen.

Botsing door nat wegdek

GULPEN – Een 43-jarige automobilist uit Kerkrade is dinsdagmiddag met zijn auto tegen een boom gereden, omdat er water op de weg lag. Hierdoor raakte een 5-jarige inzittende gewond. Deze is opgenomen in het Heerlense ziekenhuis. De Kerkradenaar reed op de Reijmerstokkerdorpsstraat in Gulpen. Door het natte wegdek verloor hij de macht over het stuur en botste tegen een aan de rechterkant van de weg staande boom.

...erkraadse in ...telefooncel ...opgesloten

...HELDER – Een vrouw uit ...de heeft gisteren enige tijd ...oten gezeten in een telefoon...e marinekazerne in Den ... Zij was naar de marinestad ...en om haar dochter op te ha...en het bevoorradingsschip ...ruis. Zij belde vanuit de te...el haar man op om te vertel... ze goed was aangekomen. ...zij de cel wilde verlaten, kreeg ...aar schrik de deur niet meer ... Iemand had zijn auto net ... dicht bij de telefooncel ge...rd. De vrouw belde opnieuw ...man die vervolgens de Ko...e Marechaussee waar...e. Nadat de auto was wegge...kon de vrouw, die een half ... vastgezeten, eindelijk haar ...r in de armen sluiten. De ...obilist kreeg een standje.

Slapen

DOOR STEP VAESSEN

HEERLEN – Hebben de Brunssumse raadsleden nu een jaar zitten te slapen? Het leek er wel op, dinsdagavond tijdens de informatiebijeenkomst over het ontwikkelingsplan Emmaterrein-Akerstraat-Noord. Het plan is door beide gemeenten een jaar geleden al bedacht en inmiddels twee keer in de Heerlense en Brunssumse raadszaal gepresenteerd. De Brunssumse raadsleden reageerden echter alsof ze het in Keulen hoorden donderen. Een immens project op hun grondgebied en nu beginnen de hanen pas te kraaien. Met zijn opmerking: „Wij hebben een informatieachterstand ten aanzien van Heerlen," haalde Servie L'Espoir (Lijst Horselenberg) zich de ergernis op de hals van Heerlens GroenLinks. „Maar wij komen dan ook op vergaderingen," siste Paul Simons hem toe. „Wij hadden toen een commissievergadering," kaatste L'Espoir de bal weer terug. Ook plaatsvervangend burgemeester Jo Matti vroeg zich plotsklaps midden in de discussie over details af of het bedrijventerrein er wel moest komen. „Je moet midden in het stedelijk gebied groen proberen te houden," zei hij dromerig. De Heerlense raadsleden haakten echter pas echt af toen het Brunssumse raadslid Jo Palmen zijn vragenvuur opende. Enkele raadsleden fluisterden na een kwartier dat de Heerlense raad een goede stageplaats zou zijn voor de man. Tegen die tijd hadden de meeste Heerlense raadsleden het strijdtoneel echter via de achterdeur al verlaten. Brunssumer Koos Krocké (BCD) gaf met zijn opmerking precies de Brunssumse *onder*dogstemming weer. „Door de sterke onderhandelingspositie van Heerlen zitten wij nu met groen waar we niets op kunnen verdienen. Als Heerlen dat groen nu van ons overneemt in plaats van bedrijven, dan zijn wij tevreden," zo deed hij een poging. Nee, het gezamenlijke project van beide gemeenten mocht geen koehandel worden. Wethouder Hub Savelsbergh glundert bij de gedachte aan een prachtig nieuw bedrijventerrein maar of hij het aan de Brunssumse raad verkocht krijgt, zoals hij het zelf noemt, is de vraag. Zeker nu ze net wakker zijn geschrokken.

pit-bulletin

Glaspaleis

DOOR JOOS PHILIPPENS

Het Muzisch Centrum in het Glaspaleis? Over dit onderwerp wordt dezer dagen flink wat gefilosofeerd. Scepticí denken dat het geen haalbare kaart is vanwege geluidsnormen en zo. Misschien hebben ze gelijk. Maar stel je het volgende avondbeeld voor. Je loopt door het meestal uitgestorven centrum van Heerlen. Daar duikt ineens het verlichte Glaspaleis op. Door helder glas zie je hoe op diverse verdiepingen muziek gemaakt wordt: pianolessen, fagotspelers, de tubasessie, aankomende sopranen, de muziekschool heeft het allemaal.

Je gaat naar binnen, waar het op de begane grond in De Nor gezellig druk is. Via de glazen lift kom je in het penthouse uit, waar de nieuwste produktie van David Lynch in het filmhuis de première beleeft. Na afloop daal je af naar de kelder, waar je in het New Wave Café swingt of een optreden van een amateurband in het Poppodium beleeft. Schone droom? Ach, een stadsbestuur met visie realiseert zelfs het schijnbaar onmogelijke...

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef eindredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322020

Kerstshow in Kasteeltuinen

De Kasteeltuinen in Arcen openen buiten het seizoen voor één week de poorten. Van 25 december tot en met 30 december is 'Winterwonderland' te zien. Deze kershow speelt zich af op diverse plaatsen in de tuinen.

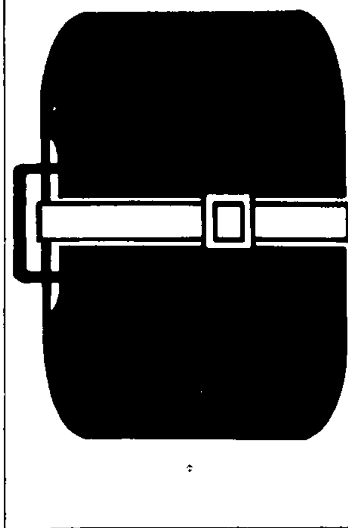
Het Koetshuis staat in het teken van de oogst, met diverse oogstprodukten van Limburgse bodem, variërend van korenschoven, vlas en maïs tot kool, bieten en aardappelen. Ook is er een geurkamer met oosterse produkten zoals kaneel, peperbollen, saffraan, kerrie en anijs. In de Orangerie kan de bezoeker alle winterbloeiende planten zien.

De diverse vertrekken van het kasteel krijgen elk een eigen thema. Vijftien meesterbinders uit Belgisch- en Nederlands-Limburg presenteren zich aan het publiek. Onder het thema 'romantiek, decoratief en monumentaal naar Sylvester toe' verwerken ze allerlei materialen tot bloemstukken.

Brandende olietonnen in de grachten, vuurkorven op de pleinen en feestelijke verlichting van het kasteel en het poortgebouw zorgen 's avonds voor een sprookjesachtig effect. De Kasteeltuinen zijn dagelijks van 12 tot 22 uur geopend. De entree voor het evenement bedraagt 9,50 per volwassene en 5 gulden voor kinderen van 4 tot en met 14 jaar.

● *Bloembinders zetten komende week hun beste beentje voor in de Kasteeltuinen.*

korte toer

DONDERDAG 23 DECEMBER

HEERLEN: Kerst aangekaart, tentoonstelling kerstkaarten in Huize St.-Joseph, Gasthuisstaart 6. Tot en met 2 januari dagelijks van 4 tot 17 uur te bezichtigen.

VRIJDAG 24 DECEMBER

LANDGRAAF: Kerstspel m.m.v. 130 personen en schaapskudde op het Sunplein om 19 uur.

MAASTRICHT: Carillonconcert vanuit de toren van het stadhuis tussen 11.30 en 12.30 uur.

HASSELT: Kerstmarkt op het Kolonel Dusartplein in de voormiddag.

ZATERDAG 25 DECEMB

HEERLEN: Kerst-Inn in schouwburg van 12 tot 21

MAASTRICHT: Histori wandeling met 'kribbekes ke', vertrek om 14 uur, de me reserveren bij VVV, 043-252121.

ZONDAG 26 DECEMBER

KERKRADE: Orgelconce de Abdijkerk Rolduc om uur.

GULPEN: De monume watermolen is tussen 10 e uur in bedrijf en te bezi gen. Een bakker verwerkt meel ter plaatse tot wafel vlaaien. De molen is te vertrekpunt van vijf wan routes.

BRUNSSUM: IVN-wande over Brunssummerheide, trek om 14 uur vanaf de He tuin.

BORN: IVN-wandeling, trek tussen 12.30 en 15 uu de boshut in het Limbric bos.

WIJLRE: IVN-wandeling, trek om 14 uur vanaf park plaats kasteel.

KERKRADE: IVN-wande vertrek om 13.30 uur vana markt in Eygelshoven.

SPAUBEEK: IVN-wande in het Stammenderbos, ver om 14 uur vanaf parkeerp station.

ULESTRATEN: IVN-wa ling, vertrek om 14 uur bi kerk.

MAANDAG 27 DECEMBE

MARGRATEN: Kerstwa ling, afstan 7,5-15-20 kilometer. Ve tussen 10.30 en 13 uur bij mion, Hoenderstraat 2b.

VALKENBURG: Natuurw deling met gids, vertrek 13.30 uur bij VVV-kantoor.

DINSDAG 28 DECEMBER

VENLO: Optocht 'Onno Kinderen', kinderen verk als volwassenen, start om uur in centrum.

WOENSDAG 29 DECEMB

SIMPELVELD: Oliebol wandeltocht, afstanden 5-1 km, vertrek tussen 10 en 14 vanaf hotel Oud Simpelv Irmstraat 23.

Lichte stijging aantal reizen naar buitenland

Vakantie vaker door reisbureau geregeld

Het aantal georganiseerde vakanties naar het buitenland is dit jaar met 10 procent gestegen, terwijl de zelf geregelde vakanties met 5,7 procent daalde. De georganiseerde reizen naar het buitenland overtreffen daarmee voor het eerst het aantal zelf geregelde vakanties. Dit blijkt uit cijfers van het onderzoeksbureau NIPO.

De buitenlandse vakanties namen in totaal dit jaar licht toe met 1,7 procent tot 8,2 miljoen vakanties. Na een stagnatie in de periode 1990-1922 steeg het aantal binnenlandse vakanties in 1993 flink met 8 procent tot ruim 4,7 miljoen.

Het totale aantal vakanties is dit jaar met 5 procent gestegen ten opzichte van 1992 en komt daarmee op 12,9 miljoen. Het aantal mensen dat vakantie houdt, is blijven steken op 68 procent. De groei is te danken aan het feit dat de Nederlander meerdere keren per jaar met vakantie gaat en de bevolking van ons land licht is gegroeid.

In de keuze van de bestemmingen is in 1993 niet veel veranderd ten opzichte van 1992. Opvallend is wel dat Spanje zich als vakantieland voor de Nederlander lijkt te herstellen. Voor het eerst sinds 1988 steeg het marktaandeel van Spanje weer.

Daarnaast steeg het marktaandeel van Oost-Europa, Groot-Brittannië/Ierland, Zwitserland, Turkije en het gehele Amerikaanse continent.

Het NIPO noemt het opvallend dat veel vaker dan in voorgaande jaren 'bezuiniging' als reden wordt genoemd om niet met vakantie te gaan.

Reizenfestival op vliegveld Maastricht Airport

Op Maastricht Airport vindt op dinsdag en woensdag het Reizenfestival van reisbureau Paul Crombag/Van de Burgt plaats. Hier wordt informatie gegeven over tal van vakantiebestemmingen.

Verder staan voor bezoekers van het reizenfestival de deuren van hangars en vliegtuigcockpits open. Er is bijvoorbeeld een Dakota te bezichtigen.

Per bus kan men een rondrit over de luchthaven maken, terwijl er tevens rondvluchten (eventueel ook per luchtballon) op het programma staan.

Het evenement duurt op beide dagen van 10 tot 18 uur.

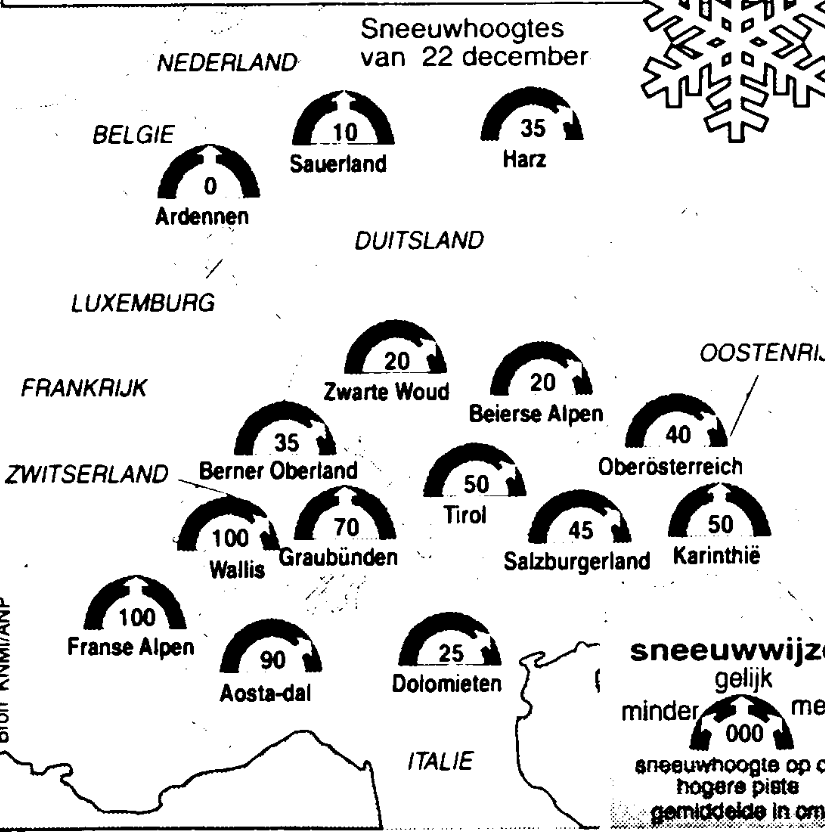
Aantal wintersporters blijft vrijwel gelijk

Het aantal mensen dat op wintersportvakantie gaat, is de laatste jaren vrijwel gelijk gebleven. Ook dit jaar verwacht de ANWB dat er ongeveer 1,2 miljoen mensen de sneeuw opzoeken.

Populairste bestemming blijft Oostenrijk, al is het aandeel van dit land teruggelopen. Het uiteindelijke totaal aan wintersporters hangt af van de sneeuwcondities in de landen rond Nederland, aldus de reisorganisatie.

Volgens de ANWB is de belangstelling voor Frankrijk sterk toegenomen. Er gaat dit jaar 9 procent van het totale aantal Nederlandse wintersporters naar toe. Vooral de appartementen in Frankrijk zijn populair geworden. Ook gaan er steeds meer mensen richting het oostblok.

Het grootste deel van de vakantiegangers gaat alpineskiën, dat direct wordt gevolgd door langlaufen. Ook snowboarden komt steeds meer in trek. De meeste mensen gaan nog steeds met de auto. Bus en trein zijn minder populair.

Kerstgedachte

● *Op meer dan twintig plaatsen in Gemmenich prijkt een kerststal.* Archieffoto: FRITS WIDDERSHOVEN

Stalletjes kijken in Drielandenstreek

In Gemmenich zijn tijdens de kerstdagen meer dan twintig kerststallen te bezichtigen. De kribben trekken jaarlijks vele belangstellenden.

Elf jaar geleden verrezen in Gemmenich voor het eerst meerdere kerststallen. Het idee is door een dorpskapelaan uit Guatamala meegebracht. Hij had daar gezien hoe de mensen hun buren uitnodigden het kerstfeest samen te vieren rondom hun krib.

In 1983 kreeg het idee navolging in Gemmenich. In acht verschillende hoeken van het dorp bouwden bewoners een kerststal. Het doel was mede om mensen de handen ineen te laten slaan en het contact tussen buren te versterken. Inmiddels staan er zoveel kerststallen in het dorp dat het tijdens de kerstdagen een toeristische attractie vormt.

Met hun verlichting zijn ze ook 's avonds een bezoek waard. Een plattegrond met route is in winkels en cafés verkrijgbaar.

Op tweede kerstdag trekt vanaf 18 uur een lampionnentocht langs de kribben. Aansluitend wordt in plaatselijk dialect een kerstspel worden opgevoerd.

Ook is er van 26 tot en met 31 december dagelijks om 14 uur een rondleiding langs de kribben. Inschrijven tussen 8.30 en 12 uur bij VVV-Gemmenich : 09-3287787027.

Burgers' Desert bijna klaar

De nieuwe attractie Desert in Burgers' Dierenpark in Arnhem nadert zijn voltooiing. Het miljoenen kostende project zou eigenlijk dit najaar al officieel geopend worden, maar door de tegenvallende bouwtijd is de opening uitgesteld tot 1994. Dat heeft de directie van Burgers' bekendgemaakt.

In Burgers' Desert wordt een woestijngebied uit de Verenigde Staten nagebootst. In de gigantische hal, die via een onderaardse gang verbonden is met Burgers' Bush, zullen talloze planten en dieren uit woestijngebieden te zien zijn.

Inmiddels zijn er in de Desert al diverse diersoorten losgelaten. Onder meer lopen Californische dikhoornschapen los door de woestijn. Ook zijn rode lynxen ofwel bobcats in een afgesloten canyon-gebied ondergebracht. In de kerstvakantie zullen onder meer gieren in de Desert gehuisvest worden.

In de onderaardse verbindingsgang met de Bush huist een vleermuizenvolk. Verder zijn daar kristallen en mineralen te bewonderen, terwijl een gedeelte van de gang ingericht is als druipsteengrot.

Gidsen zullen op 28, 29 en 30 december uitleg geven over het woestijnleven in de Desert.

Geulhemergroeve met kerst open

De Geulhemergroeve is op de 25, 26 en 27 december opengesteld voor bezichtiging. De grot is onder meer interessant vanwege een kapel uit de Franse tijd, de Oranje Galerij met de portretten van de leden van het koninklijk huis uit deze en vorige eeuw en een rotswoning met de oorspronkelijke inrichting en het blokbrekersmuseum. De grot, waarvan de ingang ligt aan de Geulhemerberg, is van twee tot zes uur geopend en de toegangsprijs bedraagt twee gulden per persoon.

er tussen

Sneeuwtelefoon

Hoewel het Oostenrijks keersbureau in Amsterdam ge tijd heeft overwogen sneeuwtelefoon af te schaffe uiteindelijk besloten de se te handhaven. Het speciale mer (06-8998844) is bereik tot medio april 1994 en versc in alfabetische volgorde info tie over alle belang skigebieden in Oostenrijk. dienst is het hele etmaal be baar en kost 20 cent per min De berichten worden twee k per week geactualiseerd.

Plezievaart

Tussen 15 april en 1 novem zal op radio 1 een wind weersverwachting voor de zievaart worden uitgezon De mededelingen worden keer per dag gegeven: 08 12.30 en 18.30 uur. Het B Overleg Waterrecreatie (BO een van de initiatiefnemers de service, hoopt dat de beri geving voorkomt dat wate creanten bij plotseling versl terend weer in de problem komen.

Natuurreservaat

Tussen Zwammerdam en W den moet een natuurreser komen. Dat is althans de be ling van de gemeente Bode ven, die samen met de Lan richtingdienst de plannen h ontwikkeld. In het ruim 400 tare grote gebied (voorlopig kend onder de naam Natuu richting Bodegraven Noord) de nadruk worden gelegd op ter en moerassen. Het reser wordt daarmee geschikt maakt voor de terugkeer van otter in deze regio.

Attractieparken

De Nederlandse attractie- en renparken worden jaarlijks zocht door 15 miljoen men Dat blijkt uit een onderzoek het Centraal Bureau voor de tistiek (CBS).
De helft van alle trips wordt dernomen in het weekeinde op feestdagen en driekwart alle bezoekers wordt gedaan en is jonger dan 30 jaar. Een je attractiepark kost gemidd 33 gulden per persoon, inclu reiskosten, entree en verte gen. Voor een dagje dierentu ligt dat bedrag tien gulden l Per jaar wordt aan bezoeken attractie- en dierenparken in taal ruim 400 miljoen gulden gegeven.

Maastricht als decor voor pioniers Nederlandse krimi

Tv-serie Kats & Co vanaf nieuwjaar op het scherm

Van onze rtv-redactie

MAASTRICHT – Duitsland heeft de krimi's, Frankrijk de policiers en Engeland de detectives. Met de komst van het rechercheduo Paul Kats en Harry Klein heeft Nederland vanaf zaterdag 1 januari haar eigen krimi-serie, Kats & Co. In en rond Maastricht wordt het duo voorlopig zes weken lang met misdrijven geconfronteerd. De opnamen vonden in de loop van dit jaar en ook in 1992 op diverse lokaties plaats.

Voor de serie hebben de Vara en co-producent BRTN beslag weten te leggen op oude Derrick-scenario's van auteur Herbert Reinecker. Het gaat om originele Derrick-scripts uit de jaren zeventig. Volgens eindredacteur Joost de Wolf van de Vara zijn de afleveringen in Duitsland nooit verfilmd omdat de onderwerpen te gewaagd waren voor die tijd. De Wolf noemt onder meer kindermishandeling, incest en wraak. „In de loop der jaren is Derrick in Duitsland zich steeds meer in de deftige milieus gaan afspelen. De afleveringen die wij hebben zijn daarom ook nu niet meer in Duitsland te gebruiken. Ze passen niet meer bij Derrick," aldus De Wolf.

In de eerste aflevering Pas de deux is wraak het centrale thema. Paul Kats, gespeeld door Coen van Vrijberghe de Coningh (Johnny in Flodder), en Harry Klein, een rol van de Belg Ben van Ostade, moeten de moord op een benzinepomphouder en een klant oplossen. De vriendin van de vermoorde klant wordt in haar been geschoten en kan een carrière als balletdanseres op haar buik schrijven. Ze besluit wraak te nemen op de moordenaars.

Alle afleveringen spelen zich af in de buurt van Maastricht en in het grensgebied tussen Nederland en België. Het is immers een co-produktie van de Vara en de BRTN. Omdat de verhalen in het grensgebied spelen kunnen er tevens veel Belgische acteurs aan de serie meewerken. De opnamen van Kats & Co zijn voor een deel in Noord-Holland gemaakt. Voor de regie van de serie tekenen Ben Verbong, Ben Sombogaart en Ine Schenkkan.

● *Coen van Vrijberghe de Coningh en Ben van Ostade als Kats & Co in een scène opgenomen op het plateau van Margraten.* Foto: KIPPA

Enthousiast

De pilot van Kats & Co is in 1991 opgenomen. Derrick-auteur Herbert Reinecker is de pilot in Nederland komen bekijken en was volgens Joost de Wolf direct enthousiast. „Na negentien jaar Derrick was het voor hem aardig om zijn scripts vanuit een heel ander dimensie te zien. We kregen de vrije hand van hem." Om nog een duidelijke verwijzing te maken naar Derrick is er voor gekozen om één van de hoofdrolspelers Harry Klein te noemen. Het verschil met de originele Derrick-serie is echter dat Klein daar de assistent is terwijl Klein in Kats & Co evenals Paul Kats rechercheur is.

De Amsterdamse politieman Simon de Waal heeft de acteurs Coen van Vrijberghe de Coningh en Ben van Ostade begeleid. Hij hield in de gaten of zij zich wel als echte rechercheurs gedroegen tijdens de opnamen. „Ik ben bij hem op het bureau gaan kijken en hij heeft ons geleerd hoe je met een pistool omgaat en hoe je handboeien omdoet," aldus Van Vrijberghe de Coningh.

Eindredacteur Joost de Wolf geeft aan dat je nooit helemaal de realiteit kunt weergeven. „Dat gebeurt in Derrick ook niet. Zo worden bijvoorbeeld bij zware delicten geen rechercheurs meer van boven de 45 jaar op pad gestuurd."

De Vara en de BRTN hebben in totaal negen scripts gekocht, waarvan er nu zes gebruikt zijn. Volgens De Wolf is er de intentie om Reinecker te vragen om nieuwe thema's voor een vervolgserie aan te geven. „Maar het is steeds de bedoeling geweest om na deze eerste serie eigen scripts te gaan schrijven."

Margriet Vroomans bij RTL5 Nieuws

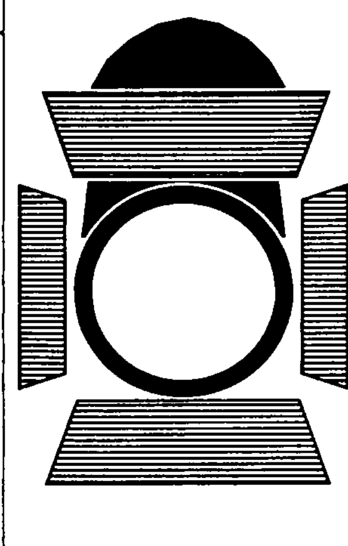
HEERLEN – Het nieuwsprogramma van RTL5, het 'RTL5 Acht Uur Nieuws', dat op 3 januari van start gaat, heeft een nieuwe presentatrice aangetrokken. Margriet Vroomans (35) zal in het weekeinde het nieuws lezen. Op werkdagen ligt de presentatie in handen van Michiel Bicker Caarten.
Op dit moment is Vroomans nog bezig met haar werk bij Radio West. Daar presenteert ze het nieuws en het informatieve programma 'Werk en Werken'.

Cd-opnamen Limburgse artiesten afgelast

BORGHAREN – Door de hoge stand van het water is geluidstudio Marlstone in Borgharen ook voor artiesten, die daar opnamen willen maken volledig onbereikbaar geworden. De studio is gevestigd in kasteel Borgharen, dat op een terp ligt. Ook Beppie Kraft, Conny Peters en Jean Innemee, die met zeer veel Limburgse artiesten cd-opnamen maken, kunnen hun studiogebouw niet meer in. Op verschillende plaatsen in Borgharen is door de hoge waterstand ook het telefoonverkeer ontregeld. Zodoende is er ook geen contact meer mogelijk met Jean Innemee, die veel cd-opnamen met artiesten regelt.

„We weten niet hoeveel waterschade er is," aldus Beppie Kraft gisteren in een eerste reactie. „Maar erger dan de bedrijfsschade vind ik het menselijk leed. Neem nu Conny Peters die zijn huis niet meer uit kan."

Over de stagnatie die nu is ontstaan in het opnameschema, zegt Beppie Kraft: „Voorlopig zijn alle opnamen gestaakt. We zullen een behoorlijke achterstand oplopen, maar die halen we wel in. De opnamen met 'Veer Twie' hebben we voortijdig moeten afbreken, want de toestand werd te kritiek."

● *Tot de velen die Jo Cloos en zijn echtgenote kwamen feliciteren behoorde ook zangeres Beppie Kraft (rechts op de foto).* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Artiestenbemiddelaar' Jo Cloos gefêteerd

MAASTRICHT – Tientallen Limburgse artiesten en sterren hebben in het arbeidsbureau van Maastricht 'hun man', Jo Cloos op feestelijke wijze in het zonnetje gezet. Jo Cloos (58) heeft een even zeldzaam als uniek beroep: Bemiddelaar van Artiesten en Musici in Zuid-Nederland, in dienst van de overheid. Kortom wie een artiest wil contacteren – of het nu een clown, buikdanseres of zanger betreft – kan het arbeidsbureau in Maastricht opzoeken.

Omdat Jo Cloos zijn robijnen jubileum vierde, werd hij als 'werkverschaffer' dinsdagavond door tientallen Limburgse artiesten gefêteerd. Franz Tiedtke uit Kerkrade, waar Jo Cloos ook vandaan komt, verzorgde de muziek. Tot de zeer vele zangers, zangeressen, managers en orkestleiders die hun opwachting maakten behoorden, onder anderen Beppie Kraft, Bruno Majcherek, Jo Smeets (Peanuts) en Jo Matthijsen (goochelaar). Eerder op de dag werd Jo Cloos door zijn directie gehuldigd. Ook zijn echtgenote en familie werd in de hulde betrokken.

'Ik vind het mooi om in de kerk te zingen'

Koos Alberts zingt nieuwe kerst-cd vol

DOOR HERMAN ELZINGA

HARDERWIJK – Het is met recht één van die 'donkere dagen voor Kerst' wanneer de verslaggever Hierden binnenrijdt. Donkere wolken pakken zich samen boven het kerkdorp bij Harderwijk. Een dreigende lucht die elk moment een natte verrassing kan loslaten. Zanger van het levenslied Koos Alberts gaat er niet onder gebukt. Maar bij hem brandt dan ook een lichtje in zijn hart, zoals hij zingt op zijn nieuwste kerst-cd.

Koos Alberts is druk aan het klussen. Leidinkjes leggen voor de hogedrukspuit, zodat hij niet meer met meters tuinslang in de weer hoeft. Alberts doet het allemaal zelf en zo blijkt hij dus niet alleen een gouden keeltje te hebben, maar ook dito handjes.

„Het was al weer tien jaar geleden dat ik een kerst-cd had uitgebracht, dus ik dacht: het wordt wel weer eens tijd," verklaart de van huis uit Amsterdamse zanger. „En kerst heeft toch ook voor mij wel een bepaalde betekenis. Een lekkere sfeer, de kerstboom en als die lichtjes die dan branden."

Uit de liedjes spreekt vooral een hang naar vroeger, een nostalgische blik op een kerstfeest van weleer, toen alles mooier was en een Witte Kerst meer regel dan uitzondering. Een kinderkoor doet de rest. Het liedje Kerst In De Jordaan moet bij Koos Alberts, die er zijn jeugd doorbracht, toch wel het een en ander oproepen. „Wij jatten al bomen nog vóór de kerst. En na de kerst had je dan van die enorme kerstboomverbrandingen, waar ook wel eens andere dingen op terechtkwamen. Bijvoorbeeld de bakfiets van mijn opa, die voddenboer was."
De meeste teksten op de kerst-cd zijn door anderen geschreven, maar Alberts benadrukt dat hij zijn eigen gevoel over het feest er wel in herkent. „Als ik zing dat ik een lichtje in mijn hart heb, dan is dat ook zo. Of dat liedje over dat ik na mijn ongeluk een keer Kerstmis niet thuis kon vieren, dat is ook zo'n mooi nummer. Ja, ik ben wel blij met de plaat."

● *Koos Alberts: „Als ik zing dat ik een lichtje in mijn hart heb, dan is dat ook zo."*

Verdwijnen

Zijn echtgenote Joke, die inmiddels is aangeschoven, is het daar mee eens. „Dat liedje bijvoorbeeld over kinderen die opeens verdwijnen. Het zal je maar gebeuren als ouder, dat je kind weg is en je weet niet wat er gebeurd is. Dat lijkt me vreselijk. Als ik dat liedje hoor, lopen de rillingen over mijn rug."

Alhoewel de hele sfeer op de cd wel die van kerst is, zijn niet alle liedjes typische kerstliedjes. Sommige nummers zouden ook op een gewone cd van Koos Alberts niet misstaan. Koos Alberts: „De kerst-cd die ik tien jaar geleden maakte bestond helemaal uit échte kerstliedjes, zoals Stille Nacht. Dat had ik dus al eens gedaan en daarom was het nu tijd voor iets anders."
Alhoewel hij niet gelovig is, zijn de kerstdagen voor Koos Alberts niet zonder betekenis. „Ik zat gisteravond nog met Joke in de auto en op de radio draaide de EO allemaal van die kerstliederen. Toen hebben we samen lekker zitten meezingen. Maar met het geloof zelf heb ik niets, nee. Die muziek staat er voor mij ook buiten. Wat ik wel weet is dat ik het mooi vind om in de kerk te zingen."

De vorige kerst-cd van Koos Alberts was tot nu toe goed voor zo'n 35.000 verkochte exemplaren. Dit of nu weer wordt gehaald is volgens de zanger nog maar de vraag. Want om bekend te worden bij het publiek moet een plaat wel worden gedraaid. En daaraan schort het tegenwoordig, vindt Alberts. „Ik mag nog niets eens mopperen. Maar het gaat ook niet om mij, maar de Nederlandse artiesten in het algemeen worden nauwelijks gedraaid. En de Nederlandstalige muziekprogramma's op tv zijn ook allemaal weg. Hilversum draait ons bijna niet, die discjockey's vinden zichzelf veel belangrijker. Vroeger had je de piraten, dat zijn nu allemaal lokale stations geworden. Die draaien ons nog wel. En je hebt Holland FM en Radio Noordzee. Daar moeten we het van hebben."

Handel in organen na moedwillige dood slachtoffers

Donorstichting woedend over scènes in GTST

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De Stichting Orgaan- en Weefseldonorvoorlichting in Hilversum is 'woedend, geschokt en verontwaardigd' over de manier waarop in de RTL4-serie Goede Tijden Slechte Tijden al een paar weken aandacht besteed wordt aan het donorcodicil en orgaantransplantaties. In de soap is een chirurg actief die verkeersslachtoffers moedwillig laat doodgaan om grof geld te verdienen aan de handel in organen. Ook de populaire huisarts Simon Dekker in de serie lijkt hier slachtoffer van te worden.

Directeur mevrouw A. van Netten van de Stichting Donorvoorlichting verzoekt in een brandbrief aan RTL4, de redactie van Goede Tijdens Slechte Tijden, en producent Joop van den Ende dringend om de kijkers er duidelijk op te wijzen dat het om een verzonnen verhaal gaat dat niets met de werkelijkheid te maken heeft. Ook zou Van Netten graag na afloop van de soap het 06-informatienummer van de Stichting Donorvoorlichting in beeld willen zien, zodat verontruste kijkers informatie kunnen krijgen.

Fantasie

Een woordvoerder van RTL4 meldt dat het produktieteam van Goede Tijden Slechte Tijden op vakantie is zodat overleg met hen even uitgesteld is. „Maar wij zijn niet van plan om op de voorstellen van de stichting in te gaan. Het gaat hier om een dramaserie en dat betekent dat de schrijvers hun fantasie gebruiken. Sommige dingen in zo'n serie zijn verzonnen. En een kijker is heel goed in staat om uit te maken wat echt is en wat niet echt is," aldus de woordvoerder.

Mevrouw Van Netten van de Hilversumse stichting bestrijdt dat. „Daarvoor zijn er de afgelopen weken zowel bij ons als bij de Nierstichting en andere patiëntenorganisaties teveel verontruste telefoontjes binnengekomen. Mensen die heel goed op de hoogte zijn van donortransplantatie bleken verontwaardigd op, terwijl mensen die op de wachtlijst staan voor een transplantatie geschokt waren. Zij weten dat dit soort negatieve verhalen over het donorcodicil direct leidt tot minder donoren. Het is een heel emotioneel beladen onderwerp. Mensen die twijfelen of ze een codicil zullen invullen, krabbelen na dit soort beelden terug. Ze worden bang."

● *Rick Engelkes speelt in GTST dokter Simon Dekker; die ligt momenteel, gewond na een verkeersongeluk, in het ziekenhuis. En criminele arts is van plan hem opzettelijk te laten sterven om zo aan zijn hart te komen, waar hij goed geld mee kan verdienen.* Foto: KIPPA

De Donorstichting vindt het betreurenswaardig dat in de serie hun officiële poster en foldermateriaal gebruikt wordt. „De dozen waarin de organen vervoerd worden in de serie zijn precies dezelfde als de dozen die Eurotransplant gebruikt. In de serie heet de organisatie Ergotransplant. Dat is heel verwarrend en net echt." Directeur Van Netten had graag gezien dat de redactie van Goede Tijden Slechte Tijden van tevoren contact gezocht had met de Donorstichting. „Dan hadden we ze kunnen vertellen dat dit soort verhalen grote negatieve effecten kunnen hebben voor het donorcodicil."

De woordvoerder van RTL4 geeft aan dat het voor de schrijvers onmogelijk is om over elk onderwerp in de serie contact te zoeken met deskundigen. „Dan kun je niks meer schrijven."

Van onze verslaggever

Buurt moet wijken voor bedrijventerrein

Tuindorp vindt beleid Heerlen tegenstrijdig

HEERLEN – „We staan nergens meer van te kijken. Dit wekt weer niet de indruk van: daar is over nagedacht." Dirk Fennema, bewoner en woordvoerder van de twee straten tellende buurt Tuindorp in Heerlen, wordt er een beetje moedeloos van. De gemeente wil Tuindorp binnen drie tot vijf jaar slopen. Er moet een bedrijventerrein komen, als onderdeel van een groter bouwplan op de grens van Heerlen en Brunssum.

Op 20 september kregen raadscommissies uit beide gemeenten een tekening te zien, waarbij Tuindorp als bedrijventerrein was ingetekend. Dinsdag maakte wethouder Hub Savelsbergh bekend dat dit geen vage toekomstvisie is, maar een concreet plan.

Een paar maanden geleden wilde de gemeente een illegaal clubhuis van Hells Angels in Tuindorp slopen. De Hells Angels staken het ding toen maar zelf in brand.
„Het gebouw moest weg, omdat het in de bufferzone stond tussen de wijk en het bedrijventerrein De Weggebekker. En nu komen hier ook bedrijven. Daar va mond van open," stelt Fen
De gemeenteraad keurde maand de nieuwbouw v kleiner gemeenschapsh Tuindorp goed. Het raadsl Simons van GroenLinks zich dinsdag af waar dat d dig voor is geweest.
Fennema deelt die mening de ene dag besluit de ge dit, de andere weer iets h ders. Allerlei gemeentelijk sten werken langs elkaar h Simons verwoordt het als „Als u alle problemen i wijk wilt oplossen door de te slopen dan is dat een si catie van het probleem."

Anesthesisten adviseren pijnhorloge als hulpmiddel

Meer inbreng patiënten AZM bij bestrijden pijn

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT – Patiënten van het Academisch Ziekenhuis Maastricht krijgen voortaan meer inbreng bij de bestrijding van pijn na een operatie. De zeventien anesthesisten hebben afspraken gemaakt over de pijnstillingstechnieken die over enkele maanden voor alle afdelingen van het AZM moeten gelden. Een onderdeel van deze nieuwe aanpak is de invoering van het pijnhorloge. Met een druk op de knop van het horloge kan de patiënt zelf de dosering van de hoeveelheid pijnstillend middel regelen.

De anesthesisten Ferd Geisler en Lex Pfaff hebben twee jaar gewerkt aan het protocol post-operatieve pijnbestrijding waarbij de behoefte van de patiënt voorop staat. Binnenkort worden de patiënten via folders en posters geïnformeerd.

Voor de AZM-anesthesisten is het van groot belang dat de patiënt weet dat hij een eigen inbreng heeft bij het bestrijden van de pijn. „Het beleven van pijn is heel individueel. Dat geldt ook voor de reactie op pijnstillende middelen. Als wij iets moeten voorschrijven gaan we uit van gemiddelden die meestal gedoseerd worden op tijden die wij en niet de patiënt bepalen," legt Ferd Geisler uit. Dat initiatief wordt nu geheel aan de patiënt overgelaten. „We hebben niet de illusie de pijn bij alle patiënten weg te nemen. We proberen de pijn alleen acceptabel te maken. langrijk is dat de patiënt weet dat hij zelf iets aan kan doen."

● *Ferd Geisler toont de pijnhorloge waarmee patiënten zelf de pijnbestrijding na een operatie kunnen regelen.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

AZM-patiënten treffen voortaan na operatie een kleine hoeveelheid pijn lende tabletjes aan op hun nachtka Naar behoefte kunnen die worden bruikt. „Gebleken is dat patiënten het heel prettig ervaren dat ze niet steeds verpleegkundigen erbij hoeven te h als ze een tabletje willen. Ze regelen hoeveelheid en het tijdstip zelf," weet G sler uit ervaring.

Blijft de pijn, dan kan een pijnhorloge komst brengen. Het pijnhorloge fung als een soort doorgeefluik tussen een p tic buisje waarin een vloeibaar pijnstill middel zit en de infuus in een bloed van de patiënt. Met een druk op een k van het horloge wordt een hoeveelh pijnstillende vloeistof in de bloedbaan bracht.

Hiervoor komen echter alleen patiën die een bepaalde operatie achter de hebben in aanmerking en die een norm narcose hebben gehad . Geisler noemt voorbeelden zware buikoperaties, lon peraties en ingrepen aan de wervelkol

Belangrijk is namelijk dat de patiënt n operatie weinig pijn heeft. „Deze men moeten bijvoorbeeld hoesten en dat pijn. Als je de bestrijding van die kunt regelen werkt dat gunstig voor genezingsproces. Hoesten doet dan g pijn meer en kan bijvoorbeeld een l ontsteking voorkomen."

Voor patiënten die een ruggeprik heb gehad, geldt een ander verhaal. Voor d groep zou een pijnhorloge overbodig omdat het toedienen van pijnstille middelen geregeld kan worden via de heter die bij de operatie is ingebracht. de pijn na enkele dagen is verdwe wordt de catheter verwijderd.

Advocaat en privé-detective popidool nemen ontslag

Michael Jackson ontkent alle beschuldigingen

DOOR HANS DE BRUIJN

WASHINGTON – In zijn eerste publieke optreden in meer dan een maand heeft popzanger Michael Jackson gisteren alle beschuldigingen dat hij jongens seksueel zou hebben misbruikt, op uiterst emotionele manier ontkend. In een vier minuten durende tv-verklaring, die via de satelliet rechtstreeks van zijn 'Neverland'-ranch in Californië werd uitgezonden, sprak Jackson van 'walgelijke beschuldigingen', die hij 'totaal vals' noemde.

Het was zijn eerste openlijke reactie op de beschuldigingen. In zijn korte toespraak hekelde de zwaar opgemaakte Jackson, die op sommige momenten zijn tranen nauwelijks leek te kunnen bedwingen, de behandeling die hij de afgelopen maanden van de media en Justitie heeft gekregen. Maar hij ging verder niet op de beschuldigingen in. „Dit is daar niet de geschikte plaats voor. Maar ik hoop op een snel eind aan deze verschrikkelijke ervaring."
Jackson zei „bijzonder van streek te zijn door de verschrikkelijke massamedia, die gegevens over mijn privé-leven ontleed en gemanipuleerd hebben." Hij riep op hem niet als een misdadiger te behandelen en had geen goed woord over voor de manier waarop hij begin deze week door de Justitie van Santa Barbara onderworpen is aan een minutieus onderzoek van de intiemste delen van zijn lichaam.

Jackson (35) werd in augustus door een 13-jarige jongen, die geregeld bij hem op 'Neverland' in Santa Ynez had verbleven, ervan beschuldigd hem seksueel te hebben misbruikt. De ouders dienden een aanklacht tegen de popzanger in. Als bewijsmateriaal wist de jongen zeer precieze details te geven van moedervlekken en verkleuringen op Jacksons geslachtsdelen en andere plekken van zijn onderlichaam. Op last van de advocaat van de jongen werd Michael Jackson daarom aan een lichaamsonderzoek onderworpen. „Een vernederende behandeling door de politie," zei Jackson in zijn verklaring.
Volgens de zanger werd hem te verstaan gegeven dat hij het onderzoek en het fotograferen niet mocht weigeren en dat weigering op een proces zou worden uitgelegd als een erkenning van schuld. „Het was de meest vernederende kwelling van mijn leven. Een nachtmerrie," zei Jackson. „Maar als ik dit heb moeten doorstaan om mijn onschuld te bewijzen, dan zij het zo."

Jackson ontkende daarna nogmaals iets misdaan te hebben. Hij zei juist altijd op de bres te hebben gestaan voor kinderen. „Ik krijg tranen in mijn ogen als ik kinderen zie lijden." Hij haalde Christus aan die zei: Laat de kinderen tot mij komen. „Ik wil daarmee niet zeggen dat ik God ben," aldus Jackson, „maar ik probeer in mijn hart als God te zijn."

Michael Jackson moet op 21 maart voor de rechter verschijnen. De afgelopen weken zijn in de Amerikaanse media – die de affaire-Jackson tot op de bodem uitspitten – diverse verklaringen afgelegd door ex-personeelsleden van de zanger, waarin de beschuldigingen worden herhaald. Zo vertelden vijf ex-lijfwachten en zijn voormalige huishoudster dat Jackson geregeld jonge jongens op 'Neverland' ontving en met hen in zijn bed de nacht doorbracht. Eén van de lijfwachten zou foto's van Jackson met blote jongens hebben moeten vernietigen.

Eergisteren namen Jacksons belangrijkste advocaat, Bertram Fields, en zijn persoonlijke detective, Anthony Pellicano, ontslag. Aanvankelijk werd beweerd dat Jackson hen had ontslagen. Vooral Jacksons familie zou op hun vertrek hebben aangedrongen. Jackson is inmiddels ook een zeer lucratief sponsorcontract met Pepsi Cola kwijtgeraakt, terwijl zijn platenmaatschappij Sony aarzelt of zij nog wel met hem verder in zee wil gaan.

Greweldinger in Commissie Dialoog met bisschoppen

ROERMOND – De Limburgse gedeputeerde M. Greweldinger-Beudeker en de voorzitter van de hoofddirectie van de Rabobank, drs. H. Wijffels, zijn door de rk bisschoppen benoemd in de Commissie Dialoog. De commissie moet de voorwaarden voor een dialoog tussen de bisschoppen en uiteenlopende groepen binnen de Nederlandse rk kerk formuleren.
De bisschoppen besloten in juni op advies van hun belangrijkste adviesorgaan, de Bisschoppelijke Beleidsadviescommissie, dat er 'in de volle breedte' van de Nederlandse kerk een dialoog op gang zou moeten komen. Daarmee gaven zij uitvoering aan hun plan om van de communicatie binnen de kerk een 'speerpunt' van hun beleid voor de komende vijf jaar te maken. Behalve Wijffels en Greweldinger-Beudeker maken van de commissie deel uit: prof.dr. E. Henau, hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en de Katholieke Universiteit Leuven, mr. B. Meulenbroek, vice-president van de rechtbank te Middelburg en oud-secretaris van Justitia et Pax Nederland, en prof. dr. P. Nissen, hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Brabant. De commissie wordt op 24 januari geïnstalleerd. Het advies wordt in de loop van de zomer van 1994 verwacht.

Polarisatie

De Nederlandse rk kerk wordt sinds het begin van de jaren zeventig door een diepgaande polarisatie geteisterd. Als reactie op de Nederlandse uitwerking van de besluiten van het Tweede Vaticaans Concilie die volgens het Vaticaan veel te ver ging, werden er van 1970 af behoudende bisschoppen benoemd.

De tegenstellingen verscherpten zich bij het bezoek van paus Johannes Paulus II aan Nederland in 1985. Enerzijds ontstond de Acht Mei Beweging, die ijvert voor vernieuwing van de Nederlandse kerk, en anderzijds het Contact Rooms-Katholieken (CRK), waarin zich de behoudende katholieken verzamelden. De bisschoppen, die altijd aanwezig zijn geweest op de manifestaties van het CRK, lieten telkens verstek gaan bij de bijeenkomsten van Acht Mei. Zij begonnen een dialoog met het bestuur van de Acht Mei Beweging, maar deze liep na drie gesprekken vast.
De bisschoppen eisten dat het bestuur eerst duidelijk zou maken of het de leerstellige opvattingen van de kerk, bijvoorbeeld inzake de kerkelijke hiërarchie en ethische kwesties, ondersteunde.

De laatste maanden lijkt de polarisatie in de kerk wat verminderd, doordat de paus in de bisdommen Roermond en Rotterdam bisschoppen heeft benoemd die zowel bij progressieve als conservatieve katholieken op sympathie kunnen rekenen.

Onderzoek na misstanden o politieschoo

APELDOORN – Directe Rabbae van het Neder Centrum Buitenlanders gaat de problemen ond ken van de allochtone st ten op de Nederlandse P Academie (NPA) in Apeld Ook het ministerie van nenlandse Zaken heeft ren besloten een onderzo te stellen. Waarschijnlij het onderzoek zich ook ri op andere vormen van p onderwijs.
De moeilijkheden op de a mie kwamen afgelopen w einde naar buiten via een port van 21 allochtone st ten, die docenten va school beschuldigden va criminatie. In Apeldoorn deren circa 160 stude onder wie 56 allochtonen. Inmiddels hebben vijftig denten van de academie, o wie ook een aantal allo nen, in een brief aan va den en de ministeries va titie en Binnenlandse Z afstand genomen van het port van hun 21 mede-st ten. Zij vinden dat het een eenzijdig, gedeeltelijk kend en deels onjuist b schept van de huidige sit aan de academie.

Dit jaar meer mensen naar kerstvieringen

DEN HAAG – Kerstfeest betekent voor de Nederlander vooral gezellig bij elkaar thuis zitten en lekker eten en drinken. De oorspronkelijke betekenis van Kerstmis, de viering van de geboorte van Jezus, is naar de achtergrond gedrongen. Alleen de frequente kerkgangers vieren nog het christelijke feest. Toch zullen dit jaar meer mensen tijdens de kerstdagen een kerkdienst bezoeken, zo blijkt uit een steekproef van het Nederlands Instituut voor Publieksonderzoek Nipo.

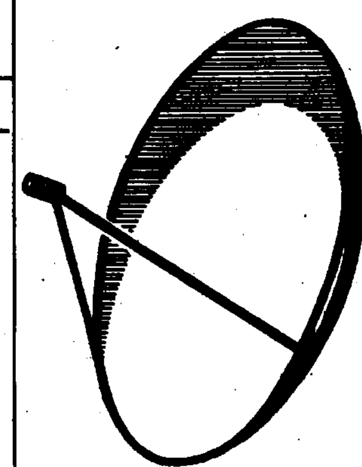
Meer dan de helft van de bevolking (58) procent vindt dat Kerstmis met familie of vrienden gevierd moet worden, vergezeld van lekker eten en drinken (14 procent). Slechts 24 procent gedenkt de geboorte van Jezus, aldus het Nipo-onderzoek. Ouderen (41 procent) doen dat vaker dan jongeren (14 procent). Het zijn dan ook voornamelijk de regelmatige kerkgangers (60 procent) die Christus' geboorte tijdens de kerstdagen herdenken.

Volgens het Nipo zullen dit jaar wel meer mensen met Kerstmis naar de kerk gaan. Twee jaar geleden ging nog 39 procent van de Nederlanders naar een kerstviering, dit jaar zegt 47 procent dat van plan te zijn. Van hen zegt 28 procent naar de kerk te gaan omdat dat hoort bij Kerstmis; 44 procent gaat voornamelijk om de geboorte van Jezus te herdenken en 28 procent om beide redenen.

De Nederlander gebruikt de kerstmaaltijd voornamelijk thuis (60 procent op Eerste Kerstdag, 58 procent Tweede Kerstdag). Een kwart eet op één van beide kerstdagen bij familie of vrienden en zes procent gaat Eerste Kerstdag naar een restaurant (een zelfde percentage doet dat Tweede Kerstdag). Dat betekent dat de restaurants in Nederland op zo'n 700.000 bezoekers per dag mogen rekenen.

Bijna een miljoen Nederlanders gaat er tijdens de kerstdagen voor kortere of langere tijd tussenuit. De bestemming is voor 50 procent Nederland, de buitenlandse bestemmingen zijn voornamelijk wintersportgebieden (een vierde) of zonbestemmingen (een zevende).

In ongeveer een derde van de gezinnen wordt Kerstmis gevierd rond de kerstboom met het geven van cadeaus. Zeventig procent van de ondervraagden vindt december een extra dure maand. Voornaamste oorzaken zijn uitgaven aan cadeaus (65 procent), voeding (45 procent) en kleding (13 procent).

Nederland 1

Ncrv/Ikon/KRO
Journaal.
Black Beauty.
Breakfast club.
Journaal.
Boggle. (herh.).
I love Lucy.
Journaal.
Via Ria. (herh.).
Uitz. politieke partijen: VVD.
Total work out.
(TT) Vrouw-zijn.
Het kinderziekenhuis. (herh.).
Galg en rad. (herh.).
Peter. (herh.).
Nederland zingt. (herh.).
(TT) Journaal.
Studio sport. (herh.).
Van gewest tot gewest. (herh.).
De band loopt. (herh.).
(TT) Journaal.
(TT) Ja, natuurlijk. Natuurfilm-... Vandaag: Japan.
Prettig weekend, Nederland. ...ur-toeristisch magazine.
Boggle. Woordspel.
Gala clip. Muziekclips. Meatloaf.
Sesamstraat. Kinderprogram-... Afl.: Verzinnen.
(TT) Jeugdjournaal.
(TT) Klokhuis. Informatief kin-...agazine.
Young Indiana Jones. Ameri-...se jeugdserie. Afl. 15: Frans ...toriaal Afrika 1917.
De roze panter. Tekenfilm.
(TT) Journaal.
Kenmerk. Actualiteiten.
(TT) Oog in oog. Serie monolo-... Afl. 4: Als een kind zo licht.
Soul: Het bezielde universum. ...ige documentaireserie over ...e ontwikkelingen in de natuur-...chap. Afl. 1.
Wilde ganzen.
Engel uit Mamelodi - Vusi Mahlasela. Portret Zuidafrikaanse ...er/zanger Vusi Mahlasela.
Siki. Portret van de Senegalee-... bokser Battling Siki, de eerste ...e wereldkampioen.
Love and war. Comedyserie.
...00.17 Journaal.

Nederland 2

Veronica/Tros
13.00-13.07 en 15.33 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.40 **The world of survival.** Natuurfilmserie over de leefwijze van diersoorten over de hele wereld. Afl.: De atletische springbok.
16.10 **(TT) B.O.O.S.** Jongerenprogramma met Bart de Graaff.
16.40 **Top 40.** Popmuziek.
17.25 **Foreign affairs.** Nederlands-Canadees-Argentijnse soapserie. Audrey probeert Carlos uit te horen over de activiteiten van Marcello in Valco Sugar. Gus confronteert Gina met wat hij gehoord heeft tijdens het samenzijn van haar en Marcello.
18.00 **Journaal.**
18.15 **2 vandaag.** Actualiteiten.
18.41 **Sportjournaal.**
18.51 **Het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.**
19.00 **Stop de strop met Robert ten Brink.** Woordspel.
19.30 **(TT) Flodder.** Nederlandse serie. Afl.: De vondeling. Tijdens de kerst vinden de Flodders een baby in een boodschappentas op de stoep. Hoe kom je daar weer netjes vanaf?
20.00 **National Lampoon's Christmas vacation.** Amerikaanse komedie uit 1989 van Jeremiah Chechik. De eeuwige pechvogel Clark Griswold organiseert de kerstvakantie voor zijn gezin. Als eerste brengen ze een bezoek aan een kerstboomkwekerij. Onderweg komen ze echter onder de wielen van een vrachtwagen terecht. En dat is nog maar het begin!
21.40 **Married ... with children.** Amerikaanse comedyserie.
22.05 **Veronica film & video.** Filmmagazine.
22.45 **Gossip!** Spelprogr. over de wereld van show, glamour en glitter.
23.15 **Emotions.** Erotische serie.
23.30 **Effectief onderhandelen.** Afl. 5.
00.00 **Schoner produceren.** Informatie.
00.05-00.10 **Journaal.**

Nederland 3

Vara/Vpro
08.53-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.30 ■ **Villa achterwerk: The Addams family.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Addams family meets the VIP's.
18.00 **Journaal.**
18.20 **Comedy op 3: Taxi.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Kerstpoker. Een pokerspelletje in kerstsfeer loopt uit de hand als Louis tegen zijn net aangekomen broer, een professionele kaartspeler, probeert op te bieden.
18.50 **(TT) Lingo.** Spelprogramma.
19.18 **(TT) Midas.** Het leven volgens Midas Dekkers. Afl. 13: Drank en drugs. Drank en drugs doen denken aan oude stadscentra en verloederde getto's. Maar hoe zit het ermee in bos en hei? Wie kauwde voor er mensen waren de cocabladen, wie gaf de wijstok reden van bestaan? Ook in de natuur zijn dieren wel een apelazarus of stoned als een garnaal.
19.50 **Police rescue.** Engels-Australische serie. Afl.: Ongrijpbare dreiging. Angel en Kathy onderschatten de ernst van de situatie als de lading van een auto na een ongeluk gaat lekken.
20.45 **Twee voor twaalf.** Spelprogramma.
21.22 **(TT) In voor- en tegenspoed.** Nederlandse comedyserie. Afl. 13: Eind goed? Els probeert Fred onder curatele te laten stellen om van het contract met De Breed af te komen. Fred weigert daar aan mee te werken.
22.00 **(TT) Journaal.**
22.15 **Sportjournaal.**
22.30 **Nova.** Actualiteitenprogramma.
23.00 **Den Haag vandaag.** Parlementaire rubriek.
23.15 **Trekking dagelijkse lotto.**
23.20 **Impact: Israël: mijn land - jouw land.** Documentaire over de kansen op een joods-palestijnse verzoening.
00.08 **Natuurmoment.** Serie over natuurmonumenten. (herh.).
00.13-00.18 **Nieuws voor doven.**

RTL4

06.00 **Hei elei kuck elei.** Luxemburgs programma.
06.30 **RTL Classique.** Klassiek concert, uitgevoerd door het RTL orkest.
07.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.05 **Pinocchio.**
07.30 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.35 **Eigen huis & tuin.**
08.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
08.05 **The bold and the beautiful.** Amerikaanse soap. (herh.).
08.30 **Nieuws.**
08.35 **Santa Barbara.** Deel 1. (herh.).
09.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
09.10 **Santa Barbara.** Deel 2.
09.35 **Goede tijden, slechte tijden.** Nederlandse dramaserie. (herh.).
10.05 **As the world turns.** Amerikaanse serie.
10.50 **Sons & daughters.** (herh.).
11.15 **RTL Shop.** RTL Club shopping.
11.25 **Clip van de dag.**
11.30 **Rad van fortuin.** Spel. (herh.).
12.00 **Telekids.** Kinderprogramma.
13.00 **Cartoon.**
13.05 **Lief en leed.** Herhaling.
14.00 **Koken met sterren.** Herhaling.
14.30 **General Hospital.** Soapserie.
15.15 **RTL Shop.** RTL Club shopping. (herh.).
15.20 **Santa Barbara.** Amer. soap.
16.10 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. (herh.).
17.00 **5 uur show.** Gev. magazine.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.20 **RTL Club.** Magazine.
18.30 **Rad van fortuin.** Spelprogram.
19.00 **Avondnieuws.**
19.20 **Weer.** Door: John Bernard.
19.30 **The bold & the beautiful.** Amerikaanse soap.
19.55 **Goede tijden, slechte tijden.** Nederlandse dramaserie.
20.25 **De Van Duin show.**
21.25 **(Slot) Diamant.** Nederlandse dramaserie.
22.20 **The main event.** Amerikaanse speelfilm uit 1979. Met: Barbra Streisand, Ryan O'Neal, Paul Sand e.a.
00.15 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. (herh.).
01.00 **As the world turns.** (herh.).
01.45 **General Hospital.** (herh.).
02.30 **Nachtprogramma.**

RTL5

07.00 **Quantum thuiswinkel.**
08.30 **RTL text.**
14.30 **Quantum thuiswinkel.**
16.00 **RTL text.**
16.55 **Felix the cat.** Tekenfilmserie.
17.05 **MacGyver.** Amerikaanse politieserie.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.15 **Family ties.** Amerikaanse comedyserie.
18.40 **Miami Vice.** Amerikaanse politieserie.
19.30 **Paradise Beach.** Australische serie.
20.00 **Music scene.** Wekelijks muziekmagazine.
20.35 **Beverly Hills 90210.** Amerikaanse serie.
21.25 **Fresh prince of bel air.** Amerikaanse comedy.
21.50 **With murder in mind.** Duitse tv-film uit 1991 van Rainer Bär. Met: Flavio Bucci, Peter Sattmann, Ute Willig, Dieter Kirchlechner e.a. In een tv-show voorspelt de helderziende Orlandini dat Alex Reiser, Susan Reimann en Theo Jansen zich zorgen moeten maken. Een van de drie zal volgens hem namelijk sterven voor het einde van de week. Alex en Susan hebben een relatie, die ze lange tijd verborgen hebben weten te houden voor Susannes man. Theo staat op het punt om een dodelijk ongeluk te simuleren, om op die manier een verzekeringspremie op te kunnen strijken. Susannes man ontdekt de buitenechtelijke relatie van zijn vrouw. Hij achtervolgt Alex en treitert hem. Alex en Susan nemen gaan halve maatregelen en laten de man uit de weg ruimen. Orlandini is verbolgen over het feit dat zijn voorspelling niet is uitgekomen en denkt dat hij zijn goede naam bij het publiek kwijtraakt.
23.30 **V extra.** Het late RTL 5-nieuwsbulletin.
00.00 **De draagmoeder.** Braziliaanse telenovella. (herh.).
00.30 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.
01.00 **Quantum thuiswinkel.**
04.00 **RTL text.**

RTBF/La Une

16.05 Vacaturebank. 16.20 Nouba nouba. Kinderprogr. met tekenfilms en series. 17.20 California dreams. Amer. jeugdserie. 17.50 Monsieur Belvedere. Amer. serie. 18.15 L'empire des medias. Spelprogr. rond de media. 18.50 Servi chaud. Gev. magazine. 19.30 Nieuws. 20.10 Autant savoir. Magazine. Vandaag: Wijn. 20.35 L'as des as. Franse avonturenfilm uit 1982. 22.25 Scoubidou. Serie portretten van zangers of zangeressen. 23.20 Filmmagazine. 23.35 Laatste nieuws. 23.55 24 H sur les marchés. Beursberichten. 00.00-00.10 Présence protestante.

Sports 21

19.30 Nieuws en weerbericht. Nieuws tevens in gebarentaal. 20.10 Autosport. Overzicht Rally-wereldkampioenschap. 20.40 Zie RTBF/La Une. 22.17-22.52 Nieuws en beursberichten.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 La chance aux chansons. Amusementsprogr. 12.35 Weerbericht. 12.40 Zwitsers nieuws. 13.05 Monsieur le ministre. Canadese serie. (herh.). 13.30 Bouillon de culture. 14.55 Wetenschappelijk magazine voor de jeugd. 15.10 Viva. (herh.). 16.00 Nieuws. 16.10 Vision 5. Gev. magazine met intern. actualiteiten. 16.30 Comment ca va? 16.50 Kookrubriek. 17.05 Une peche d'enfer. 17.40 Evasion. Magazine over de natuur in Frankrijk. 18.10 Questions pour un champion. 18.30 Nieuws. 18.55 Weekbladenoverzicht. 19.00 Des chiffres et des lettres. Spelprogr. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Nord sud. Magazine. 20.30 Tell quel. 21.00 Nieuws en intern. weerbericht. 21.40 Savoir plus. Magazine. 22.55 Viva. Magazine. 23.55 Nieuws. 00.20 Sept jours en Afrique. 00.35 Reves d'Afrique. Reportages. 01.10 Intérieur nuit. 01.40 La chance aux chansons. 02.15 Magazine culturel africain. 02.45 Santé vision. 03.15 Orient sur Seine. 03.25 Espace francophone. 03.55 Azimuts. Magazine. 04.25 Reflets: Images d'ailleurs. (herh.). 05.20 La chance aux chansons.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 12.30 Nieuwsflits. 12.35 La signora in giallo. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minuti di... 14.00 Uno pomeriggio Big!. 17.45 TG1. Bollettino della neve. 17.55 Concerto di Natale. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.25 Da Udine Calcio. 22.25 TG1. 22.35 Francesco Baccini live contro l'intolleranza razziale. 00.00 Laatste nieuws en weerbericht. 00.30 DSE. 01.00 Maria e Giuseppe. Aansl.: Nachtprogrammering.

BBC 1

07.00 Business breakfast. 08.00 BBC Breakfast news. 10.05 Defenders of the earth. 10.35 The night of the red hunter. Serie. (Slot). 11.00 nws. 11.05 Playdays. 11.30 Gev. ochtendmagazine. Met om 12.00 en 13.00 nws. 13.15 Pebble Mill. 13.55 Reg. nws. 14.00 nws. 14.30 Neighbours. 14.50 Best of British. Documentaireserie. 15.15 Yes Virginia, there is a Santa Claus. Speelfilm. 16.50 Blinky Bill. 17.15 Get your own back. (Slot). 17.30 Favourite songs. 17.55 Newsround. 18.05 Blue Peter. 18.35 Neighbours. 19.00 nws. 19.30 Reg. nws. 20.00 Top of the pops. Muziekprogr. 20.30 EastEnders, soapserie. 21.00 Life in the freezer. Afl.: Footsteps in the snow. (Slot). 21.30 Goodnight sweetheart. (Slot). 22.00 nws. 22.30 Empire of the sun. Amer. speelfilm uit 1987. 00.55 Erasure. 01.45-01.50 Weerbericht.

BBC 2

07.50 ■ Say it with flowers. Engelse speelfilm uit 1934. 09.00 Breakfast news. 09.15 ■ Nurse Edith Cavell. Engelse speelfilm uit 1939. 10.50 Fine cut. Serie. 12.25 Dick Smith - Master of make-up. Portret. 12.45 Lassie: The well of love. Amer. jeugdfilm uit 1970. 14.00 MASH. Amer. comedyserie. 14.25 Greenclaws. Kinderprogr. 14.40 Small objects of desire. Serie. 15.00 nws. Aansl.: The first Noels. 15.20 Weather watch. Serie. 15.30 The third age. Afl.: Memories. 16.00 nws. Aansl.: Tuning in. 16.50 nws. 17.00 Always afternoon. tv-film. Afl.2. 18.30 Delia Smith's Christmas. 19.00 The karate killers. Amer. speelfilm uit 1967. 20.30 Top gear rally report. 21.00 Christmas time in Vienna, m.m.v. Placido Domingo e.a. 22.00 Rab C. Nesbitt, comedyserie. 22.30 The secret adventures of Tom Thumb. Animatiefilm. Aansl.: Christmas in Sarajevo. 23.30 Newsnight. Actualiteiten. 00.15 . 00.20 Feelings. Serie autobriografische portretten van gehandicapten. 00.35-02.45 Prizzi's honor. Amer. speelfilm uit 1985. Met: Jack Nicholson e.a.

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Skiën. Wereldbeker voor dames. (herh.). 10.00 Skiën. Wereldbeker voor heren. 11.00 Skiën. Wereldbeker voor dames. 12.00 Voetbal. Copa America. 14.00 Snooker. 16.00 IJshockey. NHL-magazine. 17.00 Auto- en motorsportmagazine. 18.00 Olympisch magazine. 19.00 Wintersportmagazine. 19.30 Eurosportnews. 20.00 Autosport. Formule 1. 21.00 Boksen. 22.00 Overzicht Europese bekerwedstrijden 1993. 00.00 Ball Pool Billiard vanuit Boedapest. 01.00-01.30 Eurosportnews.

Super Channel

05.30 Victory. Religieus progr.. 06.00 Super shop. 06.30 NBC network news. 07.00 ITN World news. 07.15 European business today. 07.30 CNBC business tonight. 08.00 NBC network news. 08.30 ITN World news. 08.45 Eur. business today. 09.00 Super shop. 12.00 World business. 12.30 West of Moscow. 13.00 Today. 13.30 FTTV Market wrap. 14.00 Today. 14.30 The money wheel. 18.00 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Culture calendar. 20.00 Now. Talkshow. 21.00 Disaster chronicles. 21.30 Memories then and now. 22.00 ITN World news. 22.30 Eur. business today. 22.45 Market wrap. 23.00 The Tonight Show with Jay Leno. Talkshow. 00.00 Real personal. 00.30 NBC network news. 01.00 Later with Bob Costas. Talkshow. 01.30 The law and Mr. Jones. Amer. serie. 02.00 China news Europe. Zakenmagazine in het Mandarijn, Chinees en Engels. 04.00-05.30 Classic movie: Bride of the gorilla. Speelfilm.

MTV

07.00 Awake on the wild side. 10.00 Ingo. 13.00 Greatest hits. 14.00 Simone. 16.30 The report. 16.45 At the movies. : Pip Dann. 17.00 News. 17.15 3 from 1. 17.30 Dial MTV. 18.00 The soul of MTV. 18.30 Music Non-Stop. 20.00 Beavis & Butthead Christmas edition. Tekenfilm. 20.30 Roadhog. 21.00 Waynes World II big picture special. 22.00 Greatest hits. 23.00 The report. 23.15 At the movies. 23.30 News at night. 23.45 3 from 1. 00.00 Party zone. 02.00 Marijne van der Vlugt. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. 08.00 World wide update. 08.30 World report. 09.45 CNN newsroom. 11.30 World report. 12.30 Business morning. 13.30 Business day. 14.30 Business Asia. 15.00 Larry King live. 17.30 CNN & Co. 18.00 NewsHour. 20.00 World business today. 21.00 Intern. hour. 22.45 World sport. 23.00 World business today update. 23.30 Showbiz today. 00.00 The world today. 01.00 Moneyline. 01.30 Crossfire. 02.00 Prime news. 03.00 Larry King live. 05.30 Showbiz today.

Duitsland 1

JOYrobic. Ochtendgymnastiek.
ZDF-Morgenmagazin. Ontbijt-...visie met elk half uur Heute.
Heute.
Dallas. Afl.: Finstere Geschäfte.
●● Tele-Gym. Ochtendgym.
Heute.
Das 3. Leben. Vandaag over ...eld worden op oudere leeftijd.
ZDF-Info Verbraucher. Van-... o.a. cadeau-ideeën voor men-... met haast.
Heute.
Fussball-Länderspiel ...ko - Deutschland.
Presseschau.
ZDF-Mittagsmagazine.
Wirtschafts-Telegramm.
Tagesschau.
eene meene mopel. Magazine.
Der rote Mond. Jeugdserie.
Tagesschau.
Plötzlich starren mich allen an ... Gesicht '93. Kinderprogram.
Boing! Familiespelshow.
Tagesschau.
Unternehmen Arche Noah. ...urfilmserie. Vandaag over de ...n in de Namib-woestijn.
In de Vlaamsche Pot. Afl.23.
Tagesschau.
Punkt 5 - Länderreport.
(TT) Empty nest. Comedyserie. Eine Weinachtsgeschichte.
Regionale informatie.
Tagesschau-Telegramm.
Feuer und Flamme, serie.
Marienhof, serie.
Tagesschau-Telegramm.
Der Fahnder, misdaadserie.
(TT) Tagesschau.
Ein Mann namens Schmidt. ...et oud-bondskanselier Helmut ...midt, t.g.v. zijn 75ste verjaardag.
Tagesthemen-Telegramm.
(TT) Der 7. Sinn. Verkeerstips.
●● Fröhlich eingeschenkt. ...ementsprogr. met volksmuziek.
Tagesthemen.
Den Zauber nicht durch Worte ...hen. Portret John Neumeier.
(TT) Vier x Herman. Serie.
Lui e peggio di me. Ital. speel-...ilt 1984 van Enrico Oldoini.
Tagesschau.
...01.55 Z.E.N. Adventskalender.

Duitsland 2

05.55-13.45 **Gezamenlijk programma ARD/ZDF.** Zie Duitsland 1.
13.45 **Ora et labora.** Serie kloosterverhalen. Afl.: Der Geruch der Heiligkeit. De jonge pater Otloh werkt aan zijn proefschrift over de duivel. Het valt pater Romuald op een gegeven moment op dat overal waar Otloh zijn manuscripten laat slingeren, het licht uitgaat!
14.30 **Roar - Die Löwen sind los** (Roar) Amerikaanse speelfilm uit 1981 van Noel Marshall.
16.00 **Logo.** Jeugdjournaal.
16.08 **Vor Ort: 'Clara'** Kijkje achter de schermen bij het maken van de kerstserie 'Clara'.
16.14 **Heute-Schlagzeilen.**
16.15 **Wie würden Sie entscheiden?** Serie tv-processen. Afl.: Ein überraschendes Erbe. Een 80-jarige weduwe breekt met haar enige zoon en laat hem uit haar testament verwijderen. Later verzoent ze zich echter met hem en wil dan haar testament weer herzien. Aansluitend: discussie. (herh.).
17.00 **Heute,** sport en weerbericht.
17.15 **●● Länderjournal.** Aansl.: Heute-Schlagzeilen.
18.05 **SOKO 5113.** Misdaadserie. Afl.: Falsches Spiel. Aansl.: Guten Abend.
19.00 **Heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Ein Mann am Zug.** Duitse serie. Afl.: Der neue Kollege.
20.15 **●● Weihnachten mit Marianne und Michael.** Muziekprogramma met kerstliederen van o.a. Walter Scholz, Family Ferry Strassl, Raschenberger Stub'nmusi en Bläsergruppe Ellmau.
21.15 **WISO.** Sociaal-econ. magazine.
21.45 **Heute-journal.**
22.15 **Verdammt sind sie alle** (Some came running) Amerikaanse speelfilm uit 1958. Met: Frank Sinatra, Shirley MacLaine, Dean Martin e.a.
00.25 **Heute.**
00.30 **Frohe Weihnachten, Mrs. Kingsley** (Christmas eve) Amerikaanse speelfilm uit 1986. Miljonaire Amanda Kingsley is een barmhartige engel voor de armen en daklozen van New York City. Ze geeft veel geld aan liefdadige instellingen.

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym. 08.30 Cursus natuurkunde. 09.00 Documentaire over de strijd om de miljoenennalatenschap van Warhol. 09.45 Sport-Oldies - Sportgeschichten von Einst. Afl.4 : WK voetbal 1970. Waarin o.a. de wedstrijden Duitsland - Engeland en Duitsland - Italië. 10.00 Schooltelevisie. 12.00 Puppenparade - Das Hobby der Elisabeth Krautkrämer. 12.30 mittwochs live. Talkshow. 13.45 Tele-Praxis. 14.00 West 3 aktuell. 14.05 Hit-Clip. Afl.140. 14.30 Die Arktis. (Slot). 15.00 FensterPlatz. 16.00 Gott und die Welt Diskuthek. 16.30 Cursus natuurkunde. 17.00 (TT) Die Sendung mit der Maus. 17.30 (TT) Als die Tiere den Wald verliessen. 18.00 West 3 aktuell. 18.05 KuK - Klön und Klaaf. 18.30 Markt. Econ. magazine. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.25 Fensterprogramme der Landesstudios. 19.45 Die Fussbroichs. Serie. 20.15 Linie K. 21.00 West 3 aktuell. 21.15 Victor/Victoria. Engels-Amer. speelfilm uit 1982. 23.25 Documentaire over de ca. 2,5 miljoen immigranten die zich de afgelopen 22 jaar in Duitsland gevestigd hebben. 00.10 Computermagazine. 00.55 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.15 Tele-Gym. 08.30 Cursus natuurkunde. 09.00 Non-Stop-Fernsehen. 14.30 Schooltelevisie. 15.00 Hallo, wie geht's? 15.15 Live aus dem Schlachthof in Frankfurt. Discussieprogr. 16.30 Teleglobus. 17.00 Cursus natuurkunde. 17.30 Die Sendung mit der Maus. 17.58 Kinder-Verkehrsspot. 18.00 Als die Tiere den Wald verliessen. 18.26 Das Sandmännchen. 18.30 Südwest aktuell. 18.35 Regentrude. Filmsprookje. 19.05 Hallo, wie geht's? 19.20 Landesschau. 19.48 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Die Sendung mit dem Stier. 21.00 Nachrichten. 21.15 Politiek am Donnerstag: Perspektiven. 21.45 Hoogtepunten van het sportseizoen 1993. 22.30 Béjart choreografiert die Zauberflöte. 23.15 Offret. Frans-Zwitserse speelfilm uit 1986. 01.35 Schlussnachrichten. 01.50 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 RTL aktuell. 07.00 Guten Morgen Deutschland. 09.10 Den of wolves/ Cuna de lobos. 10.00 The bold and the beautiful. 10.30 Witzewelle. Sketches. 11.00 Der Preis ist heiss. 11.30 Familien Duell. 12.00 Punkt 12. 12.30 The guiding light. 13.20 Santa Barbara. 14.10 Days of our lives. 15.00 Ilona Christen. Vandaag: Weihnacht - Zeit der Depressionen. 16.00 Hans Meiser. Vandaag: Schwiegermütter - Schwiegertöchter. 17.00 Who's the boss? 17.30 Family ties. Afl.: Volljährig. 18.00 No one but you / Tu o nadie. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Explosiv - Das Magazin. 19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. 20.15 Verzeih mir. 21.15 Mother of the bride. Amer. tv-film uit 1993. 23.15 Benny Hill in New York. Afl.1. Aansl.: RTL aktuell. 00.10 L.A. Law. (herh.). 01.10 Extralarge: Miami killer. Duits-Ital. thriller uit 1991. 02.55 Explosiv - Das Magazin. (herh.). 03.25 Hans Meiser. 04.20 Ilona Christen. 05.10 Days of our lives. (herh.).

SAT 1

05.15 The young and the restless. (herh.). 06.00 Deutschland heute morgen. 09.10 Neighbours. 09.35 Trapper John, M.D. 10.25 Bonanza. 11.15 5 mal 5. 11.40 Glücksrad. 12.25 The young and the restless. 13.10 Trapper John, M.D. 14.10 Neighbours. 14.40 Bonanza. 15.40 Star Trek: The next generation. 16.45 Riskier' was! 17.20 Geh aufs Ganze! 18.00 Regionale progr.'s. 18.30 5 mal 5. 18.58 Wetternews. 19.00 Newsmagazin. 19.18 täglich ran. 19.30 Glücksrad. 20.15 Wolffs Revier. 21.15 Schreinemakers live. Aansl.: TopNEWS. 23.10 Law and order. Amer. misdaadfilm uit 1976 van Marvin J. Chomsky. Met: Darren McGavin, Suzanne Pleshette, Will Geer e.a. 01.45 Raumschiff Enterprise-Das nächste Jahrhundert (Star Trek: The next generation) Amer. sf-serie. (herh.). 02.35 Riskier' was! Quiz. (herh.). 03.00 Law and order. Amer. misdaadfilm uit 1976 van Marvin J. Chomsky. (herh.). 05.20 K - Verbrechen im Fadenkreuz. Misdaadmagazine. (herh.). Aansl.: progr.-overzicht.

België/TV1

14.00 **Nieuws uit de natuur.** Afl. 7: Snuiten, snoeten en snavels.
14.30 **Klassieke mechanica.** Afl. 2: Temperatuur en gaswetten.
17.00 **Punki en Ganshyam, een tweeling in India.** Nederlandse jeugdfilm uit 1988.
17.25 **Sleutel.** Magazine.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl. 357.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Mooi en meedogenloos** (The bold and the beautiful). Afl. 839.
18.35 **Top score.** Spelprogramma.
19.03 **Buren** (Neighbours). Australische serie. Afl. 1264.
19.25 **Mededelingen en overzicht.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Derrick.** Duitse politieserie. Afl. 46: De stem van de moordenaar.
21.00 **Het park.** Soapserie. Afl. 28.
21.35 **Panorama.** Jaaroverzicht. Afl. 1: Binnenland.
22.30 **Vandaag en sport.** Met een parlementaire rubriek.
23.05 **Programma van het NCMV,** de KMO-organisatie.
23.25 **Personal upgrade.** 6-delige serie over computers. Afl. 5.
23.55-24.00 **Coda.** Sancta Maria KV 273 van Mozart, uitgevoerd door La Petite Bande en de Rheinische Kantorei onder leiding van Sigiswald Kuyken.

België/TV 2

18.50 **Journaal.**
19.00 **Schooltelevisie: Prentenboeken.** Afl. 2: Anansi en broer tijger.
19.15 **Lernexpress.** Cursus Duits.
19.30 **Het capitool** (Capitol). Amerikaanse serie. Afl. 681.
19.52 **Kronieken.**
20.00 **Couleur locale.** Multi-cultureel programma over mensen die kleur geven aan Vlaanderen. Vandaag: Twee reportages, Achterwerk in de kast en een clip met wereldmuziek.
20.30 **Tekens.** Serie kunstdocumentaires. Afl.: Charles Dickens.
21.30 **Journaal en sport.**
22.00 **Première film en video.**
22.30-22.50 **Affiche.** Actueel kunstmagazine. Vaste rubrieken.

TV — MS VIDEO

...C 2
...- Say it With Flowers - ...4-GB) Komedie van John Baxter met Mary Clare en Ben Field. ...menverkoopsters in financiële ... worden geholpen door hun ...nden.

...C 2
...15 - Nurse Edith Cavell - ...9-USA) Anna Neagle als toe...ijde verpleegster op het slag... tijdens WOI. Standvastige ...uktie, regie is van Herbert Wil...

...sland 2
...30 - Roar - (1981-USA). ...tuurlijke komedie van Noel ...hall die zich afspeelt in een ...i-park. Regisseur speelt hoofd... een wetenschappelijk station ...herenigd wordt met zijn ex Tippi ...dren.

...C 2
...00 - The Karate Killers - ...67-USA) Geroutineerde avontu...film van Barry Shear met Robert ...ugh. Topagenten van UNCLE in de slag met de communistische organisatie TRUSH rond een formule om goud uit zeewater te winnen.

● *Ryan O'Neal en Barbra Streisand in de Amerikaanse klucht 'The Maint Event' (RTL4 - 22.20 uur).*

Nederland 2
20.00 - National Lampoon's Christmas Vacation - (1989-USA) Het satirische verhaal van de rampzalige kerstvakantie van de familie Griswold. Met: Chevy Chase en Beverly D'Angelo. Regie: Jeremiah S. Chechik.

Duitsland West 3
21.15 - Victor/Victoria - (1982-USA) Stijlvolle komedie van Blake Edwards waarin de zangeres Julie Andrews als sopraan niet aan de bak kan komen, maar wel als man grote ster van de Parijse cabarets weet te worden.

Duitsland 2
22.15 - Some Came Running - (1958-USA) Melodrama van Vincente Minelli over de kater na WOII. Mislukte schrijver Frank Sinatra keert terug naar zijn geboortedorp en krijgt iets met lichtekooi Shirley MacLaine.

RTL4
22.20 - The Main Event - (1979-USA). Pijnlijke klucht over een failliete zakenvrouw die een uitgerangeerde bokser erft. Vage komedie van Howard Zieff met Barbra Streisand en Ryan O'Neal.

BBC 1
22.30 - Empire of the Sun - (1987-USA) Engelse jongen die beschermd is opgevoed in Shanghai wordt ruw van zijn ouders gescheiden als Japan in WOII China binnen rukt. Avonturenfilm vol drama van Steven Spielberg met Christian Bale en John Malkovich.

Duitsland 1
00.25 - Lui è Peggio Di Me - (1985-I) Komedie vol practical jokes rond een garagebedrijf. Leuke, gekke film van Enrico Oldioni met o.a. Adriano Celentano.

BBC 2
00.35 uur - Prizzi's Honour - (1985-USA) Heerlijke zwarte maffia-komedie van John Huston waarin de niet al te slimme Jack Nicholson het tegen zijn schoonfamilie moet opnemen als zijn huwelijk met Anjelica Huston op de klippen loopt.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 Tijdsein. 12.07 Echo. 14.05 Dingen die gebeuren. 17.07 Avro Radiojournaal. 20.04 Onder tafel. 22.04 Avro Sportpanorama. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 VPRO's nachtleven, met om 0.04 Street beats; 3.02 Het paradijs; 4.02 Grand disco classique; 5.02-7.00 De gezamenlijk zenders Paezens & Moddergat.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Goedemorgen Nederland (met om 7.53 Woord onderweg. 8.04-8.15 NCRV's Hier en nu). 9.04 Wie weet waar Willem Wever woont? 10.04 Muziek bij de koffie. 11.04 Plein publiek. 12.04 Middagmagazine (13.04-13.15 NCRV's Hier en nu). 14.04 G'oud en nieuw. 15.04 Reislustig, reislastig. 16.04 Discogram. 16.47 Iets anders. 17.04 Alle mensen. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Poster. 20.04 Music all in. 21.04 Voor wie graag luisteren wil. 22.30 Coulissen. 23.04-24.00 Seajun.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. 15.04 Popsjop (I en II). 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Tros Nachtwacht. 2.02 Mol of Mark. 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert, met: Symfonie Ork. van de Beierse Radio Omroep met piano; 12.20 Quinck Vocaal Ensemble. 13.04 Klassiek op verzoek. 14.00 Middagconcert: Uit Vara's matinee archief. Rotterdams Philharmonisch Orkest. 15.15 Claudio Monteverdi. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Zin in muziek. 18.04 KRO Klassiek. 19.30 Het orgel. 20.02 Avondconcert. 22.00 Laudate. 23.00 Deze eeuw. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. 9.02 Tros Perspectief. 10.02 De duvel is oud. 11.02 Kleur bekennen. 12.02 Weldenkende mensen. 13.10 NOS Bijlage. 14.02 Een leven lang. 15.02 Schuim en as. 17.10 Radio Uit. 17.50 Groen Links. 18.02 Actualiteitenprogramma in drie talen: 18.02 Nederlands programma; 18.30 Arabisch programma; 18.45 Turks programma. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Ontdek de psychologie. 21.30 Knoop in je zakdoek II. 22.00 Finale. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg Aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door, verzoekplaten van bedrijven en instellingen. 11.00 Ruilbeurs met Hubert van Hoof. 12.00 Limburg Aktueel. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Sport. 14.00 Licht Limburgs, non-stopmuziek. 15.00 Horizon, consumentenmagazine. 16.00 Cultuurmagazine Festival. 17.00-18.00 Limburg Aktueel.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00 en 7.30 nws). 8.00 Nieuws. 8.10 Bistro & Co. Muziek en culinaire geneugten. 10.00 Nieuws. 10.03 Parkeerschijf. Bont magazine met muziek en heel wat tips gepresenteerd door Rita Jaenen. 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Roddelradio. 14.00 Hitbox. Met aardige cursiefjes van Wiet van Broekhoven. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Over Stuur, wekelijks automagazine. 20.00 Het Narrenschip. Menselijke emoties in het geschreven en gezongen woord. 22.00 Nieuws. 22.05 Het Doosje. Met aandacht voor het Nederlandstalige lied, van de kleinkunst-boom maar ook van de laatste lichting. 23.30-6.00 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Elk heel uur nieuws.
6.05 Radiofrühstück+Spiel Stückstreffer (6.15 Wort in den Tag; 6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungstips; 8.30 Presseschau). 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musicbox. 16.05 Popcorn. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Jazz à la BRF. 20.00-20.05 Nachrichten.

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 10.00 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.00 Goedemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.00 De Goudmijn met Jan van de Putte. 16.00 Vrijheid Blijheid, Ron Bisschop. 19.00 Zeven uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie (nieuws om 7.00 en 8.00 uur). 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws, Zur Sache. 12.07 Gut Aufgelegt (met om 13.00 Mitmenschen. 14.00 Nieuws, Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.00 Nieuws. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der tag um fünf. Aansluitend Muzikexpress (18.00 en 19.00 nieuws; 19.30 Ohrenbär). 20.00 Nieuws. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Muzik zum träumen (22.00 nieuws). 22.30-4.05 Nachtexpress.

Limburgs Dagblad
sport

...ver drie weken presenteert Britse stal nieuwe auto

...Verstappen bijna ...rond met Jordan

● Jos Verstappen, blik gericht op Jordan.
Foto: CHRISTA HALBESMA

DOOR IVO OP DEN CAMP

...LVERSTONE – Jos Verstappen heeft een serieuze aanbie...g van Jordan op zak. Volgens goed ingelichte bronnen be...kten de Limburgse coureur en zijn manager Huub Rothen...tter eerder deze week zelfs al een principe-akkoord met de Silverstone gevestigde renstal. Het zou gaan om een tweeja...e verbintenis. Het is de bedoeling dat Verstappen op zon...g 27 maart 1994 op het Braziliaanse Interlagos-circuit in Sao ...ulo zijn Grand Prix-debuut maakt. De 21-jarige Nederlan... moet bij Jordan één team gaan vormen met zijn Brazi...anse leeftijdgenoot Rubens Barrichello.

...Jordan zijn zinnen heeft gezet ...de talentvolle coureur is niet ...t verrassend. Bij het team, dat ...drie jaar actief is in de formule ...nnen Verstappens belangrijk... sponsors Marlboro en Philips ...ers zonder problemen instap... Bovendien heeft Jordan een ...tekende reputatie als spring...nk voor jonge, talentrijke, cou...rs. Michael Schumacher, en in ...dere mate Barrichello, zijn de ...ste recente voorbeelden.

...andere gegadigde teams liggen ...uiteenlopende redenen minder voor de hand. Bij Benetton zou Verstappen verder moeten zonder geldschieter Marlboro, hetgeen financieel onaantrekkelijk is. Footwork heeft te horen gekregen dat de belangrijkste sponsor, tot nu toe goed voor jaarlijks vijftig miljoen gulden, de kraan flink dicht gaat draaien. Daardoor komen niet alleen de ontwikkeling van de nieuwe auto, maar ook de voor Verstappen belangrijke testritten in het gedrang.

Bij McLaren staat de deur nog op een kleine kier. Teambaas Ron Dennis zal op korte termijn op de hoogte worden gesteld van de stand van zaken rond Verstappen. Waarschijnlijk zal Dennis echter niet kiezen voor de Limburger, maar onder druk van motorenleverant Peugeot de voorkeur geven aan een meer ervaren Franse rijder.

Jordan is met de constructie van de nieuwe auto al flink gevorderd. Op 11 januari wil het team de nieuwe bolide, die net als dit jaar aangedreven zal worden door een Hart-krachtbron, presenteren. Vanaf dat moment resteren nog ruim twee maanden om de wagen optimaal te prepareren voor het Grand Prix-seizoen. De meeste andere teams komen pas later met hun nieuwe modellen voor de dag.

Insiders verwachten dat voor Jordan komend jaar zeker een rol als sub-topper is weggelegd. Williams, McLaren, Ferrari en Benetton zullen waarschijnlijk onaantastbaar zijn. Met het aantrekken van Steve Nichols als constructeur heeft Jordan een man binnengehaald die in het verleden onder meer de McLaren construeerde waarmee Ayrton Senna in 1990 en 1991 wereldkampioen werd. Omdat komend jaar de kostenrovende computergestuurde techniek in de formule 1 voor een groot deel aan banden wordt gelegd, wordt Nichols in staat geacht een competitieve auto te construeren.

...ynamo blijft de sterkste

...EUWEGEIN – Voor de volley...ers van Piet Zoomers/Dynamo ...ft 1993 van begin tot einde suc... opgeleverd. In de finale van het ...ionale bekertoernooi, de tweede ...it jaar, was niets van verminder...gretigheid te merken. Ook de ...ste tegenstander Rentokil/ZVH ...est dat gisteravond erkennen: ...(15-7 15-7 11-15 15-12).

...eindstrijd in Nieuwegein was ...zo'n topwedstrijd waar de Apel...ornse trainer Henk Wever te vaak ...ang op zit te wachten. Na vlotte ...st in de eerste twee sets, werd ...amo toch iets minder opper...chtig. De ploeg uit Zevenhuizen ...speurde een kansje en knokte ...verbeten terug. Dat leidde zelfs ...en tot uitzicht op een vijfde set.

...ver liet de landskampioen, geleid ...or de aanvals- en blokkeerkracht ...de broers Van der Goor - met ...ne Bas onderscheidde zich - het ...komen. Voor Wever kwam de ...st allerminst als een verrassing. ...constateerde na afloop tevreden ...zijn ploeg er in Nederland nog ...eeds bovenuit steekt.

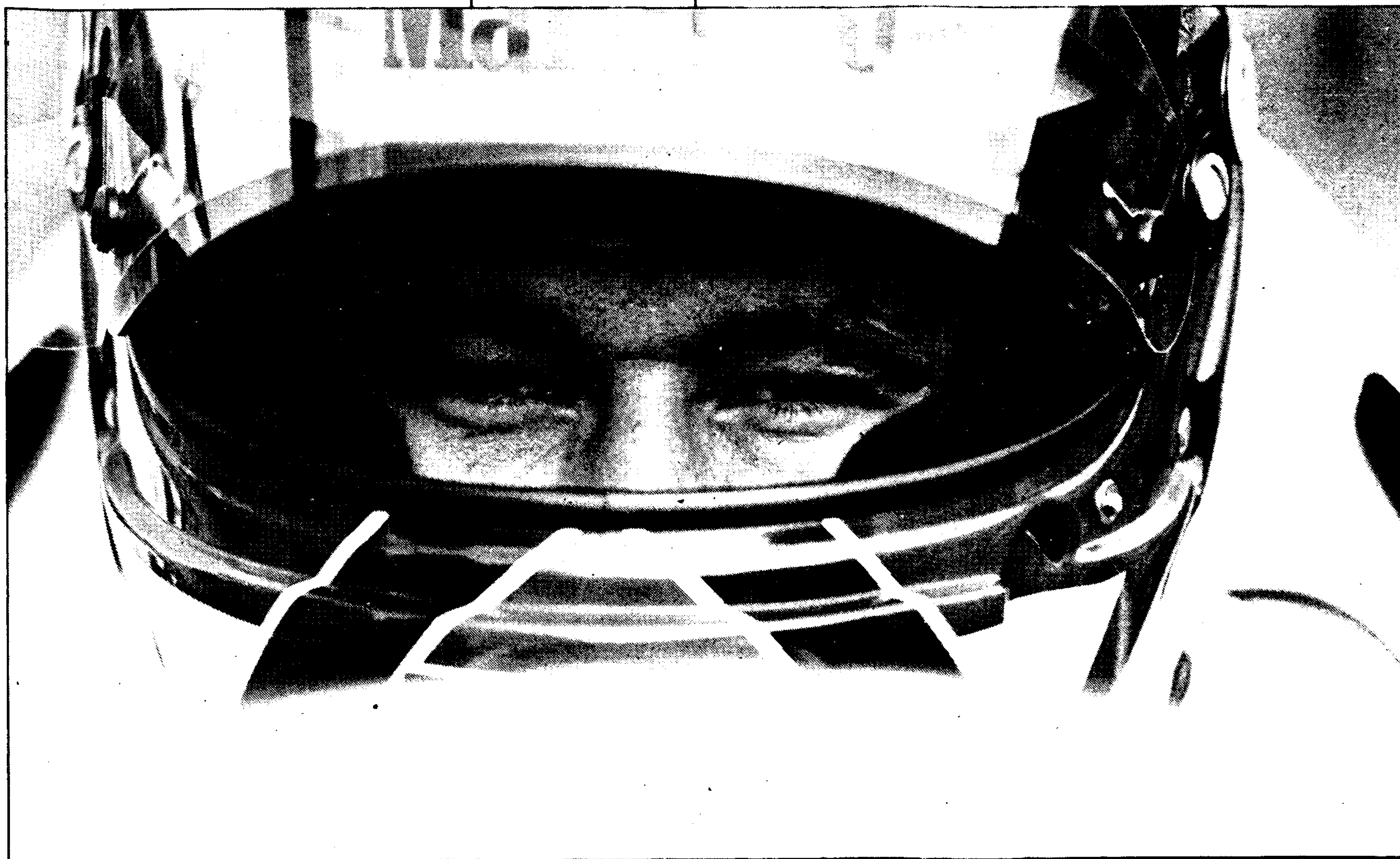
Anderlecht niet in problemen

ANTWERPEN – Anderlecht heeft gisteravond zonder veel moeite de kwartfinales bereikt van het toernooi om de Belgische voetbalbeker. Dat gold ook voor FC Antwerp, Germinal en Charleroi.

De Brusselse landskampioen won met 3-0 bij tweedeklasser Harelbeke. Haagdoren, Zetterberg en Bosman scoorden. FC Antwerp versloeg Lokeren met dezelfde cijfers. Severeijns schoot tweemaal raak. Charleroi was het productiefst: 5-1. Dat ging ten koste van Verbroedering Geel, dat een divisie lager speelt. Malbassa droeg twee doelpunten bij, één uit een strafschop.

Spanning en verrassingen kende de bekerronde ook. Racing Heirnis uit Gent, uitkomend in de vierde klasse, bezorgde Lommel handenvol werk. De profs wonnen wel in Gent, maar net: 2-1. Berghuis maakte beide treffers voor Lommel.

Beerschot ontdeed zich in de verlenging van Waregem: 2-1. Na 90 minuten was het 1-1. Voor Waregem had Raymond Atteveld succes. RWDM had na 120 minuten nog niet afgerekend met KV Oostende (1-1) en deed dat uiteindelijk vanaf de strafschopstip.

'Het was leven op een vulkaan met af en toe een eruptie'

Hiddink even in de luwte

DOOR JAN DAGEVOS

ZELHEM – 'Leven op een vulkaan met af en toe een eruptie, heerlijk is dat'. Als het aan Guus Hiddink had gelegen was hij nog wel wat langer werkzaam geweest in de rumoerige en dwaze Spaanse voetbalwereld. Voorzitter Arturo Tuzon van Valencia gunde de Achterhoeker dat plezier echter niet en ontnam hem enige weken geleden zijn grote liefde. „Diep in mijn hart heb ik best nog wel sympathie voor die man. Hij is alleen de controle over het geheel kwijtgeraakt".

Dat hij terugkeert in de voetbaljungle staat als een paal boven water. Hiddink neigt daarbij naar het buitenland, Griekenland, Duitsland of misschien toch weer Spanje.

„Het werken in Spanje is me uitstekend bevallen. Het is in dat soort landen allemaal niet zo afgemeten, dus niet om twaalf en zes uur eten".

Bij Valencia ging hem dat tweeënhalf jaar goed af, omdat hij de politiek rond de club aardig doorzag. Hij wist op den duur wie hij wél en niet kon vertrouwen. „Je wordt door schade en schande wijs", zegt Hiddink. „De pers heeft naar ieder bestuurslid wel een lijntje liggen. Ik weet nog dat ik ooit eens een rapport aan een bestuurslid had overhandigd. Dat was voor intern gebruik. Nou, toen ik in mijn auto op weg was naar mijn hotel, tien minuten later dus, was het nieuws dat erin stond al op de radio. Er werd bijna letterlijk uit geciteerd. Het is een heel andere cultuur en ze hebben heus niet altijd slechte bedoelingen. De bestuursleden vinden zichzelf alleen heel belangrijk en willen graag op de voorgrond treden."

„Johan Cruijff heeft bij Barcelona dezelfde problemen gehad. Johan werd in het jaar dat ze de Europa Cup gewonnen gered door Bakero. Die kopte tegen Kaiserslautern in de 93e minuut raak. Van zulke dingen hangt je leven af. Johan heeft de situatie tenminste kunnen doorbreken. Bij Barcelona heeft men ingezien dat het anders moest. Tsja, als dat besef er niet is, dan loop je het risico dat je na één of twee slechte resultaten wordt geslachtofferd".

Tweeëneenhalf seizoen hield Hiddink het uiteindelijk vol. In die periode had hij succes. Twee keer plaatste de Achterhoeker zich met de club voor Europees voetbal, overigens zonder al te veel succes. Zowel Napoli (1-5) als Karlsruher SC (7-0) veegde de ploeg van het veld. Het vormde de inleiding tot zijn ontslag. Hij rolt een shaggie en grijnst. „Geen problemen, zei men. Ook al zouden we het daarop volgende duel tegen Real Madrid verliezen. Dat gebeurde dus, het werd 0-3. Het weekend daarop hadden we vrij en wilde ik eigenlijk naar Nederland gaan om wat zaken te regelen. Daar heb ik vanaf gezien, omdat ik bij de groep wilde blijven. De maandag daarop hadden de spelers vrij en ben ik lekker gaan golfen. Toen ik terugkwam hingen er al wat journalisten rond mijn hotel, dat was op zich al een teken. 's Avonds ben ik door het bestuur gebeld en werd me meegedeeld dat ik ontslagen was. Later bleek het nieuws 's middags al op de radio te zijn geweest".

Mannschaft blij met 0-0

MEXICO-STAD – De hoogte van Mexico-Stad heeft de Duitse voetballers de adem benomen, en ook wel een beetje het spel van oefenpartner Mexico. De tiendaagse trip door Noord-Amerika werd, na de 1-2 tegen Argentinië en de 3-0 tegen de Verenigde Staten, in het met 114.000 toeschouwers gevulde Azteken-stadion afgesloten met een doelpuntloos gelijkspel. Daar mochten de Duitsers heel blij mee zijn.

Dat het bij rust nog 0-0 was, dankte de wereldkampioen geheel aan doelman Illgner, die verscheidene keren voortreffelijk optrad. De eerste maal al binnen zestig seconden op een inzet van Ramirez. Tien minuten later tikte hij een daverend schot van Bernal, die van dertig meter uithaalde, over de lat. Het zouden niet zijn enige reddingen blijven.

De Duitsers hadden op de stroeve grasmat de grootste moeite tot iets constructiefs te komen. Van fatsoenlijk aanvalsspel was geen sprake, slechts van lange trappen - veelal ter opluchting - richting de tweemansvoorhoede. Verdediging, even afgezien van Illgner, beter, maar dat ging wel gepaard met de nodige agressiviteit. Het kwam Kohler al na negen minuten op een gele kaart te staan. Vijf collega's zouden nog volgen, waarbij Klinsmann geluk had dat hij geen rood kreeg.

Anderhalve ton voor Eijer

ARNHEM – De benefietwedstrijd voor René Eijer tussen Vitesse en Lazio (3-1) krijgt een netto opbrengst van anderhalve ton. De door de ziekte multiple sclerose getroffen linkshalf schonk onmiddellijk 10.000 gulden aan de Stichting MS.

Op de vriendschappelijke wedstrijd kwamen 7512 toeschouwers af. Zij zagen de internationals De Wolf en Bergkamp leuk meevoetballen met de Arnhemmers. Bergkamp opende in de negende minuut de score. Het werd nog wel 1-1 door Negro, maar in de slotfase bepaalde Cocu met twee treffers de eindstand op 3-1.

René Eijer was zichtbaar aangedaan door de massale sympathiebetuigingen. Hij had een flinke toespraak willen afsteken, maar kwam niet verder dan „allemaal bedankt." Eijer nam overigens geen afscheid van Vitesse. Hij blijft aan de club verbonden als jeugdtrainer en scout.

Handballers kansloos onderuit tegen Frankrijk

Foutenfestival Oranje

Van onze correspondent FRITS FEULER

...TTARD – De minimale kans die ...Oranje-handballers nog hadden ...deelname aan de eindronde van ...eerste Europees kampioen...hap, begin juni in Portugal, is ...en niet eens voluit spelende ...anse ploeg de grond ingeboord.

...choon de 18-20 nederlaag in een ...al duel anders doet vermoeden, ...am Oranje er in een sfeerloze Sit...rdse Stadssporthal niet aan te pas. ...bronzen medaille-winnaar van ...rcelona én het zilver op het we...dkampioenschap in Zweden had, ...er het grootste deel van de wed...rijd gezien, geen kind aan de ver...gde Oranje-ploeg die tijdens de ...arlemse Handbalweek, een ...aand geleden, nog aardig pres...de.

...en straalden enthousiasme en ...elheid, gekoppeld aan een goede ...efensie, van deze ploeg-in-opbouw ...t. Tegen Frankrijk hield alleen de ...kking, met aan het hoofd een uit...kende Dick Mastenbroek, zich ...aande tegen het Franse geweld. ...avallend produceerde Nederland ...veel technische, maar ook tacti...che fouten waardoor de balvaardi...e Fransen vlak na de pauze (7-9) ...panje met de neus op de feiten ...rukten.

...ol overgave stortte Oranje zich op ...karwei. Tot 5-5, halverwege de ...erste helft, kon de Weerman-equi...e bijbenen. Maar Frederique Volle, ...fysiek sterke opbouwer, ontre...elde met zijn individuele acties de ...nje-defensie. Met een extra por...felheid kon het doel van Masten...roek voor verdere doorboringen ...hoed worden. Niet mooi, maar in ...fase wel efficiënt.

...even minuten voor de rust produ...erde Oranje de zevende treffer. ...duizend toeschouwers moesten ...olgens tot tien minuten na de ...uze wachten op het volgende ...elpunt. „Een kwartier voor en na ...rust speelden we aanvallend ontzettend zwak. Zo goed als we gestart waren, zo gigantisch vielen we toen in aanvallend opzicht terug," verklaarde coach Harrie Weerman na afloop. Debet aan het aanvallend Oranje-gepriegel was Jackson Richardson, de met een Gullit-coupe getooide puntspeler bij de 'Haantjes', die door zijn actie-radius de gehele Nederlandse opbouwrij in de problemen bracht. „Tactisch speelden we de Fransen aardig in de kaart door te weinig plaatswissels in de opbouwrij. Die Richardson maakte het ons verdomde lastig. Dat was feitelijk al vroeg in de wedstrijd het keerpunt."

● Patrick van Olphen zoekt een uitweg tussen de Fransen (v.l.n.r.) Volle, Richardson en Lepetit.
Foto: PETER ROOZEN

Het balverlies aan Nederlandse kant nam grote vormen aan, soms knullig om te zien. Internationaal wordt dit onderdeel door een wereldploeg als Frankrijk bijna honderd procent afgestraft. De Franse coach Daniel Constantini, die zijn ploeg zeker geen geweldige partij zag spelen, kon toppers als Monthurel en Gardent op de bank houden. „Ons clubhandbal kent in competitieverband een terugslag. Met de nationale ploeg zijn we te weinig bij elkaar om, zoals voor Barcelona, optimaal te kunnen presteren. Toch hebben we in het laatste kwartier geprobeerd het publiek met enkele mooie acties te vermaken. Dat is grotendeels gelukt".

Nederland dreigde bij 11-18, op tien minuten van het einde door conditionele problemen volledig onder de voet gelopen te worden door een Franse ploeg die zelfs tweemaal in zes tegen vier-situaties wist te scoren. Oranje volhardde in die ogenkende foutenlast en zag in de verte het verschil met dubbele cijfers opdoemen. Lambert Schuurs bleef in aanvallend opzicht aan de ketting de fysiek sterke Franse verdedigers en kon pas vijf minuten voor tijd voor het eerst succesvol in stelling worden gebracht.

Dat was het begin van een opmerkelijke inhaalrace. Frankrijk schakelde bij 14-19 (drie minuten voor tijd) een tandje terug, Nederland zette twee tandjes bij en kreeg zowaar nog uitzicht op een aardig resultaat. De gasten onderkenden het gevaar en hielden bij het slotsignaal de marge, enigszins vertekend vanuit Franse optiek, op twee: 18-20.

Voor Nederland scoorden Van Olphen (4), Nijdam (4), Portengen (3), Schuurs (2), Van der Zanden (2), Nusser (2), Sanders (1). Voor Frankrijk waren Stocklin (8), Volle (6), Richardson (2), Houlet (2), Schaap (1) en Lou Moha (1) succesvol.

Etentje van bijna twee ton

GOTHENBURG – De Zweedse ijshockeybond is door de rechter veroordeeld tot betaling van een restaurantrekening ter hoogte van ruim 180.000 gulden. Het dure etentje was ter 'danken' aan de groep sponsors van de bond. Het consortium nodigde op 21 april 900 egasten uit voor een avondje in het Göteborgse pretpark Liseberg. Voor het op betalen aankwam gingen de gastheren echter failliet. De Liseberg-directie stelde daarop de Zweedse ijshockeybond aansprakelijk voor de schade.

sport in cijfers

VOETBAL

België. Achtste finales bekertoernooi: Harelbeke-Anderlecht 0-3, Charleroi-Verbroedering Geel 5-1, FC Antwerp-Lokeren 3-0, Racing Heirnis Gent-Lommel 1-2, Beerschot-Waregem 2-1 n.v., RWDM-KV Oostende 1-1 n.v. RWDM w.n.s.

San Sebastian. Oefenwedstrijd: Baskische Selectie-Bolivia 3-1 (1-1). 15. Moreno 0-1, 23. Guerrero 1-1, 63. Salinas 2-1, 86. Salinas 3-1. Scheidsrechter: Velazquez. Toeschouwers: 25.000.
Baskenland: Zubizarreta; Lopez Rekarte, Ribera (Imaz), Larranaga (Lasa) en Guerrero (Alkiza); Bakero (Ferreira), Garitano (Pikabea), Goicoechea en Lizarazu (Valverde); Beguiristain en Salinas.
Bolivia: Trucco; Rimba, Pena, Sandy en Ruiz; Cristaldo, Rios, Melgar en Ramos (Angola); Moreno (Soruco) en Ramallo (Castillo).

Mexico-Stad. Oefenwedstrijd voor WK: Mexico-Duitsland 0-0. Scheidsrechter: Sawtell (Can). Toeschouwers: 114.000. Gele kaart: Perales (Mex), Kohler, Klinsmann, Effenberg en Strunz (Dui).
Mexico: Campos; Rodriguez, Ambris, Ramirez (80. Castaneda) en Perales; Del Olmo, Bernal, Patino (46. Galindo) en Garcia Aspe (46. Herrera); Luis Garcia en Zague.
Duitsland: Illgner; Kohler, Matthäus en Schulz; Strunz, Effenberg (78. Eilts), Sammer, Gaudino (54. Hässler) en Ziege (64. Kuntz); Klinsmann (71. Kirsten) en Möller.

SCHAATSEN

Assen. NK marathon, mannen, 150 ronden. 1. Huitema 1.28.34, 2. Kramer, 3. Veenhof, 4. De Ronde, 5. Van Kempen, 6. Stam, 7. Rozendaal, 8. Angenent, 9. Baars, 10. Henk van Benthem, 11. Vunderink, 12. Van der Hoorn, 13. Corts, 14. Kasper, 15. Kleine.
Vrouwen, 60 ronden: 1. Zwolle, 2. Pasveer, 3. Seinstra, 4. Dickhout, 5. Mager, 6. Zijlstra, 7. Petra Grimbergen, 8. Jolanda Grimbergen, 9. Vooys, 10. Groot.

Veldrijder Simunek de cel in

DEN HAAG – Radomir Simunek, drievoudig wereldkampioen veldrijden en winnaar van de Super Prestige, moet zijn straf definitief uitzitten. De Tsjechische president Havel heeft een gratieverzoek van de wielrenner van de hand gewezen. Simunek moet voor achttien maanden de gevangenis in wegens het veroorzaken van een dodelijk verkeersongeluk, eind vorig jaar. Bij het ongeval kwamen drie mensen om het leven. De gevangenisstraf betekent vrijwel zeker het eind van zijn carrière. De inwoner van Plzen is 31.

Volgens Havel was er geen grond voor gratie. De president stelde dat er voor elke burger gelijke rechten en plichten bestaan. Daarbij zijn geen uitzonderingen mogelijk, ook niet voor beroemde sportlieden, aldus de president.

Simunek kondigde na zijn veroordeling eerder dit jaar door een rechtbank in Beroun en na bevestiging daarvan door het gerechtshof in Praag, al aan gratie bij Havel te vragen. Dat gebeurde op 2 juli. Formeel kreeg Havel het verzoek echter pas 29 november, twee dagen voordat hij de cel in moest. Simunek dient zich nog voor de Kerst te melden bij de gevangenis in Plzen voor het uitzitten van zijn straf.

● TRIMLOOP – Zondag wordt in Montfort ('t Sweeltje) een loop gehouden over 2½, 5, 7½ en 10 kilometer. Aanvang 10.30 uur.

● TENNIS – Andre Agassi heeft zich teruggetrokken voor het toernooi om de open Australische kampioenschappen, dat 17 januari in Melbourne begint. De 23-jarige Amerikaan heeft een operatie aan zijn pols ondergaan, waardoor hij een maand rust moet nemen.

● VOETBAL – Sheffield United en Oldham moeten het volgende maand twee wedstrijden doen zonder hun Noorse internationals. Een verzoek om uitstel van hun competitieverplichtingen werd door de bond afgewezen. Halle, Pederson (Oldham), Flo en Nilsen (Sheffield U.) spelen op 15 januari in Phoenix met Noorwegen tegen de Verenigde Staten en vier dagen later in San Diego tegen Mexico.

● ATLETIEK – Bij de Grauskerstcross, zondag in Heerlerheide, starten de A-meisjes (2900 meter) en de dames (6300 meter) om 12.30 uur. De A-jongens (6300 meter) en de heren (9800 meter) gaan om 13.15 uur van start.

● VOETBAL – Rot-Weiss Essen, halve finalist in het toernooi om de Duitse voetbalbeker, heeft bij de bond beroep aangetekend tegen de beslissing de licentie voor betaald voetbal aan het einde van het seizoen in te trekken. Volgens de club zijn er voldoende middelen omdat de grootste schuldeiser bereid is af te zien van zijn vorderingen.

● VOETBAL – Het belangrijkste voetbalstadion van Kameroen in Yaounde is door de FIA afgekeurd. De accommodatie, die in 1972 haastig werd opgetrokken ter gelegenheid van het Afrikaans kampioenschap, verkeert door slecht onderhoud in deplorabele toestand. Renovatie gaat ten minste zeven ton kosten en geld is er niet in het land van de 'Ontembare Leeuwen'.

Lucky 10. Woensdag 22 december: 6-9-10-17-22-27-30-35-37-40-43-52-55-58-61-64-65-66-76-78.
Belgische midlotto. Winnende getallen: 4-9-13-19-34-37. Bijkomend nummer: 10. Jokernummer: 4467063.
Duitse midweeklotto. Trekking A: 4-12-23-31-32-41. Reservegetal: 27. Trekking B: 3-15-17-27-29-46. Reservegetal: 49. Spel 77: 7118067. Super 6: 875509.

GOLFBILJARTEN

Sittard. Koppeltoernooi GBC Fortuna: 1. W. Drenth-H. v.d. Runstraat (De Maasgolf); 2. C. Koster (BVC)-E. Meex ('t Krietje); 3. F. Revenich (Hollandia)-R. Aarts (Brand Taveerne); 4. J. Huisman (Fortuna)-M. Willems (Almania).

SCHAKEN

Groningen. PCA-kwalificatietoernooi, vierde ronde: Beljavski-Sjirov 1-0, Adams-Berejev 1/2-1/2, Benjamin-Gulko 1/2-1/2, Anand-Serper 1-0, Kaidanov-Nikolic 1/2-1/2, Yudasin-Tiviakov 0-1, Chernin-Judit Polgar 1/2-1/2, Hodgson-Romanisjin 1/2-1/2, Kortsjnoi-Kramnik 0-1, Ribli-Topalov 1/2-1/2, Vyzmanavin-Georgijev 1-0, Kamsky-Ehlvest 1-0, Vaganian-Kalifman 1/2-1/2, Hansen-Smirin 1/2-1/2, Malanjoek-Toekmakov 1-0, Lobron-Azmaiparasjvili 1-0, Dolmatov-Piket 1-0, Illescas-Hubner 1/2-1/2, Akopian-Agdestein 1-0, Rozenthalis-Sokolov 0-1, Zuniga-Oll 1-0, Ruban-Gurevich 1/2-1/2, Hjartarson-Zsuzsa Polgar 1/2-1/2, Lutz-Alterman 0-1, Ljubojevic-Poleogajevski 1-0, Van Wely-Yermolinski 1/2-1/2, Wolff-Nijboer 1-0. Stand aan kop: 1. Beljavski 4 punten, 2. Adams, Anand, Barejev, Benjamin, Tiviokov 3, 7. Chernin, Dolmatov, Gulko, Hodgson, Kaidanov, Kamsky, Kramnik, Lobron, Malanjoek, Nikolic, Judit Polgar, Romanisjin, Sjirov en Vyzmanavin 2 1/2.

DAMMEN

Amstelveen. WK junioren. Derde ronde: Hage-Roemzianev 1-1, Sjiliavski-Kemperman 0-2, Friedman-Georgiev 1-1, Mardosa- Mamet 1-1, Battulga-Cordier 1-1, Zvenigorodski-Bubbi 1-1, Alexejev-Crucius 1-1, Zwart-Vercruysse 2-0. Stand aan kop: 1. Hage en Kemperman 5, 3. Friedman, Roemianzev en Georgiev 4.

Trinkl en Koren verrassen ski-elite

Anonieme toppers

● *Hannes Trinkl op weg naar een verrassende overwinning.* Foto: EPA

LECH – Katja Koren en Markus Trinkl werden de verrassende winnaars in de Super-G's van het wereldbekercircuit op de pistes van de Oostenrijkse plaatsen Flachau en Lech. Zowel de Slowaakse als de Oostenrijker vertrokken met hoge startnummers, behoorden dus normaal gesproken tot het grote peloton van de kanslozen.

Koren, pas achttien jaar, had nog nooit eerder een wedstrijd in de elite-klasse gewonnen. Bij de eerste Super-G voor vrouwen in Flachau was zij slechts fracties van een seconde sneller dan Bibiana Perez en wereldkampioene Katja Seizinger.

Trinkl, in het verleden vooral bekend door een reeks van ongelukkige blessures, kwam in Lech letterlijk uit het niets aangestoven. De 25-jarige skiër, die nog nooit eerder een wereldbekerwedstrijd had gewonnen, kwam met zijn startnummer 51 als één van de laatsten naar beneden.

Trinkl bevestigde dat de veranderende weersomstandigheden hem in de kaart hadden gespeeld. Net als afdalingsspecialist Werner Perathoner, die met startnummer 41 tweede werd, profiteerde hij van de groeiende opklaringen die de sneeuwluchten van de ochtend hadden verdrongen.

De wedstrijd van Lech begon een uur later dan was voorzien door de sneeuwval. Op de verse neerslag was de tweede Super-G van het seizoen een loterij, zoals vrijdag de afdaling van Gröden (Val Gardena), waar de nagenoeg onbekende Liechtensteiner Markus Foser, als vertrekker nummer 66 het snelst bleek.

Trinkl, alleen fysiek geen dwerg (1 meter 85, 85 kilo) in het circus van de skireuzen, wist vóór hij startte, dat de hoge nummers dit keer geen enkel beletsel vormden. „Perathoner had bewezen dat ook de latere starters dit keer konden meedoen in de strijd om de hoofdprijzen. Dat was een geweldige prikkel."

Belangrijker echter was dat Trinkl die aan het begin van zijn loopbaan, tussen '86 en '91 vier keer aan zijn knieën werd geopereerd dit jaar blessurevrij is en met voorzichtig overleg de achterstand uit vroegere jaren aan het inlopen is. „Mijn geduld heeft eindelijk geholpen", zei Trinkl die dit jaar al derde plaatsen haalde in de afdalingen van Lillehammer en Sierra Nevada en woensdag voor het eerste de cheque voor een eerste plaats, ruim 20.000 gulden, incasseerde.

Was de sneeuw in Lech vers, in Flachau was de sneeuw in de nacht hard als ijs geworden. De ideale baan was te vinden, maar nauwelijks te beglijden. De sterren gingen soms als beginners door de poortjes, het punt van een noodzakelijke afgelasting van de strijd was tot op een streepje bereikt.

De hoofdprijs, toch veertigduizend gulden, viel op een volkomen onverwacht nummer. Gymnasiaste Katja Koren was zelf het meest verbaasd. Zij was blij heelhuids te zijn aangekomen, keek opgelucht naar het scorebord en was vervolgens verbijsterd daar het plaatscijfer 1 af te lezen. „Ik kan dit wonder niet geloven. Heel even, toen ik mijn nummer wist, heb ik aan de afdaling van vrijdag en aan Foser gedacht, maar dat heb ik onmiddellijk verdrongen, want dat soort dingen heb je toch niet twee keer in één week."

● *Veel denkwerk voor Harm Wiersma.* Foto: FRANS RADE

Harm Wiersma in problemen

IZJEVSK – Harm Wiersma, fysiek niet geheel in orde, is gisteren in de zesde partij van de damtweekamp om de wereldtitel tegen Alexej Tsjizjov voor het eerst in ernstige problemen gekomen. De Fries, die met de witte stenen speelde, vond in de spannende tijdnoodfase echter nog juist de weg naar remise. De stand is daardoor nog steeds in evenwicht: 6-6.

Na de vrij rustige voorgaande partijen had Wiersma nu een verrassing voor de titelverdediger in petto. Zijn openingszet was 34-29, waarmee hij snel aanstuurde op een stelling die zijns gelijke vermoedelijk niet kent in de damliteratuur.

Tsjizjov, die zijn vele supporters in Izjevsk graag een overwinning wil laten zien, nam de uitdaging aan en probeerde naar een hekstelling toe te werken. Wiersma koos voor meer open spel. De wereldkampioen riep later opnieuw spanningen op. Daarop ging zijn Friese opponent wel in, ten koste van heel veel tijd. Voor de laatste vijftien zetten restten Wiersma nog tien minuten.

Zettenverloop. Wit: Wiersma; zwart: Tsjizjov. 1. 34-29, 18-22, 2. 32-28, 16-21, 3. 40-34, 12-18, 4. 38-32, 22-27, 5. 31x22, 18x38, 6. 43x32, 20-25, 7. 42-38, 15-20; 8. 49-43, 21-26, 9. 44-40, 7-12, 10. 47-42, 1-7, 11. 32-27, 10-15; 12. 37-31, 26x37, 13. 41x32, 5-10; 14. 46-41, 19-24, 15. 34-30, 25x23, 16. 28x30, 14-19, 17. 41-37, 10-14, 18. 40-34, 13-18, 19. 45-40, 8-13, 20. 50-45, 2-8, 21. 30-24, 19x30, 22. 34x25 20-24, 23. 39-34, 13-19, 24. 34-30, 8-13, 25. 43-39, 17-22, 26. 39-34, 22x31, 27. 36x27, 11-16, 28. 34-29, 3-8, 29. 29x20, 15x24, 30. 48-43, 4-10, 31. 43-39, 18-23, 32. 33-28 7-11, 33. 38-33 13-18, 34. 42-38, 10-15, 35. 28-22, 8-13, 36. 33-28, 24-29, 37. 40-34, 29x40, 38. 45x34, 15-20, 39. 39-33, 20-24, 40. 34-29, 23x34, 41. 30x39, 12-17, 42. 39-34, 18-23, 43. 37-31, 24-29, 44. 33x24, 19x39, 45. 28x10, 17x26, 46. 38-33, 39x28, 47. 10-4, 28-33, 48. 25-20 26-31, 49. 27x36, 33-39, 50. 4-15, 39-44, 51. 36-31, 44-50, 52. 31-27, remise.

Negen Eaters in Oranje

Van onze correspondent

GELEEN – Meetpoint Eaters uit Geleen is met negen spelers hofleverancier van het nationale ijshockeyteam. Nog maar enkele jaren geleden waren het hooguit drie spelers van de Limburgse eredivisionist die voor de nationale selectie uitkwamen. De financiële crisis bij de andere clubs leidde ertoe dat de betere spelers naar Geleen afzakten.

Voor bondscoach Larry van Wieren een gemakkelijke observatie. De winterpauze is volgens de bondscoach een uitstekende periode om met de voorbereiding van het nationale team voor het WK, dat volgend jaar april in Denemarken wordt gehouden, te beginnen. Maandagavond moet de selectie zich melden in Zoetermeer. Voor de negen Eaters die door Van Wieren in de selectie zijn opgenomen, is derhalve geen winterstop weggelegd. Twee oefenpartijen staan op het programma. Op 28 december in Zoetermeer tegen Slovenië en een dag later in Glanerbrook (19.30 uur) vindt de tweede confrontatie plaats.

De volgende Eaters zijn geselecteerd voor de trainingsstage: de goalies Marcel Nijland en Hans Baggen; verdedigers Roel Bannenberg, Leon van de Thillart en Erwin Janssen; aanvallers Tommy Hartogs, Frank Versteeg, Chris Eimers en Marcel Houben.

Beljavski onstuitbaar

GRONINGEN – Twee maanden werken als assistent van Gari Kasparov heeft Alexander Beljavski als schaker vrijwel onverslaanbaar gemaakt. Bij het PCA-kandidatentoernooi in Groningen boekte de 40-jarige vertegenwoordiger van de Oekraïne zijn vierde achtereenvolgende zege. Tegen Sjirov kwam hij in het Siciliaans met een nieuwtje. Hij won met een mooie combinatie een pion en hoewel de Letse grootmeester zich vindingrijk verdedigde, was het op de 51ste zet gedaan. Dat deed extra pijn. Shirov, die tot gisteren maar een half puntje minder had, werd uit het leidende groepje gegooid. Adams, Barejev, Benjamin, Anand en Tiviakov hielden de achterstand tot één punt beperkt.

Beljavski is sinds de samenwerking met Kasparov alweer bezig aan zijn derde grote evenement op rij. Bij het Interpolis-toernooi reikte hij tot de kwartfinales. Daarna won hij een groot toernooi in Belgrado. De schaker, die op de wereldranglijst de zestiende plaats bezet, negeerde daarbij de sancties van de Verenigde Naties jegens Servië, hetgeen hem door zijn collega's nogal kwalijk wordt genomen.

Supporters Oranje massaal naar Amerika

UTRECHT – Het Nederlands Elftal krijgt medio volgend jaar bij de eindronde van het WK voetbal in de Verenigde Staten per wedstrijd steun van minimaal tienduizend oranjesupporters. Het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) houdt er rekening mee dat bij de (minimaal twee) wedstrijden in Orlando het Oranje-legioen mogelijk zelfs bestaat uit vijftienduizend supporters.

Bij tal van reisbureaus staat sinds de WK-loting zondagavond in Las Vegas de telefoon roodgloeiend. „Het loopt storm", zegt een woordvoerster van Roever Reizen, één van de sponsors van de KNVB. „Orlando is natuurlijk ook een fantastisch oord om naartoe te gaan. Het weer is perfect, de hotels zijn betaalbaar en in de buurt is veel vertier."

Roever Reizen organiseert zowel tripjes per wedstrijd als voor de gehele cyclus van drie voorrondenwedstrijden. In het eerste geval bedraagt de prijs voor een vierdaagse reis rond de 2000 gulden. Supporters die het Nederlands elftal zowel tegen Saoedi-Arabië (in Washington) en België en Marokko (beiden in Orlando) willen zien, zijn ongeveer het dubbele kwijt.

„Begin januari maken wij een definitief programma, inclusief het kostenplaatje", aldus de woordvoerster van het Amsterdamse reisbureau. „Supporters, die nu al boeken, krijgen tot half januari de tijd hun reis te annuleren. Het is overigens opvallend dat het bedrijfsleven massaal inspringt op de korte reizen. Heel wat bedrijven organiseren wat voor hun personeel. Particulieren boeken over het algemeen voor een langere periode in Amerika. Die knopen er meteen een vakantie aan vast".

Ook het Haarlemse sportorganisatiebureau Expersport, dat een vestiging heeft in Los Angeles, is al volop bezig met de voorbereiding van reizen naar de Verenigde Staten. Het bureau rekent erop dat ook buiten de KNVB om kaartjes op de Nederlandse markt terecht komen.

Hoeveel kaarten de KNVB precies vanuit de Verenigde Staten krijgt is nog onbekend. De FIFA-reglementen schrijven voor dat elke nationale bond per wedstrijd circa 20 procent van het aantal plaatsen krijgt. Het RFK-stadion in Washington biedt plaats aan ruim 56.000 toeschouwers. De Citrusbowl van Orlando zelfs aan meer dan 70.000. Vanaf 10 januari kunnen bij de KNVB schriftelijk en telefonisch losse kaarten worden besteld.

Het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme heeft inmiddels gegevens uit Orlando opgevraagd over de stad, de inwoners en eventuele probleemgebieden.

Scoglio nieuwe coach Genoa

GENUA – Genoa heeft, als de club in de Serie A, zijn co[...] vervangen. Franco Sc[...] neemt de taken van Claudio [...]selli over bij de club van V[...] Schip en Vink. Maselli trad [...] jaar in dienst en behoedde [...] club voor degradatie. Nu Ge[...] teruggevallen is naar de vijf[...] de plaats na zestien wedstrij[...] werd de coach bedankt voo[...] bewezen diensten en mag t[...] naar de jeugdafdeling, die [...] eerder leidde. Maselli werkte [...] 1988 tot '90 al bij Genoa. In [...] Serie A verdwenen dit sei[...] de coaches Gigi Radice (Ca[...]ri), Azeglio Vicini (Udin[...] Francesco Guidolin (Atalant[...] Nedo Sonetti (Lecce).

WK rolstoeltenn[...] naar Roermond

ROERMOND – Na een inten[...]ve lobby heeft Roermond [...] wereldkampioenschap rolst[...] tennis 1995 binnengehaald. [...]stoeltennis is momenteel [...] snelst groeiende sporttak v[...] gehandicapten. De wedstrij[...] vinden plaats tussen 7 en 13 [...]gustus. Meer dan 25 landen [...]men aan de start.

Van Almsick ware goudvis

BERLIJN – Franziska van A[...]sick, zesvoudig Europees zw[...] kampioene, haalt letterlijk g[...] uit het water. De vijftienja[...] Berlijnse tekende tijdens h[...] vakantie in de Zwitserse Al[...] een reclamecontract met Sch[...] (fabrikant van zonnebanken) [...] haar in het nieuwe jaar ru[...] 750.000 gulden zal opbreng[...] Manager Werner Köster maa[...] bekend dat haar inkomsten [...] reclame voor 1994 geraamd w[...]den op een kleine drie milj[...] gulden. Haar reclame met de [...] la Koe is op dit moment de [...]kendste tv-spot in Duitsland.

Kerstgala op circuit Baarlo

BAARLO – Sportpark [...] Berckt in Baarlo beleeft zon[...] een kerstgala. Topcoureurs [...] het speedway verschijnen va[...] 13.00 uur op de asfaltpiste v[...] een programma dat bol staat [...] hoogtepunten. Kampioensf[...]les in de stockcar formule 1 [...] standaard betekenen een w[...]dig einde van het racejaar. M[...] daar blijft het niet bij. T[...] monsterachtige voertuigen, [...]kend van de Amerikaanse [...] gaan als extra attractie een gr[...] aantal auto's verpulveren.

Argentinië óók met Caniggia

BUENOS AIRES – De Arg[...]tijnse bondscoach Alfio Ba[...] wil naast Diego Maradona [...] een ex-cocaïnegebruiker sele[...]ren voor de WK in de Vereni[...] Staten. Hij wil Claudia Canig[...] meenemen. Caniggia werd [...] tien maanden geschorst toen [...] een dopingcontrole bij AS Ro[...] werd vastgesteld, dat hij coca[...] had gebruikt. De schorsing [...] de langharige spits, één van [...] vedetten tijdens het vorige [...] in Italië, loopt 8 mei af, am[...] een maand voor de eerste w[...]strijd van Argentinië, tegen G[...]kenland.

Vuur van het zuiverste water

OSLO – Het olympische v[...] bij de winterspelen van Li[...]hammer wordt ontstoken d[...] een vlammetje van ongemen[...] afkomst. Na protesten [...] Griekse zijde hebben de No[...] ervan afgezien het vuur van [...] fakkel, die uit Olympia komt, [...] mengen met een vlam van ei[...] origine. Aanvankelijk was [...] wel de bedoeling. Ervan uitga[...]de dat de Grieken zich in [...] oudheid nooit met wintersp[...] hebben beziggehouden en [...] Noordse volken wel, lieten de [...]ganisatoren zelf vuur sla[...] Twee houtjes werden ergens [...] het hoge noorden tegen elk[...] gewreven. Wat er met dat v[...] moet gebeuren, is nog de vra[...]

WAUBACH – Waubachse Bo[...] en Hein Hassink hebben bes[...]ten om de samenwerking aan [...] einde van het huidige seizoen [...] beëindigen.

SUSTEREN – Bert Isenborg[...] wordt volgend jaar de nieu[...] trainer van Sportclub Susteren. Momenteel is hij werkzaam [...] Minor in Nuth. Bij de derdekl[...]ser uit Susteren volgt hij W[...] Bogie op.

VANDAAG
11.03-12.40 Dld 2: Sport Extra: voet[...] Mexico-Duitsland
17.10-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.41-18.51 Ned 2: Sportjournaal.
18.45-19.15 RTL +: Sport.
22.15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.
22.30-23.05 BRT 1: Sport.

De Limburger

provinciaal dagblad

Foto ARNAUD NILWIK

* Het water heeft bezit genomen van Limburg. In het laag gelegen deel van Urmond, waar voornamelijk boerderijen liggen, zijn alleen boomtoppen, daken en een enkel dijkje nog zichtbaar. Foto PETER SCH

* Het team dat de watersnoodramp in Maastricht coördineert, besloot gistermiddag over te gaan tot vrijwillige evacuatie van de inwoners van Borgharen en Itteren. Foto PAUL MELLAART

* Met een bootje brengt de brandweer van Roggel en Neer bewoners van het senioren-wooncomplex Spuitjeshof in naar het droge. Foto FER TRAU

Donderdag 23 december 1993 nr. 302

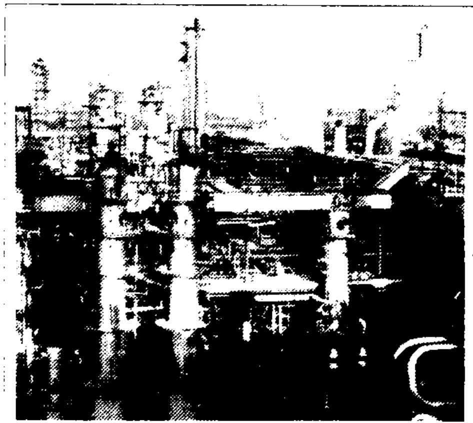
Kritiek op drinkwaterbedrijf Aken na vervuiling

Pagina 11

Weer honderden banen weg bij Fokker

Pagina 15

Het einde van het DSM-gevoel

Pagina 17

Handballers niet naar EK na nederlaag tegen Fransen

Pagina 23

Koningin Beatrix bezoekt vandaag rampgebied in Limburg

3000 mensen geëvacueerd

Van onze verslaggevers

MAASTRICHT/ROERMOND – Langs de Maas tussen Maastricht en Venlo is gisteren een grootscheepse evacuatie op gang gekomen. Ruim drieduizend mensen moesten hun huis verlaten om zich in veiligheid te brengen voor het snel wassende water.

Vandaag bereikt het water in Midden-Limburg de hoogste stand. Verwacht wordt dat in Roermond en omgeving meer dan duizend mensen hun huis moeten verlaten.

Overal langs de Maas zorgden de evacuaties gisteren voor emotionele taferelen. Mensen zaten huilend in bootjes en vrachtwagens, die hen naar opvangcentra brachten. De meeste geëvacueerden vonden onderdak bij familie en bekenden.

Een helikopter van de Nederlandse marine moest gisteravond een vrouw evacueren vanaf het schiereiland Oolderhuuske in Roermond. Aanvankelijk werd gedacht dat de vrouw in coma was geraakt. In het Roermondse ziekenhuis bleek later dat dit niet zo was. Zeven mensen uit Hatenboer in Roermond moesten ook door de marinehelikopter in veiligheid gebracht worden.

Weigeren

Ondanks herhaalde oproepen weigerden honderden mensen om te vertrekken. Zij kozen ervoor thuis te blijven en opnieuw een onzekere nacht tegemoet te gaan. Hulpverleners verbaasden zich erover dat zoveel mensen laconiek reageerden op dringende verzoeken om hun boeltje te pakken.

Uit de Maastrichtse Maasdorpen Borgharen en Itteren werden tot gisteravond 750 mensen geëvacueerd. Gisteravond raakten daar drie hulpboten in de problemen door de sterke stroming. Alle 26 boten werden vervolgens tijdelijk uit de vaart genomen.

Rampgebied

In Meers (gemeente Stein) werden 340 mensen uit hun huizen gehaald. Het waren de bewoners van 150 pal achter de dijk gelegen huizen. Toen het Maaswater over de dijk begon te sijpelen werd tot ontruiming besloten.

Zestienhonderd mensen in Roosteren, Illikhoven, Vissersweert (gemeente Susteren) en Grevenbicht (gemeente Born) moesten hun huizen ook verlaten. In het Belgischlimburgse Maasmechelen werden gisteren veertienhonderd mensen geëvacueerd.

De burgemeester van Susteren heeft de kernen Roosteren, Illikhoven en Vissersweert tot rampgebied verklaard. Dat deed hij vooral om op te kunnen treden tegen de vele watertoeristen die hulpverleners voor de voeten liepen en reden. Ook in Roermond en omgeving zorgden deze nieuwsgierigen voor overlast en zelfs kilometerslange files op de toegangswegen. Doorgaande wegen in Midden-Limburg stonden gisteren blank en moesten afgesloten worden.

Koningin

In het Belgischlimburgse Heppeneert verdronk gisteren een 58-jarige man. Hij was op zijn fiets over de dijk op weg naar huis en kwam in het water terecht. De snelstromende rivier sleurde de man mee. Elders in Europa verloren nog vijf mensen het leven. Ook Duitsland en Frankrijk kampen met grote overstromingen.

Koningin Beatrix bezoekt vandaag het rampgied in Limburg. Welke gebieden ze bezoekt en wanneer wilde de Rijksvoorlichtingsdienst vannacht niet meedelen. De koningin wil geen ruchtbaarheid aan haar bezoek.

Lees verder pagina 3

* *Overal langs de Maas zorgden de evacuaties gisteren voor emotionele taferelen. In dekens gehuld worden deze mensen in Roosteren naar een opvangcentrum gebracht.* Foto PETER SCHOLS

Losse nrs. ƒ 1,65/Bfr. 30. Op zaterdag ƒ 1,80/Bfrs. 35. 4567

Milieu Beleids Plan

Eerst hadden we het Nationaal Milieu Beleidsplan-Plus. Vooral die veelbelovende 'plus' bracht grote delen van de landsbevolking tot de innige overtuiging dat het nu snel de goede kant uit zou gaan met het milieu.

Niet dus. Bijna vier jaar na het verschijnen van het eerste plan moest er daarom een nieuw komen, het Nationaal Milieu Beleidsplan 2.

Daarin kondigt milieuminister Hans Alders aanvullende maatregelen aan, zodat tenminste de doelstellingen uit het plus-plannetje gehaald worden.

Aanvullende maatregelen. Ja, Alders weet hoe hij de dingen moet aanpakken. Was hij ook niet de man die met het geniale voorstel kwam om de was van twee gezinnen in één wasmachine te doen, teneinde het milieu te sparen?

Nee, dat komt best goed met ons milieu.

'Laatste bod' Hirsch Ballin

Spanning rond Vreemdelingenwet loopt hoog op

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – De Vreemdelingenwet heeft in de Eerste Kamer afgelopen nacht tot grote politieke spanningen geleid. De Senaat dreigt de nieuwe wet te verwerpen. Tegen een uur vanochtend leek minister Hirsch Ballin (Justitie) de Senaat enigszins tegemoet komen maar het was onduidelijk of de dwarsliggende PvdA-senatoren door de knieën zouden gaan.

De voortzetting van het debat volgde na een schorsing van ruim 2,5 uur. In die tijd beraadde Hirsch Ballin Justitie zich in het kabinet en probeerde hij de PvdA-senatoren te overtuigen van een 'laatste bod'. Hoe dat bod eruit zag was toen nog niet bekend. De bedoeling was te voorkomen dat de PvdA tegen de wet zou stemmen.

De PvdA dreigde daarmee omdat afgewezen asielzoekers niet meer in hoger beroep mogen. Met uitzondering van het CDA eisen alle fracties in de Senaat dat de buitenlanders deze mogelijkheid behouden.

Ondanks dringende verzoeken van alle politieke partijen in de Senaat bleek Hirsch Ballin gisteren in de loop van de dag niet bereid om welke vorm van hoger beroep dan ook te accepteren.

„Perplex, verbijsterd, de minister is autistisch, een discussie tussen doven" waren enkele uitroepen van de senatoren gisteravond.

W. Jansen van het Nederlands Centrum Buitenlanders (NCB) liet gisteren weten dat Hirsch Ballin en staatssecretaris Kosto (Justitie) tevens het verblijfsrecht van buitenlandse kinderen en buitenlandse partners van Nederlanders, vluchtelingen en houders van een vestigingsvergunning willen beperken. De permanente verblijfsvergunning wordt ingeruild voor een vergunning die elk jaar weer moet worden verlengd, aldus Jansen.

Met deze maatregel wordt volgens het NCB in één klap de rechtspositie van honderdduizenden mensen verslechterd.

Af en toe zon

Af en toe zon. In de loop van de middag toenemende bewolking, in de avond gevolgd door sneeuw. Middagtemperatuur ongeveer 4 graden. Wind uit west tot noordwest, matig, kracht 4, in de loop van de dag draaiend naar zuidwest. **De vooruitzichten tot en met maandag:** morgen regen of sneeuw. Vanaf eerste kerstdag overgang naar koud weer met overwegend lichte vorst en eerst nog een enkele sneeuwbui.

„Over enkele maanden is Maastricht de zuiverste stad van Nederland, maar is het lan weg. Dat gevaar dreigt."

Gemeentevoorlichter Pieter Beek in NRC Handelsblad

Oudste inwoner Roosteren zit te eten in het water

„Ik ben in 1926 niet weggegaan en nu ga ik ook niet weg"

Van onze verslaggevers

ROOSTEREN – Opa Kocken van 89 jaar, de oudste inwoner van Roosteren, wilde gisteren perse niet zijn huis uit. Hij zat doodleuk aan tafel te eten terwijl het water tot aan zijn knieën stond en de vloerbedekking langs kwam drijven. „Ik ben in 1926 niet weggegaan en nu ga ik ook niet", zei hij.

Schoondochter Wilma Kocken heeft hem uiteindelijk van tafel gesleurd en op de boot gezet richting crisiscentrum in Nieuwstadt. Daar zit hij nu, om half acht 's avonds. Met steenkoude voeten.

„Het is eigenlijk schandalig", aldus Wilma. „Vanmorgen om acht uur heb ik al 06-11 gebeld en toen het bijna donker was werden we pas opgehaald. Ik was bij mijn moeder, die woont ook bij ons in de Passtraat in Roosteren. Zij heeft me getroost toen ik vanmiddag echt in paniek raakte. Er kwam toen een bootje voorbij dat ons niet wilde meenemen. En mijn moeder heeft notabene hartklachten."

Surfplank

De zoon van Wilma heeft op zijn surfplank het dorp verkend om bij buurtbewoners te informeren of alles nog okay was. Haar dochter zat uit het slaapkamerraam te vissen. „Die vond het wel sjiek", zegt Wilma.

In de sporthal zitten zo'n honderdveertig mensen. Huilende vrouwen, vermoeide mannen en paniekerige mensen die op zoek zijn naar verdwenen familieleden. Vijftig bedden staan klaar. Rode Kruismedewerkers rennen de benen onder hun lijf vandaan om iedereen van warm eten en koffie te voorzien.

Bij de ingang van de sporthal in Nieuwstadt – het crisiscentrum – zit de 13-jarige Marco Martherus uit Heerlen. Met sporttas en badmintonracket. „Ik zou hier vanavond training hebben. Wist ik veel dat het hier een opvangcentrum was. Niemand heeft mij gebeld."

Zandzakken

De situatie liep gistermorgen in Illikhoven, Vissersweert en later Roosteren helemaal uit de hand. De inwoners waren compleet verrast door het snel stijgende water. De brandweer van Susteren reed om zeven uur met loeiende sirenes rond. Het water stond toen al vijf centimeter hoog in de meeste straten. Een aantal inwoners kon nog net hun auto in veiligheid te brengen.

„Zandzakken, we moeten zandzakken hebben," schreeuwde iedereen. Op het gemeentehuis in Susteren was echter niemand nog op de hoogte van de alarmerende situatie in Roosteren. Zandzakken moesten in Oud-Roosteren gehaald worden. Een gehucht aan de andere, op dat moment nog droge kant van het Julianakanaal en een kilometer van het rampgebied. In paniek werden vuilniszakken met aarde uit de tuin gevuld. Anderhalf uur na het alarm van de brandweer stonden alle straten blank.

Lees verder pagina 5

Blank parlement Z-Afrika neemt democratische grondwet aan

Van onze correspondent RAYMOND HASSELERHARM

KAAPSTAD – Zuid-Afrika's blanke parlement, vermoedelijk voor het laatst bijeen, heeft gisteren een eind aan de apartheid gemaakt door een nieuwe democratische grondwet te aanvaarden.

In feite betekent het parlementsbesluit dat de blanken na tientallen jaren dictatuur de macht uit handen geven aan de zwarte bevolking.

„Nu voor het eerst in onze geschiedenis, na drie eeuwen onderdrukking, krijgen we een grondwet die gebaseerd is op gelijke rechten voor ieder individu", meldde het Afrikaanse Nationale Congres (ANC) in een enthousiaste reactie. Het ANC heeft het afgelopen twee jaar onderhandeld met vooral president De Klerks Nationale Partij over de nieuwe grondwet, die moet leiden tot vrije verkiezingen op 27 april. Tot aan de verkiezingen wordt de regering-de Klerk gecontroleerd door een Overgangsraad, met onder andere deelname van het ANC.

De Vrijheids Alliantie, met conservatieve blanke leiders, zwarte thuislandleiders en de Zulu-beweging Inkatha, is buitenspel gebleven. Ondanks hardnekkige pogingen kon de afgelopen dagen geen akkoord worden bereikt over de verstrekkende eisen van de Alliantie voor zelfstandige provincies.

Een acht maanden oude baby en vier andere mensen zijn gisteren omgekomen toen ongeveer twintig aanvallers het vuur openden op twee huizen in het zwarte woonoord Ngoyameni.

Vluchtelingen uit Bosnië bieden slachtoffers ramp onderdak aan

Van onze verslaggever

ROERMOND – Ontheemden uit Bosnië hebben aangeboden Limburgers die door de overstromingen hun huis moeten verlaten, op te vangen in het tijdelijk opvangcentrum (TOC) in Roermond.

De oorlogsvluchtelingen uit het voormalig Joegoslavië willen hun kamer of caravan in de voormalige Ernst Casimirkazerne delen met Limburgers die de komende dagen tijdelijk ontheemd raken.

Zo willen ze iets terugdoen voor de gastvrijheid die ze in Nederland hebben gekregen.

STREEKJOURNAAL

Mijnstreek oost ☎ 045-73780

HET CIRCUIT

Het worden echt stille nachten, komende week. Stille avonden, ook. Zoals elk jaar gaat de wereld ook nu rond de kerstdagen weer gebukt onder een overdosis kerstconcerten, kerstsfeer, kerstwandelingen, kerstdiners, kerstboodschappen en wat dies meer zij. Wie tussen al die kerstgeneugten door ook wel eens iets anders wil – gewoon een lekker stukje popmuziek, om maar eens een zijstraat te noemen – heeft helaas weinig keuze. En wàt er te kiezen valt, vind je zoals gewoonlijk in Het Circuit. Niet echt veel, maar wel de moeite waard, vinden we zelf.

Kerst-Inn

Om te beginnen, we kunnen er niet helemaal omheen, toch maar een beetje kerstsfeer. Zaterdag, eerste kerstdag, wordt in de Stadsschouwburg Heerlen weer de traditionele Kerst-Inn gehouden. Er is ook dit jaar weer een gevarieerd programma, waar gelukkig veel muziek in zit. We plukken de aardigste muzikale acts er even uit. Op het hoofdpodium in de foyer van de grote zaal verschijnen onder meer het ensemble Fluvio (licht klassiek, 12.15 uur), het ensemble Aquarius (fragmenten uit musicals, 13.00 uur), het duo Antibe (Duitse en Limburgse liedjes, 14.15 uur), Frans Tiedtke (accordeon, 16.15 uur), Miss Lilian (country in – ja, hoor... – kerstsfeer, 17.00 uur), de groep Mosaico (Antilliaanse zang, dans en muziek, 17.45 uur), de JoTosDa Group (African Root Music, 19.00 uur) en Blue Monday (bluesrock, 20.00 uur). Bovendien komt rond half zeven nog een muzikale verrassing op de planken. Een echte verrassing, want ook wij hebben geen idee wat dat wordt. Maar alles bij elkaar kan het zaterdag dus nog best gezellig worden in de Heerlense schouwburg.

RAD²-kerst

Verder naar zondag, tweede kerstdag. De Heerlense jongerenbeweging RAD² houdt dan vanaf acht uur een speciale kerstavond voor – we citeren het persbericht – „alle jongeren die niet op de traditionele manier Kerstmis willen vieren, maar toch een leuke avond willen hebben." Zo mogen we het horen. Op het programma: veel muziek, smakelijke hapjes, en een live band. Die live band is Zjwaem, een lokale wave-rockband die in de anderhalf jaar van zijn bestaan al een geduchte podiumreputatie heeft opgebouwd. Belangstelling? Ga dan zondagavond om acht uur (iets later mag ook) naar jongerencentrum Nova aan de Ganzeweide 211 in Heerlen. De toegang is gratis.

Erwtjes nacht

Wie na een paar dagen *Stille Nacht, Heilige Nacht* die tekst wel kan dromen, kan voor de broodnodige variatie op tweede kerstdag 's avonds vanaf half tien ook even binnenlopen bij Grand Café Fellini aan het Kerkplein in Heerlen. Daar verzorgt Erwtjes Ouwe Leem Band dan een concert onder het motto *Blues Nacht, Erwtjes Nacht*. Erwtje, Härrie en Nelfrin staan weer garant voor gezellige blues en swingende boogie. Bovendien mag je gratis naar binnen, en dat is in deze dure tijden ook mooi meegenomen.

Earring

Daarmee zijn we al bijna door het kerstcircuit heen. Maar we hebben de grootste naam tot het laatst bewaard. Je moet er weliswaar nog een paar dagen geduld voor oefenen, maar volgende week woensdag (29 december) zijn ze er dan toch: Golden Earring. Live, in de Stadsschouwburg Heerlen, met *The Naked Truth*. De naakte waarheid, dus. En zo is het maar net. De jongens van Golden Earring gaan er namelijk eens *unplugged* tegenaan. Een uitvloeisel van de eerder dit jaar uitgebrachte (versterkt) akoestische cd *The Naked Truth*, waarvoor bij het publiek erg veel belangstelling bleek te bestaan. Aanleiding voor de groep om er meteen maar een promotie-toernee tegenaan te gooien langs een beperkt aantal Nederlandse schouwburgen. Waaronder die van Heerlen. Wie dus klassiekers als *Radar Love*, *Twilight Zone*, *Long Blond Animal* plus wat nieuw werk wel eens in een akoestische versie wil horen, moet de woensdagavond al vast reserveren. Het concert begint om acht uur. Kaarten kosten vier tientjes, en zijn verkrijgbaar bij de kassa van de Stadsschouwburg Heerlen (telefoon: 045-716607).

* Pastoor Van Oss met de kleinste kerststal uit zijn verzameling. Het gouden stalletje is erg kostbaar en is niet op de expositie te zien. Foto SCHOLS/HARRY HEUTS

Pastoor Van Oss exposeert zijn kerststallen

Hij heeft er inmiddels vijfhonderdvijftig. Pastoor J. van Oss van de Hubertusparochie uit Beek-Genhout verzamelt kerststallen zoals een ander sigarebandjes. Het grootste deel van het jaar staan ze op de zolder van de pastorie. Maar in deze tijd van het jaar waaiert de collectie uit over diverse exposities in heel Nederland.

In het Streekmuseum van Valkenburg is momenteel een belangrijk deel van de verzameling van Van Oss te zien. Daaronder zijn stallen uit Mexico, Peru, Afrika, Duitsland en Nederland. Van heel eenvoudige, verstilde tafereeltjes tot uitbundige symboliek in de vorm van een levensboom.

De kerstfiguren en kribbetjes zijn gemaakt van de meest uiteenlopende materialen: van brooddeeg tot glas en van keramiek tot blik. Staaltjes volkskunst, die stuk voor stuk iets vertellen over de cultuur van het land van herkomst.

Pastoor Van Oss (56) begon ruim twintig jaar geleden met zijn hobby. Als godsdienstleraar wilde hij zijn leerlingen laten zien dat Christus op aarde was gekomen voor de bewoners van alle werelddelen. Bovendien was Van Oss altijd al liefhebber van volkskunst. „Uit elk tafereeltje spreekt een heel eigen cultuur", weet de Monfortaan. „Het christendom is iets van over de hele wereld, van Afrika tot China. Dat is de eigenlijke boodschap van mijn collectie."

Dankzij contacten met broeders, parochianen en missionarissen in verre landen groeide de verzameling snel. Uit alle uithoeken van de wereld brachten confraters uit de missie kerststallen mee voor Van Oss. En iedereen uit zijn omgeving die af wilde van zijn stalletje wist: breng het maar naar de pastoor.

Behoedzaam laat pastoor Van Oss zijn vingers langs de fraaie tafereeltjes gaan. In een kerststal uit Peru is Maria gekleed als een Spaanse madonna en draagt het kindje Jezus een indianemutsje. De Provençaalse stal toont het leven van de ware God in Frankrijk: de burgemeester van het dorp zwaait uitgelaten met de tricolore ter gelegenheid van de geboorte, berouwvolle moordenaars brengen hun messen naar de stal en zigeuners leven zich uit op hun instrumenten. Een groot contrast daarmee is de sobere stal uit Bangladesh, waar geen mensen, maar alleen dieren op geboortevisite komen. De stal uit Haïti heeft de sfeer van een voodoo-ceremonie.

Echt typische Limburgse kerststallen bestaan niet, weet Van Oss. „Ik heb wel een mooi stukje handenarbeid van een Roermondenaar. Die gaf Jozef het uiterlijk van een gemoedelijke kleiboer en Maria de gedaante van een marktvrouwtje. De stal zelf is gebouwd in de stijl van een vakwerkboerderij." De allermooiste vindt Van Oss zelf de stal die kunstenmaar Gène Eggen speciaal voor hem maakte: een fraai gestileerd kunstwerk waarin Maria en Jozef omvat worden door een goddelijke hand.

Pastoor van Oss expose[ert] zijn kerstgroepen op [de] meest uiteenlopende pla[at]sen. Belangstellende[n] moeten een jaar van te v[o]ren reserveren. Dit ja[ar] staan delen uit zijn colle[c]tie in Amersfoort, Wee[rt], Druten en Valkenburg.

Natuurlijk vragen de kers[t]stallen veel onderhou[d]. Voor een belangrijk de[el] zorgt de pastoor zelf vo[or] reparaties aan gesneuveld[e] figuurtjes. Ook de dorpsbe[woners] helpen vaak e[en] handje, bijvoorbeeld als J[o]zef een nieuw gipsen be[en] nodig heeft.

In het Valkenburg[se] Streekmuseum is d[e] kerststallen-expositie t[e] zien tot en met 9 januar[i]. Het museum is geopen[d] van dinsdag tot en m[et] zondag van 10.00 uur t[ot] 17.00 uur. Op Eerst[e] Kerstdag en op Nieuw[-] jaarsdag is het museu[m] ook open en wel va[n] 14.00 uur tot 17.00 uu[r]. De entree bedraagt ee[n] rijksdaalder.

puzzels & strips

doorloper

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									

Horizontaal:
1. Detail; 2. voorts, een zekere; 3. eenmaal, dokter; 4. onbezonnen; 5. soort weefsel, hoofdkerk, persoonlijk vnw.; 6. regelmaat, Indonesisch eiland; 7. eiergerecht, bijbelse naam; 8. zure kers, god v.d. liefde; 9. roofdier, carbolzuur; 10. slordig, taaie lekkernij; 11. stad in Engeland, muziekinstrument; 12. voedsel, strijdperk; 13. muziekstuk, forum.

Vertikaal:
1. Sleephelling, grondstuk; 2. wreedaard, nooddruft, rekening; 3. landweg, schaden, afgelegen; 4. azijn, verbouwer, eenmaal; 5. kleur, telwoord, klimwerktuig; 6. meteen, duikereend, deel v.d. voet, bosgang; 7. vroeger, kaartspel, soort schaatsen; 8. insektenkenner, Engels telwoord; 9. stillen, mohammedaanse godsdienst, bijwoord.

bridge

Gever: West
Kwetsbaar: NZ

♠H96
♥76
♦H95432
♣AH

N / W / O / Z

♠AVB1087
♥43
♦6
♣7654

Bieding

N	O	Z	W
-	-	-	1♦
pas	1♥	1♠	2♥
3♠	pas	4♠	pas
pas	pas		

Uitkomst
West start met ♥A en vervolgt met ♥H en ♣V. Hoe luidt uw speelplan?

telefoontje

Bij dit spelletje doen we even net of we een bekende persoon bellen. Zijn of haar naam zit verstopt in het gegeven nummer. Staat er een 2, dan staat die voor A, B of C etc. Welke bekende persoon bellen we?

6-2-7-2-0 2-2-5-5-3-7

zweeds

WELKE TWEE SLEUTELWOORDEN VORMEN DE LETTERS UIT DE VAKJES VAN 1t/m 20?

verbindingsstuk	↓	aanval	↓	lidwoord	Rijks Grens (afk.)	plastiek	↓	vis	grote plaats
→		11						3	
stiekem	17	vloersteen			8			kleur	
→					ontplofbaar mengsel		tantalium (schei)		
land in Oost-Azië		deel van een breuk		vloertapijt				19	
jongensnaam						14	zoon van Jacob		kaartenboek
→				chocoladepoeder	7	soort papegaai			
voertuig	serveerblaadje		letterlijke aanhaling						
discussie			1			kobalt (scheik.)		persoonlijk vnw.	
→			laf	16	bewusteloosheid				12
nageslacht	6	adellijke titel				2	20		15
wreed heerser				18	karwei				
[illegible] katten	5	vaarwel		telwoord					
→	10		13						
groet				9					
uit Denemarken					4				

1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

visitekaartje

K.T. Trail
Stein

De letters van naam en woonplaats van deze man, vormen in een andere volgorde de naam van zijn beroep.

suske en wiske „de potterproever" 51.4

boes

jamboree

oplossingen van woensdag

KRUISWOORD

Horizontaal:
1. Chaos; 5. als; 8. inval; 12. eer; 13. peloton; 16. vlo; 17. me; 18. mals; 19. emoe; 21. be; 22. etre; 24. sepia; 26. goed; 28. ork; 30. min; 31. bed; 32. Tanger; 35. pilaar; 37. Ad; 38. lommerd; 39. lt; 40. akelig; 42. ooliet; 45. Eem; 46. end; 48. nis; 49. file; 51. liter; 53. aker; 55. un; 56. doel; 58. roes; 60. er; 61. ido; 63. meander; 65. ala; 66. tombe; 67. Tee; 68. flets.

Vertikaal:
1. Cement; 2. heet; 3. ar; 4. Spa; 5. alsem; 6. lo; 7. Stein; 8. Ino; 9. vv; 10. albe; 11. loeder; 14. els; 15. oma; 18. merg; 20. egel; 23. rondeel; 25. pigment; 27. odalisk; 29. kelim; 31. bidon; 33. aak; 34. rog; 35. pro; 36. Ate; 40. affuit; 41. leed; 43. lias; 44. terras; 46. Eilat; 47. derde; 50. indo; 51. lee; 52. roe; 54. eelt; 57. ome; 59. erf; 62. om; 64. ne; 65. ae.

SLEUTELWOORD
Bockbier, ivoorwit, samovaar, suppoost, clubhuis, hutjacht, oneindig, puritein. De woorden op de eerste en derde verticale regel zijn: bisschop en computer. Het sleutelwoord luidt: grondtakel.

CRYPTOGRAM
beurs
j—o—
griet
e—a—voos
vesta—p—n
a—t—n—g—u
loopgraaf
—a—s—v—j
spotrede

SCHAKEN
Wit wint als volgt:
1. Lf1, Lb5
2. Lg2, Lf1
3. Lf1:, g2
4. Pg3, g1D
5. Pf5 mat

10 VERGISSINGEN
Haar van dame, tube rechts, penseel, tube links, verf op palet, muts, onderkant van ezel, op vaas, stenen links, haar van man.

Vandaag beslissing over rampenfonds; provincie stelt miljoen beschikbaar

Twintig miljoen gulden schade

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De schade van de wateroverlast in de Limburgse Maasdorpen wordt voorlopig geschat op twintig miljoen gulden.

Volgens een eerste inventarisatie van de provincie en het Rode Kruis lijden tot nu toe ongeveer zevenduizend huizen schade door de wateroverlast.

Er zijn nu al 20.000 mensen het slachtoffer van het wassende water geworden; 4500 van hen werden in januari ook al door de wateroverlast getroffen.

Rampenfonds

De regering besluit vandaag of het nationale rampenfonds wordt aangesproken om mensen te helpen die schade hebben geleden.

De Belgische regering besloot gisteren tot openstelling van het rampenfonds. Het kabinet in Brussel zal de getroffen gemeenten langs de Maas tot rampgebied verklaren.

Een miljoen

Vooruitlopend op een beslissing in Nederland heeft de provincie Limburg alvast een miljoen gulden gereserveerd voor gedupeerden. Gedeputeerde Staten hebben dat gisteren besloten.

Samen met het Rode Kruis vraagt de provincie vandaag ook steun bij de EG in Brussel. De Europese Commissie heeft gisteren al een miljoen gulden beschikbaar gesteld voor hulp aan slachtoffers van de watersnood in België.

Kerken

Ook het bisdom Roermond en andere kerkgenootschappen in Limburg vragen de provincie om in de kerkgebouwen collectebussen te plaatsen voor hulp aan de slachtoffers van de overstromingen. GS roepen bovendien iedereen op geld voor de slachtoffers te geven via giro 777 van het Rode Kruis.

Gisteravond hebben provincie en Rode Kruis Nederland besloten een onafhankelijke stichting op te richten voor de registratie, inventarisatie en taxatie van de waterschade in Limburg. Die stichting gaat zich ook belasten met eventuele uitkeringen aan slachtoffers. Bovendien bepaalt zij welke schade wordt vergoed.

Schade-experts

Verder heeft de provincie het Verbond van Nederlandse Verzekeraars gevraagd gratis schade-experts beschikbaar te stellen.

Volgens Gedeputeerde Staten kan van de meeste getroffenen niet verwacht worden, dat zij in staat zijn de financiële gevolgen van onverzekerbare waterschade helemaal zelf te dragen. Voor veel mensen is het bovendien de tweede keer in één jaar tijd dat zij getroffen worden door een ernstige overstroming van de Maas.

Verzekeraars

Het Verbond van Verzekeraars in Den Haag heeft gisteren nog eens bevestigd dat de Nederlandse verzekeraars niet tegen overstroming verzekeren. Limburgers die water in hun huis krijgen, moeten zelf voor de schade opdraaien.

Een woordvoerster van de verzekeraars wijst er op dat langs de Maas zo vaak overstromingen voorkomen dat er voor de verzekeraars geen sprake meer is van het lopen van een risico, maar van de zekerheid dat ze regelmatig schade zullen moeten vergoeden.

De kans op een ramp van enorme omvang is de belangrijkste reden om geen overstromingsverzekering aan te bieden. Zelfs wie in de provincie Zeeland achter een veilige zeewering woont, slaagt er niet in zich tegen een overstroming te verzekeren, merkt de woordvoerster op.

Pool

Een groot aantal Nederlandse brandverzekeraars, aangesloten in het Verbond van Verzekeraars, overweegt een pool te vormen met maximaal vijftig miljoen gulden voor een verzekering tegen schade door aardbevingen en overstromingen van binnenwateren.

Aan de overheid is gevraagd de bestaande fiscale mogelijkheden te verlenen om zo'n pool mogelijk te maken en bovendien met extra geld over de brug te komen. In gebieden die zeer vaak met wateroverlast te maken krijgen, zal een dekking vooralsnog echter niet van toepassing zijn, aldus het verbond.

* Een uitgeputte koe heeft de dijk rond de boerderij in Oud-Urmond op tijd bereikt.
Foto PETER SCHOLS

Wassend water

De Limburger commentaar

De statistieken mogen dan koeltjes beweren dat de huidige hoge waterstand van de Maas in Limburg hooguit eens per eeuw voor komt, maar als dat fatale moment zich nu voordoet betekent die geruststelling niet meer dan een lekkend excuus voor een falend bestuur.

Wanneer aan de vooravond van 1994 duizenden Limburgers in het welvarende West-Europa lijdzaam moeten toezien hoe het Maaswater vrijelijk hun have en goed binnenstroomt, wanneer zij zich in die ontreddering ook nog moeten afvragen hoe zij in vredesnaam al die onverzekerbare schade moeten betalen, dan mogen zij van hun bestuurders meer verwachten dan de toezegging dat zij – wanneer het water weer gezakt is – aan tafel gaan zitten om te bekijken hoe deze rampspoed in het vervolg voorkomen kan worden.

Wanneer niet onverwijld de luiken van het rampenfonds geopend worden, wanneer de overheid niet onmiddellijk belooft ook individuele schade goeddeels te vergoeden, dan besluit zij met zulke hoogvaardige afzijdigheid tevens de getroffen bevolking niet serieus te nemen.

Zolang de Maas haar water naar de zee draagt, zolang heeft ook het ver van de zee liggende Limburg met dat water van doen gekregen. Tegenover dat gevaar staat al sedert mensenheugenis een schrijnend gebrek aan bestuurskracht. Tot op heden heeft niemand de principiële keuze willen maken: óf de Maas wordt ingedamd, óf zij krijgt de ruimte.

Die ruimte heeft ze natuurlijk, bij herhaling, zelf gezocht. Maar helaas hebben de naar gebiedsuitbreiding snakkende bestuurders die natuurlijke wateroverloop een onbelemmerde woonbestemming gegeven. En als het aan hen ligt, komen er langs het water zelfs nog duizenden huizen bij.

Een ramp van de huidige omvang was waarschijnlijk niet geheel te voorzien. Zeker niet door de bewoners, die zich in eigen huis veilig mochten wanen. Daarom zullen wij, zal Nederland, zal de politiek, zal de nationale overheid zich aansprakelijk moeten voelen. •

Met de betrekkelijke geruststelling dat de schade grotendeels dan wel geheel door de overheid vergoed zal worden, kunnen de in ellende ondergedompelde bewoners langs de Limburgse Maas misschien nog tot enige kerstgedachten komen.

Overstromingen teisteren ook de buurlanden

BONN – Veel landen in het westen van Europa worden geteisterd door overstromingen. Door aanhoudende overvloedige regenval stijgt het waterpeil in de rivieren nog steeds.

In Keulen stijgt het water van de Rijn met acht centimeter per uur. De extra verhoogde waterkering die het historische stadscentrum moet beschermen, bleek te laag, waardoor de oude stad onder water kwam te staan. De laatste keer dat dat gebeurde was tien jaar geleden.

De Rijn trad woensdag al buiten zijn oevers en zette delen van Bonn, Koblenz, Keulen en omliggende gebieden onder water.

Evacuatie

De overstromingen in Duitsland strekten van Trier tot Saarbruecken en Regensburg, in het oosten van Beieren. In Saarbruecken hielpen Franse soldaten bij de evacuatie van een verpleeghuis. Het stadsbestuur van Trier maakte zich op voor de evacuatie van honderden inwoners.

In de Belgische Maasvallei blijft de toestand zorgwekkend. Het waterpeil stabiliseerde zich gisteren ondanks de voortdurende regenval. Door het zeer hoge peil is de druk op de oude dijken groot. In de provincie Namen werden vierhonderd mensen geëvacueerd.

Patiënten

Ook delen van Frankrijk blijven gebukt gaan onder de grote wateroverlast, met name in het noorden en in de Moeselstreek. In de Oisevallei, in Noord-Frankrijk, moesten 170 patiënten uit een ziekenhuis worden geëvacueerd. In de Sambre-vallei steeg het water gedurende de nacht met zestig centimeter, waardoor verschillende plaatsen van de buitenwereld werden afgesneden.

In het oosten van Europa hebben ook verscheidene landen te kampen met hoge waterstanden, zoals het noorden van Roemenië, waar de verbindingen werden verbroken, en Tsjechië. In het zuidoosten van Bohemen verdronk een zesjarig meisje. Honderden mensen moesten worden geëvacueerd. *(VNU/AP/AFP/ANP)*

Verslaggevers:

Carola de Boer, Jean Brandts, Peter Eberson, Monique Evers, Annelies Hendrikx, John Hoofs, Gerda Rijpkema, Piet Tans, Jeannette Veninga

Verwachting crisiscentrum Limmel:

Evacués pas na de Kerst terug naar huis

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Bij de evacuatie van inwoners uit Borgharen en Itteren zijn gisteravond drie reddingsboten in de problemen gekomen. Daardoor moest de evacuatie in de Maastrichtse Maasdorpen tijdelijk worden gestaakt.

Twee boten van hulpinstanties die in Borgharen en Itteren mensen wilden evacueren, raakten door de sterke stroming stuurloos. Een derde boot, die te hulp schoot, kreeg dezelfde problemen. Daarop besloot het beleidsteam in het crisiscentrum in Limmel alle 26 schepen terug te trekken.

Burgemeester Philip Houben van Maastricht zei dat het te gevaarlijk was voor de hulpverleners en de hulpbehoevenden om op dat moment – rond zes uur 's avonds – nog te gaan met evacueren. Later op de avond werd de hervatting. Toen moesten nog enkele mensen uit Oud-Itteren en Borgharen worden opgehaald.

Brief

Bijna een kwart van alle inwoners van Borgharen en Itteren zijn gisteren geëvacueerd. Het Maastrichtse beleidsteam besloot gistermiddag tot vrijwillige evacuatie over te gaan. Volgens Houben was op dat moment de situatie te ernstig om mensen nog langer in onzekerheid te houden.

In een brief, die in de loop van de dag aan de bewoners van de twee dorpen werd uitgereikt, wijzen Houben en wethouder Jan Hoen (CDA, sociale zaken) er op dat de watersnood nog dagen kan voortduren. In het crisiscentrum werd er gisteren vanuit gegaan dat de mensen pas na de kerstdagen kunnen terugkeren naar hun woningen.

Regeling

Houben benadrukte gisteren dat er een „sluitende regeling" wordt getroffen voor terugkeer. Dit om te voorkomen dat er plunderaars en dieven binnenkomen. Om die reden patrouilleert de politie te water bij de lege woningen van evacués.

Houben en Hoen gingen kort in op de kritiek vanuit Borgharen en Itteren op de hulpverlening en de houding van de gemeente. Vooral het gebrek aan informatie, het niet weten wat er wanneer gaat gebeuren, wekt veel ergernis.

Hoen: „De emoties zijn gigantisch, dat weten we. Maar het probleem is dat we geen enkele verbinding meer hebben met die dorpen. Bij de vorige keren konden we terecht in de opvangcentra ter plekke. Die zijn nu onbereikbaar. En verder staan ook wij machteloos als telefoon- en stroomverbindingen zijn afgesloten. En dat is het geval."

In Maastricht zijn 150 hulpverleners direct actief: politie, brandweer, marine, leger en Duitse hulpdiensten.

Boer negeert waarschuwing: tientallen koeien verdronken

Van onze verslaggeefster

STEIN – Het grootste deel van de veestapel (53 koeien) van een boer in Oud-Urmond is omgekomen in het water. De landbouwer wordt door omwonenden en de gemeente Stein beschuldigd van nalatigheid. Hij werd maandag al gewaarschuwd voor het wassende water, maar verzuimde de dijk rond zijn bedrijf te verhogen en zijn dieren tijdig in veiligheid te brengen.

De brandweer en het leger hebben dinsdagnacht al geprobeerd de beesten te evacueren, maar kwamen toen niet ver. De koeien waren door de kou en het water, dat hen op zeker moment haast letterlijk tot de lippen kwam, zo verzwakt en verkrampt dat ze vrijwel levenloos de rondom de boerderij gelegen dijk op moesten worden getrokken.

Toen gisteren tegen de middag bleek dat het veer in Berg aan de Maas los dreigde te slaan, vertrok het leger even om daar de helpende hand toe te steken. Bij terugkomst in Oud-Urmond viel er niets meer te redden: de kadavers dreven in de stallen en rond de bomen in de ondergelopen wei. Uiteindelijk zijn zeventien dieren gered, maar de vraag is of ze allemaal zullen overleven.

Gewaarschuwd

Volgens omwonenden is het niet de eerste keer dat de boer zijn beesten bij een overstroming aan hun lot overlaat. Ook in 1984 en in januari dit jaar vond hij het niet nodig iets te doen om zijn bedrijf en zijn veestapel in veiligheid te brengen.

Burgemeester E. Meijer van Stein heeft geen goed woord over voor de boer. „Hij staat als tweede op onze lijst van mensen die gewaarschuwd worden als het water stijgt. Gelet op zijn gedrag in het verleden is hij dit keer juist heel nadrukkelijk gewaarschuwd. Maar het duurt kennelijk lang voordat er iets tot die man doordringt", aldus Meijer.

De landbouwer kon zelf gisteren niet reageren. Hij is na een val van de trap in zijn woning opgenomen in het ziekenhuis.

Ministers Maij en Dales vandaag in rampgebied

Van onze verslaggevers

MAASTRICHT — Minister Maij-Weggen en haar collega van Binnenlandse Zaken gaan vanmiddag, na afloop van de ministerraad, naar Limburg om zich op de hoogte te stellen van de rampsituatie. Ze vliegen per helicopter boven Limburg en omgeving en landen omstreeks half drie op Maastricht-Airport. Vandaar gaan ze per auto naar Stein, waar ze gewone burgers en burgemeesters opzoeken.

Ze zijn op het vliegveld overgedragen, waarna ze met gouverneur Van Voorst tot Voorst en de burgemeesters van Maastricht, Roermond en Venlo: gisteren een bezoek gebracht aan de door de watersnood getroffen gebieden in België.

Bidden

Minister Maij zei gisteren in de Kamer ook grote problemen in Noord-Oost-Brabant te vrezen, en bij de Biesbosch, waar het water van Maas en Rijn (Merwede) samenkomen. „We moeten bidden en hopen dat het allemaal goed gaat", zei ze.

Ze beloofde „een forse evaluatie" als de watersnood achter de rug is. „Van mijn kant begrijp ik dat het zuid in Zuid-Limburg verschrikkelijks te bedijken is", „maar ik beloof u: we gaan bekijken welke maatregelen mogelijk zijn."

Het Roermondse kamerlid Van Rey (VVD) vroeg de minister waarom de regering de verzekeraars nog geen toestemming heeft gegeven om fiscaal geld te reserveren, zodat bij overstromingen en aardbevingen schadevergoeding kan worden gegeven. Maij zal dit aankaarten bij haar collega van Binnenlandse Zaken.

De Belgische koning Albert en kroonprins Philip hebben

Reddingsbond boos: te laat gewaarschuwd

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT - De Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen is teleurgesteld dat ze niet eerder te hulp geroepen is. De bond, die in Nederland 31.000 redders en 110 boten achter de hand heeft, werd pas dinsdagnacht gealarmeerd vanuit Limburg.

Directeur C. Basoski begrijpt dat niet: „Het contact met de provincie kwam moeizaam tot stand. Wij hebben het initiatief genomen door hulp aan te bieden."

Een woordvoerder van de provincie: „Dat we niet eerder belden, komt doordat de prognoses tot en met maandag een waterpeil voorspelden dat onder het niveau van de overstroming in januari bleef."

Water zakt in Zuid-Limburg

VERVOLG VAN PAG. 1

MAASTRICHT – In nauwelijks drie uur stonden gisteren alle straten van Roosteren blank. Inwoners waren kwaad op de gemeente omdat de hulpverlening uiterst langzaam op gang kwam. Zandzakken die de gemeente beschikbaar stelden lagen in Oud-Roosteren aan de overkant van het Julianakanaal en ruim één kilometer van het bedreigde gebied. Inwoners konden de plek niet bereiken.

Veel boeren en tuinders in het rampgebied staan voor grote problemen. Duizenden stuks groot- en kleinvee moeten op het droge worden gebracht of naar andere stallen worden verhuisd.

Boeren zijn naarstig op zoek naar vervangende stalruimte. De Limburgse Land- en Tuinbouw Bond heeft een crisiscentrum ingericht, van waaruit coördinerend wordt opgetreden. Er is tekort aan veewagens.

Regionaal brandweercommandant G. Cloosterman in Roermond vreest dat in sommige gevallen hulp aan Midden-Limburgse veehouders te laat komt. Hij zegt de indruk te hebben dat een aantal boeren laconiek en laat heeft gereageerd op de berichten over de voorspelde overstromingen.

Langzaam

Veel bewoners van Maasdorpen kunnen dit jaar het kerstfeest niet thuis vieren. Volgens Rijkswaterstaat zakt het water in Zuid-Limburg, nadat de hoogste stand bereikt is, slechts heel langzaam.

In Maastricht zakt het water sinds gisteravond met een centimeter per uur. Maar omdat het in de Ardennen blijft regenen, durft Rijkswaterstaat niet te voorspellen of het Maaswater de komende dagen blijft zakken.

Terwijl het water gisteravond in de Maastrichtse Maasdorpen Borgharen en Itteren langzaam begon te zakken, steeg het waterpeil in Midden-Limburg ziendergoen.

In Heel verwacht Rijkswaterstaat de hoogste waterstand hedenochtend met 22.85 meter boven NAP.

Vanavond bereikt de golf Roermond. Daar wordt de hoogste stand 20.45 meter boven NAP. Honderden woningen, bedrijfsgebouwen en veestallen in Midden-Limburg komen onder water te staan. In Venlo wordt de golf van hoog water morgenvroeg verwacht.

Dijkdoorbraak

Gisteravond is de dijk langs de Maasstraat in het Middenlimburgse Ool op drie plaatsen doorgebroken. Telkens over een lengte van ongeveer 25 meter. Onmiddellijk na de dijkdoorbraak werd de bevolking dringend opgeroepen hun huizen te verlaten en hun auto's ver buiten de wijk te parkeren. Het overgrote deel van de bevolking gaf gevolg aan de oproep om de woning te verlaten.

Naar schatting vijftienhonderd bewoners in Roermond en omgeving moeten vanavond hun huizen hebben verlaten of naar de bovenverdieping verhuisd zijn. De hulpverleningsinstanties raden dat laatste af, omdat het water vanaf morgen slechts langzaam zakt, zodat mensen in veel gevallen dagenlang, vaak onder beroerde omstandigheden, in hun huizen moeten bivakkeren.

Ouderen

Ook in enkele buurtschappen in de Noordlimburgse plaatsen Tegelen, Venlo, Bergen en Baarlo verlieten woensdagavond al veel gezinnen hun huis uit angst voor het hoge water. Vooral veel ouderen. In enkele verzorgingstehuizen is de elektriciteit uitgevallen.

Op tal van plaatsen langs de Maas viel gisteren de stroom uit. Het telefoonverkeer heeft nog weinig hinder ondervonden van het hoge water. Alleen vanuit Roosteren is sinds gistermiddag geen telefoonverkeer mogelijk.

HET WEER IN LIMBURG

Vanaf Kerstmis droger

Vandaag en ook morgen kan er nog neerslag van betekenis vallen. Tot en met morgen wordt in de Ardennen nog zo'n vijftien tot twintig millimeter neerslag berekend. Vanaf de kerstdagen wordt het droger.

Vandaag zijn er zowel in onze provincie als in de Ardennen enkele winterse buien. Later op de dag nadert vanuit het westen een nieuwe storing. Onzeker is de precieze trekrichting van het systeem; dit heeft gevolgen voor de hoeveelheid neerslag. Verplaatst dit lagedrukgebiedje zich precies over ons land, dan kunnen morgen weer buien van betekenis vallen.

In de Ardennen wordt voor de omgeving Spa voor morgen meer dan tien millimeter neerslag verwacht. Deze verwachting is gebaseerd op de berekeningen van gisterochtend van het Europese Weercentrum voor Middellange Weersverwachtingen in het Engelse Roading. Het is waarschijnlijk dat een groot deel van deze neerslag in de vorm van sneeuw (boven driehonderd meter hoogte) door de Ardennen wordt opgevangen.

De weersvooruitzichten voor de kerstdagen zijn wat betreft de neerslag gunstig te noemen. De wind draait verder naar noord en later noordoost, waardoor koudere lucht wordt aangevoerd. Deze lucht is per definitie droger dan warmere lucht, waardoor de neerslagkansen vanaf de kerstdagen gering zijn. Wel kunnen er, met name op eerste kerstdag, enkele sneeuwbuien vallen. Een nieuwe golftop van de Maas is op basis van deze gegevens gedurende de kerstdagen niet te verwachten. Vanaf zondag neemt de kans op opklaringen zelfs toe, maar het gaat dan wel vriezen.

De neerslaghoeveelheden deze maand (tot en met gisterochtend) in de Ardennen liggen er niet om: Spa 179 millimeter, St. Hubert 198 millimeter. In Virton viel tot nu toe deze maand zelfs 240 millimeter. Deze laatste hoeveelheid valt in Limburg normaal in drie à vier maanden tijd.

KENNISGEVING

Onze kantoren zijn geopend van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur. Voor het opgeven van uitsluitend geboorte- en overlijdensadvertenties kunt u tevens bellen tussen 19.15 en 21.00 uur. Geboorte- en overlijdensadvertenties voor de krant van maandag kunt u opgeven op zondagavond tussen 18.00 en 19.00 uur. Telefoon: 043-821229.

Enige en algemene kennisgeving

†

Temidden van haar gezin, dat haar zo dierbaar was, is in de leeftijd van 59 jaar, voorzien van de H. Sacramenten overleden, mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder en schat van 'n oma

Finy Urlings

echtgenote van

Jean Klinkers

Beek: Jean Klinkers
Ulestraten: Anja de Rooy-Klinkers
Jan de Rooy
Anne, Maricke
Beek: Maria Lemmelijn-Klinkers
Ron Lemmelijn
Beek: Jean-Pierre Klinkers
Heidi Pittie

Familie Urlings
Familie Klinkers

6191 PW BEEK, 21 december 1993
Adsteeg 39

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 24 december om 13.00 uur in de St. Martinuskerk te Beek, waarna aansluitend de begrafenis op de Nieuwe Hof.

Er is geen condoleren.

Gelieve de auto's achter de kerk te parkeren.

Heden, donderdag om 18.40 uur wordt de rozenkrans gebeden en aansluitend de h. mis gelezen in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te Beek. Bezoek heden van 18.00 tot 19.00 uur.

---

†

Enige en algemene kennisgeving

Erg verdrietig zijn wij, maar dankbaar voor al het goede dat hij ons gegeven heeft, hebben wij heden, nadat hij voorzien was van het Heilig Sacrament der zieken, van onze pap Michiel, in de leeftijd van 90 jaar afscheid moeten nemen.

Michiel Hamers

weduwnaar van

Anna Margaretha Stijnen

Guttecoven: Tiny Hamers
Martin Vraets
Nieuwstadt: Jan Hamers
Tiny Hamers-Feller
Born: Fien Hamers
en opa's klein- en achterkleinkinderen

SITTARD, 21 december 1993
Corr.-adres: Elsenewal 33
6118 BM Nieuwstadt

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op vrijdag 24 december a.s. om 10.30 uur in de St. Martinuskerk te Born waarna aansluitend de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

Samenkomst in de kerk waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Op donderdag 23 december zal vader bijzonder worden herdacht in de avondmis van 19.00 uur in voornoemde kerk. Rozenkransgebed om 18.40 uur.

U kunt persoonlijk van hem afscheid nemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur in het Maaslandmortuarium gelegen aan de Heinseweg te Sittard.

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar het verzorgend personeel van Bejaardentehuis St. Maarten te Born voor de goede en liefdevolle verzorging van vader.

---

†

Met verdriet in ons hart namen wij op 21 december afscheid van mijn dierbare man, onze vader, schoonvader en opa

Peter Joannes Heijmans

geboren te Echt op 8 juli 1918

echtgenoot van

Maria Donhauser

Sittard: Maria Heijmans-Donhauser
Mook: Peter Heymans
Ria Tummers
Tilburg: Lizzy Heymans
Paul Marien
Beek (L.): Karel Heijmans
Dini Heijmans-[illegible]
Jeroen, Patrick, Marijke, Michiel
Nijmegen: Erica Heymans

Familie Heijmans
Familie Donhauser

[illegible] SITTARD,
21 december 1993
[illegible]

De uitvaartdienst [illegible] op vrijdag 24 december 1993 om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. [illegible] te Sanderbout-Sittard, Bremstraat 5, waarna de crematie zal plaatsvinden in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

Schriftelijk condoleren achter in de kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in het Maaslandmortuarium, gelegen aan de Heinseweg te Sittard.

---

†

Enige en algemene kennisgeving

Op 18 december 1993 overleed toch nog onverwacht in de leeftijd van 94 jaar mijn moeder en schoonmoeder

Florentine Koch-Achterberg

weduwe van

Hub Koch

Bergheim (D.): Theo Koch
Astrid Koch-Reimer

Huize Providentia-Maastricht
Corr.-adres: Nordring 43,
50127 Bergheim (D.).

De uitvaartdienst heeft in besloten familiekring plaatsgevonden.

Een bijzonder woord van dank aan direktie en verplegend personeel van Huize Providentia te Heer-Maastricht.

---

†

Met grote verslagenheid hebben het bestuur en personeel van de gemeente Meerssen kennisgenomen van het overlijden van de heer

A.L.F. Petit

Hij was raadslid in de voormalige gemeente Ulestraten van 1958 tot 1981 en wethouder in de periode van 1967 tot 1974 en van 1976 tot 1979. In de gemeente Meerssen was hij raadslid van 1982 tot 1986.

Wij wensen zijn echtgenote en kinderen veel kracht en sterkte toe om dit grote verlies te kunnen dragen.

De gemeente Meerssen zal de heer Petit met dankbaarheid in haar herinnering bewaren.

MEERSSEN, 22-12-1993

Het gemeentebestuur van Meerssen
De Burgemeester
Drs. C.J.J.S. Majoor

De Secretaris
L.J.G. Cortenraad

---

†

Na een leven, getekend door liefde, eenvoud en hulpvaardigheid, is na een voorbeeldig gedragen ziekte, toch nog onverwacht van ons heengegaan, in de leeftijd van 70 jaar, onze moeder, schoonmoeder, oma, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Lena Corsius

weduwe van

Frans Peters

Maastricht: Frans en Emmy
Bunde: Cor en Brigitte
Maastricht: Marion en Max
Born: Math en Lily
Eijsden: Toussaint en Betty
Schimmert: Freddy en Marie-José

en haar klein- en achterkleinkinderen

Familie Corsius
Familie Peters

MAASTRICHT
21 december 1993
Kasteel Hillenraadweg 38
Corr.-adres: Rooseveltstraat 7
6333 EA Schimmert

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op vrijdag 24 december om 11.30 uur in de parochiekerk van de H. Antonius van Padua te Nazareth-Maastricht, gevolgd door de crematieplechtigheid om 13.15 uur in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Avondmis heden donderdag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Bezoek uitvaartcentrum Dela, Symphoniesingel 40 te Maastricht, van 18.00 tot 19.00 uur. Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

In liefdevolle verzorging is onze dierbare Ma, schoonmoeder en lieve Bomma uitgestreden. Haar leven was opgeleefd, ze heeft nu haar rust. We hielden van haar en zullen haar missen.

Maria Gertrudis Josephina Lieben

* Oud-Vroenhoven 22-01-1909
† Meerssen 19-12-1993

weduwe van

Louis de Sterke

Wij danken leiding en personeel van Huize Dennenberg, jullie toewijding en inzet was groots en onvergetelijk.

Volgens haar wensen hebben we haar in kleine kring begraven bij haar geliefde man, in stilte, zoals zij geleefd heeft.

Maastricht: Lou en Marie-José de Sterke-Clerx
Kopenhagen: Marion en Jan Borgsmidt-de Sterke
Tia

Corr.-adres: Oranjeplein 269
6224 KZ Maastricht

Enige en algemene kennisgeving

†

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor mij gedaan en betekend heeft, geef ik u kennis dat heden van mij is heengegaan mijn goede man

Gerrit Nuis

echtgenoot van

Nellie Verhees

Hij overleed na een liefdevolle verzorging, voorzien van het H. Sacrament der zieken, in de leeftijd van 72 jaar, in het verpleegtehuis St. Agnetenberg te Sittard.

Obbicht: P. Nuis-Verhees

6125 BA OBBICHT
22 december 1993
[illegible]

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op maandag 27 december a.s. in de parochiekerk van de H. Willibrordus te Obbicht om 10.30 uur, waarna de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium Nedermaas in Geleen om ± 12.30 uur.

We zullen hem gedenken in de eucharistieviering op zondag 26 december om 10.00 uur in voornoemde kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Bezoektijden rouwcentrum Heirstraat 41 te Elsloo van 18.30 tot 19.00 uur.

Dankbetuiging

†

Voor de vele blijken van medeleven ondervonden tijdens de ziekte, het overlijden en de begrafenis van hem die ons zo dierbaar was

Gerard Gerekens

echtgenoot van wijlen

Clara Wintgens

betuigen wij onze oprechte dank.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

6269 AC MARGRATEN,
december 1993
Rijksweg 24

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 25 december (1e kerstdag) om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Margarita te Margraten.

---

†

In dankbaarheid voor wat hij voor ons betekende, voor zijn liefde, zijn warme belangstelling, zijn openheid en eerlijkheid, hebben wij geheel onverwacht afscheid moeten nemen van mijn lieve man, onze dierbare vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Hubertus (Bèr) de la Brassine

echtgenoot van

Jozefien Tullemans

Hij overleed, voorzien van de H. Sacramenten, in de leeftijd van 68 jaar.

Maastricht: Mevrouw J. de la Brassine-Tullemans
Veldhoven: Jos en Ine de la Brassine-van [illegible]
[illegible]
Bunde: Math de la Brassine
Heerlen: Anja en [illegible]
[illegible]-de la Brassine
Doenrade: Ina en Frank
[illegible]-de la Brassine
[illegible]

Familie De la Brassine
Familie Tullemans

6224 LH MAASTRICHT,
21 december 1993
Heerderweg 68b

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op vrijdag 24 december om 11.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus (Koepelkerk) te Maastricht, gevolgd door de crematieplechtigheid om 12.30 uur in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.

Avondmis donderdag 23 december om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De overledene ligt opgebaard in het uitvaartcentrum van Dela, Symphoniesingel 40 te Maastricht. Bezoek donderdag van 18.00 tot 19.00 uur.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

---

†

Verdrietig, maar vol dankbare herinneringen, geven wij u kennis, dat onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve mama en oma

Tina Monissen

oud-winkelierster te Beek e.o.

echtgenote van wijlen

Jan Gidding

Zij overleed in de leeftijd van [illegible] jaar, voorzien van de H. Sacramenten.

Hasselt: [illegible]-Gidding
[illegible]
Poortugaal: [illegible]
[illegible] Gidding-van der Burg
[illegible]
[illegible]

Familie Monissen
Familie Gidding

6191 CV BEEK, 21 december 1993
Veldekelaan 103

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 27 december om 10.30 uur in de kerk van O.L. Vrouw van de Wonderdadige Medaille te Beek, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas te Geleen.

Er is geen condoleren.

Zondag tweede kerstdag tijdens de h. mis om 11.00 uur zal mama bijzonder herdacht worden in voornoemde kerk.

Mama is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te Beek. Bezoek donderdag, vrijdag en tweede kerstdag van 18.30 tot 19.00 uur.

Mochten wij nog iemand zijn vergeten, dan hopen wij dat deze annonce als kennisgeving wordt beschouwd.

---

†

Met grote verslagenheid namen wij kennis van het overlijden van

Jozef Corten

Wij wensen Mia en de kinderen veel sterkte toe met dit zware verlies.

Bestuur en medewerkers
Jongerenvereniging 't Waeske
K.V.W.-L.K.G.

In plaats van kaarten

†

Langs deze weg willen wij eenieder bedanken voor het getoonde medeleven bij het overlijden en de begrafenis van mijn dierbare vrouw, onze lieve moeder en oma

Maria Ida Paspont-Smeets

Het is voor ons een troost, dat er zovelen hun medeleven en belangstelling hebben getoond, in welke vorm dan ook.

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag, 1e kerstdag 1993 om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Roosteren.

Mathieu Paspont,
Kinderen en kleinkinderen

Dankbetuiging

†

Dankbetuiging

†

In plaats van kaarten

De sfeervolle en warme uitvaartdienst, de vele bloemen, brieven, kaarten, de aanwezigheid van familie, vrienden en buren bij de ziekte en het overlijden van mijn lieve man en onze fijne vader en schoonvader

Sjef Prikken

Nog altijd is het moeilijk om de leegte die hij achterliet te aanvaarden, maar mooi zijn de herinneringen die blijven. De vele blijken van medeleven die wij hebben ontvangen na het overlijden van mijn man, vader en opa

zijn een bewijs van grote waardering die veel mensen voor hem hadden. Dit heeft ons heel veel goeds gedaan, waarvoor onze oprechte dank.

Mevrouw M. Prikken-Vrancken
Kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 26 december 1993 (2de kerstdag) om 10.00 uur in de kerk van St. Petrus-Banden te Heer-Maastricht.

Dankbetuiging

†

In plaats van kaarten

De sfeervolle en warme uitvaartdienst, de vele bloemen, brieven, kaarten, de aanwezigheid van familie, vrienden en buren bij de ziekte en het overlijden van mijn lieve man en onze fijne vader en schoonvader

François Drummen

waren voor hem een waardig afscheid en voor ons een grote steun en troost. Daarvoor onze hartelijke dank!

Mia Drummen-Wolfs
Rudie Drummen
Daniëla Drummen-van den Heuvel

KERKRADE, december 1993

Van Harte...

'n rubriek om te zo[illegible]

Nadere informatie of opgave (uiterlijk 10 dagen voor plaatsing) op al onze kantoren of onze afd. telefonische verkoop 043-82[illegible] 821271: Lilian Keulen of Vera Joosten.

Dat wit zuut
SARAH

Eddy, Arnold, Imelda

„Van Harte" is een ontmoetingsplaats voor mensen die op een bijzondere manier een vriend(in), familielid, collega of goede relatie willen gelukwensen of bedanken ter gelegenheid van een [illegible] kampioenschap en [illegible] Omdat ze „iets" voor [illegible] betekenen of zo maar voor de gezelligheid. „Van Harte" is alleen bestemd voor particulieren en verschijnt iedere dag, tegen plezierige prijzen.

Geboren
20 december 1993

Tessa

dochter van

Emiel Panis

en

Jeanine Dackus

Jekerweg 55
6212 GA Maastricht

Tel. 043-254971

Geboren
21-12-1993

GINO

zoon van
Anja en Pascal
Luijten-Monfrance

kleinzoon van
Marie-José en Ha[illegible]
Luijten-Pasmans
en Nettie en Pierre
Monfrance

Heugemerstraat 253
Maastricht.

Gebore
21 december 1993

Sanne

döchterke vaan
Edith en June
Triepels-God

zusterke vaan Mark

Churchilllaon 4
6226 CV Mestreech

Geboren
20 december 19[illegible]

Melani[illegible]

dochter van

Conny en Ronald
Hochstenbach-Beck[illegible]

Planetenhof 136 H
6215 TZ Maastricht
Tel. 043-430104

Geboren
22 december 19[illegible]

Femk[illegible]

[illegible]
Kees-Peter de Ro[illegible]

[illegible]

Plantijndomein 9
6229 GG Maastricht

„IK HEB ME LAM GESOPT"

** Met een grote laadschop werden inwoners van Roosteren naar drogere oorden gebracht. Zandzakken waren er nauwelijks. In een deel van Roosteren viel de elektriciteit uit. De telefoon, de enige verbinding met de buitenwereld, begaf het om negen uur. Brandweerwagens uit Heerlen, Kerkrade, Susteren en Schin op Geul rukten uit naar Roosteren.*
Slechts twee bootjes stonden in het begin van de ochtend ter beschikking om de oude en zieke inwoners de evacueren. Heli's cirkelden boven het rampgebied, meubels werden in militaire vrachtwagens geladen. „Ik had net een nieuwe keuken, nieuwe meubels, parketvloer en een nieuwe diepvries vol eten voor Kerstmis", vertelt Lies Henkens uit de Lebensstraat in Roosteren. „Ik heb me lam gesopt, van mijn gelakte nagels is niks meer over. Maar er was geen beginnen aan. Alles staat onder water. De auto zal nu ook wel zwemmen."
Ook deken J. Kuijer, die gisteravond een kijkje in het crisiscentrum kwam nemen, kon zijn mis in de ondergelopen kerk van Roosteren wel vergeten. Zelfs de geëvacueerde zieken, waar Kuijer de communie zou komen brengen, kon hij niet meer bereiken. Foto PETER SCHOLS

Kritiek op hulpverlening houdt aan

Er zijn te veel vreemde helpers in Borgharen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Borgharen is razend. de bewoners hebben geen goed woord over voor de uitvoering van het rampenplan voor de dorpen die getroffen zijn door het hoge Maaswater. Zelfs hulpverleners worden uitgescholden. De reden: de hulp is traag. Het duurt veel te lang om hulpverleners van buiten Borgharen duidelijk te maken waar precies de adressen zijn waar ze mensen moeten ophalen.

„Het lijkt wel een Flintstone-aflevering, als je die gasten ziet rondhaspelen", zegt een bewoner uit Borgharen. „Er was een hulpverlener die me vroeg waar de Spekstraat was. 'Nou', heb ik hem gezegd, 'daar rijd je in. Rund.'" De frustratie van deze inwoner is sprekend voor de hele gemeenschap van de beide kerkdorpen.

Daalstrasse

De vijf brandweerlieden uit Kerkrade, Brunssum en Landgraaf zijn doodop. Net haalden nog ze een bejaard echtpaar uit hun huis, brachten jonge gezinnen naar de hulpverleningspost in café Im Weissen Rössl in Borgharen en verdeelden etenswaren in Borgharen.

Even zakken ze onderuit en bedelen om koffie. Snel een broodje ham en een gloeiend hete kop koffie. Een andere opdracht wacht. Een bejaarde mevrouw in de Daalstraat in Borgharen moet geëvacueerd worden. Geen kleinigheid, omdat het wassende water zich met kracht door de straten wringt. Maar de spitse kano, getrokken door vijf sterke mannen, klieft door het water. In de verkeerde richting.

Het is inmiddels bijna nacht. „*Wist du de Daalstrasse*", vraagt een van de vermoeide mannen als hij merkt dat de *Daalstrasse* niet ligt waar hij denkt. Hij krijgt een dorpsbewoner mee en samen klaren ze het karwei. Zij het later dan gepland.

Ellende

Urenlang wachten kleumende evacués, kinderen en volwassenen op een boot. Zij willen hun dorpen verlaten omdat er geen elektriciteit en verwarming meer is.

Vier bejaarde mensen zoeken troost bij elkaar. De twee stellen hebben dekens omgehangen. Tegen de snijdende wind. Ze berusten in hun lot. Ook al wachten ze al twee uur op een rubberboot die hen naar de rand van het dorp zal brengen. Daar worden ze opgehaald door snelle boten van Rijkswaterstaat, bijgestaan door een particuliere hoovercraft en enkele boten van de Deutsche Technische Hilfe uit Alsdorf. Vandaaruit worden ze vervoerd naar familie of Sportel De Dousberg.

Maar ook bij de pendelende politieboten is de situatie dezelfde. Goedwillende, urenlang ploeterende rijkspolitiemensen in hun snelle boten op en neer van de stuw van Borgharen naar de entree van het dorp. Want tot daar kan gevaren worden. Denkt men.

Omdat bijna niemand de situatie ter plekke kent, houdt zich iedereen aan dit gegeven. In de middaguren wordt plotseling verder het dorp ingevaren. De kleine rubberboten met hun rillende inhoud hoeven niet meer zo ver te ploeteren met hun zware last.

Intussen wachten tientallen mensen op hun evacuatie. Naar goede raad wordt niet geluisterd. Ook niet als een mevrouw een rijkspolitieman uit Den Helder adviseert „door dat straatje te varen omdat het hier heel diep is". De boot moet later op een andere plek worden losgetrokken.

Brandweerman Jan van Gerwen kent dat fenomeen: „Een vent met een streep laat zich door een leek niets voorschrijven. Tja."

Uurtje pitten

Hij loopt sjokkend naar huis. Van Gerwen gaat na 36 uur dienst in het hulpcentrum „een uurtje pitten". Hij geeft toe dat er te weinig dorpsbewoners als hulpverleners beschikbaar zijn.

„Jammer, maar het is niet anders. Er lopen inderdaad te veel vreemden door het dorp. Niets ten nadele, hoor. Ze werken keihard. Ik heb collega's uit Borgharen. Maar die mensen komen niet omdat ze zelf wateroverlast hebben. Ik ook. Maar er moet toch iemand zijn die al die vreemde helpers de weg wijst."

„De organisatie is inderdaad waardeloos, meneer", antwoordt de jonge agent. „Ik ben het roerend met u eens." Hij tilt een kind uit een boot en draagt het wicht naar een gereedstaande pendelauto.

Waterhuis

Van onze verslaggever

OERMOND – Roermonenaar Victor Adams ocht gisteren een huis at even nat bleek als de nkt van het koopconract. Hij tekende om waalf uur, even later sijelde er al water in de elder.

Ik ben meteen zandzaken gaan halen om voor e deur te leggen. Ik denk at ik het huis De Roeromp ga noemen."

Adams gaat eerst skiën in witserland. „Na de kerst ie ik wel hoe het met nijn nieuwe bezit afgelopen is."

Waterpasjes

ermond gaat pasjes verekken aan mensen die abluut in het rampgebied oeten zijn. Het doel is eeledig: ramptoeristen èn gelijke plunderaars wen.

Plunderaars'

politie van Stein kreeg steren een tip dat er in het dergelopen Meers 'ongure pes' zouden rondlopen. underaars?

n patrouille ging poolsogte nemen en trof inderad drie mensen op straat n. Het bleken agenten die n oogje in het zeil hielden j ontruinde huizen.

Niet velkom

e luchtverkeersleiding van aastricht Airport heeft steren vluchten boven het erstromde gebied verbon. Reden: de helikopters uder gehinderd worden.

erschillende journalisten n foografen mochten niet e lucht in. Bij Air Service imburg hadden zich inmidels enkele tientallen ramperiten gemeld die een nvlucht boven de modere andvloed wilden maken.

nderlijk

n Tegelen worden hinderi geparkeerde auto's in de urt van het overstrongsgebied op kosten van eigenaar verwijderd. Wen raakten gisteren propvol jklustigen die zo dicht molijk bij het hoge water ilden komen. Soms zetten daarbij wegversperringen zij.

rindgaten

indproducent Panheel wil j Borgharen en Itteren indgaten graven. Dan nt er niet zo'n hoog water er. Als die gaten er nu weest waren, zou de hoogwaterstand een dikke ter minder geweest zijn n nu, zegt Panheel.

ir. Herbert Berger van Technische Universiteit lft, die gepromoveerd is de waterstandsvoorspelgen van de Maas, vindt t een zinnig plan. Zulke ten kunnen 's winters veel ater bergen, meent hij. In dden-Limburg echter zijn grindgaten van weinig inoed, omdat ze 's zomers k al vol staan, omdat ze in n gestuwd Maasgebied lig-

Verslagenheid in Oud-Urmond:

„Altijd naar de kerk geweest, maar het heeft niets geholpen"

Van onze verslaggeefster

URMOND – Onder de landbouwers in Oud-Urmond heerst verslagenheid. Ze erkennen weliswaar dat ze altijd hebben geweten dat een watersnoodramp als deze zou *kúnnen* gebeuren, maar dat het ook werkelijk is gebeurd, wil er nog lang niet bij iedereen in:

In een plaatselijke kroeg zoeken de boeren troost bij elkaar bij een glas bier. „Dat dit nou net voor de kerstdagen moest gebeuren", moppert een boerin die haar bedrijf letterlijk in water zag opgaan. Ze was wel gewaarschuwd voor het wassende water, maar had niet vermoed dat het zo erg zou worden. „Je weet dat er ooit een ramp als deze geweest is. En we zijn inderdaad gewaarschuwd, maar denk je dan meteen het ergste? Natuurlijk niet."

„Ik vraag me af of het nog wel zin heeft weer helemaal opnieuw te beginnen. We zijn al verschrikkelijk getroffen door al die nieuwe mestbepalingen. Dan krijg je dit er nog overheen", vult een andere landbouwer aan. Hij hoeft niet zo nodig met zijn naam in de krant. „Als maar duidelijk wordt hoe de situatie bij ons is."

Gelatenheid

Die situatie is tamelijk ellendig. Overal staat water. Alleen boomtoppen, daken en een enkel dijkje zijn nog zichtbaar in dit laaggelegen deel van Urmond, waar voornamelijk boerderijen liggen.

Op de hogergelegen delen staan landbouwers met elkaar te praten. Ze proberen de schade op te nemen, horen elkaars verhalen aan en trachten nog ergens in alle waterellende een lichtpuntje te vinden. Want ofschoon de meesten beseffen dat ze weer helemaal van voren af aan moeten beginnen met hun bedrijf, aanvaarden ze hun lot met een zekere gelatenheid.

Opnieuw beginnen

De gedachte aan opgeven is na een paar glazen bij de aanwezige landbouwers vrijwel weggevaagd. „Mijn bedrijf is verwoest, dat weet ik", zegt Harie. „Dan kun je wel bij de pakken neer gaan zitten, maar dat doe ik niet. Ik begin gewoon weer opnieuw." Maar de zorgen voor de nabije toekomst zijn zeker niet weg. Nu geeft de gemeente Stein voldoende steun en hulp, daarover zijn ze het in Urmond wel eens. Maar is die hulp er straks, als de bedrijven weer opgebouwd moeten worden, ook nog?

En hulp van boven wordt kennelijk ook al niet verwacht. „Ik ben mijn leven lang naar de kerk geweest", roept een man met de voor deze streek zo kenmerkende rollende 'r'. „Maar heeft het geholpen?"

Militairen

Ruim 360 militairen helpen Limburg om erger leed te voorkomen. Ze vullen zandzakken en halen mensen en dieren uit ondergelopen huizen. Dat gebeurt onder meer met zeventien gemotoriseerde rubberboten en acht duwboten.

Er zijn verder 21 vrachtwagens, elf Landrovers, twee hijskranen en een ziekenauto met bemanning ingezet.

Op de vliegbases Deelen en Soesterberg staan helikopters van de luchtmacht te wachten op de eerste oproep.

Evacués uit Itteren en Borgharen tonen zich tevreden over opvang

„Ratten, muizen en spinnen zoeken het nu ook hogerop"

Van onze verslaggevers

MAASTRICHT – In de kantine van publieke werken in de Maastrichtse wijk Limmel is het warm, maar vooral droog. Langzaam druppelen de evacués, met laarzen en regenpakken aan, binnen. Onder de arm slechts één tas. Meer mochten ze niet meenemen. De rest ligt thuis, in hun onder water gelopen woning in Borgharen of Itteren.

De familie Jacobs uit Itteren, met twee kleine kinderen, komt net aan. „We hebben gehoord dat we ons hier moeten laten registreren. Gisteren zijn we al naar oma in Geleen vertrokken. Het ging echt niet meer. Met slaapzakken en ander beddegoed hebben we geprobeerd het water tegen te houden. Maar dat duurde niet lang", zucht Jacobs.

Zijn vrouw heeft dinsdagmiddag al de verwarming uit moeten zetten. „Het water is echt ijskoud. In huis was niet meer te leven. Ratten, muizen en spinnen kunnen ook nergens meer heen en zoeken het nu ook hogerop. In de wc, in de gootsteen, overal borrelt het water naar boven. De keutels drijven door het huis. Dan komt het moment dat je moet beslissen het huis te verlaten. Mijn zoontje riep heel lang: 'sjiek hè, sjiek hè'. Tot het moment dat we moesten vertrekken. Toen vond hij het niet meer zo sjiek."

In een vrachtwagen – „ik denk ongeveer de laatste die dinsdagmiddag nog reed" – vertrok de familie Jacobs naar Maastricht. „Bij ons op de wagen zaten kinderen met op hun schoot marmotjes. Die beestjes wilden ze niet achterlaten. Wat we bij ons hebben? Mutsen, schoenen en droge sokken. Dat is alles. Mijn man heeft een jas moeten lenen." De familie Jacobs vertrekt nu weer naar oma in Geleen.

Jarig

Nog steeds worden mensen met bussen en taxi's naar het gebouw van publieke werken gebracht. Ze krijgen een kop soep, geven hun naam door en vertellen op welk adres ze de komende dagen te bereiken zijn. Taxi's brengen de evacués naar vrienden en familie.

Het echtpaar Heidemann uit Itteren zit achter een kop verse koffie. Thuis staan de nieuwe keuken en het bankstel onder water. „Dit hebben we nog nooit meegemaakt. Je staat machteloos. Wij hadden als enige in de straat nog telefoon. De buren, die met het konijn op zolder zaten, klopten bij ons op de muur. Ze wilden weg, riepen ze. We hebben meteen de brandweer gebeld. Die kwam direct. Bij ons was inmiddels ook de stroom uitgevallen, dus zijn we meegegaan. We wisten van niks, de televisie viel uit en het transistorradiootje kwam heel slecht door", vertelt mevouw Heidemann.

„Vannacht was het ijskoud", zegt haar man. Het echtpaar vertrekt zo naar familie in België.

Mevrouw Heidemann vreest dat het nog wel dagen kan duren voordat ze terug kan naar haar huis. „De kerstboom zal nu wel ergens in de huiskamer rondzwemmen. En ik ben nog wel jarig vandaag", zegt ze met tranen in haar ogen.

** Er kan nog een lachje van af bij de mensen die in Sportel De Dousberg worden opgevangen. „Desnoods vieren we Kerstmis hier."* Foto PAUL MELLAART

Pampers

„Wie heeft behoefte aan babyvoeding en pampers", roept een hulpverleenster door de kantine. „Zal ik het eten even opwarmen voor de baby", vraagt ze aan een echtpaar. Een man stelt de mensen die binnenkomen gerust. „Waar wilt u naar toe? Naar Meerssen? Er komt zo een taxi die u er heen brengt."

Lilian, Karin, Peter en hun konijn zijn door een politieboot in Borgharen opgepikt. „We hoorden dat er een evacuatie aan zat te komen. Om de grote stroom voor te zijn, zijn we maar meteen meegegaan", vertelt Lilian. „Het eten begint schaars te worden. Je kan de winkels niet meer bereiken. We kregen heel weinig informatie door. Maar gelukkig belden vrienden om ons bij te praten."

De troep die voorbij komt stromen, is volgens de drie verschrikkelijk. „Hele eilanden met rotzooi komen langs. Gelukkig hebben we een huurhuis. Een woning in Borgharen kopen, nee, dat nooit."

„Triest is ook dat de honden nergens uitgelaten kunnen worden. De hond van onze overburen kwam gisteren met de kano naar ons toe", zegt Karin. „Dat beest kon nergens meer heen. Dus deed hij zijn behoefte bij ons op het balkon en ging met de kano weer terug."

Van de opvang in de kantine bij publieke werken staan de drie echt te kijken. „We zijn van de boot opgehaald, worden hier vriendelijk ontvangen en krijgen ook nog een kop soep", vertellen ze enthousiast.

In Sportel De Dousberg worden mensen opgevangen die niet uit Maastricht weg willen of kunnen. Daar zit de familie Koomen uit Itteren met veertien andere uit het rampgebied geëvacueerde slachtoffers te lunchen.

Eigen kamer

Niks deed het nog. Radio niet. Televisie niet. Telefoon niet. De verwarming niet. Toen dinsdagavond rond half elf ook het licht nog uitviel, wilden de Koomens maar één ding: weg!

„Alles dreef door de huiskamer. Boeken. Planken van het parket. Onze nieuwe tuinmeubels hadden we al door het poortje weg zien drijven."

Het Sportel heeft, op verzoek van de gemeente, tweehonderd bedden beschikbaar gesteld. De familie Koomen is zielsgelukkig met deze opvangmogelijkheid. „Ik had al visioenen van slaapzalen met van die dekentjes. Maar we hebben hier een eigen kamer. Echt fantastisch", vindt mevrouw Koomen, die zich dinsdagavond lichtelijk wanhopig afvroeg of ze ooit nog weg zou komen uit haar eigen huis.

Vakantiefoto's

Haar man is gisterochtend vroeg op de trap, die half onder water stond, gaan zitten om tegen de ruit naast de voordeur te kunnen tikken en te schijnen met een zaklamp. Zijn pogingen de aandacht te trekken, slaagden uiteindelijk: er kwam iemand langs die de brandweer waarschuwde.

„Een man heeft ons naar buiten gedragen. Op zijn rug. Ik was helemaal verstijfd van de kou, door en door nat. Het lukte me niet om op zijn rug te klauteren."

De brandweerman bracht de Koomens naar een boot; de boot vervoerde hen naar een legertruck en die reed hen naar het crisiscentrum in Limmel. „Daar kregen we koffie; er werd met ons gepraat. Zalig."

Pas in het Sportel schoot de Koomens te binnen dat al hun vakantiedagboeken en -foto's in een kast lagen. Onderin. „Die zijn we kwijt. Dat vind ik heel erg. En al onze boeken. Je moet er niet aan denken in welke ravage je straks terugkomt." Maar het belangrijkste is, vindt meneer Koomen, dat ze er weg zijn gekomen. Samen. „We hebben elkaar nog."

Mevrouw Koomen had, in tegenstelling tot haar man, wel gevoeld dat het deze keer heel erg zou worden met de Maas. Maandagavond al. „Net als een hond die gevaar voelt aankomen."

Kerstmis

Twee leden van de Buurtraad Borgharen, die dinsdagmiddag bij de Witte Planke de watertoeristen stonden weg te jagen, konden daarna niet meer terug naar hun huizen. Zodoende zitten ook de buurtraadsleden Kleijnen en Vandermühlen in De Dousberg. Noodgedwongen niks te doen. „Zodra het even kan, ga ik terug. Om te helpen", zegt Vandermühlen.

Twee jongens uit Borgharen overkwam iets soortgelijks. Micha Juffermans en Maurice Dolmans gingen dinsdagavond even laarzen halen in het crisiscentrum. Ook zij konden hun woningen vervolgens niet meer bereiken. Daar zitten ze nu, in het Sportel. Te zitten. „Ik verveel me kapot", zucht Micha.

Mevrouw Groothausen logeert met haar twee kinderen in het Sportel. „Dat wordt poetsen met de kerst", vreest ze. „Bij mij staat de hele boel onder water." Micha is optimistisch en denkt dat hij gewoon thuis Kerstmis kan vieren. „Desnoods vieren we Kerstmis hier", zegt Vandermühlen.

De familie Koomen gaat met Kerstmis naar een nichtje in Eckelrade. „Ze wilde eigenlijk dat we nu meteen al zouden komen. Maar daar voelen we niet zo veel voor. Laat ons eerst maar even bijkomen. Op dit moment zou ik hier niet eens weg willen."

GRATIS BIJ SMEETS-OPEL

Koopt u **vóór de kerst** een nieuwe of gebruikte auto dan betalen wij uw kerstinkopen tot maar liefst *ƒ* 1000.-*

SMEETS-OPEL

De Griend 2 Maastricht
Tel. 043-252250

Meer dan 100 occasions in voorraad

* Te besteden bij Toms t/o Smeets-Opel

---

michèle
Beekstraat/ Gasthuisstraat Meerssen

OPRUIMING
VANAVOND KOOPAVOND

michèle
BEEKSTRAAT MEERSSEN

---

met vlotter *ƒ* **224,-**

Afvoerslang (4 mtr) *ƒ* **35,-**

185,-

PRAXIS
DOE HET ZELF CENTER

Porseleinstraat 1A
Maastricht
(bij winkelcentrum Brusselse Poort)

Gute, reguläre Marken-Qualität jetzt im Preis

10% **20%** bis zu **50%** **40%** **30%**

reduziert!

SCHUH TREFF*
Humboldtstr. 20 · Heinsberg

BRUIKEN VOOR DE HELE WERELD
SIMAVI GIRO 300100

De exclusieve merken van
WIJNBERGEN

AARON
ARCAM
AUDIOQUEST
BANG&OLUFSEN
BNS
DENON
DRIADE
DUAL
DUSON
LINN
MC SYSTEMS
MITSUBISHI
MONITOR P.C.
NAD
ONKYO
PIEGA
ROGERS
ROTEL
SCYLLA
SONY
STUDIO DE SCHOP
SYNTHESE
T+A
TANNOY
THIEL

TOT EN MET 31 DECEMBER

GRANDIOZE KERSTSHOW

BIJ:

Auto 5 MERKEN

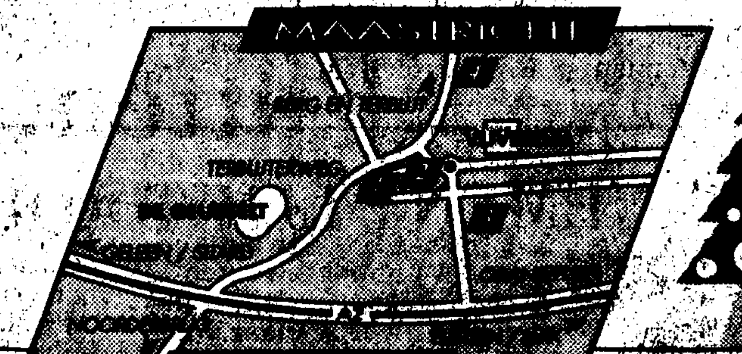
Alfa Romeo Vleugels, Volvo Biermans, Honda Autocentrum Amby, Suzuki Vleugels en Fiat Biermans nodigen u uit. Een overzicht van 5 Topmerken bezoeken in één autorit. Een show van de nieuwste modellen. Een show van (zo'n 250) perfekte occasions. Dat zijn de 5 Auto Topmerken Dealers.

Bezoek de show en maak kans op een GRATIS, kompleet verzorgde VAKANTIEREIS van 14 dagen, voor 2 personen naar SPANJE in 1994

Wat u doen moet ontdekt u in de showrooms van de 5 Auto Topmerken Dealers.

PRETTIGE KERSTDAGEN

ALFA ROMEO VLEUGELS 1
Weerhuisweg 1, Tel. 043 - 63 48 95
SUZUKI VLEUGELS 2
Weerhuisweg 1, Tel. 043 - 63 48 95
VOLVO BIERMANS 3
Weerhuisweg 11, Tel. 043 - 63 22 44
HONDA AUTOCENTRUM AMBY 4
Bergerstraat 11, Tel. 043 - 63 28 80
FIAT BIERMANS 5
Rijksweg 24, Berg en Terblijt, Tel. 04406 - 4 05 74

VGZ owm ZORGVERZEKERAAR VGZ ua

MEDEDELING

Op 24, 30 en 31 DECEMBER AANSTAANDE zijn onze kantoren **GESLOTEN**

ZORGVERZEKERAAR VGZ wenst u PRETTIGE KERSTDAGEN en een VOORSPOEDIG 1994.

Maastricht	Heerlen	Geleen
A. van Scharnlaan 170	Bongerd 24-26	Mauritslaan 24

S V B

MEDEDELING

SOCIALE VERZEKERINGSBANK DISTRICTSKANTOOR MAASTRICHT

In verband met KERSTMIS is ons kantoor, gelegen in het MECC Business Center, Gaetano Martinolaan 75 te Maastricht op vrijdag 24 december 1993 vanaf 15.30 uur GESLOTEN.

Met je komende huwelijk!

Heb je trouwplannen? Of ken je iemand die binnenkort in het huwelijk treedt? De Limburger is in samenwerking met FELICITAS graag een van de eersten die je persoonlijk komt feliciteren met een mooi cadeau: het Happy Day pakket van Felicitas. Een speciaal samengesteld pakket met leuke en nuttige produkten van bekende fabrikanten. Bovendien zitten er in het pakket exclusieve kortingscheques en aantrekkelijke aanbiedingen, ook van plaatselijke winkeliers, die goed van pas komen bij de voorbereiding van je bruiloft. Bijvoorbeeld voor trouwkaarten, bruidstaarten, trouwauto's en bruidsjurken. Dat kan aardig wat voordeel opleveren. Een feestelijk tintje vooraf, vind je niet? Vul dus snel onderstaande bon in en stuur hem vandaag nog naar De Limburger. Je krijgt vooraf bericht wanneer de hostess van Felicitas langs komt om het gratis Happy Day pakket te overhandigen. **Blij verrast. FELICITAS!**

Ja, ☐ wij gaan trouwen en ontvangen graag het Happy Day pakket van Felicitas
☐ Ik ken een toekomstig bruidspaar, dat graag het Happy Day pakket van Felicitas ontvangt.

BRUID
Naam en voorletter:
Adres:
Postcode: Plaats: Tel.: 0
BRUIDEGOM
Naam en voorletter:
Adres:
Postcode: Plaats: Tel.: 0
De trouwdatum is vastgesteld op: 19
De trouwdatum wordt verwacht in: lente/zomer/herfst/winter, 19

Deze bon zo volledig mogelijk invullen, liefst in blokletters, en zo snel mogelijk sturen naar: De Limburger, Afdeling Promotie en Reclame, Antwoordnummer 4011, 6200 VC Maastricht. Een postzegel is niet nodig.

471 FELICITAS

BEL DE VAKMAN

voor de beste service!

PASMANS - GASGARDE®

installatiebedrijf
technische kennis
service onderhoud

Heugemerstraat 108, 6229 at maastricht

onderhouds-abonnementen voor en verhuur van: cv-ketels, kombi-toestellen, warmwatertoestellen, waterontharders
vni totaal-installateur in centrale verwarming, vloerverwarming, decoratieve radiatoren en komplete badkamer-renovaties.

043-616262

WATERPOMPEN en WAADBROEKEN
voor diverse doeleinden en toebehoren

HYDRAFLEX/NUTH
KATHAGEN 4
Reparaties aan alle fabrikaten, snelle service tegen concurerende prijzen

045-243131

Tot uw dienst

Informatie of plaatsing in deze rubriek bij al onze kantoren, of bel 043-821234 en vraag naar Lilian Keulen of Vera Joosten.

Over de hele wereld worden miljoenen dieren met de dood bedreigd. Oorzaak: de lichtzinnige manier waarop we met onze natuur omgaan.

We mogen de dieren en onze kinderen niet het slachtoffer laten worden van onze "welvaartshonger". We mogen geen egoïsten zijn. Doet u dus mee met die 340.000 andere Nederlanders? Doet u mee om onze aarde weer leefbaar te maken? Leefbaar voor onze dieren. Leefbaar voor onze kinderen...

GEEF OM DE TOEKOMST. GIRO 30. ZEIST

1926: watersnood van ongekende omvang

Van onze verslaggever

ROERMOND – „Wij verordenen dat, zo spoedig dit kan gebeuren, in alle parochie- en rectoraatskerken van Ons Bisdom een plechtige Votiefmis „Salus Populi" gezongen worde, met uitstelling van het Allerheiligste."
Aldus de Roermondse bisschop Laurentius Schrijnen in een herderlijk schrijven van zondag 3 januari 1926. Op die dag was het tot heel Limburg doorgedrongen dat grote delen van het gewest kampten met een watersnood van ongekende omvang.

De hoogste waterstand die de Maas sinds de geschiedschrijving heeft gekend werd opgetekend in het jaar 1643. Toen bereikte het water in Maastricht een hoogte van 47,69 meter en in Roermond 22,04 meter. De hoogste waterstand van deze eeuw werd bereikt rond nieuwjaar 1926. In Maastricht werd op 2 januari toen 46,90 meter gemeten en in Roermond 21,52 meter. Er was sprake van een regelrechte watersnoodramp. Zelfs de toenmalige koningin Wilhelmina en haar echtgenoot prins Hendrik kwamen zich in Limburg uitgebreid op de hoogte stellen van de situatie. Een terugblik.

* Leden van de koninklijke familie bezochten in 1926 Roermond. Foto GEMEENTEARCHIEF ROERMOND

Hevige regenval had in de laatste dagen van het jaar 1925 het water in de Maas opgestuwd tot angstwekkende hoogten. Op 2 januari 1926 bereikte de waterspiegel in Maastricht het peil van 46,90 meter NAP en in Roermond van 21,52 meter. Dorpen en stadswijken langs de Maas kwamen blank te staan. In Roermond was dat onder meer het geval met de voorstad Sint-Jacob, Hatenboer en De Weerd. Ook in grote delen van Neer, Herten, Linne, Ohé en Laak, Stevensweert en Echt stonden huizen en stallen diep in het Maaswater. Slachtoffers vielen er niet, maar in de eilanden verdronken tientallen stuks vee en de materiële schade was enorm.

Naast de burgerbevolking werden militairen ingeschakeld om mensen en dieren te redden uit de ondergelopen gebieden.

Gasfabriek

Roermond moest het een dag lang zonder stroom stellen. Langer nog was de stad van gas verstoken, nadat op nieuwjaarsdag de plaatselijke gasfabriek onder water was komen te staan. Voor veel bedrijven betekende dat een tijdelijke stopzetting van de produktie.

Zo ook voor de toenmalige krant De Nieuwe Koerier, de voorganger van De Limburger. Omdat door het ontbreken van gas geen loden regels in de zetmachines gesmolten konden worden, moest de krant op het oude handzetwerk overgaan. Toch kon op maandag 4 januari een Watersnoodnummer van twee pagina's van de persen rollen.

Wilhelmina

Vooral het koninklijk bezoek aan de getroffen provincie kreeg daarin veel aandacht. De 45-jarige koningin Wilhelmina en haar man prins Hendrik bezochten op 2 januari Noord-Limburg.

Op zondag 3 januari arriveerden koningin en prins om 10.50 uur per trein in Roermond, waar ze opgewacht werden door onder meer de Limburgse gouverneur E. baron van Hövell tot Westerflier en Roermonds burgemeester J. Sanders. Een dag lang maakte het gezelschap een tocht langs de getroffen gebieden in Midden-Limburg.

Paus

Inmiddels waren ook een provinciaal comité 'ter leniging van de hoogste nood' en diverse plaatselijke comités opgericht. In Roermond gaf bisschop Schrijnen het goede voorbeeld en deed een bedrag van duizend gulden in het zakje. De totale opbrengst bedroeg na een huis-aan-huiscollecte ruim 16.200 gulden.

Later, toen de ramp internationaal de aandacht had getrokken, kwamen er zelfs uit de meest onverwachte hoeken nog giften binnen. Zo schonk paus Pius XI twintigduizend gulden.

Gratis kolen

Na 2 januari daalde het water langzaam maar zeker. En een week later kon De Nieuwe Koerier berichten: „Het gevaar bezworen."

Maar de gevolgen van de ramp bleven lang merkbaar. Zodat in Roermond de R.K. Vrouwenbond zich medio januari nog genoodzaakt zag kleren in te zamelen voor de getroffen gezinnen.

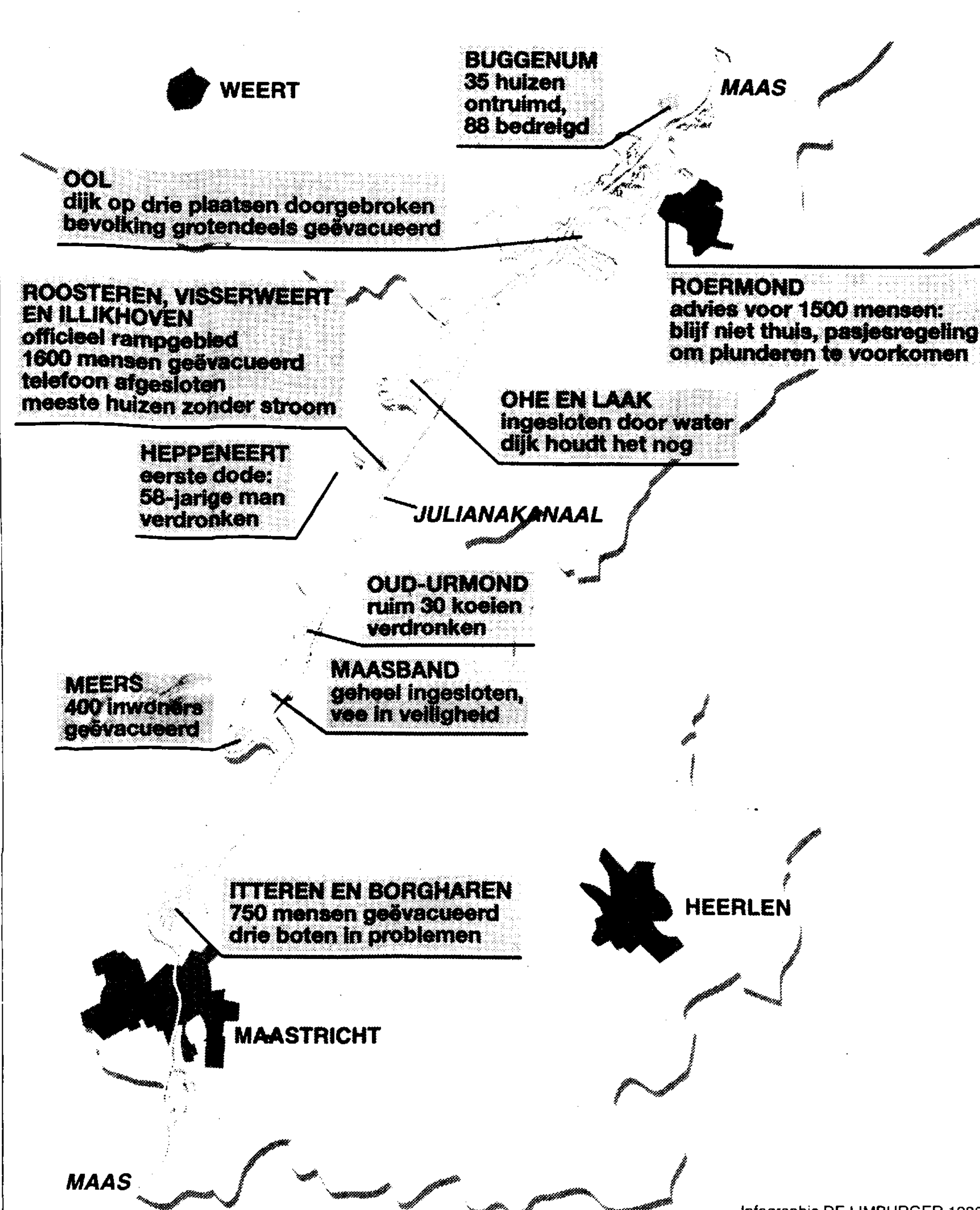
En het plaatselijk Burgerlijk Armbestuur besloot aan 'min- en onvermogenden' gratis kolen aan te bieden om hun huizen droog te stoken. Wat overigens ook om andere redenen door de betrokken huisgezinnen op hoge prijs werd gesteld. Want vlak na de watersnood werd Limburg overvallen door nog meer rampspoed, een periode van zeer strenge vorst. Ook toen al gold het gezegde: een ongeluk komt zelden alleen.

Ook hoogwater in Gelderland en Overijssel

ARNHEM – Rijkswaterstaat verwacht dat het water in de Rijn ter hoogte van Lobith in de loop van vandaag tot vijftien meter stijgt. Tijdens de kerstdagen zal het peil de 16,10 meter hebben bereikt. Voor de zijrivieren geldt dezelfde verwachting.

Deze waterstand komt overeen met die van 1988. Rijkswaterstaat verwacht nu minder overlast, omdat in de afgelopen tijd nogal wat aan dijkverzwaring is gedaan.

Niettemin lopen bedrijfsterreinen, zoals die van steenfabrieken, het risico van overstroming. Ook kunnen boerderijen geïsoleerd raken. Mocht de waterstand boven de 16,10 meter komen, dan zijn de gevolgen aanzienlijk groter, zo stelt Rijkswaterstaat. (ANP)

Hectische nachten voor meldkamer van regionale brandweer

Van onze verslaggever

GULPEN – De telefoon in de meldkamer van de regionale brandweer in Gulpen staat geen seconde stil. „Het gaat er hier al twee dagen en nachten hectisch aan toe. We hebben amper tijd voor een kopje koffie", zegt centralist Martin Ridderbeks.

De telefoontjes komen vooral van familieleden van mensen die in de onder water gelopen dorpen geïsoleerd zitten. „Ze willen weten in welke toestand ze verkeren. Heel begrijpelijk", zegt Ridderbeks.

„We krijgen ook veel aanvragen voor materiaal, van de mensen in het veld. Van hieruit moeten wij dan zorgen dat dat op de plaats van bestemming komt. Van diverse brandweerkorpsen hebben wij al heel wat materieel weggeplukt. Maar gelukkig zijn er ook particulieren die een helpende hand toesteken. Zo kregen we vandaag aanbiedingen van mensen die boten met buitenboordmotoren beschikbaar wilden stellen."

Gunstiger

De meldtafel bij de regionale brandweer wordt constant door drie centralisten bemand. Ze werken in wisselploegen. „Anders is dit werk niet te doen. Gelukkig zijn de weersvooruitzichten iets gunstiger. Dat scheelt", meent Ridderbeks.

In Geulle aan de Maas was gisteren vrijwel geen telefoonverkeer meer mogelijk. De hulpverleners verzochten inwoners die om dringende hulp verlegen zaten, een laken uit het raam te hangen. In Geulle zijn zestig inwoners uit hun huis weggehaald. Zij zijn bij familie of in het plaatselijke bejaardentehuis Ave Maria ondergebracht. In samenwerking met Huize Beukeloord in Meerssen zijn maaltijden voor hen verzorgd.

Putdeksel

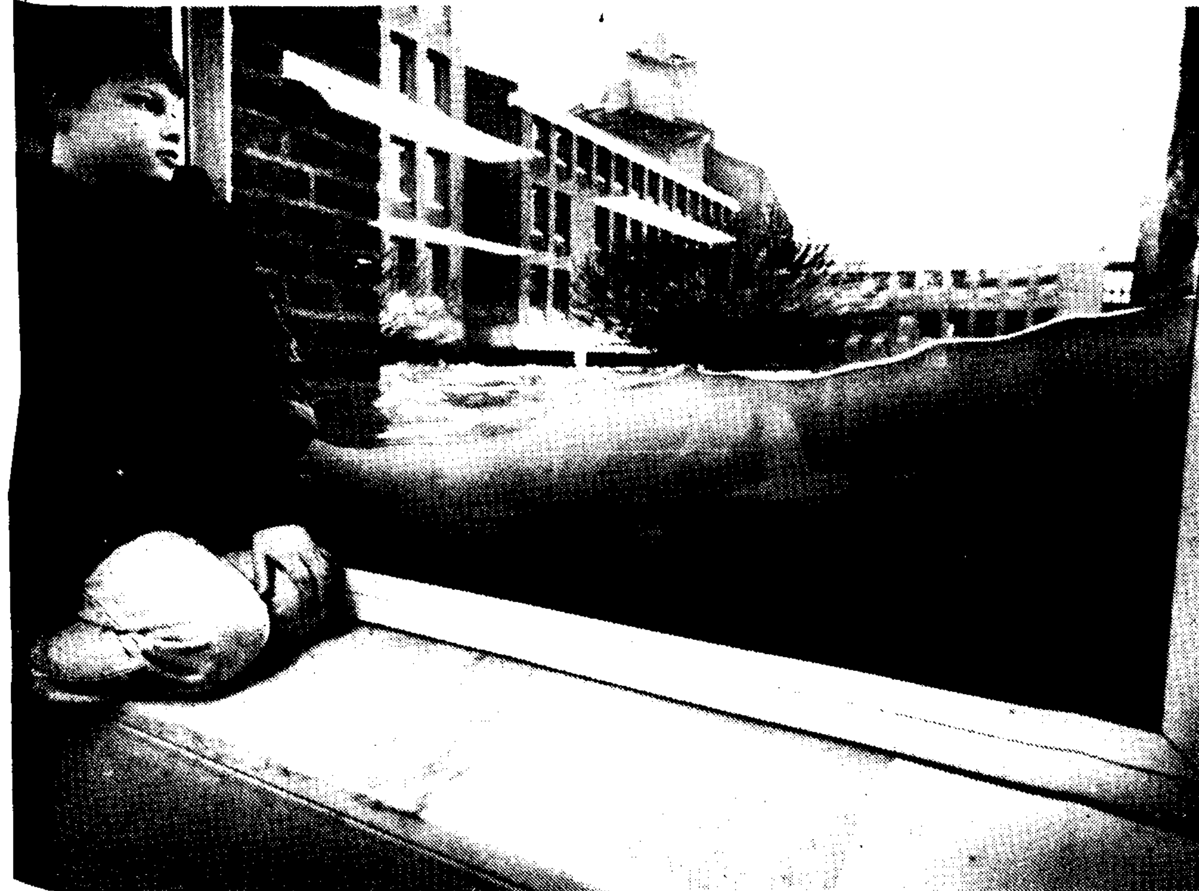
Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Sombere voorspelling van een man in de ook zwaar getroffen Maastrichtse wijk Sint Pieter: „Er komt ook nog een deksel op de put, dat zul je zien."

Hoezo putdeksel, wat betekent dat?

„Het gaat vriezen. Dan komt er een dikke laag ijs op al dat water, want dat is zo verdund dat het gegarandeerd bevriest."

GOUVERNEMENT LIJKT AQUARIUM

Foto PAUL MELLAART

„Ik heb al een stekelbaarsje voorbij zien zwemmen", vertelt een enthousiaste medewerker van het provinciehuis in Maastricht. Het bruine Maaswater staat ongeveer dertig centimeter hoog voor de ramen van de drukkerij in het gouvernement. Twee meter naar beneden loopt het pad langs de Maas. Het werk gaat gewoon door. Alleen de drukapparaten zijn uit voorzorg van de raamkant weggeschoven. Gootjes zijn ingenieus met kit op de vensterbank gespoten, zodat de lekkage door de raamkieren gestroomlijnd opgevangen wordt in emmers. In de gang kondigen de plasjes water de 'aquariumtoestanden' in de drukkerij al aan. Met een fototoestel gewapend houdt een van de medewerkers de stand bij.

De ramen zijn van dezelfde makelij als in de rest van het gebouw. Stevig dubbelglas. Het personeel denkt dat de ramen het wel zullen houden. „Pas als het water op de helft van het raam komt te staan, zullen we naar boven moeten evacueren. Over de apparatuur geen zorgen; die laten ze gewoon staan. Het zal wel loslopen, denken de meesten. De stroomrichting is gunstig, zodat een losgeslagen boom geen kans krijgen om de ramen te rammen. „Het lijken net paardebloem-pluisjes", zegt voorlichter Ray Simoen vanaf de vijfde verdieping van het gouvernement. Van de bomen langs het pad dat om het gebouw loopt zijn alleen de toppen te zien. De rest gaat in de golven tenonder. Er is nog een halve meter te zien van de palen waar het gebouw gedeeltelijk op rust.

DAGBOEK IN HET WATER

Door JOHN HOOFS

De Limburger-redacteur John Hoofs woont in het overstroomde Borgharen. Sinds maandagavond zit ook hij met zijn gezin geïsoleerd. Hij houdt van de 'gijzeling' een dagboek bij. Vandaag de tweede aflevering.

01.14 uur: Terwijl de kelder vol water klatert, probeer ik een uurtje te slapen.
02.23 uur: Ik schrik wakker. De elektriciteit is uitgevallen. Op de tast op zoek ik naar de zaklamp.
03.45 uur: In het hele huis branden kaarsen. De spanning stijgt en wordt versterkt door gestaag overvliegende helikopters.
04.32 uur: De kelder staat nu helemaal vol. De wc ook. Fijn dat er emmers zijn.
05.51 uur: De zoveelste inspectie van de lege woonkamer: géén water.
06.42 uur: De ernst van een dag zonder elektriciteit dringt door: géén verwarming, géén licht, géén radio en televisie, en de inhoud van twee diepvriezers afgeschreven. Gelukkig kan de open haard aan.
06.51 uur: Tot aan mijn knieën waad ik door het water om een korf brandhout te halen. Dat is ongeveer het enige dat droog is gebleven. Het water staat tien centimeter hoog tegen de tuin en keukendeur. Zonder rolluiken en zandbarricade had het huis blank gestaan. De buren hebben minder geluk: drie centimeter, géén elektriciteit en géén haard.
07.15 uur: Met een kop thee scharen we ons rond de haard in de door kaarsen schaars verlichte woonkamer, waar alleen nog drie stoelen staan en de kerstboom. We besluiten zoon Benjamin naar mijn ouders aan de overkant te brengen, waar de verwarming wel werkt en de lampen branden.
08.30 uur: Met B. in mijn nek steek ik over en verkeersdrempel de straat over. Het water staat bijna tot aan mijn kruis.
08.35 uur: De diepvriezers moeten leeg. Voordat de boel gaat 'smelten'. Met een zak vol worteltjes, selderij, paprika, maïs, kip en soepvlees waad ik weer naar de overkant, waar de voorraad in de vrieskist van mijn ouders kan.
08.40 uur: Op zoek naar een batterij-radiootje in mijn ondergelopen tuinhok zie ik dat alleen de kruin van een verlepte Chinese kool nog boven het water uitsteekt.
08.59 uur: Bomen waar je een hele winter van kunt stoken, drijven door de straat.
09.21 uur: Met twee trillende linkerhanden waag ik me aan de aardlekschakelaar. Een wonder: enige minuten later hebben we weer licht en verwarming.
10.14 uur: Mijn rechter buurman brengt brood en melk. Gejuich als hij ook de krant bij zich blijkt te hebben. Het blijkt, zoals zo vaak, te vroeg. Het is de krant van dinsdag.
11.02 uur: Bij mijn overbuurman wordt een baal hooi afgeleverd. Hij heeft het geëvacueerde paard van zijn broer te gast.
12.07 uur: De eerste boten in de straat om mensen te evacueren. Als hij even later terugkomt blijkt er een gigantische pomp in vervoerd te worden.
12.15 uur: Poolshoogte genomen in de garage en mijn werkkamer. Er staat tien centimeter water en het stinkt er verschrikkelijk.
12.28 uur: Het water lijkt een hele centimeter gezakt, zo schat ik op het tussenmuurtje van de buren.
13.20 uur: Ik realiseer me dat de Maas me tienduizenden guldens kost. Wie wil nog in Borgharen wonen? De prijzen van de huizen zullen kelderen.
14.05 uur: Eindelijk tijd om even verder te lezen in *De gelukkige eilanden* van Paul Theroux. Gaat ook over veel water, maar dan leuk.
14.37 uur: Een vriend belt en meldt „de keutels uit het raam te gooien, want waar moet je er anders mee heen?" Zijn wc is ook verstopt.
15.09 uur: Een rondje om het huis leert me dat het water zakt. Het terras staat bijna droog, op een laag bruine smurrie na.
15.20 uur: Het geklots in twee te lage laarzen begint me te vervelen. Ik bestel een paar visserslaarzen met broek voor honderdtwintig gulden. Er zijn honderddertig wachtenden voor me.
16.01 uur: Een bootje met mensen die geëvacueerd willen worden, dobbert langs de erker op weg naar de kop van de straat waar de hoovercraft wacht, om hen naar droger oorden te brengen.
16.29 uur: Een overbuurman vertrekt per boot naar de dokter. De vorige avond vergat hij even dat zijn voordeur was gebarricadeerd en struikelde gestrekt kopje onder. Hij denkt dat hij zijn onvrijwillige Maasduik een duim gebroken heeft.
17.05 uur: Poepstop bij mijn ouders, bij wie de wc tot verbazing van de halve straat wél functioneert.
18.12 uur: We eten erwtensoep bij de haard, die ik uit voorzorg de hele dag heb laten branden.
19.54 uur: B. wil dat ik hem in bed leg. Gisteren ging hij pas om 22.00 uur en in gespannen sfeer slapen. Dus we hebben wat in te halen. Hij kiest *Lizzy en Simon de schildpad* als voorleesverhaal. Even later slaapt hij met Bert en Ernie in zijn armen tevreden in.
20.49 uur: Vriend Bert uit Heugem belt dat hij en zijn gezin geïsoleerd zijn door opborrelend grondwater. Hun kelder staat ook blank. Dat schept een band.
21.24 uur: De zoveelste ronde. Mijn ouders blijken al in bed te liggen. Gesloopt door de voorgaande doorwaakte nacht. Bij mijn linker buurman valt de elektriciteit weer uit.
22.15 uur: Regen geselt de rolluiken en de terrasstenen. In de garage staat bijna geen water meer. Aan de achtergebleven Maasdrab zullen we morgen handen vol hebben.
22.45 uur: Mijn auto staat niet langer in het water.
23.27 uur: Omroep Limburg meldt dat de Maas de komende nacht drie centimeter zal zakken.
00.16 uur: De Maas blijft zakken, net als de klare in mijn fles jonge.

Drijfwijn

Een Vlaamse hotelhouder in de Ardennen zag gistermorgen zijn duizend flessen wijn door de kelder drijven. Het hotel met tachtig kamers was klaar voor het jaarlijkse culinaire - en financiële - hoogtepunt. De koelkasten en diepvriezers stonden vol voedsel. Doordat de stroom uitviel kan al dat eten nu zo de container in, vreesde de hotelier. Twintig personeelsleden worden tijdelijk werkloos.

Grensmaas

De Vereniging Natuurmonumenten in 's-Graveland heeft er gisteren nog eens op aangedrongen haast te maken met de uitvoering van het plan 'Toekomst voor een Grindrivier' van de provincie Limburg. Het plan bepleit een uitdieping en verbreding van de Maas, plus grindwinning in de uiterwaarden. Daardoor worden de uiterwaarden lager, zodat er meer water weg kan stromen. „Dus worden hoge waterstanden zeldzaam", aldus de Vereniging Natuurmonumenten.

Kerstontbijt

Voor het eerst in 37 jaar gaat het kerstontbijt van de Roermondse voetbalclub RFC niet door. De kantine staat onder water.
Pech ook voor het splinternieuwe luxueuze vakantiedorp Marina Oolderhuuske aan de Maas bij Roermond. Dat zou met Kerstmis vol zitten, maar er kan geen kip komen.

Toch pillen

De Stevensweertse huisarts R. Kornelis heeft als apotheekhoudend huisarts tijdelijk toestemming gekregen van de Inspectie Volksgezondheid om ook medicijnen aan patiënten uit Ohé en Laak te geven. Vorig jaar bepaalde de Raad van State dat zijn patiënten uit die gehuchten voor hun medicijnen naar Echt moesten, maar dat is door het hoge water nu onmogelijk.

Vakantie

De twee basisscholen van Herten hebben hun leerlingen gisteren een dag eerder kerstvakantie moeten geven. Het water was op weg naar de scholen.
Leerlingen van de basisschool Maria Magdalena in Ohé en Laak kregen een ontspannend videofilmpje te zien, omdat ze nogal nerveus waren.

Wonderland

De Kasteeltuinen Arcen hebben het lang voorbereide evenement Winterwonderland af moeten gelasten. Honderden staaltjes bloemsierkunst staan nu met de voeten in het water. In de tuinen komt het water ruim een halve meter te staan. Apen en geiten zijn al in veiligheid gebracht.

Paardetram

Alle 430 mensen die met Kerstmis in kasteel Ooijen in Broekhuizenvorst zouden gaan eten, worden met een ouderwetse paardetram opgehaald. Het wassende Maaswater maakt het onmogelijk om per auto bij het kasteel te komen. De afstand van ophaalplaats naar de dis is ruim drie kilometer.

Wel verzekerd

Volgens een woordvoerder van Interpolis in Roermond zijn auto's die total-loss raken door de dagenlang in het water staan, wel verzekerd. Hetzelfde geldt voor tractoren en landbouwmachines.

Nooddijk

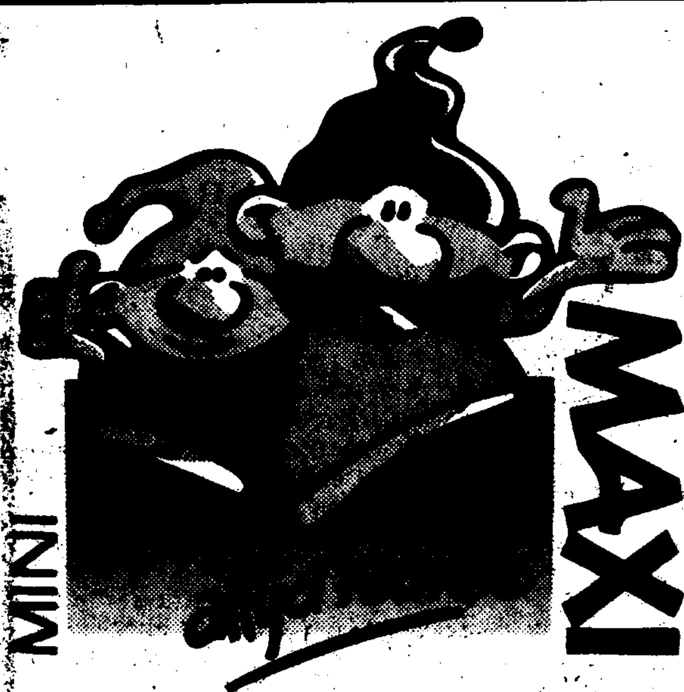
Camping 't Karreweil in Meerlo heeft een anderhalve meter hoge dijk aangelegd om 450 caravans droog te houden. Ruim tweeduizend overwegend Duitse gasten komen hier Kerstmis vieren. De camping ligt ongeveer één kilometer van de Maas.

Gelderland

Niet alleen België en Limburg lijden onder de woedende Maas. Die gaat met de kerstdagen ook extra zorgen in Gelderland, de Biesbosch en de omgeving van Dordrecht. Vanaf Grava is de Maas bedijkt. De kans dat enkele zwakke dijken doorbreken, is niet uitgesloten.

Kamerleden

Acht leden van de vaste kamercommissie voor Verkeer en Waterstaat komen vandaag naar Limburg om zich op de hoogte te stellen van de situatie. In Roermond voegen enkele Limburgse kamerleden zich bij het gezelschap.

Opgave:
Bel voor opgave van uw advertentie:
Woont u in Zuid-Limburg, bel dan:
043-821270/fax: 043-619434
Woont u in Midden-Limburg, bel dan:
04750-87526/fax: 04750-28343
Mini's/Maxi's 2 dagen van tevoren opgeven.

Korting-aktie:
3× plaatsen, 2× betalen: dit betekent bij 3× plaatsen (binnen 7 dagen) geldt een korting van 33% per plaatsing.

Berekening:
Mini's en Mini+ worden berekend naar het aantal regels (minimaal 3 regels).
Maxi's worden berekend aan de hand van een millimeterprijs per kolom.

Informatie:
Voor meer informatie over de exacte voorwaarden voor mini's, mini+ en maxi's bel een van bovenstaande nummers. Nadere inlichtingen worden ook gaarne verstrekt op alle kantoren van De Limburger.

Personeel Gevraagd

GOEDE BIJVERDIENSTE.
Gezocht verkopers m/v. freelance prov. basis. Eig. tijdsindeling. Geen kolp., geen eig. geld, (ook WAOers) Div. Non-food prod. Regio midd. en z. Limb. l.b.v. eig. auto en tel. Br.o.n. M425984

CEMSTO SCHOONMAAKBEDRIJF
vraagt interieurverzorgsters voor object in Mstr. Voor de ochtenduren tussen 8 en 11 uur. Soll. na 15 uur: tel. 043-215656

Rijschool La Blanche zoekt
rijinstructeur (m/v).
Instructeursbewijs B en C.
Schrift. soll. St.Maartenslaan 17, 6221 AV Maastricht.

GEVRAAGD:
AGENT-BEZORGERS M/V
Voor buitenwijk Swalmen.
Aanmelden: Tel. 04750-87777
Hr. P. Arets.

Vandaag
KOOPAVOND
In Makado-Beek tot 21.00 uur.

Landelijke ochtenkrant zoekt voor Maastricht
aktieve mensen
voor bezorgwerkzaamheden tuss. 5.00 en 7.00 uur 's ocht. Hoge vergoeding. ƒ 400,-/ƒ 500,- per 4 wkn. Inl. 043-210864.

Gevr. OPPAS voor dochtertje van 4 jr. v. enkele uren p.w. met name na schooltijd bel v. info 04455-2428.

Part-time
fysiotherapeute
Vanaf 3 januari 1994.
Erkelenz (D)
Tel. 0949-2431/3695 of 0949-2151-544628.

Wij zoeken ter versterking van ons team
1e kl.keukenmonteur
zelfst. werkend, op freelance-basis.
L.C.L. Keukenmontage.
Tel. 043-616252

Huwelijk/Kennism.

Nette alleenst. DAME 74 jr. zou graag kennism. m. heer ongeveer dezelfde leeft., om samen het leven weer inhoud te geven. Br.o.nr. M427145

Jonge MAN 35 j. zoekt leuk stel of echtpaar voor vaste relatie. Br.o.nr. S427445

Vrouw 34 jr. is het alleen zijn moe, hou van spontaniteit, ben financ. onafh., geen kind., HBO-nivo, z.k. m. MAN br.o.nr. M427650.

Personeel-Aangeb.

HTS-ER WTB zoekt uitdagende baan. Info tel. 043-216167.

MAN 62 jr. zkt. corveewerkzaamh., poets- of magazijnwerk tel. 043-645136.

Onroerend Goed-Huur

3-KAMER FLATS + BALKON BEEK Lb.
Geheel nieuw gerenoveerde flats 90 m2 woonopp. Voorzien van kunststof kozijnen isolatiebeglazing, nieuwe C.V. + nieuwe keukens. Huurpr. v.a. ƒ 850,- + ƒ 50,- servicekosten p.mnd. Lokatie: Oranjesingel/Margrietstr. te Beek.
Donderdag 30 dec. tussen 11.30 en 13.00 uur open huis. Inl. 043-216576. Lokaal Beheer o.g.
"Open huis adres Oranjesingel 62".

LANAKEN-centr. woning t.h., 2 slpk., keuk., liv., badk., c.v., gar., tuinh. Tel. 09-32-89-718132

4-Kamer app.
Wijck-Mstr. ƒ 1.250,- excl.
Kamers
Heerderweg, Witmakersstraat, Frankenstraat, Herbenusstraat v.a. ƒ 275,- tot ƒ 470,- inkl.
Studio
Orleansplein-Maastricht ƒ 695,- inkl.; Berkelstraat-Valkenburg ƒ 550,- excl.
2-Kamer app.
Maastricht-Wijck ƒ 700,- excl.; Ulestraten-Beekerweg ƒ 705,- excl.
Huisje
Witmakersstraat 27-a, 1 slpk. ƒ 1.450,- excl.
Inl. 043-216509 St.Pieterskade 13 Maastricht
Lokaal Beheer O.G.

Werkende vrouw zkt. woonr./app. omg. Sittard/-Geleen. Tel. 04498-57101

T.h. in Margraten
woon-/winkelpand
± 50 m2 verkoop opp. en magazijn. Hr. tot ƒ 1.325,- p.mnd. Br. naar: Postbus 1185, 6201 BD Maastricht.

T.h. gestoff. en gemeub. APPARTEMENT: zitk., slpk., douche en apart toilet. Nabij centr. Mstr. ƒ 1350,- p. mnd. Br.o.nr. M425371

T.h. 3 km. van Maastricht in Kesselt (B), APP. best. uit woonk. met open keuk., 1 slpk., douche met toilet en gar. Incl. verwarming, excl. water/elektra, ƒ 700,- p. mnd., 1 mnd. borg. Inl. tel. 043-211801.

J. werk. stel zkt. WOONR. omg. Geleen/Sittard, voor ± 6 mnd. Max. ƒ 900,- 045-419165 na 18.00 uur.

T.h. Vroenhoven (B) APPARTEMENT opp. 50 m2, alle comfort, met ing. keuk., Bad, slpk. Inl. 09-3241-863088.

T.h.a. in SCHARN M'tricht per 1-2-'94, app. bovenw., 2 slpk., kantoor, keuken, living 30 m2, met erker, terras, compl. badk. m. ligb. en 2e wc. C.v., kelder, zolder, ruime parkeerpl. Huurpr. ƒ 1150,- p. mnd. Br.o. nr. M 427146.

T.h. 280 m2
bedrijfsruimte
Industrieterrein Bosscherveld-Mtr. tel. 043-251773 b.g.g. 043-433034.

MAASTRICHT/nabij station. Zeer mooie hoekflat op de bov. (3e) verd. m. gr. living (32 m2), ruime witte inbouwk., bijkeuken, 2 slpk., douche, wc, grote berging, balkon, ƒ 975,- p.m. incl. stook-/servicek. Evtl. ook te koop en mog. v. garage. Br.o.nr. M-426703.

1 pers. appartementen in
centr.Sittard
(gemeub. pr. ƒ 1.100,- p.m.)
2/4 pers. appartementen in
centr. Geleen
mogelijk gemeub. Info: 046-744836.

Onroerend Goed-Koop

ADVERTEERDERS OPGELET !!
3x plaatsen (binnen 7 dagen) 2x betalen.
Dit betekent een korting van 33% per plaatsing.
Mini/maxi altijd reaktie.

T.k. gevr.: halfvrijst. WOONH., liefst m. gar. en openh.in de regio Heugem-St. Pieter-Heer. Prijskl. tot ƒ 325.000,- Tel. 043-640183 of 043-253203

T.k. riant gel. LANDHUIS aan rand v/h dorp Meyel (L) bijstaande loods 20x10 mtr. Perceel opp. 0.89 ha. Duurdere prijsklasse. Inl.: 04766-1660.

ELSLOO, halfvr. huis m. gar. en gr. tuin. Pr. ƒ 179.000,- k.k. Constant.Huygensstr. 19, Elsloo, tel. 046-375173 bgg 04406-16343 na 16.00 u.

MARGRATEN t.k. luxe tuss. won., tuin op Z., geh. v.v. rolluiken, licht plav.vloer, keuk. m. inb.app., 1e verd.: houten vloer, badk. m. douche + 2e toilet, 3 slpk. Zold. mog. tot 4e slpk. Vr. pr. ƒ 178.500,- In de Molt 146, tel. 04458-2949.

T.k. gevr. PRAKTIJKPAND liefst bungalow m. parkeergel., makkelijk bereikb. Tel. 043-255976.

Te koop
gevraagd
ouder woonh. met tuin.
Opknappen geen bezw.
Tel. 046-742550.

UW HUIS verkopen!
SEEGERS O.G.
Sittard 046-525318.

Snel en goed uw
huis verkopen ?
Jos Sterms Onr. Goed.
Past. Vonckenstr. 44,
Geleen. Tel. 046-742550.
Geen verkoop!
Geen kosten.

Voor PAARDELIEFHEBBERS: T.k. boerderij m. ± 5700 m2. weiland. Grote losse schuur. Gem. Nederweert. 04951-32103.

T.k. rustig huisje open bebouwing, unieke ligging, 44 ca., te Kessenich (B) ideaal voor 1 à 2 pers., ƒ 40.000,- Tel. 0932-89 565685

Dringend
Woningen gevr.
voor Duits clienteel in regio Roermond. 077-544346.

Wonen of bouwen in België?
Bel dan met ons voor een afspraak. Maaslanden Makelaars 09-3212-392080.

Jong stel zoekt met spoed halfvrijst. woonh. met gar. en tuin, tot ƒ 200.000,- k.k. in Geleen en omstr. ±25 km
Beloning ƒ 500,-
Br.o.nr. G422183.

6,1 %
SPAARHYPOTHEEK
Spec. tarief NIET-ROKERS.
Heemels Ass. Adv.
Heinsbergerweg 18, Melick.
Tel. 04752-2300.

T.k. MEERS STEIN gelegen aan de Maas. Woonhuis m. bedrijfsruimte + seniorenwoning. Dijkweg 4 + 5 Vr.pr. ƒ 325.000,- k.k. Bez. na tel. afspr. 046-332755.

GELEEN-ZUID, t.k. geschakelde semi-bung. met gar., perc. opp. 365 m2, bj.'85, 3 slpk. vr.pr. ƒ 265.000,- k.k. Tel. 046-753285.

ARDENNEN-GEMMENICH-VAALS Parc 3F t.k.: sfeervolle vrijst. 8 pers. bungalow 307/484 m2, eig. grond. ƒ 80.000,- k.k. Inkl. inr. info: 04409-2058

T.k. MAASEIK-NEEROETEREN 5 prachtige BOUWPLAATSEN voor open bebouwing. Totale frontbreedte 116,50 lopende mtrs. T.k. in massa of afzonderlijke percelen. Inl., dhr. Peeters- Swinnen, Rotemmerln. 97, Maaseik-Neeroeteren, 09- 32-89-864065

Notaris Mr. H.Ch.M. van Slijpe

VERKOOP BIJ INSCHRIJVING

Te koop aangeboden het woonhuis met stal, schuur, ondergrond en tuin te Oost-Maarland, gemeente Eijsden, Sint Jozefstraat 24, kadastraal bekend als GEMEENTE EIJSDEN, sectie B nummer 1944 ged. groot ongeveer 8.50 are. Het pand is vrij te aanvaarden.
Bezichtiging en nadere inlichtingen: via het kantoor van notaris Mr. H.Ch.M. van Slijpe, Kerkstraat 19 te Eijsden, tel. 04409-1477.
Gegadigden kunnen hun biedingen schriftelijk uitbrengen in gesloten enveloppe uiterlijk op 17 januari 1994, waarna onder voorbehoud van goedkeuring door opdrachtgevers toewijzing zal plaatsvinden aan de hoogstbiedende. Op de buitenzijde van de enveloppe te vermelden: inschrijving Sint Jozefstraat.
Op de koopovereenkomst zijn van toepassing de standaardbepalingen als opgenomen in koopovereenkomsten van voornoemde notaris. De kosten van de aankoop komen voor rekening van de koper.

Een eenzame toeschouwer bekijkt de situatie in Nattenhoven. Foto PETER SCHOLS

* Om vijf uur gistermiddag stond het water in Illikhoven op veel plaatsen meer dan tachtig centimeter hoog in de woningen. Foto PETER SCHOLS

Geëvacueerde inwoners van Roosteren op weg naar de sporthal in Nieuwstadt, waar ze werden opgevangen. Foto PETER SCHOLS

* Bootjes op weg naar Itteren om de bewoners hulp te bieden. Foto PAUL MELLAART

Een laatste poging in Nattenhoven om het wassende water tegen te houden. Foto PETER SCHOLS

* Bewoners steken de handen uit de mouwen in Grevenbicht. Foto PETER SCHOLS

* Een inwoonster van Nattenhoven heeft haar voorzorgsmaatregelen getroffen. Foto PETER SCHOLS

* Stille getuigen van de strijd tegen het water in Nattenhoven. Foto PETER SCHO

* De stemmig verlichte straten in Venlo staan blank. Venlose middenstanders zitten met handen in het haar. Veel kelders, waar hun voorraad ligt opgeslagen, staan onder water. Foto A

* In Roosteren werden legertrucks ingezet om de bewoners te evacueren. De massale evacuatie ging gepaard met emotionele taferelen. Foto PETER SCHOLS

* Rond half vier in de nacht van dinsdag op woensdag arriveerde de hovercraft vanuit Venlo per oplegger in Borgharen. Foto SCHOLS/HARRY HE

Acht jaar cel geëist tegen Schimmertse voor dubbele moordopdracht

„Het was of iemand anders mij stuurde"

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT - Bij de rechtbank van Maastricht heeft officier van justitie mr. van Atteveld gisteren acht jaar gevangenisstraf geëist voor twee moordopdrachten.

De 37-jarige M.L. en haar man A.H. leefden als een doorsnee-gezin in Schimmert. Man en vrouw werkten buitenshuis, de man was actief in het dorpsleven, de vrouw leefde meer voor haar werk. Totdat er ruzie kwam met de vrouw van haar collega in Ulestraten. De pesterijen gingen over en weer. Het regende steeds grovere dreig-telefoontjes en -brieven. M.L. was het kwaadst over de toespelingen van de andere vrouw, dat ze lesbisch zou zijn. Daar kon en kan L. nog niet over praten.

Als antwoord bekladde L. met een spuitbus de gevel van het huis in Ulestraten, gooide een steen door de ruit en bewerkte de auto van haar tegenstanders met afbijtmiddel. De vrouw uit Ulestraten was in de ogen van M.L. de bron van alle kwaad.

Na 20 maanden beheerste nog maar een obsessie haar leven: hoe ruim ik „die trut" uit de weg. Een kennis bracht haar in contact met de 26-jarige M.R. uit Landgraaf. Die ging er prat op dat hij in het drugsmilieu had verkeerd. R. zou eerst waarschuwen met een brandbom. Maar er mochten geen slachtoffers vallen. R. zorgde daarvoor op 21 juli van dit jaar.

Begin september haakte echtgenoot A.H. af. Daarop vroeg M.L. aan R. of die haar echtgenoot wilde doden. Op 12 september bedreigde R. de echtgenoot met een revolver.

Op 25 september stond R. met een revolver voor het huis in Ulestraten. De man van de gehate vrouw reageerde op de bel, maar gooide meteen de deur weer dicht. R. schoot, maar miste. „Opzettelijk", zei R.

Een complex geheel van strafrechtelijke en psychologische aspecten, zei Van Atteveld, waarbij de toespelingen over een andere seksuele geaardheid mogelijk een cruciale rol hebben vervuld. Psychiater dr. A. van Leeuwen adviseerde een intensieve therapeutische behandeling, maar daar wilde L. niet aan. „Het zal nooit meer gebeuren", verzekerde ze de rechtbank. „Ik was mezelf niet meer. Het was of er iemand anders in mij was". „En waar is die iemand anders dan nu gebleven?", vroeg rechtbankvoorzitter mr. J. Bergmans.

Ook M.R. moet van de officier acht jaar de gevangenis in. Tegen de echtgenoot eiste Van Atteveld drie jaar gevangenisstraf, waarvan een jaar voorwaardelijk.

De rechtbank doet uitspraak op 5 januari.

Fors verlies dochterbedrijf VS:

Thomas Regout in rode cijfers

Van onze economieredactie

MAASTRICHT - Het Maastrichtse metaalbedrijf Thomas Regout is in de rode cijfers beland. Het afgelopen boekjaar werd een verlies geleden van drie miljoen gulden.

De directie van de onderneming hoopt dat het resultaat in het nieuwe boekjaar verbetert, maar heeft daarover geen hoge verwachtingen. Daarom worden mogelijkheden onderzocht om te bezuinigen.

De heer J. van Brussel, hoofd personeel en organisatie van Thomas Regout, heeft dat gisteren bevestigd. Hij wilde op de resultaten van de studie niet vooruitlopen.

Amerika

Eerder dit jaar schrapte Thomas Regout al vijftien van de 550 banen vanwege de fors teruggelopen orderportefeuille. Het betrof zowel banen in de produktie als in de ondersteunende diensten.

Thomas Regout, dat onder meer telescopische ladegeleiders maakt, is in problemen geraakt door een onverwacht fors verlies van een dochterbedrijf in Amerika. Dat verlies liep afgelopen boekjaar op tot 3,6 miljoen gulden. De fabriek in Maastricht draaide afgelopen boekjaar nog met een winst van zes ton.

Volgens Van Brussel moeten de verliezen in Amerika als aanloopverliezen worden beschouwd. De Limburgse onderneming heeft daar vorig jaar een fabriek in bedrijf genomen, waar zestig mensen werken. De omzet bleef in Amerika afgelopen boekjaar steken op zeven miljoen gulden, veel minder dan nodig was om quitte te spelen.

Prijsverlagingen

Thomas Regout verwacht dat de situatie daar dit boekjaar al aanzienlijk verbetert, omdat de markt begint aan te trekken. De vooruitzichten in Amerika op langere termijn zijn volgens Van Brussel veelbelovend, omdat tot voor kort slechts een fabrikant de VS-markt domineerde.

De fabriek in Maastricht heeft daarentegen veel last van de economische malaise in Duitsland en de dure gulden. Daardoor loopt de export terug. Afgelopen boekjaar kelderde daardoor de omzet met zeven procent tot 75 miljoen gulden. Het bedrijf probeert nu met prijsverlagingen verder verlies van het marktaandeel te voorkomen.

Regeringspresident na nieuwe vervuiling in oostelijk Zuid-Limburg:

Drinkwaterbedrijf regio Aken niet modern genoeg

Van onze verslaggever

AKEN/HEERLEN - Het drinkwaterbedrijf in de regio Aken is organisatorisch en technisch niet meer van deze tijd. De drinkwatervoorziening kan blijkbaar alleen nog door het toedienen van chloor veilig en afdoende bruikbaar worden gehouden.

Zo reageerde regeringspresident Franz-Josef Antwerpes van Noordrijnland-Westfalen gisteren op de nieuwe verontreiniging van het uit Duitsland afkomstige drinkwater in oostelijk Zuid-Limburg.

Dinsdag maakte de Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) bekend dat tijdens het onderzoek van watermonsters van het uit Duitsland afkomstige drinkwater in delen van oostelijk Zuid-Limburg de bacterie clostridium is aangetroffen. Deze bacterie die geen gevaar voor de volksgezondheid oplevert, maar wettelijk niet in drinkwater mag voorkomen.

Beperkt

De aanwezigheid van clostridium is vaak een aanwijzing dat er iets flink mis is bij de bereiding van het drinkwater. Het is niet uitgesloten dat andere verontreinigingen zijn meegesloten. Dat wordt momenteel onderzocht.

In oostelijk Zuid-Limburg worden Vaals, Nijswiller, Eys, Epen, Wittem en het Gulpen, Kerkrade, Landgraaf van het (zachte) Duitse drinkwater voorzien. De Akense drinkwaterbedrijf, dat bij een eerdere verontreiniging in september/oktober veel kritiek kreeg, wil niet veel kwijt over de nieuwe vervuiling. Er zou uitsluitend in „een zeer beperkt gebied langs de Nederlandse grens, tussen Vaals en Aken, een licht verhoogde concentratie" van de bacterie zijn geconstateerd. Een bacterie die in Duitsland wel in drinkwater mag zitten, zij het in minimale concentraties. Die concentratie zou nog lang niet bereikt zijn.

Extra chloor

Intussen heeft het drinkwaterbedrijf van de regio Aken uit voorzorg extra chloor aan het water toegevoegd om de bacterie te bestrijden. Meer chloor dan twee maanden geleden, omdat clostridium vrij goed bestand is tegen chloor.

Vandaag worden de overige resultaten van het onderzoek naar de verontreiniging van het drinkwater bekend. Op grond van die resultaten zullen de WML en het Akense drinkwaterbedrijf bekijken of, en zo ja, welke maatregelen verder nodig zijn.

Geen incident

Regeringspresident Antwerpes zei te vrezen dat de verontreiniging van het drinkwater in de regio Aken - en speciaal van het water uit de Eifel dat in de winbedrijf Roetgen wordt aangeleverd - geen incident meer is.

Volgens Antwerpes begint het erop te lijken dat bij elke regenbui van meer dan gemiddelde omvang dezelfde problemen opduiken. Hij pleit opnieuw voor technische verbeteringen bij het bedrijf in Roetgen, betere bescherming van de waterwingebieden, vernieuwing en uitbreiding van rioleringen om vuil water uit de waterwingebieden te weren, en aanscherping van de kwaliteitscontrole bij het drinkwaterbedrijf Aken.

Voorwaardelijke straf voor bewaren drugs

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT - De rechtbank van Maastricht heeft gisteren de 67-jarige Kerkradse A.S. een voorwaardelijke gevangenisstraf van een jaar en ƒ 5000 boete opgelegd voor het bewaren van drugs van haar zoon.

De officier van justitie had een half jaar geëist.

Oud-bisschop Gijsen schrijft nieuw boek

Van onze verslaggever

ROERMOND - Oud-bisschop J. Gijsen is bezig met het schrijven van een boek over het leven van bisschop Joannes Kerens, een van zijn voorgangers. Dat is gisteren in Roermond bekendgemaakt tijdens de presentatie van een postuum verschenen boek van bisdompriester J. Tagage.

De uit Maastricht afkomstige Kerens was bisschop van Roermond in de periode 1770-1775. Hij werd daarna bisschop van Wenen en eindigde zijn leven als bisschop van St. Pölten. Kerens staat bekend als een kerkelijk carrièremaker, die sterk steunde op de Oostenrijkse monarchie.

Bisschop Gijsen, die sinds zijn aftreden begin dit jaar in de omgeving van St. Pölten woont, schreef al eerder wetenschappelijk werk. Hij promoveerde op een studie over abt Nicolaus Heyendal van Rolduc. Later volgde nog een boek over bisschop Paredis.

Tagage

In het bisschopshuis is gisteren een dertiende-eeuwse handleiding voor de liturgie in de Sint Servaaskerk gepresenteerd. Het eerste exemplaar werd aangeboden aan bisschop Frans Wiertz.

Het boek - een Latijnse tekstuitgave met toelichting - werd geschreven door de in 1985 overleden oud-docent van Rolduc J. Tagage. Bij diens plotselinge dood was het boek bijna klaar. Het werd voltooid door diens broer pastoor S. Tagage.

Het boek is vooral van belang voor de geschiedenis van de liturgie in deze streken. Het is een tegenhanger van een soortgelijke uitgave bestemd voor de Onze Lieve Vrouwekerk in Maastricht. Ook dat boek werd geschreven door J. Tagage.

** Bisschop Wiertz neemt het eerste exemplaar in ontvangst van het postuum verschenen werk van voormalig Rolduc-docent J. Tagage.*
Foto PETER WIJNANDS

Advocaat Hiddema bij rechtszaak:

Duitse politie zette aan tot drugshandel

Van onze verslaggeefster

MAASTRICHT - De Duitse politie heeft gehandeld in honderd kilo cocaïne die bestemd was voor Nederland. De Nederlandse politie was niet op de hoogte. De operatie, die zich ook even in Nederland afspeelde, was bedoeld om te infiltreren in de internationale drugswereld.

Dit zei advocaat mr. Th. Hiddema gisteren bij de rechtbank van Maastricht, waar een uitleveringszaak diende. Hiddema verdedigde daar de 36-jarige S.S., om wiens uitlevering de justitie in Dusseldorf heeft gevraagd. S. zou betrokken zijn geweest bij de drugstransactie.

Volgens de raadsman mag S. niet worden uitgeleverd, omdat de Duitse politie bij deze actie alle Europese en Nederlandse regels met voeten heeft getreden. In Nederland worden dergelijke undercover-acties streng bewaakt. Zo mag een in het milieu binnengedrongen politieman een verdachte nooit uitlokken om drugs te kopen. Hier werden de door de politie ingehuurde mensen kwaad toen de afnemers enkele kilo's wilden in plaats van de honderd. Hiddema: „Verkopers moeten werven om overtuigend over te komen. De kans dat ze zich met uitlokking bezighouden, is groot. Een rechter kan dit nauwelijks controleren".

Het is voor de Maastrichtse rechtbank de tweede keer dat ze zich over de uitlevering van Nederlanders aan Duitsland moet uitlaten. Enkele maanden geleden diende de zaak van twee Kerkraadse autosmokkelaars, die in ruil voor vrijlating met de Duitse politie hebben samengewerkt.

Officier van justitie mr. M. Vos zei dat S. uitgeleverd kan worden onder de voorwaarde dat hij een eventuele straf in Nederland moet kunnen uitzitten. S. heeft de Duitse en de Nederlandse nationaliteit.

De rechtbank doet op 5 januari uitspraak.

Over mars skinheads

Burgemeester Kerkrade boos op politiekorps

Van onze verslaggever

KERKRADE - De politie van Kerkrade heeft op 11 december verzuimd burgemeester J. Mans in te lichten over een demonstratie die 44 skinheads die dag hielden in deze gemeente. Dat verklaarde Mans gisteravond tijdens de raadsvergadering, waarin hij fel van leer trok tegen het politiekorps.

Mans werd pas zondag 12 december op de hoogte gesteld van het incident. „Ik heb inmiddels mijn ongenoegen hierover kenbaar gemaakt aan regiochef Mostert. Die heeft onderkend dat er fout gehandeld is", aldus Mans.

Volgens de burgemeester is de verklaring die de verantwoordelijken hebben afgelegd niet voldoende om de fout goed te praten. Mans: „Als er bij de gemeente een verzoek voor een zo'n demonstratie aangevraagd was, zou dat meteen zijn afgewezen."

De Limburger

Directie: J.H. van Cann
Hoofdredacteur: H.J. Koenen
Hoofdkantoren: MAASTRICHT Duboisdomein 30 Postbus 1056, 6201 MK
043-821234
Telefax adv.afdeling: 043-619434
Telefax redactie: 043-619292
ROERMOND Marathonlaan 4 Postbus 1253, 6040 KG
04750-87777
Telefax 04750-28343
Telefax redactie 04750-26246

Abonnementsprijzen: Bij betaling automatisch: ƒ 28,40 per maand ƒ 85,20 per kwartaal ƒ 340,80 per jaar
Bij betaling per acceptgiro: ƒ 86,45 per kwartaal ƒ 342,05 per jaar
Losse nummers: - maandag t/m vrijdag ƒ 1,65/Bfr. 30 - zaterdag ƒ 1,80/Bfr. 35

Advertentietarieven: Op aanvraag. Alle opdrachten worden uitgevoerd conform de regelen voor het Advertentiewezen en onze Algemene Leveringsvoorwaarden, gedeponeerd bij de Arrondissementsrechtbank en de Kamers van Koophandel in Maastricht, Heerlen en Roermond.

Bezorgklachten en Abonn. administratie: Uitsluitend bellen naar ABONNEE SERVICE 043-614858 Ma. t/m vr.: 8.00 en 17.00 uur. za.. 9.00-12.00 uur

* Jef Koons en zijn Cicciolina in betere dagen. Foto EPA

Koons contra Cicciolina

Van onze correspondent AART HEERING

ROME – Een familiedrama verguist het leven van de Italiaans-Hongaarse pornodiva en voormalig kamerlid Ilona Staller, beter bekend als Cicciolina. De kwade genius in het verhaal is haar echtgenoot, de avantgardistische Duits-Amerikaanse kunstenaar Jeff Koons, en het lijdend voorwerp hun één jaar oude zoontje Ludwig Maximilian.

Terwijl Cicciolina aan het werk was in Ecuador, is Koons aangehouden bij een vergeefse poging om de peuter te kidnappen uit de Romeinse villa van de pornoster. Zijn opzet mislukte doordat de kindermeid die hij in de badkamer had opgesloten van daaruit telefonisch de politie waarschuwde. Koons wilde zijn zoon meenemen naar New York. Officieel pleegde hij daarmee geen strafbaar feit, omdat de kleine Ludwig de Amerikaanse nationaliteit heeft, terwijl tussen Jeff en Ilona, die na een romantisch begin van hun relatie elkaars bloed nu wel kunnen drinken, de scheiding nog niet is uitgesproken. Een probleem is alleen dat Cicciolina haar kind daar niet zou kunnen bezoeken, aangezien de Verenigde Staten haar het toelatingsvisum hebben geweigerd wegens 'immoreel gedrag'.

Opfleuren

Inderdaad denkt de inmiddels 42-jarige Ilona er niet aan om haar carrière te beëindigen. Onlangs heeft zij nog haar toevlucht genomen tot een siliconenbehandeling om haar wat attracties op te fleuren. In afwachting van een uitspraak van de rechter is Ludwig Maximilian, die enkele maanden geleden door Cicciolina's manager Riccardo Schicchi uit Koons' woning in München werd geschaakt, voorlopig onder de hoede van zijn kindermeid gesteld.

Flauwe Robin Hood-persiflage

FILM

'Robin Hood, men in tights' van Mel Brooks, met Cary Elwes, Richard Lewis, Tracy Ullman, Dom DeLuise en Brooks zelf als rabbi. Heerlen H1.

* Moment uit Robin Hood, men in tights. Foto COLUMBIA PICTURES

Sommige cineasten zijn als persoon leuker dan hun films. Het aardigste voorbeeld hiervan is Mel Brooks. Zijn interviews en optredens in shows zijn meestal veel grappiger dan zijn komedies.
Brooks heeft zich gespecialiseerd in het persifleren van genres en doet zelf ook mee, meestal in een kleine rol waarin hij zichzelf tracteert op een ruimbedeelde dame.
In het begin maakte hij nog grappige films (*The producers, Young Frankenstein* en *Blazing saddles*), maar met *History of the world, part one* maakte Brooks duidelijk aan het begin van het einde van zijn Latijn te zijn.
Zijn nieuwste komedie, *Robin Hood, men in tights*, is een verdere stap achteruit. Met deze film neemt hij de succesvolle Kevin Costner-versie op de korrel.
Enkele in struikrovers-kledij gehulde zwarte rappers uit *the hood* leiden het verhaal in dat begint in Jeruzalem, waar Robin Hood (Cary Elwes) ontsnapt uit de gevangenis van een zekere Falafel.
Robin Hood zwemt terug naar Engeland en redt daar de zwarte Ahchoo, voortaan zijn rechterhand. Eenmaal thuisgekomen ziet Robin Hood dat zijn kasteel letterlijk versleept wordt, omdat hij geen belasting betaald heeft.
Van zijn familie is niemand over. Iedereen is gestorven, tot de kat en de kanarie toe. Hij gaat verhaal halen bij prins John en de Sheriff van Nottingham.
Op het kasteel ziet Robin Hood de maagd Marian. Het is liefde op het eerste gezicht, maar Marian draagt een Fort Knox-achtige kuisheidsgordel. Het wordt nog een heel gesleutel voor Robin Hood eer hij zijn geliefde van die last bevrijd heeft.

Handelsmerk

Mel Brooks heeft het tot zijn handelsmerk gemaakt om dingen en gebeurtenissen van onze tijd over te hevelen naar het verleden. *Robin Hood, men in tights* zit er ook weer vol mee, maar slechts een op de tien is komisch. Het aardigste zijn nog de verwijzing naar het Rodney King-incident als enkele ridders een zwarte bijwerken en de Brando-imitatie van Dom DeLuise uit *The Godfather*. Helaas duurt die scène weer veel te lang.
Het is bij Mel Brooks teveel lach-of-ik-schiet geworden. Onderhand is het liever schieten.

JOS KESSELS

Rauw, hard en uitzichtloos

FILM

'L.627' is een film van Bertrand Tavernier, met Didier Bezace, Charlotte Kady, Lara Guirao en Nils Tavernier. Filmhuizen Roermond en Heerlen.

In de Amerikaanse politiefilms wordt het werk van de rechercheur doorgaans sterk geromantiseerd. Ook als het gaat om de drugsbestrijding, een thema dat de laatste jaren vaak voorkomt. De held schiet in de finale de drugsbazen van het toneel en mag, omdat hij vaak gescheiden is, het inmiddels afgekickte en fris ogende meisje dat hij van de dopedood gered heeft, in de armen sluiten.
De Franse cineast Bertrand Tavernier ergerde zich aan deze films, omdat ze puur op vermaak gericht zijn en dus altijd goed moeten aflopen. Bij Tavernier loopt het meestal niet goed af, met de cynische *Coup de torchon* als hoogtepunt. Daarin knalt een moevernederde Philippe Noiret iedereen naar het hiernamaals met de woorden: „Wees blij dat ik je van je ellendige leven verlos".
De kijker kan daar alleen maar instemmend bij knikken, want het zijn alleen maar lamlendige levens die hij in deze film voorgeschoteld krijgt.
Dit cynisme ontbreekt in *L. 627*, een film over een idealistische rechercheur die een verloren strijd aanbindt tegen drugsdealers. Tavernier inspireerde de film op een bestaande politieman, die hij uit verhalen van zijn zoon leerde kennen. Taverniers zoon Nils was een poosje verslaafd, waardoor de cineast van heel dichtbij het met het probleem te maken kreeg. Als dank voor zijn afkicken kreeg de zoon een bijrol in de film.
De 35-jarige Marquet, bijgenaamd Lulu, werkt in de buitenwijken van Parijs bij een narcotica-brigade. Dag en nacht is hij op sjouw om dealers op te pakken. Zijn vrouw en kind ziet hij nauwelijks. Bij zijn collega's heeft deze ijver een averechts effect en hij wordt overgeheveld naar een ander district.
Hij belandt in een jong team, geleid door een kinderachtige baantjesjager, die het niet uitmaakt of een grote of kleine dealer gepakt wordt, omdat het hem puur om de statistieken gaat. Marquet gaat al gauw zijn eigen gang en boekt de nodige successen, wat tweedracht zaait in de brigade.

Zonder plot

L. 627 is een film zonder werkelijke plot. Tavernier wil een sfeerbeeld geven van het politiewerk en de drugswereld. Erg opgewekt is hij over geen van beide kampen. De politie is onderling sterk verdeeld, werkt slecht samen en de agenten lopen meestal op hun tenen van woede en frustratie. Tavernier volgt hun akties alsof hij een documentaire maakt over de narcotica-brigade, zo onopgesmukt en realistisch zijn de beelden en de cameravoering.
De wereld van de dope is nog veel treuriger. De verslaafden huizen in grauwe kamers, gaan alleen maar de straat op om het goedje op te halen, en als ze samenhokken, slaan ze hun partners in elkaar. Zo is er een door merg en been gaande inval bij twee vrouwen, waarvan er een een kind heeft. Als kijker word je bijna wanhopig van alle ellende die je dan te zien krijgt.

Liefde

Toch is er ook ruimte voor liefde, al is Tavernier ook daar niet optimistisch over. Als Lulu bij het team komt werken, loopt daar een kwieke mooie meid rond, die zijn beste helpster zal worden. In een Amerikaanse film hadden ze zeker iets met elkaar gekregen, maar niet bij Tavernier. Lulu heeft namelijk een zwak voor een verslaafd en seropositief meisje, dat hij evenwel uit het oog verliest.
Een uitstekende, compromisloze film, die de wereld van de politie en de dope neerzet zoals die is: rauw, hard en vooral uitzichtloos.

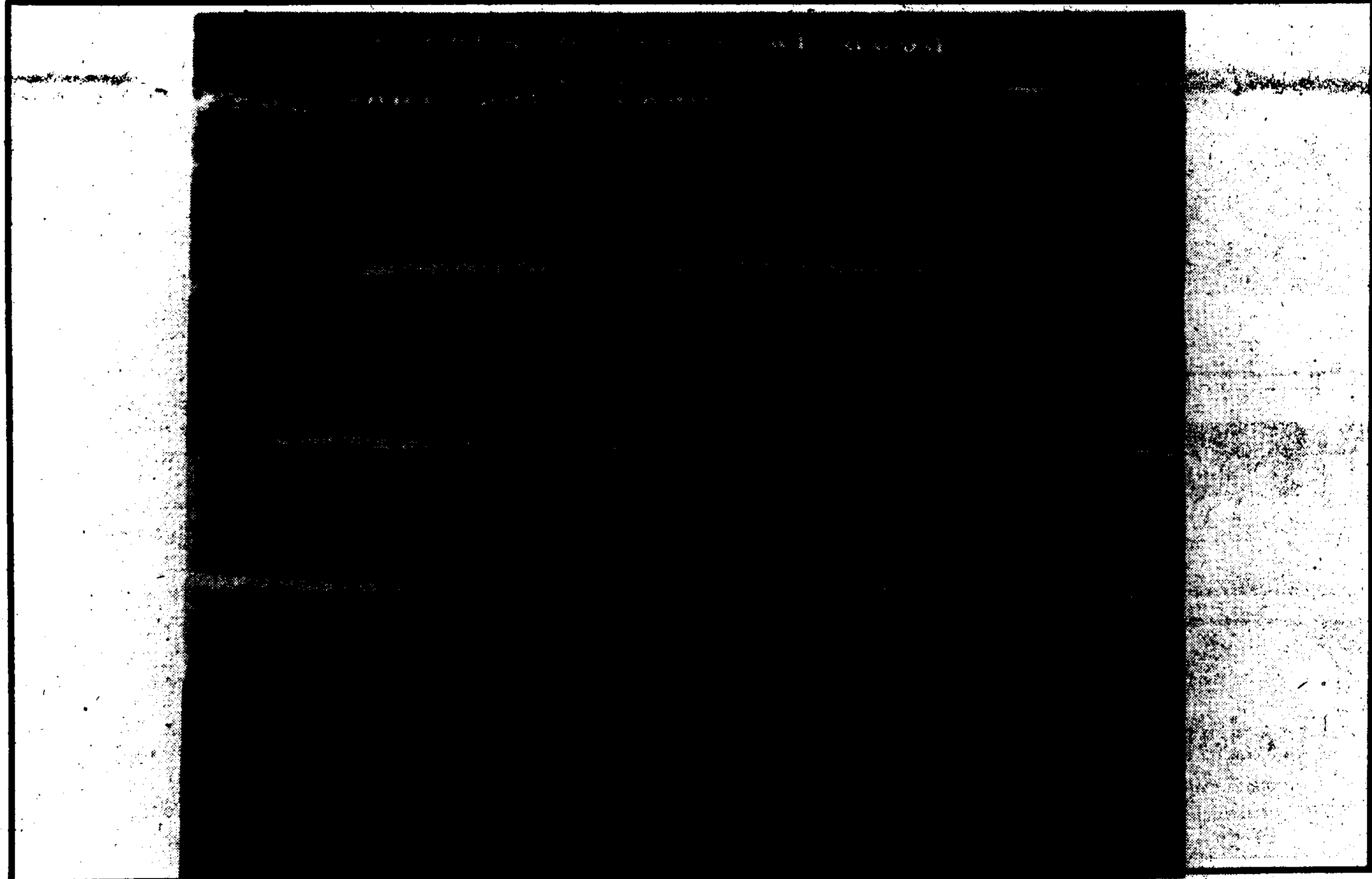
JOS KESSELS

Ilse-Frankenthal-prijswinnares Pascalle Kusters bij galerie Símera-Signe

Schilderijen als fragmentjes van één verhaal

Van onze verslaggeefster IRENE VERHIEL

MAASTRICHT – Hooguit twintig bij twintig centimeter, groter zijn ze niet, de schilderijtjes van Pascalle Kusters die nu bij galerie Símera-Signe in Maastricht hangen.

* Werk van Pascalle Kusters bij galerie Signe-Símera in Maastricht. Foto ROEL CUSTERS

Die geringe afmetingen zijn zowel een praktische als bewust inhoudelijke keuze. „Ik had tot voor een paar maanden geen eigen atelier en kon thuis niet met grote doeken uit de voeten", zegt de 25-jarige kunstenares, „maar dat kleine formaat onderstreept ook het fragmentarische van mijn werk. Ik pik kleine stukjes uit die enorme stroom van informatie en beelden die je dagelijks binnenkrijgt."
Afgelopen november won de jonge Heerlense de Ilse-Frankenthal Grafiekprijs, met werk dat ze op de Maastrichtse academie maakte. De prijs leverde haar *f*2500,- op en een mooi verzorgde catalogus met werk van de genomineerden. Nu, nauwelijks een maand later, exposeert de kunstenares in een galerie. „De galeriehouder belde me een paar maanden geleden op met de vraag of ik bij hem wilde exposeren. Ik was wel verbaasd en vroeg me af hoe hij bij mij terecht kwam. Hij wist toen al dat ik die prijs zou krijgen, maar mocht natuurlijk niets zeggen."

Niet één techniek

Pascalle Kusters volgde eerst de docentenopleiding tekenen en textiele werkvormen in Tilburg en studeerde daarna twee jaar aan de kunstacademie in Maastricht. Medio 1992 sloot ze de studie af. Terwijl ze in de twee jaar op de academie veel met grafische technieken als zeefdrukken, etsen en litho's werkte, laat ze op de tentoonstelling vrijwel alleen acrylschilderijen zien. „Ik vind verf toch een spontanere uitingsvorm en ik ben ook niet iemand die per se in die ene techniek door wil gaan. Ik wil juist veel verschillende methodes uitproberen."
De pakweg 25 schilderijtjes die nu in de galerie hangen lijken steeds kleine fragmentjes van een verhaal te vertellen. Welk verhaal dat is, mag de kijker zelf invullen. Maar Pascalle geeft wel duidelijke aanwijzingen.

Tekst

Zo gebruikt ze bijna altijd woorden in haar schilderijtjes en geeft ze de werken betekenisvolle titels mee. „Voor mij vullen tekst en beeld elkaar aan, samen zorgen ze voor meer spanning dan een beeld alleen. Neem een theelepeltje, als je daar een schilderij van maakt en er niks bij ze, denk je 'o, een theelepeltje' maar als je daar bijvoorbeeld 'doodslag' onderzet, roept dat heel andere associaties op."
Pascalle Kusters prikt fragmentjes uit de enorme informatiestroom die op haar af komt, maar daarin heeft ze wel duidelijk haar persoonlijke voorkeuren. Het werk gaat over haarzelf. Communicatie, gevoelens, reizen, landschappen en grenzen als de horizon zijn begrippen die in dit werk regelmatig terugkeren. Enerzijds presenteert de kunstenares die in een heldere symbolentaal, anderzijds zijn er sfeervolle, landschappelijke doekjes.
Zo hangen verspreid over de rechterwand van de galerie negen werkjes, onder de titel *Horizon en handbereik*. Ergens hoog boven aan de wand hangt een doekje met een handje en een wolkje erop, terwijl bijna rakend aan de vloer een werk een schopje dat in de aarde spit laat zien. „Ik heb op die wand ingespeeld, het geestelijke hangt hoog, het aardse laag. In de toekomst wil ik vaker op de ruimte van een expositiezaal in gaan spelen."

Fantasie

De werkjes die op deze wand bij elkaar hangen, zijn niet als een geheel gemaakt. „Eigenlijk was ik van plan een serie van honderd van die werkjes te maken, elke dag één. Maar na drie weken ben ik er al mee opgehouden, want vaak bleek zo'n doekje na een dag niet af.
Werken gingen ook elkaar beïnvloeden, het ene doek riep het andere op. Voor deze tentoonstelling heb ik een selectie gemaakt van werken die bij elkaar zouden kunnen horen, maar het had ook anders kunnen zijn. En dat is juist het leuke, als je de doekjes met andere werkjes zou combineren, onstaan weer heel andere betekenissen, je krijgt een ander verhaal."
Pascalle Kusters reikt de kijker haar beelden en woorden aan. „Mijn verhaal is niet in een keer duidelijk. Ik reik een stukje fantasie aan en hoop dat de kijker ook zelf gaat denken en zich dingen gaat afvragen, waarom hangt dat doekje nu daar boven en dat daar beneden?"

Haags Gemeentemuseum gaat verder op de ingeslagen weg

DEN HAAG – De benoeming van dr. Hans Locher (55) tot directeur zal bij het Haags Gemeentemuseum niet leiden tot een breuk in het beleid van de laatste jaren. Hoewel Locher ernaar streeft het museum publieksvriendelijker te maken, heeft hij de visie van zijn voorganger, de naar het Amsterdamse Stedelijk Museum vertrokken Rudi Fuchs, steeds gesteund.

Onder diens bewind werd het stiller in het gemeentemuseum en dat was de bedoeling. Het museum diende een ingetogen plaats te zijn.
Fuchs beschouwde het teruggetrokken karakter van het gemeentemuseum als een voordeel dat moest worden uitgebuit. Het diende ook meer gebruik te maken van de bijzondere eigen collectie. Locher, die in 1988 aantrad als hoofdconservator collecties, heeft als tweede man in de uitvoering van dat beleid een belangrijk aandeel gehad gezien de frequente afwezigheid van Fuchs door werk in en reizen naar het buitenland. Volgend jaar zal het museum overigens wel een tentoonstelling organiseren die een grote publiekstrekker moet worden: de al langer geplande Mondriaan-retrospectieve met een kleine 150 werken van deze kunstenaar van wie het gemeentemuseum de grootste collectie ter wereld bezit.

Verkleinen

Het museum dat ook een muziek-, een kunstnijverheids- en een kostuumafdeling heeft, werkt al enkele jaren aan een plan de omvang van de collecties te verkleinen. De afdeling moderne kunst (veertigduizend bladen) kan worden uitgedund en ook de verzameling kostuums (zeventigduizend stuks, waarvan dertigduizend nog niet zijn geïnventariseerd) moet nodig worden verkleind.
Dat moet leiden tot een inkrimping van het aantal personeelsleden van 109 tot 102. Zo hoopt Locher geld vrij te krijgen voor andere museumactiviteiten. Uitbreiding van zijn budget zit er voorlopig niet in na de miljoenenoverschrijdingen onder het bewind-Fuchs.
Het aankoopbudget is voor vijf jaar bevroren en er moet nog 2,8 miljoen gulden worden bezuinigd.
Ook de nieuwe directeur zal ook het gebouw, dat van de hand is van Berlage, grondig als monument moeten worden gerenoveerd. Er is flink wat achterstallig onderhoud. Bovendien zijn aanpassingen nodig om aan de moderne museale eisen te voldoen. Een deel daarvan moet eind volgend jaar voor de Mondriaan-tentoonstelling klaar zijn. Bruikleengevers waren anders niet bereid hun vaak in matige staat verkerende werken tijdelijk af te staan.

Publieksvriendelijk

Locher vindt het huidige aantal van zeventigduizend bezoekers per jaar te laag. Hij vindt dat dat aantal moet worden verdubbeld, zo zegt hij in een nota aan de gemeenteraad.
Behalve in de Mondriaan-expositie, die wordt gehouden om diens sterfdag vijftig jaar geleden te herdenken, ziet Locher weinig in een tentoonstellingsprogramma dat veel publiek trekt. Hierover ontbreekt de staf en er is te weinig geld. Ook publiekstrekkers kosten geld. Een grotere publieksvriendelijkheid wil Locher vooral bereiken door zaken als een betere bewegwijzering in het museum, een informatiebalie en een beter pr-beleid.
Rond de benoeming van een nieuwe directeur van het Rotterdamse museum Boymans-Van Beuningen woedt de strijd tussen de voorstanders van een artistiek bevlogen directeur – van het kaliber Jan Hoet – en een zakelijk managerstype. Den Haag lijkt eerder te hebben gekozen voor een man die de karakteristieken van beide in huis heeft: een bevlogen liefde voor het museum, gekoppeld aan omstreden wetenschappelijke kwaliteiten en voldoende gevoel voor management.

(ANP)

GELEEN
Roxy: Beethoven's 2nd (b… 18.30 en 20.30 uur, vanaf… 14.00 uur; A Perfect … (beh. vr) 20.30 uur, vanaf… 14.00 uur.
SITTARD
Forum: Aladdin (ned.… (beh. vr) 18.45 uur, vanaf… ook 14.00 uur; Sleepl… Seattle, (beh. vr) 18.45 e… uur, vanaf zo ook 14.0… The House of the Spirits… vr) 21.00 uur.
LANDGRAAF
Autokino: Hard Target, z… 20.00 uur; Sliver, za en z… uur.
HEERLEN
Royal: Beethoven's 2n… 19.00 en 21.30 uur, va… 14.30, 16.45, 19.00 en 21.3…
Rivoli: Aladdin, do, 18.3… vanaf zo 14.30, 16.15 e… uur; Little Buddha, do,… uur, vanaf zo 15.00 e… uur.
Maxim: Jurassic Park, (b… en za) 18.30 en 21.00 uur.
H – 5 theaters
H – 1: A Perfect World, (b… 21.00 uur; Aladdin (ned.… 14.00 en 16.15 uur; Robin… men in tights (beh. vr)… uur.
H – 2: Aladdin (engelse … 14.15, 16.30, (beh. vr) 1… 21.15 uur.
H – 3: The Muppet Ch… Carol, 14.30, 16.45 en (b… 19.00 uur.
H – 4: Sleepless in S… 14.30, 18.15 en 20.30 … ook 23.15 uur; Hard … (beh. vr) 21.30 uur.
H – 5: Jurassic park, 14… (beh. vr) 17.30 uur; The … of Spirits, (beh. vr 20.30 …
Filmhuis: L627, zo 20.30 …
MAASTRICHT
Mabi 1: Beethoven's 2nd… vr en za) 13.45, 16.15, 1… 21.15 uur, vr 14.00 uur.
Mabi 2: Hard Target, (be… za) 21.15 uur; The M… Christmas Carol, (beh. v… 13.15, 15.45 en 18.30 … 14.00 uur.
Mabi 3: Little Buddha, (… en za) 14.15 uur, vr 13.… Aladdin, (engelse versie… vr en za) 18.30 en 21.15 u…
Mabi 4: Aladdin, (ned. … (beh. vr en za) 13.15 e… uur, vr 14.00 uur; Little… dha, (beh. vr en za) 1… 21.00 uur.
Cine-K: The House of S… (beh. vr en za) 20.30 uur.
Palace 1: A Perfect World… uur; Aladdin, 18.00 uur,… en wo ook 14.30 uur.
Palace 2: Sleepless in S… 18.30 en 21.30 uur, za, zo… ook 14.30 uur.
Palace 3: A Perfect Wor… zo en wo 14.15 uur; J… Park, 18.00 uur; The F… 21.00 uur.
Filmhuis Lumiere (beh. v… Cement Garden, 20.00 u… dea, 20.30 uur; Jamon, … 22.00 uur; Henry, a portra… serial killer, t/m za 23.00 …
Kinderfilmhuis Zoem: Dr… lijke beertjes, zo 14.00 u…

DONDERDAG 23 DE…

HEERLEN
Schouwburg: Koor Ca… Sint Petersburg (Glinka-… 20.00 uur.
LUIK
Théâtre Royal: My fair … musical, door Opéra Roy… Wallonie (franstalig), 20.0…
MAASTRICHT
Theater a/h Vrijthof: Pa… Vliet, theatershow, 20.15 …
Capucijnenhof (vroegere … aan Capucijnengang): Ke… Wonderbaar door LaM… 19.30 uur.

ZATERDAG 25 DEC.

HEERLEN
Schouwburg: Ke… 12.00-22.00 uur.

ZONDAG 26 DEC.

HEERLEN
Schouwburg: Kerstconce… Heerlens Mannenkoor St… cratius, 12.30 uur.
KERKRADE
Abdij Rolduc: Kerst… door Tjeu Zeijen op … Yvonne Nijsten, sopraan… uur.
LUIK
Théâtre Royal: My fai… musical, door Opéra Ro… Wallonie (franstalig), 15.0…
MAASTRICHT
Theater a/h Vrijthof: Ker… cert door de Mastre… Staar, olv Paul Voncken,… leiding Roger Moens, 11.30…
Matthiaskerk: Kerst… door Camera Musica … olv Ludo Claesen, 2 kerst… tes van JS Bach, mmv … Claesen sopraan, M… Vliegen, mezzo, Hans T… mans, tenor en Guido J… bas. 16.00.
SITTARD
Sirkeltheater: Goud, … voorstelling door Fran… schaert, 15.00 uur.

MAANDAG 27 DEC.

MAASTRICHT
Theater a/h Vrijthof: K… Moeder, toneel met o.a. … Dresselhuys, 20.15 uur.
ROERMOND
Oranjerie: Cirque d'Hive… en 20.00 uur.
SITTARD
Sirkeltheater: Liesje, … voorstelling door Kat… Schmitt, 15.00 uur.

DINSDAG 28 DEC.

HEERLEN
Schouwburg: De Blauwe … sprookjesachtig toneel … Maurice Maeterlinck, fa… voorst., 19.00 uur.
LUIK
Théâtre Royal: My fair … musical, door Opéra Roy… Wallonie (franstalig), 20.0…

-utodief angehouden n Heerlen

Van onze verslaggever

EERLEN – De politie van eerlen heeft dinsdag op de swegenlaan een 24-jarige woner van Brunssum aanhouden op verdenking van todiefstal. De auto waarin reed was maandag in rworm gestolen.

e eigenaar van de auto zal ieder geval een nieuwe toradio moeten kopen. De todief had de geluidsapratuur uit de wagen verijderd, en verkocht om aan ld voor heroïne te komen. e Brunssumer is door de litie ingesloten.

leisje gewond a botsing egen boom

Van onze verslaggever

ULPEN – Een vijfjarig eisje uit Kerkrade is gismiddag gewond geraakt en de auto waarin zij zat gen een boom botste.

e 43-jarige bestuurder van wagen raakte aan de Remerstokkerdorpstraat door uaplaning van de weg en tste zo tegen de boom. jn jeugdige passagiere oest hierna in het ziekenis in Heerlen worden opnomen.

VERKIEZINGEN GEMEENTERAAD

Henk Evers ijsttrekker PRO Onderbanken

e ledenvergadering van RO Onderbanken, het loale platform van progreseve groeperingen, heeft het uidige PvdA-raadslid Henk vers aangewezen als lijstekker voor de komende adsverkiezingen. Tegelijertijd werd ook de top-acht an de kandidatenlijst vastesteld. De plaatsen na lijstrekker Evers worden achreenvolgens ingenomen oor Marion Hendrikx, Leon tevelmans, Thera Curvers, Villiam Rademakers, Maan de Lange-van Betuw, os Beugels en Nelly Quaedlieg. Om-en-om een man en en vrouw dus. Ook qua potieke achtergrond is de op-acht van de PRO-lijst en afgewogen mix. Vier van e kandidaten hebben geen inding met enige landelijke olitieke partij, twee kandiaten zijn lid van de PvdA, én van D66 en één van roenLinks. Bovendien zijn lle vier de dorpskernen van e gemeente Onderbanken ij de eerste acht van de lijst ertegenwoordigd. PRO eeft in de statuten vastgeegd dat de kandidaten met e meeste stemmen, ongeicht hun plaats op de lijst, itting nemen in de gemeeneraad.

De Limburger
provinciaal dagblad

Editie Oostelijke Mijnstreek

Kantoor Kerkrade
Poststraat 36, 6461 AX
☎ 045-453370

Kantoor Heerlen
Geleenstraat 51
Postbus 168, 6400 AD
☎ 045-737878
Fax: 719522

Redactie
☎ 045-737803
of 737805
Guus Urlings
(chef editie)
Bart van Aalst
Kick Schröder
Marcel de Veen
Wilma Loop

29

SP krijgt geen steun in raad Heerlen

Reddingspoging De Nor mislukt

Van onze verslaggever

HEERLEN – Een laatste poging vanuit de politieke hoek om het pand van cultureel café De Nor op de hoek van de Geerstraat en de Stationstraat in Heerlen voor sloop te behoeden, is op niets uitgelopen.

De Socialistiese Partij (SP) diende tijdens de raadsvergadering dinsdagavond een motie in om het pand alsnog buiten de overeenkomst met MBO/Ruyters voor de ontwikkeling van het DSM-terrein en het gebied Stationstraat/Honigmanstraat te houden. Voor dat standpunt bleek in de gemeenteraad nauwelijks steun te vinden. Alleen de raadsfracties D66 en GroenLinks stemden met de SP voor de motie.

SP-raadslid Jan de Wit deed zijn uiterste best om zijn collega's voor het behoud van De Nor te winnen. Hij haalde onder meer een rapport aan van PvdA-senator en Europees architectuurombudsman Nic Tummers. Die geeft toe dat het pand van De Nor geen monument genoemd kan worden. Maar hij beschouwt het wel als een van de zeer weinige karakteristieke, uit de hoogtijdagen van de mijnindustrie daterende, stadspanden die Heerlen nog rijk is. „En in een stad waaruit al zoveel kenmerkende panden plaats hebben moeten maken voor nieuwbouw, mag dat argument zeker meegewogen worden", aldus De Wit.

Onderdak

Los daarvan doet De Nor dienst als onderdak voor twee kleine culturele instellingen: het gelijknamige cultureel café en Filmhuis De Spiegel. „De raad heeft eerder uitgesproken dat voor deze en aanverwante instellingen een goed onderkomen in het stadscentrum nodig is", aldus De Wit. „Dat is er nog steeds niet, en zoals de zaken er nu voorstaan staan beide instellingen na de eventuele sloop van het huidige pand gewoon op straat. Reden te meer om nog eens goed te bekijken of die sloop echt nodig is."

Plannen

Het weghalen van De Nor uit de overeenkomst met MBO/Ruijters hoeft volgens De Wit ook geen problemen op te leveren. MBO/Ruijters heeft voor dit deel van het plangebied – het terrein Stationstraat/Honigmanstraat – immers nog geen concrete plannen. Het idee om hier in totaal 12.000 vierkante meter kantoorruimte te bouwen, is inmiddels op losse schroeven komen te staan. De projectontwikkelaar onderzoekt nu de mogelijkheden van een gemengde bebouwing: ongeveer 6.000 vierkante meter kantoorruimte gecombineerd met vijftig tot zestig appartementen. En in die combinatie zou een instelling als De Nor volgens de SP helemaal niet misstaan.

Juridisch

„De overeenkomst met MBO/Ruijters laat ook uitdrukkelijk de mogelijkheid open om nader te overleggen over de concrete invulling van dit deel van het gebied. Dat betekent dat er juridisch dus ruimte is voor wijzigingen. In dat overleg kan behoud van De Nor dus door de gemeente ingebracht worden", aldus De Wit.

Onhanteerbaar

Volgens wethouder Hub Savelsbergh is en blijft De Nor echter een 'onhanteerbaar element' in de ontwikkeling die de gemeente en MBO/Ruijters voor het gebied Stationstraat/Honigmanstraat voor ogen hebben.

„Los daarvan: we hebben met MBO/Ruijters eerder al afspraken gemaakt. Als de raad deze motie accepteert, breken we die afspraken open. Het onderzoek naar de best mogelijke invulling van het gebied is volop gaande.

Als we nu gaan zeggen: we halen De Nor daaruit, dan ontstaat weer een nieuwe situatie, en dan moeten we weer van voor af aan beginnen. Kortom: vertraging in de uitvoering van plannen waarmee we nu net haast willen maken. En het pand is eigendom van de gemeente, dus zolang er niets mee gebeurt, leggen we er ook nog eens geld op toe. Kortom: ik ontraad deze motie ten stelligste."

De grote meerderheid van de Heerlense gemeenteraad sloot zich bij de visie van Savelsbergh aan. En dus werd de overeenkomst met MBO/Ruijters voor de ontwikkeling van het DSM-terrein en het gebied Stationstraat/Honigmanstraat – inclusief De Nor– goedgekeurd. Met alleen de stem van de SP-fractie tegen. De fracties D66 en GroenLinks, die wel de SP-motie voor behoud van De Nor steunden, gingen niet zo ver dat ze daar ook een 'neen' tegen de rest van het ontwikkelingsplan aan koppelden.

Uit de politieke hoek heeft De Nor nu verder niets meer te verwachten als het om het behoud van het huidige onderkomen gaat. Juridisch is de zaak nog niet zo duidelijk. De procedure van De Nor tegen het opzeggen van het huurcontract door de gemeente is nog lopende.

* Het onderkomen van De Nor op de hoek van de Geerstraat en de Stationstraat in Heerlen. Foto ARNAUD NILWIK

Nieuw project sociale vernieuwing

Vrijwilligers steunen ouders bij opvoeding kinderen in Vrieheide

Van onze verslaggever

HEERLEN – Zes vrijwilligers staan klaar om gezinnen in de Heerlense wijk Vrieheide te ondersteunen bij de opvoeding van kinderen. De Stichting Wijkbeheer Vrieheide start daarmee een nieuw project in het kader van het Sociaal Vernieuwingsprogramma voor de wijk.

De vrijwilligers gaan gezinnen ondersteunen die problemen hebben met het opvoeden van hun kinderen. Het gaat daarbij in de eerste plaats om het luisteren naar die problemen, en daarnaast om het geven van puur praktische tips.

„Mensen die zelf een gezin met kinderen hebben, weten vaak heel goed waar de problemen zitten bij de opvoeding van kinderen. Zij zijn vaak nog beter dan deskundigen in staat om puur praktische steun te bieden," zegt de voorzitter van de Stichting Wijkbeheer Vrieheide.

De Stuurgroep Sociale Vernieuwing van de gemeente Heerlen vond het project belangrijk genoeg om er geld voor uit te trekken.

Allochtonen

De Stichting Wijkbeheer Zeswegen krijgt het komend jaar eveneens extra geld, in dit geval om een project voor allochtonen in de wijk op te zetten. Gebleken is dat veel mensen van buitenlandse afkomst die in Zeswegen wonen, nog teveel op zichzelf leven en te weinig gebruik maken van de voorzieningen die de wijk te bieden heeft. De allochtonen vormen zo'n tien procent van de bevolking van Zeswegen.

De Stichting Wijkbeheer Kasteelbuurt (Hoensbroek) wil het komend jaar de mogelijkheden die de bewoners zelf hebben om hun wijk leefbaarder te maken, nog meer uitbuiten. Bovendien wil die stichting extra aandacht besteden aan de integratie van de woonwagenbewoners in de Kasteelbuurt. Ook voor dit project komt extra geld uit het potje Sociale Vernieuwing beschikbaar.

Positief

Volgens de wethouders Hub Savelsbergh en Jo Evers, beiden lid van de Stuurgroep Sociale Vernieuwing Heerlen, heeft het programma voor sociale vernieuwing in Heerlen sinds 1990 al behoorlijk wat positieve resultaten opgeleverd. In alle drie de genoemde wijken, die een overeenkomst met de stuurgroep hebben gesloten om aan de verbetering van het woon- en leefklimaat in de wijk te werken, zijn via diverse projecten daadwerkelijk verbeteringen tot stand gebracht. Het voornaamste aspect daarbij: de bewoners zelf hebben daarvoor de verantwoordelijkheid op zich genomen. En dat is het voornaamste uitgangspunt van sociale vernieuwing.

Alleen Burger Belangen tevreden

Bijna alle fracties steunen kritiek Mans

VERVOLG VAN PAG. 11

KERKRADE – De kritiek van Mans werd door vrijwel alle fracties van de raad ondersteund. Alleen de partij Burger Belangen vond dat de politie goed gehandeld had.

CDA-fractieleider Toon Willems stelde dat het functioneren van de regiopolitie uitgebreid aan de aandacht moet komen tijdens de komende commissievergadering Algemene Bestuurlijke Aangelegenheden (ABA).

„De regiopolitie functioneert nog niet zoals het moet zijn, maar dit is een kwalijke zaak", meende Willems. Partijgenoot Peter Thomas ging nog een stapje verder door te stellen dat het politierapport, voorgelezen door Mans, niet klopte. „De politie verklaart zelf dat ze in een onopvallende auto achter de jongeren heeft aangereden. Maar ik heb zelf gezien dat dat een duidelijk herkenbare politiewagen was.

Veel burgers van Kerkrade hebben de gemeente naar aanleiding van de demonstratieve tocht van Duitse neo-nazi's gemeld dat ze zich door de jongeren bedreigd hebben gevoeld. Mans: „De mensen hebben er een gevoel van onveiligheid en onbehaaglijkheid aan over gehouden. En dat is ontoelaatbaar."

De Kerkraadse afdeling van GroenLinks heeft haar collega's in de Tweede Kamer gevraagd over de rol van de politie vragen te stellen aan de minister van Justitie.

Schimmertse pastoor mei '94 met emeritaat

Van onze verslaggever

SCHIMMERT - Pastoor Op 't Veld van de Sint-Remigiusparochie in Schimmert gaat op 1 mei volgend jaar met emeritaat. Op 't Veld is zeventig jaar. Zijn parochie zal worden overgenomen door pastoor Van Oss van de Sint-Hubertusparochie in Genhout-Beek.

Pastoor Van Oss zal het werk in zijn eigen parochie combineren met de pastoorsfunctie in Schimmert. Officieel is die regeling door het bisdom nog niet op papier vastgelegd, maar er zijn wel mondelinge afspraken gemaakt. De Genhoutse pastoor was voorheen al kapelaan in Schimmert. Hij zegt het leuk te vinden om terug te keren naar 'bekend gebied'. Van Oss maakt zich geen zorgen over het extra werk. „Ik ga er rustig op af", zegt hij. Vertrekkend pastoor Op 't Veld heeft inmiddels al de hoop uitgesproken dat de Schimmertse parochianen meer werk voor de kerk zullen verrichten.

Wegkruis vernield

Van onze verslaggever

KERKRADE - Onbekenden hebben in de voorbije dagen een wegkruis aan de Graaf Saffenbergweg in Kerkrade vernield. De Stichting Kruisen en Kapellen Kerkrade heeft gisteren bij de politie aangifte gedaan van de vernieling.

Het stenen kruis is door de vandalen kapotgeslagen. Het Christusbeeldje dat erop was bevestigd, is verdwenen.

achtergrond

Een proefstuk voor intergemeentelijke samenwerking

Brunssum en Heerlen zetten hoog in bij plannen voor Emmaterrein

Hoog inzetten om zoveel mogelijk uit het vuur te slepen. Zo'n beetje de houding waarmee vakbonden in CAO-onderhandelingen stappen. Dat lijkt de grondgedachte achter het nieuwe ontwikkelingsplan voor het gebied Emmaterrein/Akerstraat-Noord, dat deze week aan de gemeenteraden van Brunssum en Heerlen werd gepresenteerd.

Een groot plan voor een groot gebied. Tussen de Heerlense wijk Hoensbroek en de Brunssumse wijk Treebeek ligt momenteel een gapend gat. Het terrein van de voormalige mijn Emma. Alles bij elkaar dertig tot veertig hectare, grotendeels ontsierend braakland, gedeeltelijk nog in beslag genomen door restanten van de mijngebouwen, gedeeltelijk groen. Daar moet hoognodig iets mee gebeuren. Net als met het beeld van de Hoensbroekse Akerstraat-Noord, die er aan de westzijde pal langs loopt. Ooit een welvarende winkelstraat, nu danig verslonsd en – om het vakjargon maar even te hanteren – nodig aan *revitalisering* toe.

Dat de buurgemeenten Heerlen en Brunssum het gebied samen in één keer aan willen pakken, is een goede zaak. Ruimte is schaars in de Oostelijke Mijnstreek, en moet dus zorgvuldig worden ingevuld. Als het om grensoverschrijdende ruimte gaat, betekent dat: rekening houden met elkaars wensen en behoeften, overlappingen en tegenstrijdigheden voorkomen. Beide gemeenten hebben dan ook samen een visie op de toekomst van het gebied Emmastraat/Akerstraat-Noord ontwikkeld. En op basis van die visie is door een groep projectontwikkelaars en aannemers een ontwikkelingsplan gemaakt. Een plan in grote lijnen een eerste stap in een proces dat uiteindelijk tot een definitief plan moet leiden - dat deze week aan de gemeenteraden van Brunssum en Heerlen werd gepresenteerd.

Woningen

Het plan in hele grove lijnen. De westelijke helft van het Emmaterrein (aan de kant van de Akerstraat-Noord) krijgt een woonbestemming. Ongeveer zevenhonderd woningen moeten daar de verbindende schakel gaan vormen tussen de Heerlense stadsdelen Hoensbroek/Passart en de Brunssumse wijk Treebeek. Het oostelijk deel van het Emmaterrein is in twee delen gesplitst.

Parkgebied

Het deel ten noorden van de Emmaweg - het vervuilde terrein pal tegen Treebeek aan dat momenteel gesaneerd wordt - moet een groen parkgebied van ongeveer elf hectare worden. Ten zuiden van de Emmaweg ligt nu al een bedrijventerrein, en dat wordt nog eens flink naar het zuiden uitgebreid, tot aan de Passartweg (in totaal ruim 25 hectare).

Tegelijkertijd wordt de Akerstraat-Noord 'opgeschoond', zoveel mogelijk ontdaan van panden en bestemmingen die niet in een straat-van-stand passen. Het Breko-terrein (voormalig busbedrijf) bijvoorbeeld krijgt een woonbestemming. En de straat wordt opnieuw ingericht en van groen voorzien.

Obstakels

Zoals gezegd: een groots plan, met brede bewegingen – zij het zeker niet helemaal uit de losse pols – geschetst. En dus nog vol obstakels. Neem de geplande woningbouw op de westzijde van het Emmaterrein. Daar staan momenteel nog: het kantorencomplex van de voormalige mijn Emma, een bouwmarkt en een tankstation. Die moeten eigenlijk allemaal verdwijnen. Een dure klus.

Of neem de uitbreiding van het Emma-bedrijventerrein in zuidelijke richting, tot aan de Passartweg. Daar liggen nu nog het Emma-sportpark en de woonwijk Tuindorp (34 woningen). Ook die zullen moeten wijken. En dat wordt, niet alleen uit financieel oogpunt, zeker geen simpele operatie.

Haalbaar?

Een mooi plan, maar is het ook financieel haalbaar? Dat was – natuurlijk – de vraag die de twee gemeenteraden deze week in eerste instantie bezig hield. Het antwoord: dat moet nog allemaal nader uitgewerkt en onderzocht worden. Als de beide raden daar in januari mee instemmen, wordt dat de volgende klus voor het consortium dat het ontwikkelingsplan-in-grote-lijnen heeft ontwikkeld. Medio volgend jaar moeten de economische, planologische en financiële onderbouwing op tafel liggen.

Subsidies

De eerste voortekenen zijn overigens niet echt ongunstig. Het Europees Stimuleringsprogramma, het ministerie van Economische Zaken en de provincie Limburg zien deze ontwikkeling voor het gebied Emmaterrein/Akerstraat-Noord wel zitten. Zij hebben inmiddels samen al 5,5 miljoen gulden aan subsidies toegekend. En als de onderhandelingen tussen de knooppuntsteden Heerlen en Maastricht naar wens verlopen, wordt het project zeer binnenkort voorgedragen voor een subsidie van nog eens 11,5 miljoen gulden uit het aardgasbatenfonds. Volgens wethouder Hub Savelsbergh met een zeer gerede kans op succes. En tenslotte is het gebied door de provincie en het streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg aangemerkt als 'strategische bouwlocatie', met uitzicht op extra bijdragen van het ministerie van VROM. Al met al een aardig beginkapitaal.

Door één deur

Er zal in januari ongetwijfeld door de gemeenteraden van Heerlen en Brunssum nog flink gediscussieerd worden over het plan of onderdelen daarvan. Dan zal moeten blijken of dit project, een proefstuk op het gebied van intergemeentelijke samenwerking, ook door politiek breed gesteund wordt.Anders gezegd: dan zal moeten blijken of Brunssum en Heerlen door één deur kunnen en/of willen.

Het Brunssumse raadslid Koos Krocké nam tijdens de presentatie al een voorschotje op de discussie. „Waarom moet dat parkgebied van elf hectare per se op Brunssums grondgebied? Schuif dat naar Heerlen, en geef ons op die elf hectare nieuwe bedrijven. Dat levert tenminste nog wat op."

Guus Urlings

Flinke schade bij botsing in Heerlen

Van onze verslaggever

HEERLEN – Bij een botsing op de Joost van den Vondelstraat in Heerlen zijn dinsdagavond drie auto's zwaar beschadigd geraakt.

Een 45-jarige automobilist uit Heerlen botste op de wagen van een 56-jarige inwoner van Geleen, die midden op de weg zijn auto wilde keren. De Heerlenaar probeerde weliswaar de aanrijding nog te voorkomen door stevig te remmen, maar zijn wagen gleed door op het natte wegdek. Na de klap schoof de auto van de man uit Heerlen nog verder door en raakte een derde auto die langs de straat geparkeerd stond. De schade aan de drie auto's was aanzienlijk. Geen van de betrokkenen raakte gewond.

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt bekend dat op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Maria Theresialaan 99 te Roermond, alsmede op de secretarie van de gemeente Susteren van 24 december 1993 tot en met 24 januari 1994 voor een ieder ter inzage is gelegd de navolgende verleende vergunning ingevolge artikel 45 van de Verordening Waterhuishouding Limburg aan de gemeente Susteren voor het brengen van rioolwater, afkomstig van de kern Roosteren inclusief Kokkelert, Visserweert en Illikhoven op het zuiveringstechnische werk genaamd ZL-gemaal "Roosteren" (V93-194).

Tegen deze beschikking kan ingevolge artikel 7 van de Wet Administratieve Rechtspraak Overheidsbeschikkingen door de natuurlijke of rechtspersoon, die door deze beschikking rechtstreeks in zijn belang is getroffen, een bezwaarschrift worden ingediend. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg, Postbus 314, 6040 AH ROERMOND. Het bezwaarschrift moet gemotiveerd zijn en binnen dertig dagen na de dag, waarop de beschikking is verzonden worden ingediend.

Roermond, 23 december 1993.

Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limburg

Bel de vakman

WIRECO DEALER VAN ROTOR

ELEKTROMOTOREN

Wikkelen, revisie en verkoop van div. merken ventilatoren, pompen en reductoren o.a. LEROY SOMER. 24uur service. Roermondseweg 74, Weert. 04950-20781

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating, ook voor Uw gehele tuinaanleg. Zeer scherpe prijzen, gratis offerte. Tel. 045-323178.

Diepvries en koelkast reparatie zonder voorrijkosten **Koeltechniek Geleen** 046 - 745230 service binnen 24 u.

Wasautomaat stuk? Bel WAKO Service. Tev. rep.: koelkasten. Geen voorrijkosten. Tel. 043-479900 b.g.g. 06-52844344.

Verstopte afvoer **R.R.S.** Bel gratis 06-099.13.13 Maastricht, Sittard, Geleen, Heerlen, Kerkrade, Valkenburg. Betaling alleen bij sukses.

Stukadoor-Schilder kan nog werk aannemen, tel. na 18.00 uur 04454-64489.

TV DEFECT binnen 3 uur klaar. 04750-16975. Geen voorrijkosten KNIP UIT EN BEWAAR.

Bouwmaterialen

!!! AANBIEDING !!!

BEIGE MARMER 48,-/m2

Dicker & Schutz Natuursteen

Economiestraat 25, Hoensbroek, tel. 045-212221. Achter Herschi/Hero, nabij station Hoensbroek.

Keramische tegels 34x34 cm 15,-/m2.

Diverse restanten WAND- en VLOERTEGELS **A. MULDER** sanitair en tegels Elmpterweg 2, Roermond

T.k. van afbraak grote partij **MERGELBLOKKEN** Container brandhout, planken, balken, kapers en stenen bestratingsmateriaal. Tel. 043-632433.

Te koop betonmolens en hete luchtkanonnen. **Fa. L. Collé Susteren** Tel. 04499-3030.

Opleidingen/Cursussen

SCHOONHEIDSSPECIALISTE PEDICURE, VISAGIE en andere opleidingen en behandelingen. Opl. Instituut Jenny Smeets, Meerssenerweg 216, Mstr., tel. 043-623643. Erk.: Min. O & W (WSF) ANBOS.

Pakhuis-medewerker m/v voor een groothandel in haring, vis en mosselen. De werkzaamheden bestaan uit laden en lossen, het controleren en verzorgen van de vis, klaarmaken van bestellingen en het schoonmaken van de werkplek. U werkt in 3-ploegendienst en hebt ervaring met vis produkten. Hebt u een LBO-diploma en bent u minimaal 20 jaar? Neem dan snel contact op. Informatie: 045 - 46 56 66, Wendy Heinen Kerkrade, Grupellostraat 35 **tempo-team** uitzendbureau

Caravans/Kamperen

AANBIEDING: Showmodellen, koepeltenten, pyramidetenten, bungalowtenten met aantrekkelijke KORTING. AANBIEDINGEN gelden tot en met 31 december!

GLOBUS ALS HET OM KAMPEREN GAAT Dr. Schaepmanstraat 51, Weert. Tel. 04950-46211.

Kerst kado's Spec. aanb. van caravan kluisje, TV antennes, 500/600 watt. Koffiezetapp., Porta-Potty camp. toilets, Pup en Iglo bijzet tenten, slaapzakken, Raam-Dak-Schuif en Terras luifels, gas en kolen grils, etc. Voor alle camping en kampeerbenodigh. is uw adres DE OLDE CARAVAN. Dr. Nolenslaan 141 Ind. park Nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

WINST PAKKERS. 2 pers. dubbeldaks puptent v. *f* 175,- nu v. *f* 75,-. 2 pers. met aan voorkant leefruimte v. *f* 225,- nu v. *f* 125,-. OP=OP. Verder alle kampeer en camping benodigheden bij DE OLDE CARAVAN. Dr. Nolensln. 141 ind. park Nrd. Sittard. Tel. 046-513634. Kerstshow v. 27 dec. '93 t/m 8 jan. '94. Feestdagen gesloten.

HOBBY Caravans 370 '87 '88 400'89 420'88'93 425 '89 450'88 460 '91 470 Nieuw. R.v. Gelrestr. 45 Nieuwstadt. 04498-54664

Kunst/Antiek

Nederlands Grootste Antiekmarkt TILBURG (WEST) STADSSPORTHAL. 24-25-26 december. Vrij. 11.-17. u. Za. zo. 11.-18. u. Org.v. Aerle BV 04920-25483 (160 stands).

EEN LEUK KADO koopt u bij Kunsthandel W. Capel. Salmstr. 94 Geleen. (t.o. HEMA).

Kamers aang./gevr

T.h. studentenkamer (vr.) in studentenhuis. Gel. nabij station MSTR. Inl. v. ma t/m do. van 12.30 t/m 18.00 u. Tel. 043-622093.

KAMERS te huur in Maastricht, tel. 043-637801.

T.h. STUDENTENKAMER voor meisjes v.a. *f* 325,-. Tel. 09-3289-711028.

Geldzaken

IVF marketing *Hypotheken *Intern. verzekeringen *Onroerend goed *Beleggingsadviezen *Financieringen **Wilt U meer weten?** Annastraat 20 Geleen. Tel. 046-757178 Fax: 046-757114

Bruink./Sauna

WIN EEN ZONNEHEMEL Pampero '94 t.w.v. *f* 1.695,- of één van de andere 2000 prijzen in onze prijzencarrousel bij aankoop van een zonnehemel. AU SOLEIL b.v. Markt 38, Kerkrade. Tel. 045-461417.

De grootste zonne-vakspecialist in Limburg. **goergen ZONNEHEMELS** ZONNEHEMELS - BANKEN/COMBI'S LAMPEN COSMETICA **SLA NU UW SLAG; SUPERLAGE PRIJZEN!** Alles met 3 jaar volledige garantie. Uit voorraad leverbaar. Eigen T.D. Rijksweg Noord 97 Sittard. 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis, bij tankstation)

ZONNEHEMELS v.a. *f* 599,- Groot assortiment nieuwe zonnehemels en banken uit voorraad leverbaar, tegen zeer scherpe prijzen. Gratis thuisbezorgd. Gratis in termijnen betalen kan ook !! Geen extra kosten, geen rente, informeer. Deskundig advies. Super-snelle-service ! MAXWELL-HEERLEN Akerstraat 22 (045-718866) MAXWELL-PANNINGEN Schoolstraat / hoek koninginnelaan (04760-71318) MAXWELL-R'MOND Mariagardestraat 96 (04750-31877) MAASTRICHT Hoenderstraat 7a (043-252158) MAXWELL-WEERT Stationstraat 24 (04950-41225)

SAUNA'S /STOOMBAD Feestelijke aanbieding!! Vanaf heden op alle sauna's en stoombaden 10% korting Geldig tot 31 dec. 1993. Showroom ook tussen Kerst en Nieuwjaar geopend. Ma. t/m vrij: van 9.00-18.00 uur; za. van 9.00-16.00 uur. AQUA SOLAR vof; Kruisstraat 7 Stein. Tel. 046-334922

ZONNEHEMELS-SMEETS Since 1966 - THE BEST IN TOWN Meerssenerweg 61 D, Maastricht, 043-621993.

(Huis)Dieren

De grootste kennel v. Limburg. Alle rashondjes; ook boomers. Keuze uit meer dan 60 rassen + garantie + tatouage. **Klein Amerika** Thomas Watsonln. 36-38 Achel, België Dagelijks open v 9-18.30 Ook op zondag tot 17.00 Maandag gesloten Tel. 09.3211.644489

DUITSE DOGGEN 3 mnd., wit/zwart gevl. (harlekijn), kamp. afst. Redelijke prijs. Tel. 04451-1798 b.g.g. 046-526290.

T.k. Duitse STAANDE pups *f* 150,-. Tev. reu m. stamb. *f* 550,-. 04951-25351.

T.k. ras en bastaard HONDJES. Tel. 04958-93131

Neerpelter huisdierencentrum Leuke Boomers. Ook alle jonge ras- en bastaardhondjes. Garantie + 100% service. Alle andere huisdieren + benodigdheden. St.Antoniusweg 30, Neerpelt. Tel. 0932-11643827. Elke dag open, maandag gesloten.

T.k. mini MALTEZER leeuwtjes iets aparts. Tel. 045-321231.

Te koop **PUPPIES** New Foundlanders, Show Show's, Husky's met bl. ogen, Tel. 04958-93131

T.k. BASTAARDHONDJES 9 à 10 wkn. oud., ing. en ontw., pr.n.o.t.k. Tel. 04756-2648.

Maltezers Boemers, Yorks. t... Schotse terr., West ... terr., teckels 04459-...

Kankersterfte daalt vier procent in twintig jaar

DEN HAAG – Het aantal sterfgevallen ten gevolge van kanker is sedert 1970 met vier procent gedaald.

Bij jongeren tot 24 jaar is de sterfte aan kanker bijna gehalveerd. Mannen van middelbare leeftijd overlijden minder aan kanker, terwijl de kans voor vrouwen in deze leeftijdsgroep juist verhoogd is. De sterfte door kanker bij bejaarde mannen is ook toegenomen.

Dat blijkt uit gegevens die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gisteren bekend heeft gemaakt. De daling van de sterfte aan kanker bij jongeren wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van de sterfte aan leukemie.

De sterfte aan maagkanker is zowel bij mannen als bij vrouwen sterk afgenomen in de onderzochte periode, met respectievelijk vijftig en 65 procent. De sterfte aan longkanker is bij vrouwen sedert 1970 verdrievoudigd.

Bij mannen is er bij de sterfte aan longkanker na een stijging in de jaren zeventig een stabilisatie opgetreden en sedert 1986 een daling met veertien procent. Toch is de sterfte aan longkanker bij mannen nog altijd aanzienlijk groter dan bij vrouwen. Vorig jaar overleden hieraan zevenduizendmannen tegen 1.400 vrouwen. In totaal overleden in 1992 36.000 mensen aan een of andere vorm van kanker.

Tussen 1970 en 1992 is de sterfte als gevolg van kanker aan de baarmoederhals en het baarmoederlichaam gestaag afgenomen. Bij vrouwen blijft de sterfte aan borstkanker de eerste plaats innemen bij diegenen die aan kanker overlijden. In 1992 ging het om 3.400 vrouwen, waarmee dit aantal al jarenlang vrijwel constant is. *(ANP)*

Michael Jackson op tv: „Ik ben onschuldig"

WASHINGTON – Michael Jackson, die beschuldigd is van het seksueel mishandelen van een minderjarige, heeft gisteren in een vier minuten durende verklaring, die rechtstreeks door CNN werd uitgezonden gezegd „geheel onschuldig" te zijn.

„Behandel mij niet als een misdadiger, want ik ben onschuldig", aldus Jackson, die de media fel bekritiseerde voor de wijze waarop hij werd behandeld. Het was zijn eerste publieke optreden sinds oktober. Jackson zei dat de politie zijn geslachtsdelen en billen had onderzocht en gefotografeerd met de bedoeling bijzondere kenmerken vast te stellen. Hij omschreef dit als „het meest vernederende wat ik ooit heb moeten ondergaan". *(DPA/RTR/UPI)*

Fokker schrapt weer honderden banen

Van onze verslaggever

AMSTERDAM – Fokker gaat opnieuw diep snijden in de organisatie. In februari wordt een saneringsplan gepresenteerd, dat het schrappen van honderden, misschien zelfs meer dan duizend, banen tot gevolg heeft.

Bestuursvoorzitter E.J. Nederkoorn kondigde dat gisteren aan in het personeelsblad Trimvlak. Volgens Nederkoorn moeten de produktiekosten van de vliegtuigen in drie jaar met dertig procent dalen.

„Fokker zal in het komend jaar drastisch en ingrijpend worden gereorganiseerd", aldus Nederkoorn. „Het is onvermijdelijk dat wij opnieuw scherp en diep snijden in het aantal arbeidsplaatsen en in alle lagen van de onderneming. Niet uitsluitend aan de basis maar ook aan de top."

Eenheden

Fokker wil de kosten onder meer verlagen door in kleinere eenheden te gaan opereren. Elke eenheid wordt verantwoordelijk voor de eigen winst. Ook zullen zij buiten de deur werk moeten zoeken om de kosten zoveel mogelijk te spreiden. Volgens de werkgroep die de reorganisatie voorbereidt is er voor wat betreft de traditionele manier van saneren de rek er wel uit.

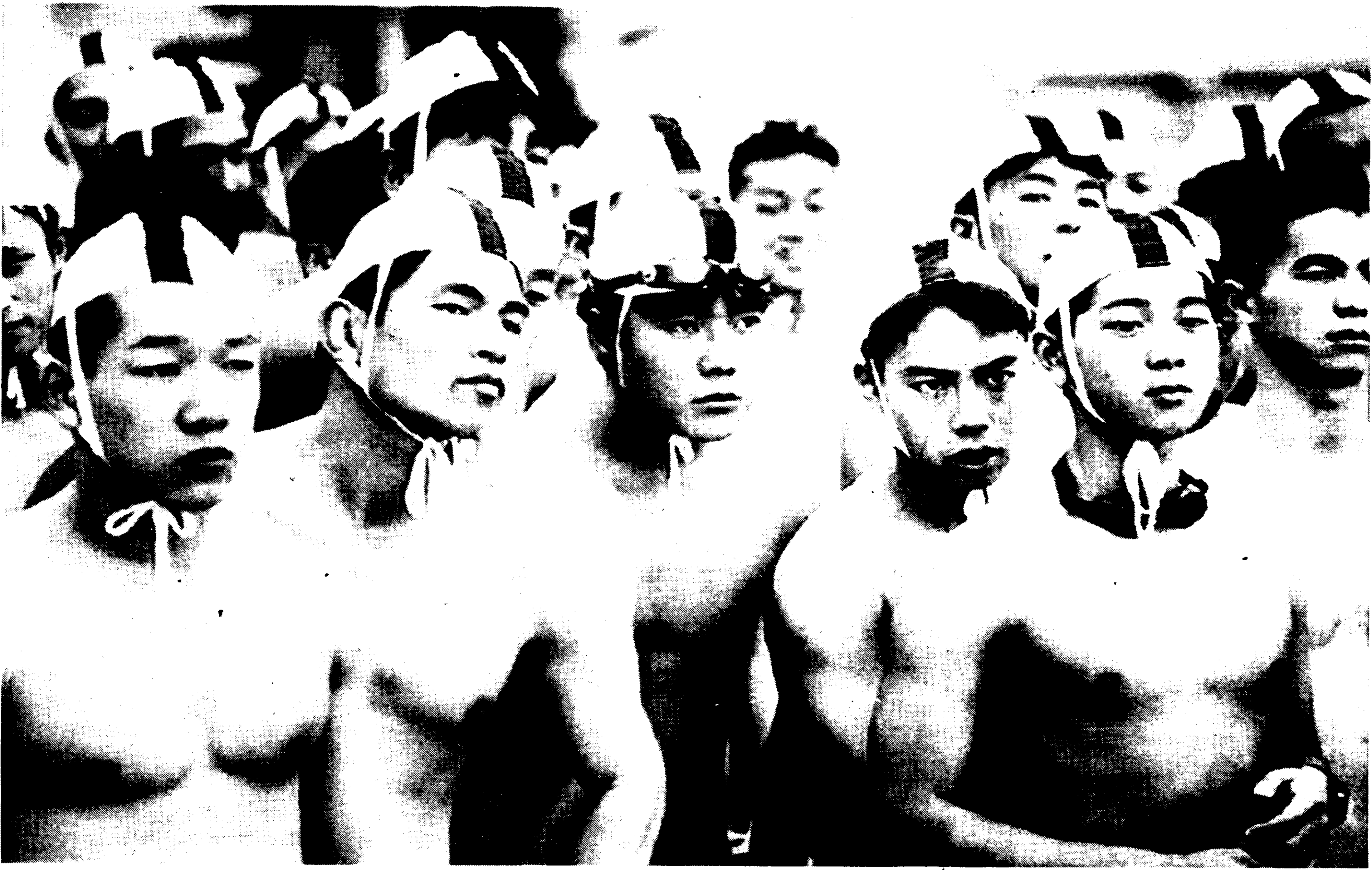
Fokker wil verder de contracten met de toeleveranciers herzien. Ook de prijzen van de rompen, die Dasa aanlevert en in het kader van de overname van Fokker door Dasa al zijn verlaagd, komen opnieuw ter discussie.

Fokker 50

Bovendien zijn plannen ontwikkeld om de bouw van het turboprop-toestel Fokker 50 af te stemmen op de vraag waar nu nog op voorraad wordt gewerkt. Fokker veranderde eerder al de produktiemethode voor de jetline Fokker 70/100, zodat alleen nog op bestelling wordt gewerkt.

Moeilijk

Nederkoorn zegt dat Fokker „een moeilijk jaar 1994 tegemoet gaat". Maar als de nieuwe reorganisatie slaagt, zal de vliegtuigfabrikant in 1995 weer winst maken. Eerder kondigde Nederkoorn voor 1993 een verlies van zo'n honderdvijftig miljoen gulden aan.

REDDEND ZWEMMEN VOOR JAPANNERS

• Zo'n 220 studenten van de Nippon-sportschool uit Tokyo, met traditionele Australische life-savers-muts op het hoofd, luisterden gisteren op het strand van Sidney aandachtig naar de instructies van een docent. De Japanners volgen in de Australische hoofdstad een cursus reddend zwemmen in het kader van een uitwisselingsprogramma tussen studenten. Zij gaven echter grif toe dat de gevaren die de zee aan de Japanse kust met zich meebrengt eerder gezocht moeten worden in de sector vervuiling dan in de sector 'surfer-valt-van-plank'. *Foto EPA*

Meerderheid net buiten bereik voor partij Milosevic

[BEL]GRADO – De regerende Socialistische Partij van president Slobodan Milosevic heeft bij de zondag gehouden [parle]mentsverkiezingen net niet het aantal zetels gehaald [no]odig is voor een meerderheid. De officiële einduitslag [is] gisteren bekendgemaakt.

[Ver]kiezingsfunctionarissen [zeide]n dat de socialisten – [de v]roegere communisten – [heb]ben uitgekomen op 123 [zetel]s in het 250 zetels tellende parlement. Dat wil [zegge]n dat ze drie zetels tekomen voor een absolute meerderheid. De democratische oppositie beschul[digde] de socialisten van [f]raude.

[De p]artij Depos van opposi[tiele]ider Vuk Draskovic [kwam] naar voren als de op [een na] grootste politieke [partij], met 45 zetels. De De[mocr]atische Partij boekte de [groo]tste winst en steeg van [... n]aar 29 zetels. De ex[treem]-nationalistische Radi[cale] Partij van Vojislav Še[šelj z]akte van 73 naar 39 [zetels], en houdt vast aan het plan om gedurende twee jaar de Verenigde Naties de stad te laten besturen. *(AP/VNU)*

Kerstbestand

[H]et overleg tussen de [mini]sters van Buitenlandse [Zake]n van de Europese Unie [en de] strijdende partijen in [Bosn]ië is gisteren een vre[desa]kkoord buiten bereik [gebl]even. De enige concrete [resul]taten die door de EU in [Bruss]el werden geboekt waren de toezegging van de [Serv]iërs en Serviërs dat de [moslim]s bij de opdeling van [Bosn]ië 33,3 procent van het [grond]gebied krijgen en dat [de] Bosnische Serviërs een [kerst]bestand zullen respec[teren]. Tussen de Kroaten en [mosl]ims was eerder al een [wape]nbestand gesloten.

[Op] het dwingende verzoek [van] het Belgische EU-voor[zitte]rschap aan de partijen [om t]e stoppen met het bom[barde]ren van Sarajevo, werd [volge]ns minister Kooijmans [van] Buitenlandse Zaken niet [posit]ief gereageerd. Dat[zelf]de gold voor de eis om [hum]anitaire konvooien en [...]whelmen de vrije doortocht te geven.

Nieuw Berlijn

[Ve]r op een aantal andere [pu]nten blijven de [...] onverzoenlijk. De [verd]eling van de landkaart [van] de toekomstige unie van [drie] onafhankelijke repu[blieke]n, in drie voor alle [parti]jen levensvatbare ge[biede]n, blijkt een onbegon[nen] karwei. De moslims blij[ven] eisen in Oost-[Bosn]ië gebieden terug die [ze]ijn gezuiverd.

[De] Bosnische Serviërs van [Rad]ovan Karadzic op hun [beur]t verlangen dat van het [...] district Sarajevo [...] procent aan hen [wordt] toegewezen. De Euro[pese] Unie staat op het [stan]dpunt dat Sarajevo geen [nieu]w Berlijn mag worden [...].

„Aangescherpte" vragen voor euthanasie plegende arts

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – Een arts die het leven beëindigt van een psychiatrisch patiënt moet bewijzen dat deze het verzoek bij vol bewustzijn heeft gedaan. Ook moet de arts aangeven of er mogelijkheden waren om het lijden van de patiënt draaglijker te maken.

Dit blijkt uit de vragenlijst voor artsen die euthanasie hebben gepleegd. Minister Hirsch Ballin van Justitie heeft die lijst gisteren naar de Tweede Kamer gestuurd. Volgens Justitie zijn de vragen nu „aangescherpt en pregnanter geformuleerd". Zowel de Tweede als de Eerste Kamer moet zich nog over de vragenlijst buigen. De CDA-fractie in de Tweede Kamer heeft eerder al gezegd extra waarborgen te willen op de vragenlijst. In de Eerste Kamer kwam naar voren dat ook verplegend personeel geconsulteerd moet worden door de arts die euthanasie pleegt.

Parlement België onderzoekt corruptie Coëme

BRUSSEL – De Kamer van Volksvertegenwoordigers in België, vergelijkbaar met de Tweede Kamer in Nederland, heeft gisteren besloten een bijzondere kamercommissie in het leven te roepen om te onderzoeken of vicepremier Guy Coëme vervolgd kan worden wegens corruptie.

De Waalse socialist Coëme was voorheen minister van Defensie. Hij zou mogelijk betrokken zijn in een smeergeld-affaire ten tijde van de aanschaf van Italiaanse Agusta-helikopters in 1988. De Luikse onderzoeksrechter heeft onlangs de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid gevraagd van drie hooggeplaatste politici, allen lid van de Parti Socialiste (PS), onder wie de vice-premier. De kamer stelde zich op het standpunt dat de vervolging van een minister een zaak is voor het parlement. *(ANP)*

Feest

MADRID – In Campello [...] Zuidoost-Spanje [...]knalde gisteren vuurwerk en gingen muziekbands de straat op, nadat bekend was geworden dat de hoofdprijs van de Spaanse kerstloterij daar was gevallen. In het 11.000 inwoners tellende plaatsje waren 108 deelloten gekocht met het winnende nummer 47884. In totaal viel op het lot een prijs van 434 miljoen gulden. *(AP)*

Albert

BRUSSEL – De Belgische koning Albert II is door de lezers van het weekblad Knack en luisteraars van de BRT-radio gekozen tot 'man van het jaar'. De vorst kreeg 30,8 procent van de stemmen, twee procent meer dan premier Dehaene. Volgens Knack is de verkiezing van Albert tegelijk een hulde aan de nieuwe vorst en een hommage aan zijn in Spanje overleden broer. *(VNU)*

„Hervormingen gehandhaafd"

Jeltsin wil eigen partij oprichten

MOSKOU – De Russische president Boris Jeltsin heeft gisteren aangekondigd dat hij een presidentiële partij wil vormen. Jeltsin zei dit op zijn eerste persconferentie sinds de parlementsverkiezingen van 12 december. De president liet tevens weten dat er een kabinetswijziging aankomt, maar dat de hervormingsgezinde minister van Financiën Gajdar in de regering blijft.

„Dat betekent dat het hervormingsbeleid wordt gehandhaafd", aldus Jeltsin. Wel komen er meer sociale voorzieningen voor de bevolking, zoals de communisten eisen, maar de mate ervan zal afhangen van de hoogte van de inflatie. „Deze twee punten zijn tegenstrijdig, we zullen ze tegen elkaar moeten afwegen."

Met zijn uitlatingen maakte de president een einde aan de speculaties over het mogelijke vertrek van de vader van de economische shocktherapie en over het afzwakken van het tempo van de hervormingen, na de verkiezingsoverwinning van de ultra-nationalist Vladimir Zjirinovski.

Samenwerken

Jeltsin zei dat hij zou kunnen samenwerken met het nieuwe parlement, waarin tegenstanders van de hervormingen het grootste blok vormen. „Ik wijs de dialoog met de constructieve oppositie niet af", zei hij. Ook hield hij de deur open voor „omgang" met Zjirinovski: „Tot dusver hebben we zijn beloften tijdens de campagne gehoord, laten we op zijn acties en zijn werk in het parlement wachten. Als dat gewijd is aan het welzijn van land en volk, dan zullen we met hem omgaan."

• Zjirinovski. *Foto AP*

Tevens liet Jeltsin weten dat hij een eigen politieke partij opricht. „Ik heb er enkele jaren over gedaan, maar de uitslag van de verkiezingen heeft me tot de conclusie gebracht dat het nodig is zo'n partij op te richten."

Het slechte resultaat van de democratische hervormers wordt geweten aan het feit dat ze verdeeld de verkiezingen ingingen. *(RTR/AFP/ANP)*

Canadees onderzoek:

Relatie tussen cafeïne en kans op miskraam

CHICAGO – Volgens een Canadees onderzoek kan een half kopje koffie per dag kort voor of tijdens de zwangerschap de kans op een miskraam verhogen.

Artsen van de McGill-universiteit in Montreal kwamen na vergelijking van 331 vrouwen die een miskraam hadden gehad met 993 vrouwen die een normale zwangerschap hadden doorgemaakt tot de conclusie dat inname van 48 milligram cafeïne per dag - de hoeveelheid in een half kopje koffie - gedurende de maand voor een zwangerschap de kans op een miskraam met 29 procent verhoogde.

Eenzelfde hoeveelheid genuttigd tijdens de zwangerschap leverde een vijftien procent hoger risico op. Met elke honderd milligram meer per dag steeg het risico met nog eens 22 procent, zeiden de onderzoekers. *(AP)*

'Onzedelijke' kadetten van de KMA verwijderd

DEN HAAG – Vijf tweedejaars landmachtkadetten van de Koninklijke Militaire Academie (KMA) in Breda zijn geschorst, omdat zij zich vorige week ernstig hebben misdragen. Het gaat om mannelijke cadetten die seksueel contact met elkaar hebben gehad. De legervoorlichting in Den Haag, die dat gisteren bekend maakte, sprak van „verregaand ontaard gedrag".

De KMA-leiding is van plan de vijf van het militaire opleidingsinstituut te verwijderen. Het incident vond midden vorige week plaats aan de vooravond van een oefening in de Belgische Ardennen in een legeringsgebouw. Verdere details zijn niet bekend. Bij het gebeuren waren geen buitenstaanders betrokken. *(ANP)*

Onderzoek naar problemen op politie academie

APELDOORN – Directeur M. Rabbae van het Nederlands Centrum Buitenlanders (NCB) gaat de problemen onderzoeken van de allochtone studenten op de Nederlandse Politie Academie (NPA) in Apeldoorn.

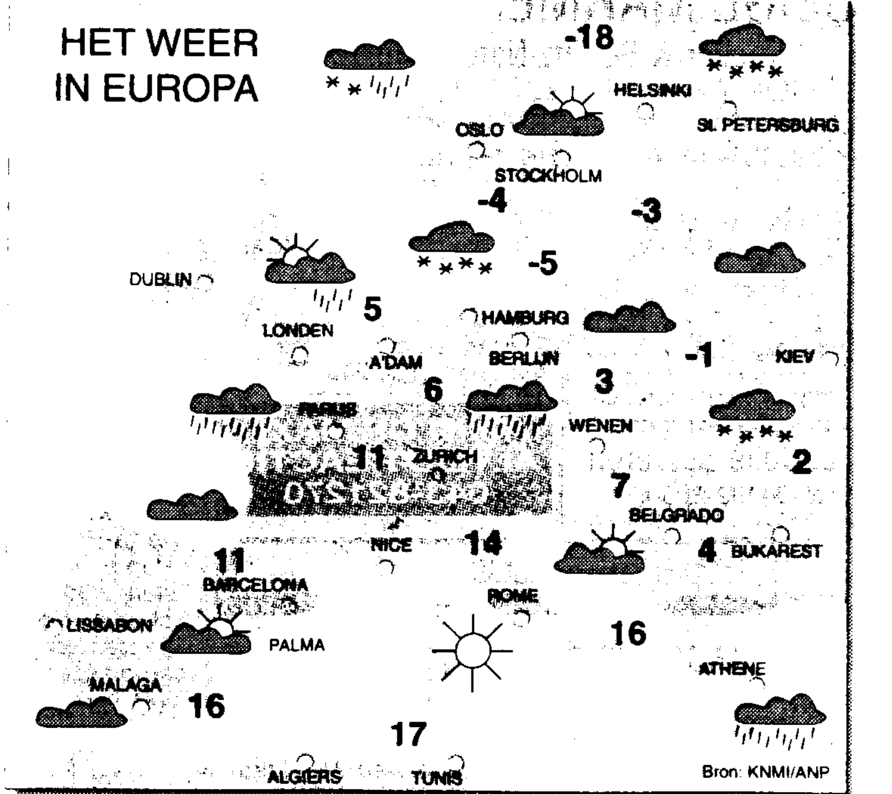
Ook het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gisteren besloten een onderzoek in te stellen.

De moeilijkheden op de academie kwamen afgelopen weekeinde naar buiten via een rapport van 21 allochtone studenten, die docenten van de school beschuldigden van discriminatie. In Apeldoorn studeren circa 160 studenten, onder wie 56 allochtonen. Inmiddels hebben vijftig studenten van de academie, onder wie ook een aantal allochtonen, in een brief aan vakbonden en de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken afstand genomen van het rapport. *(ANP)*

Rechtstreeks overleg met Sinn Fein afgewezen

LONDEN – De Britse premier John Major en zijn Ierse collega Albert Reynolds hebben de oproep van Sinn Fein tot rechtstreekse en onvoorwaardelijke onderhandelingen met de Britse en Ierse regeringen afgewezen.

Major was gisteren onverwacht voor een eendaags bezoek naar Noord-Ierland vertrokken. Eerst moet Sinn Fein het geweld afzweren en moet het IRA een bestand afkondigen, zeiden Major en Reynolds. *(ANP)*

plaats	weertype	windrichting en snelheid meters/sec.	max. temp.	min. temp.	neerslag
Las Palmas	regen	nno 7	22	17	0.1
Bangkok	half bew.	n 3	30	23	0
Buenos Aires	onbewolkt	ono 4	23	15	0
Johannesburg	regen	ono 2	29	0	0.1
Los Angeles	onbewolkt	ono 2	17	5	0
New York	licht bew.	w 8	4	2	0
Tel Aviv	half bew.	o 4	21	15	0
Tokyo	licht bew.	nnw 4	11	5	0
Toronto	sneeuw	w 6	-1	-3	0
Vancouver	zwaar bew.	o 2	4	1	0

Zon op: 08.46 uur, onder: 16.27 uur. Maan op: 13.00 uur, onder: 03.05 uur

Van krachtig herstel is voorlopig nog geen sprake

Duisenberg: neergang conjunctuur voorbij

AMSTERDAM – Op het Europese vasteland is de conjuncturele neergang tot staan gekomen. Net als in andere landen heeft de Nederlandse economie in het derde kwartaal tekenen van stabilisatie te zien gegeven. Dat schrijft bankpresident Wim Duisenberg in het derde-kwartaalverslag van De Nederlandsche Bank.

Het bruto binnenlands produkt (bbp) is ten opzichte van het voorafgaande kwartaal met 0,7 procent gestegen. Voor een deel is deze groei echter toe te schrijven aan een toeneming van de produktie als gevolg van het slechte zomerweer. In het derde kwartaal werd 5,5 procent meer aardgas gewonnen dan in het tweede kwartaal.

Produktie

Ook het produktievolume in de industrie, dat een gevoeliger graadmeter is voor de conjunctuur dan het bbp, lijkt het dieptepunt te hebben bereikt. Na een daling met 0,7 procent in het tweede kwartaal liet de produktie in het derde trimester een stabilisatie op het niveau van het voorafgaande kwartaal zien. De bezettingsgraad in de verwerkende industrie, die sinds het tweede kwartaal van 1990 met 5,5 procentpunt was gedaald, liep in het derde kwartaal echter nog wat verder terug met 0,3 procentpunt tot 80,6 procent.

De enigszins verbeterde stemming onder de ondernemers (een verwachte toeneming van de bedrijvigheid) is een van de factoren op grond waarvan de conjunctuurindicator van de centrale bank sedert het verslagkwartaal een gunstiger beeld begint te vertonen.

Van een krachtig herstel lijkt echter nog geen sprake te zijn. De groei van de industriële produktie zal gemeten ten opzichte van de vorige, overeenkomstige periode in de komende maanden naar verwachting nog nauwelijks boven de nul uitkomen, aldus het verslag.

De relatief gunstige ontwikkeling van het bbp moet vooral worden toegeschreven aan de consumptieve bestedingen. Deze vielen in het derde kwartaal vergeleken met dezelfde periode van vorig jaar bijna vier procent hoger uit. Alleen de aankopen van voedings- en genotmiddelen lieten een daling zien. Bij de verkopen van personenauto's tekende zich in het derde kwartaal weer een lichte stijging af. Verder namen vooral de kledingaankopen toe. *(ANP)*

Heineken koopt belang in Zwitserland

AMSTERDAM – Heineken gaat haar activiteiten in Zwitserland uitbreiden. Het bierconcern heeft in beginsel overeenstemming bereikt over de verwerving van een belang van 52,3 procent in de Zwitserse Brauerei Haldengut in Winterthur. Daar werken 690 mensen en wordt omgerekend f 326 miljoen omgezet.

Brauerei Haldengut bezit rechtstreeks en via Calanda Bräu de op één na grootste brouwerijgroep in Zwitserland, Calanda Haldengut. In die groep heeft Heineken al een deelneming van tien procent.

Calanda Haldengut heeft een aandeel van ongeveer 12,5 procent in de Zwitserse biermarkt, zij werkt met twee brouwerijen, in Chur en Winterthur, die bij elkaar 600.000 hectoliter kunnen produceren. Verder heeft Calanda Haldengut belangen in frisdranken en mineraalwater en distribueert de groep Heineken-bier in het oostelijke en het zuidelijk deel van Zwitserland.

Heineken-bier wordt sinds 1980 in Zwitserland geïmporteerd en wordt daar van de importbieren het meest verkocht. Naar verwachting krijgt de transactie in het eerste kwartaal van 1994 haar beslag. *(ANP)*

DURE DOLLAR IN JAPAN

• Beurshandelaren in Tokyo aan het werk. Boven hun hoofden staat de dollarkoers aangegeven, die gisteren voor het eerst sinds zes maanden boven de 111 yen steeg. De Japanse valutahandelaren drijven door massale aankopen de dollarkoers omhoog na publikatie van de nieuwe, gunstige cijfers over de economie in de Verenigde Staten. Foto EPA

Aandeel Staat in Hoogovens vijftien procent

DEN HAAG – Het belang van de Staat in Hoogovens is gestegen van 12,3 procent tot 15,4 procent. Dit is het gevolg van de inschrijving van de Staat op de aandelenemissie van Hoogovens begin december. De inschrijving van de Staat op deze emissie bedroeg 23,5 procent, wat overeenkomt met f 85 miljoen.

Institutionele beleggers schreven voor 55,2 procent of f 200 miljoen in en 21,3 procent of f 77 miljoen was voor rekening van particulieren.

Dit blijkt uit een brief van minister Andriessen (Economische Zaken) aan de Tweede Kamer. *(ANP)*

Holec boekt forse order in Indonesië

RIDDERKERK – Holec Machines en Apparaten in Ridderkerk, onderdeel van de Begemann-groep, heeft samen met Bombardier Eurorail een opdracht in Indonesië in de wacht gesleept voor de levering van 25 treinstellen.

De order, waarvan de financiering nog moet worden geregeld, heeft een totale omvang van f 285 miljoen. Het aandeel van Holec bedraagt f 116 miljoen. Een woordvoerder van Begemann spreekt van „een omvangrijke order".

Bombardier Eurorail, een consortium bestaande uit Europese dochters van het Canadese bedrijf Bombardier, neemt het mechanische gedeelte voor zijn rekening, Holec de elektrische uitrusting en aandrijving. De treinstellen zullen uiteindelijk worden geassembleerd door PT Inka, een lokale constructeur van spoorwegmaterieel, die daarbij technische assistentie krijgt van de fabrikanten. *(ANP)*

AVCB aast op Staal Bankiers

DEN HAAG – De AVCB Groep, een van de grootste zorgverzekeraars in Nederland, wil Staal Bankiers overnemen van Vendex International. Het verzekeringsconcern legt voor het belang van 79 procent ongeveer f 116 miljoen op tafel, zo heeft een woordvoerder van het detailhandelsconcern gisteren bevestigd. Of er een boekwinst is behaald, wilde hij niet bekendmaken.

AVCB had al een belang van vijf procent in Staal. Het is niet de bedoeling dat de verzekeraar een bod zal uitbrengen op de aan de beurs genoteerde stukken.

Daarmee lijkt het erop dat Vendex, dat het kleine Haagse bankiershuis al enkele jaren in de etalage heeft staan, eindelijk van zijn belang af komt. Eerdere pogingen van Vendex om Staal Bankiers te slijten aan Verenigde Spaarbank (1988) en de Belgische branchegenoot Bank Brussel Lambert (1990) liepen op niets uit.

Vendex verkondigt al enkele jaren dat Staal Bankiers niet meer tot zijn kernactiviteiten behoort. Staal Bankiers werd in 1978 overgenomen door Vendex. De toenmalige Vendex-topman Anton Dreesmann had grote plannen met het bankiershuis. Via Staal zou het detailhandelsconcern financiële diensten gaan aanbieden. Ton Jongbloed moest als Staal-directeur Vendex helpen bij het opzetten van een financieel netwerk.

In 1986 werd een deel van het aandelenbelang naar de beurs gebracht tegen een koers van f 37,50. Daarna raakte Staal Bankiers in de versukkeling. Jongbloed moest onder druk van De Nederlandsche Bank het veld ruimen. De aandeelhouders – waaronder Vendex – zagen het resultaat verslechteren door enkele tegenvallers. De aandelenkoers zakte zelfs naar een dieptepunt van f 11.

Gezonde bank

AVCB, al in het bezit van de zeer kleine Statenbank en AVCB-Bank, denkt te kunnen profiteren van de „*know how*" bij Staal. „Het is een gezonde bank met heel wat kennis", zegt een woordvoerder. De verzekeringsgroep (Centraal beheer, FBTO, OLM en Avéro), die zich nu feitelijk alleen bezig houdt met het verzekeren, wil dat de bankactiviteiten uitgroeien tot een „belangrijke nieuwe poot".

Ook krijgt het verzekeringsconcern 55 procent van de aandelen in handen van het Vendex-assurantiebedrijf Vendopolis. Vendex houdt het resterende belang. Vendopolis verkoopt via eigen kantoren in 29 grote en middelgrote warenhuizen van Vroom & Dreesmann verzekeringen. AVCB wil via Vendopolis eigen produkten verkopen. „We krijgen er een distributiekanaal bij", aldus de zegsman.

Bij Vendopolis werken 85 mensen die goed zijn voor een nettowinst van f 1 miljoen. Het bruto premie-inkomen bedraagt f 50 miljoen. *(ANP)*

ECONOMIE K[ORT]

Comprimo mogelijk naar Sto[rk]

HENGELO – Stork heeft in beginsel overeenst[emming] bereikt met Shell Petroleum en Ballast Ned[am over de] verwerving van het gehele aandelenkapitaal [van het] ingenieursbureau Comprimo. Shell heeft nu 36 [procent] en Stork en Ballast Nedam elk 32 procent in [het bureau]. Comprimo zet dit jaar met 2600 mensen ongeve[er f ...] miljoen om. Stork zet in de industriële dienstv[erlening] met ruim 11.000 werknemers ongeveer f 2 miljard [om.]

Investeringen voormalige DD[R]

DRESDEN – De groei van de investeringen in d[e ...] zullen in de periode van 1993 tot 1997 in de vo[rmalige] DDR gemiddeld ruim tien procent per jaar bedr[agen, ...] voorspelt het in München gevestigde bureau voo[r econo]misch onderzoek Ifo.

Economische krimp in Spanje

MADRID – Het bruto binnenlands produkt van S[panje is] in het derde kwartaal met 0,9 procent geslo[nken] vergelijking met dezelfde periode vorig jaar, zo b[lijkt uit] cijfers van het Spaanse bureau voor de statist[iek. De] achteruitgang wordt grotendeels verklaard met [de] teruitgang in de investeringen met 9,8 procent.

Vertrouwen Japanners daalt

TOKYO – Het vertrouwen in de economie onde[r het] Japanse niet-financiële bedrijven is in het lopend[e kwar]taal ten opzichte van het vorige kwartaal verder g[edaald,] zo blijkt uit een onderzoek dat het Japanse m[inisterie] van Financiën onder 9436 ondernemingen heeft [gehou]den. De hiervoor gehanteerde index daalde van m[in ...] naar min 21,8.

Vermindering olieproduktie

RIAAD – De zes Arabische landen die zich [...] verenigd in de GCC (Gulf Cooperation Council) [willen] hun olieproduktie verkleinen als de andere oliepr[oducen]ten in de wereld dat ook doen. Dit staat in de slo[tverkla]ring die de zes aan het eind van hun topconfere[ntie in] Riaad hebben uitgegeven. De olieprijzen staan [al ge]ruime tijd onder behoorlijke druk omdat het [aanbod] groter is dan het verbruik.

EFFECTENBEURS VAN AMSTERDAM

INLICHTINGEN: beurskoersen 06-32023011 officiële markt/Wallstreet 06-32032326

BEURSOVERZICHT

Amerikaanse koper voor Aegon

AMSTERDAM – Op een – enkele uitzonderingen daargelaten – ongeanimeerd Beursplein 5 was Aegon gisteren de grote uitblinker. Het assurantie-aandeel eindigde liefst f 5,60 hoger op f 110,90; ruim vier procent. Handelaren spraken van een „fenomenale koerswinst". De interesse was afkomstig van één Amerikaanse koper, die via verschillende hoekmannen opereerde. Aegon was het op drie na het meest verhandelde fonds; er verwisselden 588.920 aandelen (dubbeltelling) van eigenaar.

Hoewel de animo voor de andere aandelen middelmatig was, bereikte de EOE-index, die maandag voor het eerst de 400-puntengrens doorbrak, een nieuw hoogtepunt op 408,80. De stemmingsindex verbeterde 0,9 punt op 146,70. De totale omzet bedroeg f 3,24 miljard, waarvan f 1,09 miljard in aandelen.

Het Damrak profiteerde onder meer van de optimistische stemming in Frankfurt, waar de DAX-index 14,58 punten toevoegde op 2197,51 – eveneens een record. Ook de Londense beurs eindigde hoger. De FTSE-index voor honderd aandelen steeg 13,3 punten op 3355,7.

Naast Aegon trokken ook de uitgevers de aandacht. Wolters Kluwer was binnen de branche procentueel de grootste stijger met een winst van f 3,20 op f 122,20, gevolgd door Elsevier, die f 4,10 toevoegde op f 177,60. Het meer conjunctureel gevoelige VNU moest daarentegen f 1,90 terug op f 163,10. VNU profiteerde wel van de koerswinst bij Roto Smeets De Boer, waarin het een belang heeft van 32 procent. De koers van dit fonds steeg f 3 op f 47,80. Verder viel KNP BT op met een koerswinst van f 2,20 op f 47,70.

Bij de multinationals veranderde er niet veel. Zowel KLM, Unilever, Akzo, Philips als Koninklijke Olie noteerden enkele dubbeltjes hoger. Duidelijk uit de gratie was Fokker, die negentig cent daalde op f 20,80. De vliegtuigfabrikant had te lijden onder een door bestuursvoorzitter E. Nederkoorn aangekondigde nieuwe saneringsronde. Ook Hunter-Douglas was in mineur. De raambekleder kalfde een rijksdaalder af op f 82.

Staal Bankiers noteerde negen dubbeltjes hoger op f 18. Nabeurs werd bekend dat Vendex zijn belang van 79 procent wil verkopen aan verzekeraar AVCB. Tevens voorspelt Staal voor 1993 een „aanzienlijk" hogere winst dan in 1992.

Op de obligatiemarkt viel gisteren weinig te beleven. De koersen van de meest-courante staatsleningen noteerden ongewijzigd tot een dubbeltje hoger. Op de optiebeurs was sprake van een middelmatige omzet van in totaal 42.000 contracten.

DOW JONES

Wall Street hoger door obligaties

NEW YORK – De effectenbeurs van New York is gisteren hoger gesloten. De Dow Jones-index van de dertig industriële fondsen kwam uit op 3762,19 punten en dat was 17,04 punten meer dan op dinsdag. De omzet bedroeg 276 miljoen aandelen na 269 miljoen op de voorgaande dag.

De eerste helft van de handel kende een mat verloop. De tweede helft verliep wat levendiger, hetgeen werd veroorzaakt door de gang van zaken in de obligatiehoek. Daar kwam het optimisme bovendrijven toen bleek dat er voor de verkoop van vijfjarige staatsobligaties behoorlijk wat belangstelling bestond. Het filmfonds Paramount werd het meest in de gaten gehouden. De handel erin werd tijdelijk gestopt. Een overnemingsbod van kabeltv-exploitant QVC, maandag nog verhoogd, lijkt te worden aanvaard, maar wel op de voorwaarde dat branchegenoot Viacom, met wie Paramount veel liever in zee gaat, tien dagen de tijd krijgt om zijn bod verder op te schroeven. Deskundigen zien het overnemingsgevecht begin volgend jaar beslecht worden in het voordeel van Viacom.

Voor de dollar werd tegen het einde van de handel in New York een koers opgegeven van f 1,9070 na f 1,9130 op dinsdag. De Amerikaanse minister van Financiën Bentsen liet weten dat Japan maar weinig vooruitgang boekt met het verminderen van zijn handelsoverschot, maar dat kon een verdere stijging van de koers van de yen, waardoor de dollar omlaag ging, niet voorkomen.

(ANP/KRF)

a = laten
b = bieden
c = ex-claim
d = ex-dividend
e = gedaan - bieden
f = gedaan - laten
g = bieden en ex-dividend
h = laten en ex-dividend
k = gedaan en laten ex-dividend
l = gedaan en bieden ex-dividend
vk = vorige koers
sk = slotkoers

Hoofdfondsen

ABN Amro	71,80f	71,30
ABN Amro A.in F.	90,20	90,50
ABN Amro L.Gr.F.	178,90	178,90
ABN Amro Obl.Gr.f.	209,30	209,40
Aegon	106,50	110,90
Ahold	45,10	45,80
Akzo	179,70	180,00
Alrenta	269,50	269,90
Amev cert.	87,90	88,30
Bols Wes. c.	44,10	44,80
CSM cert.	72,80	73,70
Dordtsche Petr.	186,20	185,80
DSM	164,50	165,00
Elsevier	173,50	177,80
Fokker cert.	21,70	20,80
Gist-Broc. cert.	52,80	52,70
Heineken	209,10	210,60
Heineken Hold.	185,70	186,60
Hoogovens nrc	46,80	46,90
Hunter Douglas	84,50	82,00
ING c.	91,60	91,70
KLM	41,70	41,80
Kon. KNP BT	45,50	47,70
Kon. Olie	198,50	199,00
Nedlloyd	54,40	55,20
Océ-v.d. Gr.	65,50	66,70
Pakhoed cert.	52,80	53,50
Philips	39,20	39,40
Polygram	75,60	74,70
[illegible]	68,10	66,10
[illegible]	131,80	131,90
Robeco	120,00	120,80
Rodamco	63,20	63,00
Rolinco	122,00	121,90
Rorento	97,60	97,90
Stork	41,50	42,50
Unilever cert.	222,90	223,10
Van Ommeren nrc	47,70	47,90
Ver.Bezit VNU	165,00	163,10
Wolters-Kluwer	119,00	122,20

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind.	60,00	60,00e
[illegible]	6,53	6,52
[illegible] prf.c.		
ABN Amro pref.	71,60	71,30
ACF-Holding c.	56,10	56,70
Ahrend Groep c.	129,50	130,00
Asd Options Tr.	11,00	11,00
[illegible]	2,90	8,00
[illegible]	360,00e	380,00f
[illegible] cert.	140,00	149,50
Athlon Groep	61,60	61,50
Athlon Groep nrc	60,00	60,00
Aut.Ind.R'dam	64,00	63,00
BAM Groep	111,00b	111,00b
Batenburg	138,00	138,00
Beers	116,20	116,50
Begemann Groep	50,20	48,50
Belindo	326,00	316,50
Blydenst.-Will.	27,70	28,30
Boer De Winkelb.	71,90	71,90
Borsumij Wehry	129,50	132,00
Boskalis c	44,20	46,00
Braat Beheer	28,00	30,30
Breevast	9,80	9,60
Burgman-Heybroek	1500,00	1500,00
Calvé-Delft pref.	890,00	890,00
Calvé-Delft cert	1455,00	1460,00
Cap Volmac	21,90	22,00
Cindu Intern.	100,00	99,00
Claimindo	315,00	314,00
Content Beheer	22,50	22,50
Credit LBN	42,90	42,10
Crown v.G. cert.	138,00	139,00
CSM	72,80	72,20
Delft Instrum.	21,20	21,50
Dorp-Groep	43,60	43,70
Dorp-Groep dlc'94	105,10	105,10
Draka Holding	35,30	35,30
Econosto	23,10	23,20
EMBA	170,00r	—
Ericsson Holding	[illegible]	92,40
[illegible]	[illegible]	59,50
Frans Maas cert.	[illegible]	49,10
Fugro McClelland	[illegible]	37,00
Gamma Holding	[illegible]	98,00
Gamma pref.	[illegible]	6,40
[illegible]	[illegible]	11,80
Getronics	[illegible]	44,10
[illegible]	[illegible]	25,50
Giessen-de N.	[illegible]	350,00
Goudsmit	[illegible]	27,90
Grolsch	[illegible]	42,90
GTI-Holding	[illegible]	170,00
Hagemeyer	120,50	120,80
HAL Trust B	17,70	17,40
HAL Trust Unit	17,80	17,70
HBG	262,00	263,50
Hes Beheer c	18,80	19,00
Heijmans	47,50	47,00
Hoek's Mach.	78,00	78,10
Holland Colours	58,90	58,70
Holl.Sea S.	0,25	0,27
Holl.Ind. Mij	52,50f	52,90
Hoop Eff.bank	9,60	9,70
Hunter D.pref.	2,10	—
IHC Caland	37,80	38,60
Internat.Muell.	81,50	83,00
ING	8,16	8,16
Kas-Associatie	61,80	61,40
Kempen & Co	13,10	13,10
Kiene Holding	89,00	—
Kondor Wessels	41,80	41,80
KBB	104,00	103,70
Kon. Sphinx	39,00	39,00
Koppelpoort	438,00	438,00
Krasnapolsky	159,00	159,00
Landré & Gl.	42,00	42,50
Macintosh	55,50	55,50
Maxwell Petr.	168,00	166,00
Moeara Enim	1615,00	1609,00
M.Enim OB-cert.	21200,00	21200,00
Moolen Holding	35,00	35,40
Mulder Boskoop	30,00	32,00
Multihouse	1,50e	1,60a
Naeff	416,00	—
NAGRON	75,50b	76,60b
Nat. Inv. Bank	109,60	100,70
NBM-Amstelland	14,80	14,80
NEDAP	59,40	59,40
Nedcon Groep	51,00	50,50
NKF Holding	171,00	171,50
Ned.Part.Mij	53,00	53,00
Ned.Springst.	5150,00	5150,00
Norit	18,50	18,80
Nutricia GB	134,00	135,00
Nutricia VB	134,00	134,50
Nijv.-Ten Cate	95,80	96,70
OPG cert.	53,50	53,80
Orco Bank cert.	92,90	92,50
OTRA	270,00	270,00
Pirelli Tyre	14,80	15,00
Polynorm	135,80	134,00
Porc. Fles	29,30	30,00
Randstad	59,50	59,80
Reesink	96,00	96,00
Rothmans Int.	4,62	4,65
Roto Smeets Boer	44,80	47,80
Samas Groep	52,00	51,90
Sarakreek	13,10	13,30
Schuitema	1670,00	1670,00
Schuttersveld	41,40	43,20
Smit Intern.	24,60	24,50
St.Bankiers c.	17,10	18,00
Stad Rotterdam-c	43,80	45,00
Telegraaf De	143,50b	145,00b
Textielgr.Twente	72,00	72,00
Tulip Computers	14,90	14,50
Tw.Kabel Holding	190,50	188,60
Ubbink	87,30	87,40
Union	39,50	40,40
Verenigde Glas	500,00	—
Volker Stevin	77,30	77,00
Vredestein	14,90	15,00
Wegener	103,20	103,20
West Invest F.	9,80	9,80
West Inv.F. wb	76,50	75,00
Wolters Kluwer	472,00	482,00
Wyers	22,10	22,90

Binnenland (niet officieel genoteerd)

Bredero aand.	1,60	2,50
Bredero cert.	2,00	2,50
11Bredero81/93	50,00	—
6%DAF 88	30,00	30,00
LTV Corp.	0,10a	—
5 Nederl. 66-76	40,00	40,00
Palthe	0,20a	0,20b
Ravast	2,80	3,00
Un.Dutch Gr.	0,03a	0,03a

Parallelmarkt

Alanheri	30,80	31,00
ABF	124,10	124,10
ASN Aandelenf.	54,90	54,70
Austria Global	1175,00	1175,00
Besouw Hold.	28,80	28,50
Biogrond Belegg.	10,50	10,70
Comm.Argelus F.	95,40	95,70
Comm.Benelcus F.	96,70	96,90
Comm.Oss F.	95,80	95,90
De Drie Electr.	13,60	13,60
Delta Ll.Dollarf.	68,50	68,30
Delta Lloyd ECU	64,80	64,90
Delta Lloyd Mix	75,40	75,40
Delta Lloyd Rent	67,40	67,50
DOClata	3,90	3,90
E&L Belegg.1	93,10	92,70
E&L Belegg.2	91,90	91,60
E&L Belegg.3	115,00	116,00
E&L Belegg.4	91,70	91,70
E&L Kap.Rente F.	120,90	121,00
German City Est.	31,80	32,00
Gouda Vuurvast	63,00	63,00
Helvoet Holding	22,70	23,00
Inter/View Eur.	3,70	4,00
Management Share	1,00	1,00
Nedschroef Hdg	59,20	59,20
Neways	5,70	5,70
Ohra Aand.F.	68,20	68,10
Ohra Liq.GrF.	53,20	53,20
Ohra Obl.Df.	61,20	61,20
Ohra Obl.Grf	57,50	57,50
Ohra Onr.G.F.	68,80	69,40
Ohra Totaal F.	63,50	63,60
Pan Pac. Winkel	4,90	4,90
P & C Groep	119,00	118,00a
Pie Medical	4,30	4,20
Pitcher	46,50	46,50
Satcom Hold.	16,00	16,00
Simac Techniek	11,50	11,50
Suez Gr.Fund	55,60	55,50
VHS Onr. Mij	3,80	3,70
Welna	44,50	44,50
Wereldhave	4,30	—
Wolff	46,50	46,50

Parallel top-15

Artu Biol.	4,10	4,10
Bergh. Pap.	45,00	45,50
Dico Intern.	75,50	75,50
EHCO KLM	33,20	33,20
Free Record	25,90	26,00
Gelderse Pap.	54,70	54,10
Groenendijk	33,70	33,70
Grontmij	71,30	70,70
Kühne+Heitz	37,00	36,50
LCI Comput.Gr.	1,85	1,85
Melle, van nrc.	67,50	67,50
Ordina Beheer	17,80	16,60
Sligro Beheer	74,50	74,50
Vilenzo	38,10	38,10
Weweler	24,60	24,20

Orig. n.amerik. aandelen

Alb. Fisher	0,50	—
Alcatel Alsthom	803,00	—
Allied Sign.Ind.	77,00	77,50
Amer. Brands	33,60	33,80
Amer. Express	30,80	31,00
Amer.Tel.& Tel.	54,60	54,70
Ameritech	78,60	78,60
Amprowest Cdn.	84,00a	—
Ampliovest Inc.	181,00	—
Asarco Inc.	22,20	21,50
Atlantic Richf.	104,00	104,50
Aus.Cons.Inv A$	0,20	—
Austria Gl.Inv.	1175,00	1175,00
BAT Industries	4,60	—
Bell Atlantic	61,50	60,60
Bell South	58,10	58,30
Bethlehem Steel	18,50	18,50
Boeing Comp.	44,50	—
CDL Hotels Int.	3,00	—
Canocor	12,70	12,50
Chevron Corp.	91,90b	—
Chrysler	54,00	54,20
Chiltern Cap.	0,90	—
Citicorp	37,30	37,20
Coastal Corp.	27,70	27,00
Colgate-Palm.	60,20	60,20
Comp. Task Gr.$	7,00	6,80
Daehan Korean $	8,60	—
Daiei Yen	500,00	—
Dai-Ichi Yen	1820,00	—
Daiwa Sec. Yen	1240,00	1240,00
Dow Chemical	57,80	57,80
Du Pont	49,50	49,30
Eastman Kodak	55,50	55,00
Exxon Corp.	64,30	—
First Pac. HK$	4,10	—
Fluor Corp.	40,30	40,30
Ford Motor	62,70	64,70
Foster's Brew.	1,20	—
Gen. Electric	104,10	105,50
Gen. Motors	54,40	55,50
Gillette	58,00	58,90
Goodyear	44,50	44,50
Grace & Co.	40,20	40,20
Hitachi yen	800,00	—
Honeywell	34,00	33,50
IBM	58,20	58,90
Intern. Flavor	113,30d	112,50
Intern. Paper	67,50	67,50
ITT Corp.	94,10	93,10
Kleinw.Benson £	4898,00d	—
Litton Ind.	65,70	64,80
Lockheed	69,00	—
Makita Corp.Yen	1790,00	—
Matsushita El.	1300,00	—
Minn.Min.& Man.	111,50	109,50
Mitsub.Electric	300,00	—
Mitsui Yen	500,00	—
Mobil Oil	75,40	76,40
Morgan & Co. $	72,40	71,30
NEC Corp Yen	860,00	857,00
Nynex	41,30	40,60
Occ.Petr.Corp.	17,20	17,10
Pacific Telesis	55,50	55,10
P.& O. £	6,00	—
Pepsico	41,30	41,30
Perkin Foods £	0,65	—
Philip Morris C.	55,10	56,20
Phillips Petr.	27,10	27,00
Polaroid	33,20	34,10
Quaker Oats	73,00	—
Reed Int. £	7,90	—
Ricoh Comp	631,00	—
St.Gobin Ffr	565,00	—
Sanyo Elec. Yen	404,00	—
Saralee	26,20	—
Schlumberger	58,00	58,50
Scott & Newc.	5,10	—
Sears Roebuck	54,80	53,60
Sekisui H. Yen	1240,00	—
Southw. Bell	43,60	43,60
Suzuki Yen	400,00	—
Tandy Corp.	48,00	48,10
TDK	3500,00	—
Texaco	62,50	—
Toshiba Corp.	690,00	683,00
Union Carbide	22,10	22,10
Union Pacific	59,50	60,50
Unisys	12,30	12,50
USX Marathon $	16,70	16,50
US West	46,30	46,50
Westinghouse	13,80	14,30
Woolworth	24,00	23,50
Xerox Corp.	88,00	88,50b

Certificaten Amerika

AMAX Inc.	42,00	—
Am. Home Prod.	117,00	—
ATT Nedam	105,00	104,50
Atlantic Richf.	195,00	—
Boeing Corp.	82,00	—
Canadian Pacif.	27,00	27,00
Chevron Corp.	165,00a	—
Chrysler	101,00	101,60
Citicorp	67,20	67,20
Colgate-Palm.	112,50	112,50
Dow Chemical	107,50	107,00
Dupont	92,00	92,00
Eastman Kodak	104,50	104,50
Exxon Corp.	121,00	—
Fluor Corp.	75,80	75,20
Gen. Electric	198,00	197,00
Gen. Motors	101,00	101,00
Gillette	110,00	110,00
GTE	67,50	65,00
Inco	50,00	47,20
IBM	105,50d	105,70
Int. Flavors	215,00	208,00
ITT Corp.	175,50	174,50
Kroger	35,80	34,80
Lockheed	131,50	—
Minn. Min.& Man.	211,00	—
PepsiCo	74,50	75,20
Philip Morris	107,90	108,30
Phillips Petr.	50,00	50,00
Polaroid	65,00	—
Procter & Gl.	166,80	—
Quaker Oats	138,00	—
Schlumberger	107,90	108,00
Sears Roebuck	105,50	100,00
Shell Canada	48,50	48,50
Tandy Corp.	88,50	88,50
Texas Instrum.	114,50	115,00
Union Pacific	110,00	111,00
Unisys Corp.	22,50	22,50
USX Marathon	30,00	30,50
Varity Corp.	4,50	4,70
Westinghouse	24,00	24,00
Woolworth	44,00	43,00a
Xerox Corp.	166,00	166,00

Certificaten overig

Deutsche Bank	865,00	864,00
Dresdner Bank	457,00	453,00
Hitachi (500)	—	—
Hoechst	299,00	299,00
Siemens	748,00	748,00

Warrants

ING	3,94	4,05

Euro-obligaties & conv.

5¾ABN Amro 86	100,00	100,00
ABN Amro zw 86-96	97,30	97,00
9¾EIB ecu 85	104,60	104,60
8¾Philips 86	106,50	106,50
9⅛ Rabo 85-95	104,50	104,50
7½ Rabo 84 DM	101,20	101,20

Buitenlandse obligaties

8¾EEG 84 (1)	100,60	100,60
3½ Eng.War L.	47,00	47,00

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	101,20	100,80
ABN Amro Amer.F.	78,50	78,30
ABN Amro Eur. F.	90,40	90,80
ABN Amro Far EF.	76,50	76,70
ABN Amro Neth.F.	114,80	114,80
ABN Amro rent.div	160,70	160,80
Aegon Aandelenf.	48,80	48,50
Aegon Spaarplus	5,30	5,30
Aldollar BF $	32,10	32,20
Alg.Fondsenbez.	278,00	278,00
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	104,70	103,70
Asian Cap.F.$	65,50	65,70
Asian Tigers F.	122,50	124,40
Asian Select F.	124,00	125,00
Austro Hung. F.	7,10	7,10
Bemco RentSel.	63,00	63,00
Bever Holding	3,90	4,00
CL Aandelenfonds	104,00	103,70
CLN Obl. Div. F.	122,20	122,50
CLN Obl.Waardef.	135,30	135,50
Delta Lloyd Inv.	35,50	35,50
DP America Gr.F.	35,80	35,80
EGF Investm.	156,00	156,00
EMF Rentefonds	88,00	88,10
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,20	19,20
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Envir.Growth F.	45,20	45,20
Esmeralda part.	42,10	42,10
Eur.Ass. Trust	8,00	8,00
EMS Growth Fund	109,20	109,70
EMS Income Fund	105,70	105,70
EMS Offsh. Fund	111,10	111,10
EOE Index Fnd	437,00	437,00
Euro Growth Fund	60,10	60,50
Euro Spain Fund	7,90	7,90
Far East Sel.F.	88,20	88,20
Gim Global	67,30	67,10
Groeigarant	1,35	1,35
Holland Fund	88,90	88,50
Holl. Eur. Fund	64,00	63,80
Holl. Obl.Fonds	139,60	139,60
Holl. Pac. Fund	137,00	135,00
Holl. Sel.Fonds	101,30	101,00
Hooge Huys Hypf.	137,30	137,50
ING Bnk Dutch Fnd	62,40	62,40
ING Bnk Geldm.Fnd	59,15	59,15
ING Bnk Glob.Fund	55,70	55,70
ING Bnk Oblig.Fnd	39,60	39,70
ING Bnk Spaard.F.	102,03	102,05
ING Bnk Rentegr.F	139,40	139,60
ING Bnk Vastg.Fnd	25,60	25,60
Innovest	70,00	71,20
Interbonds	541,00	542,00
Intereffekt 500	28,60	29,00
Intereffekt wt	34,00	34,20
Investa part.	84,80	84,80
IS Himal.Fund $	16,60	16,50
Jade Fonds	222,00	223,00
Japan Fund	18,20	17,50
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	—
Jap.Sect.Rat.Yen	8030,00	—
Korea Pac.Tr. $	11,00	—
Leveraged Cap.	65,60	65,70
Liquirent	53,25	53,25
Mat.Capital F.$	17,80	18,00
Mees Obl.Div.F.	132,80	132,90
Medico Income F.	21,80	21,40
Mondibel	83,20	83,20
Nat.Res.Fund	79,90	78,90
New Asia Fund	11,40	11,50
Nomura Warr. F.	0,18	0,19
Obam, Belegg.	338,90	339,30
OAMF Rentefonds	15,75	15,80
Orange Fund	25,70	25,80
Pac.Dimensions	142,50	143,50
Pac.Prop.Sec.F.	43,50	43,50
Pierson Rente	131,40	131,50
Postb.Aand.f.	61,00	61,00
Postb.Obl.f.	55,70	55,70
Postb.Verm.gr.f.	64,40	64,40
Rentalent Bel.	178,60	178,60
Rentotaal NV	41,30	41,40
RG America F.	140,80	141,20
RG Divirent F.	55,00	55,00
RG Europe F.	132,40	132,40
RG Nettorente F.	103,00	103,00
RG Pacific F.	139,50	139,20
RG SP Groen	65,30	65,40
RG SP Blauw	65,10	65,30
RG SP Geel	63,60	63,60
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	94,00	—
Schrod.Int.Pr.F	28,70	29,90
Sci/Tech $	17,10	17,10
Suez Liq.Grf.	196,30	196,30
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	220,00	221,00
Trans Eur.Fund	93,30	94,00
Transpac.F.	335,00	329,00
Uni-Invest	22,70	22,50
Unico Inv.Fund	80,90	80,90
Unifonds DM	34,00	34,00
Vaste Waard.Ned	59,90	59,80
VastNed	121,50	122,60
VIB NV	58,10	58,70
VSB Aand.Fonds	102,00	101,90
VSB Mix Fund	62,50	63,00
VSB Obl.Gr.f.	114,30	114,30
VSB Rente Fonds	115,60	115,60
WBO Intern.	79,90	79,50
Wereldhave NV	119,00	119,50
Yen Value Fund	84,80e	84,60e
ZOM Florida F.$	26,00	—
Zonnespectrum	9,65	9,65

Pandbrieven

6¾AEG Hyp 85	101,00	101,00
7 WUH 85-95	101,50	101,50

Goud en Zilver

EDELMETALEN AMSTERDAM
Amsterdam - Prijzen van 14.00 uur: Goud onbewerkt 23.420-24.020, vorige 23.660-24.260, bewerkt 25.620 laten, vorige 25.860 laten, zilver onbewerkt 270-340, vorige 275-345, bewerkt 380 laten, vorige 390 laten.

Wisselmarkt

	21/12	22/12
amerik.dollar	1,91375-1,91625	1,90775-1,91025
antill.gulden	1,0650-1,0950	1,0600-1,0900
austr.dollar	1,2990-1,3090	1,2950-1,3050
belg.frank (100)	5,3925-5,3975	5,3965-5,4015
canad.dollar	1,42325-1,42575	1,41725-1,41975
deense kroon (100)	28,585-28,635	28,615-28,665
duitse mark (100)	111,9350-111,9850	111,9300-111,9800
engelse pond	2,8465-2,8515	2,8435-2,8485
franse frank (100)	32,835-32,885	32,855-32,905
griekse dr. (100)	0,7320-0,8320	0,7310-0,8310
hongk.dollar (100)	24,7050-24,9550	24,6250-24,8750
ierse pond	2,7210-2,7310	2,7170-2,7270
ital.lire (10.000)	11,415-11,465	11,415-11,465
jap.yen (10.000)	172,750-172,850	171,200-171,300
nwzeel.dollar	1,0715-1,0815	1,0680-1,0780
noorse kroon (100)	25,805-25,855	25,805-25,855
oostenr.sch. (100)	15,9210-15,9310	15,9200-15,9300
port. escudos (100)	1,0750-1,1150	1,0770-1,1170
spaanse pes. (100)	1,3640-1,3740	1,3600-1,3700
zweedse kr. (100)	22,795-22,845	22,915-22,965
zwits.frank (100)	131,925-181,975	131,775-131,825
e.c.u.	2,1620-2,1670	2,1610-2,1660

AEB omzetten

	22/12
totaal oblig.	2184905
totaal aand.	1091509
staatslen.	1837412
bng-leningen	717
publ.rechtl.	—
ned.overig	273966
pandbrieven	821
spaarbrieven	3814
ned.conv.obl.	9631
buitenl.obl.	6244
int.concerns	201413
handel/ind.	360519
lucht/scheepv	29877
banken/verzek	231125
bel.mij/part.	264777
nl aand.over.	—
buitenl.aand.	639
asas	3159
claims/stocks	14183
totaal omzet	3240597

AEB koersmutaties

	22/12	22/12
hoger	102	38,70
gelijk	97	36,70
lager	66	24,60

CBS herbeleggingsindex

	21/12	22/12
algemeen	424,30	426,50
id excl.kon.olie	384,10	386,60
internationals	431,40	432,40
lokale ondernem.	413,10	418,50
id financieel	395,20	397,50
id niet-financ.	444,30	448,70

CBS koersindex

	21/12	22/12
algemeen	275,00	276,40
id excl.kon.olie	267,00	268,70
internationals	267,00	267,60
lokale ondernem.	285,60	288,00
id financieel	239,50	240,90
id niet-financ.	331,50	334,70

Tel. avondverkeer

ABN Amro Hold.	71,00	(71,30)
Aegon	—	(110,90)
Ahold	45,70	(45,80)
Akzo	—	(180,00)
Amev	87,80	(88,30)
Bols Wessanen	—	(44,80)
DSM	—	(165,00)
Elsevier	—	(177,80)
Fokker	—	(20,80)
Gist-Broc.	—	(52,70)
Heineken	—	(210,60)
Hoogovens	—	(46,90)
Int.Ned.Groep	—	(91,60)
KLM	41,70-42,20	(41,80)
Kon.KNP BT	—	(47,70)
Kon.Olie	199,00-200,00	(199,00)
Nedlloyd	—	(55,20)
Philips	39,40-39,70	(39,40)
Polygram	—	(74,70)
Unilever	—	(223,10)
Van Ommeren	—	(47,90)

Optiebeurs

abn amro	c	jan	65,00	1600	7,00
abn amro	c	jul	75,00	1599	3,60
ah	c	jan	45,00	340	1,60
ah	c	jan	47,50	210	0,60
ah	c	apr	45,00	466	3,20
ah	c	apr	50,00	213	1,10
ah	c	o96	45,00	240	8,50
bsw	c	jan	42,50	314	2,10
bsw	c	jan	45,00	386	0,70
bsw	c	apr	45,00	326	1,80
d/fl	c	sep	190,00	1201	9,20
dsm	c	jan	90,00	453	15,00
dsm	c	jan	110,00	297	1,30
dsm	c	apr	90,00	453	17,60
eoe	c	jan	400,00	681	12,50
eoe	c	jan	405,00	708	9,00
eoe	c	jan	410,00	701	6,70
eoe	c	jan	415,00	340	4,50
eoe	c	jan	420,00	306	2,80
eoe	c	feb	420,00	240	6,00
eoe	c	apr	390,00	558	27,00
eoe	c	apr	400,00	421	20,00
eoe	c	jul	410,00	275	17,50
eoe	p	jan	380,00	594	1,30
eoe	p	jan	395,00	216	3,70
eoe	p	jan	400,00	381	5,10
eoe	p	jan	405,00	213	7,40
eoe	p	jan	410,00	408	10,50
eoe	p	jan	415,00	210	12,00
eoe	p	apr	400,00	449	10,60
fokker	c	jan	22,50	352	0,70
hoog	c	jan	47,50	247	2,20
ing	c	jan	80,00	244	11,50
ing	c	jan	85,00	233	7,10
ing	c	jan	90,00	691	3,10
ing	c	jan	95,00	307	1,10
ing	c	apr	100,00	382	2,00
ing	p	jul	85,00	271	2,30
ing	p	jul	95,00	271	7,40
klm	c	o96	40,00	211	10,30
klm	p	jul	37,50	212	1,80
kpbt	c	jan	47,50	224	0,80
nll	c	feb	110,00	250	6,20
nll	c	mei	113,00	300	3,50
phil	c	jan	40,00	446	1,10
phil	c	apr	40,00	340	2,80
phil	c	o97	30,00	310	13,40
phil	p	jan	40,00	1005	1,50
phil	p	apr	37,50	347	1,40
stb	c	feb	40,00	244	2,30

eoe-index	408,80
omzet totaal	42688
omzet calls	30212
omzet puts	12476
open contracten	1774769

Advieskoersen

Van 22 december (17.00 uur) tot 23 dec[ember] (tot 17.00 uur) hanteert het GWK de vo[lgende] advieskoers en voor het inwisselen [van] buitenlands geld:

amerik.dollar	1,84[...]
austr.dollar	1,2[...]
belg.frank (100)	5,2[...]
canad.dollar	1,36[...]
deense kroon (100)	27,1[...]
duitse mark (100)	10[...]
engelse pond	2,72[...]
finse mark (100)	31,7[...]
franse frank (100)	31,3[...]
griekse dr. (100)	0,6[...]
hongkong dlr.(100)	21,7[...]
ierse pond	2,5[...]
ital.lire (10.000)	10,4[...]
jap.yen (10.000)	167,5[...]
noorse kroon (100)	24,2[...]
oost.schill. (100)	15,6[...]
port.escudo (100)	0,9[...]
spaanse pes. (100)	1,2[...]
turkse lira (100)	0,01[...]
zweedse kr. (100)	21,[...]
zwits.fr. (100)	129,2[...]

(Advieskoersen - Bron: GWK)

Stemmingsindex slot

	22/12	22/12	[...]
algemeen	145,80	146,90	[...]
internation	136,70	137,40	[...]
lokaal	147,30	148,60	[...]
fin.install	181,20	183,20	[...]
niet-financ	141,00	142,10	[...]
industrie	143,70	144,50	[...]
transp/opsl	114,80	116,40	[...]

…licose

…ister Wim Kok van Financiën zal het misschien niet …s zo weten te waarderen, want de onverwacht grote …mloop op de silicose-uitkeringen gaat hem vele …tallen miljoenen guldens extra kosten.
…h is zelfs dit bedrag uiteindelijk niet meer dan een …, zeker als de som afgezet wordt tegen de ernst van …misstand en het jarenlange gevecht van enkele …htoffers voor erkenning.
… onrecht dat naar nu pas in volle omvang blijkt vele …zenden oud-koempels in Limburg in de kracht van … leven is aangedaan, is niet met geld af te kopen. …t dat voorop staan.

…s, maar dan ook alles wat er op dit moment gebeurt … de naar lucht happende slachtoffers in de avond … hun leven alsnog een schadevergoeding van 20.000 …den toe te kennen, is niet meer dan een symbolische …edoening.
…r is het de slachtoffers waarschijnlijk ook vooral … te doen. Ze willen dat de gezagsdragers van toen en …met terugwerkende kracht alsnog erkennen dat er …artig bedrog in het spel was.
… ze absoluut geen astma of bronchites hadden toen …mijnartsen ze keurden, maar wel degelijk silicose, …evreesde mijnwerkersziekte. Silicose, stoflongen. … is een ziekte die de longen aantast, langzaam maar …er. Een ongeneeslijke ziekte ook, die leidt tot de …tikkingsdood. Een gruwelijk lot.

… dankzij het doorzettingsvermogen van enkelen …delijk het besef breed is doorgedrongen, dat duizen… koempels hun geploeter in de mijnen uiteindelijk … een vroegtijdige en gruwelijke dood moeten beko…, komen de slachtoffers uit hun isolement te voor…ijn.
… duizenden vullen ze de formulieren in, alsof ze op …e manier alsnog collectief wraak willen nemen op al …vroegere artsen en mijnbaronnen die hun klachten …ghartig wegwuifden. Ze slepen zich naar de nood…elijke keuringen, doen er vermoeiende inspanning…eningen, protesteren, verbijten de pijn, maar hou… vol.

…de marge van dit menselijk drama kibbelen stichtin… die zich in Limburg hun lot aantrekken over de …ag hoe ziek een koempel moet zijn om voor een …ering in aanmerking en of ook alle weduwen van …ds voor 1992 aan de ziekte overleden koempels die …000 gulden moeten krijgen.
…of daar nog verschil van mening over kan bestaan in … land, dat zijn snelle wederopbouw na de Tweede …reldoorlog voor een groot deel heeft te danken aan …zelfde koempels. Natuurlijk moet iedere koempel …t stoflongen die uitkering krijgen, ongeacht of de …kte in het begin- dan wel het eindstadium is. …tuurlijk moet ook elke weduwe van een aan stoflon… overleden koempel die uitkering krijgen.

…n Haag moet gewoon de hele rekening betalen, niet …at de overheid nu eenmaal altijd en overal voor …t betalen, dat is onzin, maar omdat Den Haag in dit …ndere geval de voormalige Limburgse mijnindus…vertegenwoordigt die deze smerige streek heeft …aan.
… moet zich maar troosten met de gedachte dat het … goed terecht komt. De miljoenen zullen het lijden … verzachten, maar wel draaglijker maken.

PETER KAMPS

…Het gaat niet …oed met Limburg

…misch gezien was 1993 geen best jaar voor Limburg. …or komend jaar zijn de vooruitzichten ook niet …g. Alles wijst erop dat de neerwaartse spiraal nog niet

…ng is sinds de presen…eze week van de ER…fers 1993 (de Enquête …ale Bedrijfs Ontwik… van de Kamers van …andel in Limburg) …klaar. Op het gebied …rkgelegenheid en eco… is het in Limburg niet … gesteld dan in de rest …s land.

* Voorzitter drs. J. Smeets van de Samenwerkende Kamers van Koophandel in Limburg. Foto: PETER SCHOLS

…5000 banen

… tijd hadden velen het …at Limburg het beter …dan andere provincies. … dat fabeltje is nu de … uit.
…93 zijn in Limburg …arbeidsplaatsen verlo…gaan. Toch is er geen … voor algehele somber… Er zijn ook lichtpunt…Uit de ERBO-cijfers …dat de klappen vooral …grote bedrijven (vijftig …mers of meer) vallen. …dden- en kleinbedrijf …t beter.
… cijfers ter illustratie. … en export nemen … af. In Limburg is de …met 3% teruggelopen, …er 1% landelijk. De … bleef landelijk gelijk, …iep in Limburg met …rug. Daarbij is reke…houden met het gege…t bij de kleine bedrij…deze provincie de bui…se omzet zelfs met …nam.

Export

…in export is Limburg …een groot deel op …nd aangewezen. Pro… gezien zijn hier …xporterende bedrijven …delijk. En als het bij …erburen wat minder …eft dat zijn weerslag …mburg. De hardste … vallen dan bij de …drijven.
…d van de conjunctuur … vaak aflezen aan …vau van de investe… Puur cijfermatig ge…t Limburg niet slecht … een teruggang van 1% …nvesteringen. Maar in …ijfers zit NedCar met …nvestering van maar …één miljard in een …productielijn. Dat …ent het beeld. Zonder …vestering van Nedcar …, Limburg harder ach… dan de rest van ons … De enige sector in …rg waar de investerin…gen toenemen is de detailhandel: plus vier procent.

Koesteren

Het ziet er voor de werkgelegenheid niet florissant uit. Voorzitter J. Smeets van de samenwerkende Kamers van Koophandel ziet Limburg volgend jaar nog niet uit het dal kruipen. Veel nieuwe banen ziet hij vooralsnog niet komen. Limburg moet de bestaande bedrijvigheid koesteren en als het even kan nieuwe bedrijven binnenhalen. Maar dat laatste is niet zo eenvoudig.
Maar we moeten ons geen recessie aanpraten, vindt Smeets. Hij pleit ervoor dat bedrijven eerder in de spiegel kijken en proberen meer samen te werken. Dat geldt zijns inziens met name voor de toeleveringsindustrie.

Bloot

Geven de ERBO-cijfers een volledig en correct beeld van de Limburgse economie? Nee. De cijfers zijn per slot van rekening samengesteld uit een enquête waarop maar tweederde van de bijna 5.000 bedrijven reageerde. Bovendien geven de bedrijven zich in zo'n enquête niet helemaal bloot. Daar is op zich niets mis mee. Het gaat erom wat de bedrijven denken over de economie. Een absoluut vertrouwen in de toekomst blijkt daar niet uit.

PETER MUNNIX

* Met ingrijpende saneringen probeert DSM de crisis in de chemie te doorstaan. Foto PETER SCHOLS

Concern krimpt in Limburg binnen vier jaar bezetting bijna eenderde in

Het einde van het DSM-gevoel

Blijkbaar is DSM-bestuursvoorzitter ir. Simon de Bree zo gewend geraakt aan grote getallen dat hij de deze week aangekondigde nieuwe inkrimping bij het Limburgse chemieconcern niet eens meer het noemen waard vindt.

Dat is tot op zekere hoogte ook begrijpelijk. Het verlies van naar schatting nog eens 300 tot 400 banen bij DSM valt in het niet vergeleken met voorafgaande afslankingen, waardoor in nog geen drie jaar tijd bij DSM in Limburg drieduizend arbeidsplaatsen zijn verdwenen.
Bovendien slaagt DSM er ook nu weer in de loonlijst op te schonen zonder gedwongen ontslag voor groepen werknemers. Dat is op zich al een prestatie in deze zorgelijke periode, waarin niet alleen DSM door een diep dal gaat, maar de hele Limburgse economie het zwaar te verduren heeft.

Sociaal

In sociaal opzicht valt er dan ook weinig af te dingen op het fluwelen saneringsplan, dat DSM aan de vakbonden heeft voorgelegd. In feite is het een kopie van het sociaal plan, dat het chemieconcern begin dit jaar uit de kast haalde.
Toen bleek het concern ook al 800 tot 1000 overtollige medewerkers op de loonlijst te hebben. Nu de barometer in de chemie onveranderd op zeer slecht weer blijft staan, heeft DSM volgens bestuurder Henk Walravens van de Industriebond FNV opnieuw enkele honderden medewerkers aan die boventalligenlijst toegevoegd.
Het concern wil de mensen op die lijst met zachte dwang de poort uitwerken of intern overplaatsen. Overbodige medewerkers onder de 45 jaar krijgen anderhalf jaar de tijd om uit te kijken naar een andere baan. Ze worden daarbij geholpen door een outplacementbureau. Gedwongen ontslag komt pas aan de orde, als alle andere afvloeiingsmogelijkheden zijn uitgeput.

Overbodige werknemers boven de 45 jaar hebben al helemaal niets te duchten, zij het dat hun carrière natuurlijk minder fraai eindigt dan ze zelf hadden gehoopt. DSM wil deze groep oudere werknemers tot aan hun vut een baan aanbieden in de eigen sociale werkplaats of een nog op te richten bv waar DSM bepaalde werkzaamheden aan gaat uitbesteden.

55-plussers

De vakbonden, de Industriebond FNV voorop, zouden liever gezien hebben dat DSM in elk geval de 55-plussers nog snel op kosten van de ww zou hebben geloosd, voordat Den Haag die inmiddels omstreden ouderenregeling met ingang van 1994 verbiedt.
Dat weigert DSM. Niet omdat de onderneming roomser is dan de paus en geen oneigenlijk gebruik wil maken van deze regeling, maar vooral omdat het chemiebedrijf in dat geval die 55-plussers tot aan hun vutleeftijd een aanvullende uitkering had moet geven.

En dat vindt De Bree kennelijk te ver gaan in deze onzekere tijden, ondanks de zeer solide financiële situatie van het concern.

Vertrouwenscrisis

Toch doet het schijnbare gemak waarmee De Bree de nieuwe ingreep afdoet geen recht aan de ernst van de situatie. DSM ontdoet zich in Limburg in nog geen vier jaar tijd van bijna eenderde van de totale bezetting.
De klap die daarmee wordt toegebracht aan de werkgelegenheid in Zuid-Limburg is enorm, om nog maar te zwijgen van de maatschappelijke schade in de vorm van werkloosheid, spanningen in gezinnen en afgebroken loopbanen.
Zeker zo ernstig is dat de aanhoudende saneringsgolf bij DSM geleid heeft tot een vertrouwenscrisis tussen de werkvloer en het management, hoe noodzakelijk de ingrepen op zichzelf ook mogen zijn.
Nu DSM niet langer garant staat voor een loopbaan voor het leven en zich in steeds meer opzichten opstelt als een uitermate zakelijke werkgever, is ook het ooit zo warme DSM-gevoel onder de medewerkers aan ernstige slijtage onderhevig.

Dat is niet alleen jammer, maar ook gevaarlijk, zeker in een periode waarin het concern alles uit de kast moet halen om zonder al te grote kleerscheuren de huidige crisis te doorstaan. DSM doet er daarom verstandig aan om na de huidige reorganisatie voorlopig pas op de plaats te maken.
Niet alleen om aan de al veel te lang bestaande onzekerheid een einde te maken, maar ook omdat de DSM-organisatie op dit moment al vel over been is en er dringend ander werk aan de winkel is.
De komende maanden moet de raad van bestuur van DSM aan de onderhandelingstafel alle creativiteit aan de dag leggen om vitale bedrijfsonderdelen in grotere verbanden onder te brengen teneinde hun ongehonden voortbestaan te verzekeren.
De grote schoonmaak die al onder De Bree's voorganger Van Liemt bij het chemieconcern in gang is gezet, is alleen te rechtvaardigen als DSM daardoor zichtbaar versterkt uit de strijd te voorschijn komt.
De werkvloer heeft zijn aandeel daarin inmiddels meer dan evenredig geleverd, nu is het management aan zet.

PETER KAMPS

Het ISO-diploma als tijdbom

Bedrijven pronken met hun ISO-certificaten, waaruit moet blijken dat hun produkten aan hoge internationale kwaliteitseisen voldoen. Maar een vorige week gepubliceerd rapport is nogal kritisch over de werkelijke waarde van zo'n onderscheiding. Aardig voor aan de muur, zo'n diploma, maar met echte kwaliteitszorg heeft het niets te maken.

De beeldspraak mag er wezen. „Met een gerust hart" stellen de onderzoekers Kok en Oosterveld van accountantsbureau KPMG vast dat gezien de enorme toename van het aantal ISO-certificaten „van een tijdbom kan worden gesproken".

Met de tijdbom doelt het duo op de enorme verwachtingen die al die ISO-certificaten wekken over kwaliteitsverbetering; verwachtingen waar volgens Kok en Oosterveld nauwelijks aan kan worden voldaan. Veel bedrijven met een ISO-diploma aan de muur zullen over een paar jaar met een enorme kater zitten, is de verwachting van het duo in het onlangs gepubliceerd rapport.
Helemaal nieuw zijn de kanttekeningen bij de ISO-rage niet. Wel nieuw is dat de kritiek gebaseerd is op geluiden uit het bedrijfsleven zelf. De KPMG-onderzoekers Kok en Oosterveld baseren hun onderzoeksrapport *'Certificering en kwaliteitszorg. Een gespannen relatie'* op een steekproef onder zestig gecertificeerde bedrijven.

Frustraties

Een ISO-certificaat wekt de verwachting dat het leidt tot voortdurende kwaliteitsverbetering. Zo is het dus niet, zeggen de onderzoekers. „In veel gevallen blijken de resultaten van de huidige certificatieprojecten eerder te leiden tot kwaliteits*frustraties*."
De laatste jaren is de ISO-rage (International Organisation for Standardization) bij ondernemingen nauwelijks te stuiten. De rage is overgewaaid uit Japan en de VS. Inmiddels hebben 1900 directeuren het felbegeerde diploma boven hun bureau hangen.
Overigens niet nadat via een personeelsborrel, een middag vrij of een uitstapje de werknemers voor de geleverde inspanning zijn beloond. Want aan een ISO-project gaat een maanden-, soms jarenlange periode van bloed, zweet en tranen vooraf. Voldoen aan ISO-normen betekent de hele keten van produktie-, logistieke en administratieve handelingen op papier zetten. Een klus waar vooral producerende bedrijven nogal eens moeite mee hebben.

Bureaucratie

ISO-projecten hebben tot doel op een bepaald moment te voldoen aan een aantal kwaliteitseisen. Het halen van die norm leidt volgens het onderzoek „tot een grote papierstroom, tot veel bureaucratie, lang niet altijd tot kostenbesparing en zeker niet tot kwaliteitsbewuste medewerkers."
Integrale kwaliteitszorg is niet momentgebonden, maar mikt op een andere wijze van handelen van de werknemers. Ten opzichte van elkaar, het bedrijfsproces en de klant. De kwaliteit wordt niet op gezette tijden, maar *voortdurend* gemeten. Daarvoor is een „zwaar administratief ISO-9000 kwaliteitssysteem" niet het geschikte instrument, vinden de onderzoekers. Te veel papier, te weinig praktisch. En te veel kosten, te weinig resultaat.
Misschien deugen de motieven van de bedrijven wel niet. Zijn ondernemers *uit zichzelf* kwaliteitsbewust? Maar liefst 44 procent wil de ISO-norm halen omdat de klant dat eist, terwijl maar 29 procent vooral de eigen organisatie wil verbeteren. Verder ziet 9 procent het certificaat als een marketinginstrument en 6 procent om het marktleiderschap te halen dan wel vast te houden.

Tussenstation

Zien ondernemers kwaliteit als een vereiste? Bij 43 procent van de ISO-bedrijven hebben de werknemers (of een deel ervan) een kwaliteitstraining doorlopen. In slechts 14 procent nam de directie aan zo'n training deel...
Pieter Coevert van Veritas Quality International, een van de instanties die ISO-certificaten uitreikt, zet zo zijn vraagtekens bij het KPMG-onderzoek. Een steekproef onder 60 bedrijven, op een totaal van 1900, vindt hij wat mager. Anderzijds erkent hij het belangrijkste bezwaar van Kok en Oosterveld. „Bij de uitreiking van een certificaat heb ik het altijd over de hink-stap-sprong die bedrijven moeten maken. Met het diploma ben je pas bij de 'hink'. Een aardig tussenstation, maar meer ook niet. In het half jaar erna belanden bedrijven vaak in de post-certificale depressie. Kom je daar overheen en blijkt het systeem te werken, dan ben je bij de 'stap' beland. Maar de echte 'sprong' maak je pas als je het *total quality management* hebt ingevoerd."

WIDO SMEETS

Yan'an in de ban van honderdste geboortedag communistische leider

„Mao was een grootse revolutionair"

... deze brigade bestond uit honderd man. We ... de kleren van ...tang-officieren ... getrokken en midden in de nacht klopten we ... de Nationalistische vesting. 'Wie zijn ...' riepen ze. 'Nationalisten, we komen de ... afleveren."

Tanig

[illegible]

Varkens

[illegible] ... te komen. „Hoe staat het met de voorbereidingen, hoeveel varkens en koeien hebben jullie geslacht voor de maaltijd, vroeg hij dan", aldus Wang.

Het gedrag van Mao stond in schril contrast met de landheer die na de komst van het Rode Leger „was weggerend en nooit meer teruggekomen." Mao Zedong beval zijn soldaten om het erf van de boeren schoon te maken, en calligrafeerde zelf soms parallelle teksten, gelukspreuken die tijdens nieuwjaar op de deurposten worden geplakt. „In die tijd besloot ik om harder te werken. Voor het volk en vooral voor Voorzitter Mao."

Mijnheer Xie Hongya, een 70-jarige ex-kader, was destijds brigadeleider. „Mao's lijfwachten kwamen naar mijn grot om te vertellen dat de Voorzitter de volgende dag alle 25 families van mijn brigade wilde bezoeken. De volgende dag kwam hij. Ik herinner me nog dat de huid van zijn handen zacht was, satijnzacht. Maar de handdruk was hard."

Mao Zedong ... het zevende Congres van de communistische partij in 1945. Foto EPA

Misdadig

De oude boeren en guerrillaleiders die hun ontmoetingen met Mao ophalen, krijgen een merkwaardige glans in hun ogen alsof ze het over een sprookjesfiguur hebben of een god, wiens naam begeleid van superlatieven moet gaan.

Maar na de Culturele Revolutie, de nationale 'Tien Jaar Durende Chaos', waarbij misschien wel twintig miljoen doden vielen, werd Mao postuum omschreven als „zeventig procent goed en dertig procent fout." Een volksspreuk gonsde door de stegen: *Jianguo yuo gong, Zhi guo wu neng, Wen Ge you zei.* (Hij was verdienstelijk bij de oprichting van de staat, onkundig in landsbestuur en misdadig tijdens de Culturele Revolutie.)

Maar frontale aanvallen op de Grote Roerganger werden zorgvuldig vermeden, en de grootste misdaden werden toegeschreven aan Mao's vrouw Jiang Qing en haar ultralinkse Bende van Vier, aan Mao's gedoodverfde opvolger maarschalk Biao en aan de chef geheime dienst Kang Sheng. Dat deze propaganda ook in het buitenland effectief was, bewijst het verschijnen van een boek in 1992 van de Australiër John Byron (*The Claws of the Dragon*) waarin praktisch alle grote misdaden die ten tijde van Mao's machtsperiode werden begaan aan Kang Sheng worden toegeschreven.

Tegelijkertijd werden essentiële kenmerken van Mao's politiek van socialistische terreur weggelaten. De 'klassenstrijd' die dertig jaar lang de sociale verhoudingen in de Volksrepubliek op zijn kop had gezet werd in 1979 niet meer als cruciaal gezien. Niet dat het verschijnsel met ... een bestond, maar men zag ... had moeten gaan ... 'economische ...' van het land.

Mao's opvolger, Deng Xiaoping, zuiverde de partij, grotendeels van linkse en pro-Mao elementen, die vooral in de propaganda-organen waren vertegenwoordigd.

Maar Deng is er nooit in geslaagd deze elementen, die fel gekant zijn tegen zijn kapitalistische hervormingen, helemaal uit te roeien. Regelmatig doen oude getrouwen van Mao Zedong van zich spreken. Mao's directe opvolger Hua Guofeng (die 'alles deed wat Mao vroeg') is zelfs nog steeds lid van het Centrale Comité van de Communistische Partij. Andere voorstanders van de linkse harde lijn doen ook weer van zich spreken.

Dagboek

Mensen als de gevreesde Deng Liqun, een ultra-linkse partij-ideoloog, Wang Dongxing, de voormalige chef van Mao's Pretoriaanse Garde '8341', en Wu De, de burgemeester van Peking tijdens de Culturele Revolutie, zouden volgens een politiek roddelblad in Hongkong in de afgelopen maanden naar Yan'an gekomen zijn om er lezingen te geven en herinneringen op te halen.

Wang Dongxing heeft onlangs een *Dagboek van Wang Dongxing* laten uitkomen, waarin hij enkele dagen uit zijn leven als lijfwacht van Mao beschrijft. „Mao Zedong is onze meest geëerde leider", schrijft Wang in het voorwoord. Over Deng Xiaoping geen woord. Het *Dagboek* stond afgelopen maand nummer twee op de boeken-toptien.

De linkse vleugel van de partij zou ook de gelegenheid van de naderende herdenking van Mao's honderdste geboortedag hebben aangegrepen om een kunstmatige 'Mao-koorts' op te zwepen en zo een indirecte kritiek te geven op de huidige ...

Opgesierd

[illegible]

Kroatische Maria uit Sarajevo:
„Ik wilde geen vluchteling zijn"

De prijs van de vrijheid

Door ...ANNE DI GIOVANNI *The Sunday Times*

LONDEN - Vorig jaar vierde ik Kerstmis bij een katholieke Kroatische familie in Sarajevo. Bij Mario Susko, zijn vrouw Maria, hun 17-jarige dochter Alexandra, hun 24-jarige dochter Klea, haar man Zora en baby Deni. We bevonden ons in een klein kamertje in wat vroeger een garage was. De flat van de familie was een paar maanden eerder gebombardeerd. Geen elektriciteit, geen verwarming, geen water en een schamele kaars in het midden van de tafel.

[illegible] ... die twee meer de stad opging was doodsbang. Hij had al twee mortieraanvallen meegemaakt. Was twee seconden dood geweest, en wilde zijn geluk niet op de proef stellen. We liepen snel en stapten niet voor een winkeltje met de zwijgende, gezichtsloze mensen die plastic tassen water met zich meezeulden of bundeltjes takken van de weinige ... bomen in Sarajevo.

Triestheid

Ik moest denken aan Anna Achmatova. Ten tijde van de Zuiveringen vroeg een vrouw de Russische dichteres of ze ooit zou kunnen schrijven over de wanhoop. Nooit, dacht ik, zou ik kunnen beschrijven hoe het voelde om ... [illegible]

Inwoners van Sarajevo keren naar hun woningen terug nadat het Rode Kruis een evacuatie-convooi uitgesteld had. Foto EPA

... zijn boeken, zijn levenswerk, in vlammen opgingen, dacht hij niet langer meer aan de toekomst.

Ik bracht veel tijd met de familie door, wachtend op brood, water, voedselpakketten en medicijnen voor de baby. Mario praatte veel over het verleden en ik begon me te realiseren dat hij op het randje van een zenuwinzinking stond en dringend de stad uit moest. „Je moet iets doen", zei hij op een avond. Veel mensen vragen je om een gunst in Sarajevo, maar er is niet veel wat je als journalist kunt doen. Maar ik zei dat ik het zou proberen.

Terug in Londen kreeg ik een brief van de universiteit van East Anglia, op grond van mijn verhalen was de universiteit bereid Mario, die vroeger een jaar onderzoek had gedaan in Engeland, een plaats te geven op de universiteit. De Sunday Times zou de overkomst van Mario en zijn familie betalen.

Er waren natuurlijk complicaties. Sarajevo is een belegerde stad en het kostte meer dan zes weken om de zaken te regelen. Twee dagen voor ze het vliegtuig zouden nemen naar Zagreb kregen Mario, Maria en Alexandra te horen dat ze mochten gaan. Zoran, die had meegevochten bij de verdediging van de stad, mocht echter niet mee, noch Klea en de baby. De familie zou uiteenvallen.

Op een koude morgen in februari haalde ik Mario, Maria en Alexandra af van het vliegveld. Maria barstte toen ze me zag in tranen uit, gevolgd door Alexandra. Mario leek verbijsterd en dunner dan ik me herinnerde. Ze waren te verward, te geschokt om naar een restaurant te gaan, maar we gingen ergens theedrinken en praatten. Over Zoran en Klea, over de baby die griep had, over de verschrikkelijke beschietingen een week eerder.

Alexandra wilde een hamburger van McDonald's. Mario rookte en zei niets. Maria huilde toen we langs Buckingham Palace kwamen. „We zijn voor altijd weg", zei ze. „Ik wilde geen vluchteling zijn. Ik wilde gewoon een normaal leven."

In de maanden die volgden werd er veel gehuild. De familie probeerde wanhopig in contact te komen met Zoran en Klea. Soms zei Mario dat hij terug naar huis wilde, dat Maria zich vreselijk voelde zonder Klea en de baby. Vaak kapte ik hem af. „Je bent de stad uit. Jij boft. Je zou niet eens over teruggaan moeten denken". „Je begrijpt het niet", zei hij. En daar had hij gelijk in.

Peetmoeder

Ik reisde met geld, eten, brieven en sigaretten heen en weer tussen Norwich en Sarajevo. In de lente besloot Klea Deni te laten dopen en vroeg mij als peetmoeder. We reden naar de kathedraal, dezelfde als die waar ik met Mario naar het kerstconcert had geluisterd. Deni huilde in de auto. Hij was niet gewend aan auto's. Hij huilde toen de priester water over zijn voorhoofd goot. Daar was hij ook niet aan gewend.

In de heuvels boven ons woedde de strijd om Zuč. We praatten over het mortiervuur heen. „Alsjeblieft Janine, alsjeblieft, kun je niets doen om de baby het land uit te krijgen? Ik wil niet dat hij hier zo moet opgroeien". Klea was net als haar vader wanhopig, maar het was onmogelijk haar het land uit te krijgen zonder een medisch excuus voor de baby.

Meer papierwerk, meer telefoontjes, meer bureaucratie. Uiteindelijk kwam na drie maanden de morgen dat Klea aan boord van een vliegtuig van de Verenigde Naties zou gaan, met de baby maar zonder haar man. Weg uit Sarajevo. Ik stond met haar te wachten op de gepantserde wagen die haar naar het vliegveld zou brengen. „Denk er alsjeblieft goed over na" smeekte ik haar. „Als je weggaat, kun je nooit meer terug".

„Ik weet wat ik doe", zei Klea. „Dit is voor mijn baby". Nu bleef Zoran alleen over in Sarajevo. In oktober ontmoette ik hem weer. Hij was aan het voetballen op de parkeerplaats van een weeshuis in de buurt. Ik had een fles whisky voor hem meegenomen, een slof sigaretten en geld. Maar niets wat ik hem gaf kon mijn schuldgevoel wegnemen.

„Hoe heb ik dit kunnen doen?", dacht ik als ik naar zijn gezicht keek terwijl hij over het verlies van zijn gezin sprak. Ik dacht dat ik er goed aan had gedaan de familie weg te halen uit het oorlogsgebied en had nooit begrepen hoeveel schade ik had aangericht. „Je bent geen Moeder Theresa", zei ...

Kaalgeslagen

[illegible]

Eenzame Alders lijdt aan Calimero-syndroom

N HAAG - De eenzame lieuminister Hans Alders ht nu al bijna vier jaar ongelijke strijd voor een er en schoner milieu. Hij st gezag, ondervindt dnekkige weerstand in kabinet en lijdt aan het limero-syndroom. Maar bestuurlijk zwakke da-minister wil van geen ken weten: Alders tekent ag voor nog eens vier jaar

t tweede Nationaal Mi-ubeleidsplan 'Milieu als atstaf' illustreert treffend beperkte speelruimte van ders. Hij kondigt in juli dit jaar aan dat het MP-2 antwoord zal geven de vraag hoe het te hoge rgieverbruik en het sterk eiende transport in te mmen. Het Rijksinstituut r Volksgezondheid en lieuhygiëne (RIVM) con-teert echter dat het kabi-sbeleid op deze twee nten – verantwoordelijk r de klimaatverandering verzuring – nog steeds ort schiet.

Vastberaden

ders erkent dat een aantal anderingen moeizaam tot nd komt. Maar de minis- blijft vastberaden: on-nks de economische te-wind zal er niet getornd rden aan de doelstellin- van het kabinet. Met verholen trots wijst hij op invoering van een ener-heffing op gas en elektri-iteit. Want volgens hem nt zo'n heffing er in 1995, noods alleen in Neder-d.

minister blaast opnieuw. nals bij het verschijnen het NMP-plus in 1990, g van de toren. De feiten en een ander beeld: in tweede milieuplan staat en dat wetgeving voor n heffing voorbereid rdt. Het is een door Lub-s bedacht compromis sen Alders en zijn be-langrijkste opponent in het kabinet, minister Andriessen van Economische Zaken. Alders noemt invoering van zo'n heffing „onontkoombaar", Andriessen „zeer onwenselijk." Bij de kabinetsformatie kan daarover een besluit vallen en als het daar niet gebeurt, dan in de volgende kabinetsperiode.

Aantreden

In de ministerraad vindt Alders al vanaf zijn aantreden de drie CDA-ministers Andriessen, Bukman (Landbouw) en Maij-Weggen (Verkeer en Waterstaat) op zijn weg. Zij remmen de soms drammerige Alders bij voortduring af. De enige CDA-er van wie hij zo nu en dan bijval krijgt, is minister-president Lubbers. Alders laat zelf wel eens doorschemeren dat hij een eenzaam gevecht levert in het kabinet. Een oud-bewindsman noemt dat het Calimero-syndroom. Alders gedraagt zich nog te veel als de kleine tekenfilmheld met diens standaard-uitspraak: „Want hij is groot, en ik is klein. En da's niet eerlijk".

Met deze houding weet hij zich nog wel verzekerd van enige steun van de milieubeweging, die haar gifpijlen vooral richt op het CDA en Lubbers, maar in het kabinet roept hij daarmee een averechts effect op. Door zijn opstelling ondermijnt Alders zijn eigen daadkracht. Zijn ogenschijnlijk onvoorwaardelijke steun aan omstreden projecten als Betuwelijn, Schiphol en de gasboringen in de Waddenzee geeft bovendien zijn geloofwaardigheid bij de buitenwacht een flinke knauw.

* Alders: onverholen trots.
Foto ANP

De milieubeweging verbaast zich er meer en meer over dat Alders nooit publiekelijk dreigt met aftreden, zoals zijn partijgenoot Pronk.

Positie

De positie van Alders, geroemd om zijn dossierkennis, is hoe dan ook niet te benijden. In maart 1991 zegde PvdA-Kamerlid Melkert drie partijgenoten in het kabinet, onder wie Alders, de wacht aan. Als zijn beleid niet binnen een half jaar zou verbeteren – Alders zou zich te veel ingraven in het milieudossier – kon de bewindsman beter zijn biezen pakken. Melkert sprak namens een minderheid in de fractie. Vice-premier Kok wees diens suggestie resoluut af. Maar het kwaad was geschied: het toch al geringe gezag van Alders was verder aangetast.

Milieubeleid

De bewindsman heeft gekozen voor de overtuiging als belangrijkste middel om het milieubeleid op poten te zetten. Oud-minister Mansholt typeert het milieubeleid in een krante-interview als: „Praten, praten, praten, maar er komt niets tot stand. Hopeloos." De top van het directoraat-generaal milieu van VROM is beducht voor onvrede bij het bedrijfsleven. Voor meer daadkracht moet Alders te veel steunen op ambtenaren in de lagere echelons van het departement. Ook dat verzwakt zijn positie.

Maar de minister laat zich niet uit het veld slaan. Hij maakt er geen geheim van nog eens vier jaar de politieke baas van VROM te willen zijn. Op de kandidatenlijst van de PvdA heeft Alders een zevende plaats toebedeeld gekregen. De kans is groot dat hij na de verkiezingen het regeringspluche zal moeten inruilen voor een kobaltblauwe zetel in de Kamer. Zo'n overstap zal hem niet helemaal onberoerd laten, maar reden om de politiek te verlaten is dat voor Alders allerminst. Want ook in de Tweede Kamer kan hij zijn politieke boodschap uitdragen, en dat is zijn voornaamste drijfveer. Helaas heeft hij die boodschap als bestuurder volstrekt onvoldoende kunnen omzetten in daden.

HANS VAN DEN BROEK

BINNENLAND

Harry Mens krijgt weinig steun

DEN HAAG – Makelaar Harry Mens krijgt nauwelijks steun van de VVD-afdelingen in zijn pogingen om op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer te komen. Slechts vier afdelingen vinden dat Mens een plek op de lijst waard is. Mens werd door de kandidatencommissie gepasseerd voor een plek op de VVD-lijst. Hij dreigde daarna een eigen Liberale Partij op te richten, maar onder invloed van VVD-coryfee Hans Wiegel bleef hij in de VVD-gelederen. (VNU)

Roel van Duijn toch lijsttrekker

AMSTERDAM – Ex-provo Roel van Duijn wordt toch weer lijsttrekker voor zijn partij De Groenen/Groen Amsterdam bij de komende verkiezingen. De zoveelste beroering binnen de milieupartij is daarmee in de kiem gesmoord. Van de 127 leden die via een schriftelijk referendum hun stem uitbrachten, kozen er 78 voor Van Duijn. Tijdens een eerste referendum twee maanden geleden, werd Leo Jacobs nog als favoriet naar voren geschoven. (ANP)

BUITENLAND

Unita zegt weer te willen praten

LUSAKA/LISSABON – De Angolese rebellenbeweging Unita heeft zich gisteren bereid verklaard weer deel te zullen nemen aan het vredesoverleg met de regering. De gesprekken in Lusaka werden eerder deze maand door Unita afgebroken uit protest tegen een bombardement op Kuito twee dagen eerder door regeringsvliegtuigen, net op het moment dat Unita-leider Jonas Savimbi daar een bezoek aan zijn troepen bracht. (AP)

Duitsers: Kohl „afgeschreven"

HAMBURG – Ruim de helft van de Duitsers, 53 procent, beschouwt bondskanselier Helmut Kohl als „afgeschreven" en wil SPD-leider Rudolf Scharping in zijn plaats. Kohl heeft nog maar 37 procent van de Duitsers achter zich, blijkt uit een opiniepeiling door het instituut Infas voor het tv-programma Skala. Die werd deze maand gehouden onder tweeduizend mensen, meldde de Duitse radio gisteren. (DPA)

Clinton-haat is industrie in VS

WASHINGTON - De beschuldigingen van sexueel en financieel wangedrag aan het adres van president Bill Clinton zijn deels het product van een industrie die de laatste jaren in de Verenigde Staten tot grote bloei is gekomen. Het is de politieke haat-industrie. Het is de bedrijfstak die de royaal in het publiek voorradige weerzin tegen de Washingtonse politiek in het algemeen en tegen Bill en Hillary Clinton in het bijzonder verzamelt, oppoetst en terugverkoopt aan de bevolking.

De haat-industrie heeft diverse sectoren. De belangrijkste is de radio-sector, met name de populaire *talk-* en *phone-in-shows* die dagelijks zijn te horen op de vele duizenden regionale commerciële stations die de VS rijk zijn. Daar wemelt het tegenwoordig van de ultra-rechtse figuren als Gordon Liddy (Watergate-samenzweerder), Oliver North (Iran-Contra-schandaal), ex-presidentskandidaat Pat Buchanan en niet te vergeten Rush Limbaugh die elke dag urenlang het enorme land overspoelen met argwaan, cynisme, walging en wat dies meer zij jegens 'Washington' en de Clintons.

Die presentatoren (en de opbellers) verkeerden deze week natuurlijk in staat van uiterste opwinding over al het 'lekkers' dat opnieuw over Clinton naar buiten kwam. Het was hoogtij in de politieke haat-sector. Rush Limbaugh – iemand van wie buiten Amerika nog weinigen hebben gehoord – is thans misschien wel de machtigste man in de VS. Niet minder dan 800 radiostations zenden elke dag gedurende drie lange uren zijn show uit vol geladen taal tegen Bill en (vooral) Hillary en tegen *feminazi's*, milieubeschermers, criminelen, bureaucraten, belastingheffers, aborteurs, politici, kunstenaars en alle anderen die overduidelijk niet deugen en vijanden zijn van God, vaderland en het vrije wapenbezit.

Entertainer

Limbaugh noemt zichzelf niet meer dan een entertainer. Maar hij is de schrik van het Witte Huis geworden en heeft al heel wat belasting- en andere regeerplannen van Clinton weten te torpederen dankzij het publieke sentiment dat hij ertegen weet op te wekken. Adverteerders staan in de rij om in Limbaugh's programma hun spots te mogen uitzenden naar de dagelijks zo'n 15 miljoen adorerende luisteraars. En steeds meer Amerikanen willen dat Limbaugh over twee jaar naar het Amerikaanse presidentschap gaat dingen.

Lucratief

Tv is een tweede sector van de haat-industrie. Limbaugh heeft inmiddels ook een lucratieve kabel-tv-show. En onlangs is de landelijke nieuwe kabel-tv-zender *National Empowerment TV* van start gegaan.

Dit station zendt 24 uur per etmaal uitsluitend conservatieve, populistische en demagogische commentaren uit. De eigenaren hebben vastgesteld dat er een enorme markt voor dit soort eenzijdige politieke televisie is gecreëerd door de traditionele media die volgens miljoenen Amerikanen te 'links' zijn.

* Clinton: in problemen.
Foto AP

Boeken zijn een derde sector. Alleen al in de literaire top-tien op dit moment in de VS staan twee boeken van de inmiddels vele malen miljonair zijnde Limbaugh (*The way things ought to be* en *See, I told you so*) en een van een andere talk-showhost met professionele afkeer van politiek en feministen, Howard Stern.

Een vierde afdeling van het haat-bedrijf wordt gevormd door een nieuwe klasse van politieke rechercheurs, die het tot hun *full-time* bezigheid hebben gemaakt om aan *opposition research* te doen. Honderden *opposition researchers* hebben zich intussen onafhankelijk in het land gevestigd en kunnen door wie dan ook worden ingehuurd om 'vuil' tegen een (rivaliserend) politicus te verzamelen. Tot voor kort was het alleen in verkiezingstijd dat politieke partijen deden aan *dirt-digging*, nu is het een *full-time business*.

De nieuwe ophef rond Clinton's gedrag als gouverneur van Arkansas, is goeddeels het werk van Cliff Jackson. Deze advocaat en vroegere vriend van Clinton heeft zich tot 'manager' gemaakt van de twee politieagenten die de verse onthullingen hebben gedaan over vermeende buitenechtelijke escapades van de president. En die politiemannen gaan mogelijk een boek schrijven, waaraan ook Jackson ongetwijfeld veel zal verdienen.

Gevaarlijk

De enorme commerciële belangen die omgaan in de haat-industrie, hebben de traditionele nieuwsmedia in de VS in een lastig parket gebracht. Gezaghebbende kranten als de Washington Post en de New York Times toonden zich aanvankelijk uiterst terughoudend om de verhalen te publiceren. Maar dankzij de opwinding konden zij – en ook Bill en Hillary Clinton persoonlijk – er niet meer omheen. En bovendien, waar rook is kan vuur zijn en intussen zijn Post en Times met eigen pikante details gekomen die zouden kunnen bijdragen tot een waarachtig Clinton-schandaal.

MARC DE KONINCK

Nazi-China en de Eugenetica

PEKING - Deze week wordt in China een wet voorgelegd aan het permanente comité van China's Nationale Volkscongres (parlement) „ter voorkoming van de geboorte van inferieure kinderen." De wet is erop gericht „de kwaliteit van de bevolking" te bevorderen en is van toepassing op mensen met „geestelijke afwijkingen" of mensen die „lijden aan hepatitis of geslachtsziekten". Brave New World in de praktijk.

„Het resultaat van het verbod voor stommen en gekken om kinderen te krijgen werpt vruchten af", schreef het Volksdagblad, het officiële orgaan van de Communistische Partij China (CCP) op 20 mei 1990, nadat de eerste experimenten om geestelijk gehandicapten te steriliseren waren afgesloten.

Provincie

De arme provincie Gansu in West-China vormde in 1988 het eerste gebied waar instanties ter bevordering van geboortebeperking als eerste een wet ten uitvoer brachten, die als doel had het groeiend aantal zwakzinnigen af te remmen.

In een jaar tijd werden duizenden zwakzinnigen gesteriliseerd. Een woordvoerder van het buro voor geboortebeperking, mevrouw Miao Xia, erkende destijds, dat deze nieuwe wet „vragen over de rol van de wetgeving" zouden kunnen oproepen. „Heeft een maatschappij het recht om mensen gedwongen te steriliseren? Als iemand geen misdaad heeft begaan, maar geestelijk gestoord is, kan een overheid dan ingrijpen en zelfs zover gaan om iemand te steriliseren?"

Statistieken

Ondanks haar twijfels werd de wet ten uitvoer gebracht. Twee jaar later, op 7 december 1990, meldde de China Daily dat „ongeveer 7000 families die geestelijk gestoorden onder hun leden kenden, zich hadden opgegeven voor sterilisatie" in het kader van een beweging die 'Geef Warmte' werd genoemd.

Dit was een algemeen geboortebeperkingenprogramma dat, volgens officiële statistieken, zorgde voor een daling in geboorten van 3.10 per duizend en die „de lichamelijke kwaliteit van de bevolking" aanzienlijk had verhoogd. Het was de bedoeling om het grootste deel van de 760.000 geestelijk gehandicapten in Gansu zo snel mogelijk te steriliseren."

Veredeling

Na de provincie Gansu volgde in juli 1990 de noordoostelijke provincie Liaojang met 'rasveredelingswetten'. De regelgeving van Liaojang was met name van toepassing op mensen die zelf of „door huwelijk" verbonden waren met geestelijk gestoorden. Bovendien werd het mensen „die verwanten tot in de derde graad" hadden, van wie niet met zekerheid kon worden gezegd of ze „geheel van een geslachtsziekte waren genezen", ten strengste verboden te trouwen, waarmee de verwarrende berichten in de Chinese pers lijken te suggereren dat met mensen met geslachtsziekten geestelijk gehandicapte kinderen voortbrengen.

De wet die afgelopen maandag aan het permanente comité van het Volkscongres werd voorgelegd, is een samenvatting vanm allerlei provinciale regels en moet resulteren in een wrange eenduidigheid die smaakt naar het ideaal van de *Übermenschen* en de benauwende toekomstvisioenen van Aldous Huxley's Brave New World waarin supermensen in reageerbuizen worden gekweekt.

In feite is China niet het eerste land dat met dit soort plannen komt. Tienduizenden geestelijk gestoorden werden tussen 1920 en 1950 in de Verenigde Staten gesteriliseerd: de staat Virginia heeft zelfs medische verslagen van ongeveer 8300 mensen die tussen 1926 en 1977 onder dwang werden gesteriliseerd.

Dit was het resultaat van een wet die in 1927 werd gesteund door een rechter van het Hooggerechtshof Oliver Wendell. Deze maakte daarbij de beruchte opmerking dat „drie generaties imbecielen genoeg is."

Nazi's

Nazi-Duitsland perfectioneerde de politiek van *Eugenetica* en steriliseerde tussen 1933 en 1940 meer dan een half miljoen mensen.

In China, waar de recente plannen zeker zullen stuiten op grote tegenstand vanuit het westen, is er nauwelijks een reactie. Officiële Chinese statistieken worden aangevoerd om de juistheid van de wet te ondersteunen: de Failii Ribar (Wetsdagblad) meldde dat er ieder jaar 300.000 tot 460.000 geestelijk gehandicapten worden geboren, hetgeen neerkomt op 13 tot 20 per duizend geboorten.

Het Chinese publiek reageert lauw. „Wat moeten we met al die gekken?" reageerde een inwoner van Beijing desgevraagd. In het algemeen rust op geestelijk gehandicapten een enorm taboe. Families die een geestelijk gehandicapt kind baren worden door de buurt met de rug aangekeken, gestoorde kinderen wordt door de beschaamde ouders vaak in een donker kamertje opgesloten zonder dat het deskundige hulp krijgt. Psychiatrische ziekenhuizen bestaan wel, maar zijn vrijwel ontoegankelijk voor buitenlanders en de omstandigheden heten er erbarmelijk te zijn.

JAN VAN DER MADE

De Mening

Traditiegetrouw komen de opinieweekbladen met **dubbeldikke nummers** om de lege uurtjes tijdens en tussen de feestdagen te vullen. **HP/DE TIJD** heeft niet gekozen voor speciaal thema, maar brengt in ruim 150 pagina's voor elk wat wils. Zo zijn er interviews met Thijs Wöltgens, Dries van Agt en Frank Rijkaard; reportages uit de Sahel, Slowakije, de hoerenbuurt in New York en vanaf een 'gewone' boerderij in Nederland. Ook zijn er portretten van CPN'er Ger Harmsen en kunstenaar Benno Premsela en leveren schrijfsters Jeanne Roos en Annie M.G. Schmidt een kerstdiner. Puzzelaars kunnen hun tanden weer stukbijten op het inmiddels beroemde King William's Testpaper en mensen die de kerstgedachte wat hypocriet vinden, kunnen gruwelen bij het verhaal over prostitutie in Nederland.

Tussen alle verhalen door verbeelden columnisten en fotografen hun kerstgedachte in woord en beeld.

Ook **ELSEVIER** zoekt het ook niet in een thema, maar brengt net als vorig jaar een keur aan reportages, interviews en beschouwende artikelen. Het hoofdartikel gaat over **'de familie'**, die volgens het blad zelfs de verzorgingsstaat zal overleven. Model staat een familie met wie uitgebreide gesprekken werden gevoerd over de waarde van verwantschap en familiebanden. Uiteindelijk moet je het van je familie hebben, betoogt de auteur. Uitspraken als „het zieligst zijn oude mannen die nooit zijn getrouwd" en „bijstand is een recht, een erfenis is een voorrecht" moeten de stellingen in het artikel staven. Gelukkig blijven er verder nog genoeg andere verhalen over in Elsevier. Zoals: een verhaal over de 'nieuwe Russen', een boeiende terugblik op de jaren zeventig en een kijkje bij fotomodellen in Hollywood in uitgebreide de jaarlijkse prijsvraag. **In Elsevier verder onder meer interviews met EG-politicus Jaques Delors, PvdA-staatssecretaris Jacques Wallage en actrice Michelle Pfeiffer.**

Aan **VRIJ NEDERLAND** is nauwelijks te merken dat de feestdagen naderen: geen opsmuk, geen thema. Het blad heeft enkel zo'n vijftig pagina's meer om twee weken leesvoer te garanderen. Een flinke kluif in het gevarieerde aanbod is de **reportage** over en uit de **Duitse ambassade** in Den Haag. Daarin een gesprek met eerste man aldaar Klaus Jürgen Citron. Hij heeft geen gemakkelijke post, zo beaamt hij, maar hij wist het vantevoren. Uiteraard vindt hij de geïrriteerde gevoelens van Nederland ten opzichte van Duitsers, onlangs aangetoond in een enquête, hinderlijk. Maar, zoals het een diplomaat betaamt, houdt hij zich echter op de vlakte. Heel boeiend is het verhaal over ex-psychiatrische patiënten, heel schokkend de fotoreportage over mensen met Aids, heel menselijk het verhaal over ouders van mogelijke topsporters zoals tennistalent Sjeng Schalken uit het Limburgse Weert. **Verder uitgebreide interviews met de politici Enneus Heerma en Bert De Vries.**

Samenstelling: Jos Cortenraad

Toevoeging Raad
bijstand 's-Hertog
van 14 juli 19
03078029 AC. Bij
van mij, deurwaard
20 december 199
verzoeke van
NELLA AUGUSTI
PALM, wonende te
tricht (procureur
E.H.J.M. Dohmen,
Kleefstraat 25 Maa
aan KHALID AMNA
der bekende woon-
blijfplaats in en bui
derland, betekend:
zoekschrift, waarm
quirant zich op 22 j
heeft gewend tot de
dissementsrechtban
Maastricht, welk v
schrift ter griffie va
melde rechtbank w
gediend op 26 jul
zulks met verzoek
partijen, op 17 juli
Eindhoven in algeh
meenschap van g
met elkander gehu
echtscheiding su
scheiding van tafel
uit te spreken, zul
nevenvorderingen z
dat verzoekschrift z
meld, terwijl voorts
betekend de naar
ding van voormeld v
schrift op 16 de
1993 door de vo
rechtbank gegeven
beschikking; tenslott
aan gerequireerde
zegd, dat alsnog
dinsdag 29 maart
niet persoonlijk do
tussenkomst van e
cureur terzake v
verzoekschrift een v
schrift kan worde
diend ter griffie va
melde rechtbank,
door tussenkomst v
procureur voor het i
van een verweersch
stel kan worden v
Afschrift van voorm
ploit en betekende s
kan worden verkreg
kantore van Mr. E
Dohmen voornoemd.

P.C. BAARDA
Gerechtsdeurwaarder
Hertogsingel 89a
Maastricht

Motoren/Scooters

Eindejaarsshow
van 27 tot en met 31 december

Show met de meeste 1994-modellen.
HONDA TRANSALP
nu voor ƒ 13.995,-
YAMAHA FZR 600
USA model ƒ 14.997,-
Tevens hebben wij opruiming van gebruikte motoren, kleding en accessoires tegen waanzinnige prijzen.
25% KORTING
op Lookwell lederen overalls
15% KORTING
op leder en nylon jassen.
Bij aankoop van een motor nieuw en gebruikt (zonder inruil) ontvangt u een kledingbon t.w.v. ƒ 500,- gratis
Safe Motors
Smisserstraat 15, 6031 AD Nederweert, tel. 04951-34255

Wonen Totaal

GROTE MEUBELUITVERKOOP
Rechtstreeks uit onze fabriek de nieuwste bankstellen
Van: ƒ 1.695,- Nu: ƒ 595,-
Zo nog honderden koopjes meer.
THEMAX MEUBELFABRIEK
Begoniastraat 1a, Eindhoven.
Zijstraat Leenderweg, Roostenlaan.

Gratis thuisbezorgd.
22 mm Massief Parket
NU ƒ 57,- p/m2
meer soorten en maten tot ƒ 75,- p/m2
Interesse ? Bij prijsopgave 'n nuttige attentie.
De Jo Parket. Tel. 04756-1288.

Eiken meubelgroothandel
t.o.h. Reuniegebouw Geleen
30% goedkoper dan elders
Groenseykerstraat 41 b, tel. 046-747446.
Open ma. 13-18 u. di-vr. 9-18 u. zat. 10-17 u.

Keukenrenovatie
Van aanrechtblad tot voorfrontvernieuwing.
Lemper Keukens BV, Kempenweg 65, Obbicht.
04498-55170

INLIJSTEN
Snel, goed en niet duur.
Kunsthandel W. Capel.
Salmstr. 94 Geleen.
(t.o. HEMA).

T.k. BEDBANK, z.g.a.n. ƒ 150,- Tel. 09-3241-864396.

Keukens
Keukenapparatuur, laag in prijs met gar. R/J Handelsondern. Stationsstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Nu grote leegverkoop van onze hele hal
gebruikte meubelen
Alle artikelen nu
25%
extra korting.
M.Verjans
Ambyerstraat Nrd. 126, Amby-Maastr. 043-622055
Maandags gesloten.

(Home)Computers

T.k. PC 286 merk LASER 40 MB HD verd. tot 80 MB 1 MB ram VGA kl. mon., 2 x 3,5 "drive dos 6.2 en div. softw. pr. ƒ 950,-. Tel. 04499-3136.

Auto's

ALFA

ALFA 164 TD bj. '89, groen, alle extra's, m. lichte schade, vr.pr. ƒ 17.000,-. 04405-3775 bgg. 045-753007

AUDI

AUDI 200
Quattro Turbo, kl. blauwmet. bj. 3-'86, airco, leder afwerk. electr. ramen.
Off. Saab Dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

BMW

T.k. BMW 320I, 6-CYL. Bj. '84. D.-groenmet. APK 10-'94. Div. extra's. Pr. n.o.t.k. Tel. 046-510627.

BMW 518i '85 l.m. velgen, w.w. glas, i.st.v.nw. pr. ƒ 6.500,-. Tel.046-377960.

BMW 628 CSi b.j.'82, donk. grijsmett., TRX velgen, Recaro inter., autom., airco, ABS, elektr. ramen enz., tel. 04493-2684.

BMW 316
kl. d.blauw, bj. '87, el. spiegel, 4 drs. Off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

T.k. BMW 525 bj. 9-'89, verl., diamant zw. met., schuifd., km.st. 86.000 vr.pr. ƒ 25.500,-. Tel. 043-613521.

CITROËN

CITROËN AX GT, bj '91, zwart, 33.000 km, c.v., e.r., r.-c., i.z.g.st. Tel. 04498-54644

Zuinige CITROEN BX 19 TZD diesel, i.z.g.st. bj. '90, 5 versn., centr. vergr., afst. bed., electr. ramen, etc. vr. pr. ƒ 15.950,- Tel. 04499-5348.

CITROEN VISA Super IE, bj.'82, kleur wit met zonnedak + trekhaak, klein rijdbaar defect, ƒ 350,- 043-216576.

NIZET B.V. SITTARD
CITROËN ZX avant.
donkerrood-metal. 1992.
Tel. 046-511051

FIAT

T.k. FIAT PANDA 45S, bj. 1986, kl. wit, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.000,- Tel. 043-670663.

NIZET B.V. SITTARD
FIAT UNO aut.
grijs-metal. 1988.
Tel. 046-511051

FORD

Koopje Ford SIËRRA alle extra's. Bj '86, LPG. Pr. ƒ 6.950,-. Tel. 046-520923

T.k. FIESTA 1.1 L,'83, goud met., 2e auto, binnen gestald, mot. + mech. 100%, apk 1-'95. Vilgert 22, Neer.

FORD Escort '79 type L metal. groen i.z.g.st. APK 9-'94 tegen elk redel. bod 043-477298.

T.k. FORD Taunus 1.6L, bj. '79, APK juni '94, ƒ 500,- Tel. 043-216692

Ford SIERRA 2.3 D
5-drs., 5 versn., bj. '83, stuurbekr., 1 jr. APK, ƒ 3.450,-. Tel. 04958-94861 of 06-52152740.

T.k. FORD ESCORT '84, vr. pr. ƒ 3.000,- m. 3 mnd. APK, tel. 04407-1732.

FORD Sierra 2 ltr. i CL okt. '91, km.st. 41.000, radiocass. Tel. 043-632024.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar.
Ford Sierra stationcar 2.0 Inj. open dak 1993
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar.
Ford Fiesta 3 drs. automaat zilvergrijs 1989
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar.
Ford Orion 1.4 Bravo div. extra's erg mooi 1989
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar.
Ford Sierra 2.0 special 5 drs. de mooiste 1989
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar.
Ford Transit verhoogd + verlengd benzine 1986
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

NIZET B.V. SITTARD
FORD SIËRRA 18 TD
zwart, 1991, schuifd.
Tel. 046-511051

NIZET B.V. SITTARD
FORD SIËRRA 2.0CL
wit, 1990, schuifd.
Tel. 046-511051

NIZET B.V. SITTARD
FORD ESCORT XR-3i
zwart, 1988, verlaagd.
Tel. 046-511051

Ford ESCORT RS turbo '89. ƒ 20.000,-, rood, div. extra's. Tel. 046- 527912

FORD Orion 1.6 CLX, bj. 01 '92. Tel. 04756-5712

HONDA

HONDA ACCORD
EX 1.8 kl. blauwmet. bj. '84, stuurbekr. centr. lock.
Off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen.
045-428840.

T.k. HONDA PRELU
EX (wit), bj.'88, spec
tel. 043-646463.

JEEP

RANCHE ROVER 35
8-'84, lpg, grijs kent
11-94 Tel. 04749-439

LANCIA

LANCIA
Dedra 1.6 i.e kleur
met. bj. 03-'92, LM-
radio, deeld. achte
stuurbekr. Off. SAAB
KOMPIER, Heerlerba
Heerlen. 045-428840.

LANCIA
Delta 2.0 HF INTEG
kleur rood, bj. 12-'88
PK, stuurbekr., sch
Off. Saab dealer KOM
Heerlerbaan 66, He
045-428840.

LANCIA PRISM
1.6ie kleur rood me
1989, LM-velgen, Al
ra, get. glas. Off.
dealer KOMPIER, He
baan 66, Heerlen.
428840.

LANCIA YPSILO
1.1 ie kl. d.blauw, bj.
Off. Saab dealer KOM
Heerlerbaan 66, Hee
045-428840.

MAZDA

T.k. Mazda 626 LX SE
1.6, bj. '86, trekh., w
pr. ƒ 6.500,-. 04950-39

Aktieprijs i.v.m. einde
Mazda RX 7 sportco
lederen interieur 19
Jos Bogman
Maastricht Autopar
Molensingel 11-13
Tel. 043-616666.

NIZET B.V. SITTARD
MAZDA 626 Seda
1,8 groen-metal. 199
Tel. 046-511051

MERCEDES

MERCEDES Sport 350
'74 ƒ 40.000,-.Geen in
046-371733.

Aktieprijs i.v.m. einde
Mercedes 190 Diesel
veel extra's 1988
Jos Bogman
Maastricht Autoparc
Molensingel 11-13
Tel. 043-616666.

Wegens verh. naar B
MERCEDES 200D t.k.
87 t.e.a.b. 09-3287674

DAIMLER
3.6 kl. roodmet. bj. '88
der electr. verstelba
voorst., airco, autom
Off. Saab dealer KOMP
Heerlerbaan 66, Heer
045-428840.

OMROEP LIMBURG: rechtstreeks vanaf de Handbaldagen

De regulaire sportuitzending van Omroep Limburg van zondag 2 januari '94 zal rechtstreeks verzorgd worden vanuit de Stadssporthal in Sittard. De uitzending, welke te ontvangen is op de FM zenders 95,3 voor Zuid-Limburg en 100,3 voor Noord- en Midden-Limburg, begint om 13.30 uur en duurt, zoals elke zondag, tot 18.00 uur. Behalve natuurlijk veel aandacht voor de slotdag van deze zesde editie van de Limburgse Handbaldagen zullen op deze zondagmiddag ook veel andere sportcoryfeeën uit andere takken van sport hun opwachting maken in Sittard.

Sedert twee jaar verzorgt de sportredaktie van Omroep Limburg elke zondagmiddag rechtstreekse reportages van sportevenementen in onze provincie en, als de financiële middelen gevonden worden, wil men ook zo snel mogelijk op de woensdag- en zaterdagavond rechtstreeks gaan uitzenden. Voor handbal natuurlijk ideaal. Overigens, deze sport komt in de uitzendingen altijd goed aan bod. Niet alleen met rechtstreekse reportages, maar ook in de nabeschouwende sfeer. Omroep Limburg is zeer consequent in het noemen van sponsornamen van de standaardteams.
Alf Poell, chef-sport van Omroep Limburg: "Wij vinden dat als een Limburgse club zich de moeite doet om een betrouwbare sponsor binnen te halen je die vereniging ook moet noemen. Op die manier steun je in feite kosteloos de handbalsport. Dat is onze policy en die zal altijd zo blijven."

Niet alleen op zondagmiddag kunt u afstemmen op Omroep Limburg voor een verslag van dit unieke handbalevenement. Ook op andere dagen zijn er regelmatig flitsen te horen, te beginnen op donderdagmiddag (tussen 13.30 en 14.00 uur) met voorbeschouwingen op het toernooi. Tijdens de toernooidagen zullen in andere programma's flitsen te beluisteren zijn met natuurlijk 's morgensvroeg in Limburg actueel een terugblik.

"Wat misschien ook interessant is voor veel luisteraars is om eens met eigen ogen te zien hoe een uitzending van Omroep Limburg op lokatie gemaakt wordt," merkt Alf Poell op. "Daarom gebeurt ook alles vanuit Sittard, dus ook techniek en regie. De moderne reportagewagen, een complete studio-op-wielen, wordt naast de sporthal gestationeerd om verbinding te leggen met de studio in Maastricht zodat alles goed de ether in kan."
Mocht u, om welke reden, de Handbaldagen ter plekke niet kunnen volgen, stem dan zeker af op Omroep Limburg!

Richard Hirschmann Electronica Nederland BV

Hirschmann Nederland is een dochteronderneming van Richard Hirschmann GmbH & Co, gevestigd in Esslingen aan de Neckar bij Stuttgart, in de Duitse Bondsrepubliek.

Hirschmann houdt zich onder meer bezig met de produktie van high-tech-componenten als auto-antennes, stekerverbindingen, optische systemen voor datatransmissie en kabel-TV-netwerken.
In de afgelopen 70 jaar heeft Hirschmann GmbH zich ontwikkeld tot:
* marktleider op gebied van Meetaccessoires;
* voorloper op het gebied van Lokale Netwerken in glasvezeltechniek;
* grootste producent van Autoantennes in Europa;
* een van de drie grote aanbieders van Kabel-TV-systemen;
* betrouwbare partner in elektronische beveiligingssystemen.

Door het werk van ruim 4000 mensen, waarvan 80 in Nederland, wordt een omzet van bijna 800 miljoen gulden gerealiseerd.
HIRSCHMANN heeft vestigingen in tien landen, verspreid over Europa, Afrika en de Verenigde Staten van Amerika. Daarnaast is HIRSCHMANN via vrije importeurs vertegenwoordigd in meer dan vijftig landen in vijf continenten.

Hirschmann in Nederland (al 25 jaar)

Hirschmann Nederland, sinds 1969 gevestigd in Weesp, viert in 1994 haar 25-jarig bestaan. In die jaren heeft Hirschmann zich in Nederland ontwikkeld tot marktleider op het gebied van meettoebehoren, connectoren, autoradio- en autotelefoonantennes.
Daarnaast behoort Hirschmann Nederland tot de grote aanbieders van Satellietantennes, Lokale Netwerken, Elektronische beveiligingstechniek en Kabeltelevisie.
Op dit laatste gebied is Hirschmann Nederland in Limburg marktleider. Die omstandigheid heeft Hirschmann en Vlug en Lenig uit Geleen bij elkaar gebracht. En langs die weg hebben Hirschmann en de Limburgse Handbaldagen elkaar gevonden.

Sportsponsoring, als onderdeel van het communicatiebeleid, wordt door Hirschmann gezien als een manier om de naamsbekendheid te vergroten en de onderneming naar buiten toe te profileren.

Mede om die reden is Hirschmann hoofdsponsor van het Nederlandse dames- en herenhandbalteam en ondersteunt Hirschmann de Wielerronde van Overmeer die jaarlijks in het Noord-Hollandse Nederhorst den Berg wordt verreden.

Jo Eijkenboom neemt zeker geen risico's

Je ziet ze niet, maar ze zijn er wel degelijk. Weken van tevoren zijn ze achter de schermen in de weer. Vol overgave storten de talloze medewerkers zich op hun taak. Voor de een een bijrolletje, anderen wat meer in de hoofdrol. Zonder deze mensen die veel vrije tijd opofferen, wordt er tijdens dit toernooi geen wedstrijd gespeeld.

Een van die noeste werkers die nauwelijks in beeld verschijnen is Jo Eijkenboom. Destijds als manager van Blauw Wit werd hij, ter ondersteuning van Henk Smeets, meer en meer bij de organisatie betrokken. Op Eijkenboom rusten, samen met zijn secondanten Gabrie Rietbroek en Franc Michielsen, twee taken: hij is verantwoordelijk voor de opvang en veiligheid van de toeschouwers en coördineert het technische gebeuren tijdens zo'n evenement. "Samen met de Stichting Lichamelijke Opvoeding en Sport (SLOS) moet de Stadssporthal bijvoorbeeld omgebouwd worden naar een toeschouwerscapaciteit van 1700 plaatsen. Het lijkt eenvoudig, maar er komt meer bij kijken dan alleen maar een plaatje en een praatje," weet Eijkenboom.

Zijn werkzaamheden strekken zich uit over drie fases: de voorbereiding- en bouwfase, uitmondend in de vier toernooidagen. "Voor Neerpelt, onze nieuwe deelnemer in de organisatie, was de eerste fase ontzettend belangrijk. Tijdens de bouwfase verzamel ik alle beschikbare medewerkers om me heen en delegeer de meeste zaken. Op die manier voelen meer mensen zich bij de zaak betrokken. Alles heb ik, via een computerprogramma, tot in de details gepland en uitgewerkt. Een 'kritisch path-plan' kun je het noemen. Bepaalde kleine probleempjes lossen zich vanzelf op, maar de grote lijn mag je niet uit het oog verliezen", weet Eijkenboom die weer verlangend uitkijkt naar het begin van deze zesde editie.
Hij draagt onder meer ook de zorg voor de electriciteitsvoorzieningen - en alles wat daar mee samenhangt - voor televisie, radio en en schrijvende pers. "Bij zo'n evenement komt meer kijken dan het aanleggen van een telefoonlijn!"

Enkele jaren geleden zat de Elslonaar in de rats. Twee uur voordat het show-gedeelte moest beginnen, ontdekten 'derden' een verkeerde stekker voor de krachtstroomvoorziening. "Een speciale stekker moest dit zijn. Stad en land werd afgebeld, zelfs het alarmnummer van DSM werd gedraaid om te zien of er bij de chemie-reus een dergelijk ding voorhanden was. Uiteindelijk bracht Wout Kortooms uitkomst: er moest wel een of andere hijskraan voor gedemonteerd worden! Deze stekker koesteren we met grote zorg!"
Toch is Eijkenboom van mening dat de hallen in Geleen en Sittard niet helemaal voldoen aan de voorwaarden om een dergelijk evenement, met een verhoogd risico, op touw te zetten. "Belangrijk in dat gebeuren blijft natuurlijk de veiligheid van de toeschouwers. Als organisatie ben je totaal verantwoordelijk. Een heus calamiteitenplan, met vluchtwegen e.d. is een absolute voorwaarde. Politie en brandweer moeten uiteindelijk hun fiat geven. Overleg met gemeente-ambtenaren is veelvuldig. Alles moet tot in de perfectie voorbereid zijn".

LIMBURGSE HANDBALDAGEN '93

30 december t/m 2 januari

Sittard-Geleen-Neerpelt

Zesde editie: Grenzeloos goed!

Limburgse Handbaldagen: grensoverschrijdend!

■ *Massale publieke belangstelling voor de Limburgse Handbaldagen. (foto Roel Custers)*

Voor de zesde keer alweer. Een plaats op de internationale handbalkalender is verworven. Toch een duidelijk ander toernooi dan de voorafgaande jaren. Na het wegvallen van Blauw Wit werd de sprong over de grens gewaagd en ontstaat er, door het meedoen van IPL Sezoens/Neerpelt een Euregionaal karakter. Niet alleen als deelnemer maar ook in de organisatie zullen zij hun mannetje staan. Welkom!

Ook zal er voor het eerst geen Russische ploeg deelnemen, vele jaren winnaar. Toch wordt verwacht dat kwaliteit gewaarborgd is, want met de deelname van vijf landskampioenen en een bekerwinnaar meent men een evenwichtig deelnemersveld bijeen gebracht te hebben van internationale allure waarbij de winnaar niet van tevoren vast staat.

Hoe de 'Grootlimburgse' ploegen het er vanaf zullen brengen, staat in de sterren.
Maar elk jaar nog hebben ze zich goed kunnen meten met deze toppers en zelfs meer dan dat.
Hopelijk slaat het enthousiasme van de spelers op u, als publiek, over. Laat gerust luidkeels uw steun aan uw favoriete ploeg blijken.

Het organisatie-comité en de ploegen wensen u een fantastisch toernooi en veel geluk in 1994.

De Limburgse Handbaldagen, een evenement dat borg staat voor een gezellig avondje uit in een sportieve sfeer!

Hoofdsponsors Limburgse Handbaldagen:

De linkerhoekspeler...

Robert Skalski, klasrijkste Pool in Belgisch handbal

Toen Robert Skalski in 1991 als volstrekt onbekende Pool werd binnengehaald bij Neerpelt kon hij alleen 100 internationale selecties in de Poolse nationale ploeg voorleggen. In die postkoude-oorlogstijd was dat, om het even hoe, een stevig bewijs van grote bekwaamheid.
Intussen is Robert stevig ingeburgerd, spreekt meer dan behoorlijk Nederlands en heeft het leven in het Westen voor hem geen geheimen meer. Ook sportief gaat hem alles voor de wind. Zowel als spelverdeler als op de hoek drukt hij, dankzij zijn snelheid, technische vaardigheden en spelinzicht telkens weer zijn stempel op het wedstrijdgebeuren. Als geboren grapjas en acteur verwierf hij vrij snel de sympathie van het handbalgekke Neerpelt, samen met collega Mrowiec en trainer Wilanowski in Neerpelt de Poolse handbaldrievuldigheid.
"In Polen resten slechts drie toppers: Iskra Kielce, Gdansk en Wroclaw. Drie door de overheid in stand gehouden profclubs. Iskra is dan ook nog steeds een tegenstander om "U" tegen te zeggen. Iskra staat enkel en alleen voor handbal. Zbigniew Robert, Gregorz Wenta en Jazek Kosmider zijn de ster-spelers die ook op de Limburgse Handbaldagen zeker voluit zullen gaan. Een prima evenement om in korte tijd je beste krachten te meten met internationaal erkende toppers. Jammergenoeg spelen mijn landgenoten in de andere poule. We kunnen ze vooralsnog niet op hun donder geven. Misschien treffen we ze in de finale. Tenminste... als zij zover geraken!" grijnslacht Skalski.

Laatste Limburgse Handbaldagen voor Paul Kikken

Paul Kikken, jarenlang de vaste linkerhoekspeler van Hirschmann V&L, geeft een verrassend antwoord op de vraag naar de Limburgse Handbaldagen. "Het zullen mijn laatste zijn, aan het einde van dit seizoen stop ik."
Verleden jaar miste Paul de Limburgse Handbaldagen. "Ik was zwaar geblesseerd en ook nu, aan de vooravond van dit heerlijk gebeuren ben ik niet helemaal blessurevrij. Tòch verwacht ik van de partij te zijn."
Het meest positieve element voor zijn club is de ervaring die jonge spelers kunnen opdoen. Buiten het feit dat het een prima attraktie voor het publiek is, is dit evenement een leuke uitdaging voor hem.

Handbaldagen voor Leon Tummers geen sleur

Voor de zesde keer alweer prijkt zijn naam op de spelerslijst van de Handbaldagen. Leon Tummers (26), de snelle linkerhoekspeler van VGZ/Sittardia, ziet het handbalevenement als een prettige onderbreking van de competitie. "Zeven jaar draai ik mee in de eredivisie. Je komt dan in een sleur, met steeds weer dezelfde tegenstanders. Dit toernooi waar we met onze ploeg opnieuw voluit zullen gaan, is een hoogst interessante onderbreking. Fijne sfeer, prima organisatie en hele goede ploegen die garant staan voor top-handbal. Met deelname in het verleden van Russische ploegen stond de winnaar in principe bij voorbaat vast. Dit deelnemersveld heeft meerdere potentiële winnaars in zich."

■ *Paul Kikken in volle actie. (foto Roel Custers)*

■ *Bob Dupont van IPL/Sezoens Neerpelt legt aan voor een schot.*

■ *Leon Tummers neemt voor de zesde keer deel aan de Handbaldagen. (foto Roel Custers)*

Topamusement tijdens Handbaldagen

"Uitermate zorvuldig, smaakvol, sfeervol en vakkundig geproduceerd". Meer dan lovende recensies over de nieuwste single van zangeres G'RACE, getiteld 'Slow dancing' een van de vijftien tracks op haar zojuist verschenen album 'Blue side of midnight'.
De c.d. is een fraaie combinatie die het midden houdt tussen blues, jazz, pop en de Zuid-amerikaanse salsa, calypso en bossa-nova.

Tijdens de Limburgse Handbaldagen (op zaterdagavond, tijdens de kruisfinales) zal G'RACE met enkele succesnummers het handbalpubliek op de banken brengen.

Op zondagmiddag zal TSC Schwarz-Gelb Aachen een wervelend optreden voor ons verzorgen. Schwarz-Gelb mag zich wereldkampioen formatiedansen noemen! De show bestaat uit twee delen. Het eerste deel, de nieuwste compositie, is een spetterende flamencoachtige show. Het tweede deel is een act gebaseerd op beroemde musical-composities van Andrew Lloyd Webber.

Tenslotte geeft het demo-team van Jola's Bodytraining Center acte de présence. Zowel op donderdagavond (Neerpelt) als zaterdag (Sittard) zullen deze dames laten zien waartoe men allemaal in staat is.

Poule-indeling en wedstrijdprogramma

Poule A:
a. VGZ Sittardia (Hol)
b. US Ivry (Fra)
c. KS Iskra (Pol)
d. RK Medvescak (Kro)

Poule B:
e. IPL Sezoens Neerpelt (Bel)
f. Hirschmann V&L (Hol)
g. Tatra Koprivnice (Tsj)
h. Redbergslids IK (Zwe)

Donderdagmiddag 30.12.1993

SITTARD
14.00 KS Iskra - VGZ Sittardia
15.30 IPL Sezoens Neerpelt - Tatra Koprivnice

GELEEN
14.00 Hirschmann V&L - Redbergslids IK
15.30 US Ivry - RK Medvescak

Donderdagavond 30.12.1993

SITTARD
19.30 RK Medvescak - VGZ Sittardia
21.00 Redbergslids IK - Tatra Koprivnice

NEERPELT
20.00 IPL Sezoens Neerpelt - Hirschmann V&L
21.30 US Ivry - KS Iskra

Vrijdagmiddag 31.12.1993

NEERPELT
14.00 IPL Sezoens Neerpelt - Redbergslids IK
15.30 RK Medvescak - KS Iskra

GELEEN
14.00 Hirschmann V&L - Tatra Koprivnice
15.30 VGZ Sittardia - US Ivry

Zaterdagavond 01.01.1994

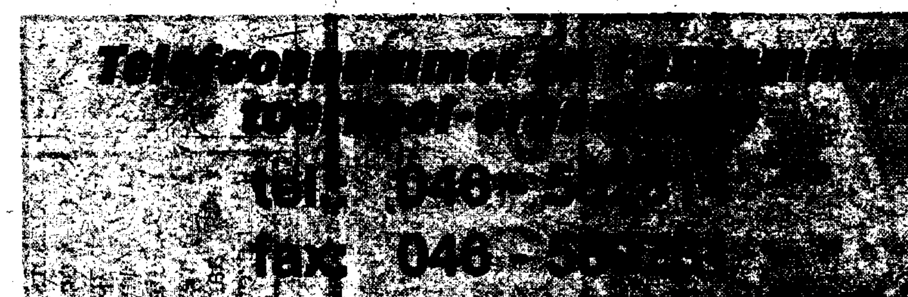
SITTARD
19.30 Kruisfinales
21.00 Kruisfinales

Zondag 02.01.1994

SITTARD
10.00 A4 - B4
11.30 A3 - B3
13.30 Kleine finale
15.45 finale

Scheidsrechters

De Jonge	-	Kaakebeen	(Hol.)
Nusser	-	Struik	(Hol.)
Haak	-	Koppe	(Hol.)
Convents	-	Rothkranz	(Bel.)
Xhonneux	-	Rosskamp	(Bel.)
Vujinovic	-	Mladinic	(Kro.)

Toegangsprijzen

De entreeprijzen tijdens de zesde editie van de Limburgse Handbaldagen zijn afhankelijk van het aantal wedstrijden en bedragen:

donderdagmiddag 30 dec.	voorronde	fl. 10,-
donderdagavond 30 dec.	voorronde	fl. 10,-
vrijdagmiddag 31 dec.	voorronde	fl. 10,-
zaterdagavond 1 jan.	kruisfinales	fl. 20,-
zondag 2 jan.	finales	fl. 30,-

Passe-partouts: fl. 50,-
Voor de jeugd t/m 16 jaar geldt de helft van bovenstaande toegangsprijzen.

Uiteraard geeft een entreebewijs toegang tot elke lokatie waar op de betreffende dag wordt gespeeld.

Voorverkoopadressen:

* Klokkenhuis P. Ras, Mauritslaan 118, Geleen
* Zuivelhandel J. Brands, Steegstraat 29, Sittard
* Groentespeciaalzaak H. Beaumont, Laurentiusstraat 15, Neerbeek
* Café 't Vijfde Sezoen, Neerpelt

Train jij of train ik?

In het Belgische tophandbal heeft Neerpelt, doorheen de geschiedenis ervan, vaak de weg gewezen. De club was zowel wat sponsoring, trainers, grote transfers als semi-professionalisme betrof, steevast een voortrekker en wegwijzer. Ook nu weer verstomt Neerpelt de handbalinsiders met een innovatie, nl. 2 hoofdtrainers. Let wel, 2 gelijkwaardige partners. Niet het alombekende en gebruikte systeem van hoofd- en hulptrainer. Tinus Hulsbosch is verantwoordelijk voor het defensieve gedeelte van de ploeg, terwijl de Pool Ryszard Wilanowski het offensieve gedeelte voor zijn rekening neemt.
Tinus speelde tijdens zijn aktieve carrière enkel en alleen voor Neerpelt. In de verdediging was hij een nauwelijks te bewegen levende brok graniet. Been en bikkelhard ook. Kortom een rots om op te bouwen. Ryszard daarentegen was een technisch fijn besnaarde, kreatieve handbalspeler, waarvan je nooit op voorhand wist welke truuk hij weer eens uit zijn (korte) mouwen zou schudden.
Beide heren kunnen het momenteel voorbeeldig met elkaar vinden. Dat is ook wel nodig want halfweg de competitie voert Hasselt de competitie aan vóór Neerpelt, het verrassende Kiewit en Beijne. IPL-Sezoens diende enkel in Hasselt met 17-16 de vlag te strijken. De nationale competitie lijkt eens te meer uit te lopen op een Limburgse aangelegenheid.
"In de voorbereiding hebben we Sittard en Waalwijk netjes opzij kunnen zetten. Maar toegegeven, dat was in volle trainingsopbouw, daar mag je geen verregaande conclusies aan vastkoppelen. Het peil van de nationale ploeg van Nederland schat ik echter hoger in dan dat van de Belgische. De basis is in Nederland bovendien veel breder. Het team wordt ook professioneler gerund. De Belgische topploegen evolueren naar mijn gevoel evenwel op een iets hoger niveau dan in Nederland. De stevige buitenlandse inbreng zit daar uiteraard voor veel tussen," meent Ryszard.
"De Limburgse Handbaldagen komen voor ons als een geschenk uit de hemel want de competitie ligt hier te lande zo maar eventjes 7 weken stil (4 december tot 22 januari).
De affiche is er bovendien eentje om U tegen te zeggen. De spelers en trainers hebben dan ook meteen "ja" gezegd toen het voorstel van de LHD-dirigenten op tafel viel. En dat ondanks de eindejaarsfestiviteiten.... We hopen bovendien dat de Belgische handbalwereld massaal zal reageren op deze organisatie en dat de publieke respons zodanig groot zal zijn dat een en ander voor herhaling vatbaar moet zijn. Sportief gezien kun je nauwelijks meer verwachten. Met Iskra Kielce, Redbergslid, Medvescak en Koprivnice haal je 4 landskampioenen in huis. Ivry is toch ook Frans bekerwinnaar en de inter-Limburgse confrontaties moeten de fervente liefhebber twijfelloos kunnen aanspreken. Ik ben dus in blijde verwachting." aldus Tinus Hulsbosch.

■ *Lambert Schours (midden) en Wil Jacobs (rechts), Limburgse smaakmakers tijdens de Handbaldagen. (foto Roel Custers)*

Sport

Einde van politieke loopbaan?

Tapie beschuldigd van misbruik van bedrijfsfondsen

PARIJS - De flamboyante Franse zakenman en sportmagnaat Bernard Tapie is gisteren in staat van beschuldiging gesteld wegens misbruik van bedrijfsfondsen. De zaak kan het einde betekenen van de politieke carrière van Tapie, die tevens parlementslid is.

Tapie, de eigenaar van het succesvolle voetbalteam Olympique Marseille dat de laatste maanden geplaagd wordt door een reeks schandalen, werd beschuldigd in verband met een onderzoek naar de weegschaalfabriek Testut, die wordt beheerd door zijn investeringsgroep.

Misbruik

Tapie werd in staat van beschuldiging gesteld op verdenking van misbruik van bedrijfsgeld voor de politieke campagne van een collega en voor de aankoop van de Engelse spits Chris Waddle door Olympique Marseille. Eerder deze maand besloot de overwegend conservatieve nationale Assemblee met overweldigende meerderheid om Tapie, de leider van de Radicale Beweging, een kleine linkse partij die verbonden is met de socialisten, zijn parlementaire onschendbaarheid te ontnemen.

Laster

De voormalige directeur van Testut, Bruno Flocco, beweert dat de lening die werd gesloten om een andere firma te kopen in werkelijkheid in de politiek is gestoken en in de aankoop van de Engelse spits voor 7,5 miljoen gulden.

Ellie Fellous, de nieuwe baas van Testut en een topman bij Bernard Tapie Finance, de investeringsgroep van Tapie, heeft een tegenaanklacht ingediend waarin Flocco ervan beschuldigd wordt 1 miljoen dollar te hebben verduisterd. Tapie blijft volhouden dat de beschuldigingen die tegen hem zijn geuit deel uitmaken van een politieke lastercampagne. *(AP)*

** Bernard Tapie steekt dreigend zijn vingers op tegen fotografen die hem de weg versperren als hij bij zijn huis in Parijs wil wegrijden.* Foto EPA

Anderlecht komt niet in problemen

Twee goals Berghuis in bekerduel in Gent

ANTWERPEN - Anderlecht heeft gisteravond zonder veel moeite de kwartfinales bereikt van het toernooi om de Belgische voetbalbeker. Dat gold ook voor FC Antwerp en Charleroi.

De Brusselse landskampioen won met 3-0 bij tweedeklasser Harelbeke. Haagdoren, Zetterberg en Johnny Bosman scoorden.

FC Antwerp versloeg Lokeren met dezelfde cijfers. Severeijns schoot tweemaal raak. Charleroi, de verrassende nummer drie in de competitie, was het productiefst: 5-1. Dat ging ten koste van Verbroedering Geel, dat een divisie lager speelt. Malbassa droeg twee doelpunten bij, één uit een strafschop.

Spanning en verrassingen kende de bekerronde ook. Racing Heirnis uit Gent, uitkomend in de vierde klasse, bezorgde Lommel handenvol werk. De profs wonnen wel in Gent, maar net: 2-1. Berghuis maakte beide treffers voor Lommel.

Beerschot ontdeed zich in de verlenging van Waregem: 2-1. Na 90 minuten was het 1-1. Voor Waregem had Raymond Atteveld succes.

RWDM had na 120 minuten nog niet afgerekend met KV Oostende (1-1) en deed dat uiteindelijk vanaf de strafschopstip.

Germinal Ekeren en Club Brugge hadden zich dinsdagavond al verzekerd van een plaats in de kwartfinale.

■ **Uitslag Engels voetbal:** Newcastle - Leeds 1-1
Stand aan kop: Manchester U. 21-52. Leeds 22-40. Blackburn 20-38. Newcastle 21-36. Arsenal 21-34

■ **Uitslagen Grieks voetbal:** Athinaikos - Aris 0-0. Kalamaria - Panionios 1-1. Doxa - PAOK 1-1. Levadiakos - Iraklis 4-3. Naoussa - Apollon 1-0. Olympiakos - Larissa 4-1. OFI - AEK 1-2. Panahaika - Panathinaikos 0-4. Xanthi - Edessaikos 3-2
Stand aan kop: AEK 17-39. Panathinaikos 17-36. Olympiakos 17-32. Aris 17-31. PAOK 17-27. Heraklis 17-25. Livadia 17-25. OFI 16-23

■ **Uitslag oefenduel WK, San Sebastian:** Baskische Selectie - Bolivia 3-1 (1-1). 15. Moreno 0-1. 23. Guerrero 1-1. 63. Salinas 2-1. 86. Salinas 3-1. Scheidsrechter Velazquez. Toeschouwers: 25.000 *(ANP)*

„Belangstelling heeft mijn verwachtingen overtroffen”

Tranen bij afscheid Eijer

Van onze verslaggever ROB VAN DER VELDEN

ARNHEM - Woorden schoten René Eijer te kort, maar tranen vloeiden er meer dan hem lief was. De middenvelder van Vitesse nam gisteravond in een kletsnat, maar van enthousiasme kolkend stadion Nieuw Monnikenhuize in Arnhem op emotionele wijze gedwongen afscheid van het betaalde voetbal.

Mede dankzij de belangeloze medewerking van Feyenoorder John de Wolf en Milanees Dennis Bergkamp mocht de erewedstrijd voor Eijer in bijna alle opzichten geslaagd heten.

Het benefietduel voor de aan Multiple Sclerose leidende middenvelder, werd door ruim 7500 betalende toeschouwers bijgewoond en dat leverde de op 1 januari 31-jarig wordende Eijer ruim een ton aan entreegelden op. Ook een deel van de opbrengst van de extra geplaatste reclameborden op Monnikenhuize zal nog aan de voetballer ten goede komen. In totaal zal Eijer een bedrag van tussen de 130.000 en 150.000 gulden tegemoet kunnen zien. Vitesse hoopt de gehele geldsom belastingvrij aan Eijer te kunnen overdragen. De Arnhemse eredivisionist is daarover nog in overleg met de belastingdienst. Eijer schonk na afloop meteen 10.000 gulden aan de stichting MS.

Dat de wedstrijd eindigde in een 3-1 zege voor Vitesse was van ondergeschikt belang, daar benefietwedstrijden het voornamelijk van een hoge amusementswaarde moeten hebben. Daar ontbrak het, de verre van ideale omstandigheden ten spijt, geen moment aan in Arnhem.

Emoties

Hoofdrolspeler Rene Eijer werden de emoties al voor de wedstrijd de baas. De gewezen linkspoot wilde vooraf met een vlammende speech het Arnhemse publiek bedanken voor de massale opkomst en steun, maar werd al snel door tranen overmand.

René Eijer: „Toen ik voor het eerst na het bekend worden van mijn ziekte weer op Monnikenhuize kwam ging het publiek ook zo te keer. Toen kon ik me nog een beetje afzijdig houden, maar nu moest ik er echt aan geloven. Al die belangstelling en waardering is prachtig, maar eigenlijk kan ik er heel slecht tegen om in het middelpunt van de belangstelling te staan. Maar het enthousiasme van de Arnhemse toeschouwers overtrof eerlijk gezegd al mijn verwachtingen.”

Vitesse en René Eijer mochten, wat die publieke belangstelling aangaat inderdaad absoluut niet klagen. De donkere dagen voor kerst vormen bepaald niet het meest ideale tijdstip voor een vriendschappelijk voetbalduel. Het bestuur van Vitesse koos voor de 22ste december, omdat het drukke competitie-programma verder nauwelijks of geen ruimte liet. Wachten tot na het lopende voetbalseizoen wilde de Arnhemse club ook niet. Vandaar dat Vitesse en Lazio Roma elkaar gisteravond al troffen.

Leed

De weergoden waren de enigen die geen medewerking verleenden, al viel de schade achteraf nog mee. Na een trieste dag hield het ruim een uur voor de erewedstrijd op met regenen, waardoor de twijfelaars onder de Arnhemse voetbalfans zich alsnog naar stadion Monnikenhuize begaven. Tijdens de wedstrijd bleef het echter allesbehalve droog.

Het is dat de nieuwe grasmat van Vitesse van een uitstekende drainage is voorzien, anders was het leed niet te overzien geweest, zoveel water als er vooral na rust naar beneden kwam. Ook aan de twee ploegen lag het gisteravond niet, al duurde het lang voordat Lazio echt partij ging geven. Voor rust speelde Lazio Roma zo lusteloos, dat zelfs Rene Eijer moeiteloos mee had kunnen spelen bij de Italianen.

Met Dennis Bergkamp, Philip Cocu en Glenn Helder in een hoofdrol eiste Vitesse duidelijk het beste van het spel op. Dat resulteerde na negen minuten spelen al in een treffer van gastspeler Dennis Bergkamp. Die treffer werd twaalf minuten na rust teniet gedaan door een doelpunt van Roma-speler Paolo Negra. Een klein kwartier later nam Vitesse opnieuw de leiding. Ditmaal door Cocu, die kort voor tijd ook nog de derde en laatste goal voor zijn rekening nam.

** Geëmotioneerd neemt Rene Eijer afscheid van de Arnhemse aanhang op Monnikenhuize.* Foto ANP

Vitesse-Lazio Roma 3-1 (1-0)
9. Bergkamp 1-0. 57. Negro 1-1. 70. Cocu 2-1. 84. Cocu 3-1. Scheidsrechter: Van der Ende. Toeschouwers: 7512.
Vitesse: Van der Gouw; Sturing (57. Straal), Van de Looi, Bos en De Wolf; Laamers, Cocu en Bergkamp; Pothuizen (57. Korsten), Gillhaus en Helder.
Lazio: Orsi; Bonomi, Negro, Bacci en Luzardi; Cravero, Fuser (54. Bergodi), Gascoigne en Winter; Boksic en Sclosa.

Lucky 10

Trekking Lucky 10, woensdag 22 december: 6 - 9 - 10 - 17 - 22 - 27 - 30 - 35 - 37 - 40 - 43 - 52 - 55 - 58 - 61 - 64 - 65 - 66 - 76 - 78.
BELGISCHE MIDLOTTO: Winnende getallen: 4 - 9 - 13 - 19 - 34 - 37. Bijkomend nummer: 10. Jokernummer: 4467063.
DUITSE MIDWEEKLOTTO: Trekking A: 4 - 12 - 23 - 31 - 32 - 41. Reservegetal: 27. Trekking B: 3 - 15 - 17 - 27 - 29 - 46. Reservegetal: 49.
Spel 77: 7118067. Super 6: 875509.
(Onder voorbehoud)

Van Kempen in sprint verslagen

Huitema knap overeind in ploegenspel op NK

Van onze verslaggever DANNY VAN DEN BROEK

ASSEN - Vier man van één ploeg hadden gisteren de beste kaarten in handen tijdens de finale van het NK marathon, maar op de streep-trok trok eenling Lammert Huitema de troefaas uit z'n mouw.

Op de kunstijsbaan De Smelt in Assen prolongeerde de Drent z'n titel door Richard van Kempen en z'n ploegmaats Yep Kramer, Arnold Stam en Piet Kleine knap voor te blijven.

„Je hoeft niet allemaal hetzelfde pak aan te hebben, om toch een ploeg te vormen”, waren de druiven voor de verslagen Richard van Kempen na afloop een beetje zuur. „Ik heb respect voor de manier waarop Huitema op het laatste iedereen in de sprint klopt, maar het is echt niet zo dat 'ie het allemaal alleen heeft moeten doen. Er zitten jongens uit zijn streek in het peloton. Die rijden voor hem. Da's toch duidelijk.”

„Neemt niet weg dat we het met onze ploeg misschien niet helemaal goed gedaan hebben. Toen we met vier man in de kopgroep zaten en het peloton op een ronde hadden gereden, hebben we een strak tempo aangehouden. Huitema zat toen aardig dood. Dat zag ik wel, maar we hadden beter een paar demarages kunnen plaatsen. Nu kreeg hij toch de kans om te herstellen.”

Vrouwen

Hoewel de Amstelveense Sonja Groot met drie ontsnappingen de nodige kleur gaf aan de marathon bij de vrouwen, ging het goud gisteren naar Sandra Zwolle. Door de absentie van de geblesseerde Lenie Dijkstra, had de rijdster uit Heerenveen met Babs Bijlsma nog precies één ploeggenote over, maar die bleek sterk genoeg om vijf ronden voor het einde aan kop van het jagende peloton de ontsnapten Sonja Groot en Judith Rom terug te pakken.

De inspanningen van Bijlsma werden vervolgens door Zwolle in de laatste ronde op hun waarde geschat. In de voorlaatste bocht rekende ze eerst Petra Grimbergen in om vervolgens met overmacht de sprint te winnen.

Uitslagen NK marathon in Assen. Mannen, 150 ronden: 1. Huitema (Roden) 1.28.34. 2. Kramer (Oudeschoot). 3. Veenhof (Gieten). 4. De Ronde (Amsterdam). 5. Van Kempen (Nieuwveen). 6. Stam (Kaatsheuvel). 7. Rozendaal (Warmenhuizen). 8. Angenent (Alphen aan den Rijn). 9. Baars (Nieuw Vennep). 10. Henk van Benthem (Ens).
Vrouwen, 60 ronden: 1. Zwolle (Heerenveen). 2. Pasveer (Groningen). 3. Seinstra (St. Johannesga). 4. Dickhout (Amsterdam). 5. Mager (Landsmeer). 6. Zijlstra (Deinum). 7. Petra Grimbergen (Rijnsburg). 8. Jolanda Grimbergen (Rijnsburg). 9. Vooys (Rijnsburg). 10. Groot (Amstelveen).

Duur etentje

GOETEBORG - De Zweedse ijshockeybond is door de rechter veroordeeld tot betaling van een restaurantrekening ter hoogte van ruim 180.000 gulden.

Het dure etentje was te 'danken' aan de groep sponsors van de bond. Het consortium nodigde op 21 april 900 eregasten uit voor een avondje in het Göteborgse pretpark Liseberg. Voor het op betalen aankwam gingen de gastheren echter failliet.

Duitsers moeizaam overeind in Mexico

MEXICO-STAD - De toernee met drie wedstrijden tegen WK-deelnemers heeft voetbalwereld-kampioen Duitsland weinig succes gebracht. In Mexico Stad speelde Duitsland gisteren moeizaam gelijk tegen Mexico: 0-0. Eerder had Duitsland in Miami met 2-1 van Argentinië verloren en in San Francisco met 3-0 van Verenigde Staten gewonnen.

Het duel op de stoffige, hobbelige en harde grasmat van het Azteken-stadion, met 110.000 toeschouwers volledig bezet, had een grimmig karakter. Duitsland lag voortdurend onder druk en moest het verweer met zes gele kaarten bekopen.

De Duitse teamarts Hess en verzorger Katzenmaier werden in de eerste helft door scheidsrechter Satell naar de tribune verwezen. Na de rust mochten zij hun plaatsen weer innemen. Beiden waren zonder toestemming het veld opgelopen om Jürgen Kohler van een bloedneus te behandelen.

Bij Mexico bleef Hugo Sanchez verbannen op de reservebank.

Mexico - Duitsland 0-0. Gele kaarten: Möller, Kohler, Sammer, Klinsmann, Effenberg, Strunz (allen Dui). Scheidsrechter: Sawtell (Can). Toeschouwers: 110.000
Mexico: Campos, Rodriguez, Ramirez (79. Castaneda), Ambris, Ramirez Perales, Del Olmo, Bernal, Patino (46. Galindo), Aspe (46. Herrera), Luis Garcia, Zague
Duitsland: Illgner, Strunz, Kohler, Matthäus, Schulz, Ziege (63. Kuntz), Sammer, Gaudino (53. Hässler), Effenberg (77. Eilts), Möller, Klinsmann (70. Kirsten)

Beljavski leidt nog

GRONINGEN - Twee maanden werken als assistent van Gari Kasparov heeft Alexander Beljavski als schaker vrijwel onverslaanbaar gemaakt. Bij het PCA-kandidatentoernooi in Groningen boekte de 40-jarige vertegenwoordiger van de Oekraïne woensdag zijn vierde achtereenvolgende zege. Tegen Sjirov kwam hij in het Siciliaans met een nieuwtje. Hij won met een mooie combinatie een pion en hoewel de Letse grootmeester zich vindingrijk verdedigde, was het op de 51ste zet gedaan.

Dynamo sterkste

NIEUWEGEIN - Voor de volleyballers van Piet Zoomers/Dynamo heeft 1993 van begin tot einde succes opgeleverd.

In de finale van het nationale bekertoernooi, de tweede al dit jaar, was niets van verminderde gretigheid te merken. Ook de laatste tegenstander Rentokil/ZVH moest dat gisteravond erkennen: 3-1 (15-7 15-7 11-15 15-12). *(ANP)*

Van onze verslaggever JAN SEUREN

Doelman Mastenbroek houdt verschil beperkt

Handballers uitgeschakeld

SITTARD - Handbalcoach Harry Weerman kan zich met zijn spelers op het volgende evenement gaan voorbereiden. Want deelname aan de eindronde van het Europees kampioenschap, volgend jaar juni in Portugal, is zo goed als uitgesloten. Tegen Frankrijk verloor Oranje gisteravond voor 800 toeschouwers in de Sittardse sporthal met 20-18.

Na de 18-17 nederlaag tegen handbalgrootmacht Duitsland enkele maanden geleden, hield Nederland ook tegen Frankrijk de schade beperkt. Maar de cijfers geven een vertekend beeld.

Het Nederlands team kan alleen nog op de tweede plaats eindigen. Duitsland is als groepswinnaar al geplaatst, als het de uitwedstrijd tegen de Fransen op 12 januari met zeer ruime cijfers wint en de Fransen de thuiswedstrijd tegen Duitsland met groot verschil verliezen.

Wonder

Gezien het gemak waarmee Frankrijk, gisteravond zonder de sterspelers Lathoud en Munier, Nederland klopte, kan alleen een wonder voor een overwinning in Lievin zorgen.

Het klasseverschil tussen beide ploegen was te groot, al zou de uitslag anders doen vermoeden. Enkele maanden geleden gaf US Ivry in de EC-wedstrijd voor bekerwinnaars tegen Blauw Wit het verschil al aan dat in de voorbije jaren tussen Frankrijk en Nederland is ontstaan. Het nationale team van trainer Constantini bevestigde dat nog eens. De kleine nederlaag is uitsluitend te danken aan doelman Dick Mastenbroek van Sittardia. Hij verrichtte schitterende reddingen en dankzij hem kon het Nederlands team het verschil tot de rust beperkt houden.

** Harold Nusser gisteravond tijdens een doelpoging tegen Frankrijk.* Foto ROEL CUSTERS

Na de pauze bleek echter dat de Fransen niet alleen technisch meer in hun mars hadden dan Oranje. Conditioneel zakte het Nederlands team terug. Er werd steeds meer balverlies geleden en de ploeg van coach Harrie Weerman kwam 17 minuten lang niet tot scoren.

Nadat Mastenbroek de Fransen weer eens tot vertwijfeling had gebracht, topscorer Stöcklin koelde zijn woede op de reclameborden, nam de zilveren medaillewinnaar van het wereldkampioenschap in Zweden definitief afstand. Negen minuten voor het eindsignaal was het verschil al tot zeven doelpunten opgelopen, 18-11. De routiniers Lambert Schuurs en Patrick van Olphen brachten met hun acties het verschil echter terug tot aannemelijke proporties.

Initiatief

Weerman heeft rond het tweetal een jong team geformeerd. Maar zelfs tegen een zeer matige Franse ploeg bleek gisteravond dat het Nederlands talent nog heel wat tijd nodig zal hebben om zich met de betere handbalploegen te kunnen meten. Patrick van Olphen, met vijf doelpunten topscorer voor Nederland, was een van de weinige spelers die initiatief durfde te nemen, toen Oranje naar een grote nederlaag gespeeld dreigde te worden.

„Ik had de indruk dat de jongere spelers mentaal door de grote achterstand waren aangeslagen. Ik denk niet dat zij er conditioneel door zaten. De coach heeft jeugdige talenten een kans gegeven. De jongens willen investeren om hogerop te komen. Wij moeten niet vergeten dat de Fransen full-profs zijn. Zij hebben een grote voorsprong op ons opgebouwd en zijn al jaren op hoog niveau bezig.”

■ Na de wedstrijd werden Wil Jacobs, Henk Groener en Ruud van de Broek gehuldigd. Zij namen afscheid als international.

Nederland - Frankrijk 18-20 (7-9). Doelpunten Nederland: Van Olphen 5, Nijdam 3, Portengen 3, Van der Zanden 2, Schuurs 1, Sanders 1. **Frankrijk:** Stoecklin 8, Volle 6, Richardson 2, Houllet 2, Schaap 1, Lou Moha 1. Toeschouwers: 800.
Stand groep 5: Duitsland 7-14 (165-99), Frankrijk 6-9 (141-120), Nederland 7-7 (135-138), Griekenland (7-3 (131-171), Israël 7-1 (130-174).

Oranje kan rekenen op minimaal 10.000 fans per duel

Legioen massaal naar Amerika

ZEIST - De laatste dagen is de belangstelling van Nederlandse voetbalsupporters voor het WK-voetbal in Amerika met sprongen omhoog gegaan. Het Nederlands Elftal kan bij de eindronde in de Verenigde Staten per wedstrijd rekenen op de steun van minimaal tienduizend oranje-supporters.

Het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) houdt er rekening mee dat bij de (minimaal twee) wedstrijden in Orlando het Oranje-legioen mogelijk zelfs bestaat uit vijftienduizend supporters.

Afgelopen maandag was het nog rustig bij de verschillende reis-organisaties die reizen naar Amerika organiseren, maar gisteren meldde een medewerkster van Roever Reizen, één van de sponsors van de KNVB: „het loopt storm”.

Bedrijven

De prijzen voor de verschillende reizen zijn nog niet bekend. Dat duurt nog tot begin januari. Maar toch krijgen de supporters nu al de kans te boeken.

„Supporters, die nu al boeken, krijgen tot half januari de tijd hun reis te annuleren. Het is overigens opvallend dat het bedrijfsleven massaal inspringt op de korte reizen. Heel wat bedrijven organiseren wat voor hun personeel. Particulieren boeken over het algemeen voor een langere periode in Amerika. Die knopen er meteen een vakantie aan vast”, aldus de medewerkster.

Hoeveel kaarten de KNVB precies vanuit de Verenigde Staten krijgt is nog onbekend.

Vanaf 10 januari kunnen bij de KNVB schriftelijk en telefonisch losse kaarten worden besteld. Vanuit Amerika worden nu al kaarten aangeboden. Iedereen die wil kan aan een toegangskaartje komen. Ook aan losse, die niet gekoppeld zijn aan georganiseerde reizen.

Fans vragen een andere datum

Duitsland - Engelan[d] wellicht dag eerder

LONDEN - Engelse voetbalfans hebben de Engelse voetb[al]bond (FA) gevraagd de vriendschappelijke wedstrijd Du[its]land - Engeland volgend jaar april in Hamburg wel te l[aten] doorgaan; desnoods op een andere datum.

Zoals bekend dreigt de ontmoeting te worden geschrapt omdat de geplande datum van 20 april samenvalt met de verjaardag van Adolf Hitler en met moeilijkheden verwacht met Duitse rechts extremistische groeperingen.

Aanvankelijk was de FA van mening dat het beter was de wedstrijd af te gelasten in plaats van supportersrellen in Hamburg te riskeren. Nu echter de Britse koepelorganisatie van supportersverenigingen (FSA) zich in verbinding heeft gesteld met Sir Bert Millichip, voorzit[ter] van de FA, overweegt [de] Britse voetbalbond of [de] wedstrijd niet 24 uur eer[der] kan worden gespeeld.

De fanclub schrijft dat [de] Britse voetbalsupport[ers] met verlangen uitzien [naar] een wedstrijd van Engela[nd] tegen de wereldkampioe[n] en dat het een grote tele[ur]stelling zou zijn als de w[ed]strijd niet zou doorga[an]. Ook de Duitse supporte[rs]verenigingen hebben zich [tot] hun voetbalbond gewe[nd] met het verzoek de wedstr[ijd] te laten doorgaan. *(Reu[ter])*

Koren en Trinkl met hoge startnummers naar zege in wereldbeker

De kanslozen grijpen hun kans

LECH - Katja Koren en Markus Trinkl werden gisteren de verrassende winnaars in de Super-G's van het wereldbekercircuit op de pistes van de Oostenrijkse plaatsen Flachau en Lech.

Zowel de Slowaakse (66) als de Oostenrijker (51) vertrokken met hoge startnummers, behoorden dus normaal gesproken tot het grote peloton van de kanslozen.

Koren, pas achttien jaar, had nog nooit eerder een wedstrijd in de elite-klasse gewonnen. Bij de eerste Super-G voor vrouwen, in Flachau was zij slechts fracties van een seconde sneller dan Bibiana Perez (Ita) en wereldkampioene Katja Seizinger (Dui).

Beter weer

Trinkl, in het verleden vooral bekend door een reeks van ongelukkige blessures, kwam in Lech letterlijk uit het niets aangestoven. De 25-jarige skiër, die nog nooit eerder een wereld-bekerwedstrijd had gewonnen, kwam met zijn startnummer 51 als één van de laatsten naar beneden.

Trinkl bevestigde dat de veranderende weersomstandigheden hem in de kaart hadden gespeeld. Net als afdalingsspecialist Werner Perathoner (Ita), die met startnummer 41 tweede werd, profiteerde hij van de groeiende opklaringen die de sneeuwluchten van de ochtend hadden verdrongen.

Veel sneeuw

De wedstrijd van Lech begon een uur later dan was voorzien door de sneeuwval. Op de verse neerslag was de tweede Super-G van het seizoen een loterij, zoals vrijdag de afdaling van Gröden (Val Gardena), waar de nagenoeg onbekende Liechtensteiner Markus Foser, als vertrekker nummer 66 het snelst bleek.

Trinkl, alleen fysiek geen dwerg (1 meter 85, 85 kilo) in het circus van de skireuzen, wist vóór hij startte, dat de hoge nummers dit keer geen enkel beletsel vormden. „Perathoner had bewezen dat ook de latere starters dit keer konden meedoen in de strijd om de hoofdprijzen. Dat was een geweldige prikkel.”

Belangrijker echter was dat Trinkl die aan het begin van zijn loopbaan, tussen '86 en '91 vier aan zijn knieën werd geopereerd dit jaar blessurevrij is en met voorzichtig overleg de achterstand uit vroegere jaren aan het inlopen is. „Mijn geduld heeft eindelijk geholpen”, zei Trinkl die dit jaar al derde plaatsen haalde in de afdalingen van Lillehammer en Sierra Nevada en woensdag voor het eerste de cheque voor een eerste plaats, ruim 20.000 gulden, incasseerde.

Was de sneeuw in Lech vers, in Flachau was de sneeuw in de nacht hard als ijs geworden. De ideale baan was te vinden, maar nauwelijks te beglijden. De sterren gingen soms als beginners door de poortjes, het punt van een noodzakelijke afgelasting van de strijd was tot op een streepje bereikt.

De hoofdprijs, toch veertigduizend gulden, viel op een volkomen onverwacht nummer. Gymnasiaste Katja Koren was zelf het meest verbaasd. Zij was blij heelhuids te zijn aangekomen, keek opgelucht naar het scorebord en was vervolgens verbijstend daar het plaatscijfer „1” af te lezen. „Ik kan dit wonder niet geloven.”

* *Markus Trinkl glijdt met startnummer 51 naar de winst in de Super G van Lech. Foto EPA*

Uitslagen skien: ■ DOBBIACO, wereldbeker skilopen:
Vrouwen, 4 x 5 km estafette: 1. Rusland (Lazoetina, Danilova, Jegorova en Belbe) 49.49,0, 2. Italië 50.24,4, 3. Noorwegen 51.35,0.
Mannen, jachtloop (10 km klassiek, 15 km vrij): 1. Smirnov (Kaz) 59.04,9, 2. Fauner (Ita) 59.32,2, 3. Dåhlie (Noo) 59.33,2.
Klassement: 1. Smirnov 350, 2. Dählie 236, 3. Isometsä 225.
■ LECH, wereldbeker Super-G mannen: 1. Trinkl (Oos) 1.04,42, 2. Perathoner (Ita) 1.05,02, 3. Assinger (Oos) 1.05,10, 4. Wasmeier (Dui) 1.05,20, 5. Girardelli (Lux) 1.05,27.
Klassement: 1. Mader 126, 2. Aamodt 112, 3. Trinkl 105.
Klassement wereldbeker algemeen: 1. Aamodt 479, 2. Tomba (Ita) 454, 3. Mader 449.

■ FLACHAU. Wereldbeker, Super-G vrouwen: 1. Koren (Slw) 1.15,62, 2. Perez (Spa) 1.15,70, 3. Seizinger (Dui) 1.15,87, 4. Gallizio (Ita) 1.17,79, 5. Dovzan (Slw) 1.16,95.
Klassement: 1. Koren 100, 2. Perez 80, 3. Seizinger 60.
Klassement wereldbeker algemeen: 1. Wachter (Oos) 544, 2. Wiberg 530, 3. Schneider (Zwi) 482.

■ LA PLAGNE, wereldbeker freestyle: Acrobatiek, mannen: 1. Forget (Can) 23,54 punten, 2. Cotte (Fra) 23,36, 3. Bertrand (Fra) 22,90.
Klassement: 1. Cotte 192, 2. Grospiron (Fra) 180, 3. Bertrand 168.
Vrouwen: 1. Weinbrecht (VSt) 24,78, 2. Marciandi (Ita) 24,46, 3, Hattested (Noo) 23,62.
Klassement: 1. Weinbrecht 200, 2. Marciandi 188, 3. Hattestad 180. *(DPA)*

* *Katja Koren blij met eerste zege in een 'echte' wedstrijd. Foto EPA*

Van Almsick 'goudvis'

BERLIJN - Franziska van Almsick, zesvoudig Europees zwemkampioene, haalt letterlijk goud op uit het water. De vijftienjarige Berlijnse zwemster tekende tijdens haar vakantie in de Zwitserse Alpen een reclamecontract met een fabrikant van zonnebanken. Dat contract levert haar in 1994 ruim 750.000 gulden op.

Manager Werner Köster maakte bekend dat haar inkomsten uit reclame voor het komend jaar geraamd worden op een kleine drie miljoen gulden. Haar reclame met de 'Lila Koe' is op dit moment de bekendste TV-spot in Duitsland. *(SID)*

SPORT KORT

Nog een ex-cocaïnegebruiker in selecti[e]

BUENOS AIRES - De Argentijnse bondscoach A[lfio] Basile wil naast Diego Maradona nòg een ex-cocaïnegebruiker, Claudia Caniggia, selecteren voor de WK in Verenigde Staten.

Caniggia werd dertien maanden geschorst toen bij dopingcontrole bij AS Roma werd vastgesteld, dat cocaïne had gebruikt. De schorsing van de langhar[ige] spits, één van de vedetten tijdens het vorige WK in Ita[lië] loopt 8 mei af, amper een maand voor de eerste wedstr[ijd] van Argentinië, tegen Griekenland.

Olympisch vuur komt uit Olympia

OSLO - De Olympische vuur bij de winterspelen [in] Lillehammer wordt ontstoken door een vlammetje [van] ongemengde afkomst. Na protesten van Griekse zi[jde] hebben de Noren ervan afgezien het vuur van de fak[kel] die uit Olympia komt, te mengen met een vlam van ei[gen] origine. Aanvankelijk was dat wel de bedoeling.

Organisatie wil groter stadion

DEN HAAG - Vanwege de overweldigende belangstelli[ng] in de voorverkoop wil de organisatie van de Wereldk[ampioenschappen] terspelen 1994 in het Haagse Zuiderpark een tijdeli[jk] stadion bouwen met een capaciteit van 26.000 zitpla[at]sen. Het verzoek daartoe is bij de gemeente Den Ha[ag] ingediend.

Aanvankelijk was het de bedoeling om de hoofdonder[delen] van de Spelen, die worden gehouden van 27 juli to[t] augustus, af te werken in het stadion van ADO D[en] Haag. Met allerlei aanpassingen zou dit stadion e[en] maximale tijdelijke capaciteit kunnen krijgen van 18.5[00] zitplaatsen. De organisatie heeft naar aanleiding van voorverkoop het verwacht aantal toeschouwers voor h[et] evenement bijgesteld van 300.000 naar 400.000.

Franco Scoglio nieuwe coach Genoa

GENUA - Genoa heeft, als vijfde club in de Serie A, zi[jn] coach vervangen. Franco Scoglio neemt de taken v[an] Claudio Maselli over bij de club van Van 't Schip [en] Vink.

Maselli trad vorig jaar in dienst en behoedde de cl[ub] voor degradatie. Nu Genoa teruggevallen is naar [de] vijftiende plaats na zestien wedstrijden werd de coa[ch] bedankt voor de bewezen diensten en mag terug naar [de] jeugdafdeling, die hij eerder leidde. Maselli werkte v[an] 1988 tot '90 al bij Genoa.

In de Serie A verdwenen dit seizoen de coaches G[...] Radice (Cagliari), Azeglio Vicini (Udinese), Frances[co] Guidolin (Atalanta) en Nedo Sonetti (Lecce).

André Agassi niet in Melbourne

MELBOURNE - Andre Agassi heeft zich teruggetrokk[en] voor het tennistoernooi om de open Australische ka[m]pioenschappen, dat 17 januari in Melbourne begint. [De] 23-jarige Amerikaan heeft maandag een operatie aan zi[jn] pols ondergaan, waardoor hij een maand rust m[oet] nemen.

Tijdens een persconferentie in Melbourne maakte Gra[...] Ne Hannan, vice-president van de International Manag[e]ment Group (IMG), gisteren bekend dat Agassi drie t[ot] vier weken het racket moet laten liggen en waarschijnl[ijk] pas in maart in staat zal zijn in wedstrijden uit te kome[n]. Agassi is inmiddels gezakt naar de 24e plaats van [de] wereldranglijst.

Badmintontoernooi in Hoensbroek

HOENSBROEK - De Brunssumse sporthallen Rumpen [en] Kaldeborn en De Deyl in Hoensbroek vormen volgen[de] week dinsdag (vanaf 9.00 uur) en woensdag het de[cor] voor een jeugd-badmintontoernooi, waarvan de orga[ni]satie in handen is van Carlton/Victoria.

De leeftijdsgroepen tot 16 jaar spelen tot de halve final[e] in Brunssum. De klasse tot 18 jaar speelt in de Hoen[s]broekse sporthal De Deyl, waar tevens de rest van h[et] toernooi wordt afgewerkt.

Er hebben deelnemers uit Denemarken, Engeland, Be[l]gië, Duitsland en Nederland ingeschreven voor h[et] tweedaagse evenement.

Kerstraces autospeedway in Baarlo

BAARLO - Tweede kerstdag wordt in het Baarlo[se] sportpark de Berckt het internationale autospeedways[eizoen] zoen afgesloten met de traditionele kerstraces. Nog t[wee] nationale titels zijn er die middag te vergeven.

Vanaf 13.00 uur strijden de formule 1 stockcars en standaardklasse om de laatste kampioenspunten.

In de achtcilinder stockcarklasse is de vorig[e] Kroonder uit Assendelft de grote favoriet. Hij kr[ijgt] echter af te rekenen met de enige vrouw in het kampioen[...] schap, de Duitse Sabine Rode.

Theo Geulen uit Heijen is een van de kanshebbers i[n de] standaardklasse. De rodeo-, sprint- en hotrodklas[se] rijden eveneens twee manches en een finale.

Als extra attractie zullen die middag twee truckmo[n]sters, Big Foot en Terminator, een aantal wagens verple[t]teren.

Van Velzen mist winst door tijdnood

MINSK - Ook de tweede partij van Rik van Velzen op [het] WK dammen voor spelers tot 16 jaar in de Wit-Russis[che] hoofdstad Minsk is in remise geëindigd.

De 15-jarige Geleendenaar bracht, na een position[eel] sterk gespeelde partij, zijn Letse opponent Vidri[...] aanvankelijk in grote moeilijkheden.

Geplaagd door tijdnood bood de nerveuze Van Velzen een vrijwel gewonnen positie remise aan. Vidrinis b[...] dacht zich geen moment en accepteerde gretig h[et] aanbod.

Van Velzen's teamgenoot Björn Hoeven verloor kanslo[os] van de Wit-Russische titelkandidaat Markevitsch.

■ Bert Isenborghs wordt de nieuwe trainer van voetbal[...] club Susteren. Isenborghs, momenteel trainer bij Min[...] in Nuth, volgt Wim Bogie op.

Kunstzwemster wil trainen, maar mag niet

Kritiek Both op zwembond

AMSTERDAM - Topsport bedrijven zou één van de doelstellingen van de Koninklijke Nederlandse Zwembond moeten zijn. Maar veelvoudig kunstzwemkampioene Marjolijn Both vindt daarvan in het beleid niets terug.

De 22-jarige Amsterdamse wil na een jaar waarin het allemaal wat minder liep, de aansluiting met de internationale top herstellen. Drie, viermaal per week 's morgens vroeg het water in; ze heeft het er voor over. Desnoods doet ze een jaar langer over haar studie Mode en Confectie aan de HTS.

Maar de zwembond denkt er anders over. Zesvoudig kampioene Marjolijn Both krijgt zo weinig trainingsgelegenheid, dat ze erover denkt drie weken naar Canada te gaan om toch nog enigszins voorbereid bij de wereldkampioenschappen volgend jaar in Rome aan de start te komen.

„Als ik het op het allergoedkoopst doe, kost me dat op zijn minst 6500 gulden. Van de gekke natuurlijk, als je weet dat Heather Johnston, de Canadese bondscoach van de Nederlandse ploeg, hier in Amsterdam vijf huizen van me vandaan woont.”

Afvragen

Vader Hans Both, in het verleden voorzitter van de kunstzwemcommissie, vraagt zich af, waarom de bond er genoegen mee neemt dat Heather Johnston, die voor een fulltimefunctie naar Nederland werd gehaald, in plaats van veertig uur hooguit twintig uur per week actief bezig is. Temeer daar de vraag naar meer trainingsgelegenheid kennelijk groot is.

In april van dit jaar pronkte de KNZB nog met de ongeëvenaarde trainingsijver van de Marjolijn Both, toen het er om ging bij NOC-NSF geld los te krijgen. „Ze traint nu twintig uur in de week en wil dit in de direkte voorbereiding op de grote evenementen opvoeren tot 26 uur,” heette het destijds.

Nu Marjolijn Both erover klaagt, dat daar nog maar veertien uren van over zijn, krijgt ze van de coördinator kunstzwemmen Henk Geesink te horen, dat de prioriteiten zijn gelegd bij de groep. De solo en het duet zijn immers afgevoerd van het Olympisch programma en in Atlanta 1996 vervangen door de groepsuitvoering van acht zwemsters. „Bij de wereldkampioenschappen in Rome moeten we zorgen bij de eerste acht te komen, anders kunnen we de Olympische Spelen wel vergeten.” *(ANP)*

* *Marjolijn Both wil terug naar de top, maar de kunstzwemster vindt dat de bond haar onvoldoende trainingsmogelijkheden biedt. Foto ANP*

Nederlander vindt in tijdnood toch nog juiste weg naar remise

Niet fitte Wiersma in problemen

IZJEVSK - Harm Wiersma, fysiek niet geheel in orde, is gisteren in de zesde partij van de damtweekamp om de wereldtitel tegen Alexej Tsjizjov voor het eerst in ernstige problemen gekomen. De Fries, die met de witte stenen speelde, vond in de spannende tijdnoodfase echter nog juist de weg naar remise. De stand is daardoor nog steeds in evenwicht: 6-6.

Na de vrij rustige voorgaande partijen had Wiersma nu een verrassing voor de titelverdediger in petto. Zijn openingszet was 34-29, waarmee hij snel aanstuurde op een stelling die zijn gelijke vermoedelijk niet kent in de damliteratuur.

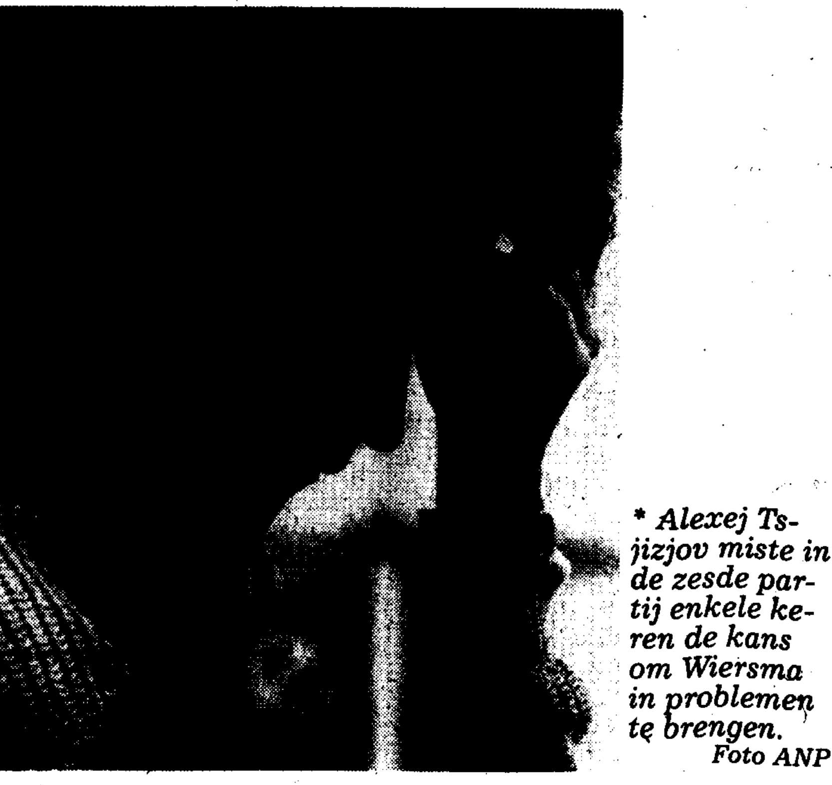
Vraagtekens

Tsjizjov, die zich vele supporters in Izjevsk graag een overwinning wil laten zien, nam de uitdaging aan en probeerde naar een hekstelling toe te werken. Wiersma koos voor meer open spel. De wereldkampioen reageerde opnieuw spanningen op. Daarop ging zijn Friese opponent wel in, ten koste van heel veel tijd. Voor de laatste vijftien zetten resten Wiersma nog tien minuten. Secondant Scholma plaatste vraagtekens bij de uitval, die Wiersma op de 35ste zet deed. Hij had liever een wat rustiger voortzetting gekozen voor een doorbraak. Wellicht had dat wit zelfs enig voordeel opgeleverd. Nu lag het initiatief bij Tsjizjov.

Ontsnapt

De Rus probeerde van de hevige tijdnood van Wiersma (twee minuten voor tien zetten) te profiteren, maar slaagde onvoldoende. Tsjizjov had al een kans op aanzienlijk voordeel laten liggen, en dat overkwam hem op de 41ste zet opnieuw. Door 18-23 in plaats van 12-17 te spelen, had hij de Nederlander sterk onder druk gezet. Nu ontsnapte die nog vrij eenvoudig.

„Het was de moeilijkste remise tot nu toe”, bekende Wiersma opgelucht. De oud-wereldkampioen, die evenals de titelhouder nauwelijks achter het bord vandaan komt, verklaarde dat zijn conditie te lijden had gehad van een slechte nachtrust. Die had echter niet zijn klasse en vechtlust aangetast.

* *Alexej Tsjizjov miste in de zesde partij enkele keren de kans om Wiersma in problemen te brengen. Foto ANP*

■ Zettenverloop zesde partij Tsjizjov (Rus) - Wierma (Ned):
Wit: Wiersma, zwart: Tsjizjov.
1. 34-29, 18-22, **2.** 32-28, 16-21, **3.** 40-34, 12-18, **4.** 38-32, 22-27, **5.** 31x22, 18x38, **6.** 43x32, 20-25, **7.** 42-38, 15-20; **8.** 49-43, 21-26, **9.** 44-40, 7-12, **10.** 47-42, 1-7, **11.** 32-27, 10-15; **12.** 37-31, 26x37, **13.** 41x32, 5-10; **14.** 46-41, 19-24, **15.** 34-30, 25x23, **16.** 28x30, 14-19, **17.** 41-37, 10-14, **18.** 40-34, 13-18, **19.** 45-40, 8-13, **20.** 50-45, 2-8, **21.** 30-24, 19x30, **22.** 34x25 20-24, **23.** 39-34, 13-19, **24.** 34-30, 8-13, **25.** 43-39, 17-22, **26.** 39-34, 22x31, **27.** 36x27, 11-16, **28.** 34-29, 3-8, **29.** 29x20, 15x24, **30.** 48-43, 4-10, **31.** 43-39, 18-23, **32.** 33-28 7-11, **33.** 38-33 13-18, **34.** 42-38, 10-15, **35.** 28-22, 8-13, **36.** 33-28, 24-29, **37.** 40-34, 29x40, **38.** 45x34, 15-20, **39.** 39-33, 20-24, **40.** 34-29, 23x34, **41.** 30x39, 12-17, **42.** 39-34, 18-23, **43.** 37-31, 24-29, **44.** 33x24, 19x39, **45.** 28x10, 17x26, **46.** 38-33, 39x28, **47.** 10-4, 28-33, **48.** 25-20 26-31, **49.** 27x36, 33-39, **50.** 4-15, 39-44, **51.** 36-31, 44-50, **52.** 31-27, remise. **Stand:** 6-6.

■ Uitslagen WK dammen junioren, Amstelveen
Derde ronde: Hage (Ned) - Roemzianev (Rus) 1-1, Sjiliavski (Mol) - Kemperman (Ned) 0-2, Friedman (Oek) - Georgiev (Rus) 1-1, Mardosa (Lit) - Mamet (Pol) 1-1, Battulga (Mon) - Cordier (Fra) 1-1, Zvenigorodski (Isr) - Bubbi (Ita) 1-1, Alexejev (Let) - Crucius (Dui) 1-1, Zwart (Ned) - Vercruysse (Bel) 2-0. **Stand aan kop:** 1. Hage en Kemperman 5, 3. Friedman, Roemianzev en Georgiev 4. *(ANP)*

Documentaire over Afrikaanse bokslegende

„Battling Siki was intelligente gorilla"

Van onze verslaggever
MAARTEN VAN DE RAKT

De wereld stond op zijn kop toen een potige knaap uit Afrika in 1922 wereldkampioen boksen werd: Battling Siki. Een regelrechte sensatie. In Rotterdam kreeg de bokser, die getrouwd was met een Nederlandse, een warm onthaal; de koningin liep er een vrije dag voor [illegible]. Drie jaar later lag de halfzwaargewicht – zoals het bij een beginnende legende – vermoord op een stoep in New York. Mooi voer voor biografen en filmers.

Regisseur Niek Koppen probeerde het onwaarschijnlijke en spannende leven van M'Barrick Fall, zoals Battling Siki eigenlijk heet, in een documentaire te gieten. Van diens geboorte in St. Louis (Senegal) tot zijn dood in New York. Voor het laatste feit is de sterfakte boven water gehaald. Het staat er kort en klaar: datum, naam en geslacht, ras of kleur, beroep. Doodsoorzaak: „Schotwonden in de rug, borst en rechter long".

Het leven reconstrueren van de Afrikaanse bokser was voor Niek Koppen geen sinecure. Getuigen en biografieën geven hun eigen draai aan de werkelijkheid. De drie biografen, een Nederlander, Senegalees en Zweed, die in *Siki* worden opgevoerd, spreken elkaar herhaaldelijk tegen.

Mythe

Misschien typeert de verscheidenheid de mythe-Siki wel. Een beetje mysterie hoort er ook bij. Net als drama, heroïek en glamour. Het verhaal kent een meeslepend begin: hoe een welgestelde dame het zevenjarig jongetje op een oceaanstomer meeneemt van St. Louis naar het Franse Marseille en hem daar uiteindelijk aan zijn lot overlaat. Hij kan borden gaan wassen.

Een bokstrainer ziet hem een keer een zatlap knockout slaan en neemt de Senegalees onder zijn hoede. Battling Siki rukt op van Marseille naar Parijs. In Rotterdam ontmoet hij Lijntje van Appeltere, met wie hij trouwt. In 1921 wordt een zoon geboren, van wie na 1970 niets meer is vernomen. Vader laat vrouw en kind al gauw in de steek en trouwt opnieuw in de Verenigde Staten.

Half mens

Wie was Siki? „Een gemoedelijke jongen en een zorgzame vader", vond de weduwe die in 1983 overleed. „Een nationale held en voorbeeld voor de jeugd. Zijn naam staat voor altijd gegrift in de herinnering van de inwoners van St. Louis", schreef het Senegalese blad Le Soleil. „Een intelligente gorilla. Zijn hersens zijn niet van het menselijk ras. Hij is half mens, half beest", oordeelde manager Charles Hellers.

Falls dood is zeventig jaar geleden; toch leeft de spraakmakende bokser voort. Niet alleen dankzij de gedenkplaat in zijn geboorteplaats en de journaalbeelden van die historische strijd om de wereldtitel, maar ook door de beeltenis op de luciferdoosjes in Senegal en in het liedje *Battling Siki* dat de oudere Rotterdammers nog kunnen zingen.

(Nederland 1, 22.42 uur)

** M'Barrick Fall met zijn vrouw Lijntje en zoon Louis.* Foto AVRO

TV KORT

Ikons actualiteitenrubriek **Kenmerk** *(Nederland 1, 20.27 uur)* komt met een serie reportages uit Belgrado, Jericho, Johannesburg en Palermo, steden op de rand van oorlog en vrede. Wat verwachten de inwoners van 1994? Vanavond de Servische hoofdstad Belgrado.

Vanavond toont **Impact** *(Nederland 3, 23.20 uur)* de BBC-documentaire *Israël: Mijn land-Jouw land* over de tocht die de Israëlische schrijver Amos Oz en de Palestijnse historicus Hisham Sharabi gezamenlijk door Israël maakten. Zij onderzochten of het vredesakkoord tussen Israël en de PLO kans van slagen heeft.

FILMS OP TV

Yes Virginia, there is a Santa Claus Amerikaanse speelfilm uit 1991. Regie: Val DeCrowl. Hoofdrollen: Charles Bronson, Richard Thomas en Edward Asner. New York, 1897. Een klein meisje begint steeds meer haar vertrouwen in Kerstmis te verliezen en dat moet hoognodig hersteld worden. Een cynische journalist, na de dood van zijn vrouw en baby aan de rand van de ondergang, krijgt de opdracht het twijfelende kind van antwoorden te voorzien. Dit leidt uiteindelijk tot één van de beroemdste krantenartikelen aller tijden.
(BBC 1, 15.15-16.50)

National Lampoon's Christmas Vacation Amerikaanse speelfilm uit 1989. Regie: Jeremiah Chechik. Hoofdrollen: Chevy Chase, Beverly D'Angelo en Juliette Lewis. Komedie. De eeuwige pechvogel Clark Griswold organiseert de kerstvakantie voor zijn gezin. Als eerste brengen ze een bezoek aan een kerstboomkwekerij. Onderweg komen ze echter onder de wielen van een vrachtwagen terecht. En dat is nog maar het begin!
(Nederland 2, 20.00-21.40)

** Scene uit Victor/Victoria.* Foto WDR

Victor/Victoria Engels-Amerikaanse speelfilm uit 1982. Regie: Blake Edwards. Hoofdrollen: Julie Andrews, James Garner en Lesley en Ann Warren. Komedie. Een zangeres kan tot haar spijt niet aan de bak komen. Daarom besluit ze het over een andere boeg te gooien: vermomd als man meldt ze zich aan als cabaretier. De verwarring is groot maar het succes overweldigend. De muziek is van Henry Mancini, die hiervoor een Oscar ontving.
(Duitsland 3/WDR, 21.15-23.25)

Some Came Running Amerikaanse speelfilm uit 1958. Regie: Vincente Minelli. Hoofdrollen: Frank Sinatra, Shirley MacLaine en Dean Martin. Soldaat Dave Hirsch keert na de Tweede Wereldoorlog terug naar huis, waar hij denkt zijn oude leventje weer op te pakken. Al snel blijkt dat hij met zijn onorthodoxe levenswandel niet meer thuishoort in het keurige dorp.
(Duitsland 2, 22.15-00.25)

The Main Event Amerikaanse speelfilm uit 1979. Regie: Howard Zieff. Hoofdrollen: Barbra Streisand, Ryan O'Neal en Paul Sand. Hillary, een zakenvrouw, krijgt slecht nieuws te horen. Haar manager heeft al haar geld verduisterd en heeft het land verlaten. Het enige dat hij heeft achtergelaten is een contract met een uitgerangeerde bokser, Eddie Kid Natural Scanlon. Hillary probeert Eddie over te halen zijn carrière te hervatten.
(RTL4, 22.20-00.15)

Empire of the Sun Amerikaanse speelfilm uit 1987. Regie: Steven Spielberg. Hoofdrollen: Christian Bale, John Malkovich en Miranda Richardson. Nadat een jongetje in de Tweede Wereldoorlog in het door Japanners bezette Shanghai gescheiden is van zijn ouders, wordt hij veel te snel volwassen in het gezelschap van 2 ondernemende Amerikanen in een krijgsgevangenenkamp. Gebaseerd op de autobiografische roman van J.G. Ballard.
(BBC 1, 22.30-00.55)

TV NEDERLANDSTALIG

NEDERLAND 1

Avro/KRO/NCRV (AKN)
07.00 Journaal
07.07 Black Beauty
07.35 Breakfast Club
08.00 Journaal
08.07 Boggle. (herh.)
08.32 I Love Lucy
09.00 Journaal
09.05 Via Ria
09.57 PP: Uitzending VVD
EO
10.00 Total Work Out
10.15 (TT) Vrouw-zijn
11.10 Het Kinderziekenhuis
11.30 Galg en Rad
12.15 Peter
12.25 Nederland zingt
NOS
13.00 (TT) Journaal
NOS
13.07 Studio Sport
NOS
14.39 Van Gewest tot Gewest
15.09 De Band Loopt, documentaire
16.00 (TT) Journaal
AKN
16.11 (TT) Ja, Natuurlijk, serie: Japan
16.41 Prettig Weekend
17.38 Boggle, spelletje
18.03 Gala Clip: Meatloaf
NOS
18.15 Sesamstraat
18.30 (TT) Jeugdjournaal
18.40 (TT) Klokhuis
AKN
19.00 Young Indiana Jones, jeugdserie
19.45 De Roze Panter, tekenfilm
NOS
20.00 (TT) Journaal
Ikon
20.27 Kenmerk, actualiteiten
21.01 (TT) Oog in Oog, serie monologen
21.26 Soul: Het bezielde universum, documentaire-serie. Afl. 1
22.16 Wilde Ganzen
22.18 Engel uit Mamelodi – Vusi Mahlasela, portret
Avro
22.42 Siki, portret
NCRV
23.47 (Slot) Love and War, comedy
NOS
00.12 Journaal

NEDERLAND 2

NOS
13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden (ook 15.33)
Veronica
15.40 The World of Survival, serie: De atletische springbok
16.10 (TT) B.O.O.S., jongerenmagazine
16.40 Top 40
17.25 Foreign Affairs, soap
Veronica/Tros/EO
17.58 2 vandaag, actualiteiten met om 18.00Journaal
NOS
18.41 Sportjournaal
18.51 Het weer en de hoofdpunten uit het nieuws
Veronica
19.00 Stop de Strop, spelletje
19.30 (TT) Flodder, comedy
20.00 National Lampoon's Christmas Vacation, speelfilm
21.40 Married with Children, comedy
22.05 Veronica film & video, magazine
22.45 Gossip!, over de wereld van show, glamour en glitter
23.15 Emotions, erotische serie
Teleac
23.30 Effectief onderhandelen
24.00 Schoner produceren. Informatie
NOS
00.05 Journaal

NEDERLAND 3

NOS
08.53 Nieuws voor doven en slechthorenden
VPRO
17.30 (ZW) Villa Achterwerk: The Addams Family, comedy
NOS
18.00 Journaal
Vara
18.20 Taxi, comedy
18.50 (TT) Lingo, spelletje
19.18 (TT) Midas: drank en drugs
19.50 Police Rescue, serie
20.45 Twee voor Twaalf, kwis
21.22 (TT) In Voor- en Tegenspoed, comedy
NOS
22.00 (TT) Journaal
22.15 Sportjournaal
22.30 Nova, actualiteiten
23.00 Den Haag Vandaag
23.15 Trekking dagelijkse lotto
Vara
23.20 Impact: Israël: mijn land – jouw land, documentaire
00.08 Natuurmoment
NOS
00.13 Nieuws voor doven en slechthorenden

RTL4

07.00 Nieuws
07.05 Pinocchio
07.30 Nieuws
07.35 Eigen Huis & Tuin
08.00 Nieuws
08.06 The Bold and the Beautiful, soap
08.30 Nieuws
08.35 Santa Barbara, soap (met om 09.00 Nieuws)
09.35 Goede Tijden, Slechte Tijden
10.05 As the World turns, serie
10.50 Sons & Daughters, soap
11.15 RTL Shop
11.25 Clip van de dag
11.30 Rad van Fortuin
12.00 Telekids
13.00 Cartoon
13.05 Lief en Leed
14.00 Koken met Sterren
14.30 General Hospital, soap
15.15 RTL Shop
15.20 Santa Barbara, soap
16.10 The Oprah Winfrey Show
17.00 5 uur show
18.00 Nieuws
18.20 RTL Club, magazine
18.30 Rad van Fortuin
19.00 Avondnieuws/weer
19.30 The Bold & the Beautiful, soap
19.55 Goede Tijden, Slechte Tijden
20.25 De Van Duin show
21.25 Diamant, dramaserie (slot)
22.20 The Main Event, speelfilm
00.15 The Oprah Winfrey Show
01.00 As the World turns, soap
01.45 General Hospital, soap (tot 02.30)

RTL5

07.00 Thuiswinkel (tot 08.30)
14.30 Thuiswinkel (tot 16.00)
16.55 Felix the Cat, tekenfilmserie
17.05 MacGyver, politieserie
18.00 Nieuws
18.15 Family Ties, comedy
18.40 Miami Vice, politieserie
19.30 Paradise Beach, serie
20.00 Music Scene, magazine
20.35 Beverly Hills 90210, serie
21.25 Fresh Prince of Bel Air, comedy
21.50 Einer stirbt bestimmt, tv-film
23.30 V extra
24.00 De Draagmoeder, soap
00.30 Hei elei, kuck elei aktuell
01.00 Thuiswinkel (tot 04.00)

BELGIË BRT 1

14.00 Nieuws uit de natuur
14.30 Klassieke mechanica
17.00 Punki en Ganshyam, een tweeling in India, jeugdfilm
17.25 Sleutel, magazine voor jongeren
17.55 Tik tak
18.00 Journaal
18.10 The Bold and the Beautiful, serie
18.35 Topscore, spelletje
19.03 Neighbours, serie
19.30 Journaal
20.00 Derrick, politieserie
21.00 Het park, soap
21.35 Panorama, jaaroverzicht. Afl. 1
22.30 Vandaag
23.05 Programma van het NCMV, de KMO-organisatie
23.25 Personal Upgrade, serie over computers (tot 23.55)

BELGIË BRT 2

18.50 Journaal
19.00 Schooltelevisie: Prentenboeken
19.15 Lernexpress. Cursus Duits
19.30 Capitol, soap
19.52 Kronieken
20.00 Couleur locale, magazine
20.30 Tekens, documentaire: Charles Dickens
21.30 Journaal
22.00 Première film en video
22.30 Affiche, kunstmagazine (tot 22.50)

** De familie Flodder in kerststemming, Nederland 2, 19.30 uur.* Foto VOO

RADIO

RADIO 1

Elk heel uur en 7.30. 8.30. 12.30. 13.30. 17.30. 18.30 en 06.30 Nieuws. EO: 7.07 Tijdsein. KRO: 12.07 Echo. 14.05 Dingen die gebeuren. AVRO: 17.07 Radiojournaal. KRO: 20.04 Onder tafel. AVRO: 22.04 Sportpanorama. NOS: 23.07 Met het oog op morgen. VPRO: 0.04-7.00 Nachtleven met om 0.04 Street beats; 3.02 Het paradijs; 4.02 Grand disco classique: 5.02-7.00 De gezamenlijk zenders Paezens & Moddergat

RADIO 2

Elk heel uur Nieuws. NCRV: 7.04 Goedemorgen Nederland (met om 7.53 Woord onderweg. 8.04 Hier en Nu). 9.04 Wie weet waar Willem Wever woont? 10.04 Muziek bij de koffie. 11.04 Plein publiek. 12.04 Middag-magazine (13.04 Hier en Nu). 14.04 G'oud en nieuw. 15.04 Reislustig, reislastig. 16.04 Discogram. 16.47 Iets anders. EO: 17.04 Alle mensen. VPRO: 18.04 Ekkel horizontaal. Tros: 19.04 Poster. 20.04 Music all in. 21.04 Voor wie graag luisteren wil. 22.30 Coulissen. 23.04-24.00 Sesjun

RADIO 3

Elk heel uur Nieuws. AKN: 6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. Vara: 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. AKN: 15.04 Popsjop (I en II). VOO: 17.04 Rinkeldekinkel. NOS: 18.04 De Avondspits. EO: 19.04 Spoor 7. NCRV: 20.04 Paperclip magazine. VPRO: 21.04 Villa 65. Tros: 0.04 Nachtwacht. Vara: 2.02 Mol of Mark. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM

RADIO 4

Om 7.00. 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. VOO: 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert, met: Symfonie Ork. van de Beierse Radio Omroep met piano; 12.20 Quinck Vocaal Ensemble. 13.04 Klassiek op verzoek. Vara: 14.00 Middagconcert: Uit Vara's matinee archief. Rotterdams Philharmonisch Ork. 15.15 Claudio Monteverdi. 16.00 De Nederlanden. KRO: 17.00 Zin in muziek. KRO: 18.04 Klassiek. 19.30 Het orgel. 20.02 Avondconcert. 22.00 Laudate. 23.00 Deze eeuw. AVRO: 0.00-1.00 Vier na middernacht

RADIO 5

Elk heel uur t/m 18.00 Nieuws. NOS: 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. Tros: 9.02 Perspectief. 10.02 De duvel is oud. RVU: 11.02 Kleur bekennen. NOS: 12.02 Weldenkende mensen. 13.10 NOS Bijlage. 14.02 Een leven lang. NCRV: 15.02 Schuim en as. NOS: 17.10 Radio UIT. PP: 17.50 Groen Links. NMO: 18.02 Actualiteitenprogramma in drie talen: 18.02 Nederlands programma; 18.30 Arabisch programma; 18.45 Turks programma. EO: 19.00 Waar waren we ook alweer? NOS: 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. Teleac: 21.00 Ontdek de psychologie. 21.30 Knoop in je zakdoek II. Tros: 22.00 Finale. NOS: 23.07-24.00 Met het oog op morgen

OMROEP LIMBURG

Elk heel uur ANP-bulletin. 7.00 Limburg Actueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg Actueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. 11.00 Ruilbeurs. 12.00 Limburg Actueel. 13.00 RadioNieuwsCentrale. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Sport. 14.00 Licht Limburg. 15.00 Horizon. 16.00 Cultuurmagazine Festival. 1[illegible].00-18.00 Limburg Actueel

BUITENLANDSE PROGRAMMA's

DUITSLAND 1

06.00 Morgenmagazin **09.00** Heute **09.03** Dallas, serie **09.45** (S) Tele-Gym **10.00** Heute **10.03** Das 3. Leben, ouderenmagazine **10.45** Info Verbraucher, consumentenmagazine **11.00** Heute **11.03** Fussball-Länderspiel Mexiko – Deutschland **12.55** Presseschau **13.00** Mittagsmagazine met Heute **13.45** Wirtschafts-Telegramm **14.00** Tagesschau **14.02** Eene meene mopel, kindermagazine **14.30** Der rote Mond, jeugdserie **15.00** Tagesschau **15.03** Plötzlich starren mich allen an – Das Gesicht '93, kinderprogramma **15.30** Boing!, spelletje **16.00** Tagesschau **16.03** Unternehmen Arche Noah: dieren in de Namib-woestijn **16.30** In de Vlaamsche Pot, comedy **17.00** Tagesschau **17.05** Punkt 5 – Länderreport **17.15** (TT) Empty Nest, comedy **17.40** Regionale informatie **17.50** Tagesschau-Telegramm **17.55** Feuer und Flamme, serie **18.25** Marienhof, serie **18.50** Tagesschau-Telegramm **18.55** Der Fahnder, misdaadserie **20.00** (TT) Tagesschau **20.15** Ein Mann namens Schmidt, portret oud-bondskanselier Helmut Schmidt **20.59** Tagesthemen-Telegramm **21.00** (TT) Der 7. Sinn, verkeerstips **21.03** (S) Fröhlich eingeschenkt, amusement **22.30** Tagesthemen **23.00** Den Zauber nicht durch Worte brechen, portret John Neumeier **00.00** (TT) Herman's Head, comedy **00.25** Lui e peggio di me, speelfilm **01.45** Tagesschau **01.50** Zuschauen – Entspannen – Nachdenken

DUITSLAND 2

06.00 Zie Duitsland 1 **13.45** Ora et labora, serie kloosterverhalen **14.30** Roar, speelfilm **16.00** Logo, jeugdjournaal **16.08** Vor Ort: 'Clara', kijkje achter de schermen bij het maken van de kerstserie 'Clara' **16.14** Heute-Schlagzeilen **16.15** Wie würden Sie entscheiden?, serie tv-processen. Aansl. discussie **17.00** Heute **17.15** (S) Länderjournal **18.05** SOKO 5113, misdaadserie **19.00** Heute **19.25** Ein Mann am Zug, serie **20.15** (S) Weihnachten mit Marianne und Michael, kerstliederen **21.15** WISO, sociaal-economisch magazine **21.45** Heute **22.15** Some came running, speelfilm **00.25** Heute **00.30** Christmas Eve, speelfilm

DUITSLAND 3/WDR

08.15 Tele-Gym **08.30** Telekolleg II, cursus natuurkunde **09.00** Andy Warhol, documentaire over diense miljoenennalatenschap **09.45** Sport-Oldies – Sportgeschichten von Einst: WK voetbal 1970 **10.00** Schooltelevisie **12.00** Puppenparade – Das Hobby der Elisabeth Krautkrämer **12.30** Mittwochs live, talkshow **13.45** Tele-Praxis, medisch magazine **14.00** Aktuell **14.05** Hit-Clip **14.30** Die Arktis, natuurserie **15.00** FensterPlatz **16.00** Gott und die Welt Diskuthek, serie reportages **16.30** Telekolleg II, cursus natuurkunde **17.00** (TT) Die Sendung mit der Maus **17.30** (TT) Als die Tiere den Wald verliessen, tekenfilm **18.00** Aktuell **18.05** KuK – Klön und Klaaf **18.30** Markt, economisch magazine **18.45** Aktuelle Stunde **19.25** Fensterprogramme der Landesstudios **19.45** Die Fussbroichs, serie **20.15** Linie K., cultureel magazine **21.00** Aktuell **21.15** Victor/Victoria, speelfilm **23.25** Endlich am Ziel, documentaire over de ca. 2,5 miljoen immigranten die zich de afgelopen 22 jaar in Duitsland gevestigd hebben **00.10** Coputerclub, magazine **00.55** Nachrichten

DUITSLAND 3/SWF

08.15 Tele-Gym **08.30** Telekolleg II, cursus natuurkunde (tot 09.00) **14.30** Schooltelevisie **15.00** Hallo, wie geht's? **15.15** Live aus dem Schlachthof in Frankfurt, discussie en muziek **16.30** Teleglobus, buitenlandmagazine **17.00** Telekolleg II, cursus natuurkunde **17.30** Die Sendung mit der Maus **17.58** Kinder-Verkehrsspot, tips **18.00** Als die Tiere den Wald verliessen, tekenfilm **18.26** Das Sandmännchen **18.30** Aktuell **18.35** Regentrude, filmsprookje **19.05** Hallo, wie geht's? **19.20** Landesschau **19.48** Landesschau aktuell **20.00** Tagesschau **20.15** Die Sendung mit dem Stier, Europees magazine **21.00** Nachrichten **21.15** Politiek am Donnerstag: Perspektiven **21.45** Momente '93, hoogtepunten sportseizoen **22.30** Béjart choreografiert die Zauberflöte **23.15** Offret, Frans-Zwitserse speelfilm uit 1986 van Andrej Tarkowskij met Erland Josephson, Susan Fleetwood en Valérie Mairesse **01.35** Schlussnachrichten (tot 01.50)

RTL

07.00 Guten Morgen Deutschland **09.10** Cuna de lobos, soap **10.00** The Bold and the Beautiful, soap **10.30** Witzewelle, sketches **11.00** Der Preis ist heiss, spelletje **11.30** Familien Duell, spelletje **12.00** Punkt 12., magazine **12.30** Guiding Light, soap **13.20** Santa Barbara, soap **14.10** Days of our Lives, soap **15.00** Ilona Christen, talkshow **16.00** Hans Meiser, talkshow **17.00** Who's the Boss?, comedy **17.30** Family Ties, comedy **18.00** Tu o nadie, serie **18.45** Aktuell **19.10** Explosiv – Das Magazin **19.40** Gute Zeiten, schlechte Zeiten, soap **20.15** Verzeih mir **21.15** Mother of the Bride, Amerikaanse tv-film uit 1993 van Charles Correll met Rue McClanahan, Ted Schakelford en Anne Bobby **23.15** Benny Hill in New York, humor. Afl.1. Aansl.: Aktuell **00.10** L.A. Law, serie **01.10** Zwei Supertypen in Miami: Extralarge: Miami Killer, Duits-Italiaanse thriller uit 1991 van Enzo G. Castellari **02.55** Explosiv – Das Magazin **03.25** Hans Meiser, talkshow **04.20** Ilona Christen, talkshow **05.10** Days of our Lives, soap

SAT-1

06.00 Deutschland heute morgen met früh ran, sport **09.10** Neighbours, soap **09.35** Trapper John M.D., serie **10.25** Bonanza, westernserie **11.15** 5 mal 5., spelletje **11.40** Glücksrad, spelletje **12.25** The Young and the Restless, serie **13.10** Trapper John M.D. **14.10** Neighbours **14.40** Bonanza **15.40** Star Trek: The Next Generation, sf-serie **16.45** Riskier' was!, kwis **17.20** Geh aufs Ganze!, spelletje **18.00** Regionale programma's **18.30** 5 mal 5. **18.58** Wetternews **19.00** Newsmagazin **19.18** Täglich ran, sport **19.30** Glücksrad, spelletje **20.15** Wolffs Revier, misdaadserie **21.15** Schreinemakers live, magazine. Aansl.: TopNEWS **23.10** Law and Order, Amerikaanse misdaadfilm uit 1976 van Marvin J. Chomsky met Darren McGavin, Suzanne Pleshette en Will Geer **01.45** Star Trek: The Next Generation **02.35** Riskier' was! **03.00** Law and Order, misdaadfilm

BBC 1

07.00 Business Breakfast **08.00** Breakfast News, ochtendmagazine **10.05** Defenders of the Earth, animatie-serie **10.35** (TT) The Night of the Red Hunter, serie **11.00** (TT) Nieuws en regionaal nieuws **11.05** Playdays **11.30** Good Morning with Anne and Nick, ochtendmagazine **13.15** Pebble Mill, talkshow **13.55** Regionaal nieuws **14.00** (TT) Nieuws **14.30** (TT) Neighbours, soap **14.50** Best of British, documentaire-serie **15.15** Yes Virginia, there is a Santa Claus, speelfilm **16.50** Blinky Bill, animatieserie **17.15** Get your own back, spelletje **17.30** Favourite Songs, animatieserie **17.55** Newsround, jeugdjournaal **18.05** (TT) Blue Peter, kindermagazine **18.35** (TT) Neighbours, soap **19.00** (TT) Nieuws **19.30** Regionaal nieuws **20.00** (TT) Top of the Pops **20.30** (TT) EastEnders, soap **21.00** (TT) Life in the Freezer, serie **21.30** (TT) Goodnight Sweetheart, comedy **22.00** (TT) Nieuws en regionaal nieuws **22.30** (TT) Empire of the Sun, speelfilm **00.55** Erasure, concertregistratie

BBC 2

07.50 (ZW) Say it with Flowers, speelfilm **09.00** (TT) Breakfast News **09.15** (ZW) Nurse Edith Cavell, speelfilm **10.50** Fine Cut, reportage: In the Land of the Deaf **12.25** Dick Smith – Master of Make-Up, portret van deze grimeur **12.45** Lassie: The Well of Love, jeugdfilm **14.00** MASH, comedy **14.25** Greenclaws, kinderprogramma **14.40** (TT) Small Objects of Desire, serie **15.00** Nieuws. Aansl.: The First Noels, muzikale serie **15.20** (TT) Weather Watch, serie over het Engelse weer **15.30** The Third Age, magazine voor ouderen: Memories **16.00** Nieuws. Aansl.: Tuning In, reportage **16.50** (TT) Nieuws en regionaal nieuws **17.00** Always Afternoon, 2-delige tv-film (slot) **18.30** (TT) Delia Smith's Christmas, culinaire serie **19.00** (TT) The Karate Killers, speelfilm **20.30** (TT) Top Gear Rally Report, terugblik op deze rally die in november gehouden werd **21.00** Christmas Time in Vienna, kerstconcert vanuit de Hofburg in Wenen **22.00** (TT) Rab C. Nesbitt, comedy **22.30** (TT) The Secret Adventures of Tom Thumb, animatiefilm. Aansl.: Christmas in Sarajevo **23.30** (TT) Newsnight **00.15** Weerbericht **00.20** Feelings, portretten van gehandicapten **00.35** (TT) Prizzi's Honor, speelfilm

BELGIË RTBF

16.05 Vacaturebank **16.20** Nouba nouba, kindermagazine **17.20** California Dreams, jeugdserie **17.50** Monsieur Belvedere, serie **18.15** L'empire des medias **18.50** Servi chaud, magazine **19.30** Nieuws **20.10** Autant savoir, magazine: Wijn **20.35** L'as des as, Franse speelfilm **22.25** Scoubidou, serie **23.20** Coup de film, magazine **23.35** Laatste nieuws **23.55** 24 H sur les marchés **24.00** Présence protestante

TELE 21

19.30 Nieuws **20.10** Autosport: Overzicht WK Rally **20.40** Zie België Frans 1 **22.17** Nieuws (tot 22.52)

TV5

06.30 Télématin **08.00** Nieuwsflits **08.05** Nieuws **08.30** Nieuwsflits **08.35** Comment ça va, medisch magazine **09.00** Nieuwsflits **09.05** Magazine culturels africain **09.30** Santé visions, medisch magazine **09.55** Orient sur Seine **10.00** Espace francophone **10.30** Azimuts, magazine **11.00** Reflets: Images d'ailleurs **11.55** Nieuwsflits **12.00** La chance aux chansons **12.35** Weerbericht **12.40** Nieuws **13.05** Monsieur le ministre, serie **13.30** Bouillon de culture, magazine **14.55** Magellan **15.10** Viva **16.00** Nieuws **16.10** Vision 5, magazine **16.30** Comment ça va?, medisch magazine **16.50** La cuisine des mousquetaires, kookrubriek **17.05** Une pêche d'enfer, jongerenmagazine **17.40** Evasion, magazine over de natuur in Frankrijk **18.10** Questions pour un champion **18.30** Nieuws **18.55** Weekbladenoverzicht **19.00** Des chiffres et des lettres, spelletje **19.30** Nieuws **20.00** Nord sud, magazine **20.30** Tell quel, magazine **21.00** Nieuws **21.40** Savoir plus, magazine **22.55** Viva, magazine **23.55** Nieuws **00.20** Sept jours en Afrique **00.35** Rêves d'Afrique **01.10** Intérieur nuit **01.40** La chance aux chansons **02.15** Magazine culturel africain **02.45** Santé vision **03.15** Orient sur Seine **03.25** Espace francophone **03.55** Azimuts, magazine **04.25** Reflets: Images d'ailleurs **05.20** La chance aux chansons

CNN

07.30 Moneyline **08.00** Worldwide Update **08.30** World Report **09.45** CNN Newsroom **11.30** World Report **12.30** Business Morning **13.30** Business Day **14.30** Business Asia **15.00** Larry King Live **17.30** CNN & Co **18.00** NewsHour **20.00** World Business Today **21.00** International Hour **22.45** World Sport **23.00** World Business Today Update **23.30** Showbiz Today **24.00** The World Today **01.00** Moneyline **01.30** Crossfire **02.00** Prime News **03.00** Larry King Live **05.30** Showbiz Today

NBC/SUPER CHANNEL

07.00 ITN World News **07.15** European Business Today **07.30** CNBC Business Tonight **08.00** NBC Network News **08.30** ITN World News **08.45** European Business Today **09.00** Super Shop **12.00** World Business **12.30** West of Moscow **13.00** Today, actualiteiten **13.30** FTTV Market Wrap **14.00** Today, actualiteiten **14.30** The Money Wheel **18.00** Today **19.00** ITN World News **19.30** Culture Calendar, cultureel magazine **20.00** Now, talkshow **21.00** Disaster Chronicles, documentaire-serie over natuurrampen **21.30** Memories Then and Now **22.00** ITN World News **22.30** European Business Today **22.45** Market Wrap **23.00** The Tonight Show with Jay Leno, talkshow **24.00** Real Personal, talkshow **00.30** NBC Network News **01.00** Later with Bob Costas, talkshow **01.30** The law and Mr. Jones, serie **02.00** China News Europe **04.00** Classic Movie: Bride of the Gorilla, speelfilm (tot 05.30)

EUROSPORT

08.30 Aerobics **09.00** Skiën/WB dames vanuit Garmisch Partenkirchen **10.00** Skiën/WB heren vanuit Lech am Arlberg **11.00** Skiën/WB dames vanuit Dobbiaco **12.00** Voetbal: Copa America, hoogtepunten **14.00** Snooker **16.00** IJshockey: NHL-magazine **17.00** Motoren, auto- en motorsportmagazine **18.00** Olympisch Magazine **19.00** Euroski, wintersportmagazine **19.30** Eurosportnews **20.00** Autosport: Formule 1 **21.00** Boksen **22.00** Voetbal, overzicht Europese bekerwedstrijden 1993 **24.00** Biljarten: 9 Ball Pool Billiard vanuit Boedapest (Hongarije) **01.00** Eurosportnews (tot 01.30)

MTV

07.00 Awake on the Wildside **10.00** Ingo **13.00** Greatest Hits **14.00** Simone **16.30** The Report **16.45** At the Movies **17.00** News **17.15** 3 from 1 **17.30** Dial MTV **18.00** The Soul of MTV **18.30** Music Non-Stop **20.00** Beavis & Butthead Christmas Edition, tekenfilm **20.30** Roadhog **21.00** Waynes World II Big Picture Special **22.00** Greatest Hits **23.00** The Report **23.15** At the Movies **23.30** News at Night **23.45** 3 from 1 **24.00** Party Zone **02.00** Marijne van der Vlugt **03.00** Night Videos (tot 07.00)

KINDERNET

07.00 De Zwitserse familie Robinson, tekenfilmserie **07.30** Inspector Gadget, tekenfilm **07.55** Kindernet Info II **08.00** Boes, tekenfilm **08.30** Kijkdoos **09.00** Bromtol **09.30** Onder de regenboog, serie: De steenwoestijn (tot 10.00)

DISCOVERY

17.00 The Global Family, natuurserie **17.30** Australia Wild, natuurfilmserie **18.00** Get Wet, magazine **18.30** The Extremists, serie **19.00** Only in Hollywood, serie **19.05** Beyond 2000, populair-wetenschappelijk magazine **20.00** Terra X, documentaire-serie **20.30** Pacifica – Tales from the South Seas, documentaire-serie **21.00** Realm of Darkness, serie **22.00** Choppers, serie over allerlei soorten vliegtuigen **22.30** The Secret Life of Machines, serie over huishoudelijke apparaten **23.00** Daughter of Santa Claus, reportage **23.30** The Fingerpringting: Forensic Medicine, reportage **24.00** Discovery Sunday: Ladyboys, reportage

Daihatsu Quadflieg

TERREINAUTO'S
Daihatsu Feroza EL '91;
Daihatsu Rocky Wagon '85;

AUTOMATIC'S
Fiat Uno matic 60 '87;
Toyota Tercel aut.'84;
Audi 100 2.3E nw.typ. '91;

CAMPER/BESTEL
Ford Transit Camper '88;
Toyota Hiace lang+verh.'88

DIESELS
BMW 524TD 147000km '89

ANWB GEK. AUTO'S
Daih. Charade Bianco '91;
Ford Mondeo 16CLX '93;
Ford Mondeo 16CLX '93;
Ford Sierra 20CL '92;
Ford Orion 14CL '92;
Ford Sierra zwart '88
Ford Sierra sport. '87;
Sierra Crosworth uitv.'85;
Ford Escort 14CL 3-drs '86;
Ford Escort 13 5-drs 83-'85
Opel Omega 2.4i m.'91;
Alfa 33 1.5ie zwart '91;
Opel Astra 16iGLS 5-drs'91
Opel Kadett 1.3 sport '88;
Opel Kadett 5-drs.rood '87;
Opel Kadett 3-drs.bruin '85;
Opel Kadett 3drs.groen '85
Opel Kadett 3-drs.rood '85;
Opel Kadett 14i Life '91;
Opel Kadett 1.3S Sedan '86
Kadett 12S sport.uitv. '85;
Opel Ascona 16GT '86;
Opel Corsa 13S '83/'84;
Opel GTi '69;
Audi 100 2.3E nw.typ. '91;
VW Polo Coupe '90;
VW Golf Manhattan 16 '89;
VW Jetta 1.3S 4-drs '89;
VW Golf GTi 1.8i '88;
VW Passat 1.8i 5-drs '86;
Nissan Primera 1.6LX '91;
Nissan Sunny Coupe 1.6'87
Honda Civic 1.3S '89
BMW 735i div. ass. '87
BMW 316 rood '85;
Peugeot 205XS '87;
Alfa 33 1.3 '87;
Toyota Starlet 1.3XL '89;
Lada 2105 1.5 '90;
Mazda 626 1.8LX '90;
Mazda 323 1.3LX '86;
Citroen AX sport '87;
Citroen 1.4 BX '85;
Mini 100 XE '88;
Volvo 360i '87;
Volvo 340 '84 + '87;
Suzuki ALto '85;

DIV. INRUILERS
BMW 315 '83;
Subaru 1.3 DL '85;
Mitsubischi Starion '82;
Ford Fiesta '82;
Fiat 127 '83;
Volvo 340 80/84;
Opel Manta '79;
Cuore Autom. '84;

REEWEG 112 LANDGRAAF
Tel:045-321810.

Te koop gevraagd:
AUTO'S en bedrijfsauto's, schade of defect geen bezw. 045-727742/723076.

Aanhangwagens

Te koop Westfalia
Aanhangwagen
Tandemas, 1500k, afm 2.53x1.40x35. Bj. 1993, ƒ 3.780,=. 043-254600.

Landbouw/Veeteelt

JOSKIN
Sleufvoetbemester Zeer veel mogelijkheden.
INTRAK BV
Voerendaal. 045-754000.

AANBIEDING
Renault 50 pk m. cabine + stuurbekr. ƒ 13.750,- ex.; Renault Smalspoor R60. L.M.B. Schouteten Ulestraten, 043-643210.

STRUISVOGELS t.k., 3 mnd. oud. vd Heyden. Nederweert. 04951-31606.

Champost Aangeb.
Iedere week plm. 60 m3. Inl. Champignonbedr. H. van Roij. Tel. 04956-3144.

Onderdelenbank
Schinnen. Tel. 04493-2715.

Muziek

DE MUZIEKZAAK VAN DE JAREN 90

MUZIKALE DEMONSTRATIE
Op donderdag 23 dec. van 16.00-21.00 uur demonstreert Michel Voncken de nieuwste ORLA ORGELS, DRAWBAR KEYBOARDS
KX400 en KX750
CONCORDE465
Diverse overige modellen 10 tot 50% korting
Muziekhuis LYANA
Mauritsweg 48 - Stein
Telefoon 046-333227.
Ma. t/m za. open: donderdag koopavond.

(Brom)fietsen

T.k. VESPA brommer, incl helm, verzek.+leren handschoenen. Pr ƒ 500,=.043-470811

WEGENS VERBOUWING GROTE KORTINGEN OP MERKFIETSEN 1993 (10-50%), TEVENS OP ACCESOIRES EN KLEDING (op=op)
Bij Cycle Service, Grote Staat 56 te Berg en Terblijt. Tel. 04406-40180.

Vakantie/Recreatie

VAN HULST MONTEMAR '94
Per luxe touringcar
Hotel en appartementen v.a. ƒ 395,- p.p.
Royal Class + ƒ 50,- Bel voor brochure 040-122363 of van Hulst Montemar Reizen. Vestdijk 135 Eindhoven
Vroegboekkorting ƒ 25,- p.p.

Feestelijk London
3 Dgn.ƒ 395,- vlucht + hotel Theaters ! Bel uw reisburo of Aerotravel.043-640440

Touringcar bestellen:
Op Het Broek bellen
Tel.: 04750-33221.

Winkel/Kantoor

KANTOORMEUBELEN TEGEN TEGEN FABRIEKSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor en direktie meubelen zeer hoge kwaliteit en tegen zéér scherpe prijzen. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, w... borden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!!
INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijnstelling, chiefstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. e... Alles tegen kostprijs. ALLES UIT VOORRAAD!!!!
Voor de goedkoopste met de meeste service, naar ... grootste van Zuid Nederland:
ROCKMART KANTOORMEUBELEN, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.
Geopend van ma. t/m vr. 9.00 tot 18.00 u. en zaterdag van 10.00 uur tot 16.00 uur.

BEITER bedrijfsinventaris
MET WATEROVERLAST GEOPEND.

AANBIEDING kantoorstoelen
v.b. Rock II Za ƒ 185,- armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad tegens fabrieksprijzen.
ROCKMART
Kantoormeubelen Kissel 46a, Heerlen.

OP=OP
KERSTAANBIEDING
1 buro 160x80, 5 laden + burostoel, nieuw. ƒ 345,-.
ROCKMART kantoormeubelen, Kissel 46a, Heerlen

Reparatie kantoormachines
Wij repareren uw schrijft... en rekenmach. met garan... Tel. 043-250728.

Zaken/Transacties

TE KOOP WOONHUIS/WINKEL IN CENTRUM HEYTHUYSEN op A lokatie
Perceelgrootte ca. 1000 m2.
Te bevragen brieven onder nr. R-425919.

Te koop aangeboden

Vandaag
KOOPAVOND
In Makado-Beek tot 21.00 uur.

Weg. omst. te k. Nieuw in doos 12 dlg.
PANNENSET
18/10 edelst. voor alle warmtebronnen, nw.pr. ƒ 1.950,- nu voor ƒ 275,-. Duits fabrikaat. Tev. 9 dlg. pannenset voor ƒ 100,- Nieuw Solingen bestek 70 dlg. Nw.pr. ƒ 1.100,- nu voor ƒ 250,-. 045-740675.

T.k. ronde EETHOEK (tussenst. ovaal), wit, 4 stoelen, pr. ƒ 650,- tel. 043-212121.

T.k. 2 pers. LEDIKANT 2x 1.80m, 2 verst.b. lattenb. 2 matr. 2x90 samen ƒ 500,-. Maxi-cosi, babyb. compl. MDF, babywg.samen ƒ 500,-. 046-377320.

Open JUKEBOX Seeburg M 100A '48. 50 platen. Houten uitv. 046-755172.

Bang & Olufsen KLEUREN TV ƒ 350,-; 2 x Philips ƒ 50,-; 2 x stofzuiger ƒ 50,- + ƒ 25,- Inl. 043-216509.

Te koop
Siervuurwerk
Bessems Sport
Kerkplein 5-6 Lanaken

T.k. zware WATERPOMP 150 m2 per uur als nieuw tel. 04457-3676.

Bosch DIEPVRIESKAST 8 laden tel. 045-225543.

AANBIEDING
t/m 31-12. Dakleer 10 m lang, 4 mm dik ƒ 55,-; Laminaatparket ƒ 32,50 p. m; waspoeder 12 kg ƒ 40,-; houten schrooten 10 cm. ƒ 1,- p. m. Rennemigerveldweg 72, Heerlen. 045-727742/723076.

T.k. BOVENTRANSPORT antieke H II kast, antieke salontafel, oosters tapijt. Tel. 04746-1469.

T.k. super NINTENDO m. bijbeh. spelen pr.n.o.t.k. tel. 04499-5401

Openhaardhout
verpakt in netzakken. Spec. afh.- en kwant.prijzen, openhaardblokken en aanmaakhout.
Kolen
antraciet afm. 3-4 en 5
Union briketten
Brandstoffenh. Fa. P.H. Geelen-Heuts en Zn. ...pengouw 47a Heer-Mstr. tel. 043-611231.

Opruiming tot 50%
Gaskachels/houtkachels. De Kachelsmid, Walem 2... Klimmen. 04459-1638.

T.k. jaarling HENGST v. Concorde, tel. 045-27512...

Diversen

Vandaag
KOOPAVOND
In Makado-Beek tot 21.00 uur.

Klachten aan nek, schouder of rug, neerslachtigheid, vermoeidheid of spierpijn.
Rebalancing
Diepe spier en bindweefselmassage. Informeer, aarzel niet. Tel. 043-617249

HELDERZIENDE voorspelt uw toekomst ook voor relatiebemiddeling.043-253637

BOEF
vandaag. Morgen indiaan of politie. Kinderbrillen moeten sterk zijn.
Leenarts brillen
Hamstraat 9, Roermond.

GEGRILLDE SPARERIBS
Per portie ƒ 9,-
Tel. 04750-33503.

Reserveer tijdig uw
KERSTMAN
ook voor bedrijven en verenig. tel. 04499-5401.

Carnavalspakjes
meer dan 90 soorten. Groepen tot plm. 40 pers. ook per stuk. Tevens geluidsinstal. Tel. 046-519970. Geopend van 18-21 u. Zat. van 10-15 u. of volgens afspraak.

Nu VUURWERK
in de voorverkoop.
20% korting
v/d Voort, Molenweg 32 Horn.

T.k.a. 6 tafels, au bain marie, grote afzuigkap en bedden. Tel. 04759-3555

RACO HEKWERK
Smisserstraat 58, Nederweert. Tel. 04951-32103. Blokhutten, tuinhuizen, honderennen, nachthokken, sierhekwerken, paardeboxen en buitenstallen. Alles voor paard en pony.

Auto's

MITSUBISHI

NIZET B.V. SITTARD
MITSUBISHI lancer
GLX, LPG, wit, 1991.
Tel. 046-511051

OPEL

OPEL Kadett stationcar Diesel 1988 en Opel Kadett stationcar Diesel 1990. Tel. 04754-83840.

T.k. OPEL KADETT-B, bj. '72 + carr.-ond.. + assen + ...iten + div., 043-476583.

OPEL Calibra 2.0i bj. juni '91 kl. grijsmet. kmst. 7.000 i.z.g.st. 04493-3109 tussen 18.00-19.00u.

OPEL Rekord 2 ltr. blauw metal. '85 5-gang APK lpg 12-'94 vr.pr. ƒ 2.800,- A.h. Heugemerwater 37 Mstr.

OPEL KADETT
1.6i kl. antracietmet. bj. '89. Off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

PEUGEOT

Aktieprijs i.v.m. eindejaar. Peugeot 309 XR 3 drs. rood erg mooi 1988
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

T.k. PEUGEOT 205 Turbo Diesel, bj. 1993, grijs kent., 55.000 km, i.z.g.st., ƒ 17.500,- Tel. 04409-3954.

NIZET B.V. SITTARD
PEUGEOT 405 Mi
16v grijs-metal. 1990, div. extra's. Tel. 046-511051

NIZET B.V. SITTARD
PEUGEOT 405 16i
LPG grijs-metal. 1992, spoiler achter.
Tel. 046-511051

NIZET B.V. SITTARD
PEUGEOT 106 XR
groen-metal. 1991.
Tel. 046-511051

PORSCHE

PORSCHE 924 Targa bj. '82, pas RWD gek. ƒ 8.800,-. 046-371733.

RENAULT

RENAULT 4 TL '85, APK nov.'94, i.z.g.st., pr. ƒ 1.750,-, tel. 046-374632.

Zoekt u nog een kerstkado voor uw vrouw, vriend, vriendin of uzelf? Wij hebben t.k. wgs. vertrek n. buitenl. RENMAULT CLIO, okt. '92, wit, autom., veel extra's, weinig km., ƒ 24.000,-, bel na 18u 09-32-89-731277

RENAULT 25 TX
2.2i kl. blauwmet. bj. '89, stuurbekr. centr.lock, radio. Off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

SAAB

SAAB 9000i
16 5-drs. kleur d.blauw bj. 11-'89 central lock, el. ramen, radio off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

SAAB 9000i
16 5-drs. kleur odoardo grijs met. bj. 11-'86 central lock, el. ramen off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

Saab 900c
4-drs. kleur rose quarts met. bj. 09-'85, LPG, spoiler off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

SAAB 900c
3-drs. kleur odoardo grijs met. bj. 05-'86, LPG, spoiler off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

SAAB 900
Turbo-8 3-drs. kleur zwart bj. 01-'87 LM.velgen, spoiler, el. schuifdak get. glas off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

SAAB 900
SE 2.5-24 V6 5-drs. kleur groen met. Bj. 09-'93 nwe.m.leder, cruise contr. radio, 2 airbags, ABS automaat off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

SUBARU

Aktieprijs i.v.m. eindejaar. Subaru Justy 1.0 S 3 drs. erg zuinig en compact 1988
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

SUZUKI

T.k. SUZUKI Vitara Cabrio. Bj. '89. Kl. rood. Grijs kent., Amerikaanse uitv. Vr.pr. ƒ 19.450,-. Tel. 04499-3740

TOYOTA

TOYOTA Carolla 1.6 XL, 1987, i.z.g.st. Tel. 04746-4391 na 17.00 uur.

VOLKSWAGEN

GOLF GTi 16v, 91.000 km, bj. '87, sportvlg., schuifd., i.z.g.st., r.d.w. gekeurd, ƒ 14.250,-. 04754-85676.

T.k. VW Golf, bj.'80. i.z.g.st. Nieuwe APK. Div. access. Pr. ƒ 1750,--. 04450-3726.

VW GOLF type '81; APK 9-'94, i.z.g.st., ƒ 1.850,-. 045-721474.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar. V W. Golf Diesel '92 en Passat Variant diesel '91
Jos Bogman
Maastricht Autoparc.
Molensingel 11-13.
Tel. 043-616666.

GOLF GTI m '85 rood sp. vlg. c.v., 4 drs, sch.dak ƒ 7.750,- 046-525489.

VOLVO

VOLVO 460 GL t.k. van volvo-medew. Stuurbekr., bj. 1-'93. Kl. wit. Km.st. 14.000. Tel. 046-331015.

VOLVO 360 GLS. Bj. '85. APK 1-'95. 1e eig. i.z.g.st. Trekh. Tel. na 17.00 u. 04492-2345.

VOLVO 240 GL inj. Station. Bj. '84. trekh. Groen met. ƒ 8.000,-. 046-520958

VOLVO 440, rood met spoiler, bj 1990, km st 50.000, ƒ 14.000,-. 09-3287674528

VOLVO 440 GL
kl. wit, bj. '89, central lock, get. glas. Off. Saab dealer KOMPIER, Heerlerbaan 66, Heerlen. 045-428840.

DIVERSEN

Vandaag
KOOPAVOND
In Makado-Beek tot 21.00 uur.

INRUILAUTO'S

Motorfiets Honda Shadow 600 VT	1991
16 x Fiat Panda '84 t/m	1992
10x Fiat Uno '85 t/m	1992
3x Fiat Ritmo '83 t/m	1987
Fiat Tipo 1.4 AGT roodmet.	1991
Fiat Tipo 2.0 GT rood	1991
Fiat Tipo 1.4 IE zwart	1992
Fiat Tempra 1.6 S zwart	1991
Fiat Ducato dies. verl. + verh.	1986
Alfa 75 1.8 IE gr. groen met. nov.	1990
BMW 518 blauw met.	1983
Ford Escort Laser 5-drs. wit	1985
Ford Sierra 1.8 Turbo dies. stationcar	1991
Honda Aerodeck 2.0 EX LPG roodmet.	1988
Lada 2104 1.5 L stationcar wit nov.	1989
Peugeot 305 grijsmet.	1986
Renault 5 TR 1.4 Parisienne zwart	1990
Renault 21 GTS wit	1987
Seat Toledo 1.6 CL wit	1992
Seat Ronda 1.2 GL zilver	1984

BOVAG-GARANTIE (tot 2 jaar) Inruil - financiering.
FIAT CREUSEN HEERLEN
Parallelweg 34
045-742121.

ADVERTEERDERS OPGELET !!
3x plaatsen (binnen 7 dagen) 2x betalen.
Dit betekent een korting van 33% per plaatsing.
Mini/maxi altijd reaktie.

T.k. gevr.
AUTO'S
EN BEDR.AUTO'S
Ook met schade of reparatie. Steskensstr. 39 Stein. 046-332160.

Autohandel
F. van Ophuizen
Biedt aan: Porsche 944 i.z. g.st.'83; Nissan Micra DX '86; Lada Samara '89; Toyota Corolla 16 SXL 5-drs '84; BMW 316i '83; Ford Escort 13L 5-drs '83; Volvo P544S Katterug '65; Opel Kadett 12S combi '83; Volvo 340 '84; Opel Manta GTE uitv.'77; Mitsubischi Colt 1.2 EL '83; Opel Ascona 16N '80; Citroen Eend 2CV6 '82; VW Golf 1.3 '80; Ford Fiesta 13S '80; Ford Transit camper; Opel Kadett 12S coupe '78; Ford Capri 2.0 GL V6 '79; Opel Kadett 12S '79; Daf 66 '74 prijs ƒ 950,-.
Inkoop- verkoop- financ.
Akerstraat Nrd. 52C
Hoensbroek
Tel. 045-224425
Geopend van 10-18 uur
Zaterdag 10.00-17.00 uur.

Aktieprijs i.v.m. eindejaar. Goedkope inruilers: BMW 520 Inj. 1984, Sierra Cosworth-look 1985, Renault 11 1983, Ritmo 5 drs. 1983, Fiesta 1985, Seat Ronda 1987, Renault 18 Turbo 1985.
Jos Bogman
Maastricht Autoparc, Molensingel 11-13. Tel, 043-616666.

Het stralen
v. autoplaatwerk, velgen, chassis, e.a. (meubels). Bel voor inl. 045-226000.

Auto verkopen?
Snel en vakkundig: i.v.m. leasing, auto v. d. zaak of andere redenen. Informatie: Deckers Autobedrijf B.V. Kasteelweg 5, Baexem. Tel. 04748-2222.

Inkoop alle merken auto's!!
Bet. hoogste prijs!!
045-416239 geop. tot 21.00

T.k. ATS velgen + banden, 4 st., ƒ 350,- Tel. 09-3241-864396.

Auto Kaldeborn
Wij betalen hoogste prijs voor uw auto 045-411572.

Automobielbedrijf P. van Dijk en Zn.
Opel Astra 1.4 5-drs. 0 km. '93 ƒ 27.900,-; Opel Kadett Cabrio div. acc. '92 ƒ 29.750,-; Ford Sierra 2.0 i Solar Sedan 10.000 km '93 ƒ 28.750,-; Mitsubishi Galant 1.8i Limited div. acc. '91 ƒ 22.750,-; Lancia Dedra 1.8 ie div. acc '91 ƒ 22.750,-; Peugeot 205 Look 8000 km '92 ƒ 15.900; VW Jetta Pacific 1.3i 11.000 km. '91 ƒ 22.750,-; Opel Omega 2.0i LS '91 ƒ 26.750,-; Opel Vectra 1.8 GL '89 ƒ 19.750; Ford Sierra 2.0 CL Sedan div. kleur '92 ƒ 24.750,-; Ford Sierra 2.0 i GL 5-drs. '90 ƒ 17.750 Ford Sierra 2.0 3drs. '88 ƒ 11.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '92 ƒ 21.750,-; Ford Escort 1.6 CLX '90 ƒ 15.750,-; Ford Fiesta 1.1 Finesse '89 ƒ 11.750,-; Ford Scorpio 2.0 i CL autom. '88 ƒ 18.750,-; Renault 25 TX 2.2 i 46.000 km '91 ƒ 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs. '90 ƒ 15.750,-; Mazda 626 1.8 GLX 5-drs. '88 ƒ 12.750,-; Hyundai Pony 1.5 GLS '88 ƒ 8.750,-; Opel Kadett 1.6i '88 ƒ 11.750,-; Opel Kadett 1.2 '86 ƒ 8.250,-; Honda Prelude '84 ƒ 5.250,-. Inr. Fin. en Bovaggarantiebewijs. Automobielbedrijf en A.P.K. keuringsstation P. van Dijk en Zonen, Hompertsweg 33 Landgraaf. 045-311729.